

KALLELSE TILL MILJÖ- OCH SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDENS SAMMANTRÄDE

**Tisdagen den 7 december 2021 klockan 14:00
i Stadshuset Sal B**

Sammanträdet är inte öppet för allmänheten

Gruppmöten: 13.00-14.00

S-, C- och MP-grupp: B-salen
M-, KD- och L-grupp: Översikten
SD-grupp: Avsikten
V-grupp: Insikten

Inför webbpubliceringen har personuppgifter tagits bort. Dokumenten i sin helhet finns tillgängliga hos Samhällsbyggnad och på nämndsammanträdet.

Informationsärenden

1 Fruängskällan

Anders Jäger,
driftchef
Nyköping Vatten

Beslutsärenden

Planärenden

- 1 Beslut om antagande av detaljplan för del av Brandkärr 2:1 MSN20/84
(parkering), Brandkärr, Nyköping, Nyköpings kommun
- Tjänsteskrivelse
 - Plan- och genomförandebeskrivning
 - Plankarta
 - Granskningsutlåtande
 - Dagvattenutredning

- 2 Beslut om planbesked för Skavsta 8:9, Skavsta, Nyköping, MSN21/76
Nyköpings kommun
- Tjänsteskrivelse
 - Checklista
- 3 Beslut om planbesked för Nälberga 1:141, Nälberga, MSN21/75
Tystberga, Nyköpings kommun
- Tjänsteskrivelse
 - Checklista
- 4 Beslut om samråd för del av Arnö 1:3 samt Oljan 1, Arnö MSN19/117
västra företagsområde, Arnö, Nyköping, Nyköpings
kommun
- Tjänsteskrivelse
 - Undersökning om betydande miljöpåverkan
 - Plankarta
 - Planbeskrivning
 - *Reviderade handlingar kommer att skickas ut separat*
- 5 Beslut om samråd för ändring av detaljplan för Anderbäck MSN21/38
3:18, Svalsta, Nyköpings kommun
- Tjänsteskrivelse
 - Undersökning om betydande miljöpåverkan
 - Plankarta
 - Planbeskrivning
- Bygglov**
- 6 [REDACTED] - beslut om sanktionsavgift B 2021-1017
- Tjänsteskrivelse

- 7 Lövkojan 1 - ansökan om bygglov för uppförande av källsorteringshus B 2021-850
- Tjänsteskrivelse
 - Bilagor

- 8 Tystberga-Eneby 1:6 - ansökan om bygglov för tillbyggnad av byggnad för utbildning B 2021-722
- Tjänsteskrivelse
 - Bilagor

Livsmedel

- 9 Kontrollplan för livsmedel inklusive animaliska biprodukter 2022-2024 MSN21/74
- Tjänsteskrivelse
 - Förslag till kontrollplan

Vatten och avlopp

- 10 Ansökan om revidering av Lästringe vattenskyddsområde MSN21/31
- Tjänsteskrivelse
 - Bilagor

- 11 Ansökan om revidering av Runtuna vattenskyddsområde MSN21/30
- Tjänsteskrivelse
 - Bilagor

- 12 Ansökan om revidering av Stavsjö vattenskyddsområde MSN21/29
- Tjänsteskrivelse
 - Bilagor

Administrativa ärenden

- 13 Sammanträdesdagar 2022 för Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden MSN21/78

- 14 Beställning av verksamhet 2022
- *Handlingar i ärendet skickas ut separat*
- 15 Detaljbudget 2022 för Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden
- *Handlingar i ärendet skickas ut separat*
- 16 Delegationsärenden MSN21/4
- Förteckning över anmälda delegationsbeslut
- 17 Anmälningsärenden MSN21/1
- Förteckning över inkomna anmälningsärenden

Björn Fredlund
Ordförande

Jenny Sundqvist
Sekreterare

MSN § Antagande av detaljplan för del av BRANDKÄRR 2:1 (parkering), Brandkärr, Nyköping, Nyköpings kommun

Diarienummer: MSN20/84

Läge: Brandkärrsvägen

Sökande: Mark- och exploateringsenheten

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för etablering av en ny boendeparkering, ca 50 garageplatser och 50 parkeringsplatser, då två parkeringsytor påverkas av ombyggnationen av Östra infarten och behöver ersättas. Detaljplanen ska även pröva en mindre utökning för verksamheten som finns på fastigheten Värmepannan 1.

Inom planområdet finns det idag ingen bebyggelse. I detaljplanens norra del föreslås markanvändningen Z- verksamhet. Denna yta består av en del byggbar mark med en högst tillåtna byggnadshöjd på 8 m. Inom den norra delen av planområdet, ytan för boendeparkering, kan bebyggas med garage eller carport med en högst tillåtna byggnadshöjd på 3 m. Resterande mark får inte bebyggas utan där kan markparkering etableras.

Detaljplanen var på samråd under tiden fr.o.m. 2021-06-14 t.o.m. 2021-08-06. Under perioden 2021-09-24 t.o.m. 2021-10-08 har planförslaget varit utställt för granskning.

Under planprocessen inkom totalt 15 skriftliga yttranden, varav åtta med godkännande av planförslaget. Yttrandena är sammanställda i ett granskningsutlåtande och finns även att läsa i sin helhet hos Samhällsbyggnad.

Med anledning av inkomna synpunkter **under samrådet** gjordes följande ställningstaganden/genomfördes följande ändringar inför granskningen:

Plankartan

- Planområdet har utökats lite i öster för att göra en bättre anpassning för den nya garagebyggnaden.
- Utfartsförbudet har tagits bort.
- Markanvändningen Z-verksamhet har ändrats till E₁-fjärrvärmecentral.
- Egenskapsbestämmelsen n₂- Parkering ska anordnas på markhöjd +26,45m mot busshållplatsen i söder har lagts till på ytan för parkering.

Planbeskrivningen

- Under rubriken Planförfarande förtydligas kring vad som sker med gällande detaljplan.
- Under rubriken Fastighetsrättsliga frågor förtydligas kring att det är kommunen som ska komma in med ansökan om fastighetsreglering samt det har tagits bort text om framtida gemensamhetsanläggningar och servitut då det inte finns behov av detta inom planområdet.
- Planbeskrivningen har också förtydligats kring vilka boendes behov som parkeringsytan ska täcka.

Med anledning av inkomna synpunkter under **granskningen** föreslås följande revideringar av planhandlingarna:

- På plankartan har bestämmelsen för komplementbyggnad reviderats till "Marken får endast bebyggas med carport eller garage samt utrymme för krossdike.
- På plankartan har den södra gränsen för komplementbyggnad flyttas 1 meter söderut för att ge utrymme för ett eventuellt krossdike.

Planbeskrivningen har reviderats under rubriken Dagvatten och Avtal.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

- 1) att** godkänna granskningsutlåtande daterat 2021-11-23
- 2) att** anta detaljplan för del av Brandkärr 2:1

Beslutsunderlag:

Plan- och genomförandebeskrivning, plankarta, granskningsutlåtande och dagvattenutredning.

Beslutet skickas till:

Akten
Sökande

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Beslut om antagande av detaljplan för del av Brandkärr 2:1 (parkering), Brandkärr, Nyköping, Nyköpings kommun

Läge: Brandkärrsvägen

Sökanden: Mark- och exploateringsenheten

Sammanfattning

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för etablering av en ny boendeparkering, ca 50 garageplatser och 50 parkeringsplatser, då två parkeringsytor påverkas av ombyggnationen av Östra infarten och behöver ersättas. Detaljplanen ska även pröva en mindre utökning för verksamheten som finns på fastigheten Värmepannan 1.

Inom planområdet finns det idag ingen bebyggelse. I detaljplanens norra del föreslås markanvändningen Z- verksamhet. Denna yta består av en del byggbar mark med en högst tillåtna byggnadshöjd på 8 m. Inom den norra delen av planområdet, ytan för boendeparkering, kan bebyggas med garage eller carport med en högst tillåtna byggnadshöjd på 3 m. Resterande mark får inte bebyggas utan där kan markparkering etableras.

Detaljplanen var på samråd under tiden fr.o.m. 2021-06-14 t.o.m. 2021-08-06. Under perioden 2021-09-24 t.o.m. 2021-10-08 har planförslaget varit utställt för granskning.

Under planprocessen inkom totalt 15 skriftliga yttranden, varav åtta med godkännande av planförslaget. Yttrandena är sammanställda i ett granskningsutlåtande och finns även att läsa i sin helhet hos Samhällsbyggnad.

Med anledning av inkomna synpunkter **under samrådet** gjordes följande ställningstaganden/genomfördes följande ändringar inför granskningen:

Plankartan

- Planområdet har utökats lite i öster för att göra en bättre anpassning för

den nya garagebyggnaden.

- Utfartsförbudet har tagits bort.
- Markanvändningen Z-verksamhet har ändrats till E₁- fjärrvärmecentral.
- Egenskapsbestämmelsen n₂- Parkering ska anordnas på markhöjd +26,45m mot busshållplatsen i söder har lagts till på ytan för parkering.

Planbeskrivningen

- Under rubriken Planförfarande förtydligas kring vad som sker med gällande detaljplan.
- Under rubriken Fastighetsrättsliga frågor förtydligas kring att det är kommunen som ska komma in med ansökan om fastighetsreglering samt det har tagits bort text om framtida gemensamhetsanläggningar och servitut då det inte finns behov av detta inom planområdet.
- Planbeskrivningen har också förtydligats kring vilka boendes behov som parkeringsytan ska täcka.

Med anledning av inkomna synpunkter under **granskningen** föreslås följande revideringar av planhandlingarna:

- På plankartan har bestämmelsen för komplementbyggnad reviderats till "Marken får endast bebyggas med carport eller garage samt utrymme för krossdike.
- På plankartan har den södra gränsen för komplementbyggnad flyttas 1 meter söderut för att ge utrymme för ett eventuellt krossdike.
- Planbeskrivningen har reviderats under rubriken Dagvatten och Avtal.

Bakgrund

Då trafikplatsen vid Östra infarten byggs om i samarbete med Trafikverket kommer två parkeringsytor att försvinna och behöva ersättas i närområdet. Den parkering som ligger på fastigheten Utmålet 3, omfattas av tomträtt som ägs av HSB:s BRF Gruvan i Nyköping. Denna parkering består idag av ca 44 garageplatser och ett antal markparkeringar. Den andra parkeringen som berörs ligger på fastigheten Brandkärr 2:1 och är en markparkering. Nyttjandet av denna parkering regleras med servitut.

För att möjliggöra ombyggnationen av trafikplats Östra infarten sker tre parallella planprocesser (SHB20/197 del av Östra infarten, SHB20/198 aktuell detaljplan för parkering och SHB21/251- del av Östra infarten vid Lennings väg).

Beslutsunderlag

Plan- och genomförandebeskrivning, plankarta, granskningsutlåtande och dagvattenutredning.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

- 1) **att** godkänna granskningsutlåtande daterat 2021-11-23
- 3) **att** anta detaljplan för del av Brandkärr 2:1

Linda Kummel

Chef Stadsbyggnadsenheten

Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Sofia Bergqvist

Planarkitekt Stadsbyggnadsenheten

Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-11-24

Beslut till:

Akten

Sökanden

NYKÖPINGS KOMMUN

Detaljplan för del av Brandkärr 2:1

Brandkärr

Plan- och genomförandebeskrivning
Antagandehandling

Upprättad 2021-11-23
Reviderad 2020-XX-XX

Innehåll

Planhandlingar.....	4
Planens syfte och huvuddrag.....	4
Planförfarande.....	4
Förenlighet med 3, 4 och 5 kap. MB.....	4
Plandata.....	4
Läge, areal och omfattning.....	4
Markägoförhållanden.....	5
Tidigare ställningstaganden.....	5
Översiktliga planer och program.....	5
Befintliga detaljplaner.....	6
Riksintressen.....	6
Kommunala beslut.....	6
Undersökning av betydande miljöpåverkan av detaljplan.....	6
Förutsättningar och förändringar.....	7
Stadsbild/Landskapsbild.....	7
Bebyggelse.....	7
Natur och grönstruktur.....	7
Kulturmiljö och fornlämningar.....	8
Förorenad mark.....	8
Sociala frågor.....	8
Tekniska förutsättningar.....	9
Geotekniska förhållanden.....	9
Vatten och spillvatten.....	9
El & tele.....	9
Dagvatten.....	9
Kommunikationer.....	10
Gång- och cykeltrafik.....	10
Kollektivtrafik.....	10
Gator och vägar.....	10
Parkering.....	10
Utfarter.....	11
Genomförande.....	12
Organisatoriska frågor.....	12
Tidplan.....	12

Genomförandetid	12
Huvudmannaskap och ansvarsfördelning	12
Namnsättning	12
Avtal.....	12
Fastighetsrättsliga frågor	12
Ekonomiska frågor.....	13
Planekonomi.....	13
Tekniska frågor.....	13
Konsekvenser av planens genomförande	13
Konsekvenser för fastighetsägare samt andra sakägare.....	13
Medverkande i planarbetet.....	13

Planhandlingar

Detaljplanen består av plankarta med planbestämmelse, plan- och genomförandebeskrivning, undersökning av betydande miljöpåverkan, samrådsredogörelse, dagvattenutredning för Brandkärr 2:1 (SWECO 2021-11-22) samt fastighetsförteckning.

Planens syfte och huvuddrag

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för etablering av en ny boendeparkering, ca 50 garageplatser och ca 50 parkeringsplatser, då två befintliga parkeringsytor påverkas av ombyggnationen av Östra infarten och behöver ersättas. Detaljplanen ska även pröva en mindre utökning för verksamheten som finns på fastigheten Värmepannan 1, fjärrvärmecentral.

Då trafikplatsen vid Östra infarten byggs om i samarbete med Trafikverket kommer två parkeringsytor att försvinna och behöva ersättas i närområdet. Den parkering som ligger på fastigheten Utmålet 3, omfattas av tomträtt som ägs av HSB:s BRF Gruvan i Nyköping. Denna parkering består idag av ca 44 garageplatser och ett antal markparkeringar. Den andra parkeringen som berörs ligger på fastigheten Brandkärr 2:1 och är en markparkering. Nyttjandet av denna parkering regleras med servitut.

Planförfarande

Detaljplanen handläggs enligt PBL, SFS 2014:900/902, och med standardförfarande.

När föreslagen detaljplan vinner laga kraft upphör tidigare detaljplan, P75-10, att gälla inom planområdet, men fortsätter att gälla som tidigare utanför det nu aktuella planområdet.

Förenlighet med 3, 4 och 5 kap. MB

Planförslaget bedöms vara förenligt med en ur allmän synpunkt lämplig användning av mark och vattenområden enligt bestämmelserna i 3, 4 och 5 kap. MB.

Plandata

Läge, areal och omfattning

Planområdet ligger i den östra delen av stadsdelen Brandkärr, vid Gustafsbergs köpcentrum och avgränsas mot Gustafsbergsstigen och Brandkärrsvägen. Planområdet innefattar del av fastigheten Brandkärr 2:1. Planområdet är ca 5000 kvm stort. Planområdet omfattar naturmark.

Kartan visar den ungefärliga planavgränsningen.

Markägoförhållanden

Fastigheten Brandkärr 2:1 ägs av Nyköpings kommun. Fastigheten Värmepannan 1 ägs av Vattenfall AB.

Tidigare ställningstaganden

Översiktliga planer och program

I fördjupade översiktsplanen för Nyköpings tätort från 2013 ingår området i Utredningsområde för hållbar tillväxt- område 3 Brandkärr- Isaksdal/Ekensberg Stenkulla (sid 17-18). Principskissen stödjer ianspråktagandet av ytan då den ingår i utvecklingen av Brandkärr.

Principskiss från fördjupade översiktsplanen för Nyköping, 2013 (sid 18).

I översiktsplan 2040 som varit på samråd anges naturområdet norr om Brandkärrsvägen som Grönområde och park.

Befintliga detaljplaner

För området gäller följande detaljplan:

P75-10 Förslag till ändring och utvidgning av stadsplan för Nordöstra delen av Brandkärrsområdet å öster i Nyköpings kommun. Fastställd av länsstyrelsen 1975-07-24. Genomförandetiden har gått ut.

Riksintressen

Planområdet gränsar till riksintresse Nyköping och Brandkärr, riksintresse för kulturmiljövård. Ett genomförande av planförslaget bedöms inte påverka riksintresset negativt då planen inte föreslår någon hög och tät bebyggelse som kan påverka upplevelsen av Brandkärr.

I övrigt berör inte planområdet några områden av riksintresse.

Kommunala beslut

Mark- och exploateringsenheten inkom 16 september 2020 med en ansökan om planbesked med syfte att möjliggöra för parkering i samband med ombyggnationen av Östra infarten i Nyköping.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har 2020-12-02 i ett planbesked beslutat att detaljplanearbete får inledas för del av fastigheten Brandkärr 2:1.

Undersökning av betydande miljöpåverkan av detaljplan

En undersökning av betydande miljöpåverkan har upprättats och samråd har skett med Länsstyrelsen. Undersökningen av betydande miljöpåverkan omfattade ett större område där även hela trafikplatsen ingick. Det finns en del

frågeställningar kvar att lösa för ombyggnationen av trafikplatsen och är därför inte redo för samråd. Planeringen av den nyetablerade parkeringen måste dock fortsätta och därför går just den delen vidare i denna detaljplan.

Den samlade bedömningen är att en ändring av den gällande detaljplanen **inte kan** antas medföra betydande miljöpåverkan. En strategisk miljöbedömning med tillhörande MKB behöver därför inte upprättas.

I det tidiga samrådet med Länsstyrelsen har följande aspekter tagits upp som viktiga att hantera i planprocessen:

- Buller
- Trafiksäkerhet
- Farligt gods
- Dagvatten
- Sociala aspekter

Förutsättningar och förändringar

Stadsbild/Landskapsbild

Idag består planområdet av naturmark. I norr finns en värmecentral med en stor byggnad och höga skorstenar som ligger omgärdade av grönska. I väster fortsätter naturmark med vissa stigar och stråk till köpcentrumet Gustavsberg. I söder ligger bostadsområdet Brandkärr med sina karaktäristiska bostadshus i en sluten kvartersstruktur. I öster finns trafikplatsen Östra infarten samt verksamhetsområde.

Topografin inom planområdet är kuperad och relativt sluttande åt söder och beväxt med träd, sly och buskar.

Bebyggelse

Inom planområdet finns det ingen bebyggelse. Men i nästan alla väderstreck finns det storskalig bostadsbebyggelse eller stora lokaler för verksamheter.

Inom markanvändningen E₁- fjärrvärmecentral består en del av området av byggbar mark med en högst tillåtna byggnadshöjd på 8 m.

Den norra delen av ytan för parkering kan bebyggas med garage eller carport med en högst tillåtna byggnadshöjd på 3 m.

Natur och grönstruktur

Efter en bedömning från kommunens ekologer så består inte planområdet av några högre naturvärden eller rekreativvärden. Det är dock av stor vikt att inte ta mer mark i anspråk än nödvändigt då det kan finnas framtida behov av ex ytor för skolskog och liknande.

Det finns en grusad gångstig genom planområdet som leder till Gustavsbergs köpcentrum. Den kommer att behöva flyttas mer västerut.

Bild över planområdets vegetation, från Brandkärrsvägen. Bild från Google.

Kulturmiljö och fornlämningar

Planområdet gränsar till riksintresse Nyköping och Brandkärr, riksintresse för kulturmiljövård. Ett genomförande av planförslaget bedöms inte påverka riksintresset negativt då planen inte föreslår någon hög och tät bebyggelse som kan påverka upplevelsen av Brandkärr.

Det finns inga kända fornlämningar inom planområdet och någon arkeologisk undersökning behöver inte göras.

Förorenad mark

Då marken som detaljplanen omfattar inte tidigare varit ianspråktagen finns det ingen risk att påträffa markföroreningar.

Sociala frågor

Marken inom planområdet är relativt kuperad och markarbete behöver göras för att göra parkeringsytan och ytan för verksamheten tillgängliga.

Ytan för garage ligger i norra delen av ytan för parkering. Detta för att öka möjligheten för uppsikt, från närliggande bostäder och förbipasserande, över parkeringsytan och minimera riskerna för inbrott och flyktväg.

Parkeringen ligger nära ett övergångsställe för en god trafiksäkerhet. Detta är viktigt då målgruppen för parkeringen bor söder om planområdet och Brandkärrsvägen.

Tekniska förutsättningar

Geotekniska förhållanden

Enligt jordartskartan består planområdet av urberg och sandig morän.

Vatten och spillvatten

Till den nya parkeringsytan finns inget behov av anslutning till det kommunala vatten- och spillvattenledningsnätet.

El & tele

Det finns elnät angränsande till planområdet. Anslutning är möjlig, kontakt med ledningsägare/leverantör fordras.

Dagvatten

I dagsläget infiltreras allt dagvatten i den befintliga naturmarken och vidare till gatan och brunnar som leder till dagvattennätet och vidare till recipienten. Jordarten inom planområdet är, enligt jordartskartan, främst sandig morän men även urberg i den östra delen.

En dagvattenutredning har arbetats fram och då inte ytskikten är bestämda eller ytorna projekterade så redovisar utredningen olika scenarier kring omhändertagandet. De olika scenariernas lösningar och åtgärder rymms inom planområdet.

Föreslagna dagvattenåtgärder är avsedda att verka för att inte förvärra översvämningssituationen nedströms, inte öka belastningen på ledningarna vid ett 20-årsregn inklusive klimatfaktor 1,25 jämfört med dagslägets 20-årsregn samt rena dagvattnet med upp till 95% bly. Dock är det inte tekniskt möjligt att rena dagvattnet till befintliga nivåer då skogsmark görs om till parkering, vilket är en markyta som bidrar till en långt högre föroreningsbelastning än skogsmark.

I och med att naturmarken inom planområdet ersätts av parkering kommer föroreningsbelastningen för området öka. Men sett till helheten finns det möjlighet till en förbättring av föroreningssituationen och MKN då befintliga parkeringar, som är utan rening idag, ersätts med trafikerade ytor där dagvatten kommer att renas. Då planområdet är förhållandevis liten gör att trots den procentuella ökningen inom planområdet är stor, är föroreningsmängden som tillkommer per år liten sett till all påverkan på recipienten. Hanteringen av föroreningshalterna har studerats i fyra olika alternativ. Den slutgiltiga lösningen måste studeras vid den slutgiltiga projekteringen och vilka val som görs av ytskikt och andra lösningar.

Skyfallshanteringen föreslås ske på parkeringsytan samt i en svacka bakom de tänkta garagen. Svackan kommer även att fungera som skydd mot naturmarksflöden. Skyfallsvattnet kommer fortsatt ledas österut på Brandkärrsvägen för att inte förvärra situationen nedströms åt väster. Det skyfall som använts i beräkningarna är ett 100-årsregn med klimatfaktor 1,25.

I dagvattenutredningen finns en tabell som sammanställer fördröjningsbehovet med de föreslagna markanvändningarna. Tabellen nedan är ett utdrag ur dagvattenutredningen sid 28.

Tabell 6 Fördröjningsbehov för olika aspekter

Fördröjningsanledning	Fördröjningsbehov ARO 1 (m ³)
Försvunna lågpunkter, Skyfall	148
<i>Skyfall från skogen</i>	76
<i>ARO 1: Skyfall takyta, garage</i>	38
<i>ARO 1: Skyfall parkering</i>	100
<i>ARO 2: Skyfall verksamhetsyta</i>	47
ARO 1	
Ickeförvärrning vid ett 20-årsregn	Asfaltsparking: 72, Grusparkering: 38
ARO 2	
Ickeförvärrning vid ett 20-årsregn	Asfaltsbeläggning: 23, Grusbeläggning: 8

Kommunikationer

Gång- och cykeltrafik

Till planområde finns goda stråk för gångare och cyklister.

Kollektivtrafik

Busshållplats finns i direkt anslutning till planområdet.

Gator och vägar

Planområdet trafikförsörjs från Brandkärrsvägen. Gatan har god kapacitet att ta hand om trafikrörelser från parkeringsytan.

Parkering

Vid ombyggnationen av trafikplatsen Östra infarten påverkas två parkeringsytor för boendeparkering och dessa behöver ersättas i närområdet.

En del av planområdet regleras med markanvändning för parkering. I den norra delen finns möjlighet att bygga garage eller carports, ca 50 stycken. Högsta tillåtna byggnadshöjd är 3 meter. Här finns även utrymme att anlägga ett krossdike för omhändertagande av takavvattningen från garagen. På den övriga ytan kan anläggas markparkering för ca 50 stycken bilar. Utfart från parkeringen är tänkt i den västra delen av planområdet.

För parkeringsytan finns egenskapsbestämmelse n2- Parkering ska anordnas på markhöjd +26,45 m mot busshållplatsen i söder. Detta för att parkeringsytan ska hamna lägre och klara avvattning än den busshållplats som ska byggas direkt söder om planområdet. Viktigt i genomförandet av planen är att det sker samordning med kommunen som kommer bygga om busshållplatserna och trafikplatsen i korsningen Brandkärrsvägen/Gustafbergstigen.

Parkeringsytan är tänkt att täcka behovet för boenden inom fastigheten Gruvan 12 (ligger direkt söder om planområdet).

Utfarter

Fastigheten Värmepannan 1 har infart direkt öster om gränsen för planområdet och utfart lite mer västerut, rakt genom aktuellt planområde. Förslaget är att denna yta där utfarten finns ska bebyggas med boendeparkering. Efter diskussion med fastighetsägaren Vattenfall AB har det konstaterats att det inte finns tillräckliga ytor för fordon att svänga och vända på den befintliga fastigheten Värmepannan 1. Därför föreslås det i den norra delen av planområdet en yta för fjärrvärmecentral. Området är idag planlagt för natur.

Genomförande

Organisatoriska frågor

Tidplan

Planarbetet bedrivs med standardförfarande. Tidplanen är preliminär och kan förändras under arbetets gång.

Samråd Juni/juli 2021

Granskning Oktober 2021

Antagande i Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden December 2021

Laga kraft Januari 2022

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år från det att detaljplanen vunnit laga kraft.

Huvudmannaskap och ansvarsfördelning

Detaljplanen omfattar ingen allmän platsmark. Fastighetsägaren/exploatören är ansvarig för åtgärder/genomförande inom kvartersmark.

Namnsättning

Bedömningen är att det inte finns behov av att utreda något nytt kvartersnamn för eventuellt nya fastigheter.

Avtal

Ett planavtal är upprättat som reglerar åtaganden och kostnader för detaljplanearbetet.

Vid ett markförvärv upprättas ett köpeavtal och vid en markupplåtelse upprättas ett tomträttsavtal. Jämsides med dessa kan även genomförande- eller sidoavtal upprättas. I avtalen regleras marköverlåtelse, ansvars- och kostnadsfördelning, hantering av dagvatten, tidpunkter för färdigställande av erforderliga åtgärder och övriga förekommande exploateringsfrågor.

Fastighetsrättsliga frågor

Inom planområdet finns en ledningsrätt för fjärrvärme, Lr 0480-89/73.1. På plankartan finns ett u-område, område för underjordiska allmänna ledningar.

Fastigheten Värmepannan 1 kan utökas i söder, inom området för E₁-fjärrvärmecentral. Denna del avses att överföras från fastighet Brandkärr 2:1 som ägs av Nyköpings kommun till Värmepannan 1. En överenskommelse om fastighetsreglering kommer att tecknas mellan kommunen och Vattenfall AB.

Ytan för parkering ligger på fastigheten Brandkärr 2:1 och ägs av Nyköpings kommun och en liten del av Värmepannan 1 som ägs av Vattenfall AB. En överenskommelse om fastighetsreglering kommer att tecknas mellan kommunen och Vattenfall AB. Ytan kan regleras till en egen fastighet vid behov och initieras av Nyköpings kommun.

Ekonomiska frågor

Planekonomi

Fastighetsägaren/exploatören ansvarar för genomförandekostnader inom egen fastighet.

Anslutningsavgifter erläggs enligt taxa.

Tekniska frågor

Befintliga ledningar bedöms inte påverkas vid ett genomförande av detaljplanen.

Ett u-område, område för underjordiska allmänna ledningar finns på plankartan för en fjärrvärmeledning men ledningsrätt.

Konsekvenser av planens genomförande

Konsekvenser för fastighetsägare samt andra sakägare

Under byggnationen kan boende och intilliggande verksamheter beröras av vissa tillfälliga störningar i form av buller, vibrationer och ökad trafik.

Fastighetsägaren till Värmepannan 1 behöver anlägga en yta för angörande fordon.

Medverkande i planarbetet

Planarbetet har bedrivits på uppdrag av Mark- och exploateringsenheten, Nyköpings kommun

Detaljplanen har upprättats av Sofia Bergqvist, planarkitekt, Nyköpings kommun.

Samarbete har skett med David Lunde, projektledare, och Stefan Sköldén, mark- och exploateringsingenjör, Nyköpings kommun.

Sofia Bergqvist

Planarkitekt, Stadsbyggnadsenheten

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns

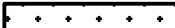
ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Kvartersmark, 4 kap. 5 § 1 st 3 p.

- E₁ Fjärrvärmecentral
- P Parkering

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Bebyggandets omfattning

- Marken får inte förses med byggnad, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.
- Marken får endast förses med carport eller garage. Samt utrymme för krossdike, 4 kap. 11 § 1 st 1 p.

Utformning

- 0,0 Högsta byggnadshöjd i meter, 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

Markens anordnande och vegetation

- n₁ Marken är avsedd för stödmur mot användningen parkering, 4 kap. 10 §
- n₂ Parkering ska anordnas på markhöjden +26,45m mot busshållplatsen i söder, 4 kap. 13 § 1 st 1 p.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år, 4 kap. 21 §

Markreservat

- U₁ Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar, 4 kap. 6 §

Till planen hör:

☐ Planprogram	☒ Planbeskrivning	☐ Granskningsutlåtande
☐ Samrådsredogörelse program	☐ Miljökonsekvensbeskrivning	☐ Gestaltungsprogram
☐	☒ Fastighetsförteckning	☐ Kvalitetsprogram
	☒ Samrådsredogörelse	☐ Illustration

Detaljplan för

del av Brandkärr 2:1

Nyköpings kommun

Södermanlands län

Beslutsdatum

Instans

Antagandehandling

Godkännande

Antagande

MSN

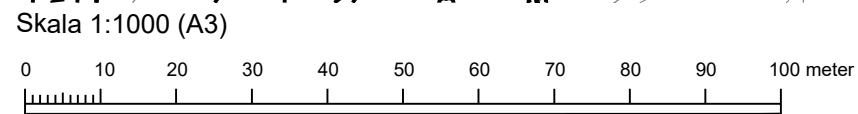
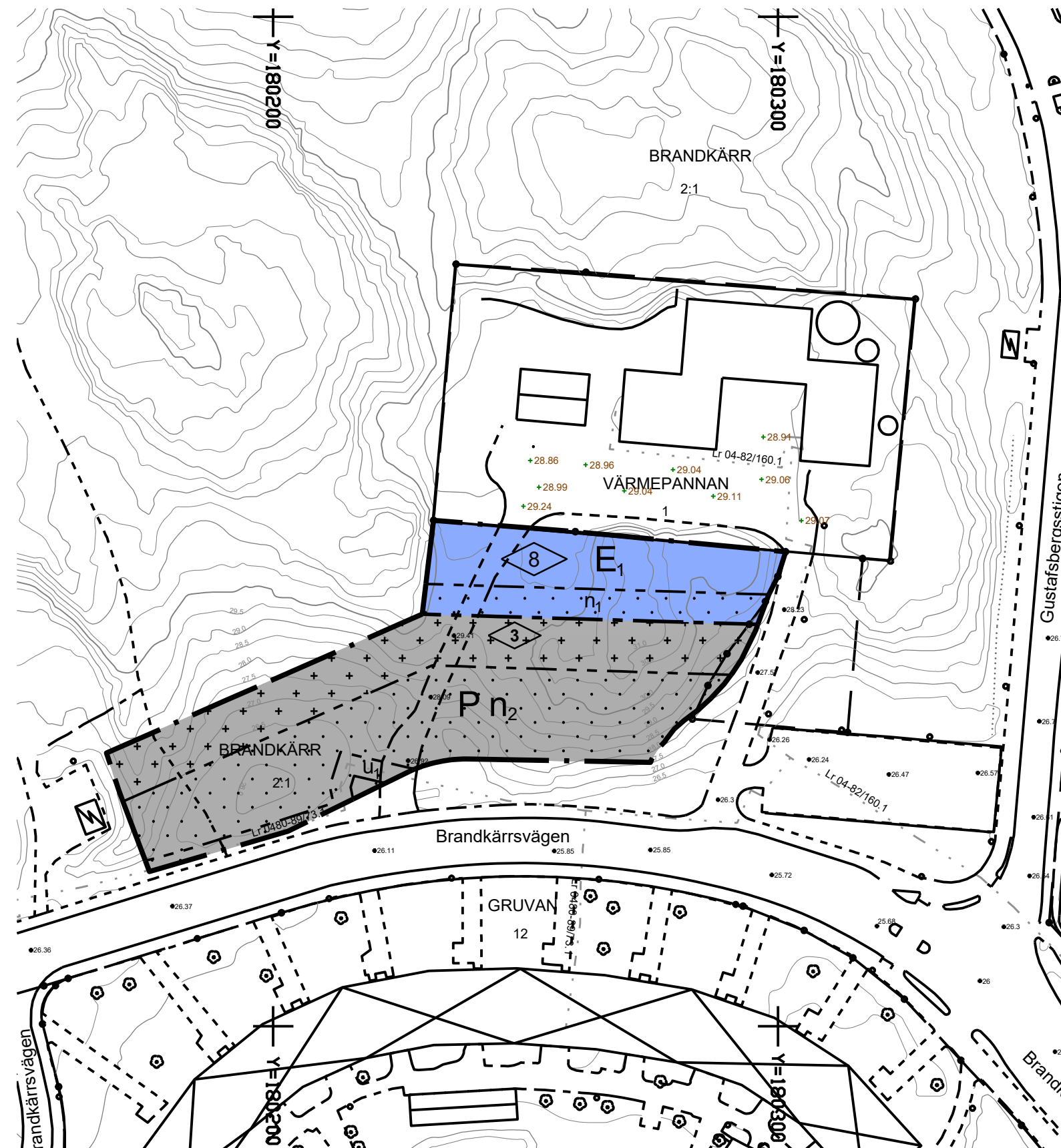
Upprättad 2021-09-13

Reviderad 2021-11-23

Laga kraft

Sofia Bergqvist
Planarkitekt, Stadsbyggnadsenheten

SHB20/198

Koordinatsystem SWEREF99 1630	Beteckningsbeskrivning enl. HMK-ka
Höjdsystem RH2000	Grundkartan är upprättad av SHB Staben, Nyköpings kommun, genom revidering och komplettering av fotogrammetriskt framställd primärkarta. Byggnadernas begränsningslinjer för fotogrammetriskt karterade objekt utgöres av horisontalprojektionerna från takens ytterkanter, för geodetiskt mätta av fasaderna.
2021-02-12 DAVID MODIG GIS-ingenjör	Fastighetsredovisningen hänför sig till 2021-02-04

Detaljplan för del av Brandkärr 2:1, BrandkärrBrandkärr, Nyköping, Nyköpings kommun

Hur samrådet och granskningen bedrivits

Förslag till detaljplan, upprättat av Stadsbyggnadsenheten, Samhällsbyggnad, har varit föremål för samråd under tiden fr.o.m. 2021-06-14 t.o.m. 2021-08-06. Handlingarna har funnits tillgängliga i Stadshusets foajé och på kommunens hemsida.

Under perioden 2021-09-24 t.o.m. 2021-10-08 har planförslaget varit utställt för granskning. Då har berörda myndigheter, kommunala remissinstanser, organisationer och sakägare haft möjlighet att granska och yttra sig kring ett, efter samrådet, reviderat planförslag.

Under planprocessen har totalt 15 skriftliga yttranden inkommit, varav åtta med godkännande av planförslaget. Yttrandena är sammanställda i detta granskningsutlåtande och finns även att läsa i sin helhet hos Samhällsbyggnad.

Följande har inkommit med **godkännande** av planförslaget:

Under samrådet:

2021-06-17, Trafikverket

2021-06-22, Räddningstjänsten

Under granskningen:

2021-09-27, Vattenfall Eldistribution AB

2021-10-05, Trafikverket

2021-10-08, Lantmäteriet

2021-10-08, Nyköpingshem AB

2021-10-08, Skanova

Följande har inkommit **med synpunkter** på förslaget:

Under samrådet:

2021-06-18, Sörmlands museum

2021-06-22, Vattenfall Eldistribution AB

2021-06-23, Polismyndigheten

2021-07-01, Privatperson (MA)

2021-07-06, Lantmäteriet
2021-08-17, Länsstyrelsen

Under granskningen:
2021-10-08, Länsstyrelsen

Sammanfattning

Planärendet har tagits upp i stadsbyggnadsgruppen och återkoppling skedde den 3 november 2020. Synpunkterna är sammanfattade i en punktlista:

- Försvinner en del grönområden men frigörs yta då parkeringen försvinner vid trafikplatsen. Av den ytan bör "bra" grönytor göras, i form av torrmark med högre biologisk mångfald- ängsblommor mm. Området är inte skolskog idag med det framtida behovet av skolskog behöver beaktas.
- Förordar att använda sig av befintlig parkering på Gruvan 11, tänk mobilitet för hela Brandkärr och samordna parkering på befintliga ytor. Finns möjlighet att inte ta skogsområdet i anspråk utan redan exploaterade ytor vore det önskvärt.
- Vid sådan stor yta för parkering kan det behövas oljeavskiljare. Har stora ledningspaket kring området för den nya infarten, men de bör inte beröras.
- Svårt med insyn, kan bli en otrygg plats.
- Kan ha funnits ett sandtag väster om området.
- Inte så bra med korsande personer över Brandkärrsvägen, som dessutom trafikeringen kan öka på i framtiden.

Ställningstaganden

Med anledning av inkomna synpunkter **under samrådet** gjordes följande ställningstaganden/genomfördes följande ändringar inför granskningen:

Plankartan

- Planområdet har utökats lite i öster för att göra en bättre anpassning för den nya garagebyggnaden.
- Utfartsförbudet har tagits bort.
- Markanvändningen Z-verksamhet har ändrats till E₁- fjärrvärmecentral.
- Egenskapsbestämmelsen n₂- Parkering ska anordnas på markhöjd +26,45m mot busshållplatsen i söder har lagts till på ytan för parkering.

Planbeskrivningen

- Under rubriken Planförfarande förtydligas kring vad som sker med gällande detaljplan.
- Under rubriken Fastighetsrättsliga frågor förtydligas kring att det är kommunen som ska komma in med ansökan om fastighetsreglering samt det har tagits bort text om framtida gemensamhetsanläggningar och servitut då det inte finns behov av detta inom planområdet.
- Planbeskrivningen har också förtydligats kring vilka boendes behov som parkeringsytan ska täcka.

Med anledning av inkomna synpunkter under **granskningen** föreslås följande revideringar av planhandlingarna:

- På plankartan har bestämmelsen för komplementbyggnad reviderats till "Marken får endast bebyggas med carport eller garage samt utrymme för krossdike.
- På plankartan har den södra gränsen för komplementbyggnad flyttas 1 meter söderut för att ge utrymme för ett eventuellt krossdike.
- Planbeskrivningen har reviderats under rubriken Dagvatten och Avtal.

Yttranden och bemötanden

Sammanfattning av inkomna synpunkter samt bemötanden med förslag på åtgärder:

Avsändare under samrådet

Länsstyrelsen

Länsstyrelsens synpunkter - ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10§ PBL och nu kända förhållanden att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas, under förutsättning att nedanstående synpunkter avseende riksintresse och miljökvalitetsnormer för vatten beaktas:

Riksintressen - 3 kap. miljöbalken

Riksintresse för kulturmiljövården

Planområdet gränsar till riksintresset Nyköping och området Brandkärr, som är ett uttryck för riksintresset. Även åtgärder utanför ett riksintresses geografiska avgränsning kan medföra påtaglig skada på riksintresset om dess värden påverkas negativt.

Planförslaget syftar till att möjliggöra garage- och parkeringsplatser. Åtgärder inom planområdet bör utformas med hänsyn till det intilliggande riksintresset och anpassas till stadsbilden när det gäller placering och gestaltning, så att kravet på en god helhetsverkan uppfylls i enlighet med 2 kap. 6 § PBL.

Miljökvalitetsnormer (MKN)

Detaljplaneområdet har avrinning till Nyköpingsån. Det är av stor vikt att dagvattnet hanteras så att föroreningar inte sprids till mark, yt- och grundvatten och medför negativ påverkan på MKN vatten.

I samband med exploateringen av området kommer mer ytor att hårdgöras, vilket kan medföra att vattnets flöde och infiltration påverkas. Länsstyrelsen anser därför att en dagvattenutredning behöver tas fram för att klargöra denna påverkan och vilka eventuella dagvattenåtgärder som behöver vidtas. Länsstyrelsen påtalar att översynen av dagvattenhanteringen i planområdet behöver ta hänsyn till de förändringar av nederbördsmonster och flödesnivåer som kan följa av ett förändrat klimat.

I det fall åtgärder behöver vidtas så säkerställs dagvattenhanteringen lämpligen genom att planbestämmelser anges på plankartan, exempelvis för att säkerställa utrymme för dagvattenåtgärder samt reglera höjdsättning av mark för att styra vattnets flödesvägar.

Länsstyrelsens synpunkter - råd enligt 2 kap. PBL

Hälsa och säkerhet - markföroreningar

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att inte finns risk för markföroreningar.

I tidigare yttrande avseende undersökning om behov av strategisk miljöbedömning (dnr 402-2002-2021, daterat 2021-03-30) påtalade Länsstyrelsen att minst ett större oljeutsläpp skett vid värmecentralen. Det har visat sig att utsläppet (1997) vid panncentralen gick till dagvattennätet. Länsstyrelsen bedömer att utsläppet inte kan ha förorenat aktuellt planområde och att det därför inte längre finns behov av att komplettera planunderlaget med mark- och miljötekniska undersökningar.

Kulturmiljö - fornlämningar

Länsstyrelsen bedömer risken för att nya fornlämningar ska påträffas inom området som låg. Länsstyrelsen har därför inget ur kulturmiljösynpunkt att invända mot att marken tas i anspråk i enlighet med detaljplanens syfte.

Bemötande:

Riksintresse för kulturmiljövården

Kommunen bedömer att aktuellt planområde endast påverkar en mycket liten yta, i förhållande till de befintliga naturområden som fortfarande omger Brandkärr samt att det endast föreslår lägre byggnader. Därför bedömer vi att förslaget inte medför någon större påverkan på riksintresset för kulturmiljö och att några ytterligare planbestämmelser behöver läggas till på plankartan.

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Förorening och risk för oljespill från parkeringsytor är relativt låga vilket inte ger någon ökad föroreningsrisk i recipienten. Det är även två parkeringsytor som ska ersättas med en yta vilket också bedöms inte öka flödena i ledningsnätet eller recipienten. Men någon form av fördröjning av dagvattnet är att föredra för nya ytor och bebyggelse. Det kan vara nedsänkta växtbäddar eller infiltrationsstråk. Dock är inte parkeringen projekterad under planarbetet. Det finns då en risk att lägga in planbestämmelser om dagvattenhantering på plankartan utan att veta att de är bästa lösningen för denna yta. Ytan för parkering i plankartan är så pass stor att det ger möjlighet att skapa lösningar för dagvattenhantering tillsammans med parkeringen och det kan styras i kommande avtal.

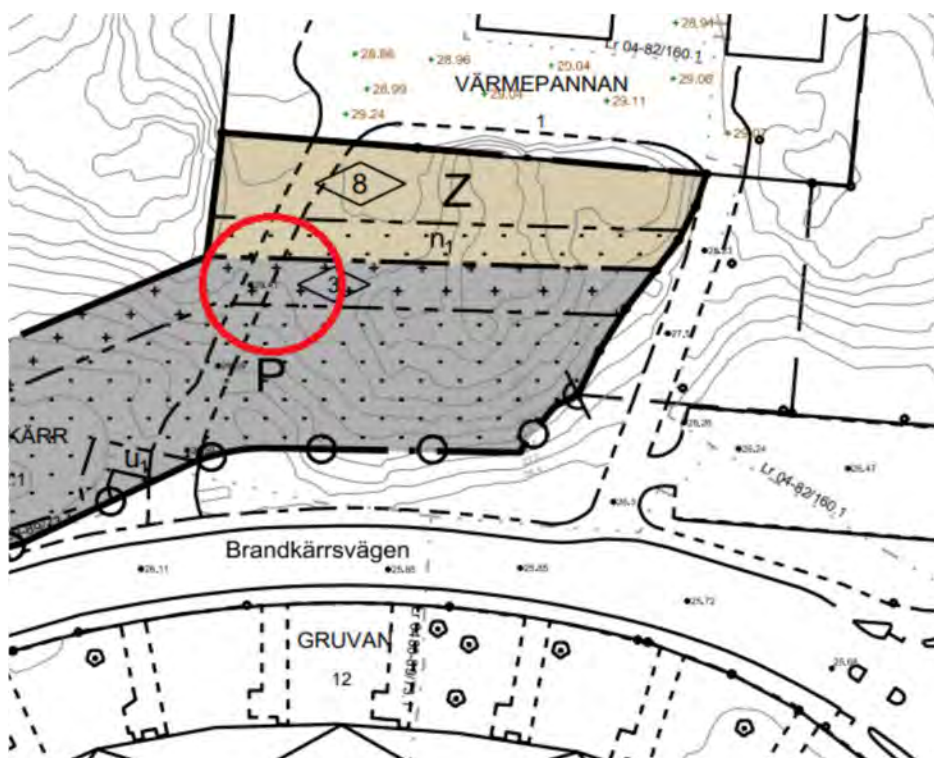
Lantmäteriet

Vid genomgång av planförslagets handlingar (daterade 2021-05-18) har följande noterats:

PLANKARTA

Det noteras att koordinater saknas i x-led på plankartan. Det saknas även en teckenförklaring till grundkartan.

I plankartan finns det en befintlig väg illustrerad inom korsmarken. Om tanken är att den illustrerade vägen fortsättningsvis ska användas borde det ändras till prickmark i den delen istället, se bild nedan:

Urklipp från plankarta, daterat 2021-07-06

PLANBESKRIVNING

Av planbeskrivningen bör det framgå vad som sker med gällande detaljplan som berörs av planområdet. Det är viktigt för allmänheten att det går att förstå konsekvenserna av planläggningen. Detta kan till exempel beskrivas genom en text i stil med "Om föreslagen detaljplan antas och får laga kraft upphör tidigare detaljplan att gälla inom planområdet, men fortsätter att gälla som tidigare utanför det nu aktuella planområdet."

FASTIGHETSÄTTSLIGA FRÅGOR

I planbeskrivningen är det otydligt om något exploateringsavtal ska tecknas, men för Lantmäteriet förefaller det som en sådan situation där det är vanligt att exploateringsavtal tecknas. Om avsikten är att sådant avtal ska tecknas ska kommunen enligt 5 kap. 13 § 3 st. PBL, redan i samrådsskedet redovisa avtalens huvudsakliga innehåll liksom konsekvenserna av att planen helt eller delvis genomförs med stöd av ett eller flera sådana avtal i planbeskrivningen.

Ifall det är aktuellt, använd gärna handboken "[Lantmäterimyndighetens roll i planeringsprocessen, Handbok 5 kap. 15 och 22 a §§ PBL](#)" som stöd ang. lagstiftningens krav när ni kompletterar planhandlingarna ang. exploateringsavtal.

I den fastighetsrättsliga delen står det att det eventuellt kommer bildas servitut och gemensamhetsanläggningar. Det måste vara tydligt redan i detaljplanen om markreservat ska läggas ut för att planen ska kunna genomföras i sin helhet. I planbeskrivningen står det att parkeringsplatserna ska serva befintlig bebyggelse. Det är dock inte utrett vilka fastigheter som ska delta i gemensamhetsanläggningen och något markreservat är inte heller reserverat i detaljplanen.

Vidare framgår det inte att en ansökan om avstyckning ska skickas in till

lantmäteriet och vem som ska vara betalande avseende förrättningskostnaden.

UTFARTSFÖRBUD I PLANOMRÅDESGRÄNS

På plankartan finns en sträcka med bestämmelse om utfartsförbud utlagd i planområdesgränsen. Utfartsförbud får enligt 4 kap. 9 § PBL endast läggas mot allmänna platser. Detta innebär att det inte är möjligt att lägga denna typ av bestämmelse i en planområdesgräns av följande skäl: I en planområdesgräns går det inte att säkerställa att det är allmän plats eller även i fortsättningen kommer att vara allmän plats i den angränsande planen. Bestämmelsen reglerar dessutom indirekt något som ska gälla för området utanför det i planförslaget aktuella planområdet vilket inte är tillåtet, se s. 59 i [Boverkets konsekvensutredning](#) inför införandet av de allmänna råden för planbestämmelser.

Kommunen kanske kan utforma plankartan/planområdet på ett annat sätt för att undvika dessa problem eller undvika att reglera utfartsfrågan? Lantmäteriet noterar att i vissa planer har liknande problem lösts genom att kommunen har utökat planområdet med en remsa bestående av några meter allmän plats utanför utfartsförbudet.

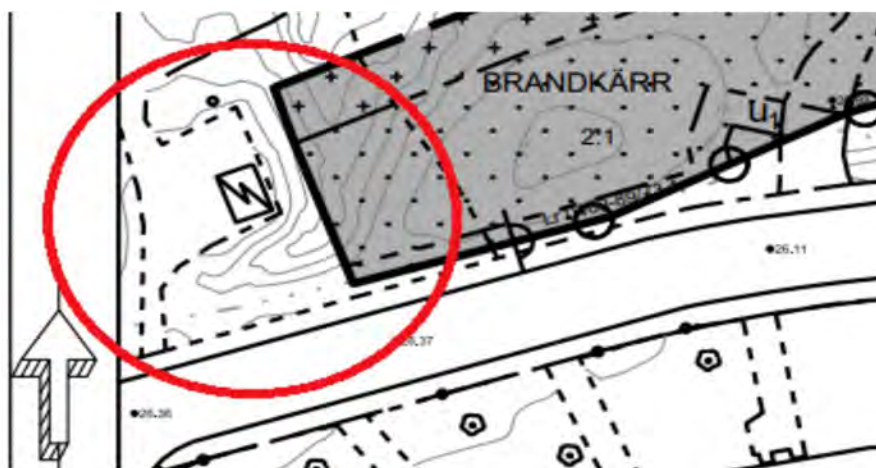
Under punkten fastighetsrättsliga frågor står det att verksamhetsområdet ska fastighetsregleras till Värmepannan 1. I nuvarande stadsplan är Värmepannan 1 planlagt som område för värmecentral. Om området som nu planläggs som Z ska ingå i nuvarande användning ligger det kanske närmare tillhands att planlägga det som teknisk anläggning. På boverkets hemsida går det att läsa följande om anläggningar för energiproduktion:

”De anläggningar för produktion som ingår i användningen avser framför allt produktion av energi som elektricitet och värme. Det kan till exempel handla om vindkraftverk, fjärrvärmeverk, kraftverk eller områden för solenergianläggningar. Industriell produktion, utöver produktion av energi, ingår inte i användningen Tekniska anläggningar utan ryms framförallt i användningen industri.”¹

I Boverkets föreskrifter (2020:5) om detaljplan regleras tekniska anläggningar i 5 kap 5 §: Användningen tekniska anläggningar ska tillämpas för områden för tekniskt ändamål. Även komplement till verksamheten tekniska anläggningar ingår i användningen. För att inte möta hinder vid en fastighetsreglering av marken till Värmepannan 1 bör ändamålen vara samma.

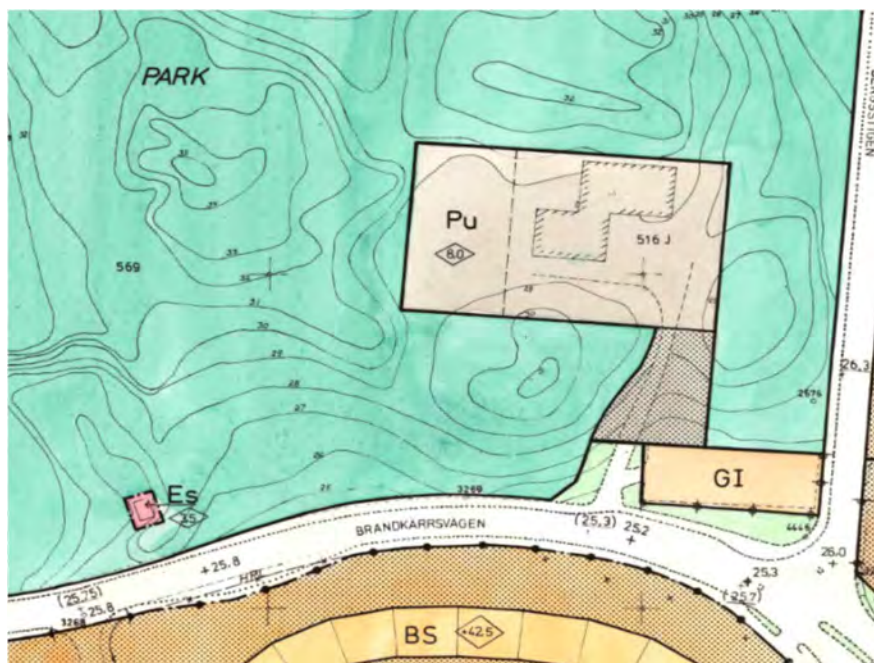
ÖVRIGT

Lantmäteriet noterar att det finns en befintlig teknisk anläggning precis utanför planområdet. Om tanken är att trygga rätten att ta sig till E-området från parkeringen kan det behöva tas med i denna detaljpaneläggning då området idag runt den tekniska anläggningen är planlagt som naturmark i den befintliga stadsplanen.

Urklipp från detaljplanen, daterat 2021-07-06

¹ Tekniska anläggningar - PBL kunskapsbanken - Boverket

Urklipp från stadsplanen akt 04-NYS-331, daterat 2021-07-06

Bemötande:

Plankartan

Den markerade infarten kommer inte att vara kvar efter byggnationen av parkeringen.

Planbeskrivningen

Under rubriken Planförfarande förtydligas kring vad som sker med gällande detaljplan.

Under rubriken Fastighetsrättsliga frågor förtydligas kring att det är kommunen som ska komma in med ansökan om fastighetsreglering samt det har tagits bort text om framtida gemensamhetsanläggningar och servitut då det inte finns behov av detta inom

planområdet. Ett exploateringsavtal kommer inte att tecknas i detta fall utan ett genomförande- eller sidoavtal kommer istället att tecknas vid behov.

Planbeskrivningen har också förtydligats kring vilka boendes behov som parkeringsytan ska täcka.

Utfartsförbudet tas bort och utfarters placering får studeras vid bygglovsprövningen. Det är inte lämpligt att utöka planområdet i just det här fallet.

Markanvändningen Z-verksamhet ändras till E₁- fjärrvärmecentral för att reglera närmare till den faktiska markanvändningen som finns idag inom Värmepannan 1.

Det är inte tänkt att befintlig teknisk anläggning utanför planområdet ska kunna åka över parkeringsytan då den har en tillfart längre västerut.

Sörmlands museum

Bostadsområdet Brandkärr i Nyköping är ett tydligt exempel på den typ av bostadsbebyggelse som uppfördes som en del av det nationella s.k. miljonprogrammet som pågick mellan 1965- och 1974. Typiskt för tidsperiodens områden med flerbostadshus var bebyggelsens omedelbara närhet till naturmark. Detta karaktärsdrag är tydligt i Brandkärr, och är således en viktig del av områdets kulturmiljövärden.

Det aktuella förslaget påverkar dock endast en mycket liten yta, i förhållande till de befintliga naturområden som fortfarande omger Brandkärr. Därför bedömer museet att förslaget inte medför någon större påverkan ur kulturmiljösynpunkt.

Bemötande:

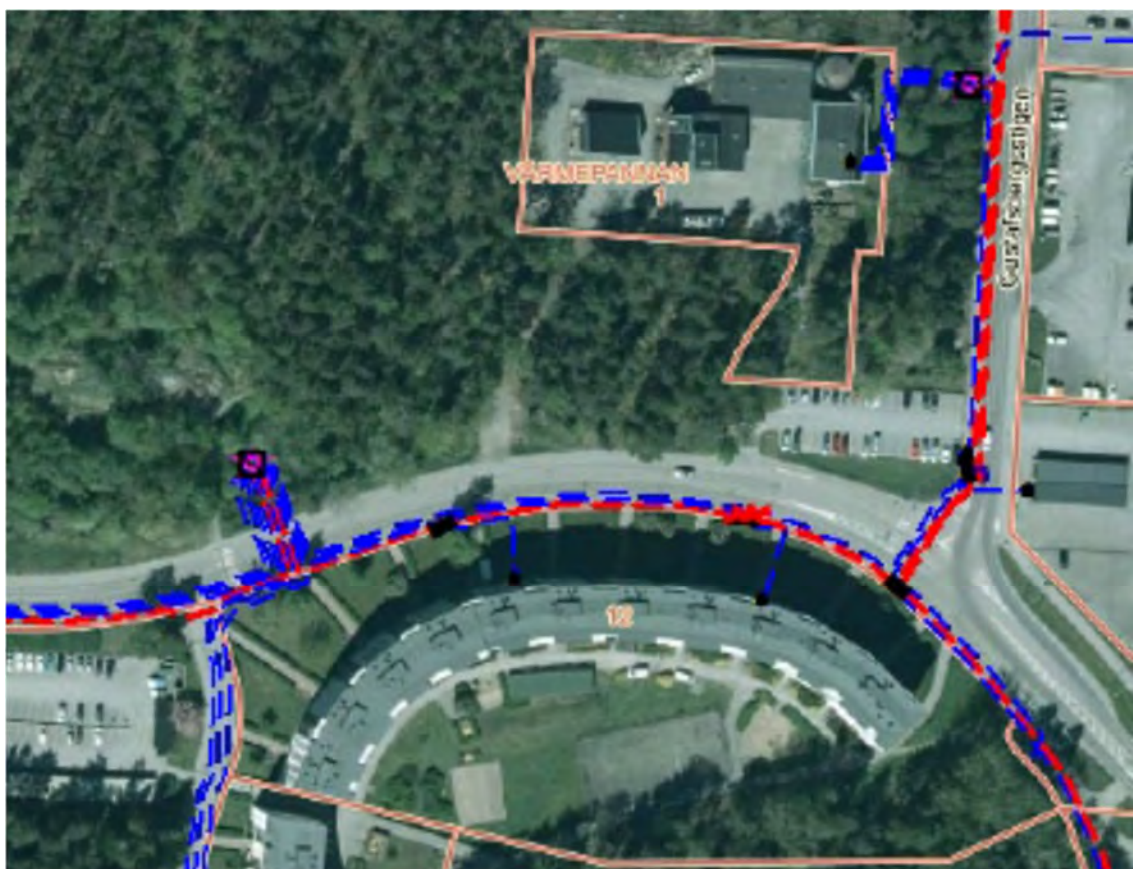
Noterat.

Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall Eldistribution har inom området för aktuell detaljplan elnätsanläggningar bestående av 12 kV markkabel, röd streckad linje i kartan nedan, 0,4 kV markkabel, blå streckad linje, samt 12 kV nätstation, svart kvadrat.

Inga nya parkeringsområden bör etableras över befintliga markkablar. Vid ny korsande asfalterad, gatstensbelagd eller liknande belagd vägsträcka, både bilväg samt gång- och cykelväg, ska befintlig markkabel förläggas i rör alternativt flyttas. Vid annan typ av beläggning ska befintlig markkabel förläggas i rör alternativt flyttas om vägsträckan kommer trafikeras av tung trafik.

För anslutningsväg till parkeringsplats gäller samma förutsättningar som ovan. Ingen parkering bör hamna inom 5 meter till nätstationen, detta ur ett elsäkerhetsperspektiv samt för att vattenfall Eldistribution ska kunna underhålla stationen.

Bemötande:

Bedömningen är att byggnation av parkering och infart inte påverkar någon elnätsanläggning.

Polismyndigheten

Lokalpolisområde Nyköping godkänner förslaget.

Jag kan konstaterat att man i planen tänkt lägga ytan för garage i den norra delen för att öka möjligheten för uppsikt, något som är viktigt för att kunna förebygga brott och för att platsen ska upplevas som trygg.

Bemötande:

Noterat.

Privatperson (MA)

Saknar hanteringen av gång-och cykelvägar samt hur denna trafik ska kunna få en bättre trafiksäkerhet och en bättre framkomlighet.

Nyköpings kommun har en transportstrategi som kommunen skryter med men det verkar som det är en hyllvärmare. Buss och gång-och cykeltrafiken ska hanteras först och sedan biltrafiken. Jag cyklar minst fyra gånger i veckan till någon av de verksamheter som finns i området; Stora Coop/ICA/Jula/Systembolaget m.fl. och handlar och det är obehagligt att korsa Brandkärrsvägen, bilarna kommer mycket fort från Ekensbergsrondellen. Det bör anordnas en planskild förbindelse med Brandkärrsvägen. Gång -och cykelvägarna i

Gustafsbergssområdet har mycket låg standard och utformningen av trafiknätet gynnar bara bilisterna. Ett hållbart samhälle måste i enlighet med Transportstrategin prioritera gång- och cykeltrafiken. Hastighetsfrågan måste hanteras i samband med plan- och utredningsarbetet. Den högsta tillåtna hastigheten borde vara 30 km/Tim. Det gäller även Stockholmsvägen. Det är inte ovanligt med hastigheter runt 100 km/Tim på denna fartsträcka. Nu har även en förskola byggts där befintligt övergångsställe ska nyttjas. Belysningen är oacceptabelt dålig både längs den västra gång- och cykelvägen och vid övergångsstället där hastigheten måste säkras till 30 km/Tim. De är många för- och skolbarn som korsar vägen. Jag ansöker om att kommun fattar beslut om en hastighet på 30 km/Tim på Stockholmsvägen vid övergångsstället fram till infarten vid Träffen.

Bemötande:

Planområdet är begränsat till att endast omfatta yta för parkering samt en utvidgning av fastigheten Värmepannan 1. Gång- och cykelnätet bedöms inte påverkas i detta planarbete men kommer att studeras närmare och presenteras i detaljplanen för resterande område av trafikplatsen för Östra infarten.

Detaljplanen kan inte reglera belysning eller hastigheten på vägnätet men synpunkten skickas vidare till Tekniska divisionen som information.

Avsändare under granskningen

Länsstyrelsen

Länsstyrelsens synpunkter - ingripandegrunder enl. 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen finner att detaljplanen, för att tillgodose de krav som behöver ställas på grund av miljö kvalitetsnormer för vatten samt risken för översvämning, behöver tillföras bestämmelser som reglerar och tydliggör avsedda åtgärder för dagvattenhantering i området. I annat fall kan Länsstyrelsen, om planen antas, komma att pröva kommunens beslut.

Länsstyrelsen bedömer att kommunen vid utformning av planen i övrigt har tagit hänsyn till de frågor som Länsstyrelsen har att bevaka enligt ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL.

Miljö kvalitetsnormer

Vatten

Länsstyrelsen bedömer utifrån stycket om dagvatten i planbeskrivningen att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte har hanterats på ett tillfredställande sätt.

Länsstyrelsen anser att det finns en risk att miljö kvalitetsnormerna i Nyköpingsån försämras om dagvattenhanteringen inte hanteras i detaljplanen.

Klimatförändringar

Översvämningrisk

Länsstyrelsen har i sitt samrådsyttrande, daterat 2021-08-17, framfört behovet av att ta fram en dagvattenutredning. Av granskningshandlingarna kan länsstyrelsen konstatera att kommunen har valt att skjuta på framtagandet av dagvattenutredningen till projekteringen av parkeringen.

I planbeskrivningen under rubriken "Dagvatten" skriver kommunen att jordarten inom planområdet ger begränsade möjligheter för lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) och att stora delar av marken inom planområdet kommer att hårdgöras vilket bidrar till att det finns små möjligheter att ta hand om dagvattnet lokalt. Då marken har begränsade möjligheter för LOD bedömer länsstyrelsen att det vid skyfall och höga flöden kan finnas en risk att närliggande fastigheter och byggnader söder om Brandkärrsvägen översvämmas med förorenat dagvatten från parkeringsplatsen vid ökade skyfall om dagvattnet inte hanteras på ett ansenligt sätt. Enligt 2 kap. 5§ 5 stycket PBL ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till risken för olyckor, översvämning och erosion. Länsstyrelsen anser att en bristande dagvattenhantering inom planområdet kan komma att innebära en risk för olyckor, översvämning och erosion inom närliggande fastigheter.

Länsstyrelsen framför återigen behovet av att ta fram en dagvattenutredning för att klargöra planförslagets påverkan på närliggande fastigheter och Nyköpingsån samt vilka eventuella dagvattenåtgärder som behöver vidtas i detaljplaneskedet. Länsstyrelsen påtalar att översynen av dagvattenhanteringen inom planområdet behöver ta hänsyn till de förändringar av nederbördsmonster och flödesnivåer som kan följa av ett förändrat klimat. Detaljplanen behöver, för att kunna godtas, tillföras planbestämmelser på plankartan för att exempelvis säkerställa utrymme för dagvattenåtgärder samt reglera höjdsättning av mark.

Bemötande:

En dagvattenutredning har tagits fram för planområdet och där redovisas ett flertal olika scenarier på lösningar då ytskikt och projektering av ytorna inte är gjorda. Detta kan inte heller göras i dagsläget då det krävs en samordning med projekteringen av ombyggnationen av Östra infarten. Detta för att få en överensstämmande höjdsättning med omkringliggande gator, ledningar och serviser. De olika lösningarna rymmer inom planområdet. Bestämmelsen för komplementbyggnaden kommer att justeras för att även ge utrymme för ett krossdike samt planbeskrivningen revideras under rubriken Dagvatten om dagvattenutredningens slutsatser. Under rubriken Avtal läggs det även till att hantering av dagvatten kan hanteras i kommande avtal.

Intressenter vars synpunkter ej tillgodosetts eller enbart delvis

Bedömningen är att alla synpunkter inkomna under samrådet och granskningen är tillgodosedda.

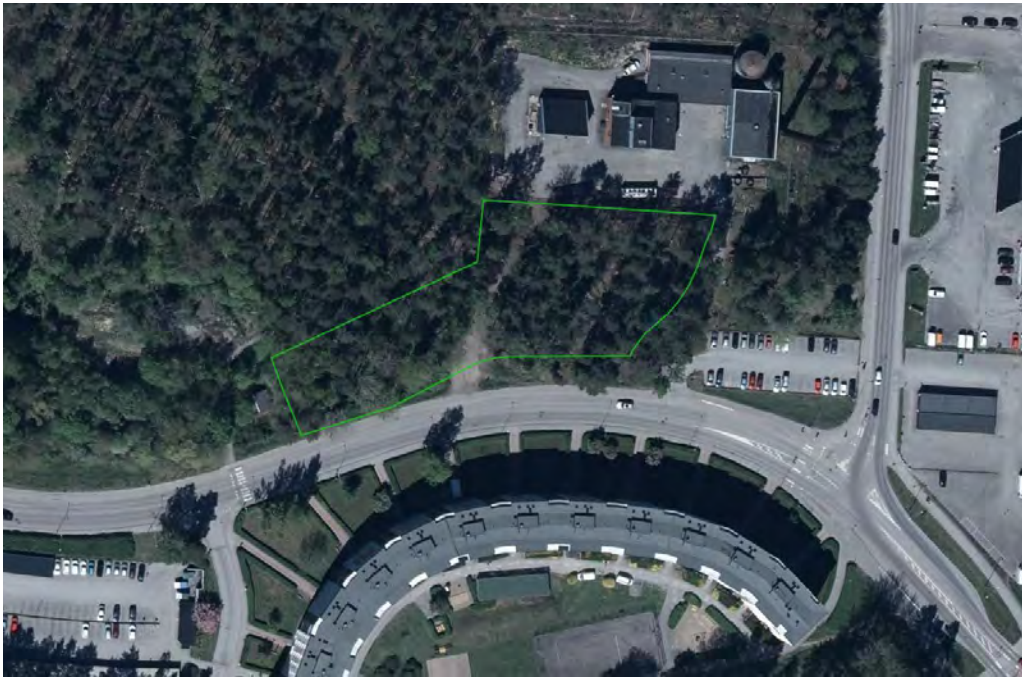
Medverkande tjänstemän

Redogörelsen är sammanställd och kommenterad av planarkitekt Sofia Bergqvist.

Samhällsbyggnad
Stadsbyggnadsenheten

Linda Kummel
Chef Stadsbyggnadsenheten

Sofia Bergqvist
Planarkitekt Stadsbyggnadsenheten

(Foto: Lantmäteriet via Scalgo, 2021)

Nyköpings kommun

Dagvattenutredning för Brandkärr 2:1, Nyköping

Linköping 2021-11-22

RAPPORT

Dagvattenutredning för Brandkärr 2:1, Nyköping

PM

2021-11-22

KONSULT/ KONTAKT

Ramboll Sverige AB

Junkersgatan 1

582 35 Linköping

010 615 60 00

556133-0506

www.ramboll.se

Uppdragsledare

Erik Backteman, 010 615 51 48, erik.backteman@ramboll.se

Handläggare

Sara Engström, 0767 68 42 34, sara.engstrom@ramboll.se

Kvalitetsgranskare

Anna Holmgren, 010 615 51 32, anna.holmgren@ramboll.se

BESTÄLLANDE KONTAKT

David Lunde | Projektledare

Mark och exploatering | Samhällsbyggnad

Nyköpings kommun

Sofia Bergqvist | Planarkitekt

Stadsbyggnadsenheten | Samhällsbyggnad

Nyköpings kommun

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Inledning	5
2.1	Uppdraget	5
2.2	Syfte	5
2.3	Avgränsningar	5
2.4	Underlag och tidigare utredningar	6
3	Dagvattenpolicy och dagvattenstrategi	6
4	Områdesbeskrivning och förutsättningar	7
4.1	Befintlig markanvändning	8
4.2	Planerad markanvändning	9
4.3	Geografiska förutsättningar	10
4.3.1	Topografi	10
4.3.2	Avrinningsområden, avvattningsvägar och instängda områden	12
4.3.3	Geologi och grundvattenförhållanden	13
4.3.4	Översvämningsrisk från närliggande ytvatten	14
4.4	Tekniskt avrinningsområde och ledningsnät	15
4.5	Övrig ledningsbunden infrastruktur	17
4.6	Fastighetsindelning	18
4.7	Recipient	18
4.8	Vattenskyddsområde	19
4.9	Föroreningar i mark- och grundvatten	19
4.10	Markavvattningsföretag och vattendomar	19
4.11	Övriga relevanta förutsättningar	19
5	Flödesberäkningar	19
5.1	Befintlig situation	20
5.2	Framtida situation utan dagvattenåtgärder	21
6	Skyfallsberäkningar	22
7	Föroreningsberäkningar	24
7.1	Resultat	25
8	Sammanställning av Fördröjningsbehov	27
9	Dagvattenåtgärder	28
9.1	Flöden	32
9.2	Föroreningar	33
9.3	Skyfall	37
9.4	VA-huvudmannens verksamhetsområde	38
10	Förslag till planbestämmelser	38
11	Rekommenderad ytterligare utredning	39
12	Bilagor	40
13	Referenser	40

1 Sammanfattning

Utredningsområdet ligger i Brandkärr i norra delen av Nyköping. Området är 0,4 ha stort och består i dagsläget av skogsmark och en grusväg. I framtiden planeras en parkering i den södra delen och ett verksamhetsområde i den norra delen, som sannolikt kommer bli en vändplan. Ytskiktet är ännu inte bestämt, och därför redovisas olika scenarier. Det mest troliga scenariot är att det blir grus på verksamhetsområdet och asfalt på parkeringen.

Föreslagna dagvattenåtgärder är avsedda att verka för att inte förvärra översvämningssituationen nedströms, inte öka belastningen på ledningar vid ett 20-årsregn inklusive klimatfaktor 1,25 jämfört med dagslägets 20-årsregn samt rena dagvattnet med upp till 95 % för bly. Dock är det inte tekniskt möjligt att rena dagvattnet till befintliga nivåer då skogsmark gjorts om till parkering, vilket är en marktyp som bidrar till en långt högre föroreningsbelastning än skogsmark.

I och med att naturmarken inom detaljplaneområdet ersätts av parkering kommer föroreningsbelastningen för planområdet öka. Men sett till helheten finns det möjlighet till en förbättring av föroreningssituationen och MKN då befintliga parkeringar, som är utan rening idag, ersätts med trafikerade ytor där dagvattnet kommer renas. Det är ett förhållandevis litet planområde vilket gör att trots att den procentuella ökningen inom planområdet är stor, är föroreningsmängden som tillkommer per år liten sett till all påverkan på recipienten. Kompensationsåtgärder för planområdet kan även ske inom planen för Östra Infarten som är kopplad till den aktuella parkeringen. Detta skulle i så fall behöva samordnas.

Skyfallshanteringen föreslås ske på parkeringsytan samt i en svacka bakom garagen, som även fungerar som skydd mot naturmarksflöden. Skyfallsvattnet kommer fortsatt ledas österut på Brandkärrsvägen för att inte förvärra situationen nedströms åt väster. Det skyfall som använts i beräkningarna är ett 100-årsregn med klimatfaktor 1,25.

2 Inledning

Ombyggnationen av Östra infarten påverkar två befintliga parkeringsytor som behöver ersättas, vilket har resulterat i detaljplanen för Brandkärr 2:1. Den föreslagna ytan för den nya parkeringen sammanfaller med en utfartsväg för Vattenfalls anläggning och därmed behöver en vändplan inkluderas i planområdet. Det är dock planlagt att byggnader kan uppkomma.

Ett granskningsyttrande från Länsstyrelsen i Södermanlands län har kommit in för detaljplanen för del av Brandkärr 2:1, Brandkärr i Nyköpings kommun. För att tillgodose krav kopplade till miljö kvalitetsnormer (MKN) har Länsstyrelsen haft synpunkten att bestämmelser angående åtgärder för dagvattenhanteringen behövs. De aspekter som behöver bestämmas om i detaljplanen är föroreningar som kan komma att påverka recipienten och översvämningensrisken vid skyfall. Det behövs därför en dagvattenutredning som klargör planförslagets påverkan på recipienten och omkringliggande byggnader. Utifrån denna dagvattenutredning kan sedan planbestämmelser kopplade till dagvattenhantering tillföras på plankartan.

2.1 Uppdraget

Ramboll Sverige AB har fått i uppdrag av Nyköpings kommun att utföra en översiktlig dagvattenutredning för del av Brandkärr 2:1 samt förslag till planbestämmelser i form av höjdsättning och ytbehov för dagvattenanläggningar.

2.2 Syfte

Syftet med den översiktliga dagvattenutredningen är att kartlägga förutsättningar för dagvatten och skyfallshantering samt föreslå lösningar för dagvatten- och skyfallshantering. Utredningen ska resultera i förslag till planbestämmelser med utgångspunkt i att tillgodose kraven från Länsstyrelsen.

2.3 Avgränsningar

Föreslagen dagvatten- och skyfallshantering anläggs inom eller i nära anslutning till erhållen gräns för planområdet.

Utredning av rinnvägar uppströms och nedströms utredningsområdet avgränsas till de avrinningsområden som utredningsområdet ingår i, alternativt till instängda områden där avrinningen från planområdet inte längre har någon påverkan.

2.4 Underlag och tidigare utredningar

Följande underlag har använts:

- Grundkarta (GRK_BRANDKÄRR_2_1_UTMÅLET med ledningar.dwg, erhållen 2021-10-19)
- Plankarta (Plankarta granskning parkering Brandkärr.dwg, erhållen 2021-10-19)
- Förslag på nytt garage och parkering Brf Gruvan, Nyköpings kommun (MKK AB, 2021-06-07)
- Arbetsmaterial projektering av Östra infarten, Nyköping (Sweco, 2021a-10-22)
- Resultat från geoteknisk undersökning - Östra infarten, Nyköping (Sweco, 2021b-05-31)
- Granskningsyttrande - Detaljplan för del av BRANDKÄRR 2:1, Brandkärr, Nyköpings kommun (Länsstyrelsen Södermanlands län, 2021-10-08)
- Granskningshandling - Detaljplan för del av Brandkärr 2:1 (Nyköpings kommun, 2021-09-13)
- Publikation P110 – Avledning av dag-, drän- och spillvatten. (Svenskt Vatten, 2016)
- Publikation P105 – Hållbar dag- och dränvattenhantering, Råd vid planering och utformning. (Svenskt Vatten, 2011)

Koordinatsystem SWEREF99 16 30 och höjdsystem RH2000 används i utredningen.

3 Dagvattenpolicy och dagvattenstrategi

För Nyköpings Kommun finns ingen dagvattenpolicy i dagsläget. Utgångsläget för dagvattenutredningen är att rena vattnet så långt som är tekniskt möjligt för givna förutsättningar, samt att inte förvärra skyfallssituationen nedströms.

Angående klimatanpassning finns inga nationella riktlinjer för vilka risknivåer som kan antas för olika objekt.

4 Områdesbeskrivning och förutsättningar

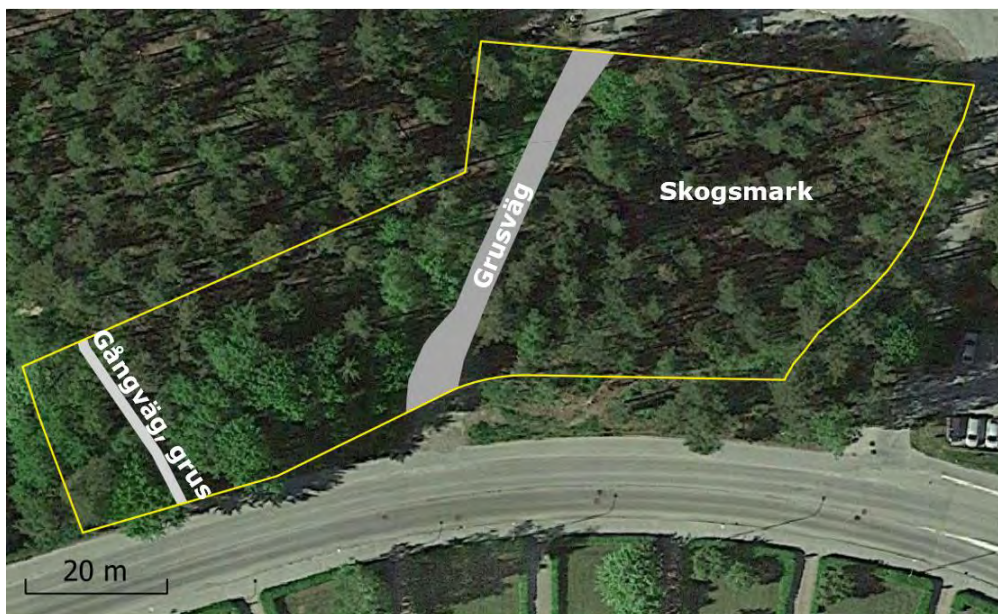
Utredningsområdet ligger ca 2 km nordöst om Nyköpings centrum, i norra delen av Brandkärr, och är ca 0,4 ha stort. I Figur 1 presenteras planområdets begränsning och placering. Norr om området finns en av Vattenfalls oljeeldade reservpannor (Vattenfall, 2015). Området ligger även i nära anslutning till ett handelsområde, stormarknader, och bensinstation, samt bostadsområde och fritidshem. En busshållplats planeras precis söder om planområdet och en cirkulationsplats (Östra infarten) öster om planområdet.

Figur 1 Planområdets begränsning och placering (Bakgrundskarta: Google Sattelite via QGIS)

4.1 Befintlig markanvändning

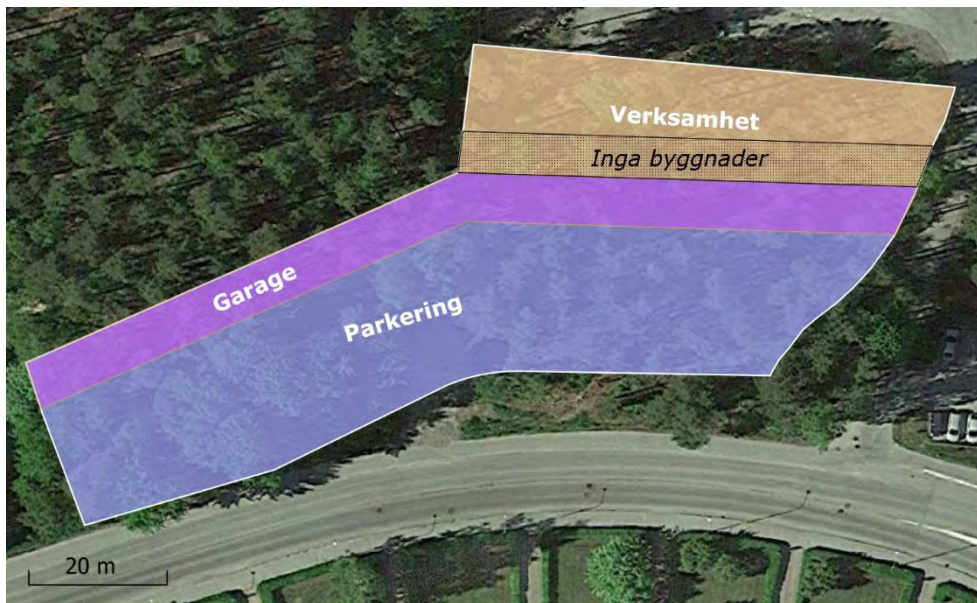
I dagsläget består marken av bergig skogsmark samt en grusväg kopplad till Vattenfalls anläggning. I västra delen av planområdet finns även en nylagd gångväg i grus. Befintlig markanvändning presenteras i Figur 2.

Figur 2 Befintlig markanvändning

4.2 Planerad markanvändning

Den planerade markanvändningen utgörs av en parkeringsyta med tillhörande garage samt planlagt verksamhetsområde i anslutning till Vattenfalls anläggning. Troligen kommer verksamhetsområdet bestå av en vändplan i.o.m. att grusvägen som tidigare använts av större fordon försvinner, men bebyggelse är tillåtet inom vissa delar. Planerad markanvändning presenteras i Figur 3.

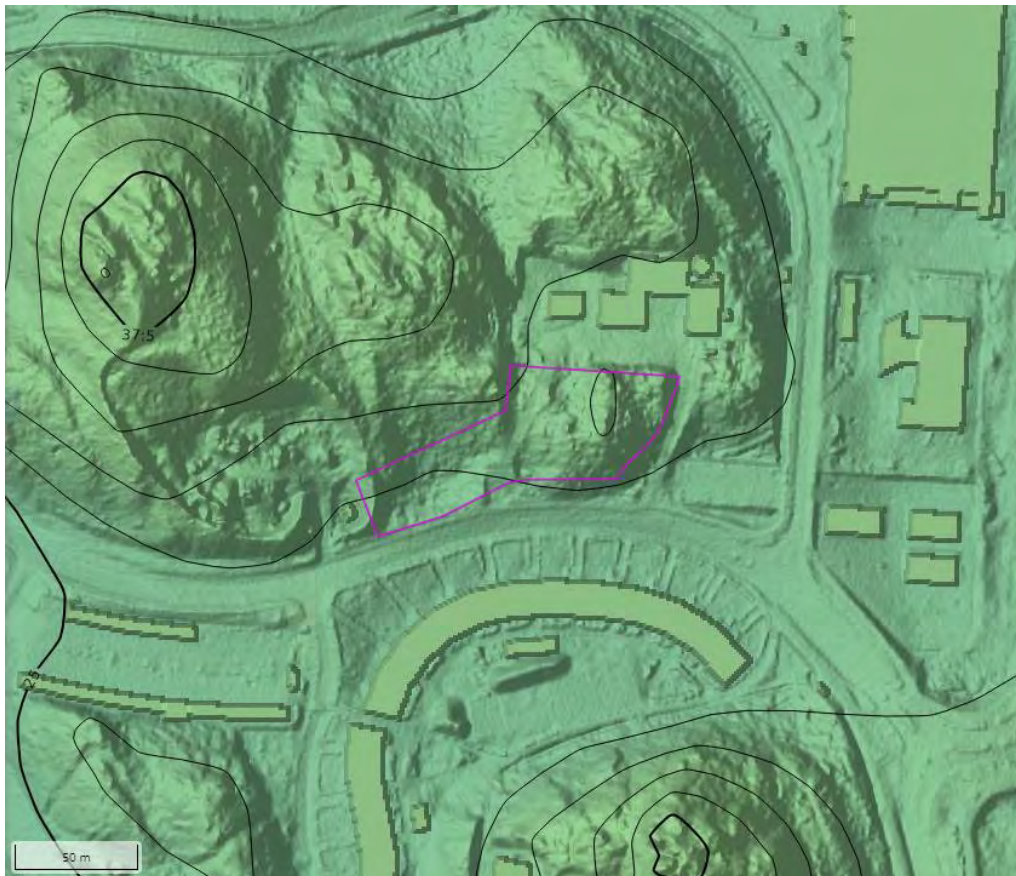
Figur 3 Planerad markanvändning

4.3 Geografiska förutsättningar

4.3.1 Topografi

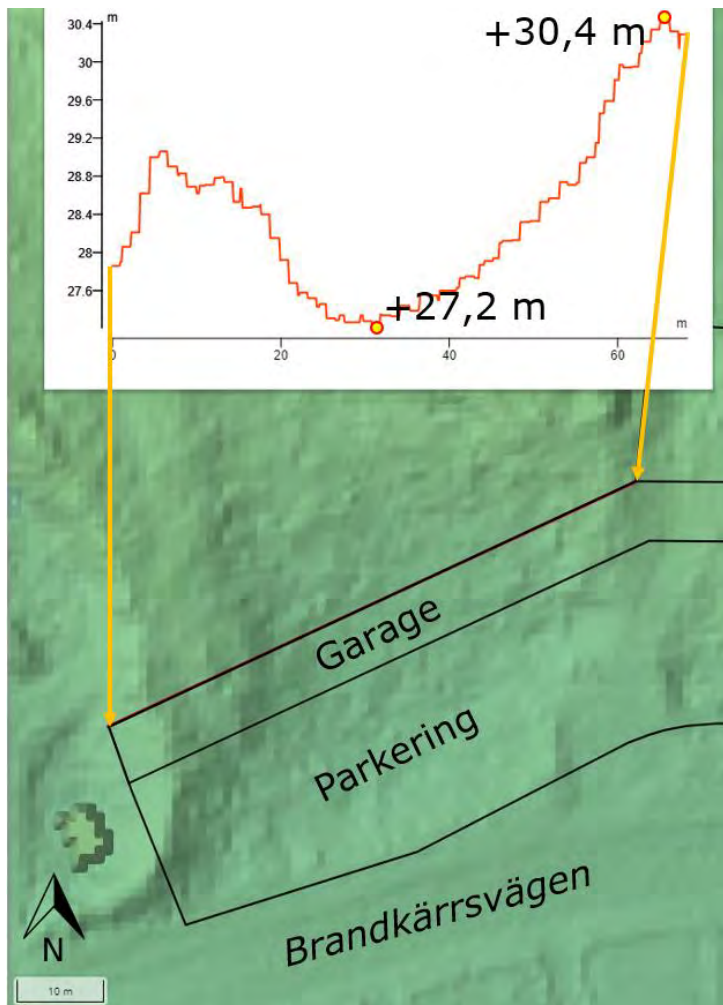
Topografin kring planområdet visas i Figur 4. Markytan är belägen på ca +26 m till +32 m och har en rundad kulle i den östra delen av området och en grop i den västra delen. Grusvägen leder genom dessa topografiska utformningar.

De höjder som i framtiden finns att förhålla sig till är verksamhetsytan i norr, med en höjd på ca +28,9 m till +29,2 m samt busshållplatsen söder om planområdet på +26,45. Dessutom varierar den omgivande topografin runt planområdet längs med plangränsen på vissa ställen med 1 höjdmeter inom 3 m horisontellt. Topografin har i dagvattenutredningen visat sig bli en av de största utmaningarna.

Figur 4 Topografin i området kring planområdet (Scalgo, 2021)

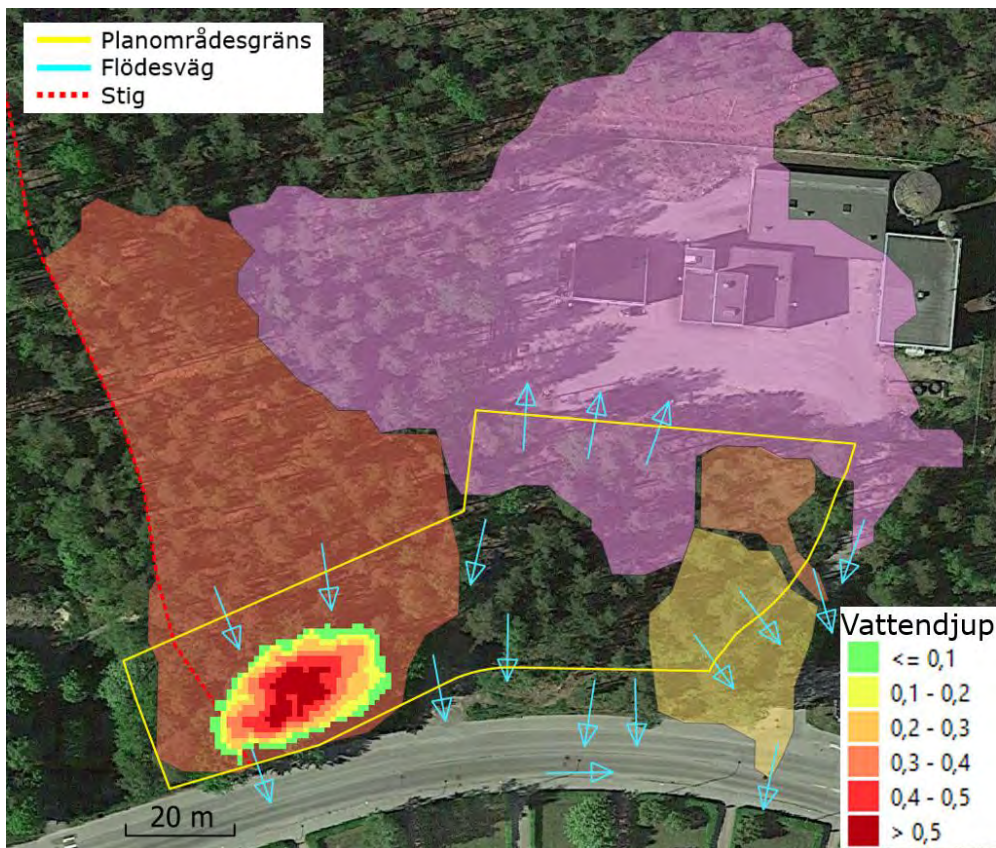
Ett exempel på den varierande topografin kan ses i bakkanten av garagen, se Figur 5, och för att få en plan grundläggningsyta för garagen kommer området norr om planområdet antagligen behöva modifieras.

Figur 5 Topografivariation bakom garagen

4.3.2 Avrinningsområden, avvattningsvägar och instängda områden

För befintlig situation avvattnas ytan markledes åt olika håll på grund av topografin. Ungefärliga ytor och aktuella avrinningsriktningar kan ses i Figur 6. I norra delen av området leds vattnet mot Vattenfalls anläggning till en befintlig lågpunkt och därefter rinner det ner för befintlig grusväg öster om planområdet. I den östra delen av planområdet rinner vattnet ut mot grusvägen och i söder rinner vattnet ut mot Brandkärrsvägen. I den västra delen rinner vattnet mot lågpunkten, markerad i Figur 6, och därefter ut på Brandkärrsvägen. Flödesvägar och vattenvolymer som totalt kan ansamlas i lågpunkter redovisas i Figur 7.

Figur 6 Delavrinningsområden, vattnets generella flödesvägar och den lågpunkt där vatten står vid skyfall. (Scalco, 2021)

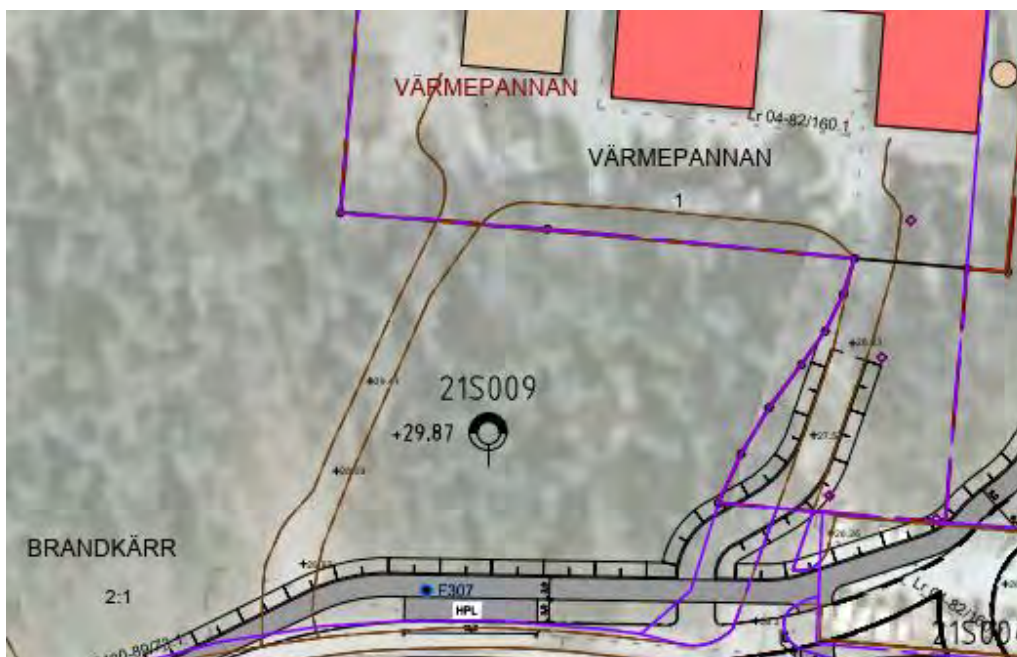
Figur 7 Flödesvägar och lågpunktsvolymmer i och kring planområdet (Scalgo, 2021)

4.3.3 Geologi och grundvattenförhållanden

Planområdet består i väster av sandig morän och i öster av urberg, enligt Jordartskartan från SGU (Figur 8), där karteringen avslutades 1969. Ett skruvprovtagningsprov (Sweco, 2021b) med position utmärkt i Figur 9 (21S009) stötte på berggrund efter drygt 0,5 m, under ett lager med sand, grus och humus/torv.

Figur 8 Översiktlig geologi över planområdet (SGU via Scalgo)

Figur 9 Position för skruvprovtagning

Information om grundvatten har inte hittats.

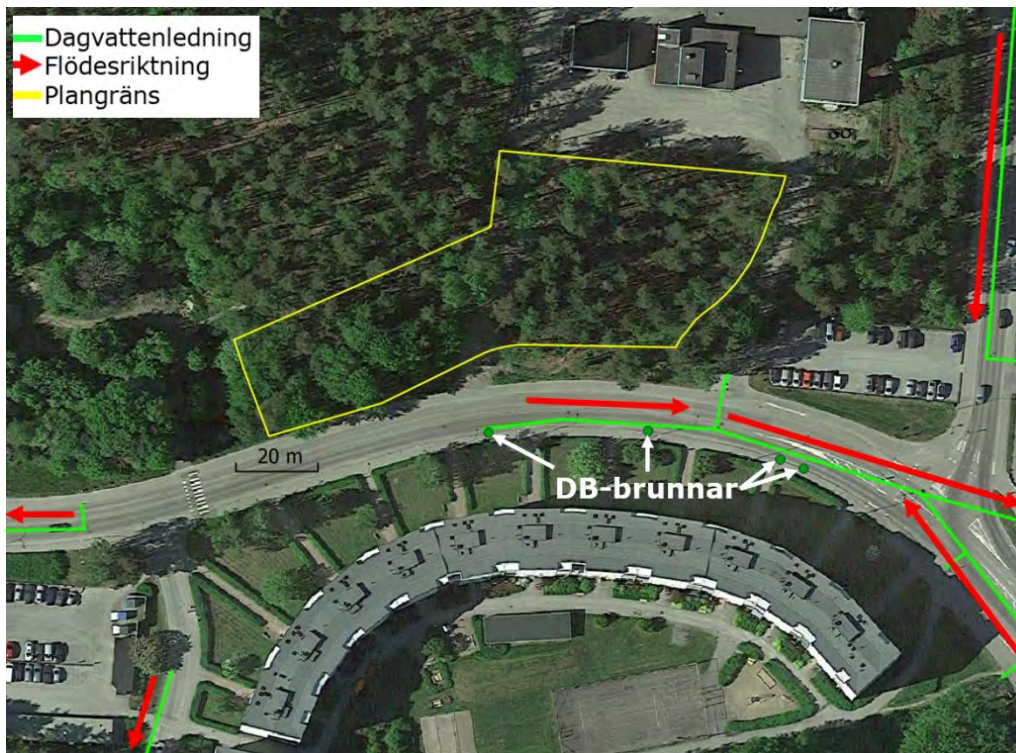
4.3.4 Översvämningsrisk från närliggande ytvatten

Det finns inga närliggande ytvatten (sjöar och vattendrag) som riskerar att översvämma området.

4.4 Tekniskt avrinningsområde och ledningsnät

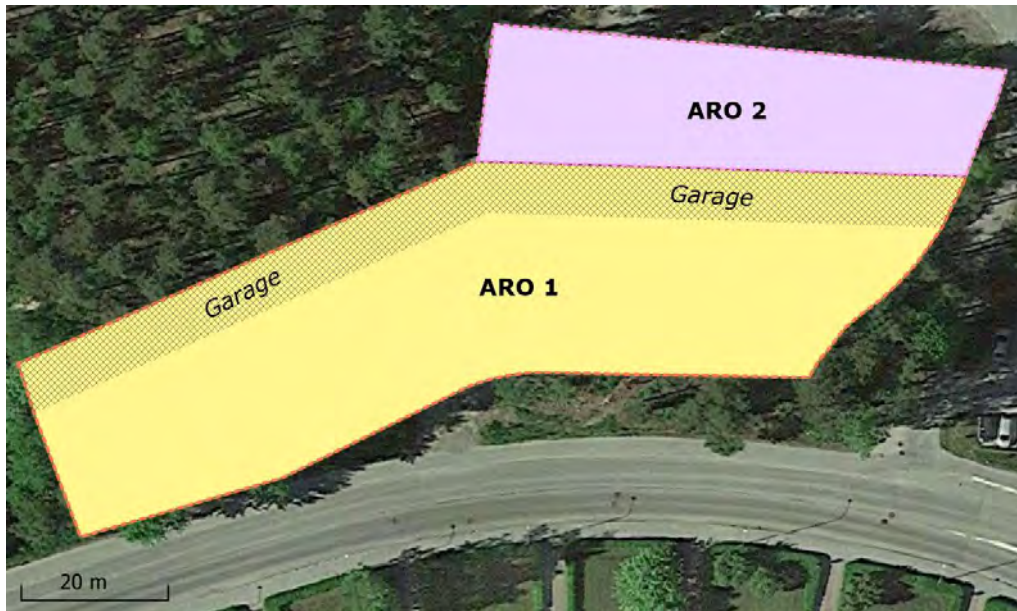
Det finns inga dagvattenledningar inom planområdet. De närmaste ledningarna ligger i Brandkärrsvägen och avleds åt öster, vilket redovisas i Figur 10.

Vattnet som hamnar på Brandkärrsvägen samlas upp i Dagvattenbrunnar (DB). I samtal med Sweco som projekterar Östra infarten är föreslagen servispunkt sydöst om planområdet baserat på befintliga ledningsnivåer.

Figur 10 Befintligt dagvattenledningsnät, dagvattenbrunnar (DB) med flödesriktningar

I och med att garagen i planerad situation fungerar som en vattendelare har planområdet delats in i två tekniska delavrinningsområden, ARO 1 och ARO 2. ARO 1 innefattar parkeringsytan och garagetaken, medan ARO 2 innefattar Vattenfalls verksamhetsområde, se Figur 11.

Figur 11 Tekniska delavrinningsområden, planerad situation

4.5 Övrig ledningsbunden infrastruktur

I Figur 12 visas den ledningsbundna infrastrukturen i området kring planområdet. Vattenfalls värmepanna har distributionsledningar som ligger i södra delen av planområdet (gröna i Figur 12), vilket påverkar läget för underjordiska lösningar och nya ledningar. Utöver det finns eldistributionsledningar precis utanför planområdet i väster.

Figur 12 Befintliga ledningar och kablar. Vit linje är planområdesgränsen.

4.6 Fastighetsindelning

Vattenfall äger Värmepannan 1, och kommunen Brandkärr 2:1. I framtiden kommer en del av Brandkärr 2:1 bli till Värmepannan 1 och ägas av Vattenfall. Fastighetsindelningen är redovisad i Figur 13.

Figur 13 Fastighetsindelning

4.7 Recipient

Områdets recipient är Nyköpingsån. Den ekologiska klassningen är måttlig, på grund av t.ex. otillfredsställande status gällande näringsämnen (fosfor) och dålig konnektivitet. Den kemiska statusen är ej god, på grund av bromerad difenyleter, kvicksilver och kvicksilverföreningar, vilka är undantagsämnen med mindre stränga krav då de kommer från diffusa källor och det anses tekniskt omöjligt att sänka halterna till nivåer för god status. Ett antal kemiska ämnen är inte klassificerade. Som en samlad bedömning bör halter för alla ämnen minskas så mycket som möjligt, men med fokus på fosfor som bidrar till övergödning.

För att få så goda förutsättningar som möjligt att nå miljö kvalitetsnormerna (MKN) i recipienten bör ingen försämring ske avseende föroreningspåverkan, från alla typer av källor.

4.8 Vattenskyddsområde

Utredningsområdet ligger inte inom ett vattenskyddsområde.

4.9 Föroreningar i mark- och grundvatten

I anslutning till utredningsområdet finns ett potentiellt förorenat område registrerat i Länsstyrelsernas databas: Vattenfalls förbränningsanläggning. Området inventeras, och förekomsten av föroreningar i marken är därför okänd. Risken anses vara måttlig (EBH-kartan, ID 132201). Dagvattenförslaget strävar efter att inte infiltrera vatten i marken runt Vattenfalls verksamhetsområde, då det kan ta med föroreningar ner till grundvattnet.

4.10 Markavvattningsföretag och vattendomar

Det finns inga berörda aktiva markavvattningsföretag inom utredningsområdet.

4.11 Övriga relevanta förutsättningar

Skogsområdet kring detaljplanen är en skolskog, och påverkan på denna bör begränsas i allra högsta mån.

5 Flödesberäkningar

Flödesberäkningar för att uppskatta dagvattenavrinningen från området har utförts med rationella metoden, där den dimensionerande regnintensiteten är beräknad med Dahlströms ekvation (2010).

Flöden beräknas vid ett 10- och 20-årsregn, enl. Tabell 1, och rinntiden är uppskattad till 10 min. En klimatfaktor på 1,25 är använd för framtida situation, enligt P110, för att kompensera för förväntat ökade regnintensiteter i framtiden till följd av ett förändrat klimat. Ingen klimatfaktor används för befintlig situation. Antagna avrinningskoefficienter är uppskattade med hjälp av P110 (Svenskt Vatten, 2016).

Tabell 1 Minimikrav på återkomsttider för regn vid dimensionering av nya dagvattensystem (P110, 2016)

Nya duplikatsystem	VA-huvudmannens ansvar		Kommunens ansvar
	Återkomsttid för regn vid fylld ledning	Återkomsttid för trycklinje i marknivå	Återkomsttid för marköversvämning med skador på byggnader
Gles bostadsbebyggelse	2	10	> 100 år
Tät bostadsbebyggelse	5	20	> 100 år
Centrum- och affärsområden	10	30	> 100 år

5.1 Befintlig situation

Beräknade flöden för befintlig situation för ett 10- och 20-årsregn, med rinntid 10 min och utan klimatfaktor (KF) presenteras i Tabell 2. Antagen markanvändning, area, avrinningskoefficient (ϕ), och reducerad area presenteras också. Flödet är beräknat till 12 l/s vid ett 10-årsregn och 15 l/s vid ett 20-årsregn.

Tabell 2. Beräknade flöden vid ett 10- och 20-årsregn med 10 min rinntid utan klimatfaktor för befintlig situation. Markanvändning, area, avrinningskoefficient (ϕ), och reducerad area presenteras.

Markanvändning, ARO 1	Area		Reducerad area (ha)	Flöde 10- årsregn utan KF (l/s)	Flöde 20- årsregn utan KF (l/s)
	(ha)	ϕ			
Kuperad, bergig Skogsmark	0,32	0,1	0,032	7	9
Väg, grus	0,017	0,4	0,0066	2	2
Totalt ARO 1	0,33	0,1	0,038	9	11
Markanvändning, ARO 2	Area		Reducerad area (ha)	Flöde 10- årsregn utan KF (l/s)	Flöde 20- årsregn utan KF (l/s)
	(ha)	ϕ			
Kuperad, bergig Skogsmark	0,11	0,1	0,011	2	3
Väg, grus	0,0082	0,4	0,0033	1	1
Totalt ARO 2	0,11	0,1	0,014	3	4
TOTALT hela planområdet	0,45	0,1	0,052	12	15

5.2 Framtida situation utan dagvattenåtgärder

Beräknade flöden för planerad situation för ett 10- och 20-årsregn, med rinntid 10 min och med klimatfaktor (KF) på 1,25 enligt P110 presenteras i Tabell 3. Antagen markanvändning, area, avrinningskoefficient (φ), och reducerad area presenteras också. Flödet i tabellen är beräknat för grusbeläggning på verksamhetsytan och asfaltsbeläggning på parkeringen, som är det troligaste scenariot. Flödet ökar därmed och måste fördröjas.

Tabell 3. Beräknade flöden vid ett 10- och 20-årsregn med 10 min rinntid med klimatfaktor 1,25 för framtida situation. Markanvändning, area, avrinningskoefficient (φ), och reducerad area presenteras.

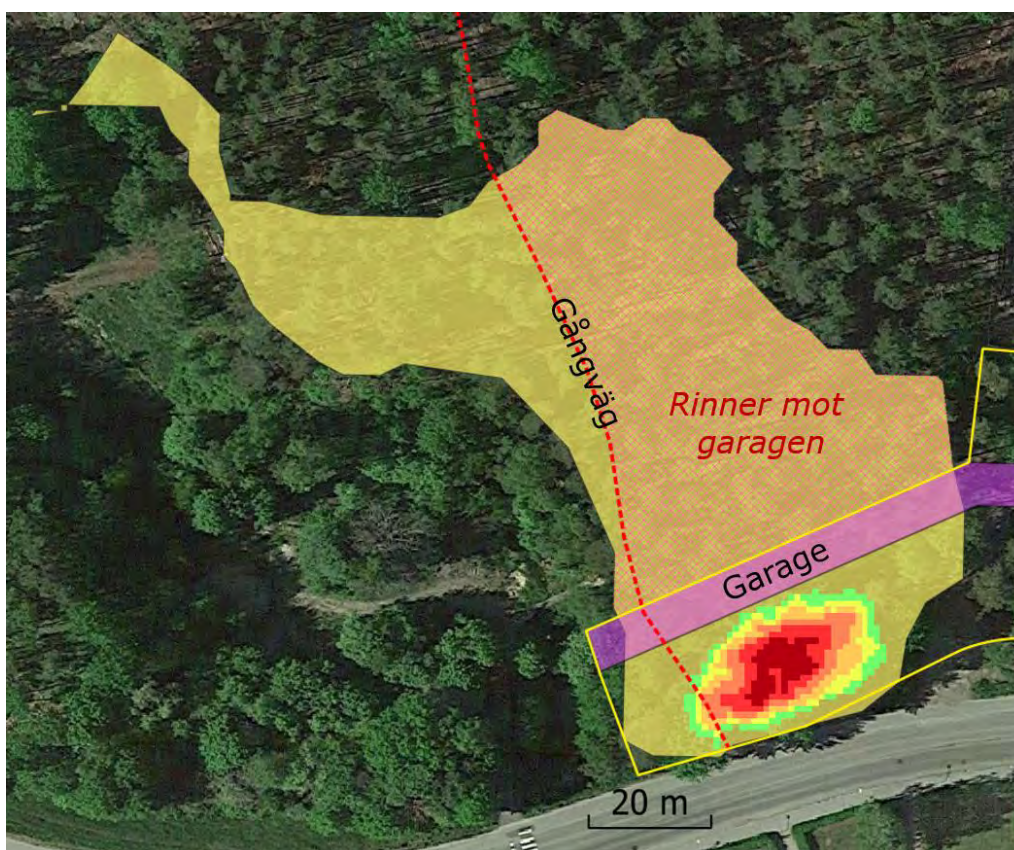
Markanvändning, ARO 1	Area (ha)	φ	Reducerad area (ha)	Flöde 10- årsregn KF = 1,25 (l/s)	Flöde 20- årsregn KF = 1,25 (l/s)
Tak, garage	0,093	0,9	0,083	24	30
Parkering, asfalt	0,24	0,8	0,19	55	69
<u>Totalt ARO 1</u>	<u>0,33</u>	<u>0,8</u>	<u>0,28</u>	<u>79</u>	<u>99</u>
Markanvändning, ARO 2	Area (ha)	φ	Reducerad area (ha)	Flöde 10- årsregn KF = 1,25 (l/s)	Flöde 20- årsregn KF = 1,25 (l/s)
Verksamhetsyta, grus	0,11	0,4	0,046	13	16
<u>Totalt ARO 2</u>	<u>0,11</u>	<u>0,4</u>	<u>0,046</u>	<u>13</u>	<u>16</u>
TOTALT	0,45	0,7	0,32	92	116

6 Skyfallsberäkningar

För skyfall beräknas de försänkningar och lågpunkter i marken där vatten ansamlas innan det rinner vidare nedströms. En lågpunktsvolym kan ha tillrinning från olika områden och ett utlopp vid den lägsta punkten i omgivningen där vattnet kan rinna vidare. Denna punkt kallas tröskelpunkt och vattnet kan inte fylla lågpunktsvolymen mycket högre än till den nivån. Både tröskelnivåer och lågpunktsvolym är viktiga att ta hänsyn till. Om volymen fylls igen kommer vatten som vid ett skyfall skulle ansamlats där i stället rinna nedströms och bidra till översvämningen nedströms. På samma sätt försämras situationen då man sänker tröskelnivåer, eftersom vattnet rinner ut ur lågpunktsvolymen vid ett lägre vattendjup och därmed minskas fördröjningsvolymen.

Ett regn med en återkomsttid på 100 år har använts i skyfallsanalysen. Varaktigheten har satts till 25 minuter för att säkerställa att allt vatten hinner rinna till från platser uppströms området. För skogsmarken har en avrinningskoefficient på 0,5 antagits, i stället för 1 som vanligen används för exploaterade ytor, då en stor mängd av vattnet i naturmarken förväntas infiltrera, fördröjas i små fördjupningar i marken, absorberas av mossa, tas upp av växter, etc. Med en klimatfaktor på 1,25 (enl. P110) blir det dimensionerande skyfallet (utan avrinningskoefficient) 42 mm.

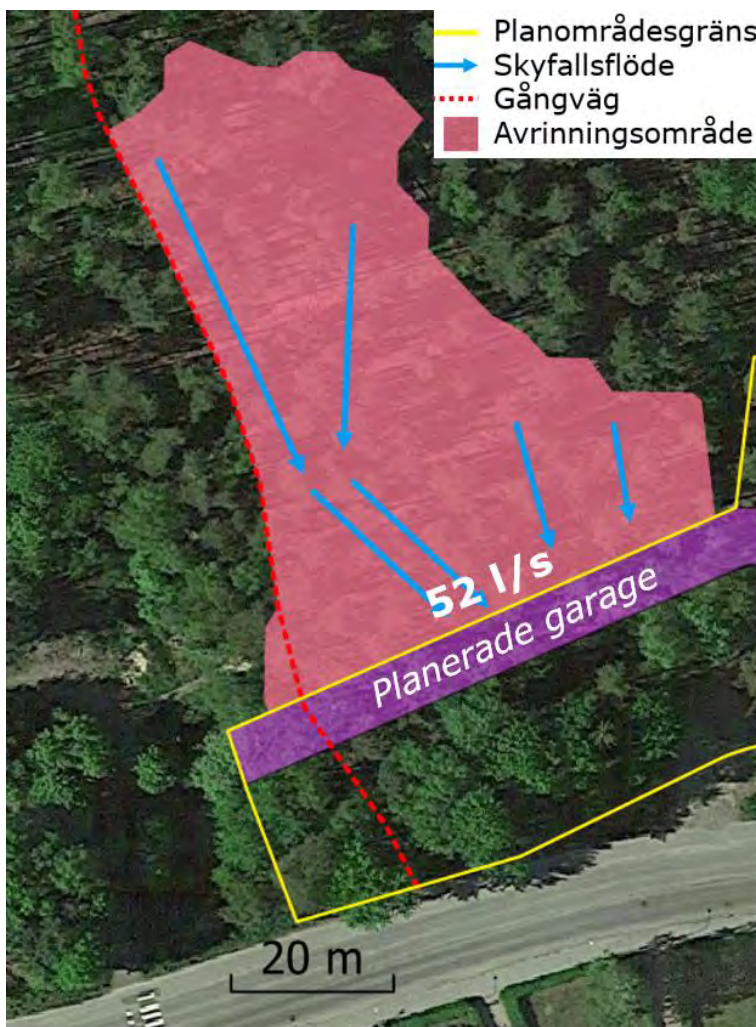
Ytan i naturmarken som ger upphov till flödet som rinner mot garagen delas upp av en nyligen anlagd grusväg, se Figur 14. Det gula avrinningsområdet som visas i figuren är det område som i befintlig situation innan gångvägen var på plats rann mot lågpunkten. I och med gångvägen rinner vattnet mot en lågpunkt i vilken transformatorstationen ligger.

Figur 14 Avrinningsområde innan gångvägen och garagen (gul) och avrinningsområde som i framtiden kommer rinna mot garagen (rödrutigt).

När parkeringen byggs och topografin planas ut kommer lågpunkten, där vatten tidigare kunnat stå, försvinna. Detta behöver kompenseras genom att skapa nya lågpunkter.

Det flöde som beräknas mot garagen vid framtida skyfall är 52 l/s, och avrinningsområdet som bidrar till detta är redovisat i Figur 15. Rinnvägen går genom vegetation som till viss del kan bromsa flödet, men då ytan även lutar brant kan flödet ändå komma att bli kraftfullt. Flödet i naturmarken beror på jordarternas infiltrationskapacitet, jordlagrens mäktighet, lutningen på marken, regnets intensitet, hur mycket det regnat tidigare, hur stort motstånd som flödet möter i form av t.ex. buskar och ris, etc., det är därför svårt att uttala sig om detta flöde. Detta flöde behöver omledas på ytan på ett sätt som inte orsakar skada på t.ex. byggnader och vägar.

Figur 15 Skyfallsflöde mot garage

7 Föroreningsberäkningar

En ny detaljplan, exploatering, ombyggnation eller förändrad markanvändning får inte bidra till att öka föroreningsbelastningen på berörd recipient jämfört med idag. Detta för att inte försvåra möjligheten att uppfylla recipientens miljö kvalitetsnormer (MKN).

Föroreningsberäkningar har utförts med hjälp av modelleringsverktyget StormTac (Version 21.3.3), som innehåller schablonvärden för dagvattnets föroreningsinnehåll utifrån olika markanvändningstyper.

Data från svenska undersökningar har i första hand använts för kalibrering av schablonvärden då dessa ger mest tillförlitlig beskrivning av svenska förhållanden. På grund av bristen på data för vissa föroreningar och vissa markanvändningar har även internationella studier använts.

Generellt är tillförlitligheten högst (spridningen minst) för olika bostadsområden och genomfartsvägar samt för partiklar (SS), näringsämnen och metaller, undantaget kvicksilver. Osäkerheter i data och en simplificerad modelleringsmetod leder till att resultatet av föroreningsberäkningarna inte ska betraktas som några exakta värden, men de ger en indikation på vilka ämnen som tenderar att öka/minska inom området. En översiktligt utförd bedömning av hur säker eller osäker respektive schablonhalt är finns redovisat på www.stormtac.com.

Antagande om markanvändning som använts har varit samma uppdelning som för flödesberäkningarna.

7.1 Resultat

I Tabell 4 presenteras föroreningsbelastningen för ARO 1, där parkering och garage planeras, för befintlig och framtida situation utan rening.

Tabell 4. Beräknade föroreningsmängder för ARO 1, befintlig situation och framtida situation utan föreslagen rening. (E-06 = * 10⁻⁶)

Ämne	Föroreningsmängd ARO 1, Befintlig situation (kg/år)	Föroreningsmängd ARO 1, Framtida situation utan rening (kg/år)
P	0,013	0,25
N	0,22	3,5
Pb	0,0014	0,037
Cu	0,0029	0,052
Zn	0,0058	0,18
Cd	0,000053	0,00093
Cr	0,0011	0,02
Ni	0,0016	0,02
Hg	6,2E-06	0,000097
SS	10	180
Oil	0,068	0,94
PAH16	0,000025	0,0043
BaP	2,6E-06	0,000076

I Tabell 5 presenteras föroreningsmängder för ARO 2, Vattenfalls fastighet, för befintlig och två olika framtida situationer. För den första situationen är ytan antagen att användas som vändplan, och då ingen markanvändning finns för detta ändamål i StormTac har markanvändningen ”parkering” antagits. För den andra situationen har det antagits att all yta som får bebyggas kommer bli bebyggd, se orange yta utan prickar i Figur 3, och parkering för resterande yta. Den mest sannolika användningen för ytan är en vändplan, och detta har därför använts fortsatt i utredningen. I Tabell 5 presenteras föroreningarna från båda markanvändningarna för att ge en bild av vad det kan innebära att anlägga en byggnad. Alla ämnen utom fosfor (P), kväve (N) och kadmium (Cd) är lägre för situationen med byggnad.

Tabell 5. Beräknade föroreningsmängder för befintlig situation och framtida situation utan föreslagen rening. Ökning av föroreningsmängd och procentuell ökning efter exploatering i förhållande till befintlig belastning redovisas. (E-06 = * 10⁻⁶)

Ämne	Föroreningsbelastning ARO 2, Befintlig situation (kg/år)	Föroreningsbelastning ARO 2, Framtida situation utan rening (kg/år)	Föroreningsbelastning ARO 2, Framtida situation utan rening, med byggnad (kg/år)
P	0,0052	0,04	0,082
N	0,089	0,72	0,76
Pb	0,00047	0,0084	0,004
Cu	0,0011	0,012	0,0072
Zn	0,0021	0,041	0,026
Cd	0,00002	0,00013	0,00036
Cr	0,00042	0,0043	0,0031
Ni	0,00057	0,0042	0,0033
Hg	2,6E-06	0,000023	0,0000094
SS	3,8	40	24
Oil	0,028	0,23	0,082
PAH16	8,7E-06	0,00097	0,00052
BaP	9,2E-07	0,000017	0,00001

Föroreningssituationen för planområdet försämras i och med planen, men sett till vad som kommer hända med hela ombyggnaden av östra infarten finns en möjlighet att nå en förbättring av förutsättningarna för MKN. Ombyggnaden av östra infarten kommer inte innebära några större förändringar i markanvändning, men däremot mer rening av vägvatten. Detta kan fungera som en kompensationsåtgärd.

Anledningen till att föroreningarna ökar inom planområdet är att naturmark görs om till parkering. I naturmark infiltreras den första delen av regnet i marken och renas på så sätt, och den markavrinning som sker är vatten som faller på ytor som redan blivit avspolade. Parkeringar, å andra sidan, är en markanvändning med relativt hög föroreningspåverkan i.o.m. att näst intill ingen infiltrering sker och föroreningar från bilar påverkar ytan.

Exempel på föroreningskällor från bilar är diesel (kväve), bromsskivor (metaller), olja och däck (mikroplaster, zink). Även avskavt material från asfalt bidrar till förorening av dagvattnet. Dessa ämnen påverkar levnadsmiljön för vattenlevande arter negativt.

8 Sammanställning av Fördröjningsbehov

Att fördröja dagvatten sker av olika anledningar, dels för att inte förvärra flödessituationen i dagvattenledningar, dels för att inte förvärra skyfallssituationen efter planutförandet och dels för att rena tillräckligt stor andel dagvatten.

Ickeförsämringskravet för flöden har uppskattats genom att beräkna en erforderlig volym för ett magasin med ett inflöde satt till framtida flödet med klimatfaktor och ett utflöde med dagens situation utan klimatfaktor. Förslagen i denna dagvattenutredning baseras på en fördröjning av ett 20-årsregn då nedströms ledningssystem sannolikt är hårt belastat i befintlig situation.

Lågpunktsvolymen som vid exploatering byggs bort har uppskattats med hjälp av verktyget Scalgo, som uppskattar hur mycket vatten som ansamlas på olika ställen vid ett skyfall då ledningssystemet är överbelastat och marken mättad.

Volymen har även delats upp på det vatten som vid ett 100-årsregn ansamlas ovan garagen och föreslås tas omhand i ett dike, samt det totala skyfallsvatten som ansamlas inom planområdet för att kunna se uppdelningen av volymer. Summan av dessa volymer är större än den försvunna lågpunkten, beroende på att i dagsläget svämmar lågpunkten över vid en viss regnmängd (beroende på varaktighet och intensitet). Att tillgodose behovet av den försvunna lågpunkten innebär att skyfallsvatten kommer avrinna från området även i framtiden efter en viss tid, men att situationen nedströms inte försämras.

En sammanställning av fördröjningsbehovet enligt dessa olika anledningar presenteras i Tabell 6.

Tabell 6 Fördröjningsbehov för olika aspekter

Fördröjningsanledning	Fördröjningsbehov ARO 1 (m ³)
Försvunna lågpunkter, Skyfall	148
<i>Skyfall från skogen</i>	76
<i>ARO 1: Skyfall takyta, garage</i>	38
<i>ARO 1: Skyfall parkering</i>	100
<i>ARO 2: Skyfall verksamhetsyta</i>	47
ARO 1	
Ickeförräddning vid ett 20-årsregn	Asfaltsparkering: 72, Grusparkering: 38
ARO 2	
Ickeförräddning vid ett 20-årsregn	Asfaltsbeläggning: 23, Grusbeläggning: 8

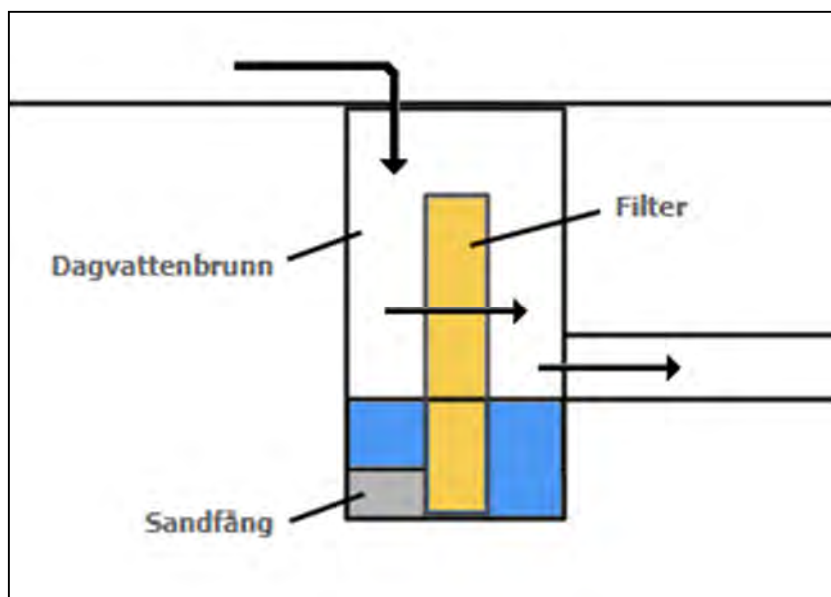
9 Dagvattenåtgärder

Reningsåtgärder som kan genomföras inom planområdet bör till stor del vara underjordiska då hela planområdet planeras att användas till parkeringsyta och verksamhetsområde. Föreslagna dagvattenåtgärder syftar till att rena dagvattnet så långt som är tekniskt möjligt.

Ett underjordiskt krossmagasin eller underjordiskt sedimentationsmagasin är lösningar med effektiv rening som kan placeras under mark. En stor fördröjningsvolym kan även rymmas här.

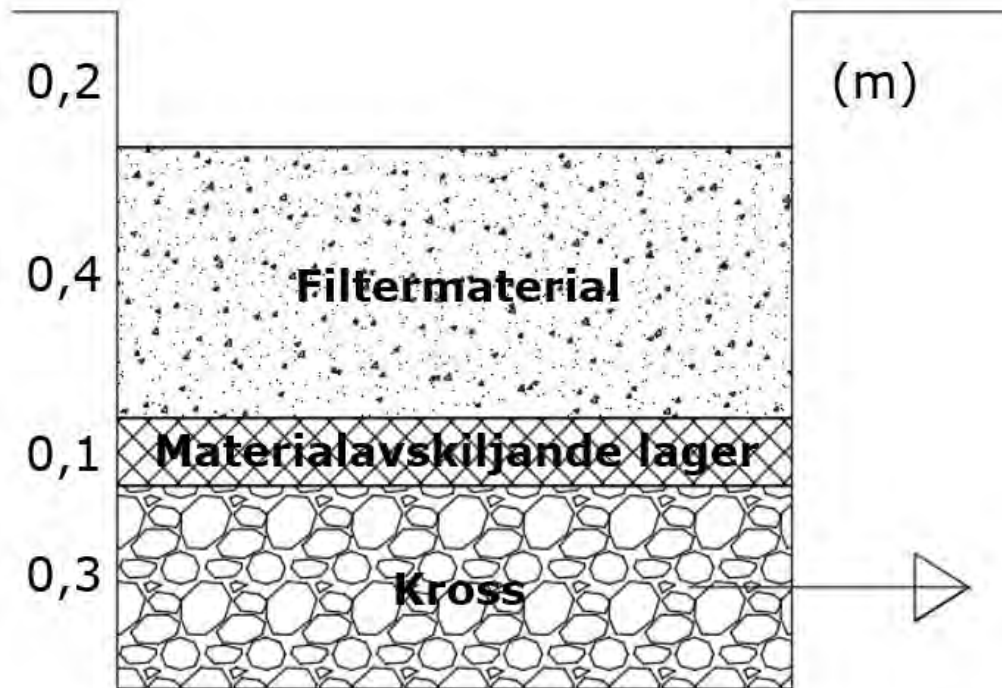
Med grusbelagda markytor kan flödet fördröjas ytterligare och det underjordiska magasinet kan då minskas i storlek då flödet i det fallet är dimensionerande snarare än reningen (rening kan endast ske till en viss grad). Att räkna med att permeabla parkeringsytor även renar dagvatten rekommenderas generellt sett inte, enligt StormTac, även fast en viss rening kan ske i början av parkeringens livslängd genom adsorption.

Då tillgänglig yta är begränsad är filterbrunnar ett lämpligt alternativ. Reningen av dagvatten sker genom både sedimentering och filtrering. Tyngre partiklar sjunker till botten sedan pressas vattnet upp genom filterkropparna, oljan separeras och vattnet rinner ut genom utloppet. Figur 16 visar förslag på utformning av filterbrunn. Ska ett brunnsfilter fungera optimalt får inte flödet genom filtret bli för högt. Fördelen med brunnsfilter är att dagvattnet renas nära källan men drifrutiner är av största vikt för att få en fullgod funktion över tid. Brunnsfilter installeras i befintliga gallerbrunnar inom fastigheten, alternativt ersätts gallerbrunnarna med nya filterbrunnar. Hur ofta ett filter behöver bytas beror på föroreningsgraden för den yta som brunnen är anlagd i och en del av den hårdgjorda ytan där brunnen är anlagd kan behöva stängas av tillfälligt vid byte av filter.

Figur 16. Filterbrunn, StormTac

Ett alternativ till filterbrunnar är biofilter. Dessa tar dock upp markyta som kan behövas till parkeringsplatser. Utformningen som använts i föroreningsberäkningar presenteras i Figur 17.

Figur 17 För biofilter föreslagna djup/tjocklekar för olika lager

Gröna tak på garagen minskar den årliga avrinningen samt renar den största delen av dagvattnet. Ett exempel på grönt tak kan ses i Figur 18. Tunna gröna tak (runt 100 mm), med till exempel sedum, kan minska den totala avrunna mängden dagvatten från tak på årsbasis med ca 50 %. Gröna tak med djupare vegetationsskikt (runt 210 mm) magasineras enligt Svenskt Vattens publikation P105 i medeltal 75 % av årsavrinningen från tak. Förutom detta har sedum till skillnad från vanligt gräs den speciella egenskapen att det klarar längre torrperioder utan att torka ut.

Figur 18 Sedumtak på stadsbiblioteket i Linköping (www.vegtech.se)

Förutsättningar för att tekniken ska kunna nyttjas är att taket inte har alltför brant lutning. Gröna tak kräver viss skötsel i form av gödsling med mera för att bibehålla sin funktion och karaktär. Dock bör gödselmedel till taket väljas med omsorg då näringsämnen kan urlakas och följa med dagvattnet.

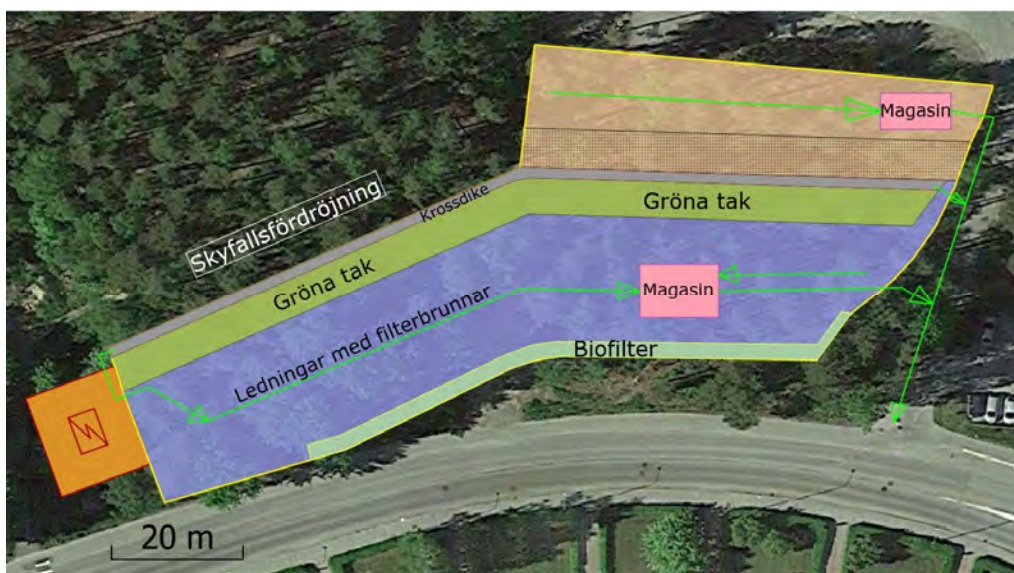
Den totala skyfallsvolym som i den framtida utplaningen av området försvinner och måste hanteras inom planen är 148 m³ (Figur 7). Skyfallsvolymer föreslås omhändertaras dels i en svacka norr om garagen för att även skydda dem mot mindre regn, och på parkeringsytan som även den bidrar till flödet vid skyfall. Svackans utformning bör fastställas i projekteringsfasen, för att säkerställa att tillräckligt mycket volym fördröjs. Skyfallsvatten från planområdet och avrinningsområdet norr om detta (Figur 15) får inte ledas västerut på Brandkärrsvägen då inget vatten från planområdet leds dit idag, och en omledning skulle förvärra situationen nedströms.

Vid skyfall kommer garagen vara placerade vid en betydande rinnväg för skyfallsvatten. Mycket vatten kommer därmed ansamlas vid byggnader, och vanligtvis anläggs nya byggnader på en säker höjd ovan skyfallsnivåer, men så som planen är utformad och med den befintliga topografin är detta inte tekniskt

möjligt utan ett stort ytanspråk utanför planområdet. Garagen bör därför vara byggda i ett material som klarar att stå i vatten under en tid vid extrema regn. Avledning av skyfallsvatten görs på ytan, då ledningssystemen förväntas vara överbelastade.

Bakom garagen föreslås ett avskärande krossdike för takavvattning. Där kan vattnet renas och en viss fördröjning kan även ske. Vid skyfall bör diket ha möjlighet att svämma över till en skyfallsfördröjning utan att garagen påverkas.

En sammanställning med föreslagen placering av dagvattenåtgärderna presenteras i Figur 19. Ledningar är schematiskt ritade och exakt placering av underjordiskt magasin och utformning av skyfallsfördröjning behöver fastställas i projekteringsfasen.

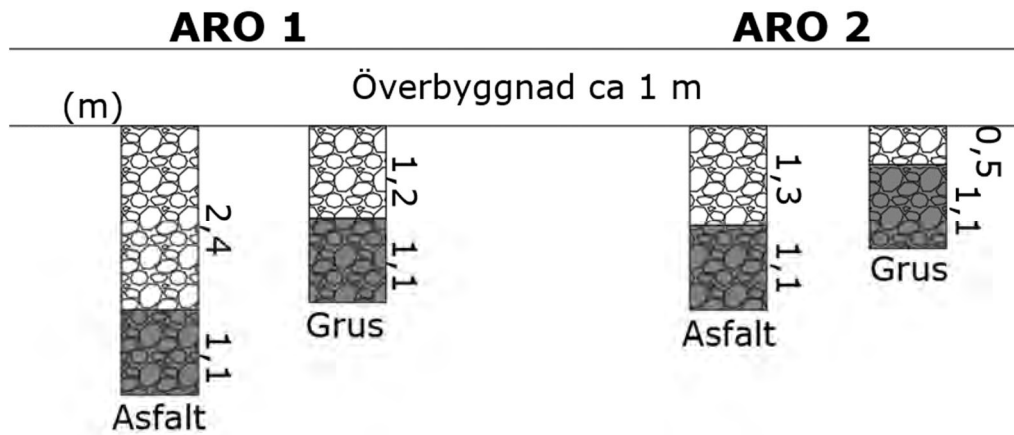
Figur 19 Föreslagen placering av lösningsförslag

9.1 Flöden

Norr om garagen föreslås ett krossdike som förväntas kunna fördröja takvatten. Takvattnet står för 30 % av avrinningen från ARO 1, och behöver därmed kunna fördröja ca 22 m³. En kontrollberäkning av dikets utformning ger att detta bör vara möjligt. Resterande vatten från ARO 1 fördröjs i underjordiskt magasin.

Hur stora volymer som behöver fördröjas beror till stor del på vilken beläggning ytor har. T.ex. har grusbeläggning en avrinningskoefficient på 0,4 och asfalt 0,8. För det 20-årsregn som föreslås fördröjas inom de olika fastigheterna har volymen beräknats både för asfaltsbeläggning och grusbeläggning på parkeringen och verksamhetsytan, och en jämförelse presenteras i Figur 20 för krossmagasin. Djupet har beräknats utifrån erforderlig volym (utan takvatten) och optimerad area för reningseffekt.

Sedimentationsmagasin är också en möjlig lösning, och volymbehovet mellan krossmagasin och sedimentationsmagasin skiljer sig åt eftersom krossmaterialet tar upp ca 70 % av volymen.

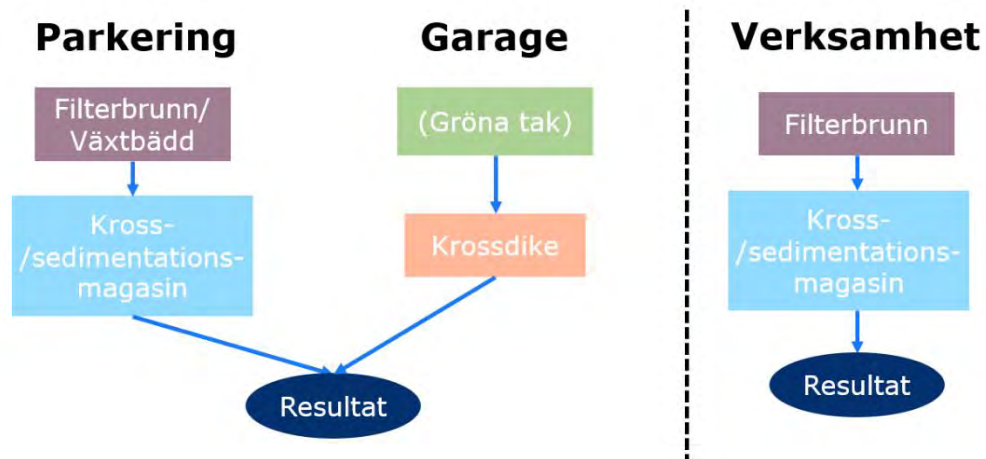

Figur 20 Dimensionerande djup för krossmagasin med olika beläggning på parkeringsyta, uppdelat på ARO 1 och ARO 2

Det dimensionerande utflödet för ARO 1 är 11 l/s och för ARO 2 är det dimensionerande utflödet 4 l/s.

9.2 Föroreningar

För att kunna dela upp ansvaret för reningsanläggningarna mellan fastigheterna har reningsberäkningarna utförts enligt modellen i Figur 21.

Figur 21 Modell för föroreningsberäkningar

Föroreningsbelastning för ARO 1 har beräknats för fyra olika alternativ för att kunna jämföra nyttan med kostnader och skötselbehov för anläggningstyperna.

- A) Rening med gröna tak, filterbrunn och krossmagasin
- B) Rening **utan** gröna tak, med filterbrunn och krossmagasin
- C) Rening med gröna tak, filterbrunn och **sedimentationsmagasin**
- D) Rening med gröna tak, **biofilter** och krossmagasin

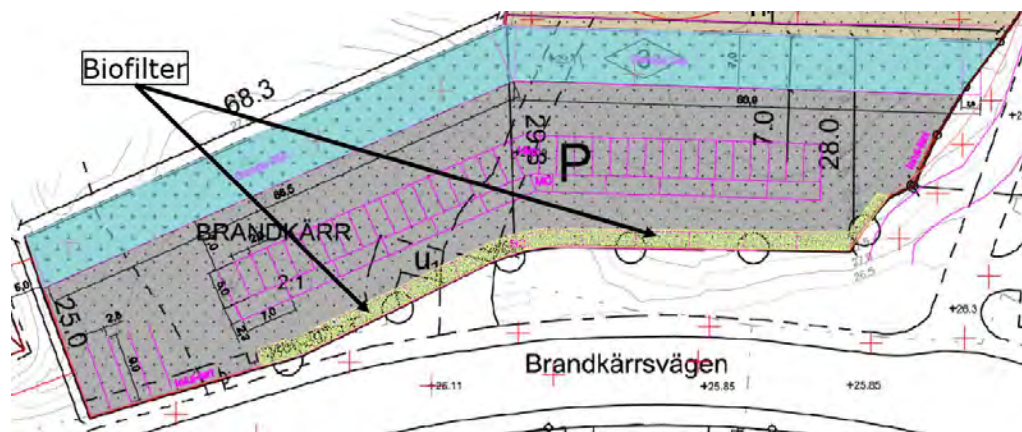
Resultaten från ovanstående reningsalternativ presenteras i Tabell 7.

Tabell 7 Föroreningsbelastning för ARO 1 för planerad situation utan rening och med reningsalternativ A), B), C) och D). För varje ämne har alternativet med högst reningseffekt markerats med grönt och lägst reningseffekt med rött. Ämnen där föroreningsbelastningen minskar jämfört med befintlig situation har markerats med grön text.

ARO 1	Planerad situation utan rening (kg/år)	A)	B)	C)	D)
Ämne	(kg/år)	(kg/år)	(kg/år)	(kg/år)	(kg/år)
<u>P</u>	0,14	0,05	0,06	0,037	0,03
<u>N</u>	2,3	0,92	0,89	1,4	0,48
Pb	0,018	0,00093	0,0011	0,00097	0,00093
Cu	0,028	0,0036	0,0047	0,0039	0,0021
Zn	0,092	0,011	0,012	0,011	0,0053
<u>Cd</u>	0,00028	0,000074	0,0001	0,000074	0,000049
Cr	0,0096	0,0011	0,0014	0,0013	0,00068
<u>Ni</u>	0,0096	0,0019	0,0024	0,0016	0,00084
Hg	0,00005	0,000013	0,000014	0,000012	5,2E-06
SS	89	12	13	9,5	5
<u>Oil</u>	0,49	0,059	0,058	0,078	0,027
PAH16	0,0024	0,00022	0,0002	0,00025	0,00017
BaP	0,000038	5,2E-06	6,7E-06	7,1E-06	3,6E-06

Då fosfor är det ämne som står inför störst utmaningar i recipienten bör detta även tas hänsyn till, och alternativ D) och C) är med hänsyn till recipienten de bästa alternativen. Det bör dock även vägas mot de andra alternativen i en enkel kostnads-nyttoanalys. Krossmagasin brukar generellt sett vara billigare att anlägga än sedimentationsmagasin, och krosset från sprängda ytor kan användas. Krossmagasin är dock svåra att underhålla, de går inte att spola eller slamsuga. När krossmagasinet är fullbelastat med föroreningar kommer det behövas grävas om för att bibehålla sin renande effekt.

Arean för biofiltren som ger nästintill maximal rening, alltså att högsta möjliga reningseffekt har nåtts för biofiltret, är 190 m² och utbredningen av denna redovisas i Figur 22. Alternativet med biofilter ger lägst föroreningsmängder för alla ämnen (Tabell 7), samt att alla ämnen utom kväve (N), fosfor (P), polyaromatiska kolväten (PAH16) och Benso(a)pyren (BaP) minskar jämfört med befintlig situation. Dock minskar antalet parkeringsplatser med 11, samt en MC-parkeringsplats.

Figur 22 Visualisering av ytanspråket för biofilter som ger maximal rening (gulgrönt)

För Vattenfalls verksamhetsyta (ARO 2) föreslås filterbrunnar och ett krossmagasin eller sedimentationsmagasin. Det rekommenderas även att befintliga dagvattenbrunnar inom verksamhetsområdet byts till filterbrunnar för att ytterligare öka reningen, detta har dock inte räknats på då det ligger utanför planområdet.

E) Rening med filterbrunnar och krossmagasin

F) Rening med filterbrunnar och sedimentationsmagasin

Resultaten från ovanstående reningsalternativ presenteras i Tabell 8.

Tabell 8 Föroreningsbelastning för ARO 2 för planerad situation utan rening och med reningsalternativ E) och F). För varje ämne har alternativet med högst reningseffekt med grönt. Ämnen där föroreningsbelastningen minskar jämfört med befintlig situation har markerats med grön text.

<u>ARO 2</u>	Planerad situation utan rening (kg/år)	E)	F)
Ämne		(kg/år)	(kg/år)
<u>P</u>	0,0052	0,016	0,01
<u>N</u>	0,089	0,31	0,51
Pb	0,00047	0,00042	0,00044
Cu	0,0011	0,0013	0,0014
Zn	0,0021	0,0048	0,0046
<u>Cd</u>	0,00002	0,000029	0,000029
Cr	0,00042	0,00043	0,0005
<u>Ni</u>	0,00057	0,00074	0,00061
Hg	2,6E-06	0,000006	0,0000053
SS	3,8	5,4	3,3
<u>Oil</u>	0,028	0,026	0,036
PAH16	8,7E-06	0,000072	0,000075
BaP	9,2E-07	0,0000019	0,0000019

De ämnen där alternativen visar högst skillnad i reningsgrad är fosfor (P), kväve (N), suspenderade ämnen (SS) och Oljeindex (Oil).

9.3 Skyfall

Den lågpunktsvolym som försvinner föreslås kompenseras genom att fördröja skyfallet dels norr om garagen vilket omhändertar naturvattnet, skyfallsvattnet från Vattenfalls verksamhetsområde och takvatten från garagen, dels på parkeringen för det vatten som faller på parkeringen. Fördelningen av volymen mellan dessa ytor föreslås vara samma förhållande som de båda ytorna bidrar med, vilket är 50 % norr om garagen och 50 % på parkeringen. En sammanställning av skyfallsvolymer presenteras i Tabell 9.

Tabell 9 Beräknad fördröjningsvolym i respektive anläggning med avseende på skyfall

Område för skyfallsvatten	Andel av kompenserande volym	Volym fördröjning
Från Naturmark + Takytor + Verksamhetsområde	62 %	$0,62 * 148 \text{ m}^3 = 91 \text{ m}^3$ I skyfallsdike
Från parkeringen	38 %	$0,38 * 148 \text{ m}^3 = 57 \text{ m}^3$ På parkeringen

Den volym som behöver fördröjas på parkeringen bör spridas ut så jämnt som möjligt på parkeringen med ett medeldjup på 4,7 cm. Detta säkerställs genom att höjdsättningen ser till att tröskelnivån ut från området ger detta medeldjup. Vid vattendjup på 10 cm eller djupare försvåras framkomligheten. Ett skydd av garagen sker genom en höjdsättning bort från garagen och att garagens golv ligger ovan tröskelnivån.

Den skyfallsvolym som behövs norr om garagen föreslås hanteras genom en skapad lågpunkt med tillräcklig volym. Utformningen av diket kan anpassas till höjdsättningen, så länge volymen vatten som får plats innan det rinner över tröskelnivån tillgodoser behovet som presenteras i Tabell 9.

Skyfallsdiket kommer behöva en avrinningsväg som går förbi transformatorstationen på ett säkert sätt och därefter vidare österut på Brandkärrsvägen, alternativt att en lågpunkt skapas i naturmarken väster om transformatorstationen. Möjligheten för detta har kontrollerats övergripande. Även detta måste göras utanför planområdet och studeras vidare i projekteringsskede.

Höjdsättningen av området bör se till att vatten på Vattenfalls verksamhetsområde leds bort från garagen och västerut mot skyfallsdiket som även kan omhänderta mindre regn som inte ryms i ledningssystemet. Parkeringsytan bör vara relativt plan för att sprida ut vatten vid skyfall, samt slutta bort från garagen.

En höjd för färdigt golv för garagen föreslås till +27,8 m, då en rimlig tröskelnivå ut från skyfallsvolymen norr om garagen kan sättas till +27,7 m. Detta är endast en rekommendation, och skulle det visa sig i projekteringen att tröskelpunkten ut från skyfallsvolymen kan vara lägre kan även färdigt golv sättas lägre. Det finns en stor sannolikhet att topografin och förutsättningarna för en höjdmässigt välfungerande parkering kommer leda till stora ingrepp i naturmarken norr om planområdet.

9.4 VA-huvudmannens verksamhetsområde

Utredningsområdet ligger idag utanför Nyköpings kommuns verksamhetsområde för dagvatten. Verksamhetsområdet för dagvatten föreslås utökas så att det omfattar hela utredningsområdet.

Då det saknas befintligt dagvattensystem inom utredningsområdet kommer VA-huvudmannen behöva dra nya ledningar och konstruera nya anläggningar för det föreslagna dagvattensystemet.

10 Förslag till planbestämmelser

Planbestämmelserna med grund i denna dagvattenutredning bör syfta till att minska riskerna från skyfall och underdimensionerade ledningssystem, samt att ge så goda förutsättningar som möjligt för att nå MKN i Nyköpingsån. Förslag på vad planbestämmelserna kan hantera har listats nedan för vardera fastigheten.

ARO 1, parkeringsytan och garagen:

- Skyddsåtgärder för skyfall:
 - o Höjdsättning av parkeringen så att tillräcklig volym fördröjs (vilket beskrivs i denna rapport).
 - o Höjdsättning där marken lutar bort från byggnader
 - o Vattentåligt material på garagen.
 - o Tillräckligt stor lågpunktsvolym bakom garagen för att fördröja skyfall.
 - o Nivå på färdigt golv som ligger ovanför tröskelpunkten för skyfallsfördröjningen.
- Eventuellt flöde som får släppas till det allmänna dagvattensystemet

ARO 2, Vattenfalls verksamhetsområde:

- Skyddsåtgärder för skyfall:
 - o En höjdsättning som lutar bort från de planerade garagen
 - o En höjdsättning som lutar västerut mot naturmarken där vattnet kan fördröjas
- Eventuellt flöde som får släppas till det allmänna dagvattensystemet

11 Rekommenderad ytterligare utredning

- Påverkan från grundvatten
- Höjdsättning av detaljplanen som främjar en god hantering av dagvatten, en välfungerande och säker parkering och minimala ingrepp i naturmarken.

12 Bilagor

Bilaga A. Förslag till dagvattenanläggningars placering

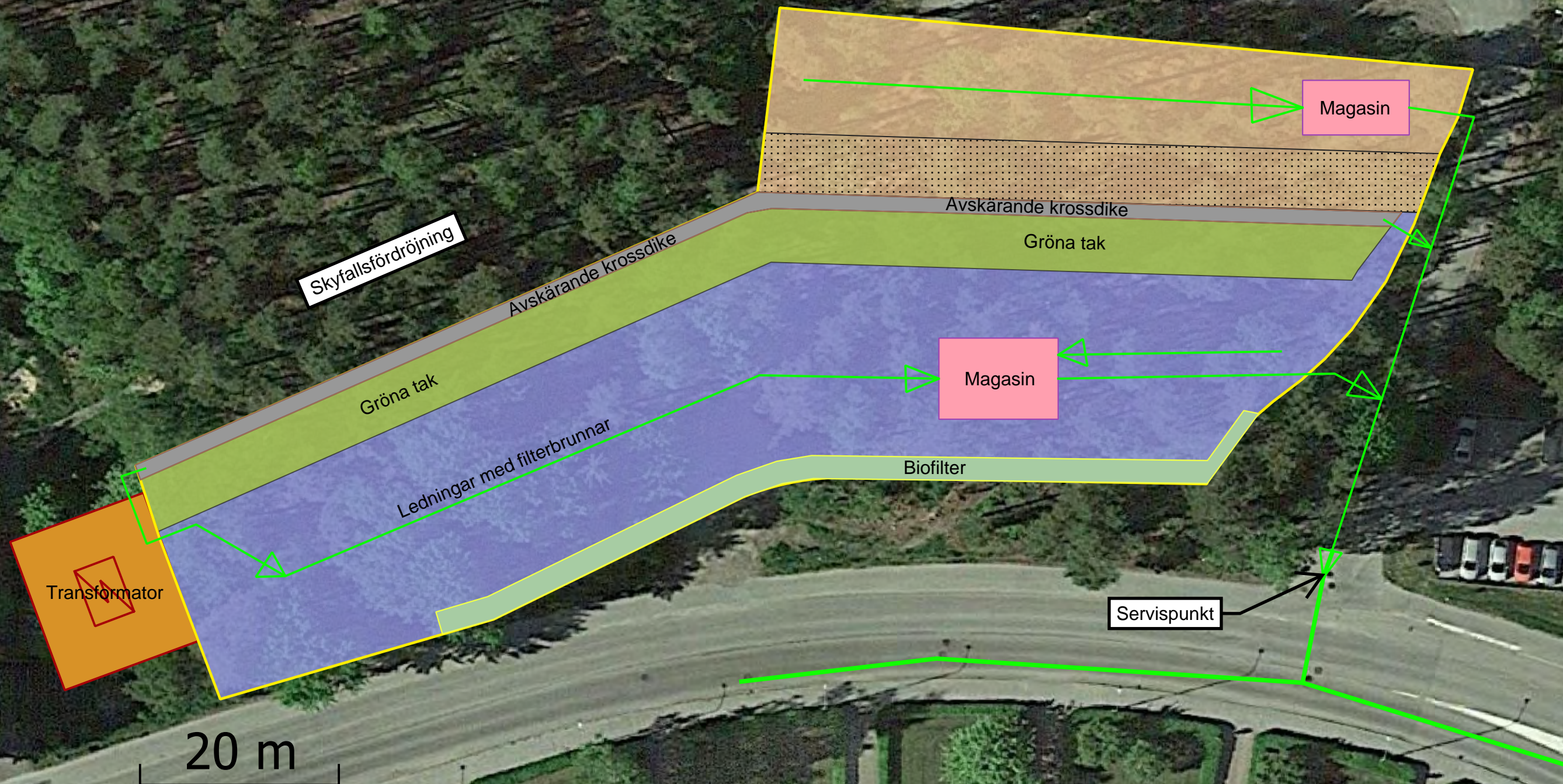
13 Referenser

Pramsten, Joakim. 2018-03-12. *Hydrologisk dimensionering av buffertmagasin för dagvatten*. Stockholm vatten och avfall.

StormTac. 2021-08-15. *Guide StormTac Web*.

Vattenfall. 2015. *Vattenfall Värme Nyköping – Säkerhet, hälsa och miljö 2015*.

Bilaga A. Förslag till dagvattenanläggningars placering

MSN § Planbesked för SKAVSTA 8:9, Skavsta, Nyköping, Nyköpings kommun

Diarienummer: MSN21/76

Läge: Skavsta

Sökande: Stockholm Skavsta Flygplats AB, Box 44, 611 22 Nyköping

Syftet med planen är att Stockholm Skavsta Flygplats AB vill utveckla marken för att kunna etablera skolverksamheter i Skavstaområdets nordöstra delar. Sökanden vill även pröva möjligheten att bygga studentbostäder i området. Förslaget bidrar till en fortsatt utveckling av Skavstas verksamhetsområde i enlighet med kommunens översiktsplan.

I den nya översiktsplanen för Nyköping 2040 så anges det att det befintliga industri- och verksamhetsområde som vi idag finner kring Skavsta ska utvecklas till att bli en funktionell flygplatsstadsdel som ska utnyttja sitt strategiska läge och närheten till internationella marknader och kunder. Hållbarhet, innovation och miljöhänsyn ska genomsyra Skavsta och lämpliga användningar är allt från kontor och hotell till verksamheter och utbildning. Förslaget anses därmed gå i linje med översiktsplanen.

I kommunens remissinstanser har flertalet instanser varit mycket positiva till förslaget. Däremot har bullersituationen i området lyfts som den mest svårhanterliga frågan och en fråga som onekligen kommer att påverka den kommande planprocessen. I och med att planområdet ligger i en väldigt bullerpåverkad del av Skavstaområdet, så kommer riktlinjer för bullervärden bli svåra att hålla. Här räcker det inte att ta hänsyn till den befintliga bullersituationen, utan tillkommande bullerkällor som Ostlänken och tillkommande trafikflöden måste också beaktas i en kommande planprocess. Även frågan om luftkvalitet nära flygplatsen är en sådan fråga som måste hanteras. Kommunen gör bedömningen att dessa frågor måste utredas vidare i en kommande planprocess.

Kommunen föreslår att i en kommande planprocess pröva lämpligheten för skolverksamhet på högre nivå. Grundskola och liknande med strikta krav på tysta utemiljöer anses inte vara en lämplig markanvändning utifrån nuvarande förutsättningar. Särskilda skolverksamheter som exempelvis yrkesinriktade skolor och vuxenutbildningar med koppling till flygplatsen, som inte har samma behov av friyta, kan däremot utredas vidare. Lämpligheten för studentbostäder (bostäder mindre än 35 kvm), kan utredas i vissa delar av planområdet, men kommunen understryker att bullerriktlinjerna måste hållas. En bullerutredning som tar hänsyn till samtliga relevanta bullerkällor skulle kunna vara vägledande för var olika

markanvändningar är lämpliga inom planområdet. Andra markanvändningar än Skola kan vara aktuella att utreda under planprocessen ifall det visar sig att skola inte är lämpligt.

Planeringsunderlag

Den sökande har begärt besked om vilket planeringsunderlag som kan behövas vid planläggningen.

Den sökande har vidare begärt möjligheten att inhämta yttrande från Länsstyrelsen avseende vilket planeringsunderlag som sannolikt kan behövas för planläggningen. Begäran om planbesked överensstämmer med Översiktsplanen och Länsstyrelsens granskningsyttrande på densamme varför Samhällsbyggnad medger att yttrande inhämtas.

Av tabellen nedan framgår vilket planeringsunderlag som, utifrån nu kända förutsättningar, behövs vid planläggningen. Samtliga underlag och utredningar tas fram och bekostas av exploatören. Exploatören kan välja att ta fram det planeringsunderlag som återfinns i kolumn 1 inför kommande detaljplaneläggning.

Under planarbetet är kommunen fri att ta ställning kring vilket underlag som kommunen anser nödvändiga för att upprätta detaljplanen. Det innebär att ytterligare underlag kan tillkomma under planprocessens gång samt att redan framtaget underlag i form av utförda utredningar kan komma att behöva kompletteras eller bearbetas vart efter planförslaget utvecklas.

Preliminär bedömning av behov av underlag inför och under detaljplaneläggning	1. Underlag som kan tas fram inför detaljplaneläggning av exploatören.	2. Underlag som tas fram under detaljplaneläggning av exploatören.
Bullerutredning som tar hänsyn till det sammanvägda bullret *	x	x
Dagvattenutredning		x
Utredning av markföroreningar + geoteknik	x	
Kulturhistorisk inventering av befintlig bebyggelse	x	

* För att få en rättvis bild av bullersituationen i planområdet måste en bullerutredning tas fram som visar på det sammanvägda bullret från olika bullerkällor. En sådan bör göras för att visa på lämpliga markanvändningar inför en planprocess. Om en sådan utredning tas fram så kommer den också behöva uppdateras vid ett mer färdigt planförslag.

Aspekter som behöver studeras vidare i kommande planprocess och uppmärksammas i undersökning om betydande miljöpåverkan:

- Buller (flygplats, Ostlänken, befintliga verksamheter, nya trafikflöden)
- Risk & skyddsavstånd
- Marköroreningar
- Fornlämningar
- VA-utbyggnad
- Natur- & kulturvärden
- Ostlänkens järnvägsplan
- Trafik
- Dagvatten
- Radon
- Elförsörjning
- Hållbart resande och kollektivtrafikförsörjning
- Flyghinderanalys
- Barnperspektivet

Under planarbetet kan flera aspekter komma fram som behöver studeras genom analys och/eller framtagande av underlagsmaterial.

Samhällsbyggnad bedömer att planarbetet kan påbörjas efter godkänt planprogram för Skavsta med preliminär tidsplan Q2/Q3 2022. Tidsplanen kan dock ändras beroende på tillkommande utredningsbehov, resurser, ändrad prioritering, oförutsägbara händelser som påverkar planarbetet.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

- 1) att** detaljplanearbete för fastigheten Skavsta 8:9 får inledas
- 2) att** detaljplanearbetet bekostas av sökanden

Beslutsunderlag:

Checklista

Beslutet skickas till:

Akten

Sökande

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Planbesked för Skavsta 8:9, Skavsta, Nyköping, Nyköpings kommun

Läge: Skavsta

Sökanden: Stockholm Skavsta Flygplats AB, Box 44, 611 22 Nyköping.

Sammanfattning

Syftet med planen är att Stockholm Skavsta Flygplats AB vill utveckla marken för att kunna etablera skolverksamheter i Skavstaområdets nordöstra delar. Sökanden vill även pröva möjligheten att bygga studentbostäder i området. Förslaget bidrar till en fortsatt utveckling av Skavstas verksamhetsområde i enlighet med kommunens översiktsplan.

Karta som visar ungefärligt planområde.

I den nya översiktsplanen för Nyköping 2040 så anges det att det befintliga industri- och verksamhetsområde som vi idag finner kring Skavsta ska utvecklas till att bli en funktionell flygplatsstadsdel som ska utnyttja sitt strategiska läge och närheten till internationella marknader och kunder. Hållbarhet, innovation och miljöhänsyn ska genomsyra Skavsta och lämpliga användningar är allt från kontor och hotell till verksamheter och utbildning. Förslaget anses därmed gå i linje med översiktsplanen.

I kommunens remissinstanser har flertalet instanser varit mycket positiva till förslaget. Däremot har bullersituationen i området lyfts som den mest svårhanterliga frågan och en fråga som onekligen kommer att påverka den kommande planprocessen. I och med att planområdet ligger i en väldigt bullerpåverkad del av Skavstaområdet, så kommer riktlinjer för bullervärden bli svåra att hålla. Här räcker det inte att ta hänsyn till den befintliga bullersituationen, utan tillkommande bullerkällor som Ostlänken och tillkommande trafikflöden måste också beaktas i en kommande planprocess. Även frågan om luftkvalitet nära flygplatsen är en sådan fråga som måste hanteras. Kommunen gör bedömningen att dessa frågor måste utredas vidare i en kommande planprocess.

Kommunen föreslår att i en kommande planprocess pröva lämpligheten för skolverksamhet på högre nivå. Grundskola och liknande med strikta krav på tysta utemiljöer anses inte vara en lämplig markanvändning utifrån nuvarande förutsättningar. Särskilda skolverksamheter som exempelvis yrkesinriktade skolor och vuxenutbildningar med koppling till flygplatsen, som inte har samma behov av friyta, kan däremot utredas vidare. Lämpligheten för studentbostäder (bostäder mindre än 35 kvm), kan utredas i vissa delar av planområdet, men kommunen understryker att bullerriktlinjerna måste hållas. En bullerutredning som tar hänsyn till samtliga relevanta bullerkällor skulle kunna vara vägledande för var olika markanvändningar är lämpliga inom planområdet. Andra markanvändningar än Skola kan vara aktuella att utreda under planprocessen ifall det visar sig att skola inte är lämpligt.

Planeringsunderlag

Den sökande har begärt besked om vilket planeringsunderlag som kan behövas vid planläggningen.

Den sökande har vidare begärt möjligheten att inhämta yttrande från Länsstyrelsen avseende vilket planeringsunderlag som sannolikt kan behövas för planläggningen. Begäran om planbesked överensstämmer med Översiktsplanen och Länsstyrelsens granskningsyttrande på densamme varför Samhällsbyggnad medger att yttrande inhämtas.

Av tabellen nedan framgår vilket planeringsunderlag som, utifrån nu kända förutsättningar, behövs vid planläggningen. Samtliga underlag och utredningar tas fram och bekostas av exploatören. Exploatören kan välja att ta

fram det planeringsunderlag som återfinns i kolumn 1 inför kommande detaljplaneläggning.

Under planarbetet är kommunen fri att ta ställning kring vilket underlag som kommunen anser nödvändiga för att upprätta detaljplanen. Det innebär att ytterligare underlag kan tillkomma under planprocessens gång samt att redan framtaget underlag i form av utförda utredningar kan komma att behöva kompletteras eller bearbetas vart efter planförslaget utvecklas.

Preliminär bedömning av behov av underlag inför och under detaljplaneläggning	1. Underlag som kan tas fram inför detaljplaneläggning av exploatören.	2. Underlag som tas fram under detaljplaneläggning av exploatören.
Bullerutredning som tar hänsyn till det sammanvägda bullret *	x	x
Dagvattenutredning		x
Utredning av markföroreningar + geoteknik	x	
Kulturhistorisk inventering av befintlig bebyggelse	x	

* För att få en rättvis bild av bullersituationen i planområdet måste en bullerutredning tas fram som visar på det sammanvägda bullret från olika bullerkällor. En sådan bör göras för att visa på lämpliga markanvändningar inför en planprocess. Om en sådan utredning tas fram så kommer den också behöva uppdateras vid ett mer färdigt planförslag.

Aspekter som behöver studeras vidare i kommande planprocess och uppmärksammas i undersökning om betydande miljöpåverkan:

- Buller (flygplats, Ostlänken, befintliga verksamheter, nya trafikflöden)
- Risk & skyddsavstånd
- Markföroreningar
- Fornlämningar
- VA-utbyggnad
- Natur- & kulturvärden
- Ostlänkens järnvägsplan
- Trafik
- Dagvatten
- Radon
- Elförsörjning

- Hållbart resande och kollektivtrafikförsörjning
- Flyghinderanalys
- Barnperspektivet

Under planarbetet kan flera aspekter komma fram som behöver studeras genom analys och/eller framtagande av underlagsmaterial.

Samhällsbyggnad bedömer att planarbetet kan påbörjas efter godkänt planprogram för Skavsta med preliminär tidsplan Q2/Q3 2022. Tidsplanen kan dock ändras beroende på tillkommande utredningsbehov, resurser, ändrad prioritering, oförutsägbara händelser som påverkar planarbetet.

Bakgrund

Begäran om planbesked för Skavsta 8:9 har presenterats i stadsbyggnadsgruppen där bland annat representanter från Samhällsbyggnad, Räddningstjänsten, Nyköping vatten, Kommunfastigheter och Tekniska divisionens enheter medverkar. I diskussionerna har ett antal frågor aktualiserats som bör undersökas vidare i en kommande planprocess. Förslaget anses positivt utifrån flera perspektiv, de största utmaningarna rör bullersituationen och till viss del även luftkvaliteten i området.

Förslaget har även diskuterats med Samhällsbyggnadsenhetens ärendebereidning där samtliga i huvudsak var positiva till förslaget.

Sammantaget innebär förslaget en utveckling av Skavstaområdet som kan leda till stor potential för hela Nyköping i stort. Förslaget går även i linje med kommunens Översiktsplan. Vid en sammanvägning mellan allmänna och enskilda intressen anser kommunen att förslaget bidrar till en positiv utveckling för hela kommunen och bör därmed studeras vidare i en kommande planprocess.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

- 1) **att** detaljplanearbete för fastigheten Skavsta 8:9 får inledas
- 2) **att** detaljplanearbetet bekostas av sökanden

Linda Kummel

Chef Stadsbyggnadsenheten

Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-11-23

Victor Persson

Planarkitekt Stadsbyggnadsenheten

Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-11-23

Beslut till:

Akten

Sökanden

Checklista inför planbesked av detaljplan för del av SKAVSTA 8:9, Skavsta, Nyköpings kommun

Syfte med planprogram/detaljplan och kommande detaljplaneläggning (Planen)

Syftet med planen är att Stockholm Skavsta Flygplats AB vill bredda användningen i området till att även innefatta skolverksamhet. Skavsta Flygplats vill möjliggöra för ett campus inom bland annat flyg/teknik, hållbarhet och innovation. De vill omvandla en del befintliga lokaler i detta område och även möjliggöra för delade lokaler (som matsal, cafeteria, samlingslokaler och liknande) för olika skolverksamheter, även studentbostäder ingår i planerna. Idag tillåter planen kontor och industri. Förslaget innebär en fortsatt utveckling av Skavsta flygplats och arbetsområde.

Nulägesbeskrivning (Platsen)

Det aktuella planområdet ligger ca 3 km nordväst om Nyköpings centrum och öster om Skavsta flygplats. Området avgränsas av flygplatsen och flygbanorna i väster, samt väg 627 i öster. Väg 628 (General Schybergs väg) går genom den södra delen av området. Norr om området finns den förlängda landningsbanan, ett bostadshus och jordbruksmark. Den planerade järnvägsplanen för Ostlänken avgränsar området i söder. Den nuvarande detaljplanen (P95-2) tillåter kontor och industriverksamhet. Gällande detaljplan för Skavsta flygplats och arbetsområde är från 1995 och har med tiden kompletterats med ett antal förändrade användningsområden för att kunna möta Skavstaområdets behov. Detta planförslag hade inneburit ett nytt sådant komplement.

Kartor som visar ungefärligt planområde och dess lokalisering.

Området öster om flygplatsen anses vara lämpligt att fortsätta utveckla för olika typer av verksamheter. I diskussion med bland annat medlemmar i Stadsbyggnadsgruppen poängteras det att området ska bevaras till stora delar och utvecklas med hänsyn till platsens natur- och kulturvärden. Inom området så finns en del kulturhistoriskt värdefulla byggnader från exempelvis den gamla flygflottiljen. Här kan en djupare kulturhistorisk analys vara behjälplig för att se vilka byggnader som kan få nya användningar. Även områdets lummiga känsla och övergripande grönstruktur måste beaktas i ett kommande planarbete.

En viktig aspekt att ta hänsyn till i kommande planarbete är buller. Att planera för ett skolområde i nära anslutning till flygplatsen är mycket svårt ur just bullersynpunkt. Flygplansbuller är nämligen en speciell typ av bulleralstrande verksamhet då bullret inte enbart kommer från marknivå och därmed på ett enklare sätt kan avskärmas. Dessutom ligger området nära andra typer av bulleralstrande verksamheter som antingen finns där idag eller som kommer att tillkomma. Ostlänken och den framtida tågtrafiken kommer exempelvis att innebära förhöjda bullernivåer i området. Att tillåta funktioner som skola och studentbostäder här kan i sin tur också innebära begränsningar för vilka verksamheter som kan tillkomma runt omkring på grund av eventuella tillsynsärenden. En bullerutredning som tar hänsyn till både järnvägsbuller och flygbuller kommer att bli viktig för det framtida planarbetet.

Ur miljösynpunkt är det också viktigt att ta hänsyn till eventuella föroreningar. Det finns förorenat grundvatten under Skavstaområdet som måste undersökas vidare. Eventuellt PFAS kan finnas i marken, men det är ännu lite oklart vad som faktiskt förekommit på platsen. Försvarsmakten har inte återfunnit någon registrering om kända föroreningar inom F11-området i Försvarsmaktens register över potentiellt förorenade områden. Redovisningen innefattar dock enbart objekt som finns registrerade i Försvarsmaktens register. Detta innebär alltså inte att föroreningar kan uteslutas. Närheten till flygplatsen innebär också att planområdet ligger nära cisterner tillhörandes en tankningsanläggning för flygplan. På grund av brandrisken så måste hänsyn tas till skyddsavstånd från dessa verksamheter samt transportsträckorna för flygbränslet.

I det fortsatta planarbetet så är det viktigt att detaljplanen inte inkräktar på järnvägsplanen för Ostlänken. Sökanden har meddelat att flygplatsen är i kontinuerliga dialoger med Trafikverket så att planen inte inkräktar på Trafikverkets järnvägsplan.

Översiktsplanen för Nyköpings kommun

Enligt den fördjupade översiktsplanen för Nyköpings kommun och Skavsta så beskrivs platsen som ett utredningsområde för kommunikation och ett strategiskt viktigt markområde i och med planerna för Ostlänken. I den nya Översiktsplanen för Nyköping 2040 så finner vi en tydlig vision för områdets utveckling. Det befintliga industri- och verksamhetsområde som vi idag finner kring Skavsta ska utvecklas till att bli en funktionell flygplatsstadsdel som ska utnyttja sitt strategiska läge och närheten till internationella marknader och kunder. Hållbarhet, innovation och miljöhänsyn ska genomsyra Skavsta och lämpliga användningar är kontor, hotell, konferenscenter, besöksnäring, verksamheter och utbildning. Omgivande planering ska ta hänsyn till möjligheten att fortsätta bedriva de verksamheter som finns på platsen idag.

Planförslaget bör tolkas som förenligt med både gällande och den nya översiktsplanen. Denna typ av utveckling går alltså i linje med det kommunen vill se i området, men däremot så finns det en hel del utmaningar som kommer att kräva utredningar i området. Den huvudsakliga problematiken gäller buller. För skolverksamhet är 50/55 dBA det högsta tillåtna ekvivalenta värdet på en ny skolplats och 70 dBA i maximalnivåer. Det sammanvägda bullret från flygplatsen, Ostlänken och befintliga verksamheter i området kommer att bli viktigt att undersöka i ett kommande planarbete. Hur vi ska lyckas skapa tillräckligt tysta utemiljöer kan bli svårt. Enligt Boverket finns det dock vissa typer av skolor som inte har samma krav på utomhusmiljön, som vuxenutbildningar och liknande.

Det finns även utmaningar vid planläggning för studentbostäder inom F11-området. I Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader 6§ och 7§ som handlar just om buller från flygplatser kan vi läsa att "buller från flygplatser bör inte överskrida 55 dBA FBN och 70 dBA maximal ljudnivå flygtrafik vid en bostadsbyggnads fasad". Samt att "om den ljudnivå om 70 dBA maximal ljudnivå flygtrafik som anges i 6 § första stycket ändå överskrids, bör nivån inte överskridas mer än (1.) sexton gånger mellan kl. 06.00 och 22.00, och (2.) tre gånger mellan kl. 22.00 och 06.00". Lämpliga användningar får undersökas vidare i det kommande planarbetet.

Ställningstagande till strategisk miljöbedömning och avgränsning av MKB

Planen berör ett stort område precis öster om flygplatsen som idag utgörs av flera olika typer av verksamheter. Området har värdefulla kultur- och naturvärden. Det är även den mest bullerutsatta delen av hela Skavstaområdet (Platsen).

Planen anger förutsättningar för att pröva möjligheten för att utveckla området med nya användningar, däribland skola och studentbostäder (Planen).

Förslaget innebär viss omgivningspåverkan då befintligt område med dess kännetecknande kultur- och naturmiljö ska omvandlas och få nya användningar. Hur ny bebyggelse ska komplettera området ska utredas vidare (Påverkan).

Den samlade bedömningen av ovanstående aspekter och deras kumulativa effekter är att planförslaget **inte kan** antas medföra betydande miljöpåverkan. En strategisk miljöbedömning med tillhörande MKB behöver därför inte upprättas. Det finns dock skäl att belysa följande aspekter i den kommande planprocessen:

- Buller (flygplats, Ostlänken, befintliga verksamheter, nya trafikflöden)
- Risk & skyddsavstånd
- Marköroreningar
- Fornlämningar
- VA-utbyggnad
- Natur- & kulturvärden
- Ostlänkens järnvägsplan
- Trafik
- Dagvatten
- Radon
- Elförsörjning
- Hållbart resande och kollektivtrafikförsörjning
- Flyghinderanalys
- Barnperspektivet

Bilagor

- Bilaga 1 Checklista för undersökning om betydande miljöpåverkan med miljöaspekter och kommentarer

Linda Kummel
Chef Stadsbyggnadsenheten

Victor Persson
Planarkitekt Stadsbyggnadsenheten

Postadress
Nyköpings kommun
Samhällsbyggnad, enhet
611 83 NYKÖPING

Besöksadress
Stadshuset, Stora Torget

Org nr 21 20 00-29 40
Tfn 0155-24 80 00
samhallsbyggnad@nykoping.se
www.nykoping.se

Bilaga 1: Checklista för undersökning om betydande miljöpåverkan

Aspekter som kan leda till betydande miljöpåverkan

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter utifrån allmänna bestämmelser tas med i beaktning.

- Verksamheter enligt 4 kap 34 § PBL
- Förordning om MKB 3 § eller bilaga 3

Beskrivning

NATURVÄRDEN

I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter som berör naturvärden tas med i beaktning.

- Riksintresse naturvård
- Natura 2000-habitat
- Natura 2000-fågel
- Skyddad natur (naturreservat, biotopskydd, naturminne, djur- och växtskyddsområde)
- Värdefull eller känslig natur (ESKO-område, Länsstyrelsens naturvårdsprogram, Ängs- och hagmarksinventering, våtmarksinventering, nyckelbiotopsinventering, viltstråk och eventuell barriäreffekt)
- Strandskydd
- Fridlysta eller rödlistade arter
- Värdefulla eller känsliga arter

Beskrivning

Området är tidigare inventerat med observerade höga naturvärden i parkmiljön och träden. Dessa fyller en viktig funktion som luftrenande, bullerdämpande, estetiskt inslag mm. Om endast befintliga byggnader kommer användas och inga träd kommer avverkas bedöms påverkan som låg. Men om en avverkning planeras för att göra nybyggnationer ska ekologerna bli informerade så att de kan göra en ny inventering och eventuellt ta ett nytt beslut.

KULTUR

I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter som berör kulturvärden tas med i beaktning.

- Riksintresse kulturmiljö
- Fornminne
- Byggnadsminne
- Övrig värdefull kulturhistorisk miljö

Beskrivning

Two kulturhistoriska lämningar har påträffats i planområdets norra delar. Dessa är markerade som minnesmärken i Riksantikvarieämbetets databas, bör undersökas vidare.

	<p>Inom området finns flera byggnader som är viktiga att studera vidare ur kulturmiljösynpunkt. Utifrån bebyggelsestruktur och kulturmiljö är campuskonceptet ett önskvärt sätt att få en ny användning i området. Mycket lämpligt för att utveckla F11 som kulturmiljö. I samband med detaljplan bör en bebyggelseinventering utföras för att kartlägga vilken grad av bevarande som är önskvärd. Bebyggelsen är generellt tålig för ändringar och tillägg.</p> <p>Karaktären av "bruksmiljö" bör tillvaratas. Riksintresset för Nyköpingsåns dalgång innebär att ny bebyggelse inte bör exponeras mot dalgången.</p>
--	--

HÄLSA	
<i>I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter som berör hälsa tas med i beaktning.</i>	
☐ Riksintresse friluftsliv ☒ Buller ☒ Vibrationer ☐ Magnetiska fält ☐ Allergener ☐ Miljöfarlig verksamhet ☒ Föroreningar ☒ Markföroreningar ☒ Miljökvalitetsnorm utomhusluft	
Beskrivning	<p>Området är otroligt utsatt för höga bullernivåer. Detta är en av de viktigaste frågorna för det kommande planarbetet. Lämpliga nivåer för utomhusmiljöer kommer att bli en svår nöt att knäcka beroende på vilken typ av markanvändning som ska utredas. I dagsläget överskrider bullernivåerna lämpliga nivåer för skola och bostäder på ett allomfattande plan. De ekvivalenta nivåerna är väldigt höga idag. Maxnivåer måste undersökas, och då för både flygplatsen och Ostlänkens nivåer.</p> <p>Markföroreningar är också viktigt att studera vidare. Undersökningar har gjorts i samband med järnvägskorridoren för Ostlänken, men inte i detta område. Eventuellt kan PFAS finnas i marken, men det är ännu lite oklart vad som faktiskt förekommit på platsen. Miljöprovningensheten hos Försvarmakten har inte återfunnit någon registrering om kända potentiella föroreningar inom F11-området i Försvarmaktens register över potentiellt förorenade områden. Redovisningen</p>

	<p>innefattar dock enbart objekt som finns registrerade i Försvarmaktens register över potentiellt förorenade områden. Detta behöver inte innebära att det inte kan finnas flera eventuella föroreningar inom efterfrågat område med tanke på närheten till Skavsta flygplats.</p> <p>Flygplatsverksamheten kan ge upphov till störning på grund av lukt av flygfotogen, och att vid ogynnsam väderlek kan NOx-halterna bli så höga att känsliga grupper kan få ett ökat luftvägsmotstånd i anslutning till att flygplan startar (vilket är olämpligt i en skolmiljö).</p>
--	--

RISK	
<p><i>I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter som berör risker för människors hälsa och miljö tas med i beaktning.</i></p>	
<p>☐ Ras och skred</p> <p>☐ Översvämning</p> <p>☐ Trafiksäkerhet – skydd mot olyckor</p> <p>☒ Farligt gods/skyddsavstånd</p> <p>☐ Erosion</p>	
<p>Beskrivning</p>	<p>Finns ett antal riskfaktorer i området i och med närheten till Ostlänken och flygplatsen. Exempelvis så finns det transporter av flygbränsle, platser för tankning av flygplan som kan leda till stora risker i och med deras höga explosionsrisk.</p> <p>I dagsläget görs en hel del utredningar i samband med Ostlänken och nya vägdragningar. Detta ligger lite längre fram i tiden och det är svårt att i dagsläget säga hur områden som dessa berörs. Måste undersökas vidare i ett kommande skede.</p>

VATTEN	
<p><i>I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter som berör vatten tas med i beaktning.</i></p>	
<p>☐ MKN avrinningsområde</p> <p>☒ Vattenskyddsområde</p> <p>☐ Ytvatten</p> <p>☒ Grundvatten</p> <p>☒ Dagvatten</p> <p>☒ Spillvatten</p>	
<p>Beskrivning</p>	<p>Ur miljösynpunkt är det viktigt att ta hänsyn till eventuella föroreningar i grundvattnet. Det finns vatten under Skavstas flygplats som kan påverka</p>

	<p>utpekade planområde. Området tangerar även Larslundsmalmens vattenskyddsområde.</p> <p>Dagvattenhanteringen behöver ses över inom planområdet.</p> <p>Ur VA-synpunkt så är en ny markanvändning inga problem. Ska det däremot byggas nytt så vill man helst göra detta samtidigt som man ska bygga ut för hela Skavstaprojektet. VA ser det som onödigt att gå in och göra små angrepp nu, då väntar man hellre in. Detta har diskuterats med flygplatsen som menar att de troligtvis kommer att behöva riva ett antal byggnader och ersätta de med nya. Tror att man kan effektivisera befintligt VA-nät och inte behöva bygga ut i någon större grad.</p>
--	--

Aspekter som inte kan leda till betydande miljöpåverkan men har betydelse för planarbetet

STATLIGA INTRESSEN	
<i>Finns det statliga intressen som behöver tas med i beaktning för genomförandet av detaljplanen?</i>	
☒ Riksintresse för kommunikation (väg, järnväg, flyg, sjöfart) ☒ Behov av flyghinderanalys ☐ Skyddsrum	
Beskrivning	<p>Det är av yttersta vikt att planområdet inte inkräktar på järnvägsplanen för Ostlänken.</p> <p>Det finns höjdstriktioner för byggnader som ligger nära flygplatsen. Detta måste samrådats med flygplatsen.</p>

MILJÖKVALITETSMÅL	
<i>Kan genomförandet av detaljplanen antas bidra eller motverka miljö kvalitetsmålen?</i>	
☐ Begränsad klimatpåverkan ☒ Frisk luft ☐ Grundvatten av god kvalitet ☐ Levande sjöar och vattendrag ☐ Myllrande våtmarker ☐ Hav i balans ☐ Ingen övergödning ☐ Bara naturlig försurning ☐ Levande skogar ☐ Ett rikt odlingslandskap ☒ God bebyggd miljö	

☐ Giffri miljö ☐ Säker strålmiljö ☐ Skyddande ozonskikt ☐ Ett rikt växt- och djurliv	
Beskrivning	För att kunna skapa en god bebyggd miljö är det en förutsättning att frågorna gällande buller, luftföroreningar och dylikt hanteras i kommande planprocess. Allt för bullerutsatta områden leder till svåra hälsorisker.

ENERGI OCH KLIMAT

I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter som berör energi och klimat tas med i beaktning.

- Lokalisering och närhet till olika målpunkter
- Förutsättningar för hållbart resande
- Byggskedet
- Energiförsörjning

Beskrivning	<p>Befintliga byggnader i området bör återanvändas i så stor utsträckning som möjligt framför att riva och bygga nytt. Möjligheterna för detta bör undersökas vidare i kommande planprocess.</p> <p>Frågor som hur kommunen ska lyckas kollektivförsörja ett campusområde måste utredas vidare i ett kommande planarbete. Detta beror på vad för typ av skola som planeras, upptagningsområde etc.</p> <p>Energitillgången i området är inte optimal i dagsläget. I kommande planarbete bör möjligheterna för att producera egen energi utredas.</p>
--------------------	--

STADSBYGGNADSKVALITETER

Vilka stadsbyggnadskvaliteter är viktiga att särskilt ta med i beaktning för genomförandet av detaljplanen?

Sociala aspekter

- Jämställdhet
- Integration
- Barns perspektiv
- Ålderssammansättning
- Fysisk tillgänglighet
- Rekreation och friluftsliv
- Trygghet och säkerhet

Fysiska aspekter

Markförhållanden (geologi, jordarter och topografi)

Radon

Lokalklimat

Ljusförhållanden

Naturresurser

Jordbruksmark

Arkitektur

Landskapsbild

Stadsbild

Gestaltning

Beskrivning

Beroende på vilken typ av skola som planeras i området så kan barnperspektivet komma att bli en central fråga som måste utredas vidare. Det bör dock understrykas att enbart högre form av utbildning kan möjligtvis komma att bli lämplig i området, inte någon annan skola. Exempelvis så finns ett behov av lokaler och körbanor för Fordon- och transportgymnasiet då skolan i dagsläget ligger i vägen för Ostlänken. Förstudie pågår kring möjliga andra lokaliseringar av båda dessa funktioner + studentboenden. Kan den mer tekniska delen ligga kvar på området så är det positivt.

Aspekter som fysisk tillgänglighet, trygghet och liknande är viktiga aspekter att ha i beaktning vid planering av någon slags skola.

Den bedömda risknivån för markradon varierar. Mestadels lågriskområde, men det finns även partier med hög risk men mindre frekvent. Radonsäker grundläggning krävs inom planområdet. 200 Bq/m³ får ej överskridas.

I området bör karaktären och skalan av bruksmiljö bibehållas, en närmare inventering och kulturmiljöanalys kan fastställa om någon byggnad är särskilt känsliga för förändring. Utifrån bebyggelsestruktur och kulturmiljö är campuskonceptet ett önskvärt sätt att få en ny användning i området.

Grönstrukturen som finns i området måste beaktas i kommande planarbete.

REFERENSMATERIAL SOM HAR ANVÄNTS

Källa	Aktualitet
<i>Översiktsplan för Nyköpings kommun</i>	2040
<i>Fördjupad översiktsplan för Nyköpings tätort och Skavsta</i>	2013

<i>NYGIS</i>	2021

MSN § Planbesked för NÄLBERGA 1:141, Tystberga, Nyköpings kommun

Diarienummer: MSN21/75

Läge: Tystberga

Sökande: Mark- och exploateringsenheten

Syftet med planansökan är att utveckla Tystberga med bostäder och park. Ny planerad bebyggelse innefattar radhus och flerbostadshus på mark som i dagsläget ägs av kommunen. Dessutom finns ytor för park och lekplats med i planerna. Syftet med planansökan är även att omvandla grönytor till användbara parkytor och rekreationsstråk, därför ska nya bostäder dimensioneras på ett sådant sätt som stödjer parkfunktionerna. Även Stationsvägen som centrum ska stärkas i och med planförslaget, både med den kompletterande bebyggelsen och i utformningen av gaturummet.

Planområdet är beläget i Tystberga, längs med Dramatörsvägen med omnejd. Gällande detaljplan tillåter i huvudsak Park. En del av planområdet är även planlagt som "Område för allmänt ändamål" varav viss yta är föreslagen som parkering. I det sydöstra hörnet finns ett mindre område som inte är planlagt sedan tidigare. Planområdet angränsar till en bensinmack som måste beaktas i kommande planprocess.

Enligt kommunens Översiktsplan för 2040 så pekas Tystberga ut som ett lämpligt område att utreda för förtätning, utveckling eller omvandling. Orten erbjuder goda pendlingsmöjligheter, samt har viss allmän och kommersiell service. Närheten till E4:an och Vagnhärad med sin tågstation bidrar till ortens strategiska läge. Dessutom finns en långsiktig vision om att bygga ut pendlingsmöjligheterna längs med järnvägen i Tystberga. Tystberga är utpekad som bebyggelsenod, vilket bland annat innebär att kommunen ser positivt på ny bebyggelse som bidrar till fler bostäder, service, och ett ökat underlag för exempelvis kollektivtrafik och skola. Förtätningprojekt likt förslaget går helt i linje med den utveckling som Nyköpings Översiktsplan för 2040 pekar ut.

Kommunen anser således att det är lämpligt att pröva lämpligheten för nya bostäder i området. I en kommande planprocess bör hänsyn tas till frågor som rör ny trafik, ledningsrätter och dagvatten.

Planeringsunderlag

Den sökande har begärt besked om vilket planeringsunderlag som kan behövas vid planläggningen.

Den sökande har vidare begärt möjligheten att inhämta yttrande från Länsstyrelsen avseende vilket planeringsunderlag som sannolikt kan behövas för planläggningen. Begäran om planbesked överensstämmer med Översiktsplanen och Länsstyrelsens granskningsyttrande på densamme varför Samhällsbyggnad medger att yttrande inhämtas.

Av tabellen nedan framgår vilket planeringsunderlag som, utifrån nu kända förutsättningar, behövs vid planläggningen. Samtliga underlag och utredningar tas fram och bekostas av exploatören. Exploatören kan välja att ta fram det planeringsunderlag som återfinns i kolumn 1 inför kommande detaljplaneläggning.

Under planarbetet är kommunen fri att ta ställning kring vilket underlag som kommunen anser nödvändiga för att upprätta detaljplanen. Det innebär att ytterligare underlag kan tillkomma under planprocessens gång samt att redan framtaget underlag i form av utförda utredningar kan komma att behöva kompletteras eller bearbetas vart efter planförslaget utvecklas.

Preliminär bedömning av behov av underlag inför och under detaljplaneläggning	1. Underlag som kan tas fram inför detaljplaneläggning av exploatören.	2. Underlag som tas fram under detaljplaneläggning av exploatören.
Bullerutredning		x
Dagvattenutredning		x
Utredning av markföroreningar	x	

Samhällsbyggnad bedömer att planarbetet kommer påbörjas under Q1 2022. Tidsplanen kan dock ändras beroende på tillkommande utredningsbehov, ändrad prioritering och oförutsägbara händelser som påverkar planarbetet.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

- 1) att** detaljplanearbete för fastigheten Nälberga 1:141 får inledas
- 2) att** detaljplanearbetet bekostas av sökanden

Beslutsunderlag:

Checklista

Beslutet skickas till:

Akten

Sökande

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

NÄLBERGA 1:141, Nälberga, Tystberga, Nyköpings kommun

Läge: Tystberga.

Sökanden: Mark- och exploateringsenheten, Västra Kvarngatan 35, 611 83 Nyköping.

Sammanfattning

Syftet med planansökan är att utveckla Tystberga med bostäder och park. Ny planerad bebyggelse innefattar radhus och flerbostadshus på mark som i dagsläget ägs av kommunen. Dessutom finns ytor för park och lekplats med i planerna. Syftet med planansökan är även att omvandla grönytor till användbara parkytor och rekreationsstråk, därför ska nya bostäder dimensioneras på ett sådant sätt som stödjer parkfunktionerna. Även Stationsvägen som centrum ska stärkas i och med planförslaget, både med den kompletterande bebyggelsen och i utformningen av gaturummet.

Karta som visar ungefärligt planområde.

Planområdet är beläget i Tystberga, längs med Dramatörsvägen med omnejd. Gällande detaljplan tillåter i huvudsak Park. En del av planområdet är även planlagt som "Område för allmänt ändamål" varav viss yta är föreslagen som parkering. I det sydöstra hörnet finns ett mindre område som inte är planlagt sedan tidigare. Planområdet angränsar till en bensinmack som måste beaktas i kommande planprocess.

Enligt kommunens Översiktsplan för 2040 så pekas Tystberga ut som ett lämpligt område att utreda för förtätning, utveckling eller omvandling. Orten erbjuder goda pendlingsmöjligheter, samt har viss allmän och kommersiell service. Närheten till E4:an och Vagnhärad med sin tågstation bidrar till ortens strategiska läge. Dessutom finns en långsiktig vision om att bygga ut pendlingsmöjligheterna längs med järnvägen i Tystberga. Tystberga är utpekad som bebyggelsenod, vilket bland annat innebär att kommunen ser positivt på ny bebyggelse som bidrar till fler bostäder, service, och ett ökat underlag för exempelvis kollektivtrafik och skola. Förtätningprojekt likt förslaget går helt i linje med den utveckling som Nyköpings Översiktsplan för 2040 pekar ut.

Kommunen anser således att det är lämpligt att pröva lämpligheten för nya bostäder i området. I en kommande planprocess bör hänsyn tas till frågor som rör ny trafik, ledningsrätter och dagvatten.

Planeringsunderlag

Den sökande har begärt besked om vilket planeringsunderlag som kan behövas vid planläggningen.

Den sökande har vidare begärt möjligheten att inhämta yttrande från Länsstyrelsen avseende vilket planeringsunderlag som sannolikt kan behövas för planläggningen. Begäran om planbesked överensstämmer med Översiktsplanen och Länsstyrelsens granskningsyttrande på densamme varför Samhällsbyggnad medger att yttrande inhämtas.

Av tabellen nedan framgår vilket planeringsunderlag som, utifrån nu kända förutsättningar, behövs vid planläggningen. Samtliga underlag och utredningar tas fram och bekostas av exploatören. Exploatören kan välja att ta fram det planeringsunderlag som återfinns i kolumn 1 inför kommande detaljpaneläggning.

Under planarbetet är kommunen fri att ta ställning kring vilket underlag som kommunen anser nödvändiga för att upprätta detaljplanen. Det innebär att ytterligare underlag kan tillkomma under planprocessens gång samt att redan framtaget underlag i form av utförda utredningar kan komma att behöva kompletteras eller bearbetas vart efter planförslaget utvecklas.

Preliminär bedömning av behov av underlag inför och under detaljplaneläggning	1. Underlag som kan tas fram inför detaljplaneläggning av exploatören.	2. Underlag som tas fram under detaljplaneläggning av exploatören.
Bullerutredning		x
Dagvattenutredning		x
Utredning av markföroreningar	x	

Samhällsbyggnad bedömer att planarbetet kommer påbörjas under Q1 2022. Tidsplanen kan dock ändras beroende på tillkommande utredningsbehov, ändrad prioritering och oförutsägbara händelser som påverkar planarbetet.

Bakgrund

Begäran om planbesked för Nälberga 1:141 har presenterats i Stadsbyggnadsgruppen där bland annat representanter från Samhällsbyggnad, Räddningstjänsten, Nyköping vatten, Kommunfastigheter och Tekniska divisionens enheter medverkar. I diskussionerna har ett antal frågor aktualiserats som främst har berört lämpliga vägdragningar och VA-ledningar som bör undersökas vidare i en kommande planprocess.

Förslaget har även diskuterats med Samhällsbyggnadsenhetens ärendebereidning där samtliga i var positiva till förslaget.

Sammantaget innebär förslaget en utveckling av Tystberga som går i linje med kommunens Översiktsplan och övergripande ambitioner för en hållbar landsbygdsutveckling. Kommunen anser att förslaget därmed bidrar till en positiv utveckling i kommunen och bör därmed studeras vidare i en kommande planprocess.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

- 1) **att** detaljplanearbete för fastigheten Nälberga 1:141 får inledas
- 2) **att** detaljplanearbetet bekostas av sökanden

Linda Kummel

Chef Stadsbyggnadsenheten

Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-11-23

Victor Persson

Planarkitekt Stadsbyggnadsenheten

Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Akten

Sökanden

Checklista inför planbesked av detaljplan för NÄLBERGA 1:141, Tystberga, Nyköpings kommun

Syfte med kommande detaljplaneläggning (Planen)

Den inkomna begäran om planbesked syftar till att utveckla marken med bostäder och park. Ny bostadsbebyggelse föreslås längs med Dramatörsvägen och Stationsvägen i Tystberga. Ny planerad bebyggelse innefattar radhus och flerbostadshus. Dessutom finns ytor för lekplats och park med i planerna, vilket innebär nya mötesplatser i Tystbergas tätort. Syftet med planansökan är även att omvandla grönytor till användbara parkytor och rekreativstråk, därför ska nya bostäder dimensioneras på ett sådant sätt som stödjer parkfunktionerna. Även Stationsvägen som centrum ska stärkas i och med nytt planförslag, både med den kompletterande bebyggelsen och utformningen av gaturummet.

Nulägesbeskrivning (Platsen)

Planområdet är beläget i Tystberga, längs med Dramatörsvägen med omnejd. Gällande detaljplan tillåter i huvudsak parkmark. En del av planområdet är även planlagt som "Område för allmänt ändamål" varav viss yta är föreslagen som parkering. I det sydöstra hörnet finns ett mindre område som inte är planlagt sedan tidigare. Planområdet omsluter en bensinmack som inte längre är i bruk.

En gemensamhetsanläggning som förvaltas av Tystbergas vägförening ingår i planområdet. Denna måste omprövas för att kunna lyftas ur planområdet. För det fortsatta planarbetet innebär detta att god kommunikation måste ske med denna förvaltare.

Kartor som visar på planområdets lokalisering i Tystberga och Nyköpings kommun.

Karta över ungefärligt planområde.

Ställningstagande inför beslut om planbesked (samt underlag till behovsbedömning)

Planen berör ett område som i dagsläget består av parkmark, en busshållplats, samt en bensinmack som inte längre är i drift.

Planen anger en förtätning av orten som i sin tur bidrar till ett ökat underlag för samhällsviktiga funktioner. Dessutom skapas nya mötesplatser i kollektivtrafikhöga lägen i Tystberga vilket stärker ortens sociala hållbarhet.

Planen innebär att ytor som tidigare var oexploaterade nu tas i anspråk. På så sätt innebär förslaget viss påverkan. Planen syftar dock till att aktivera ytorna och skapa ett nytt rekreativstråk genom Tystberga.

Översiktsplanen för Nyköpings kommun/ Fördjupad översiktsplan för Nyköpings tätort och Skavsta

Enligt kommunens översiktsplan för 2040 så pekas Tystberga ut som ett lämpligt område att utreda för förtätning, utveckling eller omvandling. Orten erbjuder goda pendlingsmöjligheter, samt har viss allmän och kommersiell service. Närheten till E4:an och Vagnhärad med sin tågstation bidrar till ortens strategiska läge. Dessutom finns en långsiktig vision om att bygga ut pendlingsmöjligheterna längs med järnvägen i Tystberga. Tystberga är utpekad som bebyggelsenod, vilket innebär att kommunen ser positivt på ny bebyggelse som bidrar till fler bostäder, service, och ett ökat underlag för exempelvis kollektivtrafik och skola. förslag går helt i linje med den utveckling som Nyköpings nya översiktsplan för 2040 pekar ut.

I Översiktsplanen för Nyköping 2040 så ställer man sig positiv till ny bebyggelse som främjar en hållbar utveckling i kommunens bebyggelsenoder. Specifikt pekar man ut det specifika planområdet, mellan skolan och resten av tätorten, som en särskilt lämplig plats för ortens utveckling. Detta bör dock ske på ett sätt som säkerställer ett bevarande av ortens grönområden och jordbruksmark. I och med att planförslaget syftar till att utveckla parkområdet till ett rekreativområde, samtidigt som jordbruksmark inte tas i anspråk,

stödjer detta Översiktsplanens intentioner.

Översiktsplanen pekar dock på att planområdet är såväl bullerpåverkat som inom riskområdet för farligt gods. Bullret kommer både från Stationsvägen och järnvägen i norr. Vid ny bebyggelse som leder till ökade trafikmängder, bör därför ta hänsyn till bullersituationen genom analyser och placering av byggnader som främjar en mer hållbar ljudmiljö. En riskbedömning bör även göras i och med att ny bebyggelse ligger inom 150 meter från led för transporter med farligt gods, både gällande Stationsvägen och järnvägen.

Bedömningen om planbesked

Den samlade bedömningen av nedanstående aspekter och deras kumulativa effekter är att ett positivt planbesked kan ges.

Av tabellen nedan framgår vilket planeringsunderlag som utifrån nu kända förutsättningar behövs vid planläggningen. Samtliga underlag och utredningar tas fram och bekostas av exploatören. Exploatören kan välja att ta fram det planeringsunderlag som återfinns i kolumn 1 inför kommande detaljplaneläggning.

Under planarbetet är kommunen fri att ta ställning kring vilket underlag som kommunen anser nödvändiga för att upprätta detaljplanen. Det innebär att ytterligare underlag kan tillkomma under planprocessens gång samt att redan framtaget underlag i form av utförda utredningar kan komma att behöva kompletteras eller bearbetas vart efter planförslaget utvecklas.

Preliminär bedömning av behov av underlag inför och under detaljplaneläggning	1. Underlag som kan tas fram inför detaljplaneläggning av exploatören.	2. Underlag som tas fram under detaljplaneläggning av exploatören.
Bullerutredning		x
Dagvattenutredning		x
Utredning av markföroreningar + geoteknik	x	

Bilagor

- Bilaga 1 Checklista inför planbesked och kommentarer

Linda Kummel
Chef Stadsbyggnadsenheten

Victor Persson
Planarkitekt Stadsbyggnadsenheten

Bilaga 1: Checklista inför planbesked och kommentarer

NATURVÄRDEN
Viktiga naturvärden som behöver studeras vidare i kommande planprocess.

☐ Riksintresse naturvård ☐ Natura 2000-habitat ☐ Natura 2000-fågel ☐ Skyddad natur (naturreservat, biotopskydd, naturminne, djur- och växtskyddsområde) ☐ Värdefull eller känslig natur (ESKO-område, Länsstyrelsens naturvårdsprogram, Ängs- och hagmarksinventering, våtmarksinventering, nyckelbiotopsinventering, viltstråk och eventuell barriäreffekt) ☐ Strandskydd ☐ Fridlysta eller rödlistade arter ☐ Värdefulla eller känsliga arter
--

Beskrivning	Området bedöms i dagsläget inte ha några högre naturvärden. Ett dike går i nord-sydlig riktning i nuvarande parkområde som skulle kunna användas som någon form av dagvattendamm. Bör undersökas vidare i planprocessen.
--------------------	--

KULTUR	
<i>Viktiga kulturvärden som behöver studeras vidare i kommande planprocess.</i>	
☐ Riksintresse kulturmiljö ☐ Fornminne ☐ Byggnadsminne ☐ Övrig värdefull kulturhistorisk miljö	
Beskrivning	Området består inte av några höga kulturvärden som måste beaktas i kommande planprocess.

HÄLSA	
<i>Viktiga aspekter som berör hälsa som behöver studeras vidare i kommande planprocess.</i>	
☐ Riksintresse friluftsliv ☒ Buller ☐ Vibrationer ☐ Magnetiska fält ☐ Allergener ☐ Miljöfarlig verksamhet ☐ Föroreningar ☒ Markföroreningar ☐ Miljökvalitetsnorm utomhusluft	
Beskrivning	<p>Buller från väg och järnväg måste utredas i kommande planprocess. Planområdet ligger inom den 150-metersgräns som Översiktsplanen pekar ut som bullerpåverkad zon.</p> <p>Det finns även risk för förorenad mark runt macken. Bensinmack innebär miljöfarlig verksamhet. Bensinmacken är inte i drift i dagsläget men fortfarande planenlig och kräver skyddsavstånd om</p>

	<p>den skulle tas i bruk. Detta får undersökas vidare i en kommande planprocess.</p> <p>En del av planområdet ingår i ett riskområde för förorenad mark. En markundersökning bör därför genomföras</p>
--	--

RISK	
<i>Viktiga aspekter som berör risk för människors hälsa och miljö som behöver studeras vidare i kommande planprocess.</i>	
☐ Ras och skred ☐ Översvämning ☐ Trafiksäkerhet – skydd mot olyckor ☒ Farligt gods/skyddsavstånd ☐ Erosion	
Beskrivning	<p>Bensinstationen är i dagsläget nedlagd. Finns dock vissa säkerhetsavstånd att förhålla sig till om bensinstationen inte skulle omvandlas. Både 25 meter från i och urlastning av tankbil, men även 30 meter som spillzon. Detta hade påverkat planförslaget i stor utsträckning. Omvandling är därmed önskvärd för att göra projektet realiserbart.</p>

VATTEN	
<i>Viktiga aspekter som berör vatten som behöver studeras vidare i kommande planprocess.</i>	
☐ MKN avrinningsområde ☒ Vattenskyddsområde ☐ Ytvatten ☐ Grundvatten ☒ Dagvatten ☒ Spillvatten	
Beskrivning	<p>Planförslaget innebär en ökad mängd hårdgjorda ytor. Dagvattenhanteringen måste därför undersökas vidare i kommande planprocess.</p> <p>Dagvatten ligger kuverterat från två håll och går ut i dike som sedan ligger kulverterat runt seniorboendena. Hänsyn behöver också tas till dagvattenledningen i kanten mot seniorboendena och diket som korsar.</p> <p>I kartmaterialet har ett vattenskyddsområde identifierats som ligger inom planområdet. Vattenskyddsområden kan bildas för att skydda både grundvatten och ytvatten och kan innebära vissa begränsningar i byggnation och verksamheter. Just detta vattenskyddsområde får undersökas vidare i kommande planprocess.</p>

ENERGI OCH KLIMAT	
<i>I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter som berör energi och klimat tas med i beaktning.</i>	
☐ Lokalisering och närhet till olika målpunkter ☐ Förutsättningar för hållbart resande ☐ Byggskedet ☒ Energiförsörjning	
Beskrivning	<p>Förslaget innebär goda förutsättningar för hållbart resande då Tystberga har ett väl utbyggt gc-nät. Säkra gång- och cykelvägar finns exempelvis till samtliga skolor i Tystberga. Även till största del till Tystbergas trafikplats som erbjuder goda pendlingsmöjligheter med buss. En liten bit av sträckan saknar dock gc-koppling men till stor del finns goda förbindelser till viktiga målpunkter.</p> <p>Nya utfarter och väganslutningar bör undvika att inkräkta på befintligt gång- och cykelnät. Nya infartslösningar bör därför ses över i kommande planprocess för att fortsätta uppmuntra till hållbart resande. Viktigt att generellt tänka på att säkerställa goda anslutningar till befintlig gång- och cykelbana. Bussvändplatsen i planområdets nordöstra del måste bevaras och gärna utvecklas med exempelvis cykelparkeringar.</p> <p>Möjligheten att placera ny bebyggelse för att kunna nyttja elproduktion genom solenergi bör utredas vidare i kommande planprocess.</p>

Aspekter som inte kan leda till betydande miljöpåverkan men har betydelse för planarbetet

STATLIGA INTRESSEN	
<i>Statliga intressen som behöver studeras vidare i kommande planprocess.</i>	
☐ Riksintresse för kommunikation (väg, järnväg, flyg, sjöfart) ☐ Behov av flyghinderanalys ☐ Skyddsrum	
Beskrivning	Området ligger intill en statlig väg (Stationsvägen). In- och utfarter inte ska anslutas till denna.

STADSBYGGNADSKVALITETER	
<i>Viktiga stadsbyggnadskvaliteter som behöver studeras vidare i kommande planprocess.</i>	
<u>Sociala aspekter</u>	
☐ Jämställdhet ☐ Integration	

☒ Barns perspektiv ☐ Ålderssammansättning ☐ Fysisk tillgänglighet ☒ Rekreation och friluftsliv ☐ Trygghet och säkerhet <u>Fysiska aspekter</u> ☐ Markförhållanden (geologi, jordarter och topografi) ☐ Radon ☐ Lokalklimat ☐ Ljusförhållanden ☐ Naturresurser ☐ Jordbruksmark <u>Arkitektur</u> ☐ Landskapsbild ☒ Stadsbild ☐ Gestaltning	
Beskrivning	<p>Enligt SGU:s jordartskarta så består hela planområdet av postglacial finlera.</p> <p>Ny bebyggelse måste ta hänsyn till barnets bästa i hela processen. Exempelvis kan man tidigt i planprocessen föra dialog med barn och unga och hur de använder parkmarken i dagsläget.</p> <p>I och med att parkmark i Tystberga tas i anspråk måste det säkerställas att ny exploatering tar hänsyn till tillgången till rekreationsområden.</p> <p>Jordbruksmark klass 2 angränsar till planområdet och exploatering av denna bör undvikas.</p>

REFERENSMATERIAL SOM HAR ANVÄNTS	
Källa	Aktualitet
Översiktsplan för Nyköpings kommun (2013)	gällande
Översiktsplan för Nyköpings kommun (2040)	gällande
NYGIS	2021

MSN § Samråd för del av ARNÖ 1:3 samt OLJAN 1, Arnö västra företagsområde, Arnö, Nyköping, Nyköpings kommun

Diarienummer: MSN19/117

Läge: Arnö västra företagsområde

Sökande: Mark- och exploateringsenheten

Syftet med detaljplanen är att skapa förutsättningar för ökad byggrätt för industri och verksamhet inom del av fastighet Arnö 1:3 och Oljan 1, samt ta bort tidigare planerade lokalgator inom området.

Planens huvuddrag är att möjliggöra mark för större företagsetableringar inom området som är transportintensiva eller på andra sätt kan vara störande för sin omgivning. Planen ska också utreda och säkerställa dagvattenhanteringen inom planområdet samt tillgänglighet vid en fortsatt expansion av verksamhetsområdet söderut.

Området är detaljplanelagt sedan tidigare vilken är anpassad för mindre företagsetableringar varför ny detaljplan behövs.

Planområdet utgör del av verksamhetsområdet Arnö västra som är under genomförande och ett antal fastigheter är bildade och sålda till olika verksamheter och för vissa pågår förhandling.

Planförslaget innebär att tidigare planerade lokalgator inom området tas bort till förmån för utökad kvartersmark. Planen syftar också till att öka exploateringsgraden jämfört med gällande plan.

Planförslaget redovisar en exploateringsgrad på 50 procent av fastighetsarea och en hårdgörandegrad om 70 procent med syfte att erforderliga ytor ska finnas inom området för rening och fördröjning av dagvatten.

Nockhöjd anges till 16 meter med hänsyn till omgivande bebyggelse, befintlig och planerad. Området är i dagsläget kuperat med stigande höjder söderut från Flättnaleden varför slutlig markhöjd har stor betydelse för upplevelsen av den totala höjden. Det är viktigt att slutlig markhöjd i området fungerar både utifrån anslutning till omgivande gator och utifrån landskapsbild då stora delar blir väl synligt från Flättnaleden.

Byggnadshöjder såväl som markhöjder kommer att analyseras vidare inför granskning genom visualiseringar där detaljplanen kan komma att ge en rekommendation kring markhöjder i området. Slutliga markhöjder avgörs dock i kommande projektering.

Området är i stora delar skogsbeklätt och en naturvärdesinventering visar höga naturvärden främst kopplat till hällmarkstallskog och klapperstensfält inom del av området. Området hyser inga rekreativvärden då området ligger långt från närmsta större bostadsområden. Befintliga naturvärden kommer att påverkas vid ett genomförande av detaljplanen då skog behöver avverkas för planerade etableringar. Kompensationsåtgärder kommer att krävas där åtgärder tas fram inför granskningen av detaljplanen. Åtgärder säkerställs slutligt i avtal mellan kommunen och exploatör innan detaljplanen antas.

Detaljplanen möjliggör för en framtida expanderingsområde av verksamhetsområdet söderut genom utbyggnad av gata i söder från Bilvägen. Ett flertal transportintensiva verksamheter etablerar sig i dagsläget inom övriga delar av verksamhetsområdet. Utrymme finns att bredda befintliga Bilvägen för att anlägga separata svängfält om behov skulle finnas. Mot Flättnaleden finns idag ytterligare en infart. Planen föreslår att denna behålls där det idag enbart är möjligt med högersväng. Nuvarande möjlighet till anslutning till väg 515 tas bort med anledning av att kommunen inte avser bygga ut anslutande vägnät.

En mindre bostadsfastighet ligger ca 30 meter söder om planområdet. På grund av tät avskiljande skog bedöms buller från verksamheten inte innebära att riktlinjer för buller överskrids.

Planförslaget säkerställer ett säkerhetsavstånd om 30 meter till Flättnaleden som utgör primär led för farligt gods. Avståndet är i enlighet med generella rekommendationer sett till planerad markanvändning.

En undersökning av betydande miljöpåverkan har upprättats och samråd har skett med Länsstyrelsen. Den samlade bedömningen är att en ändring av den gällande detaljplanen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Till den underliggande detaljplanen har en miljökonsekvensbeskrivning tagits fram vilken används som underlag även i aktuellt planarbete.

Kommunen är ägare till all mark inom planområdet.

Kommunen har ingått markanvisningsavtal KS § 166 2021-06-14 med aktör vars målsättning är att uppföra en logistiketablering om ca 80 000 kvm. Anläggningen genererar uppskattningsvis 200 arbetstillfällen. Kommunen avser teckna marköverlåtelse när detaljplan vunnit laga kraft och bygglov erhållits.

Kommunen avser att ingå genomförandeavtal inför att detaljplanen antas.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

- 1) **att** förslaget inte bedöms innebära någon betydande miljöpåverkan
- 2) **att** detaljplan för del av ARNÖ 1:3 samt Oljan 1 får skickas ut på samråd
- 3) **att** förklara paragrafen omedelbart justerad

Beslutsunderlag

Undersökning om betydande miljöpåverkan, plankarta, planbeskrivning

Beslutet skickas till:

Sökanden

Akten.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Beslut om samråd för detaljplan för del av ARNÖ 1:3 samt Oljan 1, Arnö västra företagsområde, Arnö, Nyköping, Nyköpings kommun

Läge: Arnö västra företagsområde

Sökanden: Mark- och exploateringsenheten, Samhällsbyggnad

Sammanfattning

Syftet med detaljplanen är att skapa förutsättningar för ökad byggrätt för industri och verksamhet inom del av fastighet Arnö 1:3 och Oljan 1, samt ta bort tidigare planerade lokalgator inom området.

Planens huvuddrag är att möjliggöra mark för större företagsetableringar inom området som är transportintensiva eller på andra sätt kan vara störande för sin omgivning. Planen ska också utreda och säkerställa dagvattenhanteringen inom planområdet samt tillgänglighet vid en fortsatt expanderingsområde söder ut.

Området är detaljplanelagt sedan tidigare vilken är anpassad för mindre företagsetableringar varför ny detaljplan behövs.

Planområdet utgör del av verksamhetsområdet Arnö västra som är under genomförande och ett antal fastigheter är bildade och sålda till olika verksamheter och för vissa pågår förhandling.

Planförslaget innebär att tidigare planerade lokalgator inom området tas bort till förmån för utökad kvartersmark. Planen syftar också till att öka exploateringsgraden jämfört med gällande plan.

Planförslaget redovisar en exploateringsgrad på 50 procent av fastighetsarea och en hårdgörandegrad om 70 procent med syfte att erforderliga ytor ska finnas inom området för rening och fördröjning av dagvatten.

Nockhöjd anges till 16 meter med hänsyn till omgivande bebyggelse, befintlig och planerad. Området är i dagsläget kuperat med stigande höjder söderut

från Flättnaleden varför slutlig markhöjd har stor betydelse för upplevelsen av den totala höjden. Det är viktigt att slutlig markhöjd i området fungerar både utifrån anslutning till omgivande gator och utifrån landskapsbild då stora delar blir väl synligt från Flättnaleden. Byggnadshöjder såväl som markhöjder kommer att analyseras vidare inför granskning genom visualiseringar där detaljplanen kan komma att ge en rekommendation kring markhöjder i området. Slutliga markhöjder avgörs dock i kommande projektering.

Området är i stora delar skogsbeväxt och en naturvärdesinventering visar höga naturvärden främst kopplat till hållmarkstallskog och klapperstensfält inom del av området. Området hyser inga rekreativvärden då området ligger långt från närmsta större bostadsområden. Befintliga naturvärden kommer att påverkas vid ett genomförande av detaljplanen då skog behöver avverkas för planerade etableringar. Kompensationsåtgärder kommer att krävas där åtgärder tas fram inför granskningen av detaljplanen. Åtgärder säkerställs slutligt i avtal mellan kommunen och exploatör innan detaljplanen antas.

Detaljplanen möjliggör för en framtida expanderingsområde söderut genom utbyggnad av gata i söder från Bilvägen. Ett flertal transportintensiva verksamheter etablerar sig i dagsläget inom övriga delar av verksamhetsområdet. Utrymme finns att bredda befintliga Bilvägen för att anlägga separata svängfält om behov skulle finnas. Mot Flättnaleden finns idag ytterligare en infart. Planen föreslår att denna behålls där det idag enbart är möjligt med högersväng. Nuvarande möjlighet till anslutning till väg 515 tas bort med anledning av att kommunen inte avser bygga ut anslutande vägnät.

En mindre bostadsfastighet ligger ca 30 meter söder om planområdet. På grund av tät avskiljande skog bedöms buller från verksamheten inte innebära att riktlinjer för buller överskrids.

Planförslaget säkerställer ett säkerhetsavstånd om 30 meter till Flättnaleden som utgör primär led för farligt gods. Avståndet är i enlighet med generella rekommendationer sett till planerad markanvändning.

En undersökning av betydande miljöpåverkan har upprättats och samråd har skett med Länsstyrelsen. Den samlade bedömningen är att en ändring av den gällande detaljplanen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Till den underliggande detaljplanen har en miljökonsekvensbeskrivning tagits fram vilken används som underlag även i aktuellt planarbete.

Kommunen är ägare till all mark inom planområdet.

Kommunen har ingått markanvisningsavtal KS § 166 2021-06-14 med aktör vars målsättning är att uppföra en logistiketablering om ca 300 000 kvm. Anläggningen genererar uppskattningsvis 300 arbetstillfällen. Kommunen avser teckna marköverlåtelse när detaljplan vunnit laga kraft och bygglov erhållits.

Kommunen avser att ingå genomförandeavtal inför att detaljplanen antas.

Bakgrund

Mark- och exploateringsenheten inkom med en begäran om planbesked under 2019 och nämnden beslutade 2019-11-19 § 139 att planarbete får inledas.

Planförslaget är förenligt med fördjupad översiktsplan för Nyköpings tätort och Skavsta, antagen av Kommunfullmäktige 2013-12-10. Området är där utpekad som detaljplanelagt industriområde.

Planförslaget överensstämmer med förslag till ny Översiktsplan Nyköping 2040 (vilken formellt antas av Kommunfullmäktige 14 december 2021) där området beskrivs som lämpligt för etablering av nya störande eller transport- och besöksintensiva verksamheter som inte är lämpliga att integreras med bostäder, med hänsyn till användningssätt, storlek, utformning och/eller trafikstring.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Beslutsunderlag

Undersökning om betydande miljöpåverkan, plankarta, planbeskrivning.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

- 1) **att** förslaget inte bedöms innebära någon betydande miljöpåverkan
- 2) **att** detaljplan för del av ARNÖ 1:3 samt Oljan 1 får skickas ut på samråd
- 3) **att** förklara paragrafen omedelbart justerad

Linda Kummel

Chef Stadsbyggnadsenheten

Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Sara Rangensjö

Planarkitekt Stadsbyggnadsenheten

Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till: Sökanden, Akten

Undersökning om betydande miljöpåverkan av detaljplan för del av Arnö 1:3 m.fl, västra Arnö, Nyköping, Nyköpings kommun

Undersökningen ska utgöra underlag för bedömning om genomförandet av kommande detaljplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Om så är fallet ska kommunen göra en strategisk miljöbedömning av planen och upprätta en skriftlig redogörelse, miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Undersökningen bör även avgränsa vilka frågor som ska behandlas i en miljökonsekvensbeskrivning i enlighet med 6 kap Miljöbalken (MB) och 4 kap 34 § Plan- och bygglagen (PBL) alternativt behandlas i planbeskrivningen.

Syfte med detaljplanen (Planen)

Syftet med detaljplanen är att skapa förutsättningar för ökad byggrätt för industri och verksamheter inom del av fastighet Arnö 1:3 och Oljan 1 samt att ta bort prickmark och lokalgator då gällande plan är anpassad för mindre verksamheter.

Detaljplanens syfte är också att säkerställa en god dagvattenhantering inom planområdet samt möjliggöra för ytterligare exploatering söder om planområdet.

Nulägesbeskrivning (Platsen)

Planområdet är beläget söder om Nyköping i Arnö. Planområdet innefattar del av fastighet Arnö 1:3 och fastighet Oljan 1. Området avgränsas av väg 515 i väster, Flättnaleden i norr, industri och järnväg TGOJ -banan i öster och skogsområde i söder. Planområdet är ca 30 h

a stort och består i huvudsak av skog med stora höjdskillnader. I norr finns en

lastbilsparkering.

Figur1: Orienteringskarta över Nyköping. Ungefärligt planområde markerat med rött

Figur 2: Detaljplaneområdet är markerat med rött. Avgränsningen är ungefärlig.

Befintliga Detaljplaner

För området gäller följande detaljplan:

P12/6 " Detaljplan för del av Arniö 1:3 och AUTOMOBILEN 1 (Arnö Företagspark) Arnö, Nyköping, Nyköpings kommun". Antagen av BTN 2012-01-31, laga kraft 2012-03-01. Planen möjliggör för aktuellt planområde småindustri, lager, handel, bilservice kontor och restaurang. Till detaljplanen finns även en miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning. Denna har avgränsats att i första hand belysa följande aspekter:

- o Hantering av dagvatten
- o Natura 2000-området Strandstuviken (avrinningsområde)
- o Grönstruktur
- o Påverkan under anläggningstiden

Därutöver har den övergripande beskrivit andra konsekvenser som inte bedöms som betydande. Antagen av Bygg- och tekniknämnden 2012-01-31 § 4 Laga kraft 2012-03-01. Genomförandetiden har gått ut.

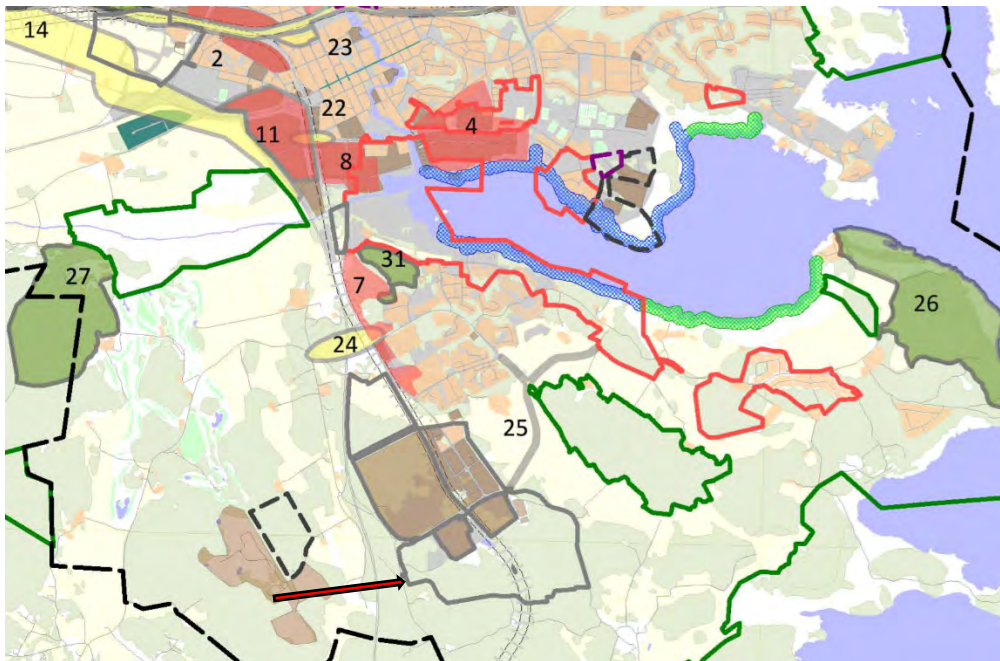
Figur 3: Befintlig Detaljplan över området.

Översiktsplan

I den *Fördjupade översiktsplanen för Nyköpings tätort och Skavsta*, antagen 2013 är området utpekad som detaljplanelagt industriområde.

I den fördjupade översiktsplanen kan man läsa att kommunen har en hög planberedskap med flera arbetsplatsområden för industri, handel och kontor. för att kunna attrahera nya företagsetableringar.

Kommunens mål är att markreserven ska vara väsentligt större än den förväntade efterfrågan så att intresserade företag ska kunna erbjudas alternativ som stämmer med deras egna krav och önskemål.

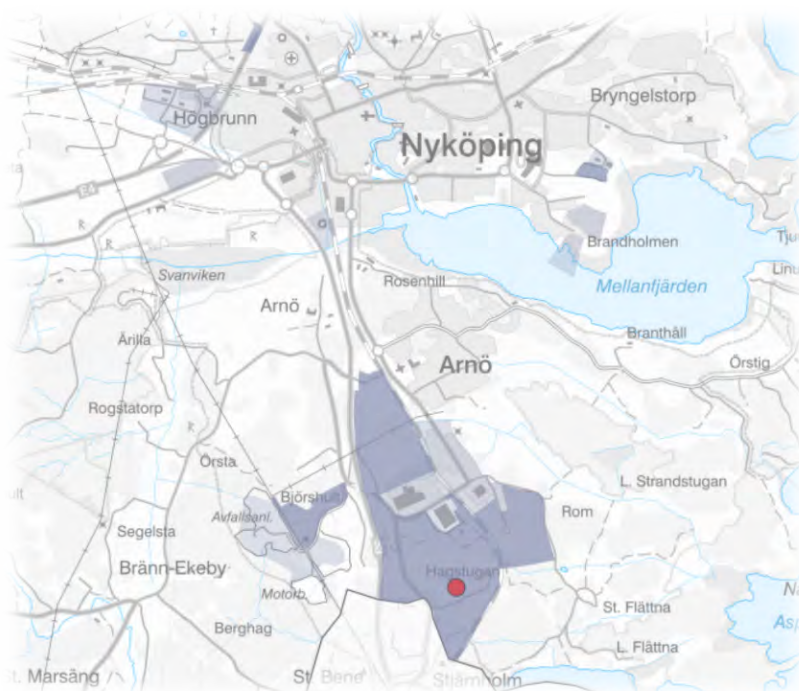

Figur 3: Karta över planlagt område i FÖP :en för Nyköpings tätort och Skavsta. Området markerat med en röd ring

I översiktsplanen för *Nyköpings kommun*, antagen av kommunfullmäktige 2013- 11-12, kan man läsa att en målsättning är att kunna erbjuda flera alternativa lägen för företag som vill etablera sig i Nyköping. Efterfrågan på mark för företagsetableringar bedöms öka på sikt när kommunikationerna mot Stockholm förbättras.

Kommunen arbetar just nu med att ta fram en ny kommunövergripande översiktsplan, *ÖP Nyköping 2040*. I den kan man läsa att verksamhetsområdet är utvecklat med inriktning på verksamheter inom industri och entreprenad. Området beskrivs som lämpligt för etablering av nya störande eller transport- och besöksintensiva verksamheter som inte är lämpliga att integreras med bostäder, med hänsyn till användningssätt, storlek, utformning och/eller trafikallstring.

Även verksamheter inom handel, industri, lager och logistik är etablerade inom området. Området ska utvecklas till industri- och verksamhetsområde. Verksamheter som anges i målbild för området ska prioriteras.

Figur 4: Karta över planlagt verksamhetsområde i ÖP Nyköping mot framtiden 2040, området markerat med en röd markering.

Ställningstagande till strategisk miljöbedömning och avgränsning av MKB

Planen berör ett område som idag är oexploaterat och består av kuperad skogsbruksmark med främst yngre barrskog. Området är sedan tidigare planlagt för industri och gränsar till industrimark i norr och öster. Befintlig infrastruktur i form av vägar finns som ansluter till planområdet (Platsen).

Planen anger förutsättningar för industri och verksamheter, samt allmän platsmark gata och natur för att hantera dagvatten (Planen).

Planen medför att byggrätten för verksamhetsmark ökar vilket innebär att träd avverkas, hårdgörandegrad ökar och trafik till och inom planområdet ökar (Påverkan).

Till den gällande detaljplanen finns en framtagen MKB som ska fungera som underlag i arbetet med framtagandet av den nya detaljplanen.

Den samlade bedömningen av ovanstående aspekter och deras kumulativa effekter är att planförslaget **inte kan** antas medföra betydande miljöpåverkan. En strategisk miljöbedömning med tillhörande MKB behöver därför inte upprättas. Det finns skäl att ändå belysa följande aspekter i den kommande planprocessen:

- Dagvattenhantering och påverkan på avrinningsområde
- trafik
- naturvärden
- riskavstånd till Flättnaleden och järnväg

Tidigt samråd

Referensgrupp/myndighet som medverkat i tidigt samråd gällande denna behovsbedömning

Tidigt samråd med Länsstyrelsen gällande denna undersökning, daterat 2021-11-09.

KOMMENTAR
<p>Bedömning av miljöpåverkan</p> <p>Kommunen bedömer att förslaget inte innebär betydande påverkan på miljön. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning.</p>
<p>Länsstyrelsens synpunkter och råd</p> <p>Förutom de i undersökningen redan identifierade aspekterna vill Länsstyrelsen framföra följande inför det fortsatta planarbetet:</p>
<p>Riksintressen – 3 kap. miljöbalken</p> <p><i>Riksintresse för kommunikationer</i></p> <p>Järnvägen Sala-Eskilstuna-Oxelösund, som angränsar till planområdet är av riksintresse för kommunikationer, vilket behöver tas hänsyn till i den fortsatta planeringen.</p>
<p>Hälsa och säkerhet</p> <p><i>Markföroreningar</i></p> <p>Inom detaljplaneområdet finns inga kända objekt i länsstyrelsens databas EBH-stödet. Det finns dock ett objekt norr om planområdet med ID 132248. Objektet har låg branschklass (BK 4) och har därmed sannolikt inte förorenat marken. Trots detta bör man vara uppmärksam vid anläggningsarbete på eventuella föroreningar. Om föroreningar påträffas ska den lokala tillsynsmyndigheten genast underrättas.</p>

Buller, vibrationer

Länsstyrelsen anser att en bedömning av bullersituationen vid närbelägna bostadshus kan behöva göras, utifrån vilka typer av verksamhet som avses att bedrivas inom området. En skogsridå ger endast ett begränsat skydd mot buller.

Hälsoskydd

Länsstyrelsen noterar att planområdets västra del berör ett högriskområde för radon.

Risk för olyckor, översvämning eller erosion

Översvämning, höga flöden

Länsstyrelsen påtalar att vid bedömning av planens påverkan på risk för översvämning och höga flöden kan hänsyn även behöva tas till nedströms belägna planområden och infrastrukturåläggningar.

Farlig verksamhet

Länsstyrelsen ser att beroende på vilka typer av verksamheter som planområdet kommer att hantera, så bör disponeringen av området ta hänsyn till eventuella risker för närbelägna bostäder.

Flyghinderanalys

Planarbetet är i ett tidigt skede, men Länsstyrelsen påminner om att för byggnadshöjder högre än 20 meter skall Luftfartsverket alltid tillfrågas som sakägare för infrastrukturutrustning. Verket utför även flyghinderanalys där man kontrollerar att det planerade byggnadsverket inte påverkar ICAO Annex 14-ytorna (tidigare BCL-tytor), MSA-tytor och in- och utflygningsprocedurema, med mera.

Miljökvalitetsnormer (MKN)

Vatten

Länsstyrelsen instämmer med kommunen att en utredning behöver tas fram för att säkerställa så att dagvattnet hanteras på bästa möjliga vis utifrån vattnets ändrade flöde etcetera. Återvinning av regnvatten för användning inom produktionslokaler är en metod för att minska dagvattenuppkomsten och samtidigt hushålla med vattenresurser.

Detaljplaneområdet har avrinning till Aspafjärden och Natura 2000-område. Länsstyrelsen poängterar att dagvattenhanteringen inte får medföra att föroreningar sprids till mark, yt- och grundvatten och så att MKN vatten försämras. I planhandlingen ska det därför tydligt framgå hur MKN vatten ev. kan komma att påverkas, samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att förhindra detta. Identifierade behov av skyddsåtgärder säkerställs med planbestämmelser exempelvis rörande utrymme för fördröjning och rening samt höjdsättning så att översvämningar vid skyfall förhindras.

Mellankommunala frågor

Planområdet är beläget nära gränsen till Oxelösunds kommun och rör etablering av störande verksamhet, varför Länsstyrelsen ser att det är lämpligt att höra grannkommunen i den fortsatta planprocessen.

Koppling till miljömålen

Miljömålen

I undersökningen har endast målen God Bebyggd miljö och Levande skogar bedömts vara relevanta för planen. Länsstyrelsen ser mot bakgrund av plansyftet även att mål för Begränsad Klimatpåverkan kan vara relevant och ser gärna att det i kommande planprocess utreds hur planförslaget bidrar/motverkar för måluppfyllelse av detta miljömål.

Klimatpåverkan

I undersökningen anges att planen ”berör ett område som idag är oexploaterat och består av kuperad skogsbruksmark med främst yngre barrskog.” (s.5) Vidare anges att: ”Planen medför att byggrätten för verksamhetsmark ökar vilket innebär att träd avverkas, hårdgörandegrad ökar och trafik till och inom planområdet ökar.

Länsstyrelsen ser att detta är åtgärder som kan medföra klimatpåverkan.

Länsstyrelsen saknar mot denna bakgrund ett förtydligande av varför en strategisk miljöbedömning med hänsyn till aspekten klimatpåverkan inte ansetts behövas.

Länsstyrelsen saknar i undersökningen en bedömning av planens klimatpåverkan, alternativt en hänvisning till underlag rörande denna aspekt i den miljökonsekvensbeskrivning som tagits fram för gällande plan.

Bedömningen av klimatpåverkan kan, utöver av planen genererat transportarbete även utgå ifrån skogsavverkning, markberedning, energi- och resurshushållning.

För underlag till skattning av klimatpåverkan kopplat till befintlig kolsänka/befintlig skog samt avverkning av skog hänvisar Länsstyrelsen till Naturvårdsverkets data om nettoutsläpp och nettoupptag av växthusgaser från markanvändning (LULUCF).¹ Se även verkets detaljerade utsläppsdata för skog.² Underlagen speglar nationell nivå, men ger en uppfattning om sambanden mellan nettoutsläpp och nettoupptag av växthusgaser från markanvändning även på lokal nivå.

Energiushållning

Föreslaget planområde kommer vid genomförande att innebära en ökad energi- och elförbrukning, vilket indirekt medför klimatpåverkan. Länsstyrelsen ser att genom att ge planerade byggnader ett genomtänkt energieffektivt utförande, kan områdets klimatpåverkan begränsas.

Länsstyrelsen ser gärna att det i planarbetet undersöks vilka planbestämmelser som skulle vara möjliga att tillämpa för att främja energiushållning. Det kan till exempel handla om bestämmelser som avser placering, utformning och utförande byggnader så att hänsyn tas till lokalklimat och att solinstrålning tillvaratas. En genomtänkt orientering och utformning av byggnaderna kan innebära att optimala lägen för solceller /solvärmeanläggningar skapas. Att underlätta uppförande av anläggningar för förnybar energi genom att ange markreservat för allmännyttiga ändamål i planen är också möjligt. Det kan till exempel vara mark för anläggningar för värmeproduktion, energilagring eller lokalt producerad el.³

Ett underlag som kan vara användbart i den fortsatta planeringen är

Länsstyrelsen/Region Sörmlands klimat och energistrategi.⁴

Inom ramen för arbetet med den regionala Klimat- och energistrategin har

Länsstyrelsen vidare tagit fram en koldioxidbudget för Södermanlands län.⁵

Naturmiljö

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att det finns skäl att belysa naturvärdesaspekter i den kommande planprocessen, påverkan inom och utanför planområdet och kompensationsåtgärder. Det behöver i samband med dagvattenutredningen bedömas om risk finns för betydande negativ påverkan på nedströms belägna Natura 2000-området.

Kulturmiljö

Fornlämningar

Planområdets belägenhet, topografi och avsaknaden av lösfynd från stenålder i närområdet gör att Länsstyrelsen bedömer att just denna plats antagligen inte har varit särskilt attraktivt för bosättning under stenåldern, inte heller under senare perioder då mer brukningsbar mark i första hand eftersöktes. Länsstyrelsen avser inte att begära några arkeologiska insatser inför planens genomförande.

Övrigt

Upplysningar/synpunkter/krav enligt annan lagstiftning

11 kap. miljöbalken (1998:808) MB, Vattenverksamhet

Om planens genomförande föranleder behov av markavvattning ska detta redogöras för i planhandlingen. I Södermanlands län råder markavvattningsförbud enligt 11 kap 14 § miljöbalken och 4 § förordning (1998:1388) om vattenverksamheter. Om behov av markavvattning finns kan dispens för markavvattningsförbud sökas hos Länsstyrelsen. Enligt definitionen gäller markavvattningsbestämmelserna om marken avvattnas varaktigt. För tillfälliga avvattnande åtgärder gäller oftast tillstånds- eller anmälningsplikt enligt 11 kap miljöbalken.

De som medverkat i ärendet

I handläggningen av ärendet har samråd skett med Agneta Scharp (kulturmiljö) Robin Davies (naturskydd), Amina Qasim (förorenade områden), Ulrika Schröder (miljöskydd), Fredrik Nilsson (risk och säkerhet), Therese Hamilton och Olivia Gustafsson (energi och klimat) samt Jenni Johansson Roos (vattenförvaltning).

Rune van den Brink
Planhandläggare

Bilagor

- Bilaga 1 Checklista för undersökning om betydande miljöpåverkan med miljöaspekter och kommentarer

Linda Kummel
Chef Stadsbyggnadsenheten

Sara Rangensjö
Planarkitekt Stadsbyggnadsenheten

Bilaga 1: Checklista för undersökning om betydande miljöpåverkan

Aspekter som kan leda till betydande miljöpåverkan

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER	
<i>I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter utifrån allmänna bestämmelser tas med i beaktning.</i>	
☐ Verksamheter enligt 4 kap 34 § PBL ☐ Förordning om MKB 3 § eller bilaga 3	
Beskrivning	Planen omfattar inga ovanstående aspekter.

NATURVÄRDEN	
<i>I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter som berör naturvärden tas med i beaktning.</i>	
☐ Riksintresse naturvård ☒ Natura 2000-habitat ☒ Natura 2000-fågel ☐ Skyddad natur (naturreservat, biotopskydd, naturminne, djur- och växtskyddsområde) ☐ Värdefull eller känslig natur (ESKO-område, Länsstyrelsens naturvårdsprogram, Ängs- och hagmarksinventering, våtmarksinventering, nyckelbiotopsinventering, viltstråk och eventuell barriäreffekt) ☒ Strandskydd ☐ Fridlysta eller rödlistade arter ☒ Värdefulla eller känsliga arter	
Beskrivning	Planområdet omfattas av riksintresse för högexploaterad kust. Riksintresset breder dock ut sig över stora delar av Nyköping och är inte specificerat till planområdet, då området inte angränsar till kusten bedöms inte riksintresset påverkas. Hällmarkstallskog med tallar som är omkring 100 år är identifierad i mitten av området, vilken kommer att påverkas. Påverkan och kompensationsåtgärder kommer utredas vidare i det fortsatta planarbetet. Det råder strandskydd från en damm som ligger ca 200 meter från området, då strandskyddet omfattar 100 meter så berörs inte planområdet. Natura 2000-Habitat samt Natura 2000-fågel ligger 1400 meter sydost om planområdet och kan komma att påverkas av detaljplanens avrinningsområde. En dagvattenutredning ska tas fram med syfte att säkerställa att Natura 2000- området inte påverkas negativt genom att säkerställa att fördröjning och rening av dagvatten sker innan det når recipienten.

KULTUR

I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter som berör kulturvärden tas med i beaktning.

- Riksintresse kulturmiljö
- Fornminne
- Byggnadsminne
- Övrig värdefull kulturhistorisk miljö

Beskrivning

Planen omfattar inga ovanstående aspekter.

HÄLSA

I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter som berör hälsa tas med i beaktning.

- Riksintresse friluftsliv
- Buller
- Vibrationer
- Magnetiska fält
- Allergener
- Miljöfarlig verksamhet
- Föroreningar
- Markföroreningar
- Miljökvalitetsnorm utomhusluft

Beskrivning

Planen omfattar ingen av ovanstående aspekter. Verksamheterna inom planområdet kommer föranleda till ökad trafik till och inom området, så trafikbuller och verksamhetsbuller kommer att öka inom området. Ca 70 meter söder om industriområdet finns en bostadsfastighet vilken inte bedöms påverkas av bullernivåer över riktvärden vid bostadsfasad då tät skog verkar bullerdämpande mellan bostadsfastighet och industriområde.

RISK

I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter som berör risker för människors hälsa och miljö tas med i beaktning.

- Ras och skred
- Översvämning
- Trafiksäkerhet – skydd mot olyckor
- Farligt gods/skyddsavstånd
- Erosion

Beskrivning	Flättnaleden och TGOJ-banan är rekommenderade primära leder för transporter av farligt gods. Skyddsavstånd utreds vidare i planarbetet. En trafikanalys ska tas fram under planarbetet där framkomlighet och kapacitet på angränsande vägnät utreds vidare.
--------------------	---

VATTEN	
<i>I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter som berör vatten tas med i beaktning.</i>	
☒ MKN avrinningsområde ☐ Vattenskyddsområde ☐ Ytvatten ☐ Grundvatten ☒ Dagvatten ☐ Spillvatten	
Beskrivning	Planområdet ligger inom avrinningsområde till Natura 2000-området "Strandstuviken". En dagvattenutredning ska tas fram och eventuell påverkan utreds där det handlar om att säkerställa status i recipienten inte försämras och att identifiera behovet av fördröjande och renande åtgärder.

Aspekter som inte kan leda till betydande miljöpåverkan men har betydelse för planarbetet

STATLIGA INTRESSEN	
<i>Finns det statliga intressen som behöver tas med i beaktning för genomförandet av detaljplanen?</i>	
☐ Riksintresse för kommunikation (väg, järnväg, flyg, sjöfart) ☐ Behov av flyghinderanalys ☐ Skyddsrum	
Beskrivning	Planen omfattar ingen av ovanstående aspekter.

MILJÖKVALITETSMÅL	
<i>Kan genomförandet av detaljplanen antas bidra eller motverka miljökvalitetsmålen?</i>	
☐ Begränsad klimatpåverkan ☐ Frisk luft ☐ Grundvatten av god kvalitet	

- Levande sjöar och vattendrag
- Myllrande våtmarker
- Hav i balans
- Ingen övergödning
- Bara naturlig försurning
- Levande skogar
- Ett rikt odlingslandskap
- God bebyggd miljö
- Giffri miljö
- Säker strålmiljö
- Skyddande ozonskikt
- Ett rikt växt- och djurliv

Beskrivning

En del av ett större sammanhängande skogsområde kommer att påverkas då delar av området kommer att tas i anspråk för industri. Del av området har höga naturvärden i form av Hällmarkstallskog med tallar om är omkring 100 år. Området används inte som rekreationsområde. Området är utpekad som ett lämpligt industri- och verksamhetsområde i kommunen översiktsplaner. Området är tillgängligt att ta sig till med kollektivtrafik och gång- och cykelvägar finns utbyggda i anslutning till planområdet.

STADSBYGGNADSKVALITETER

Vilka stadsbyggnadskvaliteter är viktiga att särskilt ta med i beaktning för genomförandet av detaljplanen?

Sociala aspekter

- Jämställdhet
- Integration
- Barns perspektiv
- Ålderssammansättning
- Fysisk tillgänglighet
- Rekreation och friluftsliv
- Trygghet och säkerhet

Fysiska aspekter

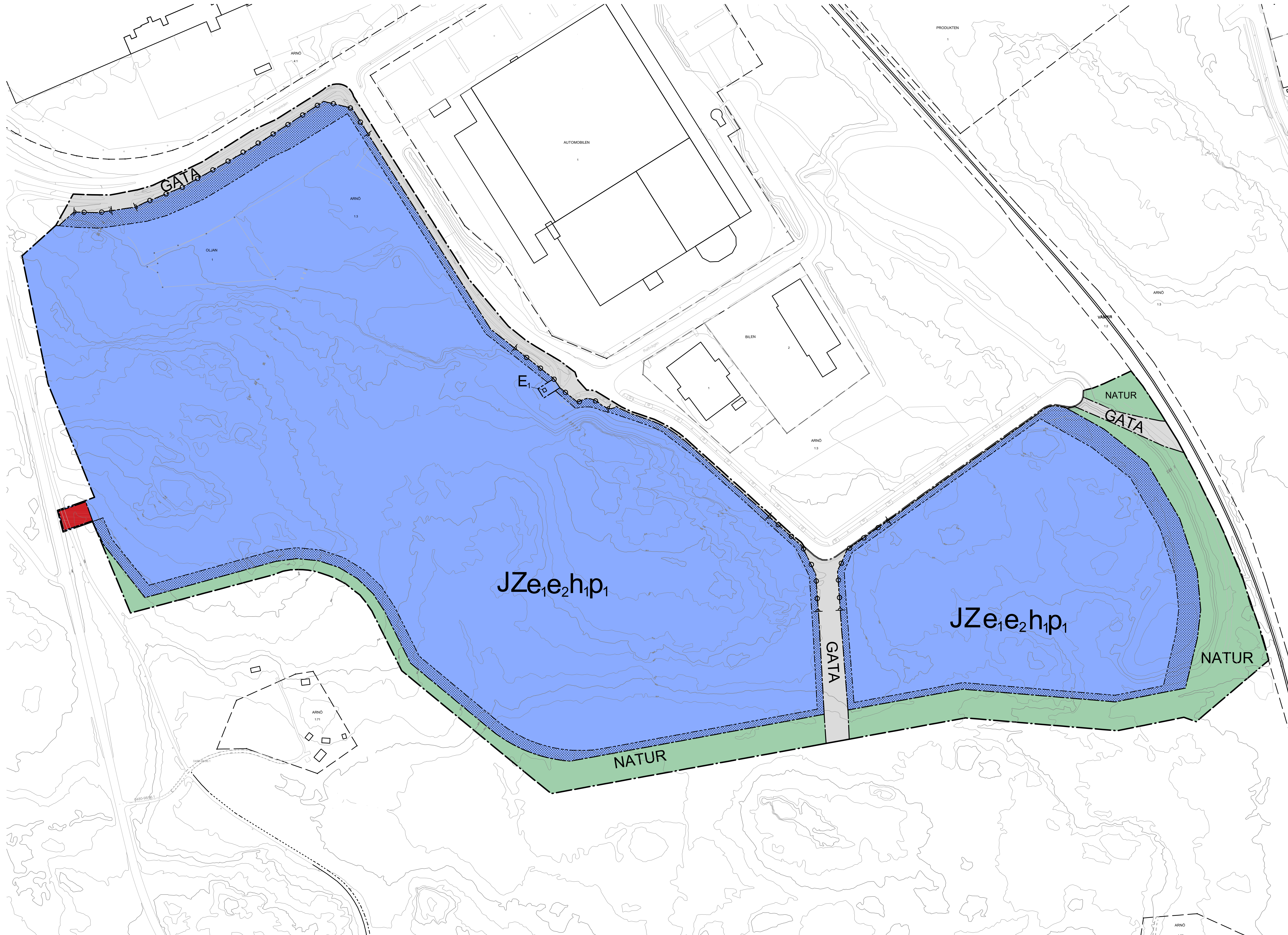
- Markförhållanden (geologi, jordarter och topografi)
- Radon
- Lokalklimat
- Ljusförhållanden
- Naturresurser
- Jordbruksmark

Trafik och mobilitet

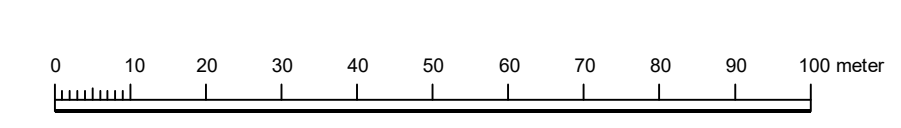
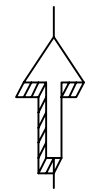
- Mobilitet

☒ Kollektivtrafikförsörjning ☒ Gång och cykel ☐ Grön omställning <u>Arkitektur</u> ☒ Landskapsbild ☐ Stadsbild ☐ Gestaltning	
Beskrivning	<p>Områdets tillgänglighet, trafikkapaciteten på angränsande vägar och korsningar samt trafiksäkerheten kommer utredas vidare. Det finns möjlighet att ta sig till området med kollektivtrafik och gång- och cykelvägar finns utbyggda i anslutning till planområdet.</p> <p>Landskapsbilden kommer att förändras då ett obebyggt skogsområde kommer att tas i anspråk. Förändringen bedöms inte bli alltför omfattande då industrietableringar redan finns i anslutning till planområdets norra och östra del.</p>

REFERENSMATERIAL SOM HAR ANVÄNTS	
Källa	Aktualitet
<i>Översiktsplan för Nyköpings kommun</i>	2013
<i>Fördjupad översiktsplan för Nyköpings tätort och Skavsta</i>	2013
<i>ÖP Nyköping 2040</i>	Granskningshandling
<i>WEB-gis</i>	2021
<i>Gällande detaljplan och underliggande material till denna inkl MKB</i>	2021

- PLANBESTÄMMELSER**
 Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet.
- GRÄNSBETECKNINGAR**
 - - - - - Planområdesgräns
 - - - - - Användningsgräns
 - - - - - Egenskapsgräns
- ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN**
 Allmänna platser med kommunalt huvudmannaskap
- GATA Gata
- Allmän plats
 NATUR Natur
- Kvartersmark
 E Transformatorstation
 J Industri
 Z Verksamheter
- EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK**
 Begränsning av markens utnyttjande
- Marken får inte förses med byggnadsverk
- Höjd på byggnadsverk
 h Högsta nockhöjd är 16 meter
- Placering
 p Byggnad ska placeras minst 4 meter från fastighetsgräns
- Stängsel, utfart och annan utgång
 Utfartsförbud
- Utnyttjandegrad
 e Största byggnadsarea är 50 % av fastighetsarean inom användningsområdet
 e₁ Största area för hårdgörning är 70% av fastighetsarean inom användningsområdet
- Detailplanen upphävs inom markerat område

☐ Till planen hör: ☐ Planprogram ☐ Samrådsredogörelse program	☐ Planbeskrivning ☐ Miljökonsekvensbeskrivning ☐ Fastighetsföreskrivning ☐ Samrådsredogörelse	☐ Granskningsutlåtande ☐ Gestaltungsprogram ☐ Kvalitetsprogram ☐ Illustration
Detailplan för del av Arnö 1:3 m.fl		
Arnö Nyköping Kommun	Län	Beslutsdatum
		Godkännande
		Artigande
Upprättad	Reviderad	Laga kraft

Xref filning: \underling_layout från infrahubs.dwg
 ...\\L_Underling21117...gundens...
 Rikshälsö... Arnö.dwg

NYKÖPINGS KOMMUN

Detaljplan för del av Arnö 1:3 m.fl

Arnö, Nyköpings kommun

**Plan- och genomförandebeskrivning
Samrådshandling**

Upprättad 2021-11-24

Planhandlingar

Detaljplanen består av plankarta med planbestämmelser och illustration, planbeskrivning, undersökning av betydande miljöpåverkan samt fastighetsförteckning.

En dagvattenutredning och ett PM trafik har tagits fram i samband med planarbetet.

Planens syfte och huvuddrag

Syftet med detaljplanen är att skapa förutsättningar för ökad byggrätt för industri och verksamhet inom del av fastighet Arnö 1:3 och Oljan 1, samt ta bort tidigare planerade lokalgator inom området.

Planens huvuddrag är att möjliggöra mark för större företagsetableringar inom området som är transportintensiva eller på andra sätt kan vara störande för sin omgivning. Planen ska också utreda och säkerställa dagvattenhanteringen inom planområdet samt tillgänglighet vid en fortsatt expansion av verksamhetsområdet söder ut.

Planförfarande

Detaljplanen handläggs enligt PBL, SFS 2014:900/902, och med standardförfarande.

Förenlighet med 3, 4 och 5 kap. MB

Planområdets direkta anknytning till TGOJ-banan och genom denna en nära anslutning med Oxelösunds hamn, Rv 53 Nyköping-Oxelösund och E4 bedöms medföra mycket goda förutsättningar för en hållbar utveckling av transportsektorn lokalt, regionalt och nationellt. Planen utvidgar redan planlagd och ianspråktagen mark och främjar på det viset god hushållning med naturresurser.

Planförslaget bedöms vara förenligt med en ur allmän synpunkt lämplig användning av mark och vattenområden enligt bestämmelserna i 3, 4 och 5 kap. MB.

Plandata

Läge, areal och omfattning

Planområdet är beläget söder om Nyköping i sydvästra Arnö. Planområdet innefattar del av fastighet Arnö 1:3 och fastighet Oljan 1. Området avgränsas av väg 515 i väster, Flättnaleden i norr, industrietableringar och järnväg i öster och skogsområde i söder. Planområdet är ca 35 ha stort och består idag av till stora delar avskogsmark.

Översiktlig bild av området, ungefärligt planområde inom röd markering

Markägoförhållanden

Nyköpings kommun är ägare till all mark inom planområdet.

Tidigare ställningstaganden

Översiktliga planer

Planförslaget är förenligt med fördjupad översiktsplan för Nyköpings tätort och Skavsta, antagen av Kommunfullmäktige 2013-12-10. Området är där utpekad som detaljplanelagt industriområde.

I den fördjupade översiktsplanen kan man läsa att kommunen ska ha en hög planberedskap med flera arbetsplatsområden för industri, handel och kontor, för att kunna attrahera nya företagsetableringar.

Kommunens mål är att markreserven ska vara väsentligt större än den förväntade efterfrågan så att intresserade företag ska kunna erbjudas alternativ om stämmer med deras egna krav och önskemål.

I översiktsplanen för *Nyköpings kommun, antagen av kommunfullmäktige 2013-11-12*, kan man läsa att en målsättning är att kunna erbjuda flera alternativa lägen för företag som vill etablera sig i Nyköping. Efterfrågan på mark för företagsetableringar bedöms öka på sikt när kommunikationerna mot Stockholm förbättras.

Kommunen arbetar just nu med att ta fram en ny kommunövergripande översiktsplan, *ÖP Nyköping 2040 (beräknas antas av kommunfullmäktige 14 december 2021, lagkraftvunnen vid årskiftet)*. I den kan man läsa att

verksamhetsområdet är utvecklat med inriktning på verksamheter inom industri och entreprenad. Området beskrivs som lämpligt för etablering av nya störande eller transport- och besöksintensiva verksamheter som inte är lämpliga att integreras med bostäder, med hänsyn till användningssätt, storlek, utformning och/eller trafikallsträng.

Även verksamheter inom handel, industri, lager och logistik är etablerade inom området.

Området ska utvecklas till industri- och verksamhetsområde. Verksamheter som anges i målbild för området ska prioriteras.

Befintliga detaljplaner

För området gäller följande detaljplan:

P12/6 " Detaljplan för del av Arnö 1:3 och AUTOMOBILEN 1 (Arnö Företagspark) Arnö, Nyköping, Nyköpings kommun". Antagen av BTN 2012-01-31, laga kraft 2012-03-01. Genomförandetiden har gått ut.

Gällande detaljplan för området.

Områdesbestämmelser och förordnanden

Strandskydd

Inom del av verksamhetsområde för dagvatten, finns en dagvattendamm som omfattas av strandskydd. Aktuellt planområde ligger utanför strandskyddsområde vilket innebär att detaljplanen inte innebär någon påverkan på strandskyddet.

Biotopskydd

Inom aktuellt planområde finns höga naturvärden och biotoper. Dessa omfattas dock ej av generellt biotopskydd.

Riksintressen

Riksintresse för kommunikationer - väg och järnväg

Öster om planområdet ligger en järnväg, Sala-Eskilstuna-Oxelösund, som är av riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap 8 § MB. Järnvägen gränsar till planområdet men ett avstånd om 30 meter naturmark mellan kvartersmark för industri och järnväg, samt prickmark inom kvartersmarken säkerställer att ett genomförande av detaljplanen inte påverkar järnvägen negativt då ny bebyggelse inte kan tillkomma på ett sådant avstånd att det har begränsande effekt på järnvägen idag och i framtiden.

Riksintresse för obruten kust

Planområdet ligger inom riksintresset för obruten kust enligt 4 kap 4 § MB vilket även stora delar av Nyköpings kommun gör. Planområdet ligger ca 1500 meter från Stjärnhomsviken, vilket är närmsta kustområdet. Planens genomförande bedöms därmed inte påverka riksintresset obruten kust.

Ett genomförande av planförslaget bedöms inte påverka ovan nämnda riksintressen negativt utifrån ovan nämnda slutsats.

Natura 2000

Kompletteras. Söder om planområde.

Kommunala beslut

Mark- och exploateringsenheten har inkommit med en ansökan om att ändra befintlig detaljplan för del av ARNÖ 1:3 och AUTOMOBILEN. I syfte att ta bort prickmark i norra delen av planområdet samt att ändra några av de små lokalgatorna till allmän platsmark och pröva utökning av exploateringsgrad inom delar av planområdet.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har 2019-11-19 i ett planbesked beslutat att detaljplanearbete får inledas för fastigheten del av ARNÖ 1:3 och AUTOMOBILEN och att detaljplanearbetet bekostas av sökanden.

Undersökning av betydande miljöpåverkan av detaljplan

En undersökning av betydande miljöpåverkan har upprättats och samråd har skett med Länsstyrelsen. Den samlade bedömningen är att en ändring av den gällande detaljplanen **inte kan** antas medföra betydande miljöpåverkan. En strategisk miljöbedömning med tillhörande MKB behöver därför inte upprättas. Det finns skäl att ändå belysa följande aspekter i planprocessen:

- Dagvattenhantering och påverkan på avrinningsområde
- Trafik
- Naturvärden
- Riskavstånd till Flättnaleden och järnväg

I det tidiga samrådet med Länsstyrelsen har följande tagits upp som viktiga aspekter att hantera i planprocessen, utöver de som belyses i undersökningen:

- Riksintressen 3 kap. Miljöbalken

- Riksintresse för kommunikationer- Järnvägen Sala-Eskilstuna-Oxölunsund
- Hälsa och säkerhet
 - Miljöföroreningar
 - Buller, vibrationer
 - Hälsoskydd-radon
 - Översvämning, höga flöden
 - Farlig verksamhet
 - Flyghinderanalys
- Miljökvalitetsnormer
 - Vatten
- Mellankommunala frågor
- Koppling till miljömålen
 - God bebyggd miljö
 - Levande skogar
 - Minskad klimatpåverkan
- Klimatpåverkan
- Energihushållning
- Naturmiljö
- Kulturmiljö
- Övrigt
 - Vattenverksamhet 11 kap. Miljöbalken

Förutsättningar och förändringar

Stadsbild/Landskapsbild

Planområdet är beläget inom stadsdelen Arnö och avgränsas i nordväst av Flättnaleden, i nordost av TGOJ-banan, i väster av g:a Oxelösundsvägen och i söder av ett större skogsområde.

Området är sedan tidigare planlagt för industri och gränsar till industrimark i norr och öster. Befintlig infrastruktur i form av Flättnaleden och Bilvägen finns som ansluter till planområdet.

Planområdet består i huvudsak av kuperad skogsmark med främst yngre barrskog. I norr finns en hårdgjord yta som används som parkering/uppställningsplats för lastbilar. I planområdets nordöstra del finns en större grusad yta

Planområdet lutar från väster mot sydost där områdets lågpunkt är belägen invid järnvägen. Störst marklutning är i väster följt av ett stort parti svagt sluttande mark mot sydost.

Detaljplanens genomförande innebär att ett stort oexploaterat skogsområde kommer att ianspråkta för industri, vilket kommer att ha en påverkan på landskapsbilden. Byggnaders terränganpassning och tomtens marknivå måste noggrant studeras med hänsyn till landskapsbilden och anslutande Flättnaleden och Bilvägen i samband med kommande projektering och bygglovsprövning. Ur landskapssynpunkt samt tillgänglighet är det lämpligt att slutliga markhöjder anpassas i så stor utsträckning som möjligt till omgivande vägnät för att undvika stora höjdskillnader.

Bebyggelse

Planområdet är sedan tidigare planlagt för industri men idag obebyggt.

Omkringliggande bebyggelse består av industrier och verksamheter och söder om planområdet finns en mindre bostadsfastighet.

Detaljplanen möjliggör för företagsetableringar inom industri [J] och verksamhet [Z]. Delar av kvartersmarken beläggs med prickmark, vilket innebär att byggnader ej får uppföras. Dessa ytor har avsatts för att säkerställa tillräckligt avstånd till Flättnaleden, järnvägen och Bilvägen, samt för släntning i söder och öster. Detaljplanen reglerar också ett minsta avstånd till fastighetsgräns om 4 meter [p₁].

Största byggnadsarea är 50 % av fastighetsaren inom användningsområdet [e₁].

70 % av fastighetsarean inom användningsområdet [e₂] får hårdgöras, med syfte att säkerställa erforderliga utrymmen finns för infiltration och fördröjning av dagvatten. Se vidare avsnitt om dagvattenhantering.

För att ta hänsyn till omgivande bebyggelse, befintlig och planerad är högsta nockhöjd är satt till 16 meter h₁].

Offentliga rum och platser

Planområdet ligger ca 2 kilometer söder om Arnö där finns tillgång till matvarubutiker och service. Området ligger ca 4 kilometer söder om Nyköpings centrum.

Natur och grönstruktur

Planområdet består av kuperad skogsmark med främst yngre barrskog med stora höjdskillnader inom området. Planområdet lutar från väster mot sydost där områdets lågpunkt är belägen invid järnvägen. Störst marklutning är i väster följt av ett stort parti svagt sluttande mark mot sydost.

En naturvärdesinventering har utförts 2021-09-30 i den beskrivs Hällmarkstallskog med tallar som är kring 100 år som utgör ett högre naturvärde inom området. Området har mager mark med ett trädskikt som utvecklats långsamt under lång tid. Klapperstensfält är en geologisk formation som bildats av inlandsisen. Mossa och blåbärsris förekommer i fältskiktet och blåmossa noterades. Nästan ingen död ved. Ek, sälg och björk förekommer. Resterande naturvärden bedöms som låga inom planområdet.

Skogsområdet innehar inga rekreationsvärden.

Detaljplanen innebär att skogsområdet och att ett område med högre naturvärden kommer att ianspråkta för industri. Kompensationsåtgärder kommer att krävas. Åtgärder tas fram och presenteras inför granskning och vidare säkerställs detta i avtal med exploatör.

Ett område med NATUR sparas för släntning och diken för omhändertagande av dagvatten.

Kulturmiljö och fornlämningar

Enligt fornsök finns inga kända och registrerade fornlämningar inom området.

Om fornlämningar påträffas vid markarbeten skall arbetena omedelbart avbrytas och skyndsamt anmäla förhållandet till tillsynsmyndigheten (Länsstyrelsen).

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormer är ett juridiskt bindande styrmedel som regleras med stöd av 5 kap. miljöbalken. I dag finns miljö kvalitetsnormer (MKN) för utomhusluft, för olika föroreningar i fisk- och musselvatten, omgivningsbuller samt för vattenförvaltningen.

Utomhusluft

I dag finns miljö kvalitetsnormer (MKN) för utomhusluft vad gäller kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, ozon, bensen, partiklar, bens(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel och bly.

Enligt modellberäkningar, objektiv skattning och mätningar överskrider inga miljö kvalitetsnormer för luft i Nyköpings kommun. Däremot överskrider miljö kvalitetsmålet för halten partiklar för enskilda vägpartier och detta medför att cirka 700 personer exponeras för halter över målvärdet i sin bostad. Aktuellt planområde ligger inte inom område för halter över målvärdet.

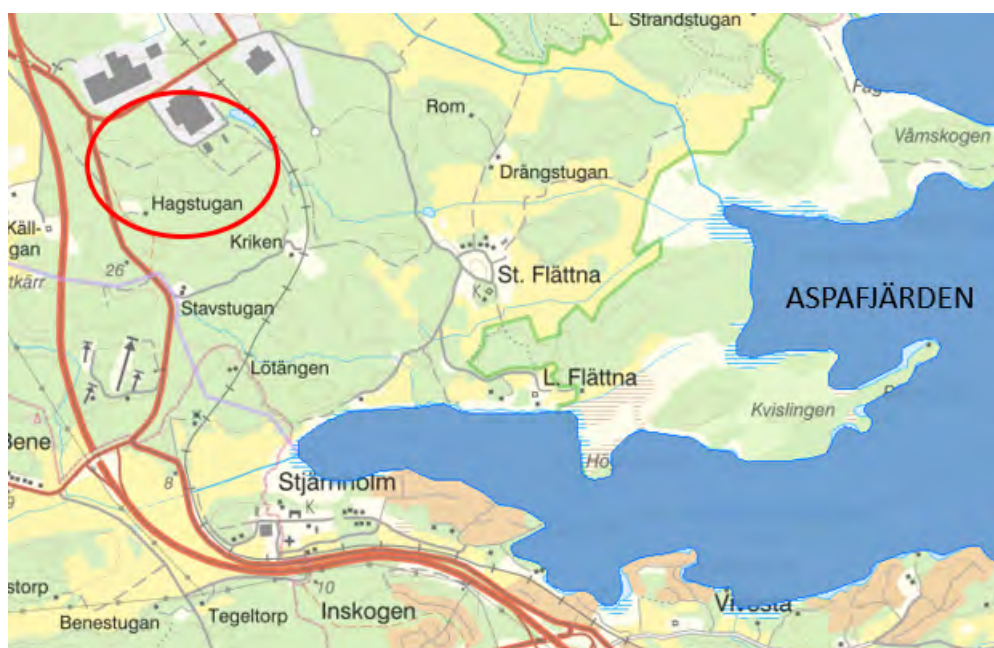
Omgivningsbuller

Miljö kvalitetsnormer för omgivningsbuller, såsom de i dag är formulerade, gäller skyldigheten att kartlägga och upprätta åtgärdsprogram för kommuner med fler än 100 000 invånare. Därför ej aktuellt för aktuellt planområde.

Vattenförvaltning

Vattenförvaltningsarbetet i Sverige bygger på EU:s ramdirektiv för vatten, det s.k. vattendirektivet, och omfattar alla typer av yt- och grundvatten. Inom vattenförvaltningen görs regelbundna klassningar av vattnens kemiska och ekologiska status varefter miljö kvalitetsnormer tas fram och beslutas.

Dagvatten inom planområdet avvattnas via mindre vattendrag åt sydöst mot Aspafjärden, en utpekad kustvattenförekomst, som omfattas av miljö kvalitetsnormer (MKN), se bild nedan.

Bilden ovan visar vattenförekomsten Aspafjärdens utbredning och läge i förhållande till planområdet (markerat med röd ring). (VISS, 2021)

Aspafjärden (SE584215-170800) bedöms ha måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status, se Tabell 1. Fastställda miljö kvalitetsnormer är god ekologisk status 2027 samt god kemisk ytvattenstatus med undantag för bromerad difenyleter samt kvicksilver och kvicksilverföreningar (ämnen som överskrider gränsvärdet i samtliga vattenförekomster och det saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det).

Vattenförekomsten har en betydande påverkan av näringsämnen och problem med övergödning. Detta dels på grund av läckage från jordbruksmark, dels på grund av tillförsel av näringsämnen från omgivande vattenförekomster (över 60%). Det finns också en fysisk påverkan på vattenförekomsten i form av blockerande strukturer samt omblandning av vatten från exempelvis båttrafik som ger bristande konnektivitet. (VISS, 2021)

Ska kompletteras med bedömning när dagvattenutredning är klar. Detaljplanen bedöms

Radon

Enligt markradonutredning för Nyköpings kommun (Sveriges Geologiska AB) redovisas marken som normalriskområde. I den västra delen finns ett högriskområde för radon i form av ett område med grus och grovsand i isälvsavlagring eller svallgrus. Radonmätning bör utföras för att avgöra val av grundläggningsmetod.

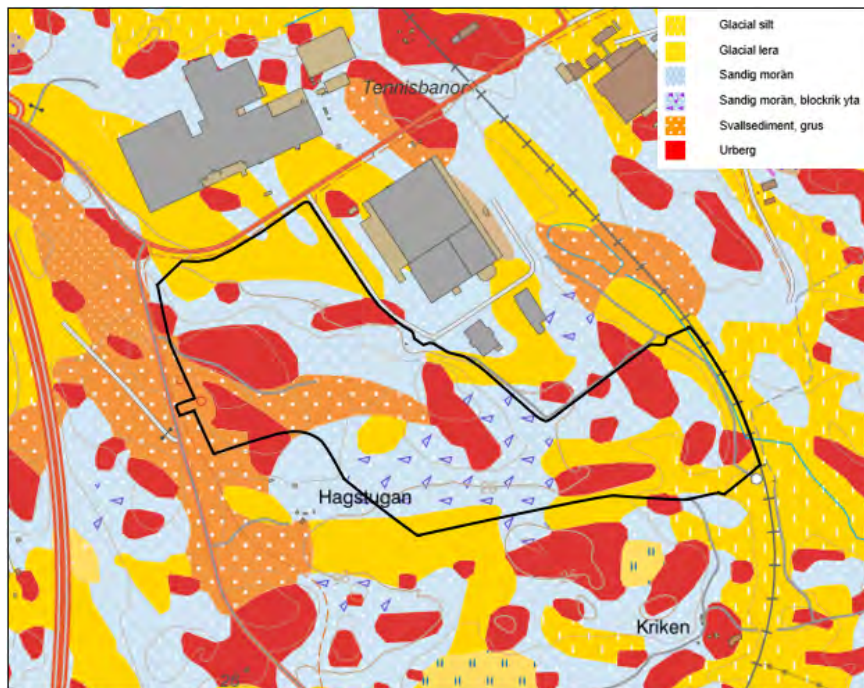
Förorenad mark

Det finns inga kända markföroreningar inom planområdet. Det finns dock ett objekt norr om planområdet med ID 132248. Objektet har låg branschklass (BK 4) och har därmed sannolikt inte förorenat marken.

Om markföroreningar påträffas vid markarbeten skall arbetena avbrytas och tillsynsmyndigheten (kommunen) informeras.

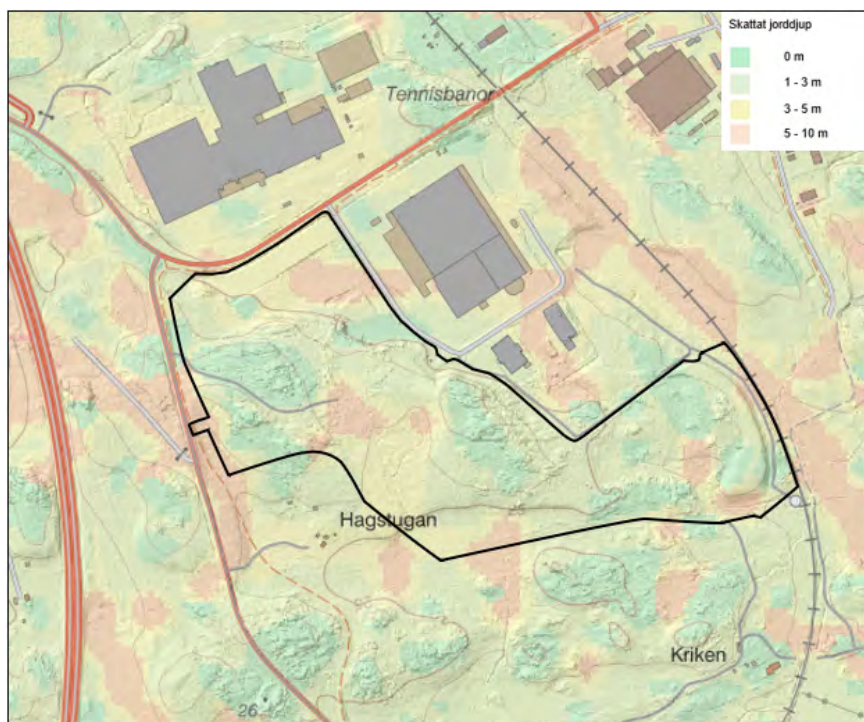
Geotekniska förhållanden

Enligt SGU:s jordartskarta består marken i planområdet av heterogena jordarter med högpunkter av urberg, och däremellan stråk med sandig morän, svallsediment av grus samt glacial lera och silt, bild nedan. Jorddjupet varierar mellan 0-10 m, där de största djupen finns i lågpunkterna,

Jordartskarta SGU 2021, svart linje visar ungefärlig plangräns

Jorddjupet varierar mellan 0-10 m, där de största djupen finns i lågpunkterna, se bild nedan.

Skattat jorddjup SGU 2021, Svart linje visar ungefärlig plangräns

Då planområdet till största del ser ut att bestå av morän och urberg anses området ha god bärighet och bra grundläggningsförmåga. Men då inslag av glacial lera och silt förekommer kan grundläggningsmetod komma att behöva utredas vidare i bygglovsskedet.

Buller

En mindre bostadsfastighet ligger ca 30 meter söder om planområdet och avskiljs genom tät skog som verkar bullerdämpande och utgör visuell barriär mellan fastigheten och verksamhetsområdet.

Detaljplanens genomförande bedöms inte innebära att riktlinjer för bostadsbuller överskrids.

Sociala frågor

Separerade gång och cykelvägar finns i anslutning till planområdet. Detaljplanen säkerställer att utbyggnad av gator kan förses med separerade gång- och cykelvägar.

Detaljplanen innebär att ett skogsområde som varit tillgängligt för allmänheten tas i anspråk för industri vilket påverkar allmänhetens tillgång till skogsområdet.

Tekniska förutsättningar

Avfall

Avfall och farligt avfall inom verksamhet ska hanteras av verksamheten på ett sätt som tar hänsyn till människors hälsa och miljö. Farligt avfall ska inte blandas med annat och ska förvaras så det inte kan läcka till mark- dag- eller spillvattenbrunnar.

Närmsta återvinningscentral ligger i dagsläget på Björshult, ca 2,4 km från planområdet.

EI & tele

I anslutning till planområdet vid Bilvägen har Vattenfall två elledningar, lågspänning 400V och mellanspänning 11 000 V. Företaget Skanova har telenät i planområdet. En befintlig transformatorstation finns i planområdets östra del i anslutning till Bilvägen, denna säkerställs genom [E₁].

Befintliga ledningar bedöms inte påverkas vid ett genomförande av detaljplanen.

Anslutning är möjlig, kontakt med ledningsägare/leverantör fordras.

Fiber

Företaget Gästabudsstaden "Nyköpings stadsnät" har dataledningar i anslutning till planområdet. Befintliga ledningar bedöms inte påverkas vid ett genomförande av detaljplanen.

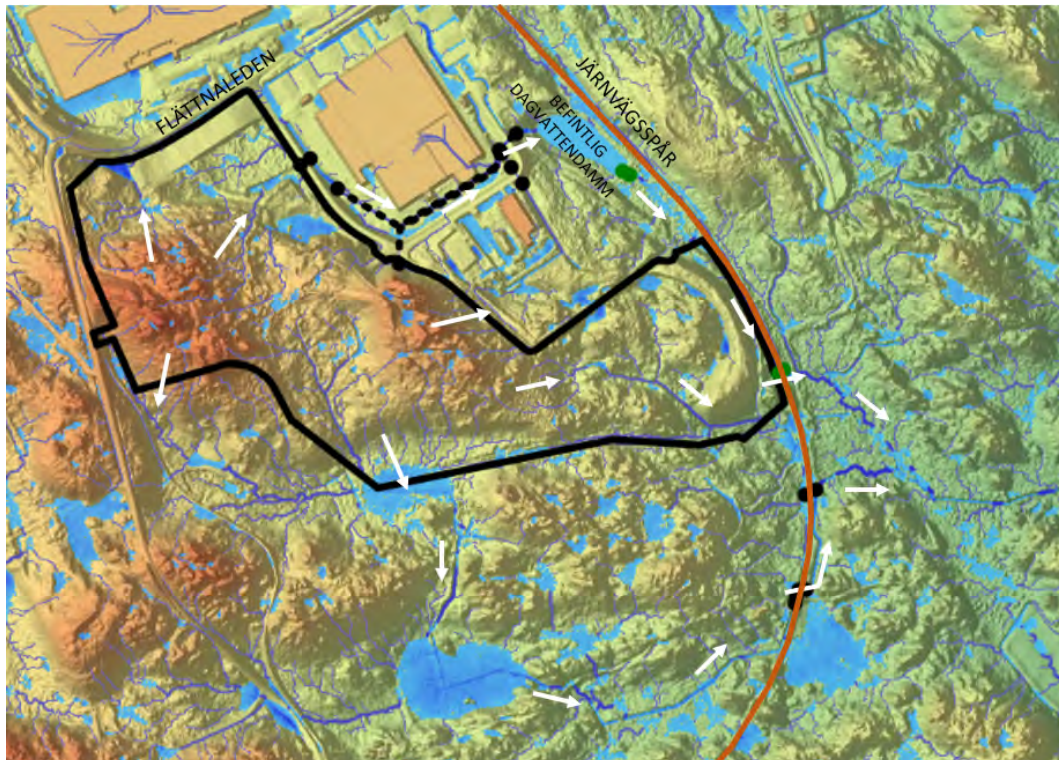
Anslutning är möjlig, kontakt med ledningsägare/leverantör fordras.

Dagvatten

Avsnitt ska kompletteras när dagvattenutredning är klar.

Planområdet är kuperat med två toppar på ca + 45-48 m höjd, en vid den sydvästra plangränsen och en centralt, **Error! Reference source not found..** Längs den norra plangränsen är höjderna på befintliga vägar ca + 22-23 m. De lägsta marknivåerna på ca + 15 m finns i den sydöstra delen av området. En analys över yttlig avrinning för planområdets befintliga markanvändning har utförts

i programmet Scalgo Live (2021). Resultatet av analysen, figur 6, visar flödesvägar och några mindre lågpunkter, inom området. Analysen visar också att det inte finns några avrinningsområden uppströms som belastar marken inom planområdet.

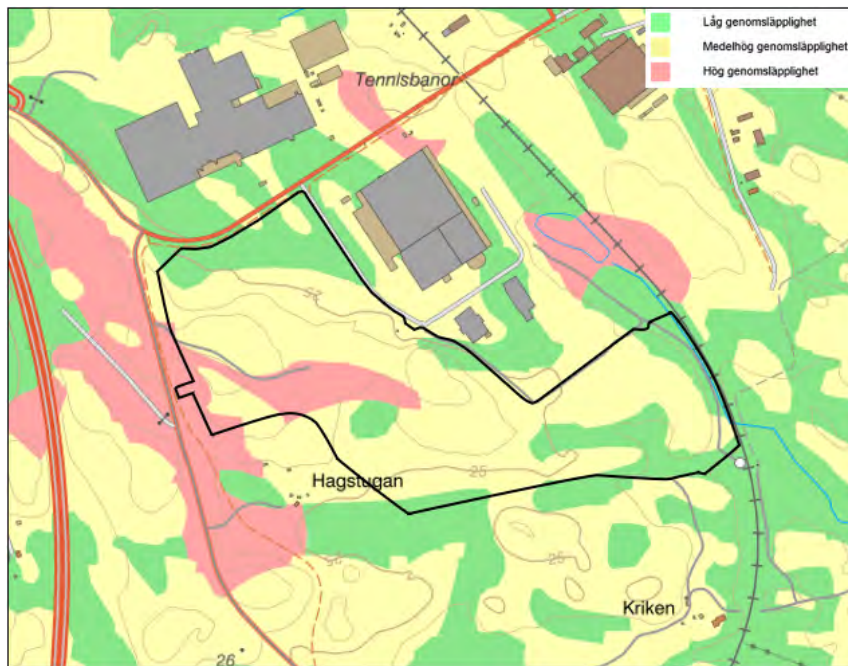
Kartan visar lågpunkter och rinnvägar (blå färg) inom planområdet (svart linje). (Scalgo Live, 2021)
Huvudsakliga flödesriktningar visas med vita pilar.

Dagvatten inom planområdet avvattnas via mindre vattendrag åt sydöst mot Aspafjärden, en utpekad kustvattenförekomst, som omfattas av miljö kvalitetsnormer (MKN). Inom planområdet finns i huvudsak inga dagvattenanläggningar förutom diken och trummor längs befintliga gator i nordost. Trummorna leder dagvattnet mot en dagvatten damm nordost om planområdet, bild ovan.

Information om trummornas kapacitet är inte känd vid utredningens genomförande. Det finns inga kända problem med översvämningar inom området.

Planområdet ingår inte i verksamhetsområde för dagvatten i dagsläget men planeras att utökas till att omfatta även planområdet då övriga delar av verksamhetsområdet ingår i verksamhetsområdet.

Möjligheten till infiltration bedöms utifrån tillgänglig information generellt vara medelhög/låg inom det befintliga området, med undantag för en mindre kil i väster. Med avseende på att markhöjderna inom området avses planas ut i samband med exploatering kan befintliga förhållanden (jordarter, jorddjup) förändras avsevärt, varvid en ny bedömning behöver göras.

Kartan ovan visar genomsläpplighet i området. Ungefärlig plangräns visas med svart linje. (SGU, 2021)

Detaljplanen reglerar hur stora ytor som får hårdgöras för att möjliggöra naturlig infiltration av dagvatten inom planområdet samt att ett område med NATUR sparas för släntning och diken.

Kommunikationer

Gång- och cykeltrafik, Kollektivtrafik, Biltrafik, Gator och vägar, Parkering, Utfarter

Avsnitt ska kompletteras när trafikutredning är klar.

Områdets geografiska läge ger goda förutsättningar för dels järnvägstransporter via TGOJ och dels lastbilstransporter via Rv53, motorvägen till Oxelösund respektive E4. Trafikförsörjning till området sker från Bilvägen, Flättnaleden, Arnöleden och väg 515, g:a Oxelösundsvägen med anknäring till motorvägen.

Bilvägen har en ÅDT på 594 fordon, varav ca 12 % är tung trafik (2021), vilket innebär ÅDT personbil 523 och ÅDT lastbil 71.

Befintligt verksamhetsområde ansluter via Bilvägen vars vägområdet inklusive körbana, gång- och cykelväg samt dike är ca 17 meter brett. Bilvägen ansluter i sin tur till Flättnaleden via e trevägskorsning.

Separat gång- och cykelnät är utbyggt längs Bilvägen, Flättnaleden och via Arnöleden in till Ny köpings centrum. Gång- och cykelbana finns längs väg 515, Flättnaleden, Arnöleden och Bilvägen.

Närmaste busshållplats ligger på Flättnaleden, strax öster om anslutningen till Bilvägen.

Planen möjliggör att kommande industrier och verksamheter ansluter till Bilvägen samt att industrier inom planområdets västra del även fortsättningsvis kan ansluta direkt till Flättnaleden genom befintlig anslutningsväg i väster, där höger

in höger ut tillåts. För att trafiksäkra korsningspunkten kan åtgärder vara nödvändiga på Flättnaleden i form av att förlänga refugen fram till korsningspunkten Flättnaleden-Bilvägen som görs om från trevägskorsning till cirkulationsplats.

I gällande plan finns möjlighet till anslutning från planområdet direkt till väg 515, där finns även utrymme för GCM-tunnel. Då Trafikverket jobbar kontinuerligt med att minska utfarter till deras vägar så bedöms denna utfart ej längre lämplig och möjligheten att ansluta direkt via planområdet tas bort genom att den delen av planområdet upphävs.

I planområdets södra del planläggs en gata [GATA] för att möjliggöra en förlängning Bilvägen söderut, för att säkerställa tillgänglighet för etablering av ytterligare industrier söder om planområdet. Gatan är satt till en bredd av 20 meter för att möjliggöra gång- och cykelväg, vägbana, samt diken och slänter.

Flättnaleden är rekommenderad som primär väg för farligt gods vilket innebär att ett säkerhetsavstånd om minst 30 meter behövs för industri. Detta säkerställs genom att prickmark (mark som inte får bebyggas) läggs in på kvartersmarken närmast Flättnaleden. Ut mot Bilvägen regleras att närmsta byggnad kan placeras 6 meter från gatan.

Då det är stora höjdskillnader från planområdet till järnvägen läggs ett 30 meter brett natursläpp mellan kvartersmark och industri, samt prickmark på xx antal meter för att säkerställa att planen inte påverkar järnvägen genom att bebyggelse placeras för nära. I gällande plan finns en gata för att möjliggöra anslutning till industriområdet Arnö östra på andra sidan järnvägen. Möjlighet till anslutning säkerställs även i nya planförslaget genom en gata i planområdets östra del.

För att styra var in- och utfarter till området inte bör placeras ur trafiksäkerhetssynpunkt läggs ett utfartsförbud längs delar av Bilvägen och Flättnaleden främst i närheten av korsningar. Ut mot Flättnaleden möjliggörs inte för några ytterligare infarter för att upprätthålla framkomligheten på vägen.

Parkeringar löses inom kvartersmarken.

Genomförande

Organisatoriska frågor

Tidplan

Planarbetet bedrivs med standardförfarande. Tidplanen är preliminär och kan förändras under arbetets gång.

Samråd	December 2021/Januari 2022
Granskning	Mars/April 2022
Antagande	Maj 2022
Laga kraft	Juni 2022

Genomförandetid

Genomförandetiden är 10 år från det att detaljplanen vunnit laga kraft.

Huvudmannaskap och ansvarsfördelning

Kommunen är huvudman för allmän platsmark GATA och ansvarar för utbyggnad och drift av denna.

Fastighetsägaren är ansvarig för åtgärder/genomförande inom kvartersmark.

Avtal

Avsnitt kommer kompletteras.

Ett planavtal är upprättat mellan fastighetsägaren och kommunen som reglerar åtaganden och kostnader för detaljplanearbetet.

Markanvisningsavtal är upprättat mellan kommunen och Infra Hubs, KS 2021-xx-xx. Markanvisningsavtalets syfte och huvudsakliga innehåll är att...

Ett genomförandeavtal kan komma att upprättas mellan fastighetsägaren och kommunen. Avtalets huvudsakliga innehåll redovisas inför granskning.

Fastighetsrättsliga frågor

Detaljplanen möjliggör bildandet nya fastigheter.

Ekonomiska frågor

Planekonomi

Fastighetsägaren/exploatören bekostar och ansvarar för att alla åtgärder som behövs för exploatering av området blir utförda. Både åtgärder inom kvartersmark och allmän platsmark.

Anslutningsavgifter erläggs enligt taxa.

Kommunen får en ökad driftskostnad för nya gator och ledningar.

Tekniska frågor

Utredningar

Utredningar som tagits fram under planarbetet är:

Dagvattenutredning, xxxx-xx-xx

Trafikutredning, xxxx-xx-xx

Kompletteras när utredningar är klara.

Konsekvenser av planens genomförande

Konsekvenser för fastighetsägare samt andra sakägare

Under byggnationen kan boende och intilliggande verksamheter beröras av vissa tillfälliga störningar i form av buller, vibrationer och ökad trafik på tillfartsvägen till planområdet.

Miljökonsekvenser

Avsnitt kompletteras.

Konsekvenser av avtal

Avsnitt kompletteras.

Medverkande i planarbetet

Planarbetet har bedrivits på uppdrag av Nyköpings kommun

Detaljplanen har upprättats av Anna Åhs och Elin Gustavsson, planarkitekter, WSP Sverige AB.

Samarbete har skett med Sara Rangensjö, planarkitekt, Stadsbyggnadsenheten och David Lunde, projektledare, Mark och exploatering, Samhällsbyggnad Nyköpings kommun.

Bilagor

MSN § Samråd för ändring av detaljplan P94-2 för fastigheten ANDERBÄCK 3:18, Svalsta, Nyköpings kommun

Diarienummer: MSN21/38

Läge: Svalsta

Sökande: Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Syftet med ändring av detaljplan P94-2 är att förtydliga huvudmannaskapet för allmän platsmark inom planområdet. Syftet är också att göra en mindre ändring av största tillåtna takvinkel för tvåvåningsbebyggelse från 27 till 33 grader för att möjliggöra planerad exploatering.

Ändringen medför att fastighetsbildning kan ske och gemensamhetsanläggning bildas för allmän plats och att området kan exploateras med nya bostäder. Förändringen av maximal takvinkel är marginell jämfört med ursprunglig reglering och bedöms inte ha någon påverkan på stadsbyggnadskvaliteter i området eller ha någon påverkan på omgivningen då ytterligare våning eller vind inte får inredas och höjden på bebyggelsen inte är reglerad utöver antal våningar.

Aktuellt område i Svalsta planlades under 1990-talet. För området gäller detaljplan P94-2. Inom området kan en variation av bostäder i form av enbostadshus, parhus och flerbostadshus i en och två våningar byggas enligt detaljplanens bestämmelser. Enligt detaljplanen kan uppskattningsvis 60 - 80 bostäder komma att byggas. Planområdet är inte utbyggt och genomförandetiden har gått ut.

Skanska är nuvarande markägare och avser sälja marken till Boklok och Obos som har för avsikt att påbörja byggnation inom kort.

Intentionen i detaljplanen är att huvudmannaskapet ska vara enskilt för allmän platsmark vilket framgår av genomförandebeskrivningen. Där beskrivs att vägarna inom området ska byggas ut av exploitör men överlämnas till befintlig vägförening för drift och underhåll efter att området har byggts ut. För parkmark anges att vägföreningen ska vara huvudman.

Bestämmelse om huvudmannaskap saknas dock på plankartan och då räknas huvudmannaskapet vara kommunalt (PBL 1987 5 kap 4 §). Vid avsaknad av denna bestämmelse uppstår svårigheter för Lantmäteriet att bilda gemensamhetsanläggning för den allmänna platsen inom området.

Kommunen bedömer att en ändring av detaljplan P94-2 inte bedöms innebära betydande miljöpåverkan varför en strategisk miljöbedömning

med MKB inte behöver upprättas. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning.

Kommunen avser handlägga planen med ett begränsat standardförfarande vilket förutsätter att samrådskretsen godkänner planförslaget under samrådet. I det fallet kan planändringen antas som nästa steg efter avslutat samråd.

Ett exploateringsavtal ska upprättas mellan fastighetsägaren och kommunen då exploateringen kräver investeringar på allmän plats. I avtalet regleras ansvars- och kostnadsfördelning. Åtgärder som krävs för plangenomförandet och regleras i avtalet är bland annat:

- Utförande och bekostande av exploatering på allmän plats- och kvartersmark
- Lantmäteriförrättningar
- Utbyggnad av VA och dagvattenlösningar

Exploateringsavtalet som reglerar genomförandefrågor och marköverlåtelse ska tecknas innan detaljplanen antas.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

- 1) att** förslaget inte bedöms innebära någon betydande miljöpåverkan
- 2) att** ändring av detaljplan P94-2 får skickas ut på samråd
- 3) att** förklara paragrafen omedelbart justerad

Beslutsunderlag

Undersökning om betydande miljöpåverkan, plankarta, planbeskrivning.

Beslutet skickas till:

Akten

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Beslut om samråd för ändring av detaljplan P94-2 för fastigheten ANDERBÄCK 3:18, Svalsta, Nyköpings kommun

Läge: Svalsta

Sökanden: Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Sammanfattning

Syftet med ändring av detaljplan P94-2 är att förtydliga huvudmannskapet för allmän platsmark inom planområdet. Syftet är också att göra en mindre ändring av största tillåtna takvinkel för tvåvåningsbebyggelse från 27 till 33 grader för att möjliggöra planerad exploatering.

Ändringen medför att fastighetsbildning kan ske och gemensamhetsanläggning bildas för allmän plats och att området kan exploateras med nya bostäder. Förändringen av maximal takvinkel är marginell jämfört med ursprunglig reglering och bedöms inte ha någon påverkan på stadsbyggnadskvaliteter i området eller ha någon påverkan på omgivningen då ytterligare våning eller vind inte får inredas och höjden på bebyggelsen inte är reglerad utöver antal våningar.

Aktuellt område i Svalsta planlades under 1990-talet. För området gäller detaljplan P94-2. Inom området kan en variation av bostäder i form av enbostadshus, parhus och flerbostadshus i en och två våningar byggas enligt detaljplanens bestämmelser. Enligt detaljplanen kan uppskattningsvis 60 - 80 bostäder komma att byggas. Planområdet är inte utbyggt och genomförandetiden har gått ut.

Skanska är nuvarande markägare och avser sälja marken till Boklok och Obos som har för avsikt att påbörja byggnation inom kort.

Intentionen i detaljplanen är att huvudmannskapet ska vara enskilt för allmän platsmark vilket framgår av genomförandebeskrivningen. Där beskrivs att vägarna inom området ska byggas ut av exploatör men överlämnas till befintlig vägförening för drift och underhåll efter att området har byggts ut. För parkmark anges att vägföreningen ska vara huvudman.

Bestämmelse om huvudmannaskap saknas dock på plankartan och då räknas huvudmannaskapet vara kommunalt (PBL 1987 5 kap 4 §). Vid avsaknad av denna bestämmelse uppstår svårigheter för Lantmäteriet att bilda gemensamhetsanläggning för den allmänna platsen inom området.

Kommunen bedömer att en ändring av detaljplan P94-2 inte bedöms innebära betydande miljöpåverkan varför en strategisk miljöbedömning med MKB inte behöver upprättas. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning.

Kommunen avser handlägga planen med ett begränsat standardförfarande vilket förutsätter att samrådskretsen godkänner planförslaget under samrådet. I det fallet kan planändringen antas som nästa steg efter avslutat samråd.

Ett exploateringsavtal ska upprättas mellan fastighetsägaren och kommunen då exploateringen kräver investeringar på allmän plats. I avtalet regleras ansvars- och kostnadsfördelning. Åtgärder som krävs för plangenomförandet och regleras i avtalet är bland annat:

- Utförande och bekostande av exploatering på allmän plats- och kvartersmark
- Lantmåteriförrättningar
- Utbyggnad av VA och dagvattenlösningar

Exploateringsavtalet som reglerar genomförandefrågor och marköverlåtelse ska tecknas innan detaljplanen antas.

Bakgrund

Efter kontakt med Lantmäteriet i ärendet har det uppdagats för kommunen att Lantmäteriet vid kommande förrättningar kan få svårt att skapa gemensamhetsanläggning för allmän plats inom planområdet då det saknas planbestämmelse om huvudmannaskap på plankartan. Plankartan utgör det juridiskt bindande plandokumentet och saknas denna bestämmelse räknas huvudmannaskapet vara kommunalt (PBL 1987 5 kap 4 §). Inom kvartersmark finns också tänkta gemensamma friytor och ytor för lek. Då dessa områden utgörs av kvartersmark ser Lantmäteriet inte samma problematik i bildandet av gemensamhetsanläggning för dessa som för den allmänna platsmarken.

Kommunen har inte för avsikt att huvudmannaskapet ska vara kommunalt inom planområdet. Det särskilda skälet (enligt 4 kap 7 § PBL) till enskilt huvudmannaskap motiveras med att övriga gator inom angränsande områden i Enstaberga och Svalsta ingår i en gemensamhetsanläggning (Bergshammar GA:1) och förvaltas av en samfällighetsförening. Om kommunen ska ansvara för en vägsträcka som ligger som en isolerad enklav i ett område som i övrigt ingår i en samfällighetsförening skapas en otydlighet rörande skötsel och underhåll av vägarna. Det skulle vidare vara irrationellt och kostsamt för kommunen att genomföra driften av denna gata separerad från övriga områden med kommunalt huvudmannaskap. Det finns inte heller några allmänna målpunkter i anslutning till planområdet som kan motivera en kommunal väg.

Kommunen kan inte i en detaljplan reglerar hur en gemensamhetsanläggning ska inrättas då det inte går att reglera enligt PBL. Dessa frågor utreds i en kommande lantmäteriförrättning av Lantmäteriet enligt Anläggningslagen, AL. Kommunen kan i en detaljplan *föreslå* hur gemensamhetsanläggningar lämpligen kan inrättas men det regleras i sig inte i detaljplanen. För aktuellt område kan den allmänna platsen med fördel ingå i befintlig gemensamhetsanläggning i Enstaberga-Svalsta. Alternativt bildas en egen gemensamhetsanläggning för allmän platsmark inom planområdet.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Nej

Beslutsunderlag

Undersökning om betydande miljöpåverkan, plankarta, planbeskrivning.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

- 1) **att** förslaget inte bedöms innebära någon betydande miljöpåverkan
- 2) **att** ändring av detaljplan P94-2 får skickas ut på samråd
- 3) **att** förklara paragrafen omedelbart justerad

Linda Kummel

Chef Stadsbyggnadsenheten

Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-11-18

Sara Rangensjö

Planarkitekt Stadsbyggnadsenheten

Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-11-18

Beslut till:

Akten

Undersökning om betydande miljöpåverkan för ändring av detaljplan P94-2 för fastigheten Anderbäck 3:18, Svalsta, Nyköpings kommun

Undersökningen ska utgöra underlag för bedömning om genomförandet av kommande ändring av detaljplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Om så är fallet ska kommunen göra en strategisk miljöbedömning av planen och upprätta en skriftlig redogörelse, miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Undersökningen bör även avgränsa vilka frågor som ska behandlas i en miljökonsekvensbeskrivning i enlighet med 6 kap Miljöbalken (MB) och 4 kap 34 § Plan- och bygglagen (PBL) alternativt behandlas i planbeskrivningen.

Syfte med ändring av detaljplan (Planen)

Syftet med ändringen av detaljplan P94-2 är att förtydliga huvudmannskapet för allmän plats.

Ändringen syftar också till en mindre ändring av tillåten takvinkel vid tvåvåningsbebyggelse från 27 till 33 grader för att möjliggöra planerad exploatering utifrån befintliga konceptus.

Nulägesbeskrivning (Platsen)

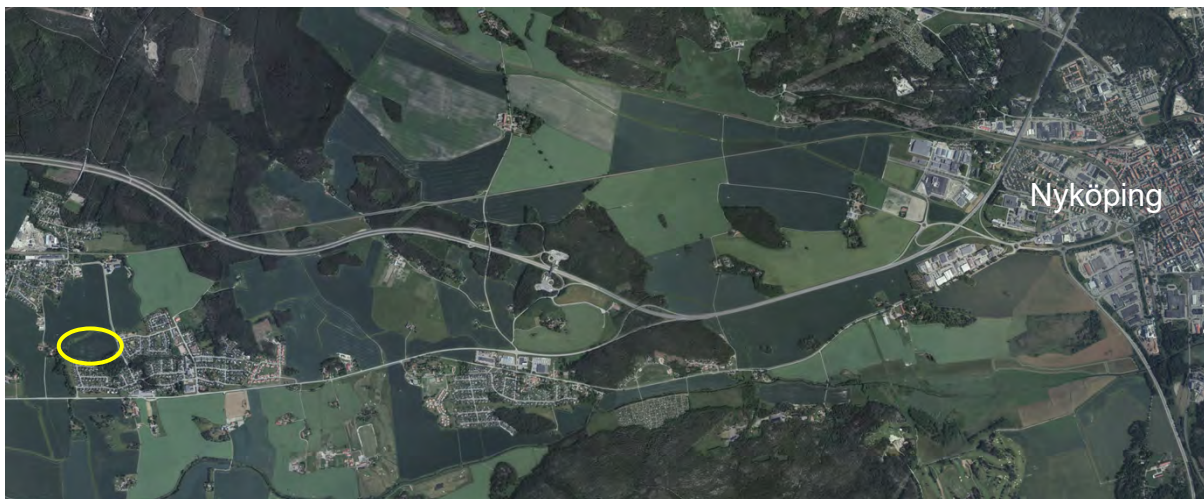
Planområdet är beläget i den nordvästra delen av Svalsta väster om Iduns väg och söder om Råsbäcken. Planområdet är cirka 5,9 ha.

Området består av jordbruksmark som sluttar svagt mot norr. I söder avgränsas området av ett mindre område med lövskog samt befintlig villabebyggelse.

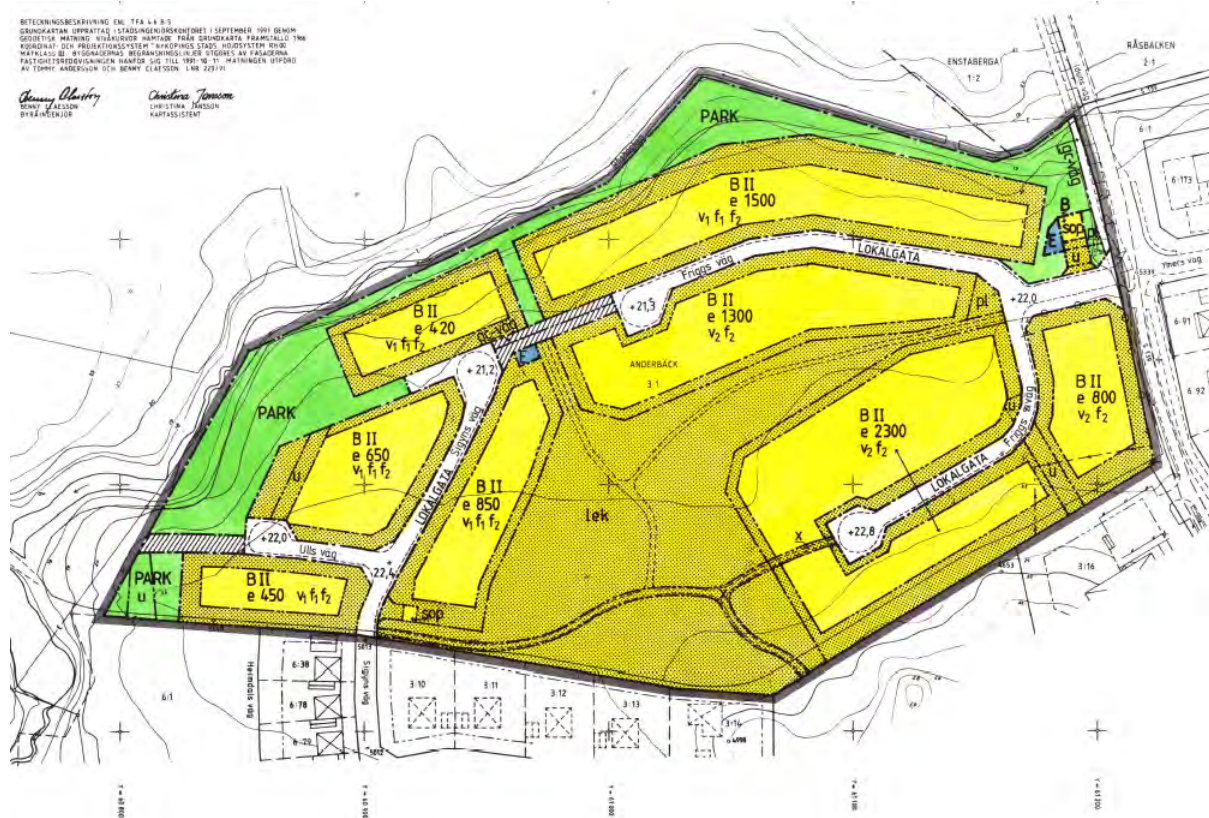
För planområdet gäller detaljplan P94-2 som vann laga kraft i januari 1994. Inom området kan en variation av bostäder i form av enbostadshus, parhus och flerbostadshus i en och två våningar byggas enligt detaljplanens bestämmelser. Planområdet är inte bebyggt och genomförandetiden har gått ut.

Gällande detaljplans intention enligt genomförandebeskrivningen är att huvudmannskapet för allmän plats ska vara enskilt och att vägar inom området ska överlämnas till en vägförening efter att exploatering har skett. Vägföreningen sköter sedan drift och underhåll efter att området har byggts ut. Då bestämmelse om huvudmannskap saknas på plankartan räknas huvudmannskapet som kommunalt och Lantmäteriet har därför svårigheter att bilda gemensamhetsanläggningar för den allmänna platsen. Med anledning av detta genomförs en ändring av detaljplanen för att på så sätt förtydliga planens avsikt gällande huvudmannskap för allmän platsmark.

Ändringen är förenlig med kommunens översiktsplan (2013) och med fördjupad översiktsplan för Nyköpings tätort och Skavsta (2013).

Flygfoto över planområdet (markerat med gult) och dess läge i förhållande till Nyköpings centrala delar.

Området enligt gällande plankarta. Förutom ett tillägg med bestämmelse om huvudmannaskap kommer inga ändringar av plankartan att ske.

Ställningstagande till strategisk miljöbedömning och avgränsning av MKB

Planen berör ett område som ligger i nordvästra Svalsta och i dagsläget består av jordbruksmark. Området är sedan tidigare detaljplanlagt för bostäder. (Platsen)

Gällande detaljplan anger förutsättningar för utbyggnad av bostäder i upp till 2 våningar. Ändring av detaljplan förtydligar planens intentioner rörande huvudmannaskap för allmän platsmark (Planen)

Ändringen medför att fastighetsbildning kan ske och gemensamhetsanläggning bildas för allmän plats och att området kan exploateras med nya bostäder (Påverkan)

Den samlade bedömningen av ovanstående aspekter och deras kumulativa effekter är att

detaljplaneprogrammet/planförslaget **inte kan** antas medföra betydande miljöpåverkan. En strategisk miljöbedömning med tillhörande MKB behöver därför inte upprättas.

Nollalternativet innebär svårigheter att genomföra gällande detaljplan enligt beskrivna intentioner med enskilt huvudmannaskap. Nollalternativet innebär att kommunen ansvarar för drift och underhåll av den allmänna platsen vilket inte kan motiveras då övriga gator och allmänna ytor i Svalsta och Enstaberga ingår i samfälligheter och sköts av aktiv vägförening.

Tidigt samråd

Tidigt samråd med Länsstyrelsen gällande denna undersökning

KOMMENTAR	NAMN	Datum
<p>Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att förslaget inte innebär betydande miljöpåverkan.</p> <p>Länsstyrelsen vill göra ett medskick till kommunen om att i planförslaget redogöra och argumentera för vilka särskilda skäl enligt 4 kap 7 § PBL som föreligger för att huvudmannaskapet ska vara enskilt istället för kommunalt. Enligt Boverkets föreskrifter kan särskilda skäl exempelvis vara att området är avsett för bostadsbebyggelse som endast används under delar av året eller för att få en enhetlig förvaltning vid ny eller kompletterande detaljplaneläggning i ett område där det finns enskilt huvudmannaskap sedan tidigare.</p> <p>Inom planområdet finns ingen känd fornlämning. Länsstyrelsen vill ändå påminna om anmälningsplikten enligt 2 kap 5 och 10 §§ KML (om fornfynd eller lämning påträffas ska arbete omedelbart avslutas och anmälan göras till Länsstyrelsen).</p>	Erika Svensson, planhandläggare	2021-11-17

Bilagor

- Bilaga 1: Checklista för undersökning om betydande miljöpåverkan med miljöaspekter och kommentarer

Linda Kummel
Chef Stadsbyggnadsenheten

Sara Rangensjö
Planarkitekt Stadsbyggnadsenheten

Bilaga 1: Checklista för undersökning om betydande miljöpåverkan

Aspekter som kan leda till betydande miljöpåverkan

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER	
<i>I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter utifrån allmänna bestämmelser tas med i beaktning.</i>	
☐ Verksamheter enligt 4 kap 34 § PBL ☐ Förordning om MKB 3 § eller bilaga 3	
Beskrivning	Ingen påverkan.

NATURVÄRDEN	
<i>I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter som berör naturvärden tas med i beaktning.</i>	
☐ Riksintresse naturvård ☐ Natura 2000-habitat ☐ Natura 2000-fågel ☐ Skyddad natur (naturreservat, biotopskydd, naturminne, djur- och växtskyddsområde) ☐ Värdefull eller känslig natur (ESKO-område, Länsstyrelsens naturvårdsprogram, Ängs- och hagmarksinventering, våtmarksinventering, nyckelbiotopsinventering, viltstråk och eventuell barriäreffekt) ☒ Strandskydd ☐ Fridlysta eller rödlistade arter ☐ Värdefulla eller känsliga arter	
Beskrivning	Planområdet ligger i angränsning till Råsbäcken. Strandskydd gäller inte då området var planlagt före år 1975 med byggnadsplan P69-9. Strandskyddet återinträdde inte vid planläggningen 1994 med hänsyn till övergångsbestämmelser i då gällande PBL från 1987. Vid ändring av detaljplan återinträder inte strandskydd.

KULTUR	
<i>I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter som berör kulturvärden tas med i beaktning.</i>	
☐ Riksintresse kulturmiljö ☐ Fornminne ☐ Byggnadsminne ☐ Övrig värdefull kulturhistorisk miljö	

Beskrivning	Ingen påverkan.
--------------------	-----------------

HÄLSA	
<i>I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter som berör hälsa tas med i beaktning.</i>	
☐ Riksintresse friluftsliv ☐ Buller ☐ Vibrationer ☐ Magnetiska fält ☐ Allergener ☐ Miljöfarlig verksamhet ☐ Föroreningar ☐ Markföroreningar ☐ Miljökvalitetsnorm utomhusluft	
Beskrivning	Ett genomförande av ändringen bedöms inte ha någon påverkan då platsens lämplighet för bostäder redan är prövad.

RISK	
<i>I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter som berör risker för människors hälsa och miljö tas med i beaktning.</i>	
☐ Ras och skred ☐ Översvämning ☐ Trafiksäkerhet – skydd mot olyckor ☐ Farligt gods/skyddsavstånd ☐ Erosion	
Beskrivning	Bedöms inte ha någon påverkan då gällande plan redan prövat lämpligheten och ändringen inte innebär någon skillnad i exploatering.

VATTEN	
<i>I undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska aspekter som berör vatten tas med i beaktning.</i>	
☐ MKN avrinningsområde ☐ Vattenskyddsområde ☐ Ytvatten ☐ Grundvatten ☐ Dagvatten ☐ Spillvatten	

Beskrivning	<p>Bedöms inte ha någon påverkan då gällande plan redan prövat lämpligheten och ändringen inte innebär någon skillnad i exploatering.</p> <p>Området ansluts till kommunala ledningar för vatten- och avlopp samt dagvatten. Ledningar är delvis utbyggt och vissa kompletteringar och förstärkningar kommer att behöva ske. På vissa platser berör utbyggda ledningar kvartersmark. Ledningarnas läge kommer att justeras samtidigt som kompletterande ledningsdragning och förstärkning. Område närmast Råsbäcken är reglerat som parkmark, här finns möjligheter till fördröjning av dagvatten och bedömningen är att hanteringen av dagvatten kan ske inom planområdet.</p>
--------------------	---

Aspekter som inte kan leda till betydande miljöpåverkan men har betydelse för planarbetet

STATLIGA INTRESSEN	
<i>Finns det statliga intressen som behöver tas med i beaktning för genomförandet av detaljplanen?</i>	
☐ Riksintresse för kommunikation (väg, järnväg, flyg, sjöfart) ☐ Behov av flyghinderanalys ☐ Skyddsrum	
Beskrivning	Ingen påverkan.

MILJÖKVALITETSMÅL	
<i>Kan genomförandet av detaljplanen antas bidra eller motverka miljö kvalitetsmålen?</i>	
☐ Begränsad klimatpåverkan ☐ Frisk luft ☐ Grundvatten av god kvalitet ☐ Levande sjöar och vattendrag ☐ Myllrande våtmarker ☐ Hav i balans ☐ Ingen övergödning ☐ Bara naturlig försurning ☐ Levande skogar ☐ Ett rikt odlingslandskap ☐ God bebyggd miljö ☐ Giffri miljö ☐ Säker strålmiljö ☐ Skyddande ozonskikt ☐ Ett rikt växt- och djurliv	
Beskrivning	Ingen påverkan.

STADSBYGGNADSKVALITETER

Vilka stadsbyggnadskvaliteter är viktiga att särskilt ta med i beaktning för genomförandet av detaljplanen?

Sociala aspekter

- Jämställdhet
- Integration
- Barns perspektiv
- Ålderssammansättning
- Fysisk tillgänglighet
- Rekreation och friluftsliv
- Trygghet och säkerhet

Fysiska aspekter

- Markförhållanden (geologi, jordarter och topografi)
- Radon
- Lokalklimat
- Ljusförhållanden
- Naturresurser
- Jordbruksmark

Trafik och mobilitet

- Mobilitet
- Kollektivtrafikförsörjning
- Gång och cykel
- Grön omställning

Arkitektur

- Landskapsbild
- Stadsbild
- Gestaltning

Beskrivning

Ändringen föreslår en justering av största tillåtna taklutning vid tvåvåningsbebyggelse från 27 till 33 grader med syfte att göra planen något mer flexibel och möjliggöra en exploatering enligt pågående planering och befintliga konceptus. Ändringen bedöms inte ha någon påverkan på stadsbyggnadskvaliteter i området eller ha någon påverkan på omgivningen då ytterligare våning eller vind inte får inredas enligt planens bestämmelser och höjder på bebyggelsen inte är reglerad mer än antal våningar.

Planarbetet innebär att gällande plan kan genomföras som tänkt genom att gemensamhetsanläggningar kan bildas även för allmän plats och att bostäder tillkommer på

	<p>platsen.</p> <p>Utbyggnad av gällande detaljplan bidrar med fler bostäder i en ort med hög efterfrågan på bostäder. Det nya området bygger vidare på befintlig bebyggelsetradition i orten med småhus i 2 plan men innebär också att andra typologier kan byggas. Detta kompletterar det befintliga bostadsbeståndet som framförallt utgörs av privatägda enbostadshus. Nu kan också parhus och flerbostadshus i annan upplåtelseform uppföras vilket också pekas ut som viktigt för orten i ÖP.</p> <p>Planen innebär ett tillskott på bostäder vilket ger utökat underlag till service och ökade avgångar för kollektivtrafik.</p> <p>Planändringen innebär att gällande plan kan genomföras som tänkt och att bostäder tillkommer på mark som klassas som jordbruksmark. Ändringen tar dock inte ställning till markanvändningen på nytt.</p>
--	---

REFERENSMATERIAL SOM HAR ANVÄNTS	
Källa	Aktualitet
<i>Översiktsplan för Nyköpings kommun</i>	2013
<i>Fördjupad översiktsplan för Nyköpings tätort och Skavsta</i>	2013
<i>NYGIS</i>	2021

ANTAGANDEHANDLING
Detaljplan för ANDERBÄCK 3:1
 i Svalsta, Nyköpings kommun
 PLAN- OCH BYGGKONTORET 1993-05-27
 1993-08-23 rev.

Sara Rangensjö
 Anne-Marie Zettersten
 Stadsarkitekt

Anne Fridén
 Arne Fridén
 Planarkitekt

Ritad av Ulla Werner

Planbestämmelser
 Följande gäller inom området med nedanstående beteckningar. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

- GRÄNSBETECKNINGAR**
- Planområdesgräns. Gränsen ligger i rött streck inriktat
 - Användningsgräns
 - - - - - Egenskapsgräns
 - Gällande användningsgräns
 - - - - - Gräns svaveldt utgå

- ANVÄNDNING AV MARK**
- ALLMÄN PLATS
 - LOKALGATA Gata för lokaltrafik
 - PARK Parkområde
 - Reservat för gata

- Kvartersmark**
- B Beståder
 - T Teknisk anläggning

- UTFORMNING AV ALLMÄN PLATS**
- 0,0 Föreskriven höjd över nollplanet
 - pl Plantering
 - gr-väg Gång- och cykeltväg

- UTNYTTJANDEGRAD**
- 0,00 Största byggnadsarea i m² totalt inklusive garage
 - Parhus: högst 130 m² byggnadsarea per lägenhet, varav högst 30 m² för uthus
 - Enbostadshus med huvudbyggnad i en våning: högst 210 m² byggnadsarea per tomt, varav högst 40 m² för uthus
 - Enbostadshus med huvudbyggnad i två våningar: högst 130 m² byggnadsarea per tomt, varav högst 40 m² för uthus
 - Flerbostadshus: högst 300 m² byggnadsarea per hus

- BEGRÄNSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE**
- Marken får inte bebyggas
 - u Marken skall vara tillgänglig för allmän underjordiska ledningar
 - * Marken skall vara tillgänglig för allmän gångtrafik

- MARKENS ANDRANDE**
- pl Plantering skall finnas
 - lek Lekplats skall finnas
 - sop Sophus eller plänk skall anordnas
 - Utifrån får inte anordnas

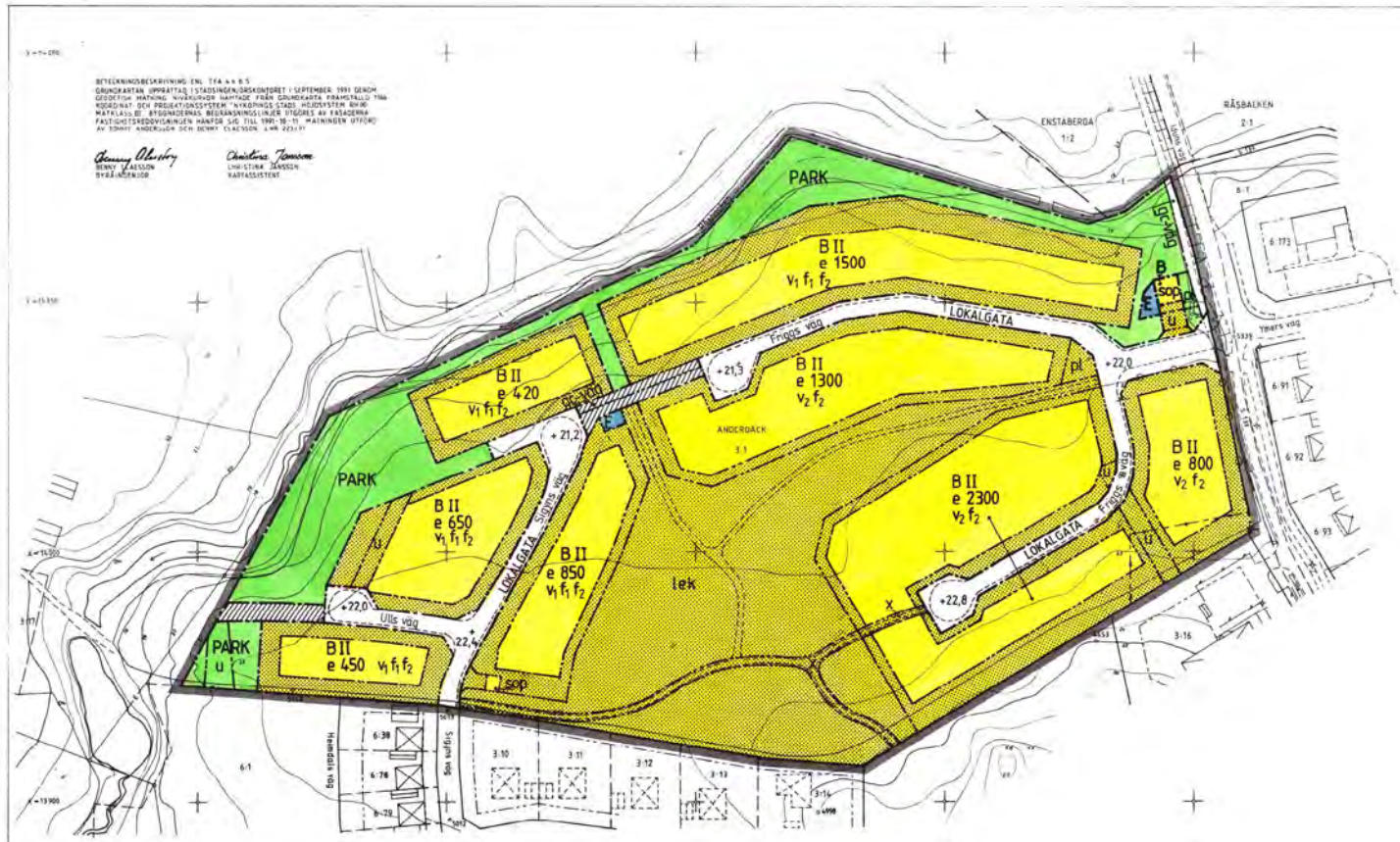
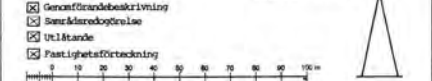
- PLACERING, UTFORMNING, UTFÖRANDE**
- Placering**
- Huvudbyggnad skall placeras minst 4,0 m från tomtgräns. Övrig byggnad skall placeras minst 1,0 m från tomtgräns alternativt sammanbyggnad

- Utformning**
- Största taklutning i grader
 - I vån: 45° Vind får avredas
 - ~~I vån: 30° Vind får avredas~~
 - Endast parhus eller enbostadshus
 - Endast flerbostadshus eller parhus

- Utställande**
- f₁ Fasadbeklädnad skall utgåras av träpanel
 - f₂ Taket skall utgåras av röda takpannor

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER
 Genomförandetid
 Genomförandetiden är 15 år från den dag planen vunnit laga kraft

- Illustrationer**
- Illustrationslinje
- HANDELSKARTA BEHÅLLS AV**
- Plankarta med bestämmelser
 - Illustration
 - Planbeskrivning
 - Genomförandebeskrivning
 - Samrådsredogörelse
 - Utställande
 - Fastighetsföretäckning
- BESLUTSUTSÄTTNING**
 Godkänd av DN 1993-09-09 § 123
 Antagen av KF 1993-12-16 § 199
 Laga kraft 1994-01-18

PLANBESTÄMMELSER
 Följande gäller inom området med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela området.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK
 Utformning
 Största taklutning i grader
 I vån: 33° Vind får inte inredas, 4 kap 16 §

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALLMÄN PLATS
 Huvudmannaskap
 Huvudmannaskapet är enskilt för allmän platsmark, 4 kap 7 §

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER
 Genomförandetid
 Genomförandetiden är 5 år från det att detaljplanen vunnit laga kraft, 4 kap 21 §

Till planen hör:	Planbeskrivning	Gränskningsutlåtande
☐ Planprogram	☐ Miljökonsekvensbeskrivning	☐ Gestaltungsprogram
☐ Samrådsredogörelse program	☐ Fastighetsföretäckning	☐ Kvartersprogram
	☐ Samrådsredogörelse	☐ Illustration

Ändring av detaljplan för

Anderbäck 3:1
Svalsta

Nyköpings kommun	Södermanlands län	Beslutsdatum	Instans
Samrådshandling		Godkänd av	
Ändringar i detaljplanen har markerats med röd text och linje.		Antagande	MSN
Upprättad 2021-10-20		Laga kraft	

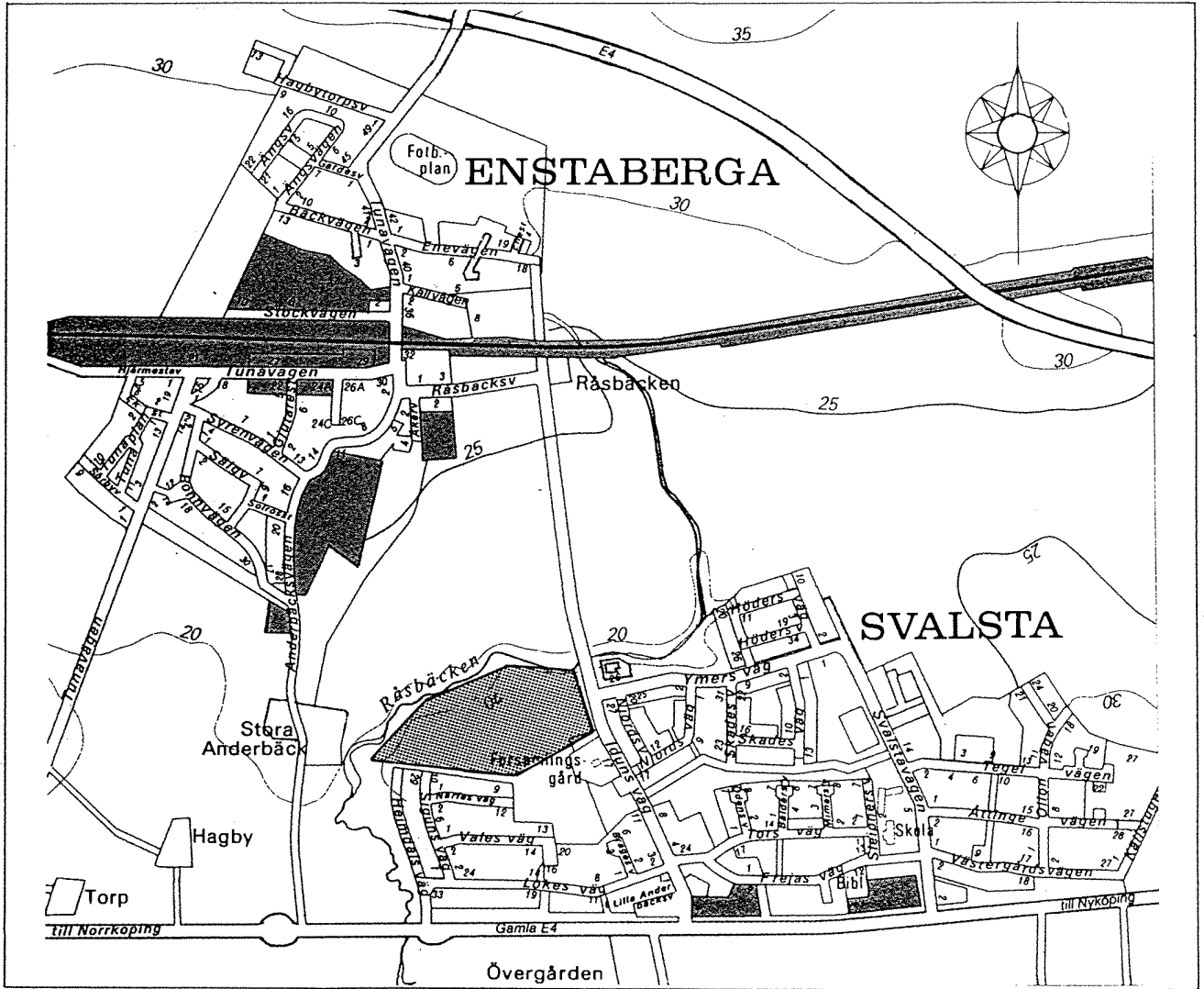
Sara Rangensjö
 Planhandläggare

Gustav Carlstrand
 Plankonsult

SHB20/114

Nyköping

Detaljplan för ANDERBÄCK 3:1, Svalsta, Nyköpings kommun

Del av detaljplanen "ANDERBÄCK 3:1" har ändrats.
Detaljplaneändringens samrådshandling finns
som bilaga. Ändringen upprättades 2021-11-22.

Planområde

P dnr 53/90

Projektnr 111022

94 - 2

Detaljplan för ANDERBÄCK 3:1 i Svalsta, Nyköpings
kommun

HANDLINGAR

Plankarta med bestämmelser, planbeskrivning, plan-illustration, genomförandebeskrivning och fastighetsförteckning.

PLANENS SYFTE

Planens syfte är att skapa planmässiga förutsättningar för tillkomst av bostadsbebyggelse i en och två våningar.

PLANDATA

Läge

Planområdet är beläget i den nordvästra delen av Svalsta omedelbart väster om Iduns väg och söder om Råsbäcken.

Areal

Planområdets areal är ca 5,9 ha.

Markägoförhållanden

Marken är i privat ägo.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Detaljplaner

Byggnadsplan för området upphävdes 1982.

Bostadsförsörjningsprogram

Området skall enligt bostadsförsörjningsprogrammet 1993-97 användas för bostäder av marklägenhetstyp/småhus (ca 45 st). På grund av den ändrade situationen avseende efterfrågan på bostäder har exploatören önskemål om ändrad bostadssammansättning. Småhus föreslås till stor del ersättas av tvåvånings parhus, innebärande ett utökat antal bostäder. Lämplig omfattning av bebyggelsen har av kommunkontorets enhet planering/exploatering angivits till ca 80 bostäder.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

Natur

Mark och vegetation

Området består av jordbruksmark som sluttar svagt mot norr. I söder avgränsas området av lövskog.

Områdets centrala del som gränsar till befintlig bebyggelse skall ej bebyggas utan dels erhålla kompletterande trädplantering, dels användas som fri- och lekyta. I övrigt iordningställs nya gräsytor och andra ytor för lek och rekreation inom området.

Geotekniska förhållanden

Geoteknisk undersökning har utförts 1992. Enligt denna kan inom hela området en- och tvåvåningsbyggnader grundläggas med platta på mark.

Markradon

Planområdet ligger i anslutning till område med lokala förekomster av högradonmark.

Enligt geoteknisk undersökning (SKANSKA Teknik AB 1992-11-03) bedöms området vara normalradonmark.

Enligt Miljö- och hälsoskyddsnämnden torde högriskmark inte förekomma inom de ytor som är avsedda för bebyggelse. En närmare undersökning bör utföras för att utvärdera om radonskyddande grundläggning erfordras inom planområdets södra del.

Fornlämningar

Inga kända fornlämningar finns.

Bebyggelseområde

Bostäder

Den nya bostadsbebyggelsen har förlagts utifrån de förutsättningar som dels terrängen och landskapet, dels befintliga ledningssystem (va) ger. Området avses användas för en- och tvåvåningsbebyggelse i form av friliggande småhus, parhus och flerbostadshus. Detaljplanen ger möjlighet till viss flexibilitet beträffande val av hustyp med hänsyn till aktuell efterfrågesituation. Småhus/parhus förläggs företrädesvis i områdets norra och västra del, flerbostadshus i områdets sydöstra del. Antalet bostäder är beroende av val av hustyp och lägenhetsstorlek, men skall totalt uppgå till högst 80 st.

Offentlig och kommersiell service

Området ligger i nära anslutning till olika slag av service i Svalsta. Avståndet till t ex skolan är ca 600 meter.

Skyddsrum

Skyddsrumsbesked erfordras. För närvarande prioriteras ej statliga medel för byggande av skyddsrum utanför Nyköpings tätort.

Friytor

Lek och rekreation

Mellan bostadsgrupperna skall ytor för lek, rekreation och umgänge anläggas. Friytan i området mitt kan användas för t ex gemensamma aktiviteter.

Gator och trafik

Gatunät

Områdets östra del anslutes till Iduns väg och dess västra del till Siguns väg. Trafiksäkerhetsförbättrande åtgärder i form av bl a anläggande av en avskild gångbana skall utföras på Siguns väg i samband med exploateringen. Detaljplanen reserverar utrymme för möjlighet till framtida anslutning till eventuell ny tillfartsväg till Enstaberga i områdets västra kant väster om Råsbäcken. Denna väg har diskuterats som ett av flera alternativ. Den skulle kunna trafikförsörja del av eller hela bebyggelsen inom planområdet, för att därigenom minska trafikbelastningen på lokalgatunätet i Svalsta. En eventuell väg till Enstaberga i Svalstavägens förlängning kommer dock att studeras i första hand. Gatureservaten inom området skall erhålla tidsmässig anknytning till genomförande av den eventuellt nya genomfartsvägen.

Gång- och cykelvägar

Gångväg för allmän gångtrafik skall anläggas för förbindelse mellan områdets östra och västra delar och till det centrala gång- och cykelstråket söder om området, som ansluter till Vales väg.

Gång- och cykelväg skall anläggas inom reservat för gata mellan lokalgatorna inom området samt längs Ymers väg mellan Iduns väg och Svalstavägen.

Kollektivtrafik

Busshållplats finns i nära anslutning vid Iduns väg.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Anslutning sker till befintligt kommunalt nät. Behovet täcks inom ramen för befintlig kapacitet.

Värme

Miljövänlig uppvärmning, med användning även av alternativa uppvärmningssätt, eftersträvas.

El

Två E-områden är avsatta för Vattenfalls markstationer.

Avfall

Avfallshantering med källsortering förberedes vid nybyggnad. Områden är avsatta vid infarterna för återvinning och källsortering.

Miljökonsekvenser

Landskapsbild

Detaljplanen innebär att jordbruksmarken söder om Råsbäcken tas i anspråk för låghusbebyggelse. Detta område är beläget inom Svalstas egentliga "ortsavgränsning" och bedöms kunna vara lämpligt för en begränsad bebyggelsekomplettering med hänsyn till Ortsstrukturen och inverkan på landskapsbilden. Den öppna landskapsbilden mellan Svalsta och Enstaberga bibehålles i hög grad.

Trafikstörningar

Tillkomsten av bostadsbebyggelsen i området innebär ökad trafik i Svalstas östra del. Genom att Iduns väg inte är av karaktären genomfartsled i anslutning till området kommer sannolikt huvuddelen av trafikökningen att ske på Ymers väg och Svalstavägen. Ökade trafikstörningar kan uppstå.

Området ligger ca 700 meter från järnvägen. Störningsrisken från järnvägen bedöms som liten.

Övrigt

Den närliggande jordbruksmarken och verksamheten kan innebära viss miljöpåverkan (spridning av gödsel och ev bekämpningsmedel, djurhållning) på det nya bebyggelseområdet. Avståndet mellan jordbruksmarken och planerad bebyggelse är som minst ca 40 meter. Mellan kvartersmarken och Råsbäcken, gränsande till jordbruksmarken, är inlagt ett stråk av parkmark, som till viss del kan utgöra en skyddszon. Page 5 of 15

Administrativa frågor

Redovisas i särskild genomförandebeskrivning.

PLAN- OCH BYGGKONTORET

Anne Marie Zettersten
Anne-Marie Zettersten
Stadsarkitekt

Arne Fridén
Arne Fridén
Planarkitekt

TILLÄGG TILL PLANBESKRIVNING

De synpunkter som framfördes under utställningstiden har föranlett följande ändringar av planförslaget:

- Justering av läge för E-område och komplettering med u-område vid infarten från Ymers väg.
- Justering av läge för släpp mellan kvarter mot Råsbäcken.

PLAN- OCH BYGGKONTORET

Anne Marie Zettersten
Anne-Marie Zettersten
Stadsarkitekt

Arne Fridén
Arne Fridén
Planarkitekt

Antagen av Kommunfullmäktige i
Nyköpings kommun 1993-12-14 § 199

LAGA KRAFT 1994-01-18

Detaljplan för ANDERBÄCK 3:1 i Svalsta, Nyköpings kommun

ORGANISATORISKA FRÅGOR

Tidplan

Planprocessen

Samråd	april	1993
Utställningsbeslut BN	juni	1993
Utställning	juni-augusti	1993
Godkännade BN	september	1993
Antagande KF	oktober	1993
Laga kraft	november	1993

Genomförande

Byggstart beräknas ske tidigast 1994, med etappvis utbyggnad av området.

Genomförandetid

Genomförandetiden är 15 år från den dag detaljplanen vinner laga kraft.

Ansvarsfördelning, huvudmannaskap

Exploateringen och ansvarig för plangenomförandet är SKANSKA. Exploatören är huvudman för kvarteretsmark, bekostar och bygger ut allmänna gator för överlämnande till vägföreningen och bekostar anläggande av gång- och cykelväg utmed Ymers väg, samt vissa trafiksäkerhetsförbättrande åtgärder utmed Siguns väg.

Vägföreningen är huvudman för parkmark och plantering på allmän platsmark.

Avtal

Genomförandet av exploateringen och utbyggnaden samt marköverlåtelse regleras i exploateringsavtal mellan Nyköpings kommun och exploatören. Detta avtal kommer att vara upprättat innan kommunfullmäktige antar detaljplanen.

FASTIGHETSÄTTSLIGA FRÅGOR

Fastighetsbildning

Fastighetsbildning genomförs i enlighet med detaljplanen när planen vunnit laga kraft av Lantmäteriet.

Servitut och ledningsrätt upprättas vid behov inom kvartersmark för att säkra el-, tele- och va-ledningar.

Gemensamhetsanläggning

Gemensamhetsanläggning kan bildas för skötsel av fri- ytor och lekplats.

GATUNAMN

Gatorna väster om Svalstavägen har erhållit forn- nordiska gudanamn, t ex Odens väg, Tors väg och Frejas väg. Mot den bakgrunden bedöms det som lämpligt att lokalgatorna inom planområdet namnsättes i enlighet med tidigare princip för namnsättning.

Den västra lokalgatan, som utgör en förlängning av Siguns väg, föreslås erhålla detta namn. Den mindre tvärgatan till denna föreslås erhålla namnet Ulls väg efter idrottsguden Ull. Den östra lokalgatan föreslås erhålla namnet Friggs väg efter gudakonungen Odens hustru Frigg, som har jordmoderns funktion.

EKONOMISKA FRÅGOR

Planekonomi

Exploateringskalkyl upprättas för att redovisa plan- ekonomi. Planavgiften regleras i särskilt avtal.

TEKNISKA FRÅGOR

Kommunen anvisar anslutningspunkter för el samt vatten och avlopp.

Avfallshantering med källsortering skall förberedas vid nybyggnad.

PLAN- OCH BYGGKONTORET

Anne-Marie Zettersten

Anne-Marie Zettersten
Stadsarkitekt

Arne Fridén

Arne Fridén
Planarkitekt

Antagen av Kommunfullmäktige i
Nyköpings kommun 1993-12-14 § 199

LAGA KRAFT 1994-01-18

Bilaga 1: Ändring av detaljplan P94-2 för fastigheten Anderbäck 3:18

Planhandlingar

Detaljplanen består av plankarta med planbestämmelser, planbeskrivning, undersökning av betydande miljöpåverkan samt fastighetsförteckning.

Planens syfte och huvuddrag

Syftet med föreslagen ändring av detaljplan (P94-1) är att införa bestämmelser om huvudmannaskap och mindre ändring av takvinkel för tvåvåningsbebyggelse. Genom ändringen av huvudmannaskap förtydligas gällande detaljplans intentioner och skapar förutsättningar för genomförande av detaljplan och bildande av gemensamhetsanläggningar. En ändring av takvinkel skapar en större flexibilitet och möjliggör nu aktuell bostadsbebyggelse.

Planförfarande

Detaljplanen handläggs enligt PBL, 2010:900, och med begränsat standardförfarande.

Förfarandet har valts med hänsyn till att planförslaget är förenligt med kommunens översiktsplan, inte förväntas medföra betydande miljöpåverkan eller är av betydande intresse för allmänheten. Dessutom omfattar förslaget endast mindre ändringar som är förenliga med gällande detaljplans syfte.

Planarbetet sker i en process där berörda får möjlighet att lämna synpunkter på planförslaget under samrådet. Om samtliga i samrådskretsen godkänner planförslaget under samrådet kan efterföljande granskning uteslutas och detaljplanen antas direkt efter avslutat samråd.

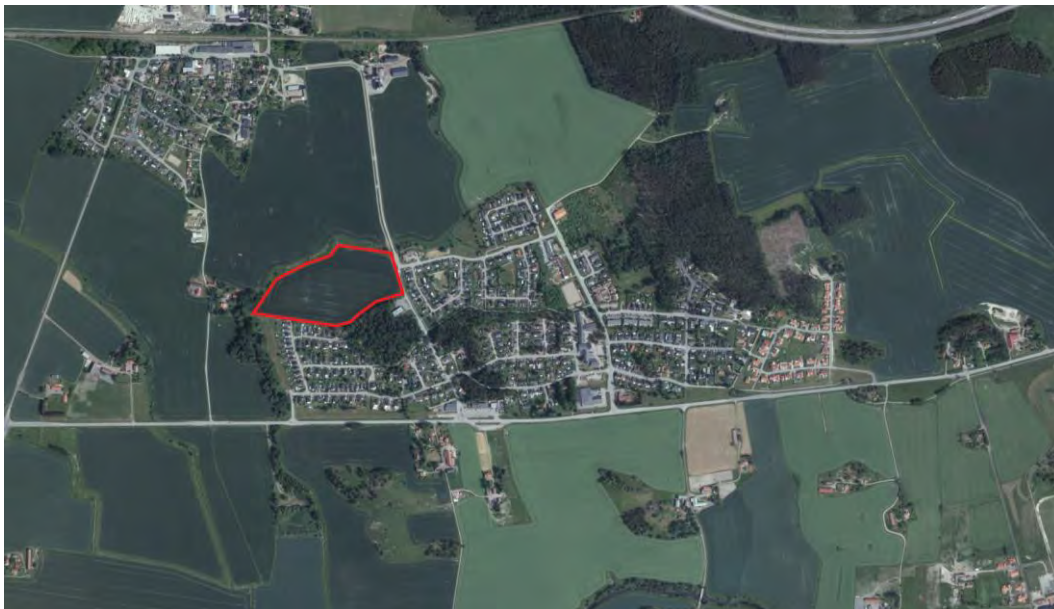
Förenlighet med 3, 4 och 5 kap. MB

Planförslaget bedöms vara förenligt med en ur allmän synpunkt lämplig användning av mark och vattenområden enligt bestämmelserna i 3, 4 och 5 kap. MB.

Plandata

Läge, areal och omfattning

Planområdet är beläget i den nordvästra delen av Svalsta väster om Iduns väg och söder om Råsbäcken. Planområdet är cirka 5,9 ha och innefattar fastigheten Anderbäck 3:18.

Ortofoto över Svalsta, planområdets ungefärliga avgränsning visas med röd linje.

Markägoförhållanden

Marken är i privat ägo.

Tidigare ställningstaganden och förutsättningar

Översiktliga planer och program

Planförslaget är förenligt med fördjupad översiktsplan för Nyköpings tätort och Skavsta, antagen av Kommunfullmäktige 2013-12-10. I den fördjupade översiktsplanen pekas Svalsta ut som ett område där man vid en förändring bör tillgodose möjligheten att komplettera bebyggelsen med nya flerbostadshus.

Befintlig detaljplan

För området gäller följande detaljplan:

P94-2 "Detaljplan för Anderbäck 3:1". Fastställd av kommunstyrelsen 14 december 1993. Genomförandetiden har gått ut.

Gällande detaljplans syfte är att möjliggöra för bostadsbebyggelse i en och två våningar.

Bebyggelsen avses uppföras i form av friliggande småhus, parhus och flerbostadshus. Detaljplanen ger möjlighet till viss flexibilitet beträffande val av hustyp. Antalet bostäder är beroende av val av hustyp och lägenhetsstorlek, men skall totalt uppgå till högst 80 stycken. De allmänna gatorna inom området ska enligt planbeskrivning byggas ut av exploatör för att sedan lämnas över till en vägförening för drift och underhåll. Vägföreningen är huvudman för den allmänna platsmarken.

Områdesbestämmelser och förordnanden

Strandskydd

Planområdet ligger i angränsning till Råsbäcken. Strandskydd gäller inte då området var planlagt före år 1975 med byggnadsplan P69-9. Strandskyddet återinträdde inte vid planläggningen 1994 med hänsyn till övergångsbestämmelser i då gällande PBL från 1987. Vid ändring av nu gällande detaljplan P94-2 återinträder inte strandskydd.

Riksintressen

Planområdet angränsar till riksintresset för kulturmiljövården som gäller för Kiladalen. Ändringen av detaljplan påverkar inte riksintresset.

Kommunala beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har 2021-09-07 i ett planbesked beslutat att detaljplanearbete får inledas för fastigheten Anderbäck 3:18 och att detaljplanearbetet bekostas av Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Undersökning av betydande miljöpåverkan av detaljplan

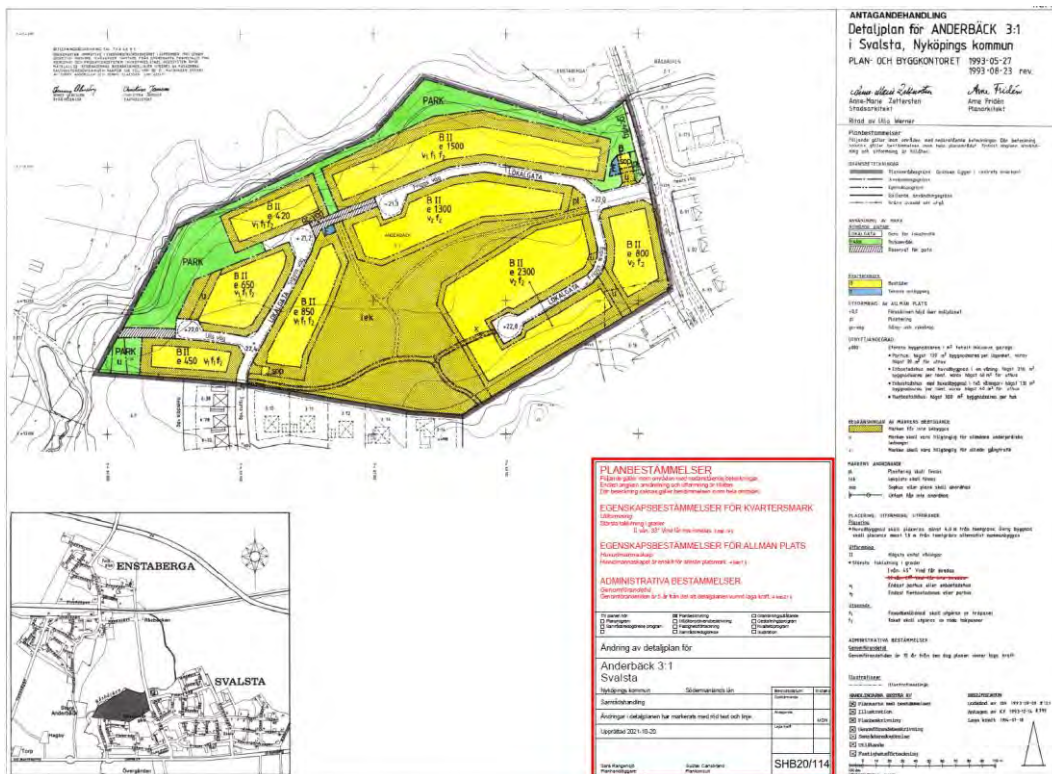
En undersökning av betydande miljöpåverkan har upprättats och samråd har skett med Länsstyrelsen. Den samlade bedömningen är att en ändring av den gällande detaljplanen **inte kan** antas medföra betydande miljöpåverkan. En strategisk miljöbedömning med tillhörande MKB behöver därför inte upprättas.

Föreslagen ändring

På gällande plankarta saknas bestämmelse om huvudmannaskap för allmän plats och huvudmannaskapet räknas därför som kommunalt. Konsekvensen blir att Lantmäteriet har svårigheter att bilda gemensamhetsanläggning för den allmänna platsen. Med anledning av detta föreslås en ändring av detaljplanen för att på så sätt förtydliga planens avsikt gällande huvudmannaskap för allmän platsmark. Ändringen innebär att det tillförs en administrativ bestämmelse för allmän plats rörande huvudmannaskap.

Gällande detaljplan tillåter en största taklutning för byggnader i två våningar som är 27°. För att detaljplanen ska stämma bättre överens med dagens önskemål föreslås en ändring av största taklutning till 33°, detaljplanen blir något mer flexibel och en exploatering enligt pågående planering blir möjlig.

Med ändringen uppdateras egenskapsbestämmelsen för kvartersmark rörande taklutning för byggnader i två våningar. Förslagen ändring bedöms vara i linje med syftet och har ingen påverkan på andra bestämmelser. Se vidare under rubrik *Konsekvenser av planändring*.

Översikt av ny plankarta, nya planbestämmelser syns inom röd ruta.

PLANBESTÄMMELSER
 Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar.
 Endast angiven användning och utformning är tillåten.
 Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela området.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK
Utformning
 Största taklutning i grader
 II vån: 33° Vind får inte inredas, 4 kap 16 §

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALLMÄN PLATS
Huvudmannaskap
 Huvudmannaskapet är enskilt för allmän platsmark, 4 kap 7 §

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER
Genomförandetid
 Genomförandetiden är 5 år från det att detalplanen vunnit laga kraft, 4 kap 21 §

• Största taklutning i grader

I vån: 45° Vind får inredas

~~II vån: 27° Vind får inte inredas~~

Förstoring av nya planbestämmelser samt befintlig planbestämmelse som stryks.

Genomförande

Organisatoriska frågor

Tidplan

Planarbetet bedrivs med begränsat standardförfarande. Tidplanen är preliminär och kan förändras under arbetets gång.

Samråd	december 2021
Antagande	mars 2022
Laga kraft	april 2022

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år från det att detaljplanen vunnit laga kraft.

Huvudmannaskap och ansvarsfördelning

Huvudmannaskapet är enskilt för allmän platsmark.

Det särskilda skälet till enskilt huvudmannaskap motiveras med att det inte finns några allmänna målpunkter i anslutning till planområdet som kan motivera en kommunal väg. Ytterligare motiv för enskilt huvudmannaskap är att övriga gator inom angränsande områden i Enstaberga och Svalsta ingår i en gemensamhetsanläggning (Bergshammar GA:1) och förvaltas av en samfällighetsförening. Om kommunen ska ansvara för en vägsträcka i ett område som i övrigt ingår i en samfällighetsförening skapas en otydlighet rörande skötsel och underhåll av vägarna. Det bedöms också vara irrationellt och kostsamt för kommunen att genomföra driften av denna gata separerad från övriga områden med kommunalt huvudmannaskap.

Fastighetsägaren är ansvarig för genomförande inom kvartersmark och allmän platsmark.

Kommunen är huvudman och ansvarar för utbyggnad av vatten- och avlopp (inkl dagvatten) till anvisade anslutningspunkter. Exploatör ansvarar för eventuell utbyggnad av VA-ledningar inom kvartersmark från anvisad anslutningspunkt och bildar behövlig rättighet och/eller gemensamhetsanläggning för att säkra VA-ledningarna. Inom markreservat för ledningar inom kvartersmark (u-områden) bildas med fördel någon form av rättighet till förmån för Nyköpings kommun.

Avtal

Ett planavtal är upprättat mellan fastighetsägaren och kommunen som reglerar åtaganden och kostnader för detaljplanearbetet.

Ett exploateringsavtal ska upprättas mellan fastighetsägaren och kommunen då exploateringen kräver investeringar på allmän plats. I avtalet regleras ansvars- och kostnadsfördelning. Åtgärder som krävs för plangenomförandet och regleras i avtalet är bland annat:

- Utförande och bekostande av exploatering på allmän plats- och kvartersmark
- Lantmäteriförrättningar
- Utbyggnad av VA och dagvattenlösningar

Exploateringsavtalet som reglerar genomförandefrågor och marköverlåtelser ska tecknas innan detaljplanen antas.

Fastighetsrättsliga frågor

Exploatören ansvarar för att erforderliga ansökningar skickas in till Lantmäteriet och bekostar nödvändiga lantmäteriförrättningar såsom bildande av fastigheter, fastighetsregleringar och bildande av gemensamhetsanläggningar. Exploatören ansvarar för och bekostar även andra nödvändiga fastighetsrättsliga åtgärder såsom inrättande av servitut och ledningsrätter.

För allmän plats inom planområdet (park, lokalgata, gc-väg) bildas en gemensamhetsanläggning och samfällighetsförening kommer ansvara för drift och underhåll. Antingen bildas en egen gemensamhetsanläggning för allmän plats inom planområdet alternativt kan befintlig gemensamhetsanläggning Enstaberga ga:2 omprövas. Enstaberga ga:2 förvaltas idag genom Enstaberga-Svalsta Samfällighetsförening.

För att säkra skötsel och förvaltning av kvartersmarken inom planområdet bör en egen gemensamhetsanläggning bildas för de boende inom fastigheten Anderbäck 3:18. Anläggningar inom kvartersmark som avses är lekplats, sophus, plank och plantering.

Ekonomiska frågor

Planekonomi

Kommunen ansvarar för utbyggnad av VA inom allmän platsmark. Övriga åtgärder som behövs för detaljplanens genomförande bekostar och ansvarar fastighetsägaren för. Både åtgärder inom kvartersmark och allmän platsmark.

Anslutningsavgifter erläggs enligt taxa.

Tekniska frågor

Om ledningar måste flyttas med anledning av exploateringen ansvarar exploatören för erforderliga kontakter och bekostar flytt av ledning samt att erforderlig ansökan skickas in till Lantmäteriet rörande bildande av rättigheter.

Kommunen, i egenskap av huvudman för det kommunala VA-nätet, ansvarar för att ledningar byggs inom allmän platsmark.

VA och dagvattenledningar är till viss del utbyggt i området. Viss lägesjustering krävs där ledningar idag belastar kvartersmark. Detta bekostas av exploatör men utförs av kommunen.

Konsekvenser av planändring

Prövning vid ändring av en detaljplan omfattar det som ändringen avser. Vid ändring av detaljplan görs inte någon ny lämplighets- och lokaliseringssprövning för markanvändningen som sådan för den gällande detaljplanen.

Ändringen medför att bestämmelse om enskilt huvudmannaskap för allmän plats tillförs plankartan. Huvudmannaskapet ändras nu från att ses som kommunalt (i och med att planbestämmelse om detta saknas på plankartan) till att bli enskilt. Detta medför att gemensamhetsanläggning kan bildas för drift och underhåll av vägar och parkmark i enlighet med gällande detaljplans intentioner. Ändringen innebär också att tillåten taklutning för tvåvåningshus inom planområdet ändras från 27° till 33° för att möjliggöra planerade hus. Ändringen bedöms rymmas inom syftet med gällande plan vars intention är att tillåta en flexibilitet i val av hustyper. Ändringen bedöms inte medföra någon påverkan på omgivningen då ytterligare våning eller vind inte får inredas enligt planens bestämmelser.

Med ett genomförande av ändringen kan planområdet exploateras och byggas ut enligt intentionerna i gällande detaljplan genom att gemensamhetsanläggningar bildas för allmän plats. Under byggnationen kan närboende beröras av vissa tillfälliga störningar i form av buller, vibrationer och trafik på tillfartsväg till planområdet.

Medverkande i planarbetet

Planarbetet har bedrivits på uppdrag av Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Detaljplanen har upprättats av Samhällsbyggnad, Stadsbyggnadsenheten tillsammans med Ramboll.

Sara Rangensjö
Planarkitekt
Samhällsbyggnad, Nyköpings kommun

Gustav Carlsbrand
Planarkitekt
Ramboll

**MSN § [REDACTED] Beslut om
sanktionsavgift****Diarienummer: B 2021-1017**

Bygglovenheten har konstaterat att det har installerats en eldstad utan startbesked på aktuell fastighet.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslås därför påföra en byggsanktionsavgift enligt 11 kap 51, 52, 53 och 57 plan- och bygglagen samt 9 kap. 1 och 13 § plan- och byggförordningen.

Lagrum**Anmälan, startbesked och ingripande**

Innan en eldstad installeras måste installationen anmälas och ett startbesked måste meddelas, 6 kap. 5 § 4 p. plan- och byggförordningen (PBF) och 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (PBL).

I de fall en eldstad har installerats utan anmälan och startbesked ska tillsynsmyndigheten pröva förutsättningar för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd, 11 kap. 5 § PBL.

Byggsanktionsavgift och eventuell befrielse

Om någon bryter mot en bestämmelse i bygglagstiftningen ska tillsynsmyndigheten ta ut en byggsanktionsavgift, 11 kap. 51 § PBL.

En byggsanktionsavgift ska tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. En avgift behöver dock inte tas ut om det är oskäligt med hänsyn till (1) den avgiftsskyldigas sjukdom, (2) omständigheter som den avgiftsskyldiga inte har kunnat eller borde kunnat förutse eller påverka, eller (3) vad den avgiftsskyldige har gjort för att undvika att en överträdelse skulle inträffa, 11 kap. 53 § PBL.

En byggsanktionsavgift får i ett enskilt fall sättas ned om avgiften inte står i rimlig proportion till den överträdelse som har begåtts. Avgiften får sättas ned till hälften eller en fjärdedel, 11 kap. 53a § PBL.

En byggsanktionsavgift ska inte tas ut om rättelse sker innan Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden tar upp ärendet för beslut på ett sammanträde, 11 kap. 54 § PBL.

En byggsanktionsavgift ska tas ut av (1) den som när överträdelsen begicks var ägare till den fastighet eller det byggnadsverk som överträdelsen avser, (2) den som begick överträdelsen, eller (3) den som har fått fördel av överträdelsen, 11 kap. 57 § PBL.

Byggsanktionsavgiftens storlek

Byggsanktionsavgiften fastställs med tillämpning av det prisbasbelopp som gäller för beslutsåret, 9 kap 1 § PBF.

Byggsanktionsavgiften för att ha installerat en eldstad utan startbesked är 0,1 prisbasbelopp, 9 kap. 13 § 2 p. PBF.

Motivering

Att installera en eldstad utan startbesked innebär att en byggsanktionsavgift ska tas ut.

Fastighetsägaren har blivit informerad om vad som krävs för att undvika byggsanktionsavgift men valt att gå vidare med anmälan. Att anmäla och därefter få startbesked i efterhand är inte en rättelse.

Om en eldstad har installerats olovligt saknas det betydelse för bedömningen om byggsanktionsavgift om fastighetsägaren haft uppsåt till överträdelsen eller ej. I ärendet har det inte framkommit några omständigheter som innebär en befrielse eller nedsättning av byggsanktionsavgift. Det finns därför skäl att ta ut byggsanktionsavgift.

Beräkning av byggsanktionsavgift

Byggsanktionsavgiften beräknas utifrån antal installationer som gjorts utan anmälan och startbesked. Av vad som har framkommit i utredningen har en (1) installation gjorts.

Prisbasbelopp: 47 600 kronor (år 2021)

Antal: 1 styck

Formel: $0,1 * pbb * \text{antal}$

Beräkning: $0,1 * 47\ 600 * 1 = 4\ 760$ kronor.

Då [REDACTED] var ägare till fastigheten när eldstaden installerades kommer Bygglovenheten föreslå att Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden tar ut en byggsanktionsavgift på totalt 4 760 kronor.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

- 1) att påföra [REDACTED] en sammanlagd byggsanktionsavgift på 4 760 kronor.

Upplysningar

Betalning ska göras inom två månader från det att du tagit del av beslutet enligt 11 kap. 61 § och 11 kap. 59 § PBL. Sanktionsavgiften kommer att faktureras separat.

Handlingar som hör till beslutet:

Beräkning byggsanktionsavgift upprättad 2021-11-05

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut delges

Fastighetens ägare

Kopia på Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut skickas till

Akten

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse; [REDACTED]

Sammanfattning

Bygglovenheten har konstaterat att det har installerats en eldstad utan startbesked på aktuell fastighet.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslås därför påföra en byggsanktionsavgift enligt 11 kap 51, 52, 53 och 57 plan- och bygglagen samt 9 kap. 1 och 13 § plan- och byggförordningen.

Bakgrund

Den 2020-05-19 tog bygglovenheten emot en anmälan om installation av eldstad i en vedeldad bastu. I anmälan framgick det att eldstaden redan var installerad.

Bygglovenheten har informerat fastighetsägaren om att en nyinstallation av eldstad kräver en anmälan och ett beslut om startbesked innan installationen får påbörjas samt fått informerat om att en byggsanktionsavgift kan tas ut om rättelse inte vidtas. I det här fallet skulle det innebära att eldstaden tas bort.

Lagrum

Anmälan, startbesked och ingripande

Innan en eldstad installeras måste installationen anmälas och ett startbesked måste meddelas, 6 kap. 5 § 4 p. plan- och byggförordningen (PBF) och 10 kap. 3 § plan- och bygglagen (PBL).

I de fall en eldstad har installerats utan anmälan och startbesked ska tillsynsmyndigheten pröva förutsättningar för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd, 11 kap. 5 § PBL.

Byggsanktionsavgift och eventuell befrielse

Om någon bryter mot en bestämmelse i bygglagstiftningen ska tillsynsmyndigheten ta ut en byggsanktionsavgift, 11 kap. 51 § PBL.

En byggsanktionsavgift ska tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. En avgift behöver dock inte tas ut om det är oskäligt med hänsyn till (1) den avgiftsskyldigas sjukdom, (2) omständigheter som den avgiftsskyldiga inte har kunnat eller borde kunnat förutse eller påverka,

eller (3) vad den avgiftsskyldige har gjort för att undvika att en överträdelse skulle inträffa, 11 kap. 53 § PBL.

En byggsanktionsavgift får i ett enskilt fall sättas ned om avgiften inte står i rimlig proportion till den överträdelse som har begåtts. Avgiften får sättas ned till hälften eller en fjärdedel, 11 kap. 53a § PBL.

En byggsanktionsavgift ska inte tas ut om rättelse sker innan Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden tar upp ärendet för beslut på ett sammanträde, 11 kap. 54 § PBL.

En byggsanktionsavgift ska tas ut av (1) den som när överträdelsen begicks var ägare till den fastighet eller det byggnadsverk som överträdelsen avser, (2) den som begick överträdelsen, eller (3) den som har fått fördel av överträdelsen, 11 kap. 57 § PBL.

Byggsanktionsavgiftens storlek

Byggsanktionsavgiften fastställs med tillämpning av det prisbasbelopp som gäller för beslutsåret, 9 kap 1 § PBF.

Byggsanktionsavgiften för att ha installerat en eldstad utan startbesked är 0,1 prisbasbelopp, 9 kap. 13 § 2 p. PBF.

Motivering

Att installera en eldstad utan startbesked innebär att en byggsanktionsavgift ska tas ut.

Fastighetsägaren har blivit informerad om vad som krävs för att undvika byggsanktionsavgift men valt att gå vidare med anmälan. Att anmäla och därefter få startbesked i efterhand är inte en rättelse.

Om en eldstad har installerats olovligt saknas det betydelse för bedömningen om byggsanktionsavgift om fastighetsägaren haft uppsåt till överträdelsen eller ej. I ärendet har det inte framkommit några omständigheter som innebär en befrielse eller nedsättning av byggsanktionsavgift. Det finns därför skäl att ta ut byggsanktionsavgift.

Beräkning av byggsanktionsavgift

Byggsanktionsavgiften beräknas utifrån antal installationer som gjorts utan anmälan och startbesked. Av vad som har framkommit i utredningen har en (1) installation gjorts.

Prisbasbelopp: 47 600 kronor (år 2021)

Antal: 1 styck

Formel: $0,1 * pbb * \text{antal}$

Beräkning: $0,1 * 47\ 600 * 1 = 4\ 760$ kronor.

Då [REDACTED] var ägare till fastigheten när eldstaden installerades kommer Bygglövenheten föreslå att Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden tar ut en byggsanktionsavgift på totalt 4 760 kronor.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att påföra [REDACTED] en sammanlagd byggsanktionsavgift på 4 760 kronor.

Kjell Hagberg
Bygglovchef

Helena Malmström
Byggnadsinspektör

Upplysningar

Betalning ska göras inom två månader från det att du tagit del av beslutet enligt 11 kap. 61 § och 11 kap. 59 § PBL. Sanktionsavgiften kommer att faktureras separat.

Handlingar som hör till beslutet:

Beräkning byggsanktionsavgift upprättad 2021-11-05

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut delges

Fastighetens ägare

Kopia på Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut skickas till

Akten

MSN § LÖVKOJAN 1 - Bygglov för uppförande av källsorteringshus/miljöhus

Diarienummer: B 2021-850

Sökande: BRF Kojan, Oppeby Torg 2 B, 611 56 Nyköping

Ansökan avser uppförande av ett miljöhus med en byggnadsarea på ca 6 m². Miljöhuset blir ca 2,75 meter högt och taket uppförs som ett pulpettak som bekläds med plast. Fasaderna uppförs med stående tryckimpregnerad träpanel. Miljöhuset placeras på fastighetens västra del mot fastighetsgräns.

Platsen omfattas av detaljplan P52-7 som anger att marken är prickad. Prickad mark får ej bebyggas och åtgärden är därför planstridig.

Detaljplanen fastställdes före den äldre plan- och bygglagen (ÄPBL) trädde i kraft, vilket innebär att 39 § byggnadsstadgan gäller. Där framgår bland annat att byggnader ska placeras minst 4,5 meter från tomtgräns och att avvikelser bara får godtas om det finns särskilda skäl.

Hörande och inkomna synpunkter

Grannar och berörda sakägare har fått tillfälle att lämna in sina synpunkter om ansökan. Tre svar har inkommit, alla utan erinran. Renhållningen har yttrat sig, de har inget att erinra men påpekar att miljöhuset gärna ska ligga i marknivå och inte ha några trösklar eller andra hinder.

Bygglovenhetens bedömning framkommer av motiveringen.

Lagstöd

Bygglov ska bland annat ges för en åtgärd inom detaljplan om fastigheten och det byggnadsverk som åtgärden avser överensstämmer med detaljplan, om åtgärden överensstämmer med detaljplan och om åtgärden uppfyller de krav som ställs i 2 och 8 kap plan- och bygglagen, PBL (PBL 9:30).

För en åtgärd som avviker från detaljplan eller områdesbestämmelser får bygglov ges om detaljplanens genomförandetid har gått ut och åtgärden är förenlig med detaljplanens syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse (PBL 9:31c).

Vid små åtgärder så som uppförande av ett miljöhus krävs inte en kontrollansvarig, trots 10 kap. 9 §, om nämnden inte beslutar annat (PBL 10:10 och 16:10).

En åtgärd som kräver lov får inte påbörjas utan att nämnden har gett ett startbesked. (10 kap 3 § PBL).

Nämnden får ta ut en avgift för bland annat beslut om lov, startbesked och slutbesked, och andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder (PBL 12:8). Om handläggningstiden från det att tidsfristen börjar överskrider 10 veckor ska avgiften reduceras (PBL 12:8a).

Motivering

Åtgärden är planstridig i och med att detaljplanen anger att marken ej får bebyggas.

Skäl att godta en avvikelse är den nivåskillnad (trappa) som gör att renhållningen inte kan dra ut kärlden om de placeras längre in på gården. Den föreslagna placeringen ger renhållningen en bättre arbetsmiljö.

Miljöhuset behövs också för att undvika att obehöriga slänger sina sopor i föreningens sopkärl samt för att undvika att snö lägger sig på locken och gör dem tunga att lyfta.

Liknande avvikelse för ett miljöhus har godtagits 2014 på fastigheten Palmen 1 som ligger inom samma detaljplan (BTN 2014-000681).

Bygglovenheten bedömer att ansökan avser en åtgärd som är att betrakta som ett angeläget gemensamt behov, varför bygglov kan beviljas med stöd av plan- och bygglagen 9 kap 31c §.

Kontrollansvarig

Åtgärden bedöms vara av sådan mindre art att det inte är nödvändigt att koppla en kontrollansvarig till projektet.

Startbesked

Bygglovenheten bedömer att åtgärden kan antas uppfylla de krav som gäller enligt plan- och bygglagen, plan- och byggförordningen eller dess föreskrifter. Startbesked kan därför meddelas.

Avgift

Avgiften grundar sig på Kommunfullmäktiges beslut om taxa för bygglov och geografisk information (dnr KK19/414). Bygglovet är debiterat enligt bilaga A, kolumn 2.5.

Tidsfristen började löpa den 21 september och beslutet är fattat den 7 december, vilket innebär en handläggningstid på ca 11 veckor. Lagstadgad tidsfrist har överskridits med en vecka.

Eftersom den lagstadgade tidsfristen för handläggningstiden har överskridits med en vecka har avgiften reducerats med en femtedel.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

Beslut om bygglov

- 1) att** bygglov beviljas, med stöd av 9 kap 31c § plan- och bygglagen.
- 2) att** åtgärden inte kräver en kontrollansvarig (PBL 10:10 och 16:10).
- 3) att** ta ut en avgift på 11 928 kronor för nedlagd handläggningstid (PBL 12:8)

Beslut om startbesked

- 4) att** startbesked meddelas (PBL 10:3)
- 5) att** startbeskedet villkoras med att en finutstakning ska utföras innan byggnadsarbetena får påbörjas.
- 6) att** följande förutsättningar för slutbesked gäller:
 - Lägeskontroll ska vara utförd av kommunen. Lägeskontrollen beställs av sökande när byggnadsarbetena är slutförda.
 - Ansökan om slutbesked (intyg om färdigställd byggåtgärd) lämnas in till nämnden på www.nykoping.se/slutbesked.

Beslutsgrundande handlingar

Ansökan	inkom: 2021-08-30
Plan- och fasadritning	inkom: 2021-09-21
Situationsplan	inkom: 2021-09-21
Yttrande	inkom: 2021-10-18
Remissvar	inkom: 2021-10-25
Yttrande	inkom: 2021-10-26

Bilagor

Hur man överklagar

Upplysningar

Vänta med att betala avgiften tills det att du får en separat faktura från oss.

Avgiften bestäms enligt en taxa beslutad i kommunfullmäktige. Taxan i sin helhet hittar du på vår hemsida: www.nykoping.se/bygglovstaxa

Lovet innebär inte rätt att påbörja byggnadsarbetena. Innan arbetena får påbörjas krävs ett startbesked från Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Lovet upphör att gälla om åtgärden inte påbörjas inom två år och avslutas inom fem år från den dagen beslutet fått laga kraft.

Finutstakning krävs innan arbetena får påbörjas. Den kan beställas av Bygglövenheten som tar ut en avgift för arbetet. Denna avgift tillkommer utöver bygglovavgiften. Läs mer på vår hemsida:

www.nykoping.se/husutstakning

Upplysning om andra tillstånd

Fastighetsägaren ska ha gett sitt tillstånd innan byggnadsarbetena får påbörjas.

Beslutet skickas till:

Sökanden

Akten

Beslutet delges (9 kap 41 § Plan- och bygglagen):

Andra fastighetsägare än sökande.

Beslutet kungörs i Post- och inrikes tidningar (9 kap 41a § Plan- och bygglagen)

Meddelande om kungörelse skickas till (9 kap 41b § Plan- och bygglagen) berörda sakägare:

OPPEBY GÅRD 1:2 (MEX, GPH)

LÖVKOJAN 2, 11

GULLVIVAN 18

Meddelande till andra sakägare än ovan nämnda skickas inte ut eftersom antalet är så stort att det skulle innebära större kostnader och besvär än vad som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med meddelandet.

LÖVKOJAN 1

Ansökan om bygglov för uppförande av källsorteringshus/miljöhus

Sökande: BRF Kojan
Oppeby Torg 2 B
611 56 NYKÖPING

Beskrivning

Ansökan avser uppförande av ett miljöhus med en byggnadsarea på ca 6 m². Miljöhuset blir ca 2,75 meter högt och taket uppförs som ett pulpettak som bekläds med plast. Fasaderna uppförs med stående tryckimpregnerad träpanel. Miljöhuset placeras på fastighetens västra del mot fastighetsgräns.

Platsen omfattas av detaljplan P52-7 som anger att marken är prickad. Prickad mark får ej bebyggas och åtgärden är därför planstridig.

Detaljplanen fastställdes före den äldre plan- och bygglagen (ÄPBL) trädde i kraft, vilket innebär att 39 § byggnadsstadgan gäller. Där framgår bland annat att byggnader ska placeras minst 4,5 meter från tomtgräns och att avvikelser bara får godtas om det finns särskilda skäl.

Hörande och inkomna synpunkter

Grannar och berörda sakägare har fått tillfälle att lämna in sina synpunkter om ansökan. Tre svar har inkommit, alla utan erinran. Renhållningen har yttrat sig, de har inget att erinra men påpekar att miljöhuset gärna ska ligga i marknivå och inte ha några trösklar eller andra hinder.

Bygglovenhetens bedömning framkommer av motiveringen.

Lagstöd

Bygglov ska bland annat ges för en åtgärd inom detaljplan om fastigheten och det byggnadsverk som åtgärden avser överensstämmer med detaljplan, om åtgärden överensstämmer med detaljplan och om åtgärden uppfyller de krav som ställs i 2 och 8 kap plan- och bygglagen, PBL (PBL 9:30).

För en åtgärd som avviker från detaljplan eller områdesbestämmelser får bygglov ges om detaljplanens genomförandetid har gått ut och åtgärden är förenlig med detaljplanens syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse (PBL 9:31c).

Vid små åtgärder så som uppförande av ett miljöhus krävs inte en kontrollansvarig, trots 10 kap. 9 §, om nämnden inte beslutar annat (PBL 10:10 och 16:10).

En åtgärd som kräver lov får inte påbörjas utan att nämnden har gett ett startbesked. (10 kap 3 § PBL).

Nämnden får ta ut en avgift för bland annat beslut om lov, startbesked och slutbesked, och andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder (PBL 12:8). Om handläggningstiden från det att tidsfristen börjar överskrider 10 veckor ska avgiften reduceras (PBL 12:8a).

Motivering

Åtgärden är planstridig i och med att detaljplanen anger att marken ej får bebyggas.

Skäl att godta en avvikelse är den nivåskillnad (trappa) som gör att renhållningen inte kan dra ut kärnen om de placeras längre in på gården. Den föreslagna placeringen ger renhållningen en bättre arbetsmiljö.

Miljöhuset behövs också för att undvika att obehöriga slänger sina sopor i föreningens sopkärl samt för att undvika att snö lägger sig på locken och gör dem tunga att lyfta.

Liknande avvikelse för ett miljöhus har godtagits 2014 på fastigheten Palmén 1 som ligger inom samma detaljplan (BTN 2014-000681).

Bygglovenheten bedömer att ansökan avser en åtgärd som är att betrakta som ett angeläget gemensamt behov, varför bygglov kan beviljas med stöd av plan- och bygglagen 9 kap 31c §.

Kontrollansvarig

Åtgärden bedöms vara av sådan mindre art att det inte är nödvändigt att koppla en kontrollansvarig till projektet.

Startbesked

Bygglovenheten bedömer att åtgärden kan antas uppfylla de krav som gäller enligt plan- och bygglagen, plan- och byggförordningen eller dess föreskrifter. Startbesked kan därför meddelas.

Avgift

Avgiften grundar sig på Kommunfullmäktiges beslut om taxa för bygglov och geografisk information (dnr KK19/414). Bygglovets är debiterat enligt bilaga A, kolumn 2.5.

Tidsfristen började löpa den 21 september och beslutet är fattat den 7 december, vilket innebär en handläggningstid på ca 11 veckor. Lagstadgad tidsfrist har överskridits med en vecka.

Eftersom den lagstadgade tidsfristen för handläggningstiden har överskridits med en vecka har avgiften reducerats med en femtedel.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslås besluta

Beslut om bygglov

att bygglov beviljas, med stöd av 9 kap 31c § plan- och bygglagen.

att åtgärden inte kräver en kontrollansvarig (PBL 10:10 och 16:10).

att ta ut en avgift på 11 928 kronor för nedlagd handläggningstid (PBL 12:8)

Beslut om startbesked

att startbesked meddelas (PBL 10:3)

att startbeskedet villkoras med att en finutstakning ska utföras innan byggnadsarbetena får påbörjas.

att följande förutsättningar för slutbesked gäller:

- Lägeskontroll ska vara utförd av kommunen. Lägeskontrollen beställs av sökande när byggnadsarbetena är slutförda.
- Ansökan om slutbesked (intyg om färdigställd byggåtgärd) lämnas in till nämnden på www.nykoping.se/slutbesked.

Kjell Hagberg
Bygglovschef

Anna Olasdotter
Bygglovhandläggare

Beslutsgrundande handlingar

Ansökan	inkom: 2021-08-30
Plan- och fasadritning	inkom: 2021-09-21
Situationsplan	inkom: 2021-09-21
Yttrande	inkom: 2021-10-18
Remissvar	inkom: 2021-10-25
Yttrande	inkom: 2021-10-26

Bilagor

Hur man överklagar

Upplysningar

Vänta med att betala avgiften tills det att du får en separat faktura från oss.

Avgiften bestäms enligt en taxa beslutad i kommunfullmäktige. Taxan i sin helhet hittar du på vår hemsida: www.nykoping.se/bygglovstaxa

Lovet innebär inte rätt att påbörja byggnadsarbetena. Innan arbetena får påbörjas krävs ett startbesked från Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Lovet upphör att gälla om åtgärden inte påbörjas inom två år och avslutas inom fem år från den dagen beslutet fått laga kraft.

Finutstakning krävs innan arbetena får påbörjas. Den kan beställas av Bygglovenheten som tar ut en avgift för arbetet. Denna avgift tillkommer utöver bygglovavgiften. Läs mer på vår hemsida: www.nykoping.se/husutstakning

Upplysning om andra tillstånd

Fastighetsägaren ska ha gett sitt tillstånd innan byggnadsarbetena får påbörjas.

Beslut till:

Sökanden
Akten

Beslutet delges (9 kap 41 § Plan- och bygglagen):

Andra fastighetsägare än sökande.

Beslutet kungörs i Post- och inrikes tidningar (9 kap 41a § Plan- och bygglagen)

Meddelande om kungörelse skickas till (9 kap 41b § Plan- och bygglagen) berörda sakägare:

OPPEBY GÅRD 1:2 (MEX, GPH)
LÖVKOJAN 2, 11
GULLVIVAN 18

Meddelande till andra sakägare än ovan nämnda skickas inte ut eftersom antalet är så stort att det skulle innebära större kostnader och besvär än vad som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med meddelandet.

Använd gärna vår e-tjänst för att göra din ansökan/anmälan: <https://etjanster.nykoping.se/>
1. Fastighet och sökande

* Obligatoriska fält

Fastighetsbeteckning*	Fastighetsadress*
Brf. Lörkojan 1	Oppeby Torg 2-4
Sökande*	Organisationsnummer/personnummer*
Berndt Lindblom	719000-0807
Adress*	E-postadress
Oppeby Torg 2B	[REDACTED]
Postadress*	Te
61156 Nyköping	[REDACTED]
Fakturamottagare (om annan än sökande)	Organisationsnummer/Personnummer
Brf Kojan	719000-0807
Faktureringsadress	Postadress
Oppeby Torg 2A	61156 Nyköping

Sökande är fastighetsägare*: JA NEJHar du tidigare haft kontakt med någon handläggare i ärendet? JA NEJHandläggarens namn: Gabriella Forsling**2. Ansökan avser**

☒ Bygglov	☐ Strandskyddsdispens	☐ Marklov	☐ Ingripandebesked
☐ Förhandsbesked	☐ Rivningslov	☐ Villkorsbesked	
Bygglov för tidsbegränsat lov	Tidigare ärende (ärendenummer)		

Beräknad produktionskostnad: lägre än 450 000 högre än 450 000Beräknad byggstart: hösten 2021**3. Typ av åtgärd**

☐ Nybyggnad	☐ Tillbyggnad	☐ Fasadändring	☐ Plank eller mur	☐ Skylt/ljusordning
☐ Ändrad användning från – till: _____				
☒ Annan åtgärd: <u>byggnadsändring</u>				

4. Anmälan avser

☐ Vatten och avlopp	☐ Hiss	☐ Ventilation	☐ Barande konstruktion	☐ Rivningsanmälan
☐ Eldstad/rökkanal, se separat blankett ☐ Attefallsåtgärd: _____				

Om du ska installera vatten och avlopp, tänk på att det också kan behövas en anmälan till Miljöenheten. Läs mer på vår hemsida, nykoping.se/bygglov

5. Byggnadstyp*

☐ Enbostadshus (permanentboende)	☐ Fritidshus	☐ Industribyggnad	☐ Affärs-/kontorshus
☐ Garage/gäststuga/förråd eller dyl.: _____			
☐ Flerbostadshus, antal berörda lägenheter: _____ st			
☒ Annat: <u>Sopprum (fristående)</u>		Berörd area: <u>5,3</u> m ²	

6. Utvändiga material och färger (vid ny- och tillbyggnad, ombyggnad samt ändring)

Fasadbeklädnad		Annat	Färg (NCS-nr)
☐ Tegel	☐ Betong	☐ Plåt	☒ Trä
☐ Puts	☐ Glas	_____ <u>Tryckimpreg</u>	
Takbeläggning			
☐ Lertegel	☐ Betong	☐ Plåt	☐ Papp
☐ Skiffer	☐ Koppar	<u>plast</u>	
Kulörer: _____			

Om du ska installera vatten och avlopp, tänk på att det också kan behövas en anmälan till Miljöenheten. Läs mer på vår hemsida, nykoping.se/bygglov

7. Anslutningar till VA

Anslutning till	Kommunalt	Gemensamhets-anläggning	Enskild anläggning	
Vatten	☐	☐	☐	☐ Befintlig anläggning
Avlopp	☐	☐	☐	☐ Ny anläggning
Dagvatten	☐	☐	☐	

8. Kortfattad beskrivning av ärendet och eventuella förtydliganden till ovan lämnade uppgifter

Sopprum med läsbara dörrar

9. Certifierad kontrollansvarig enligt PBL

Namn	Personnummer	Behörighetsnummer
Adress	Postadress	
E-postadress	Telefon (även riktnummer)	

10. Sökandes namnteckning*

Ort och datum	
<u>Nyköping 27/8 2021</u>	
Namnteckning	Namnförtydligande
<u>Eva Henningson</u>	<u>Eva Henningson</u>

POSTADRESS
Nyköpings kommun
Samhällsbyggnad
Bygglovenheten
611 83 NYKÖPING

BESÖKSADRESS
Stadshuset, Stora Torget

TELEFON
0155-24 82 50

E-POST OCH WEBB
bygglov@nykoping.se
www.nykoping.se/bygglov

ORGANISATIONSNR
21 20 00-2940

Bygg - Lämna svar vid hörande av grannar och sakägare

E-tjänst ID	211026-SHB_2017_GRANNE-FS43
Inskickat	2021-10-26 16:22

Vald remiss

Diarienummer	B 2021-000850
Beskrivning	Ansökan om bygglov för uppförande av källsorteringshus/miljöhus
Förnamn	[REDACTED]
Efternamn	[REDACTED]
Fastighetsbeteckning	LOVKOJAN 2
Svara senast	2021-11-10

Erinran / Ingen erinran

Invändningar	Ingen erinran
--------------	---------------

Ingen erinran

Signeringsinformation

Ankomsttid:	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]

Kempe Damperud Michaela

Från: Karlsson Stina
Skickat: den 18 oktober 2021 14:28
Till: Nyköpings kommun - Bygglov
Ämne: Dnr B 2021-000850

Hej,

Vi har granskat handlingarna på Lövkojan 1.

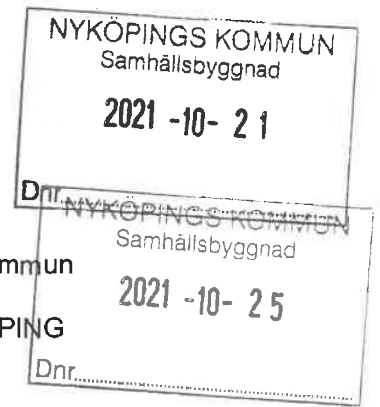
Vi har inga synpunkter, men det är bra att tänka på att miljöhuset gärna ska ligga i marknivå och inte ha några trösklar eller andra hinder. Om det är trösklar behöver det byggas en liten ramp så att kärnen enkelt kan dras.

Med vänliga hälsningar,
Stina

Stina Karlsson | Avfallsplanerare | Tekniska divisionen
Nyköpings kommun | 611 83 Nyköping
vxl 0155-24 80 00 | direkt 0155-45 80 20
stina.karlsson@nykoping.se
www.nykoping.se | facebook.com/nykopingkommun

2021-10-20
B 2021-000850

Nyköpings Kommun
MEX
611 83 NYKÖPING

Granneyttrande

Ärendet avser: Ansökan om bygglov för uppförande av källsorteringshus/miljöhus
Fastighet: LÖVKOJAN 1
Sökande: BRF Kojan
Handläggare: Anna Olasdotter
Bygglovhandläggare
0155-24 82 50
bygglov@nykoping.se

Varför blir du som granne berörd

Vi har tagit emot en ansökan om bygglov för ett mindre miljöhus på fastigheten Lövkojan1.

Detaljplanen som bestämmer vad och hur det är tillåtet att bygga i området anger att byggnad inte får uppföras på prickad mark. Åtgärden innebär en avvikelse då bostadsrättsföreningen vill uppföra ett skärmtak ovan sina sopkärl och de står på prickad mark.

Vid avvikelser från detaljplan ska grannar och andra berörda sakägare ges tillfälle att komma in med sina synpunkter i ärendet. Svaren utgör en del av det underlag som ligger till grund för Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut.

Så här yttrar du dig

Du kan ta del av ansökningshandlingarna och lämna ditt yttrande med din e-legitimation via kommunens e-tjänst – **Lämna svar vid hörande som granne/sakägare.**

Länk till e-tjänst: <https://nykoping.se/granneyttrande/>.

Ditt yttrande ska vara inlämnat till Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden senast **2021-11-10**.

Även om du inte har någon erinran är vi tacksamma om du svarar så snart som möjligt. Det underlättar för sökanden att få sin ansökan snabbt behandlad.

Enligt plan- och bygglagen 9 kap. 25 § ska berörda grannar, kända sakägare och andra berörda ges tillfälle att yttra sig över ansökningar som avviker från gällande detaljplan eller som utförs i ett område som inte omfattas av detaljplan. Yttrandena utgör en del av det underlag som ligger till grund för Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut.

Om du inte har e-legitimation eller har frågor gällande e-tjänsten är du välkommen att kontakta Bygglovenheten på telefonnummer 0155-24 82 50 eller bygglov@nykoping.se

Med vänlig hälsning

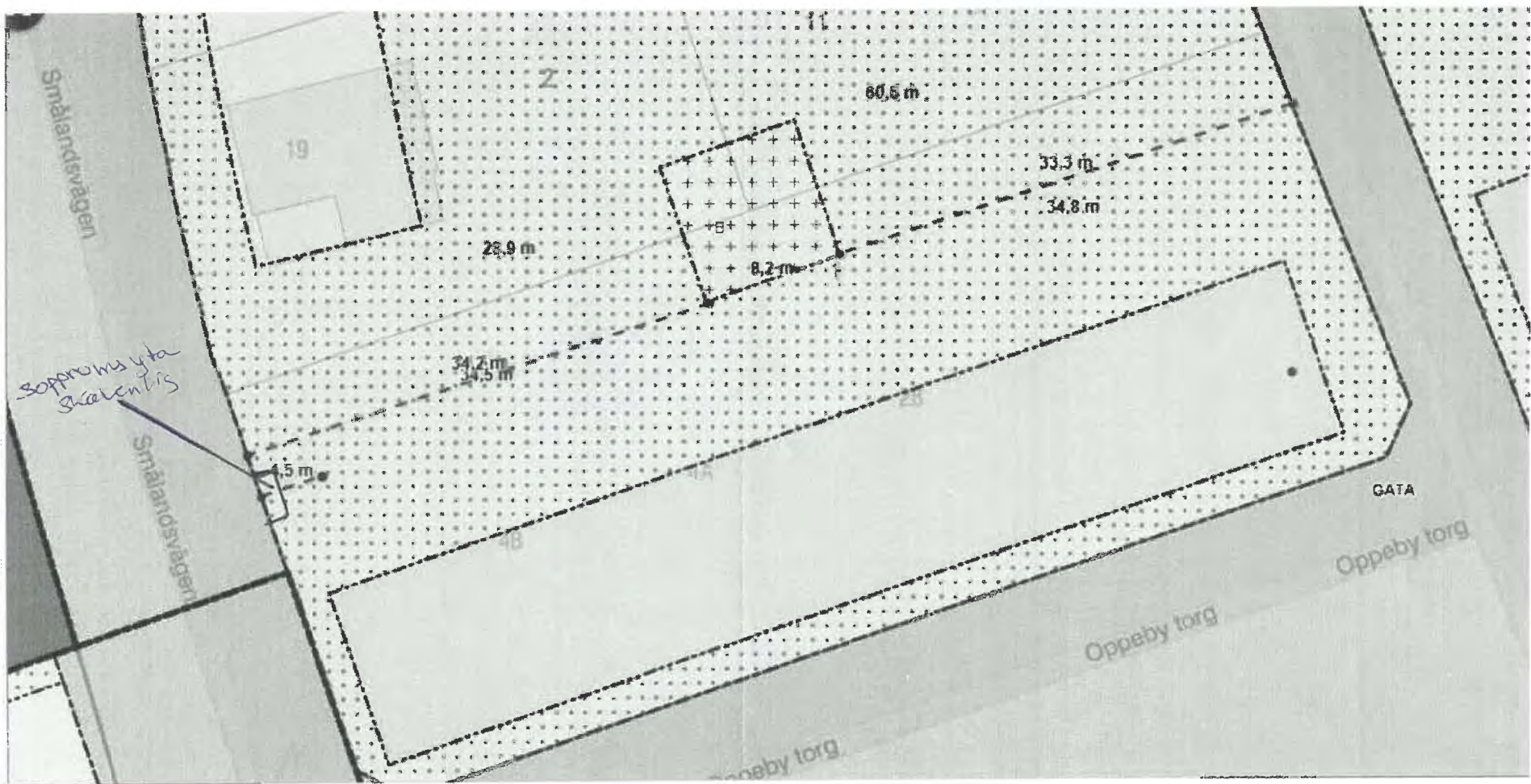
Anna Olasdotter
Bygglovhandläggare

Postadress
Nyköpings kommun
Samhällsbyggnad
Bygglovenheten
611 83 NYKÖPING

Besöksadress
Stadshuset
Stora torget
Nyköping

Tfn 0155-24 82 50
E-post bygglov@nykoping.se

Org nr 212000-2940
Bg 619-0342
kommun@nykoping.se
www.nykoping.se

Smålandsvägen

Bygglåvsånsökan

Fastighet: LÖVKOJAN 1
Ärende nr Diarienummer: B 2021-000850

Befintlig fastighet Bostadsrättsföreningen Kojan 719000-0807

Oppebytorq 2-4 Nyköping

kontaktperson

Berndt Lindblom mobil nr 0737520040

berndtlindblom@gmail.com

MSN § TYSTBERGA-ENEBY 1:6 - Bygglov för tillbyggnad av byggnad för utbildning

Diarienummer: B 2021-722

Sökande: Tekniska divisionen

En ansökan om tillbyggnad av byggnad för utbildning har inkommit till Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Befintlig skola ska byggas till mot västra gaveln med en byggnadsarea (BYA) på ca 89 kvm i tre våningsplan. Bruttoarean (BTA) uppgår till ca 211 kvm.

Det tillbyggda utrymmet ska inrymma trapphus, fläktrum, toaletter samt kapprum.

Fasader utförs med stående träpanel i vitbeige kulör. Taket kläs med grå plåt.

Platsen omfattas av detaljplan P82-6, som anger att marken ska användas för allmänt ändamål, byggnader ska utföras i ett plan med en byggnadshöjd på högst 3,5 meter.

Hörande och inkomna synpunkter

Grannar och berörda sakägare har fått tillfälle att lämna in sina synpunkter om ansökan. Inga negativa synpunkter har inkommit.

Räddningstjänsten har getts möjlighet att yttra sig över utrymningsvägar. Inga synpunkter har inkommit.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

En av barnkonventionens grundprinciper är att barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn.

Bygglovenhetens bedömning utgår från Plan- och bygglagen, Boverkets byggregler och tillhörande föreskrifter. Bedömningen som gjorts är att åtgärden tar hänsyn till barnets bästa genom att förbättra och anpassa lokalerna för sitt ändamål som förskola. Den föreslagna åtgärden uppfyller kraven i gällande lagstiftning och får anses beakta barnets bästa.

Lagstöd

Bygglov ska bland annat ges för en åtgärd inom detaljplan om fastigheten och det byggnadsverk som åtgärden avser överensstämmer med detaljplan, om åtgärden överensstämmer med detaljplan och om åtgärden uppfyller de krav som ställs i 2 och 8 kap plan- och bygglagen, PBL (PBL 9:30).

För en åtgärd som avviker från detaljplan eller områdesbestämmelser får bygglov ges om detaljplanens genomförandetid har gått ut och åtgärden är förenlig med detaljplanens syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse (PBL 9:31c).

En åtgärd som kräver lov får inte påbörjas utan att nämnden har gett ett startbesked. (10 kap 3 § PBL).

Nämnden får ta ut en avgift för bland annat beslut om lov, startbesked och slutbesked, och andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder (PBL 12:8). Om handläggningstiden från det att tidsfristen börjar överskrider 10 veckor ska avgiften reduceras (PBL 12:8a).

Motivering

Åtgärden strider mot detaljplanen P82-6 som anger att byggnader får uppföras i ett plan och med en högsta byggnadshöjd på 3,5 meter. Marken runt byggnaden utom mot väst utgörs av prickad mark som enligt detaljplanen inte får bebyggas.

Tillbyggnad i tre våningsplan har tidigare godtagits mot byggnadens norra sida. Avvikelsen godtogs dock enbart för tillbyggnad på prickad mark och inte för avvikande våningstal.

Skäl att godta en avvikelse föreligger med hänsyn till att befintlig byggnad redan är uppförd i tre plan. Tillbyggnaden måste därför uppföras i tre våningsplan för att uppfylla krav på utrymning.

Bygglovenheten bedömer att ansökan avser en åtgärd som är att betrakta som ett allmänt intresse och tillgodoser ett angeläget gemensamt intresse, varför bygglov kan beviljas med stöd av plan- och bygglagen 9 kap 31c §.

Avgift

Avgiften grundar sig på Kommunfullmäktiges beslut om taxa för bygglov och geografisk information (dnr KK19/414). Bygglovet är debiterat enligt bilaga A, kolumn 2.32.

Tidsfristen började löpa den 11 augusti och beslutet är fattat den 7 december, vilket innebär en handläggningstid på ca 17 veckor. Lagstadgad tidsfrist har överskridits med sju veckor.

Eftersom den lagstadgade tidsfristen för handläggningstiden har överskridits med sju veckor har avgiften reducerats med 100 procent.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

- 1) att** godkänna Michael Lindman SC1515-12 K
- 2) att** ta ut en avgift på 14 910 kronor för teknisk kontroll.
- 3) att** bevilja bygglov för tillbyggnad av byggnad för utbildning

Beslutsgrundande handlingar

Fasad- och sektionsritning	inkom: 2021-08-11
Fasadritning	inkom: 2021-08-11
Planritning	inkom: 2021-08-11
Planritning	inkom: 2021-08-11
Situationsplan	inkom: 2021-08-11
Utlåtande tillgänglighet	inkom: 2021-08-11
Fasadritning	inkom: 2021-08-11
Ansökan	inkom: 2021-07-07

Bilagor

Hur man överklagar

Upplysningar

Vänta med att betala avgiften tills det att du får en separat faktura från oss.

Avgiften bestäms enligt en taxa beslutad i kommunfullmäktige. Taxan i sin helhet hittar du på vår hemsida: www.nykoping.se/bygglovstaxa

Lovet innebär inte rätt att påbörja byggnadsarbetena. Innan arbetena får påbörjas krävs ett startbesked från Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Startbesked och tekniskt samråd handläggs av byggnadsinspektör Tarik Khazimi.

Lovet upphör att gälla om åtgärden inte påbörjas inom två år och avslutas inom fem år från den dagen beslutet fått laga kraft.

Upplysning om andra tillstånd

Fastighetsägaren ska ha gett sitt tillstånd innan byggnadsarbetena får påbörjas.

Beslutet skickas till:

Sökanden
Kontrollansvarig
Byggnadsinspektör
Akten

Beslutet delges (9 kap 41 § Plan- och bygglagen):

Andra fastighetsägare än sökande.

Beslutet kungörs i Post- och inrikes tidningar (9 kap 41a § Plan- och bygglagen)**Meddelande om kungörelse skickas till (9 kap 41b § Plan- och bygglagen) berörda sakägare:**

Sulsta 3:6

Meddelande till andra sakägare än ovan nämnda skickas inte ut eftersom antalet är så stort att det skulle innebära större kostnader och besvär än vad som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med meddelandet.

TYSTBERGA-ENEBY 1:6

Ansökan om bygglov för tillbyggnad av byggnad för utbildning

Sökande: Tekniska Divisionen
Tillverkarvägen 2
611 45 NYKÖPING

Beskrivning

En ansökan om tillbyggnad av byggnad för utbildning har inkommit till Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Befintlig skola ska byggas till mot västra gaveln med en byggnadsarea (BYA) på ca 89 kvm i tre våningsplan. Bruttoarean (BTA) uppgår till ca 211 kvm.

Det tillbyggda utrymmet ska inrymma trapphus, fläktrum, toaletter samt kapprum.

Fasader utförs med stående träpanel i vitbeige kulör. Taket kläs med grå plåt.

Platsen omfattas av detaljplan P82-6, som anger att marken ska användas för allmänt ändamål, byggnader ska utföras i ett plan med en byggnadshöjd på högst 3,5 meter.

Hörande och inkomna synpunkter

Grannar och berörda sakägare har fått tillfälle att lämna in sina synpunkter om ansökan. Inga negativa synpunkter har inkommit.

Räddningstjänsten har getts möjlighet att yttra sig över utrymningsvägar. Inga synpunkter har inkommit.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

En av barnkonventionens grundprinciper är att barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn.

Bygglovenhetens bedömning utgår från Plan- och bygglagen, Boverkets byggregler och tillhörande föreskrifter. Bedömningen som gjorts är att åtgärden tar hänsyn till barnets bästa genom att förbättra och anpassa lokalerna för sitt ändamål som förskola. Den föreslagna åtgärden uppfyller kraven i gällande lagstiftning och får anses beakta barnets bästa.

Lagstöd

Bygglov ska bland annat ges för en åtgärd inom detaljplan om fastigheten och det byggnadsverk som åtgärden avser överensstämmer med detaljplan, om åtgärden överensstämmer med detaljplan och om åtgärden uppfyller de krav som ställs i 2 och 8 kap plan- och bygglagen, PBL (PBL 9:30).

För en åtgärd som avviker från detaljplan eller områdesbestämmelser får bygglov ges om detaljplanens genomförandetid har gått ut och åtgärden är förenlig med detaljplanens syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse (PBL 9:31c).

En åtgärd som kräver lov får inte påbörjas utan att nämnden har gett ett startbesked. (10 kap 3 § PBL).

Nämnden får ta ut en avgift för bland annat beslut om lov, startbesked och slutbesked, och andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder (PBL 12:8). Om handläggningstiden från det att tidsfristen börjar överskrider 10 veckor ska avgiften reduceras (PBL 12:8a).

Motivering

Åtgärden strider mot detaljplanen P82-6 som anger att byggnader får uppföras i ett plan och med en högsta byggnadshöjd på 3,5 meter. Marken runt byggnaden utom mot väst utgörs av prickad mark som enligt detaljplanen inte får bebyggas.

Tillbyggnad i tre våningsplan har tidigare godtagits mot byggnadens norra sida. Avvikelsen godtogs dock enbart för tillbyggnad på prick mark och inte för avvikande våningstal.

Skäl att godta en avvikelse föreligger med hänsyn till att befintlig byggnad redan är uppförd i tre plan. Tillbyggnaden måste därför uppföras i tre våningsplan för att uppfylla krav på utrymning.

Bygglovenheten bedömer att ansökan avser en åtgärd som är att betrakta som ett allmänt intresse och tillgodoser ett angeläget gemensamt intresse, varför bygglov kan beviljas med stöd av plan- och bygglagen 9 kap 31c §.

Avgift

Avgiften grundar sig på Kommunfullmäktiges beslut om taxa för bygglov och geografisk information (dnr KK19/414). Bygglovet är debiterat enligt bilaga A, kolumn 2.32.

Tidsfristen började löpa den 11 augusti och beslutet är fattat den 7 december, vilket innebär en handläggningstid på ca 17 veckor. Lagstadgad tidsfrist har överskridits med sju veckor.

Eftersom den lagstadgade tidsfristen för handläggningstiden har överskridits med sju veckor har avgiften reducerats med 100 procent.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att godkänna Michael Lindman SC1515-12 K

att ta ut en avgift på 14 910 kronor för teknisk kontroll.

att bevilja bygglov för tillbyggnad av byggnad för utbildning

Kjell Hagberg
Bygglovschef

Charbel Nano
Bygglovhandläggare

Beslutsgrundande handlingar

Fasad- och sektionsritning	inkom: 2021-08-11
Fasadritning	inkom: 2021-08-11
Planritning	inkom: 2021-08-11
Planritning	inkom: 2021-08-11
Situationsplan	inkom: 2021-08-11
Utlåtande tillgänglighet	inkom: 2021-08-11
Fasadritning	inkom: 2021-08-11
Ansökan	inkom: 2021-07-07

Bilagor

Hur man överklagar

Upplysningar

Vänta med att betala avgiften tills det att du får en separat faktura från oss.

Avgiften bestäms enligt en taxa beslutad i kommunfullmäktige. Taxan i sin helhet hittar du på vår hemsida: www.nykoping.se/bygglovstaxa

Lovet innebär inte rätt att påbörja byggnadsarbetena. Innan arbetena får påbörjas krävs ett startbesked från Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Startbesked och tekniskt samråd handläggs av byggnadsinspektör Tarik Khazimi.

Lovet upphör att gälla om åtgärden inte påbörjas inom två år och avslutas inom fem år från den dagen beslutet fått laga kraft.

Upplysning om andra tillstånd

Fastighetsägaren ska ha gett sitt tillstånd innan byggnadsarbetena får påbörjas.

Beslut till:

Sökanden
Kontrollansvarig
Byggnadsinspektör
Akten

Beslutet delges (9 kap 41 § Plan- och bygglagen):

Andra fastighetsägare än sökande.

Beslutet kungörs i Post- och inrikes tidningar (9 kap 41a § Plan- och bygglagen)

Meddelande om kungörelse skickas till (9 kap 41b § Plan- och bygglagen) berörda sakägare:

Sulsta 3:6

Meddelande till andra sakägare än ovan nämnda skickas inte ut eftersom antalet är så stort att det skulle innebära större kostnader och besvär än vad som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med meddelandet.

Ansökan enl. punkt 2.
Bygglov, strandskydd, besked etc.

 Anmälan enl. punkt 4.
1. Fastighet och sökande

Fastighetsbeteckning <i>Tystberga - Eneby 1:6</i>	Fastighetsadress
Sökande <i>Tekniska Dir Emil ILMARSSON</i>	Organisationsnummer/Personnummer <i>21 2000 - 2940</i>
Adress <i>Tillverkar vägen 2</i>	E-postadress <i>emil.ilmarsson@nykoping.se</i>
Postadress <i>611 45 Nyköping</i>	Telefon (även riktnummer) <i>0155-24 8340</i>
Fakturamottagare (om annan än sökande)	Organisationsnummer/Personnummer
Faktureringsadress	Postadress

 Har du tidigare haft kontakt med någon handläggare i ärendet? Ja Nej

Handläggarens namn: _____

2. Ansökan avser

☒ Bygglov	☐ Strandskyddsdispens	☐ Ingreppbesked
☐ Förhandsbesked	☐ Rivningslov	
☐ Marklov	☐ Villkorbesked	
Bygglov för tidsbegränsat lov	Tidigare ärende (ärendenummer)	

 Beräknad produktionskostnad: lägre än 450 000 högre än 450 000

 Beräknad byggstart: *2021-12-01*
3. Typ av åtgärd

☒ Nybyggnad	☒ Tillbyggnad	☐ Skylt och/ljusordning	☐ Fasadändring	☐ Plank/mur
☐ Ändrad användning från - till (ex. bostad till kontor): _____				
☐ Annan åtgärd _____				

4. Anmälan gäller Attefallsåtgärd, rivningsanmälan eller installation/ändring av

☐ Eldstad	☐ Rökkanal	☐ Vatten och avlopp	☐ Bärande konstruktion	☐ Ventilation	☐ Hiss
☐ Attefallsåtgärd _____			☐ Rivningsanmälan		

5. Byggnadstyp

☐ Enbostadshus (permanentboende)	☐ Enbostadshus (fritidshus)	☐ Flerbostadshus
☐ Affärs-/Kontorshus	☐ Industribyggnad	☐ Garage/förråd/ gäststuga eller dyl.
Annat <u><i>Kapptak, Skötrum</i></u>		Berörd area <u><i>ca 80</i></u> m ²

6. Utvändiga material och färger (vid ny- och tillbyggnad, ombyggnad samt ändring)

Fasadbeklädnad		Annat		Färg (NCS-nr)	
☐ Tegel	☐ Betong	☐ Plåt	☒ Trä	☐ Puts	☐ Glas
Takbeläggning		Annat		Färg (NCS-nr)	
☐ Lertegel	☐ Betong	☒ Plåt	☐ Papp	☐ Skiffer	☐ Koppar
Kulörer:		Silvergrå		0501-407R Aly-Zink	
Anslutning till	Kommunalt	Gemensamhets- anläggning	Enskild anläggning		
Vatten	☒	☐	☐	☒ Befintlig anläggning	
Avlopp	☒	☐	☐	☐ Ny anläggning	
Dagvatten	☒	☐	☐		

7. Kortfattad beskrivning av ärendet

Tillbyggnad o ombyggnad innehållande
kapp rum, skötrum 2 plan. Teknik rum
på plan 2.

8. Certifierad kontrollansvarig enligt PBL (läs mer om kontrollansvarigs roll på www.nykoping.se/ka)

Namn	Michael Lindman	Personnummer	606312-4853	Behörighetsnummer	SC 1515-12
Adress	Hospitalsgatan 26		Postadress	61132 Nyköping	
E-postadress	michael.lindman@ramboll.se		Telefon (även riktnummer)	070-2637087	

9. Sökandens namnteckning

Ort och datum	Nyköping 2021-07-07	
Namnteckning	Michael Lindman	Namnförtydligande Emil Umarsson

10. Information om avgifter och personuppgiftsbehandling enligt GDPR

En avgift för ansökan eller anmälan tas ut enligt en taxa som är beslutad i kommunfullmäktige. Mer information om avgifter och aktuell taxa hittar du på www.nykoping.se/bygglov. Även du som sökande återtar ärendet, tas en avgift ut.

Vi sparar och behandlar följande personuppgifter om dig; personnummer, namn, adress samt fastighetsbeteckning. Syftet med behandlingen är att kunna hantera din ansökan/anmälan enligt Plan- och bygglagen. Dina uppgifter kommer att sparas till ärendet är avslutat. Därefter lämnas ärendet över till Stadsarkivet för slutlig arkivering.

Personuppgiftsansvarig är Bygg- och tekniknämnden. Du har rätt att kontakta oss om du vill ha information om de uppgifter vi har om dig, för att begära rättelse, överföring eller för att begära att vi begränsar behandlingen eller raderar dina uppgifter. Detta gör du enklast genom att kontakta oss via e-post bygglov@nykoping.se eller telefon 0155-24 82 50.

Du når vårt dataskyddsombud via e-post dataskyddsombud@nykoping.se eller telefon 0155-24 80 00. Om du har klagomål på vår behandling av dina personuppgifter har du rätt att inge klagomål till tillsynsmyndigheten Datainspektionen.

Mer information kring Nyköpings kommuns hantering av GDPR hittar du på www.nykoping.se/personuppgifter

Anmälan skickas till:

Nyköpings kommun
Samhällsbyggnad
Bygglovenheten
611 83 Nyköping

På www.nykoping.se/bygglov hittar du information om vilka bilagor du behöver bifoga till din ansökan.

Tystberga skola och förskola

Nyköpings kommun

Uppdragsnr 5232

INLEDNING

Granskning av tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga avser tillbyggnad av trapphus för Tystberga skola och förskola i Tystberga, Nyköpings kommun.

Tystberga skola och förskola ska få en tillbyggnad i västra delen av byggnaden, där ny entré, trappa samt fläkrum ska få plats. På plan 0 och 1 ska den västra delen av huset ändras (nya rum byggs – nya väggar, dörrar), befintlig trapphall och rum mot öster från trapphall samt plan 2 kommer i stort sett inte ändras. Underlag för denna tillgänglighetsgranskning är Bygglovshandlingar daterade 2020-07-06.

REGELVERK

För projektet tillämpas Plan- och bygglagen (PBL 2010:900), Boverkets Byggregler BBR (BFS 2011:6 med ändringar till och med BFS 2020:4 – BBR 29).

ALLMÄNT, BEGREPP & DIMENSIONERANDE MÅTT

Dimensionerande mått för projektet är eldriven rullstol för begränsad utomhusanvändning (mindre utomhusrullstol) med vändradie om 1,5m.

Skola och förskola betraktas som arbetslokaler, men det kan finnas delar av verksamheten dit allmänheten har tillträde och dessa betraktas som publika lokaler.

Bygglov avser tillbyggnaden, åtgärder i resten av huset anses som ändring. Enligt regelverket kan krav ställas endast på de ändrade delar. Tillbyggnaden har granskats i sin helhet, övriga åtgärder i befintliga huset har granskats som en ändring.

I bygglovsskede granskas endast utformningskrav. Vid tekniska samrådet ska tekniska egenskapskrav som inte nämns i detta utlåtande prövas (såsom trösklar, dörrbeslagning, kontraster, varningsmarkeringar, skyltning mm).

Sakkunniges uppdrag är att granska tillgänglighet och påpeka brister, eventuella avsteg ska godkännas av byggnadsnämnd eller annan av den bemyndigad person.

YTTRE MILJÖ, ANGÖRING, PARKERING

Yttre miljö är inte projekterad än och kommer granskas senare.

ENTRÉ OCH KOMMUNIKATIONSUTRYMMEN

Idag finns det en huvudentré på framsidan och en förskole entré på baksidan av huset. Huvudentrén kommer inte byggas om. Förskoleentré kommer utgöra utgång till utevila. Det kommer byggas en ny entré för 2 förskoleavdelningar i den nya delen.

Huvudentrén är tydligt markerad och lätt att upptäcka, trappa har kompletterats med en ramp, armbågskontakter är korrekt placerade, entrédörr har tillräckligt fritt passagemått, helheten anses som tillgänglig och användbar.

Ny förskole entré anses också som tillgänglig och användbar. I senare skede ska placering av armbågskontakter bevakas.

Samtliga kommunikationsytor och passager uppfyller krav på fritt passagemått och vändradie för personer med nedsatt orienterings- och rörelseförmåga.

TRAPPOR, RAMPER OCH HISSAR

Den nya trappan i tillbyggnationen anses som användbar.

3 befintliga trappor ska inte byggas om.

Det finns en befintlig hiss i huset, den uppfyller krav på korgmått (minst 1,1x1,4m) och dörröppning (minst 0,8m) och anses som tillgänglig och användbar. I senare skede ska dörröppning och placering av hissknappar kontrolleras. Det finns tillräcklig friyta i anslutning till hissdörrar för att vända med rullstol.

P plan 0 i några rum ligger golv på lägre nivå (ca 40cm). Höjdskillnaden tas upp med ramp och upphöjt golv. Denna lösning anses som tillgänglig och användbar.

DÖRRAR OCH PORTAR

Samtliga nya dörrar som ska vara tillgängliga (förutom dörrar till driftutrymmen) uppfyller krav för fritt passagemått (800mm) samt fri manöveryta bredvid dörrar (700mm). Beslagning ska bevakas i projekteringsskede.

HYGIENUTRYMME

Det finns en ny RWC/Skötrum på plan 0 och 1. Rummen uppfyller krav på placering och storlek, vändyta i och utanför rummen finns.

Ingen tillgänglig toalett finns på plan 2, men där kommer inte genomföras några ändringar alls.

ÖVRIGA UTRYMMEN

Personalutrymmen har projekterats och byggts med hänsyn till verksamhetens karaktär och behov och uppfyller krav enl AFS 2020:1.

Teknik och driftutrymme granskas ej.

UTLÅTANDE

Projektet bedöms uppfylla utformningskrav för önskad tillgänglighet och användbarhet.

Yttre miljö har dock inte projekterats och kommer granskas senare.

Sakkunnigutlåtande utfärdat av:

Agnes Tomaszuk

Certifierad sakkunnig av tillgänglighet

Behörighetsnr 6491

Byggnadsingenjör

Från: Karolina Lindström <karolina.lindstrom@carlstedtark.se>
Skickat: den 16 november 2021 14:53
Till: Nano Charbel
Kopia: Ilmarsson Emil; Carl Liljeblad; Nini Foyn
Ämne: Sv: Ärende: [B 2021-000722] Begäran om komplettering

Hej Charbel,
här kommer förtydligande enligt vår genomgång.
Fasadfärg varmvit stäms av på plats
Takbeklädnad i grå kulör

Med vänlig hälsning

Karolina Lindström
Arkitekt MSA

**Carlstedt
Ark.**

Carlstedt Arkitekter AB
Kontakt: 073—022 85 91
www.carlstedtark.se

Från: Maria Kärngren <Maria.Karngren@carlstedtark.se>
Skickat: den 11 augusti 2021 14:06
Till: Nyköpings kommun - Bygglov <bygglov@nykoping.se>
Kopia: Ilmarsson Emil <emil.ilmansson@nykoping.se>; Karolina Lindström <karolina.lindstrom@carlstedtark.se>; Carl Liljeblad <carl.liljeblad@carlstedtark.se>; Nini Foyn <Nini.Foyn@carlstedtark.se>
Ämne: Sv: Ärende: [B 2021-000722] Begäran om komplettering

Hej Susan!
Nu har jag kompletterat bygglovhandlingen. (Översänder hela bygglovvet).
Jag har lagt till en ritning där fasad mot öster redovisas A-40-3-0003 och därmed även kompletterat handlingsförteckningen.
Hoppas att det är enligt önskan annars får ni höra av er.

Med vänlig hälsning,

Maria Kärngren
Byggnadsingenjör

**Carlstedt
Ark.**

Carlstedt Arkitekter AB

Hospitalsgatan 20
611 32 NYKÖPING

Kontakt: 0155-20 25 78
www.carlstedtark.se

Från: Nyköpings kommun - Bygglov <bygglov@nykoping.se>
Skickat: den 11 augusti 2021 10:58
Till: Maria Kärngren <Maria.Karngren@carlstedtark.se>
Ämne: Sv: Ärende: [B 2021-000722] Begäran om komplettering

Hej! Vi vill ha samtliga fasader, även de där det inte blir någon förändring.

Vänliga hälsningar

Susan Lehtinen | Bygglovhandläggare
Bygglovenheten | Samhällsbyggnad
Nyköpings Kommun | 611 83 Nyköping
0155-24 82 50 | bygglov@nykoping.se
www.nykoping.se | facebook.com/nykopingkommun

Från: Maria Kärngren <Maria.Karngren@carlstedtark.se>
Skickat: den 11 augusti 2021 09:16
Till: Nyköpings kommun - Bygglov <bygglov@nykoping.se>
Kopia: Ilmarsson Emil <emil.ilmarsson@nykoping.se>; Karolina Lindström <karolina.lindstrom@carlstedtark.se>; Carl Liljeblad <carl.liljeblad@carlstedtark.se>; Nini Foyn <Nini.Foyn@carlstedtark.se>
Ämne: VB: Ärende: [B 2021-000722] Begäran om komplettering

Hej!

Jag har idag återkommit från semester och läste ert brev nu på morgonen som vidarebefordrats av Emil Ilmarsson (nedan).

Handläggande arkitekt, Karolina Lindström, är fortfarande på ledighet och återkommer den 17 augusti.

Ni efterfrågar i bifogat brev "begäran av komplettering", fasad åt väst.

Denna finns redovisad på ritning A-40-3-0002.

Är det möjligen den östra fasaden ni vill att vi kompletterar med?

På den sker dock ingen förändring.

Med vänlig hälsning,

Maria Kärngren
Byggnadsingenjör

Carlstedt Ark.

Carlstedt Arkitekter AB
Hospitalsgatan 20
611 32 NYKÖPING

Kontakt: 0155-20 25 78
www.carlstedtark.se

Från: Ilmarsson Emil <emil.ilmarsson@nykoping.se>
Skickat: den 9 augusti 2021 07:40
Till: Maria Kärngren <Maria.Karngren@carlstedtark.se>; Karolina Lindström <karolina.lindstrom@carlstedtark.se>
Ämne: VB: Ärende: [B 2021-000722] Begäran om komplettering

Hej, kan ni ta det.
Jag såg det nu, jag har haft semester.

Emil Ilmarsson | Projektledare | Tekniska Divisionen |
Nyköpings Kommun | 611 83 Nyköping
vxl 0155-24 80 00 | direkt 0155-24 83 40
mobil 070 896 77 93
emil.ilmarsson@nykoping.se | www.nykoping.se

Från: byggr@nykoping.se <byggr@nykoping.se>
Skickat: den 16 juli 2021 19:00
Till: Ilmarsson Emil <emil.ilmarsson@nykoping.se>
Ämne: Ärende: [B 2021-000722] Begäran om komplettering

Hej,

Bifogar begäran om komplettering gällande din "Ansökan om bygglov för tillbyggnad av byggnad för utbildning" med diarienummer B 2021-000722.

Använd gärna vår e-tjänst för att komplettera ditt ärende.
Länk till e-tjänst: <https://nykoping.se/bygglov-komplettera>
Du kan även skicka din komplettering via e-post till bygglov@nykoping.se

Vid kontakt med bygglovenheten, vänligen uppge diarienummer B 2021-000722.

Med vänliga hälsningar,
Charbel Nano

Bygglovenheten | Samhällsbyggnad
Nyköpings Kommun | 611 83 Nyköping
Växel 0155-24 80 00 | Bygglov 0155-24 82 50

bygglov@nykoping.se
www.nykoping.se | facebook.com/nykopingskommun

FÖRKLARINGAR

TILLBYGGNAD TILL BEFINTLIG SKOLBYGGNAD
 NY TILLBYGGNAD AV TRÄ BYGGS I TVÅ PLAN PLUS
 VIND. TOTAL BYGGNADSAREÅ FOR DEN NYA DELEN ÄR
 80M². TILLBYGGNADEN KOMMER ATT INRYMMA KAPPRUM
 FÖR FÖRSKOLEBARN, TOTALT 4 ÅVAD PÅ PLAN 0 OCH
 PLAN 1, SAMT UTRYMNINGSTRAPPA FRÅN PLAN 1 OCH 2
 NYA PLUSHÖJDER LIKA BEFINTLIGA PÅ RESPEKTIVE PLAN
 ENDRÖREDEGA MARKANPASSNINGAR GÖRS FÖR ATT
 TILLGODOSE TILLGÅNGLIGHETEN VID DE NYA ENTRÉERNA.

EN MINDRE ÖMBYGGNAD OCH UPPRUSTNING AV DEN
 BEFINTLIGA SKOLBYGGNADEN ÄR OCKSÅ PLANERAD.
 BLAND ANNAT BYTTE AV ÄLDRE FÖNSTER TILL FÖNSTER
 MED ISOLERGLAS.

ÄTGÄRDER PÅ SKOLGÅRD ENLIGT SEPARAT ANSKÖKAN

F - BEFINTLIGA FÖNSTER/FÖNSTERDÖRRAR RIVES OCH
 ERSÄTTS MED NYA FÖNSTER/FÖNSTERDÖRRAR AV
 ALUMINIUM/TRÄ, STORLEK OCH KULÖR (VIT)
 LIKA BEFINTLIGA OMGIVANDE FÖNSTER.

FB - BEFINTLIGA IGENSÄTTNINGAR AV
 FÖNSTERÖPPNINGAR RIVES OCH ERSÄTTS MED NYA
 FÖNSTER AV ALUMINIUM/TRÄ, STORLEK OCH KULÖR (VIT)
 LIKA BEFINTLIGA OMGIVANDE FÖNSTER.

FD - BEFINTLIGT FÖNSTER FÖR UTRYMNING ERSÄTTS MED
 FÖNSTERDÖRR AV ALUMINIUM/TRÄ, VIT KULÖR LIKA
 BEFINTLIGA FÖNSTER BEFINTLIG UTRYMNINGSTRAPPA
 MED AVSÄTTS ANPASSAS TILL FÖNSTERDÖRR.

FU - BEFINTLIGT FÖNSTER ERSÄTTS MED FÖNSTERDÖRR
 FÖR UTRYMNING, VIT KULÖR LIKA OMGIVANDE FÖNSTER.

BEFINTLIG BYGGNAD:
 FASADMATERIAL AV GULT TEGEL SAMT TAKBELÄGGNING
 AV HÖRGRÅ BETONGPANNOR. SE FOTO

KULÖR OCH MATERIAL NY TILLBYGGNAD:
 01 - TAKBELÄGGNING AV FÄLSAD PLÅT OCH
 PLÅTSTÅL I SILVERGRÅ KULÖR, TYP ALLZINK
 02 - FASADBEKLÄDNAD AV STÅENDE SPONTAD TRÄ-
 PANEL 22X145 MED LÖCKLÄKT VAR TREDJE SKARV
 16X45, MÅLAS I VIT KULÖR NES 0501-Y10R
 03 - FÖNSTER I ALUMINIUM/TRÄ KULÖR VIT
 NES S 0500-N
 04 - SKÄRMTAK AV TRÄ ÖVANSIDA BELAGT
 MED FÄLSAD PLÅT KULÖR LIKA 01.
 UNDERSIDA KLÄS MED TRÄPANEL MÅLAS I GUL KULÖR,
 NES S 1030-Y10R
 05 - FASADBEKLÄDNAD UNDER SKÄRMTAK AV
 SPONTAD STÅENDE TRÄPANEL 22X145, KULÖR GUL
 NES S 1030-Y10R
 06 - DÖRRPARTI I ALUMINIUM KULÖR
 GUL, NES S 1030-Y10R
 06A - DÖRRPARTI I ALUMINIUM KULÖR
 VIT, NES S 0500-Y
 07 - SOCKEL AV BETONG I GRÅ KULÖR LIKA BEFINTLIG
 SOCKEL.

HÄNVISNINGAR

BET	ART	ÄNDRINGEN AVSER	SIGN	DATUM

BYGGLOVHANDLING

NYKÖPINGS KOMMUN
 TYSTBERGA SKOLA OCH FÖRSKOLA

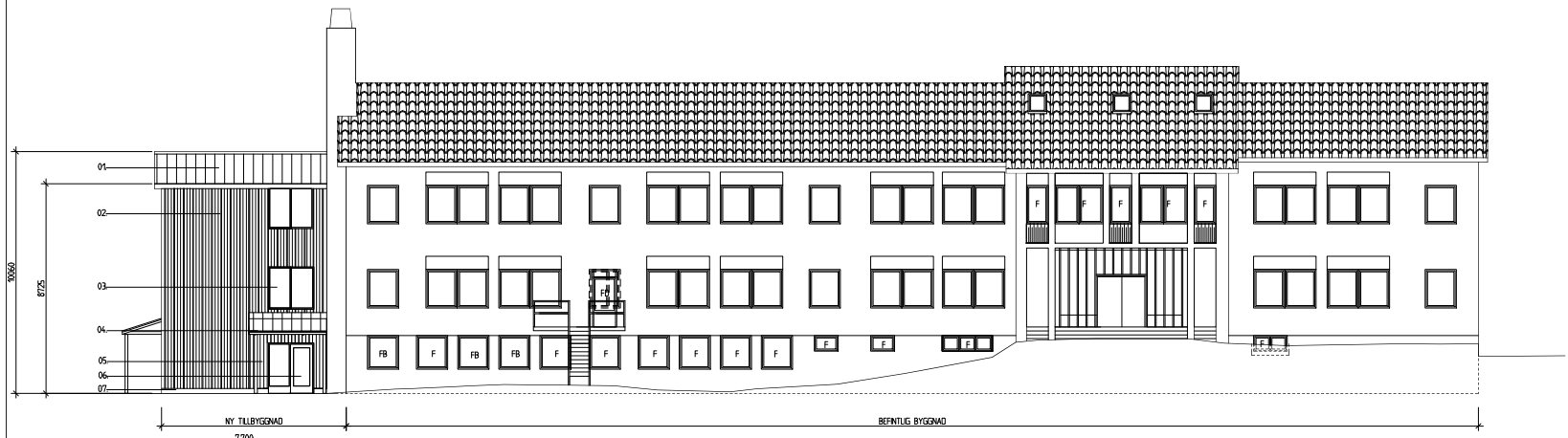
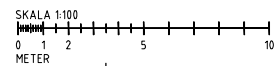
TILLBYGGNAD OCH ÖMBYGGNAD
 FASAD MOT SÖDER OCH NORR

SKALA 1:100
 PLANREDA SKIZEN
 A1
 BYGGLOVHANDLING
 A-40-3-0001

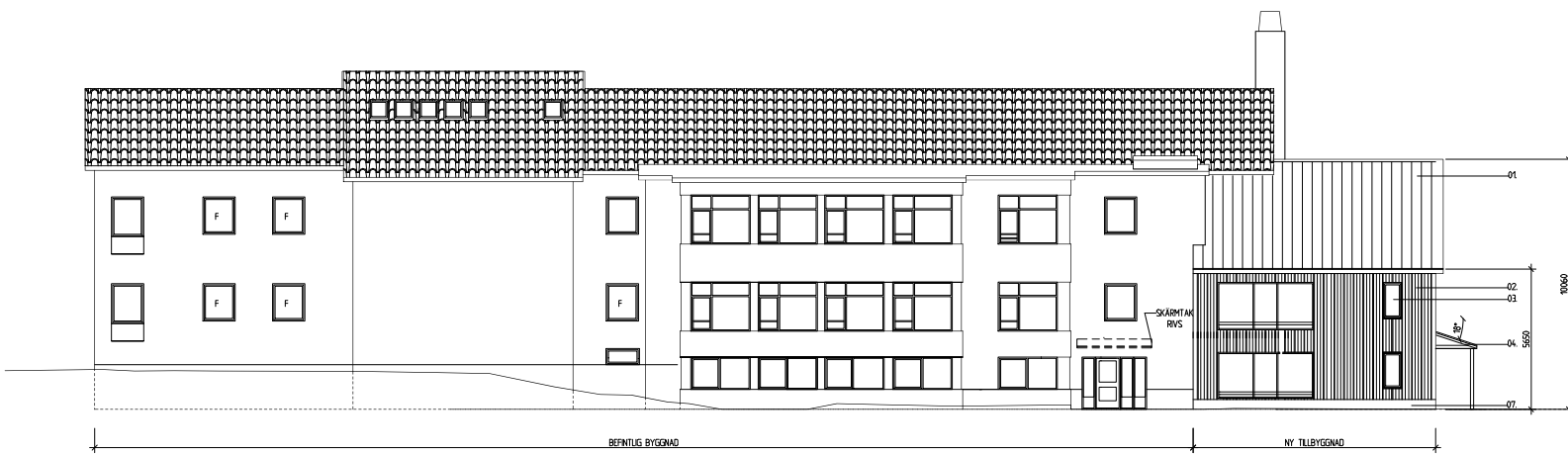
PLANRITNINGARNA ÄR UPPRÄTTADE PÅ AV
 BESTÄLLAREN TILLHANDAHÅLLNA
 RELATIONSRTNINGAR.
 HÄTTÄVIVKELSER KAN FÖREKOMMA.

A CARLSTEDT ARKITEKTER AB 0765-28 28 21

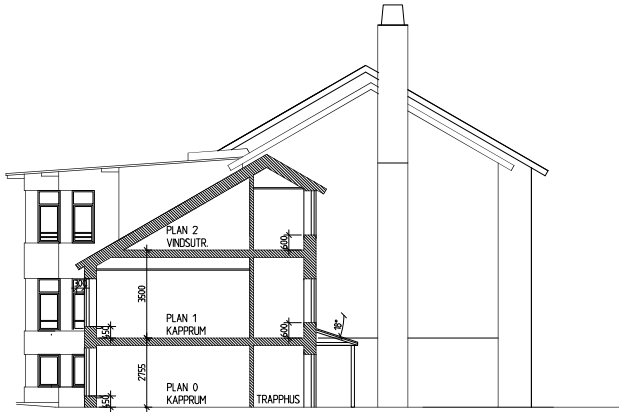
BYGGLOV
 BEFINTLIG BYGGNAD
 NY TILLBYGGNAD
 NYKÖPINGS KOMMUN
 TYSTBERGA SKOLA OCH FÖRSKOLA
 FASAD MOT SÖDER OCH NORR
 SKALA 1:100
 PLANREDA SKIZEN
 A1
 BYGGLOVHANDLING
 A-40-3-0001

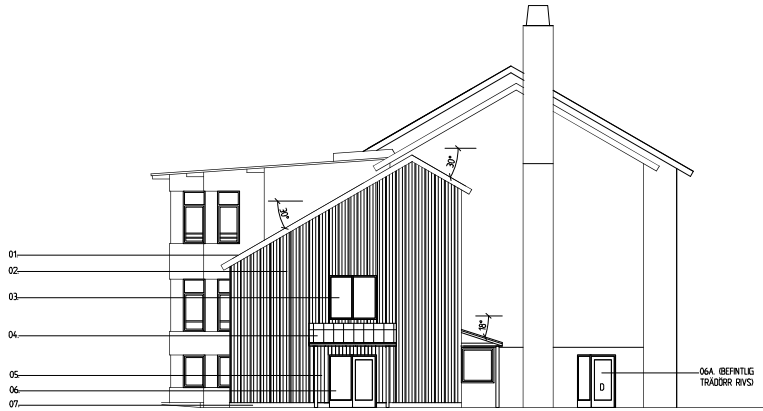
FASAD MOT SÖDER

FASAD MOT NORR

SEKTION GENOM TILLBYGGNAD

FASAD MOT VÄSTER

SEKTION GENOM BEFINTLIG BYGGNAD, DELFASAD MOT ÖSTER

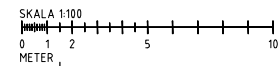
FOTO BEFINTLIG FASAD MOT SÖDER

FOTO BEFINTLIG FASAD MOT NORR

FOTO BEFINTLIG FASAD MOT VÄSTER

SKALA 1:100
0 1 2 5 10
METER

FÖRKLARINGAR

SE RITNING A-40-3-0001

HÄNVISNINGAR

PLANER A00-1-0100 - 0200
FASADER, SEKTION, FOTON A40-3-0001 - 0002

BET	ART	ÄNDRINGEN AVSER	SIGN	DATEM

BYGGLOVHANDLING

A CARLSTEDT ARCHITEKTER AB		0765-28 28 74	
NYKÖPINGS KOMMUN TYSTBERGA SKOLA OCH FÖRSKOLA			
TILLBYGGNAD OCH OMBYGGNAD FASAD MOT VÄSTER, SEKTIONER			
BYGGNAD 2021-07-06	ANSÖKAN A1	PLANNUMMER A-40-3-0002	BYGGLOV A-40-3-0002

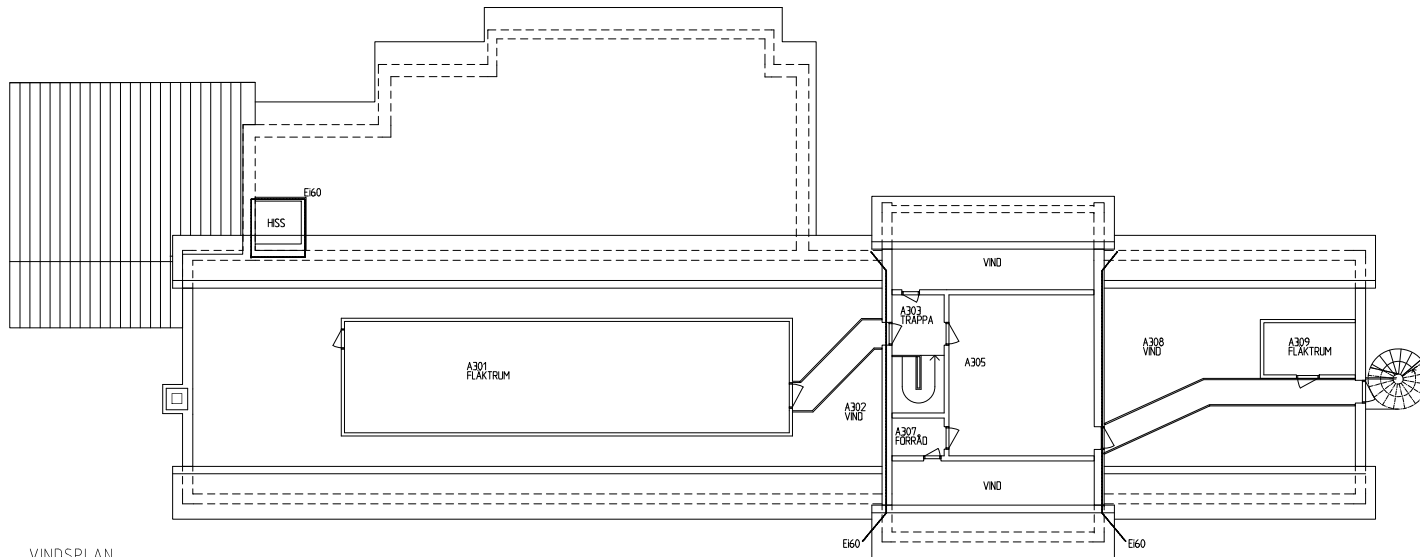

FÖRKLARINGAR

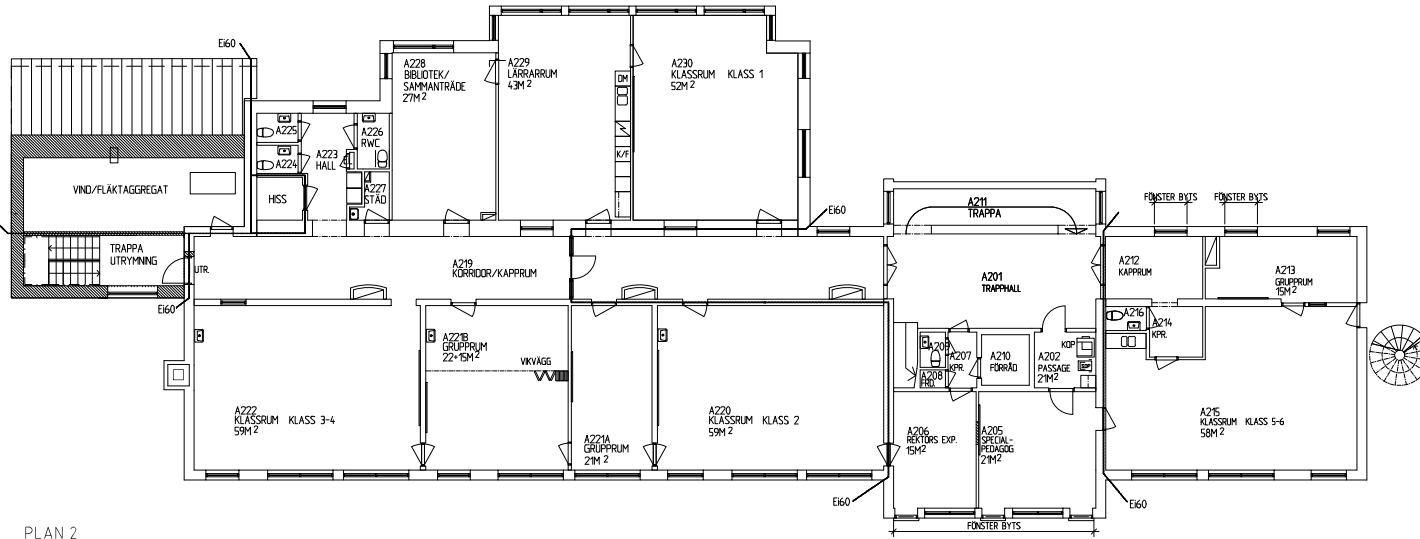
SE RITNING A40-3-001

HÄNVISNINGAR

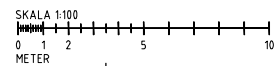
PLANER A40-1-001 - 002
FASADER, SEKTION, FOTON A40-3-001 - 002

VINDSPLAN

PLAN 2

BET	ART	ÄNDRINGEN AVSER	SIGN	DATUM

BYGGLOVHANDLING

NYKÖPINGS KOMMUN
TYSTBERGA SKOLA OCH FÖRSKOLA

TILLBYGGNAD OCH OMBYGGNAD
PLAN 2 OCH VINDSPLAN

SKALA 1:100	ÖSKNINGEN A1	FÖRÄNDRINGARNA
BYGGLOVNUMMER	A-00-1-0200	

A CARLSTEDT ARCHITEKTER AB 075-29 29 74

BYGGAV
2022-07-06

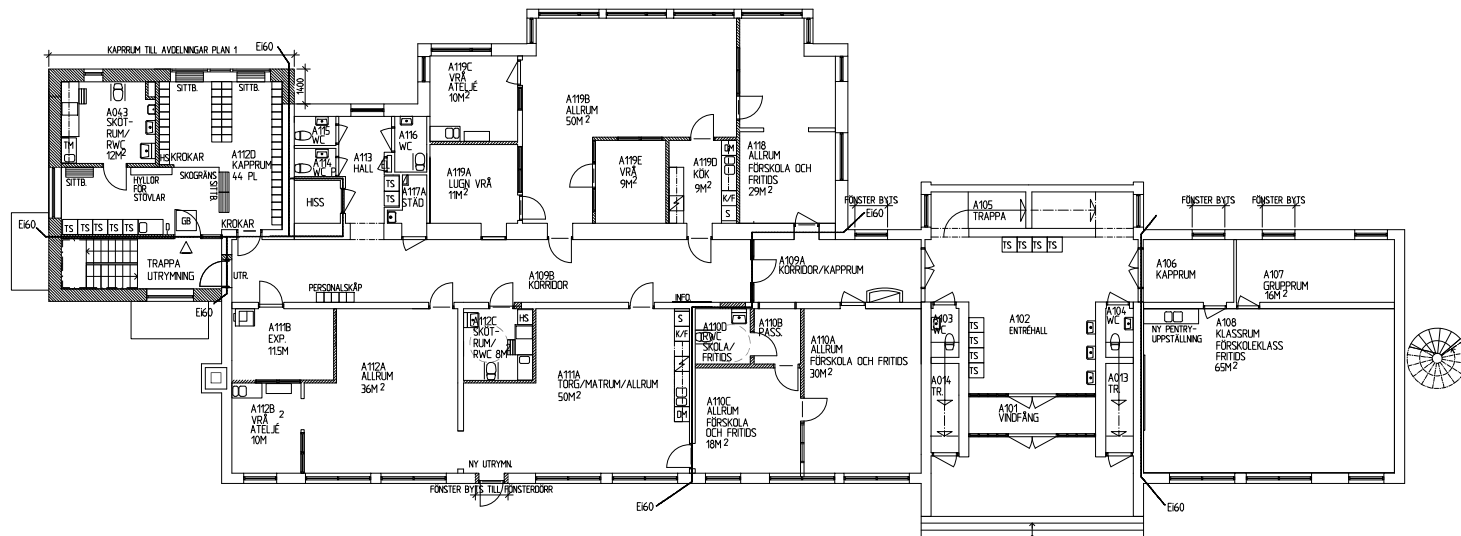
SKISSER
A1

NYKÖPINGS KOMMUN
TYSTBERGA SKOLA OCH FÖRSKOLA

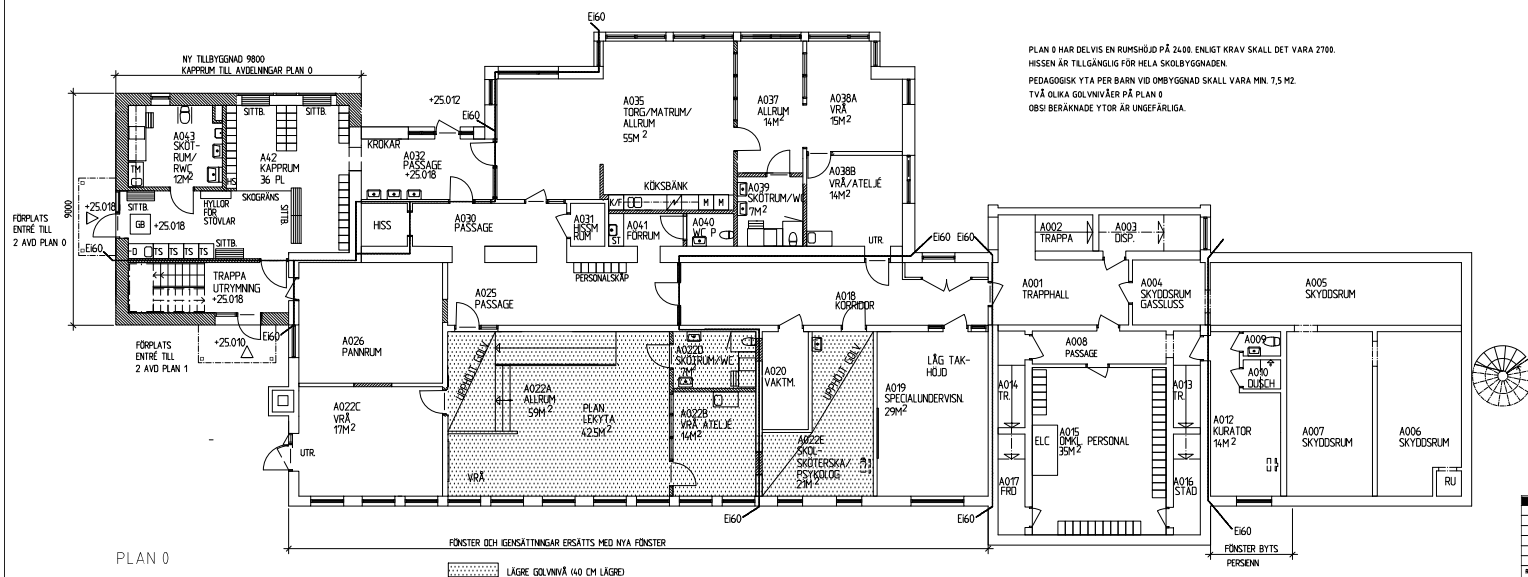
TILLBYGGNAD OCH OMBYGGNAD
PLAN 2 OCH VINDSPLAN

SKALA 1:100 ÖSKNINGEN A1 FÖRÄNDRINGARNA

BYGGLOVNUMMER A-00-1-0200

PLAN 1

PLAN 0

PLAN 0 HAR DELVIS EN RUMSHÖJD PÅ 2400. ENLIGT KRAV SKALL DET VARA 2700. HISEN ÄR TILLGÄNGLIG FÖR HELA SKOLBYGGNADEN. PEDAGOGISK YTA PER BARN VID OMBYGGNAD SKALL VARA MIN. 7,5 M2. TVÅ OLIKA GOLVIVÅR PÅ PLAN 0 OBS! BERÄKNADE YTOR ÄR UNGEFÄRLIGA.

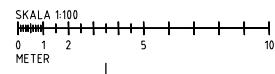
HÄNVISNINGAR

PLANER A4.0-1-001 - 002
FASADER, SEKTION, FOTON A4.0-3-001 - 002

RET	ART	ÄNDRINGS ÖVER	SIGN	DATUM

BYGGLOVHANDLING

A CARLSTEDT ARCHITEKTER AB 075-23 25 74		
NYKÖPINGS KOMMUN TYSTBERGA SKOLA OCH FÖRSKOLA		
TILLBYGGNAD OCH OMBYGGNAD PLAN 0 OCH PLAN 1		
BYGGNAD 2023-07-06	SKISSFÖRSTÄ A1	PLANN NÅJA SKOLEN
SKALA 1:100	BYGGNADSTYP A1	BYGGNADSBESKRIVNING A-00-1-0100
BILAGA		
GÖR/ÅR		

MSN § Kontrollplan för livsmedel inklusive animaliska biprodukter 2022-2024

Diarienummer: MSN21/74

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är behörig myndighet för kontroll enligt livsmedelslagstiftningen och lagstiftningen om animaliska biprodukter i Nyköpings kommun. Kontrollen utförs av Livsmedelsenheten.

I kommunen finns drygt 590 livsmedelsföretag och ca 15 företag som hanterar animaliska biprodukter. Planen beskriver den planerade kontrollen inom dessa områden för åren 2022 - 2024.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Lagstöd

Av Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:21) om offentlig kontroll av livsmedel framgår att varje kontrollmyndighet årligen ska fastställa en plan för myndighetens livsmedelskontroll.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för kontroll inom området animaliska biprodukter enligt 12 och 13 §§ förordningen (2006:814) om foder och animaliska biprodukter.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

- 1) att** anta Kontrollplanen för livsmedel inklusive animaliska biprodukter 2022-2024

Beslutsunderlag:

Kontrollplan för livsmedel inklusive animaliska biprodukter 2022-2024

Beslutet skickas till:

Akten

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Kontrollplan för livsmedel inklusive animaliska biprodukter 2022-2024

Sammanfattning

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är behörig myndighet för kontroll enligt livsmedelslagstiftningen och lagstiftningen om animaliska biprodukter i Nyköpings kommun. Kontrollen utförs av Livsmedelsenheten.

I kommunen finns drygt 590 livsmedelsföretag och ca 15 företag som hanterar animaliska biprodukter. Planen beskriver den planerade kontrollen inom dessa områden för åren 2022 - 2024.

Bakgrund

Kontrollplanen ger en övergripande beskrivning av nämndens verksamhet inom livsmedelslagstiftningens område.

Planen beskriver bland annat hur nämnden uppfyller de krav som ställs i livsmedelslagstiftningen. Av planen framgår också kontrollens utpekade fokusområden under kommande år och treårsperiod.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Lagstöd

Av Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:21) om offentlig kontroll av livsmedel framgår att varje kontrollmyndighet årligen ska fastställa en plan för myndighetens livsmedelskontroll.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för kontroll inom området animaliska biprodukter enligt 12 och 13 §§ förordningen (2006:814) om foder och animaliska biprodukter.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

- 1) **att** anta Kontrollplanen för livsmedel inklusive animaliska biprodukter 2022-2024

Emma Bergenrup

Enhetschef Livsmedelsenheten

Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes

Beslut till:

Akten

Bilaga

Kontrollplan för livsmedel inklusive animaliska biprodukter 2022-2024

NYKÖPINGS KOMMUN

KONTROLLPLAN FÖR LIVSMEDEL INKLUSIVE ANIMALISKA BIPRODUKTER 2022-2024

Innehållsförteckning

KONTROLLPLAN FÖR LIVSMEDEL INKLUSIVE ANIMALISKA BIPRODUKTER 2022-2024	I
1. Sammanfattning	3
2. Mål och framgångsfaktorer.....	3
2.1 Gemensamma mål för myndigheterna i livsmedelskedjan.....	3
2.2 Nationella mål för livsmedelskontroll	4
2.3 Nyköpings kommuns mål för livsmedelskontroll.....	3
3 Ansvarsfördelning för livsmedelskontroll	5
3.1 Ansvarsfördelning i Sverige.....	5
3.2 Ansvarsfördelning i Nyköpings kommun	5
4. Samverkan	5
4.1 Syfte och omfattning.....	5
4.2 Nätverk	6
5. Befogenheter och resurser för kontrollen	6
5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter.....	6
5.2 Kontrollpersonal och utrustning	6
5.3 Finansiering av kontrollen	7
5.4 Kompetenskrav och utbildning	7
6 Register över anläggningar	7
6.1 Registrering av kontrollobjekt	7
6.2 Införande av anläggningar i registret.....	8
6.3 Avregistrering och uppdatering vid ändrade förhållanden.....	8
7 Generellt för kontrollen	8
7.1 Instruktioner för utförande av kontroll	8
7.2 Provtagning och analys	9
7.3 Rapportering av kontrollresultat	9
7.4 Sanktioner - åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen .	9

8 Planerad kontroll av befintliga anläggningar	10
8.1 Prioriteringar och planering	10
8.2 Krav som ska kontrolleras under treårsperioden.....	10
8.3 Kontroll av nyregistrerade anläggningar.....	11
8.4 Rutiner för utförande av kontroll	11
9 Kontroll och utredning i samband med misstanke om avvikelser...	12
9.1 Förutsättningar	12
9.2 Mål och fokus	12
10 Uppföljning och utvärdering av kontrollen	12
10.1 Uppföljning	12
10.2 Revisioner	12
10.3 Utvärdering.....	13
10.4 Supervision.....	13
10.5 Effektmål för att visa att livsmedelskontrollen har avsedd verkan	14
11 Beredskap	15
12 Nationell plan för kontrollen i livsmedelskedjan.....	15
13 Öppenhet i kontrollen	15
Bilaga 1 – Effektmål - Indikatorer	16
1. Nedkylning hos serveringar.....	17
2. Säker allergikost i skolor och förskolor.....	19
3. Spårbarhet (kött)	20
4. Redlighet – Rätt information.....	22
Bilaga 2 – Treårsplan	24
Apotek, kosttillskott och hälsokost.....	24
Bagerier och konditori	26
Butiker och detaljhandel	29
E-handel	34
Grossister, matmäklare, importör och transportör.....	35
Mobila anläggningar	39
Skola och omsorg.....	43
Serveringar.....	48
Sushi	53

Tillverkningsanläggningar.....	55
Viltslakterier.....	56
Kategori 1 – Stora vattenverk, kontroll varje år	58
Kategori 1 – Stora vattenverk, kontroll vartannat år	59
Kategori 1 – Stora vattenverk, kontroll vart tredje år	60
Kategori 2 – Samfälligheter, kontroll vart tredje år	61
Kategori 3a – Små vattenverk, mellan och högrisk, kontroll vartannat år.....	62
Kategori 3 B – Små vattenverk, lågrisk, kontroll vart tredje år	63
Kategori 4 – Distributionsanläggning, kontroll varje år	64

1. Sammanfattning

Denna kontrollplan är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Kraven finns bl.a. i Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel.

Under perioden 2022 - 2024 kommer Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Nyköpings kommun (nämnden) att arbeta för en riskbaserad och förebyggande tillitsbaserad kontroll där vi under 2022 kommer fokusera på hälsofaror vid livsmedelshantering till riskgruppen äldre och personer med nedsatt immunförsvar. Vidare under treårsperioden utvecklar vi vårt arbetssätt för att ge en fortsatt rättssäker och professionell myndighetsutövning där handläggningen ska ske snabbt, enkelt och med hög grad av tillgänglighet.

Kontrollen kommer att ha särskilt fokus mot säker nedkylning, säker allergikost, spårbarhet av kött, redlighet rätt information om livsmedel med mervärde samt fullständig och korrekt allergimärkning.

2. Mål och framgångsfaktorer

2.1 Gemensamma mål för myndigheterna i livsmedelskedjan

De övergripande målen för livsmedelskedjan har utarbetats av myndigheterna gemensamt. Målen är fastställda av generaldirektörerna för Livsmedelsverket, Jordbruksverket och SVA, och de gäller samtliga myndigheter i livsmedelskedjan.

ÖVERGRIPANDE MÅL

ÖNSKAD EFFEKT

Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.

Ingen ska bli sjuk eller lurad, konsumenterna har en god grund för val av produkt och har förtroende för myndigheternas verksamhet.

De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.

De livsmedelsproducerande djuren hanteras väl och är friska. De växter som används för livsmedels- och foderproduktion är sunda och fria från växtskadegörare.

Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.

Verksamhetsutövarna har tilltro till myndigheternas övervakning, kontroll, rådgivning och andra insatser och upplever dessa meningsfulla. Det ska vara lätt att göra rätt. Detta bidrar till att stärka förtroendet för deras produkter och

att konsumenterna får säkra livsmedel och inte blir lurade.

De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.

Myndigheterna har en optimal samverkan och förtroende för varandras sätt att ta ansvar för sin respektive del i livsmedelskedjan, inklusive beredskap, så att den gemensamma effektiviteten ökar. Kontrollverksamheten är regelbunden, riskbaserad, likvärdig och rättssäker samt ger avsedd effekt.

2.2 Nationella mål för livsmedelskontroll

Med utgångspunkt från målen i EU-lagstiftningen och ett val av fokusområden där det är mest angeläget att uppnå en förbättring, har fyra gemensamma effektmål fastställts. Effektmålen bidrar till att de nationella övergripande målen för livsmedelskedjan uppnås.

De fyra fokusområdena är säkert dricksvatten, mikrobiologiska risker, kemiska risker och information i livsmedelskedjan. Fokusområdena är gemensamma för hela livsmedelskedjan och effektmålen pekar ut områden där en märkbar förändring behövs.

FOKUSOMRÅDE	EFFEKTMÅL	ÖNSKAD EFFEKT
Säkert dricksvatten	För att få säkert dricksvatten måste de negativa hälsoeffekterna orsakade av kemiska och mikrobiologiska ämnen i dricksvatten minska.	Dricksvatten är ett baslivsmedel. Effektmålen berör både kontroll och beredskap. Bra dricksvatten bidrar till friska djur och sunda växter.
Mikrobiologiska risker	Minska antalet livsmedelsburna sjukdomar med fokus på campylobakter, listeria, ehec/vtec och norovirus.	Livsmedelsburna utbrott orsakade av campylobakter, listeria, ehec/vtec och matförgiftningar orsakade av bristande kunskap eller hantering i storhushåll leder till att många konsumenter drabbas och i vissa fall med allvarliga konsekvenser som följd.
Kemiska risker	Minska hälsoeffekterna till följd av miljöföroreningar (fokus dioxiner och PCBer),	För att nå målen om säkra livsmedel, friska djur och sunda växter behöver vi höja

tungmetaller och mykotoxiner i livsmedelskedjan

kompetensen och öka vårt fokus när det gäller de kemiska riskerna och i synnerhet när det gäller kemiska risker i baslivsmedel och för riskgrupper.

Information i livsmedelskedjan

Information om livsmedel och om livsmedelsproducerande djur och växter kan säkerställas genom hela livsmedelskedjan.

Spårbarhet är en grundbult i lagstiftningen och omfattar hela livsmedelskedjan, från jord till bord, inklusive införsel och import. Att verifiera att information och dokumentation i hela kedjan är korrekt bidrar till säkra livsmedel, friska djur och växter och att ingen blir lurad. För att nå full spårbarhet, för att informationen ska bli rätt och ingen ska bli lurad behöver vi utveckla vårt samarbete och våra metoder och underlätta för företagen att göra rätt men också samarbeta med branscherna för att upptäcka fusk.

2.2.1 Operativa mål

De operativa målen är ett samlat grepp mot särskilda risker i mat och dricksvatten. Målen finns i den nationella kontrollplanen (NKP) och utgår från effektmål inom ovannämnda fyra fokusområden.

Inom varje fokusområde finns operativa mål som syftar till att effektmålen inom respektive område uppnås. Mer information och anvisningar om hur kontrollen kan utföras, finns på NKP-webben.

Verksamheter som berörs av de operativa målen har identifierats och kommer att få kontroll i enlighet med instruktionerna till dessa mål. Kontrollerna rapporteras vidare till Livsmedelsverket efter utförd kontroll.

2.3 Nyköpings kommuns mål för livsmedelskontroll

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens mål för kontrollen är:

1. *Riskbaserad och förebyggande tillsatsbaserad kontroll*

Indikator: När nämndens inspektörer konstaterar avvikelser från lagstiftningen ska dessa följas upp för att säkerställa att bristerna blir åtgärdade. Nämnden har pekat ut 4 områden som särskilt viktiga för livsmedelssäkerheten, våra så kallade effektindikatorer:

1. *Säker nedkyllning*
2. *Säker allergikost*
3. *Spårbart av kött*
4. *Redlighet- rätt information om livsmedel med mervärde*

När nämnden konstaterar avvikelser från dessa krav ska det alltid följas upp under samma år. Undantag kan finnas vid fall där kontroller utförs i slutet av året. I dessa fall ska uppföljningen göras så snart som möjligt. Läs mer om effektindikatorerna i avsnitt 10.5.

Under 2022 avser vi att i kontrollen av livsmedelsverksamheter inom vård och omsorg fokusera på hälsofaror vid livsmedelshantering till riskgruppen äldre och personer med nedsatt immunförsvar. Samtliga verksamheter som är föremål för planerad kontroll under året kommer att kontrolleras inom fokusområdet.

2. Rättssäker och professionell myndighetsutövning

Kontrollen ska vara effektiv, värdeskapande och likabehandlande för de vi finns till för. Våra beslut ska vara välgrundade, motiverade och lätta att förstå. Vi för en respektfull och aktiv dialog som främjar verksamhetsutveckling för den vi möter. Vi har fokus på behoven hos de vi finns till för och bidrar med kompetens i form av rådgivning. Vi arbetar med ständiga förbättringar i vår myndighetsutövning och har satt upp kvalitetsmål där vi arbetar med hur vi uppfattas av verksamhetsutövarna i kontakten med oss. I ett steg att möta branschens efterfrågan kommer vi också att gå över till efterhandsdebitering under 2022.

3. Handläggning ska ske snabbt, enkelt och med hög grad av tillgänglighet

När nämnden får kännedom om misstänkta brister i livsmedelshygien och livsmedelsinformation hos anläggningar i kommunen, är det viktigt att dessa ärenden omhändertas skyndsamt. Klagomål från allmänheten och information om avvikelser från myndigheter och organisationer ska handläggas inom 14 dagar. Anmälan om misstänkt matförgiftning ska börja handläggas senast arbetsdagen efter att den inkom.

Vi verkar för att öka tillgängligheten och att våra anmälningstjänster ska vara lätta att förstå och fylla i för våra kunder. Tjänsterna ska vara tillgängliga genom e-tjänster där kunden kan följa ärendets handläggning i registreringsskedet. Vår handläggning ska ske skyndsamt och kostnadseffektivt. I vår handläggning ska våra mallar vara lätta att förstå och informationen som ges via hemsidan ska vara uppdaterad och relevant.

Uppföljningen av beställningen ska genomföras tre gånger under 2022 – i maj och i samband med delårsrapport och årsbokslut

3 Ansvarsfördelning för livsmedelskontroll

3.1 Ansvarsfördelning i Sverige

Livsmedelsverket är central myndighet för livsmedelskontroll i Sverige. Kommunerna är behörig myndighet för verksamheter som bedrivs i kommunen. För mer information om Sveriges kontrollorganisation hänvisas till Nationell plan för kontrollen i livsmedelskedjan.

3.2 Ansvarsfördelning i Nyköpings kommun

Behörig kontrollmyndighet i Nyköpings kommun är miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. De faktiska kontrollaktiviteterna utförs av personalen på livsmedelsenheten.

Nämnden har i sin delegationsordning delegerat till Samhällsbyggnadschefen att fatta beslut i frågor som inte är av principiell betydelse eller annars av större vikt.

Samhällsbyggnadschefen har i sin tur delegerat till personalen på livsmedelsenheten.

Inspektörerna har delegation på att fatta beslut om sanktioner utan vite. Praxis är dock att sanktionsbeslut granskas av enhetschefen. När beslut är brådskande och lämnas muntligt fastställs besluten skriftligt i efterhand.

Aktuell delegationsordningen finns på kommunens hemsida, www.nykoping.se.

4. Samverkan

4.1 Syfte och omfattning

Nämnden ska genom samverkan med andra myndigheter och organisationer stärka den egna kontrollverksamhet, livsmedelskontrollen i Sverige som helhet, och bidra till att likrikta kontrollen i landet.

Genom erfarenhetsutbyte med andra myndigheter och organisationer får vi ta del av goda exempel som vi kan lära oss av. Vi skapar kontakter som vi kan utnyttja i komplicerade ärenden, till exempel fuskutredningar och spårbarhetskontroller. Vi sprider kunskap om hur kontrollen fungerar vilket bidrar till rimliga förväntningar hos företagen vi kontrollerar.

Genom att hjälpa och stödja andra kommuner stärker vi kontrollen i Sverige som helhet.

Genom att samverka med andra myndigheter kalibrerar vi vår kontrollverksamhet och bidrar till att likrikta kontrollen inom Sverige, något som efterfrågas inte minst av branschorganisationerna.

4.2 Nätverk

Nämnden är aktiv i flertal nätverk, främst med andra kontrollmyndigheter. Nedan listas de på nätverk som bedöms som viktiga och som nämnden har för avsikt att fortsätta med de kommande åren:

- SILK (Samverkan Inom Livsmedelskontrollen) – chefsnätverk inom Miljösamverkan Stockholms län, för Stockholmsregionens (inkl. Nyköping) chefer och samordnare inom

livsmedelskontroll. Ökar likheten i bedömningar mellan de olika kommunerna, genomför gemensamma projekt och tar fram gemensam provtagningsplan.

- Sveriges Nätverk för Offentlig kontroll inom Livsmedelskedjan (SNOL) – nationellt nätverk med bred representation från Sveriges kommuner. Arbetar främst med att bevaka kommunernas intressen i kontrollen.
- Södermanlands Län – Inom länet träffas chefer och inspektörer i olika grupper två gånger om året. Länsträffar för inspektörer anordnas av länsstyrelsen där även Livsmedelsverket medverkar.

5. Befogenheter och resurser för kontrollen

5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter

Kontrollmyndigheterna har befogenheter att utföra offentlig kontroll av livsmedelsföretag. Exempel på åtgärder som följer av lagstiftningen är myndigheternas rätt till tillträde och upplysningar som regleras i livsmedelslagen (2006:804), livsmedelsförordningen (2006:813) och förordning (EU) nr 2017/625.

Myndigheterna kan fatta tvingande beslut. Att beslutet är tvingande innebär att den det riktas till måste följa det. Myndigheterna har även tillgång till verktyg som kan användas för att få en enskild att följa ett beslut även om den motsätter sig det.

Kontrollmyndighetens befogenheter fördelas till Samhällsbyggnadschef och därefter till enskilda handläggare inom myndigheten genom delegation. Delegationsordningen är långtgående och är utformad så att nödvändiga beslut kan tas utan onödiga förseningar så att nödvändiga åtgärder blir effektiva.

5.2 Kontrollpersonal och utrustning

Behovet av kontrollpersonal utgår från antalet kontrolltimmar som ska utföras varje år samt övriga arbetsuppgifter som myndigheten är skyldig att genomföra. Kontrolluppdraget omfattar den operativa kontrollen och i den räknas inte informationsinsatser och liknande in.

Myndigheten har tillräckligt med personal för att genomföra kontrolluppdraget. Förutom livsmedelsinspektörer finns också personal som arbetar med administration och kvalitetssäkring. Kontrollen leds av en enhetschef som ansvarar för planering och uppföljning av verksamheten.

För att säkerställa att intressekonflikter undviks för kontrollpersonalen har nämnden rutiner för jäv och bisysslor. Dessa återfinns på intranätet. Tack vare att myndigheten har god bemanning har vi goda möjligheter att fördela arbetet så att ingen handläggare kontrollerar anläggningar där de har en relation till företagets företrädare. I samband med introduktion av nyanställd personal på enheten ges alltid anvisningar om detta.

Myndigheten har tillräcklig tillgång till utrustning och utrymmen som krävs i form av bilar, skyddsutrustning (arbetskläder, termometrar, m.m.).

Kyl- och frysutrymme finns. Utrymme för förvaring av större mängder omhändertagna kylda eller frysta livsmedel saknas men rutin finns för att snabbt få tillgång till sådana förvaringsmöjligheter.

5.3 Finansiering av kontrollen

Livsmedelskontrollen finansieras med avgifter. Vilka avgifter som får tas ut regleras i förordning om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel.

Livsmedelskontrollen i Nyköpings kommun finansieras till stor del med avgifter. År 2022 har nämnden beslutat om att livsmedelskontrollen ska gå över till efterhandsdebitering. Det innebär att såväl ordinarie kontroll som kontroll i samband med bristande efterlevnad, till exempel uppföljande kontroll och kontroller i samband med befogat klagomål finansieras med timavgifter.

Hur mycket kontrolltid en anläggning ska få bestäms utifrån Livsmedelsverkets riskklassningsmodell, vissa anläggningar som blir tilldelade en lägre riskklass kommer inte upp i årlig kontrolltid utan kontrolleras vartannat till vart tredje år. Nämnden har prioriterat att även dessa anläggningar ska ha kontroll i samband med att verksamheten startar.

5.4 Kompetenskrav och utbildning

Livsmedelsenheten gör regelbundet inventering av personalens kompetens och gör en analys av kompetensbehovet. Utifrån resultatet tas en plan för kompetensförsörjning fram. Kompetensförsörjningen säkerställs i första hand genom utbildningsinsatser, studiebesök och deltagande i olika projekt.

Samtlig personal på livsmedelsenheten har en universitets- eller högskoleexamen med naturvetenskaplig inriktning. Flera olika utbildningsbakgrunder finns representerade.

6 Register över anläggningar

6.1 Registrering av kontrollobjekt

Nämnden för ett register över anläggningar som nämnden har kontrollansvar för. Registret finns i datasystemet Ecos samt i ett Excelark. I registret framgår bland annat vilken verksamhet som bedrivs, vem som är verksamhetsutövare, var verksamheten bedrivs eller om den är mobil utan fast adress, verksamhetens riskklass och planerade kontrolltid samt praktisk information som t.ex. öppettider. Registret uppdateras fortlöpande under året

bl. a. genom att det vid varje kontroll görs en genomgång av de registrerade uppgifterna kring det kontrollerade objektet.

6.2 Införande av anläggningar i registret

Alla anläggningar som Nyköpings kommun har kontrollansvar för registreras utan krav på godkännande. Det innebär att verksamhetsutövaren lämnar in en anmälan om verksamheten. Anmälan sker via e-tjänst. När anmälan kommit in gör nämnden en bedömning av om verksamheten omfattas av krav på registrering, att vi är rätt myndighet och att godkännandeprövning inte krävs för verksamheten. Därefter förs verksamheten in i registret och verksamhetsutövaren faktureras en anmälningsavgift. Riskklassning och beslut om avgift

görs i allmänhet efter att anläggningen blivit besökt och kontrollerad. Nämnden använder Livsmedelsverkets vägledning och modell för registrering samt riskklassning.

För att upptäcka livsmedelsverksamheter som bedrivs utan att vara registrerade så har nämnden ett par olika metoder:

- Inspektörerna håller uppsikt i samband med kontroll och när serveringar, butiker och andra livsmedelsföretag som inte finns i Ecos upptäcks.
- För att upptäcka grossister och andra verksamheter "i tidigare led" så kontrolleras företagarnas rutiner för att själva kontrollera att deras leverantörer är registrerade eller godkända, och vi gör stickprov på några varor som finns i restaurangens eller butikens lokaler.
- Vi kan också få information i samband med klagomål från allmänheten eller andra myndigheter på en verksamhet.

I dessa fall uppmanas verksamhetsutövaren att inkomma med en anmälan. Vi bevakar att anmälan kommer in. Om ingen anmälan inkommer kan nämnden besluta att förbjuda verksamheten. Sedan januari 2019 beslutar nämnden om livsmedelssanktionsavgift om vi upptäcker att en verksamhet bedrivs utan att först ha inkommit med en anmälan om registrering.

6.3 Avregistrering och uppdatering vid ändrade förhållanden

Nämnden får löpande under året in uppgifter om att livsmedelsverksamheter har ändrats eller upphört. Registeruppgifterna uppdateras då.

7 Generellt för kontrollen

7.1 Instruktioner för utförande av kontroll

Livsmedelsenheten har sammanställt instruktioner för kontrollen i ett dokument som kallas Handboken. Där framgår hur kontrollen ska utföras praktiskt. Enheten har också ett dokument "bedömningsgrunder" med ställningstaganden i olika samsynsfrågor som uppdateras kontinuerligt. Därutöver används Livsmedelsverkets vägledningar och kontrollwiki.

7.2 Provtagning och analys

Nämnden har ett avtal med laboratoriet SGS för analys och hämtning av prover. Provtagning görs som en del av den planerade kontrollen, då oftast som verifierande provtagning, som en del av utredning av klagomål i allmänhet och misstänkta matförgiftningar i synnerhet, och i kartläggande syfte, ofta i projekt samordnade av Livsmedelsverket.

Provtagningsprojekt planeras tillsammans med flera andra kommuner i Storstockholm som en del av SILK-samarbetet.

Den planerade provtagningen för varje år framgår av livsmedelsenhetens verksamhetsplan.

7.3 Rapportering av kontrollresultat

Resultatet av kontrollen registreras i Ecos. Resultatet sammanställs också i en rapport som skickas till verksamhetsutövaren.

Efter varje kalenderår rapporteras kontrollerna till Livsmedelsverket, som vidarebefordrar en sammanställning till EU-kommissionen. Den rapporteringen hämtas direkt ur Ecos med hjälp av ett rapporteringsverktyg.

Resultaten inom kontrollen av animaliska biprodukter rapporteras till Jordbruksverket.

Enhetschefen för livsmedelsenheten rapporterar tre gånger per år till Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden om hur arbetet med kontrollverksamheten fortlöper.

Rapportering av beslut fattade på delegation av inspektörerna sker till Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden kontinuerligt under året.

7.4 Sanktioner - åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen

När nämnden konstaterar att en verksamhet inte uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen kommuniceras detta med företagets representanter muntligen på plats och i en kontrollrapport. Beroende på allvarlighetsgraden och på när anläggningen ska ha sin nästa planerade kontroll kan företagarens åtgärder följas upp i en extra, uppföljande, kontroll eller vid nästa ordinarie kontroll. I vissa fall med allvarliga avvikelser fattas beslut om sanktion direkt när avvikelsen har konstaterats. Annars fattas beslut om sanktion ifall avvikelsen inte är åtgärdad vid uppföljningen. De sanktioner som kan bli aktuella återfinns i EU-lagstiftningen och i nationell lagstiftning. De sanktioner nämnden använder är:

- Föreläggande att vidta vissa åtgärder
- Förbud att bedriva viss verksamhet, till exempel nedkylning
- Förbud att bedriva livsmedelsverksamhet i anläggningen (stängning)
- Förbud mot utsläppande på marknaden av visst livsmedel (saluförbud)
- Omhändertagande av livsmedel

När överträdelserna är allvarliga kan det också bli aktuellt med åtalsanmälan.

Instruktioner för handläggningen av ärenden med sanktioner återfinns i Handboken.

8 Planerad kontroll av befintliga anläggningar

8.1 Prioriteringar och planering

Alla livsmedelsanläggningar är riskklassade enligt Livsmedelsverkets vägledning för riskklassning av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrolltid.

Alla anläggningar i riskklass 1 - 5 kontrolleras minst en gång per år. Beroende på verksamhet och erfarenhet av företaget, genomförs upp till fyra ordinarie kontroller per år.

De flesta anläggningar i riskklass 6 och 7 kontrolleras årligen med undantag av anläggningar med små risker eller att verksamheten är erfarenhetsklass A och därmed är i mindre behov av kontroll. Exempel på sådana anläggningar är där det inte finns livsmedel som är beroende av värme eller kyla. Det kan också vara om riskerna för allergier är mycket små. I de fallen görs kontroll oftast vartannat år.

Anläggningar i riskklass 8 kontrolleras vartannat eller vart tredje år beroende på verksamhet, risk och kontrolltid.

Planering av antal kontroller sker per anläggning och dokumenteras. I Excelarket går att utläsa när kontroll är planerad att utföras och hur många kontroller som planeras per år. I listan finns en mängd uppgifter som behövs för planeringen och uppföljningen som:

- Årlig kontrolltid
- Risk- och erfarenhetsklass
- Tidssaldo
- Antal planerade kontroller
- Vilken metod som använts för kontrollen, inspektion (I) / revision (R) / provtagning (P)
- Projekt, indikatorer och operativa mål för varje objekt

Alla anläggningar med animaliska biprodukter är riskklassade enligt Jordbruksverkets föreskrift 2007:21. Planering av kontrollerna sker i samma dokument som övrig livsmedelskontroll.

8.2 Krav som ska kontrolleras under treårsperioden

För varje bransch, se bilaga 2, pekar nämnden ut vilka relevanta krav som ska kontrolleras, och när eller hur ofta. Generellt gäller att alla krav inte är relevanta för alla verksamheter i branschen, och kontrollerna görs för de anläggningar där det är relevant.

Inför varje kalenderår görs en detaljplan för alla planerade kontroller som ska göras under året. I planen framgår vilka anläggningar som ska kontrolleras, intervallet av kontroller som ska göras under året och vilka lagstiftningsområden som verksamheterna ska kontrolleras mot. Av planen framgår också projekt, provtagningar och riskbedömningar.

Det stora flertalet kontroller görs som löpande kontroller, där vi kontrollerar hygien, allmän livsmedelsinformation och de utpekade indikatorerna eller de operativa målen. Vissa kontroller utförs som riktade kontroller eller i "block". Planerade kontroller samlas i block med syfte att utveckla arbetssätt, förbättra samsynen mellan inspektörerna och gemensamt tackla svårigheter i kontrollen. När blocket planeras tas checklistor fram för de kontroller som ska göras i blocket. Vissa block kommer även att kombineras med en utbildningsinsats och information ut till företag och verksamhetsutövarna.

Vissa krav som inte finns med i planen kan vi komma att upptäcka avvikelser från ändå.

Planeringen ska säkerställa att alla verksamheter blir kontrollerade i enlighet med sin beslutade kontrolltid, och att alla relevanta krav kontrolleras på alla anläggningar.

8.3 Kontroll av nyregistrerade anläggningar

I Nyköpings kommun registreras ungefär 90 livsmedelsanläggningar varje år. Dessa verksamheter är inom alla branscher till exempel restauranger, butiker etc. Det är både helt nya verksamheter och ägarbyten i befintliga livsmedelslokaler. Vissa av registreringarna gäller tidsbegränsade verksamheter, till exempel vid evenemang.

Målet med kontrollen av nyregistrerade verksamheter är att alla företagare som startar en livsmedelsverksamhet i Nyköpings kommun ska bli föremål för kontroll inom 30 dagar.

I enlighet med kommunens taxa tas avgiften för kontrollen ut som timavgift efter genomförd kontroll, avgiften motsvarar högst anläggningens riskklassning. I de fall kontrollbesöket, inklusive information till företagaren, tar längre tid än som motsvarar riskklassen finansieras tiden med årskontrolltid som är betald av företagare som lagt ned sin verksamhet innan de hunnit få den kontrolltid som de betalat för vid årets början.

Kontrollerna ska fokusera på infrastruktur, skadedjur och avfall, samt på företagarens kunskap och rutiner inom de viktigaste relevanta kraven för respektive verksamhet. Kontrollerna görs i första hand som föranmälda besök.

8.4 Rutiner för utförande av kontroll

Livsmedelsenheten har tagit fram instruktioner och rutiner för kontrollen vilka finns i enhetens handbok. Där framgår hur kontrollen ska utföras praktiskt och vilken kontrollmetod som avses användas.

Rutinerna bygger på vägledning och kontrollhandböcker från Livsmedelsverket. Enheten har också ett dokument "bedömningsgrunder" med ställningstaganden i olika samsynsfrågor. Den uppdateras kontinuerligt till exempel i samband med bedömningsdiskussioner på olika möten.

9 Kontroll och utredning i samband med misstanke om avvikelser

9.1 Förutsättningar

Under de senaste åren har cirka 90 ärenden rörande misstänkta avvikelser (klagomål) och anmälningar om misstänkt matförgiftning per år inkommit till livsmedelsenheten.

Förutom klagomål från allmänheten får nämnden även information om misstänkta avvikelser från företagen själva, från andra myndigheter, och internt, när man vid kontroll på en anläggning påträffar fynd som härrör från en annan anläggning i kommunen.

En särskild typ av ärenden är så kallade RASFF, ett system för information om icke säkra livsmedel som sålts inom EU och även produktlarm inom Sverige.

För cirka en tredjedel av de inkomna anmälningarna startas en utredning. Övriga bedöms kunna utredas i samband med nästa ordinarie kontroll, i samband med en utredning som redan pågår, eller bedömningen är att ingen utredning ska göras.

9.2 Mål och fokus

Syftet med utredningarna är att kontrollera om det finns avvikelser hos livsmedelsföretagen, och i så fall se till att dessa undanröjs. Särskilt viktigt är detta i de fall avvikelserna är av sådan art att det finns risk för sjukdom hos konsumenterna.

Även den typen av avvikelser som kan klassas som matfusk, där företagarna medvetet bryter mot reglerna för ekonomisk vinning, är prioriterade att utreda och undanröja.

För misstänkta matförgiftningar är ett mål också att hitta vilket livsmedel, vilket agens och vilka brister som orsakat utbrottet, och var i livsmedelskedjan som maten blivit dålig. Resultatet ska dokumenteras på ett enhetligt sätt.

10 Uppföljning och utvärdering av kontrollen

10.1 Uppföljning

Nämnden följer löpande upp att den verksamhet som planerats bli utförd. Uppföljning av kontrollen genomförs i maj och i samband med delårsrapport och årsbokslut.

10.2 Revisioner

Förutom de oberoende revisioner av kontrollverksamheten som enligt Sveriges system ska göras av Länsstyrelsen, gör enheten egna internrevisioner och har ett revisionsutbyte med andra kommuner.

Årlig plan för interna revisioner framgår av verksamhetsplaner för respektive år.

Även Myndigheterna har en gemensam årlig intern revision och den årliga planen för interna revisioner framgår av Myndigheternas verksamhetsplan för respektive år.

10.3 Utvärdering

Utvärdering sker i slutet av varje år. Utvärdering sker bl.a. mot ett antal nyckeltal uppsatta av Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Utvärdering sker också av den uppföljning som sker inom kontrollverksamheten. Resultatet av utvärderingen ligger till grund för planering av nästkommande år.

Resultatet från interna och externa revisioner är också ett verktyg som verksamheten använder sig av för att utvärdera verksamheten och förbättra rutiner och arbetssätt.

10.4 Supervision

Syftet med supervision är att vi som myndighet ska utvärdera om vi i kontrollen hittar avvikelser och ser till att de blir åtgärdade. Supervision är också en del i bedömning av en medarbetares arbetsprestation, med möjlighet att följa upp lönekriterier såsom att bidra till verksamhetens resultat och mål.

Varje inspektörs förmåga att upptäcka och kommunicera avvikelser ska kontrolleras och utvecklas genom feedback från sin enhetschef på minst en kontroll och fem kontrollrapporter varje år. Vid kontrollbesök kontrollerar enhetschefen särskilt följande:

5. Förberedelse

- a. Finns en plan för kontrollbesöket?
- b. Vad ska kontrolleras?

6. Bemötande

- a. Hur presenterar sig inspektören?
- b. Hur inleder inspektören kontrollbesöket?

7. Kontrollen

- a. Följer inspektören planen?
- b. Kan inspektören avvika från planen om något oförutsett inträffar/upptäcks?
- c. Vilka bedömningar gör inspektören och med vilket lagstöd? Ställer inspektören tillräckligt detaljerade frågor för att hitta eventuella avvikelser?

8. Summering av kontrollbesöket

- a. Hur kommunicerar inspektören avvikelser?
- b. Hur kommunicerar inspektören eventuell uppföljning och fortsättning av ärendet?

Kontrollrapporter: Enhetschef kontrollerar särskilt följande:

1. inspektörens förmåga att följa de mallar som finns,
2. inspektörens förmåga att hantera klarspråk,
3. inspektörens förmåga att rikta en kontrollrapport till en verksamhetsutövare och vara tydlig (d.v.s. språk och formuleringar anpassas till den aktuella verksamhetsutövaren och det aktuella kontrollbesöket),
4. inspektörens förmåga att använda egna fraser och meningar (situationsanpassade).

Kontroll av innehåll och utformning av beslut görs löpande (enhetschefen granskar löpande samtliga fattade beslut) enligt följande:

5. Är rubriken på beslutet tydligt formulerad?
6. Är beslutsmeningen tydligt formulerad; framgår det för verksamhetsutövaren vad denne ska göra?
7. Är valet av sanktion proportionerligt?
8. Framgår det när beslutet börjar gälla och när verksamhetsutövaren ska ha vidtagit åtgärder (om så krävs)?
9. Hur används § 33 (ska användas restriktivt och endast vid större risk)?

10. Är bakgrunden till beslutet tydligt formulerad? Kopplas iakttagelser till avvikelser?
11. Finns en tydlig bedömning och motivering varför avvikelserna inte är i enlighet med lagstiftningen?
12. Är beslutet kommunicerat på ett korrekt sätt?
13. Anges lagstiftningen på ett korrekt sätt?
14. Hänvisar inspektören till korrekta artiklar och paragrafer?

Enhetschef ansvarar för att dokumentera sin planering och uppföljning av supervisionen. Återkoppling med konstruktiv kritik ska ske efter varje uppföljningstillfälle.

10.5 Effektmål för att visa att livsmedelskontrollen har avsedd verkan

För att mäta kontrollens effekt har nämnden fastställt ett antal indikatorer, där syftet är att säkerställa att krav som är särskilt viktiga för livsmedelssäkerhet och livsmedelsinformation kontrolleras och att avvikelser följs upp. Vilka dessa indikatorer är och hur kraven inom indikatorerna ska kontrolleras framgår av bilaga 1.

11 Beredskap

Livsmedelsenheten har en beredskapsplan som antagits av nämnden som ska användas när en allvarlig händelse inom Livsmedelsenhetens ansvarsområde inträffat och bedöms behöva handläggning utöver ordinarie rutiner.

Nyköpings kommun har en särskild beredskap för störningar som får stora konsekvenser för samhället. Vid sådana tillfällen kommer livsmedelsenheten att ingå i en krisorganisation som leds av en särskild krisledningsnämnd.

12 Nationell plan för kontrollen i livsmedelskedjan

I Sveriges nationella plan för kontrollen i livsmedelskedjan beskrivs hur den offentliga kontrollen av livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd är organiserad, hur den genomförs och hur den utvecklas. Kontrollplanen finns bl.a. på Livsmedelsverkets webbplats www.livsmedelsverket.se.

13 Öppenhet i kontrollen

I Sverige regleras öppenheten i kontrollen framförallt av Tryckfrihetsförordningen (1949:105) och Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I korthet innebär detta att alla myndigheter är skyldiga att föra register över de allmänna handlingar som finns hos myndigheten. Ett sådant register kallas vanligtvis för diarium. I diariet registreras uppgifter om dels de handlingar som kommer in till myndigheten, till exempel brev och ansökningar, dels de handlingar som upprättas vid myndigheten, till exempel beslut och kontrollrapporter. I diariet registreras både offentliga och hemliga handlingar.

Vem som helst har rätt att begära att få se en handling som finns hos en myndighet. En allmän handling är vanligen också offentlig, det vill säga vem som helst får ta del av den.

Vissa handlingar kan dock innehålla uppgifter som är sekretessbelagda, alltså hemliga. Detta ska prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning när någon ber att få ut en handling.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens kontrollplan publiceras kommunens hemsida, www.nykoping.se.

Bilaga 1 – Effektmål - Indikatorer

Här är en sammanställning av indikatorerna i tabellform:

#	Målområde
1	Säker nedkylning av livsmedel <ul style="list-style-type: none">• Serveringar
2	Säker allergikost <ul style="list-style-type: none">• Förskolor• Skolor
3	Spårbarhet kött (Allmän spårbarhet) <ul style="list-style-type: none">• Restaurang• Butik• Grossist
4	Redlighet – Rätt information <ul style="list-style-type: none">• Producenter• Butiker• Serveringar

1. Nedkylning hos serveringar

Hos Serveringar (restauranger, snabbmatsrestauranger och caféer) som har nedkylning i sin verksamhet.

Vad ska kontrolleras och hur?

- Pågående nedkylning kontrolleras genom kontrollmätning och bedömning av rutiner.
- Avslutad nedkylning kontrolleras genom kontrollmätning och bedömning av rutiner.
- Om ingen nedkylning pågår och det inte finns nyligen nedkylda livsmedel att kontrollmäta görs kontrollen genom bedömning av verksamhetens rutiner.

Nedkylning ska ske till en temperatur på högst +8 grader i kärnan inom 6 timmar.
Nedkylningen ska påbörjas så fort som möjligt efter upphettning.

Kontroll sker att

- nedkylningen inte pågår längre än 6 timmar
- att livsmedlet skyddas från kontamination tex förvaring under ugnen innan nedkylning, ytteremballage i nedkylningsutrustningen
- samt att det inte påverkar andra livsmedel negativt tex nedkylning tillsammans med andra kylvaror, redan nedkylda eller halvvägs nedkylda produkter finns i nedkylningsskåpet

Om nedkylningen inte är klar då personalen går hem för dagen ska de ha kontroll på att den startat och fortgår enligt plan. Företaget ska kunna redogöra för att de gjort tester som visar att den metod de använder är säker.

Mat som stått i värmeskåp i lägst +60 grader köket och inte bedöms kommer att gå åt kan kylas ned under förutsättning att

- Varmhållningstemperaturen har varit minst +60 grader i hela maträtten under hela varmhållningstiden.
- Maten inte har kontaminerats under varmhållningen

Kontroll av termometern bör göras med jämna mellanrum, avsaknad av ändamålsenlig termometer medför en avvikelse.

Klagomål. Nedkylningskontroll med anledning av klagomål ingår inte i indikatorn.

Hur ska avvikelser följas upp

Om det är avvikelse ska livsmedelsenheten följa upp att avvikelsen åtgärdats omgående.

Uppföljningen bör ske skyndsamt. En extra kontroll görs oavsett om en verksamhet ska ha fler besök under året.

Den extra kontrollen sker lämpligast ute i anläggningen.

Om brister som noterats och dokumenterats i rapport ej har blivit åtgärdade vid uppföljande kontroll så ska sanktioner vidtas. Om avvikelsen är av allvarligare grad ska sanktioner vidtas omgående, stäm av med enhetschef.

Avvikelsens allvarlighetsgrad avgör val av åtgärd. Om avvikelser åtgärdas på plats vid kontrollen så ska detta noteras. (vid misstanke om osäkra livsmedel exempelvis).

Förbud ska användas om produkternas säkerhet är ifrågasatt. Förelägganden kan användas om bristerna bedöms vara av mer administrativ karaktär. Stäm av med enhetschef från fall till fall.

Hur ska resultatet redovisas?

När du har gjort kontrollen fyller du i kontrollrapport/rapporteringsformulär punkt **K01** i ECOS samt under relevant kolumn i objektlistan.

Uppföljningen redovisas på samma sätt.

2. Säker allergikost i skolor och förskolor

Vad ska kontrolleras?

Vi kontrollerar att allergikosten är *säker*. Det innebär att alla som hanterar maten har tillräcklig kunskap och/eller har fått tillräckliga instruktioner. Det innefattar instruktioner till vikarier och listor över allergiska barn. Rutiner för separering av mat som innehåller allergener. Verifiera genom inspektion av förvaring i torrförråd, kyl och frys samt servering. Intervjua personalen om vilken utrustning som används och hur den rengörs. Okulär besiktning.

Vilka anläggningar ska kontrolleras?

Alla skolor och förskolor som kontrolleras under året ska kontrolleras avseende allergikost.

Hur ska avvikelser följas upp?

I de fall vi bedömer att det inte finns tillräcklig säkerhet i hanteringen av mat som ska serveras till allergiker ska vi följa upp avvikelsen samma år. Beroende på hur akuta riskerna är kan man behöva agera mycket snabbt.

Hur ska resultatet redovisas?

Rapportering sker under lämplig kolumn i objektlistan samt i kontrollmodulen i Ecos punkt **J03** Säker hantering, lagring och transport, **K01** Rutin – allergener, **J05** Utbildning. Glöm inte fylla i samma punkt som utan avvikelse när det är åtgärdat!

3. Spårbarhet (kött)

Vad ska kontrolleras?

Kraven på spårbarhet enligt artikel 18 i förordning (EG) nr 178/2002 innebär en skyldighet för företagaren att kunna spåra livsmedel ett steg bakåt och ett steg framåt i kedjan, dvs. denne ska kunna ge upplysningar om varifrån råvaror, ingredienser eller färdiga livsmedel köpts och vem varor sålts vidare till. Denna information ska kunna lämnas till kontrollmyndigheter på begäran.

För att kunna verifiera livsmedelsinformation **måste** kontrollen omfatta både kvantitativ och kvalitativ spårbarhet. Kvantitativ spårbarhet har tidigare kallats för mängdbalansberäkning.

Vilka anläggningar ska kontrolleras?

Alla verksamheter som hanterar kött (nöt, får, get, gris eller fågel).

Hur ska det kontrolleras?

Välj ut en köttprodukt som finns i lager och kontrollera inköpsdokumentation för denna produkt.

Kontrollera varifrån produkten är köpt (vilken anläggning) och att den mängd som köpts in är åtminstone så stor som det som finns i lager.

Kontrollera att säljande anläggning är registrerad/godkänd.

Kontrollera att köttet är märkt med oval med godkännandenummer, dubbelkolla i SLV:s register att anläggningen är godkänd.

Hur ska avvikelser följas upp?

Avvikelser ska åtgärdas skyndsamt dock senast under samma år. Avvikelsens allvarlighetsgrad avgör val av åtgärd. Exempel på enklare brist, brister i "rutiner för återkallande". Exempel på allvarlig brist, företaget kan inte förena livsmedel med uppgifter om spårbarheten, kan inte ta fram uppgifter som vi begär inom 24 timmar

Om brister som noterats och dokumenterats i rapport ej har blivit åtgärdade vid uppföljande kontroll så ska sanktioner vidtas.

Om avvikelsen är av allvarligare grad ska sanktioner vidtas omgående (vid misstanke om osäkra livsmedel exempelvis).

Förbud ska användas om produkternas säkerhet är ifrågasatt. Förelägganden kan användas om bristerna bedöms vara av mer administrativ karaktär. Stäm av med närmsta chef från fall till fall.

Hur ska resultatet redovisas?

När du har gjort kontrollen fyller du i kontrollrapport/rapporteringsformulär punkt **H01** i ECOS och under relevant kolumn i objektlistan.

Uppföljningen redovisas på samma sätt.

Observera att för spårbarhet hos grossister enligt förordning 931/2011 eller verksamheter som paketerar nötkött och behöver ha identifieringssystem enligt förordning 1825/2000 innebär andra rapporteringspunkter vilka inte ingår i indikatorn men ska ändå kontrolleras.

4. Redlighet – Rätt information

Redlighet/riktighet hos producenter, butiker och serveringar.

Vad ska kontrolleras?

Vi kontrollerar 1 - 2 livsmedel avseende att en dyr produkt eller ingrediens verkligen är det som anges i den skriftliga informationen om livsmedlen. För sammansatta förpackade livsmedel kontrolleras också att mängden av den dyra ingrediensen stämmer.

Hos producenter och butiker som förpackar och märker livsmedel kontrolleras en produkt med en "dyr ingrediens". För "blandade" produkter kontrolleras både att det *är* angiven ingrediens och ingående mängd av denna. Exempel: valnötter i valnötsbröd, räkor i räksallad, skinka i skinkwrap. Kontrollen kan också gälla "oblandade" produkter, t.ex. svenskt nötkött, basmatiris, saffran. I de fallen kan man inte kontrollera att "ingående mängd" är rätt kontrolleras bara att det är rätt livsmedel.

Hos serveringar så som restauranger, snabbmatsrestauranger och caféer, kontrolleras en maträtt med en "dyr ingrediens". Det vi kontrollerar är att den information som ges i menyn om ingående råvara är sann.

Vilka anläggningar ska kontrolleras?

Producenter och butiker som förpackar och märker livsmedel kan kontrolleras som en del av den ordinarie kontrollen. **Serveringar** (restauranger och caféer) som har en skriftlig meny ska kontrolleras inom den ordinarie kontrollen.

Vilken metod ska användas?

Olika metoder kan vara aktuella, det vanligaste är intervju av personalen i kombination med att titta på vilka råvaror de har hemma och på eventuellt recept/skriftlig instruktion. Kombinera gärna med att kontrollera hur mycket de säljer/serverar av det aktuella livsmedlet respektive köper in av råvaran. Ofta räcker det med en uppskattning, noggrannare beräkningar kan vara aktuellt vid misstanke om fusk.

Provtagning och analys kan vara aktuellt inom projekt eller vid misstanke om fusk. Diskutera med din enhetschef och med Lovise (som ansvarar för provtagningarna) om du vill göra provtagning för att kontrollera t.ex. ingående mängd av en viss råvara.

Hur ska avvikelser följas upp?

I de fall du bedömer att företagaren medvetet har fuskat för att öka sin vinst, gör en åtalsanmälan.

Om det är avvikelse ska vi följa upp att avvikelsen åtgärds innan året är slut. Naturligtvis kan det finnas tillfällen då det är praktiskt omöjligt, t.ex. om den kontrollen där avvikelsen upptäckts görs alldeles i slutet av året.

Uppföljningen kan ske i den planerade kontrollen för anläggningar som ska ha ytterligare planerad kontroll under året. Annars görs en extra kontroll.

Den extra kontrollen behöver inte alltid ske ute i anläggningen utan kan göras genom kontroll av inskickade handlingar, så som kopia av ändrad meny eller kopia på följesedlar som visar att de ändrat råvara.

Hur ska resultatet redovisas?

Du fyller i under relevant kolumn i objektlistan och i kontrollmodulen i Ecos. Markera punkt **B01** Redlighet – vilseledning. Glöm inte att fylla i samma punkt som utan avvikelse när det är åtgärdat!

Bilaga 2 – Treårsplan

Apotek, kosttillskott och hälsokost

Effektmål

Finns inte.

Förutsättningar

I detta sammanhang är definitionen av kosttillskott vidare än lagstiftningens definition. Kosttillskott i detta dokument inkluderar alla typer av tillskott som tas istället för livsmedel, för att uppnå en önskad effekt (prestationshöjande, viktminskande, ökat vitaminintag etc.). Som kosttillskottsanläggningar räknas de verksamheter som huvudsakligen är inriktade på kosttillskott, till skillnad från vanliga livsmedelsbutiker där kosttillskott ofta utgör en mindre del av sortimentet. De cirka 16 kosttillskottsobjekten vi har i Nyköping fördelar sig på apotek, hälsokostbutiker, ägare av egna märkesvaror (EMV).

De flesta verksamheter är små och får endast kontrollbesök en gång vart tredje år. Många av verksamheterna, såsom apoteken och Life-butiker, får sin främsta kontroll på huvudkontoren eftersom ansvaret för produkter och märkning ligger där.

Resursbehov

Det är sammanlagt 16 verksamheter med ungefär 15,5 timmar årlig kontrolltid.

Antal årliga timmar	Antal objekt	Kontrolleras per år
≤ 1	15	1 per 3 år
1,5 - 2,5	1	1 per 2 år
3	0	Varje år

Kontrollens fokus

Kontrollerna ska fokusera på **säkra kosttillskott**. På alla kosttillskottsobjekt som kontrolleras under ett år ska kontrollen fokusera på att de kosttillskott som säljs ska vara säkra.

För att kosttillskott ska anses säkra ska följande kriterier vara uppfyllda:

1. *Den som säljer kosttillskottet ska kunna veta och visa att kosttillskottet är säkert.*
2. *Ingen av de ingående ingredienserna får vara ett så kallat Novel Food som inte har säkerhetsbedömts.*
3. *Ett säkert kosttillskott ska inte innehålla läkemedelsklassade ingredienser. Om ett kosttillskott bedöms vara ett läkemedel ska det anses vara ett osäkert livsmedel.*
4. *Hänsyn till riskvärderingar som gjorts av Livsmedelsverket och annat vetenskapligt underlag ska tas när säkerheten av ett kosttillskott bedöms.*

Kontroller och tidpunkt för verksamheter som får kontroll varje år

I tabellen nedan markeras vilka kontroller som ska göras under treårsperioden.

Vid varje kontrolltillfälle	A01 Registrering, riskklass B01 Allmänna krav och skyldigheter B02 Obligatorisk livsmedelsinformation, innehåll och presentation B03 Obligatorisk livsmedelsinformation, näringsdeklaration B04 Frivillig livsmedelsinformation B99 Övrig livsmedelsinformation (svenska) C02 Näringspåståenden (hyllkanter och förpackning) C03 alt A08 Hälsopåståenden (hyllkanter och förpackning) C05 Särskild märkning av kosttillskott H01 Spårbarhet J01 Återkallelse J02 Utformning och underhåll av lokal och utrustning J06/J02 Skadedjurshantering J05 Utbildning
EMV & kedjeanknutna verksamheter	A02 Riskvärdering och godkännande av nya livsmedel (Novel foods) I05 Vitaminer, mineralerämnen och former av dessa som får tillsättas livsmedel (ingående substanser som får användas som källor till vitaminer och mineraler i kosttillskott, 2002/46/EG)

Bagerier och konditori

Effektmål

Finns inte.

Förutsättningar

Det finns åtta registrerade bagerier i Nyköpings kommun. Förutom dessa verksamheter finns det även större butiker som har eget bageri.

Resursbehov

8 verksamhet får kontroll varje år och 3 får kontroll vart annat år. Det motsvarar ca 28 kontrolltimmar per år.

Antal årliga timmar	Antal objekt	Kontrolleras år
1 – 2,5	4	1 per 2 år
3 – 4,5	7	Varje år

Kontrollens fokus

Allergiinformation: För bagerier kontrolleras att allergiker får korrekt information om ingående allergener och att denna information är lätt att utläsa på märkningen av märkta produkter. Följande ska uppfyllas:

1. *Alla ingående allergener är deklarerade.*
5. *Alla ingående deklarerade allergener framhävs i ingrediensförteckningen för märkta produkter.*

Kontroller och tidpunkt för verksamheter som får kontroll varje år

I tabellen nedan markeras vilka kontroller som ska göras under treårsperioden och när.

<p>Årligen eller vid varje kontrolltillfälle</p>	<p>A01 Registrering, riskklass B02 Allergiinformation – alla allergener deklarerade samt framhävda (Skriftligt + ev. muntligt) B99 Övrig livsmedelsinformation (skylt vid disk, svensk märkning) J02 Handtvättsmöjligheter (tvål och vatten) J03 Säker hantering och förvaring J08 Kyltemperatur K01/K06/C07/A11 Kontrollera om bageriet gör egna fri från produkter K01 Frysta hallon K01 Nedkylning</p>
<p>2022</p>	<p>J04 Personlig hygien J05 Utbildning J07 Vattenkvalitet (om det finns ismaskin) J09 Material i kontakt med livsmedel B04 Frivillig information B03 Näringsdeklaration H01 Spårbarhet P23 Spårbarhet ägg (operativt mål 6) P26 Uppgifter om ingredienser (operativt mål 9)</p>
<p>2023</p>	<p>H01 Spårbarhet B01 Allmänna krav och skyldigheter (fusk, redlighet) B02 Ingredienser (stäm av mot receptur) J08 Frystemperaturer J08 Mottagningskontroll och upptining</p>
<p>2024</p>	<p>J03 Avfallshantering J06/J02 Skadedjurshantering J02 Underhåll av lokal och utrustning J03 Rengöring av lokal och utrustning</p>

Kontroller och tidpunkt för verksamheter som får kontroll vart annat år

I tabellen nedan markeras vilka kontroller som ska göras under treårsperioden och när.

Vid varje kontrolltillfälle	A01 Registrering, riskklass B02 Allergiinformation – alla allergener deklarerade samt framhävda (Skriftligt + ev. muntligt) B99 Övrig livsmedelsinformation (skylt vid disk, svensk märkning) J02 Handtvättsmöjligheter (tvål och vatten) K01/K06/C07/A11 Kontroller om bageriet gör egna fri från produkter J08 Kyl- och frystemperaturer K01 Frysta hallon K01 Nedkylning
År 1 (2022-2023)	J02 Underhåll av lokal och utrustning J04 Personlig hygien J05 Utbildning J07 Vattenkvalitet (om det finns ismaskin) J09 Material i kontakt med livsmedel B04 Frivillig information B03 Näringsdeklaration P23 Spårbarhet ägg (operativt mål 6) (2022) P26 Uppgifter om ingredienser (operativt mål 9) (2022)
År 2 (2024/2025)	H01 Spårbarhet B01 Allmänna krav och skyldigheter (fusk, redlighet) B02 Ingredienser (stäm av mot receptur) J03 Säker hantering och förvaring/kontaminering J08 Mottagningskontroll samt upptining J03 Avfallshantering J06/J02 Skadedjurshantering J03 Rengöring av lokal och utrustning

Butiker och detaljhandel

Effektmål

Redlighet (rätt information) och spårbart kött.

Förutsättningar

Med "butik och detaljhandel" avses livsmedelsanläggningar vars huvudsakliga verksamhet är att sälja livsmedel till slutkonsument. Det är såväl stora livsmedelsbutiker med stor mycket manuell hantering och egen märkning, som mindre butiker med färdigförpackade livsmedel, specialbutiker för till exempel fisk, godiskiosker och torghandel med frukt och grönsaker. Kontroll av livsmedel förpackat för direkt försäljning innefattas i korrekt allergimärkning, där information ska kunna ges på kundens begäran.

Hälsokostbutiker och andra specialbutiker för i huvudsak kosttillskott omfattas inte av detta avsnitt, utan behandlas i annat avsnitt.

I Nyköping finns cirka 92 butiker, varav cirka 18 med rå animaliehantering.

Merparten av verksamheterna är små och får endast kontrollbesök en gång per år, eller mer sällan. Butikerna delas in i "Butik med animaliehantering", "Butik med beredning, ej råa animalier" och "Försäljning utan beredning".

Resursbehov

Ca 42 butiker har 3 timmar eller mer i kontrolltid och ska ha kontrollbesök varje år. De som har 1,5–2,5 timmar får kontroll vart annat år och de som har mindre än 1,5 timme får kontroll vart tredje år.

Antal årliga timmar	Antal objekt	Kontrolleras år
0,5 – 1	26	Vart tredje år
1,5 - 2,5	24	vart annat år
3≤	42	Varje år

Kontrollens fokus

Kontrollerna i butik ska fokusera på märkning/information och spårbarhet. Om företagaren säljer/skänker livsmedel till ett annat företag krävs även spårbarhet framåt. Det ska kontrolleras att alla allergener är deklarerade samt att de är framhävda i ingrediensförteckningen för märkta produkter. När butiken har egen produktion ska kylförvaring och nedkylning kontrolleras.

Kontroller och tidpunkt för verksamheter som får kontroll varje år

	med beredning, råa animalier	med beredning, ej råa animalier	utan beredning
Årligen eller vid varje kontroll-tillfälle	<p>A01 Registrering, riskklass</p> <p>B01 Redlighet (rätt information) - indikator</p> <p>H01 Spårbarhet kött – indikator</p> <p>B02 Allergiinformation – alla allergener deklarerade samt framhävda (Skriftligt + ev. muntligt)</p> <p>B99 Svensk märkning</p> <p>J02 Handtvättsmöjligheter (tvål och vatten)</p> <p>J03 Rengöring</p> <p>J04 Personlig hygien</p> <p>J08 Kyl- och frystemp</p> <p>K01 Nedkylning/tillagning</p>	<p>A01 Registrering, riskklass</p> <p>B01 Redlighet (rätt information) - indikator</p> <p>H01 Spårbarhet kött – indikator</p> <p>B02 Allergiinformation – alla allergener deklarerade samt framhävda (Skriftligt + ev. muntligt)</p> <p>B99 Svensk märkning</p> <p>J02 Handtvättsmöjligheter (tvål och vatten)</p> <p>J03 Rengöring</p> <p>J04 Personlig hygien</p> <p>J08 Kyl- och frystemp</p> <p>K01 Nedkylning/tillagning</p>	<p>A01 Registrering, riskklass</p> <p>B99 Svensk märkning</p> <p>H01 Spårbarhet kött - indikator</p> <p>J08 Kyl- och frystemp</p>
2022	<p>B02 Ingredienser (stäm av mot receptur)</p> <p>J05 Utbildning</p> <p>J06/J02 Skadedjurshantering</p> <p>J07 Vattenkvalité</p> <p>J08 Varmhållning</p> <p>M01 Salmonellaintyg</p> <p>K01 Faroanalys</p> <p>J09 Material i kontakt med livsmedel</p> <p>P23 Spårbarhet ägg (operativt mål 6)</p> <p>P26 Uppgifter om ingredienser (operativt mål 9)</p>	<p>B02 Ingredienser (stäm av mot receptur)</p> <p>J02 Underhåll av lokal och utrustning</p> <p>J05 Utbildning</p> <p>J06/J02 Skadedjurshantering</p> <p>J07 Vattenkvalité</p> <p>J08 Varmhållning</p> <p>J09 Material i kontakt med livsmedel</p> <p>P23 Spårbarhet ägg (operativt mål 6)</p> <p>P26 Uppgifter om ingredienser (operativt mål 9)</p>	<p>J02 Underhåll av lokal och utrustning</p> <p>J03 Rengöring</p> <p>J05 Utbildning</p> <p>J06/J02 Skadedjurshantering</p> <p>P23 Spårbarhet ägg (operativt mål 6)</p>
2023	<p>J01 Återkallande</p> <p>J02 Underhåll och lokal</p> <p>J06/J02 Skadedjurshantering</p> <p>J08 Varmhållning</p> <p>J10 Ommärkning datum m.m SLVFS 2005:20</p> <p>K02 Mikrobiologiska kriterier</p>	<p>J01 Återkallande</p> <p>J10 Ommärkning datum mm kontrollera enligt SLVFS 2005:20</p> <p>J08 Varmhållning</p>	<p>J01 Återkallande</p> <p>J03 Rengöring</p> <p>J04 Personlig hygien</p> <p>J06/J02 Skadedjurshantering</p>
2024	<p>B03 Näringsdeklaration</p> <p>B04 Frivillig livsmedelsinformation</p> <p>B99 Övrig livsmedelsinformation (skylt vid disk, svenska)</p> <p>C Särskild märkning och information</p>	<p>B03 Näringsdeklaration</p> <p>B04 Frivillig livsmedelsinformation</p> <p>B99 Övrig livsmedelsinformation (skylt vid disk, svenska)</p> <p>C Särskild märkning och information</p> <p>K01 Faroanalys</p>	<p>B02 Obligatorisk livsmedelsinformation</p> <p>B03 Näringsdeklaration</p> <p>B04 Frivillig livsmedelsinformation</p> <p>C Särskild märkning och information</p> <p>ABP</p> <p>J03 Avfallshantering</p>

	med beredning, rå animalier	med beredning, ej rå animalier	utan beredning
	K01/K06/C07/A11 Kontroller om butiken gör egna fri från produkter J03 Avfallshantering ABP	K01/K06/C07/A11 Kontroller om butiken gör egna fri från produkter J03 Avfallshantering ABP	

Kontroller och tidpunkt för verksamheter som får kontroll vartannat år

	med beredning, ej råa animalier	utan beredning
Årligen eller vid varje kontrolltillfälle	A01 Registrering, riskklass B01 Redlighet (rätt information) - indikator H01 Spårbarhet kött – indikator B02 Ingredienser inklusive allergiinformation – alla allergener deklarerade samt framhävda (Skriftligt + ev. muntligt) B99 Svensk märkning J02 Handtvättsmöjligheter (tvål och vatten) J03 Rengöring J04 Personlig hygien J08 Kyl- och frystemp K01 Nedkylning/tillagning	A01 Registrering, riskklass B99 Svensk märkning H01 Spårbarhet kött – indikator J08 Kyl- och frystemp
År 1 (2022-2023)	J01 Återkallande J02 Underhåll av lokal och utrustning J05 Utbildning J06/J02 Skadedjurshantering J07 Vattenkvalité J08 Varmhållning J09 Material i kontakt med livsmedel J99 Ommärkning datum mm kontrollera enligt SLVFS 2005:20 P23 Spårbarhet ägg (operativt mål 6) (2022) P26 Uppgifter om ingredienser (operativt mål 9) (2022)	J01 Återkallande J02 Underhåll av lokal och utrustning J03 Rengöring J04 Personlig hygien J05 Utbildning J06/J02 Skadedjurshantering P23 Spårbarhet ägg (operativt mål 6) (2022) P26 Uppgifter om ingredienser (operativt mål 9) (2022)
År 2 (2024/2025)	B03 Näringsdeklaration B04 Frivillig livsmedelsinformation B99 Övrig livsmedelsinformation (skylt vid disk, svenska) C Särskild märkning och information K01 Faroanalys J03 Avfallshantering ABP	B02 Obligatorisk livsmedelsinformation B03 Näringsdeklaration B04 Frivillig livsmedelsinformation C Särskild märkning och information ABP J03 Avfallshantering

Kontroller och tidpunkt för verksamheter som får kontroll vart tredje år

	utan beredning
Vid varje kontrolltillfälle	A01 Registrering, riskklass B02 Obligatorisk livsmedelsinformation B03 Näringsdeklaration B04 Frivillig livsmedelsinformation B99 Svensk märkning C Särskild märkning och information H01 Spårbarhet kött – indikator J01 Återkallande J02 Underhåll av lokal och utrustning J03 Avfallshantering J03 Rengöring J04 Personlig hygien J05 Utbildning J06/J02 Skadedjurshantering J08 Kyl- och frystemp ABP P23 Spårbarhet ägg (operativt mål 6) (2022) P26 Uppgifter om ingredienser (operativt mål 9) (2022)

E-handel

E-handel med livsmedel är en form av distansförsäljning som innebär att företag säljer livsmedel via internet. Distansförsäljning är all typ av försäljning där någon form av teknik för distanskommunikation ingår.

Exempel på e-handel är försäljning via:

- Webbplats
- Sociala medier, till exempel Facebook och Twitter
- Elektroniska marknadsplatser, till exempel Blocket och Tradera
- Appar
- E-post
- SMS

I de allra flesta fall betyder det att det är den kommun där företaget bedriver sin verksamhet som är behörig kontrollmyndighet att utöva kontroll.

Kontrollens fokus

Fokus för livsmedelskontrollen av e-handel ligger på att kontrollera att informationen som lämnas i samband med att ett livsmedel erbjuds till försäljning, uppfyller de informationskrav som ställs på direktförsäljning.

Kontroller och tidpunkt

I tabellen nedan markeras vilka kontroller som ska göras under treårsperioden

Vid varje kontrolltillfälle	A01 Registrering, riskklass B01 Allmänna krav och skyldigheter B02 Obligatorisk livsmedelsinformation, innehåll och presentation B03 Obligatorisk livsmedelsinformation, näringsdeklaration B04 Frivillig livsmedelsinformation B99 Svensk information C02 Näringspåståenden C03 Hälsopåståenden H01 Spårbarhet J01 Säkra livsmedel, ansvar att de följer lagen, tillbakadragande, återkallelse J03 Säker hantering och förvaring J08 om de hanterar kyl/frysvaror
-----------------------------	---

Grossister, matmäklare, importör och transportör

Effektmål

Indikator för spårbart kött.

Förutsättningar

Grossister och matmäklare är livsmedelsföretagare som köper in livsmedel och säljer det vidare till andra livsmedelsföretag. Skillnaden mellan dem är att grossisterna har ett lager där de förvarar livsmedel, medan matmäklarna bedriver sin verksamhet från ett kontor. Varorna förvaras i andra livsmedelsföretagares lokaler. Många grossister och matmäklare bedriver internationell handel med import från länder utanför EU, och/eller inköp av livsmedel från andra EU-länder. De som importerar ansvarar för att varorna uppfyller alla EU:s regler för livsmedel. Alla som säljer livsmedel ansvarar för att det finns obligatorisk livsmedelsinformation antingen i märkningen eller i en medföljande handling.

I Nyköping finns idag cirka 15 objekt som har verksamhetstypen grossister men bland dessa kan det finnas matmäklare och importörer. Kontrolltiden varierar mellan 1 och 3 årliga kontrolltimmar. Flertalet har lite årlig kontrolltid, något hoppas förbättras genom ny riskklassningsmodell som Livsmedelsverket håller på att ta fram.

Resursbehov

Antal årliga timmar	Antal objekt	Kontrolleras år
0,5 – 1	7	Vart tredje år
1,5 - 2,5	7	vart annat år
3≤	1	Varje år

Kontrollens fokus

Kunskap om grossisterna och deras verksamhet behöver förbättras. Vi behöver föra in mer detaljerad information om de olika anläggningarnas verksamhet i vårt register, och vid behov ändra riskklassen och informationstillägget så att vi i fortsättningen kan utföra kontroll med rätt fokus.

Utöver det ska kontrollerna fokusera på att obligatorisk information om livsmedlen finns med vid försäljning, antingen på förpackningen eller i en medföljande handling.

För företag med import och företag som översätter märkning och tilläggs-märker på svenska ska vi också fokusera på att alla ingående allergener finns med i den svenska märkningen och att de är framhävda.

Grossister som säljer kött ska ha ett system för spårbarhet framåt, som ska omfatta bland annat en noggrann beskrivning av livsmedlet, uppgifter om livsmedlets volym eller kvantitet, vilken livsmedelsföretagare livsmedlet levererats till och en referens som identifierar partiet.

För grossister med frysrum för djupfrysta livsmedel ska frysrummet ha utrustning för kontinuerlig temperaturövervakning.

Kontroller; tidpunkt och metod

I tabellen nedan markeras vilka kontroller som ska göras under treårsperioden och när. Kontroller görs främst med metoden inspektion eller genom kontroll av märkningsetiketter och andra dokument. Revision kan vara aktuellt i enskilda fall.

Kontroller och tidpunkt för verksamheter som får kontroll varje år

	Grossister med egna lokaler för förvaring	Matmäklare köper och säljer utan egen förvaring	Transportör
Årligen eller vid varje kontroll- tillfälle	A01 Registrering, riskklass H01 Spårbarhet kött – indikator B01 Redlighet B02 Obligatorisk livsmedelsinformation J01 Återkallelse/säkra livsmedel MXX (Handel inom EU, import och export) J06/J02 Skadedjurshantering J08 Kyl och frystemperatur	A01 Registrering, riskklass H01 Spårbarhet kött – indikator B01 Obligatorisk livsmedelsinformation, redlighet B02 Obligatorisk livsmedelsinformation, allergeninnehåll	A01 Registrering, riskklass H01 Spårbarhet kött – indikator J08 Kyl och frystemperatur J03 Säker hantering och förvaring
2022	J05 Utbildning J03 Avfallshantering B03 Näringsdeklaration	B03 Näringsdeklaration P26 Uppgifter om ingredienser (operativt mål 9)	J03 Rengöring J02 Lokal/bil och utrustning
2023	J03 Rengöring J09 Material i kontakt med livsmedel	J05 Utbildning	J05 Utbildning J04 Personlig hygien
2024	J03 Säker hantering J04 Personlig hygien A04 Anmälan om import eller förvaring av ekologiska produkter	A04 Anmälan om import eller förvaring av ekologiska produkter	J06/J02 Skadedjurshantering

Kontroller och tidpunkt för verksamheter som får kontroll vartannat år

	Grossister <i>med egna lokaler för förvaring</i>	Matmäklare <i>köper och säljer utan egen förvaring</i>	Transportör
Årligen eller vid varje kontroll -tillfälle	A01 Registrering, riskklass H01 Spårbarhet kött – indikator B01 Obligatorisk livsmedelsinformation, redlighet B02 Obligatorisk livsmedelsinformation, allergeninnehåll J01 Återkallelse/säkra livsmedel M0? (Beroende på typ av import) J06/J02 Skadedjurshantering J08 Kyl och frystemperatur	A01 Registrering, riskklass H01 Spårbarhet kött – indikator B01 Obligatorisk livsmedelsinformation, redlighet B02 Obligatorisk livsmedelsinformation, allergeninnehåll	A01 Registrering, riskklass H01 Spårbarhet kött – indikator J08 Kyl och frystemperatur J03 Säker hantering och förvaring
År 1 (2022/2 023)	J03 Rengöring J04 Personlig hygien J09 Material i kontakt med livsmedel B03 Näringsdeklaration	J05 Utbildning B03 Näringsdeklaration	J03 Rengöring J02 lokal/bil och utrustning J06/J02 Skadedjurshantering
År 2 (2024/2 025)	J03 Säker hantering J03 Avfallshantering J05 Utbildning A04 Anmälan om import eller förvaring av ekologiska produkter	A04 Anmälan om import eller förvaring av ekologiska produkter	J05 Utbildning J04 personlig hygien

Kontroller och tidpunkt för verksamheter som får kontroll vart tredje år

	Grossister med egna lokaler för förvaring	Matmäklare köper och säljer utan egen förvaring	Transportör
Vid varje kontroll- tillfälle	A01 Registrering, riskklass H01 Spårbarhet kött – indikator B01 Obligatorisk livsmedelsinformation, redlighet B02 Obligatorisk livsmedelsinformation, allergeninnehåll B03 Näringsdeklaration M0? (Beroende på typ av import) J03 Rengöring J04 Personlig hygien J08 Temperatur J09 Material i kontakt med livsmedel J03 Säker hantering J03 Avfallshantering J05 Utbildning J06/J02 Skadedjurshantering A04 Anmälan om import eller förvaring av ekologiska produkter	A01 Registrering, riskklass H01 Spårbarhet kött – indikator B01 Obligatorisk livsmedelsinformation, redlighet B02 Obligatorisk livsmedelsinformation, allergeninnehåll B03 Näringsdeklaration J05 Utbildning A04 Anmälan om import eller förvaring av ekologiska produkter	A01 Registrering, riskklass H01 Spårbarhet kött – indikator J08 Kyl och frystemperature J03 Säker hantering och förvaring J03 Rengöring J02 lokal/bil och utrustning J06/J02 Skadedjurshantering J05 Utbildning J04 personlig hygien

Mobila anläggningar

Effektmål

Säker nedkylning, redlighet (rätt information), spårbart kött.

Förutsättningar

I Nyköping finns idag 17 mobila verksamheter.

Mobila verksamheter har generellt inte samma utrustning och förutsättningar som stationära, vilket ställer högre krav på hygien, flöden, separering, nedkylning och tillagning. Lokalkraven skiljer sig lite lagmässigt jämfört med stationära, även om grundkraven gäller även mobila verksamheter. Exempelvis behöver inte en mobil verksamhet ha tillgång till varmt och kallt vatten utan det räcker med varmt eller kallt vatten.

Även inom kategorin mobila verksamheter skiljer det sig. Vi har några verksamheter som står uppställda på en fast adress året om i kommunen eller förvarar sina fordon här. Det finns andra som åker runt i landet, som också står i Nyköping eller inte alls är verksamma här. För de stationära verksamheterna rekommenderas att obokade kontroller genomförs medan de rörliga oftast kräver en bokad kontroll eller revision.

Resursbehov

Verksamheterna har ca 71 kontrolltimmar per år.

Antal årliga timmar	Antal objekt	Kontrolleras år
0,5-1	3	Vart tredje år
1,5-2,5	8	Vart annat år
3-4	7	Varje år
5-7	6	3 per 2 år

Kontrollens fokus

Kontrollerna ska fokusera på nedkylning, redlighet (rätt information) och spårbarhet, i dokumentet benämnda som indikatorer.

Nedkylningen kontrolleras med följande metoder:

- 1. Avslutad eller eventuell pågående nedkylning kontrolleras genom kontrollmätning och bedömning av rutiner.*
- 2. Om ingen nedkylning pågår och det inte finns nyligen nedkylda livsmedel att kontrollmäta görs kontrollen genom intervjuer och bedömning av företagets rutiner och dokumentation.*

Nedkylningen bedöms som säker om nedanstående kriterier är uppfyllda:

- 1. Livsmedlet kyls ner till under +8 ° Celsius inom högst 6 timmar.*
- 2. Livsmedlet skyddas från kontamination före och under nedkylning.*

3. *Livsmedlet påverkar inte andra livsmedel negativt, till exempel genom att redan nedkylda eller halvvägs nedkylda produkter finns i nedkylningsskåpet.*
4. *Livsmedlet kyls ner direkt efter tillagning, eller har stått i värmeskåp i +60 ° Celsius eller högre temperatur under kontrollerade förhållanden där maten har skyddats från kontamination.*

Redlighet (rätt information) (meny/presentation) kontrolleras för ”mervärdesprodukter”, till exempel maträtter som innehåller dyra ingredienser eller där verksamheten gör säljande påståenden, som att varan kommer från en viss produktionsplats. För att livsmedelsinformationen ska anses vara utan avvikelse ska påståendena vara sanna. Om företaget presenterar maten som ekologisk, i menyer eller på hemsida, ska verksamheten uppfylla kraven för att få presentera maten som ekologisk.

Spårbarhet av kött kontrolleras genom att minst en köttdetalj/köttprodukt som finns i lager väljs ut. Inköpsdokumentation för produkten kontrolleras. Företagaren ska kunna visa att han köpt in åtminstone så stor mängd av varan som det som finns i lager. Den verksamheten som sålt varan ska vara registrerad eller godkänd. Köttet är märkt med oval med godkännandenummer.

Kontroller för verksamheter som får kontroll varje år

I tabellen nedan markeras vilka kontroller som ska göras under treårsperioden och när.

Årligen eller vid varje kontrolltillfälle	A01 Registrering, riskklassning och bakgrundslokal B01 Redlighet (rätt information) – indikator H01 Spårbarhet kött – indikator K01 Nedkylning - indikator J02 Handtvättsmöjlighet (tvål och papper) J03 Säker hantering och förvaring J07 Vattenförsörjning J08 Temperatur
2022	J02 Lokal och utrustning J03 Rengöring J09 Material i kontakt med livsmedel K01 Tillagning
2023	J03 Avfallshantering J06/J02 Skadedjurshantering K01 Tillagning J05 Utbildning
2024	B02 Verifiering av ingående allergener i maträtt B99 Upplysning om allergener (ex. skylt) J04 Personlig hygien J03 Hantering av allergener

Kontroller för verksamheter som får kontroll vart annat år

I tabellen nedan markeras vilka kontroller som ska göras under treårsperioden och när.

Vid varje kontrolltillfälle	A01 Registrering, riskklassning och bakgrundslokal B01 Redlighet (rätt information) – indikator H01 Spårbarhet kött – indikator K01 Nedkylning - indikator K01 Tillagning J02 Handtvättsmöjligheter (tvål och vatten) J03 Säker hantering och förvaring J07 Vattenförsörjning J08 Temperatur
År 1 (2022/2023)	B02 Verifiering av ingående allergener i maträtt B99 Upplysning om allergener (ex. skylt) J03 Hantering av allergener J05 Utbildning
År 2 (2024/2025)	J02 Lokal och utrustning J03 Rengöring J03 Avfallshantering J06/J02 Skadedjurshantering J09 Material i kontakt med livsmedel J04 Personlig hygien

Kontroller för verksamheter som får kontroll vart tredje år

Vid varje kontrolltillfälle	A01 Registrering, riskklassning och bakgrundslokal H01 Spårbarhet kött – indikator B01 Redlighet (rätt information) – indikator K01 Nedkylning - indikator K01 Tillagning J02 Handtvättsmöjligheter (tvål och vatten) J07 Vattenförsörjning J08 Temperatur J03 Plasthandskar B02 Verifiering av ingående allergener i maträtt B99 Upplysning om allergener (ex. skylt) J02 Lokal och utrustning J03 Rengöring J03 Säker hantering och förvaring J05 Utbildning J09 Material i kontakt med livsmedel J03 Hantering av allergener
-----------------------------	---

Skola och omsorg

Effektmål

Säker allergikost.

Förutsättningar

Det serveras dagligen måltider på förskolor och skolor, dagliga verksamheter, äldreboenden, gruppböenden, asylboenden, häkten och liknande verksamheter. Vissa maträtter är specialanpassade till allergiska barn och elever.

Måltiderna kan antingen tillagas på plats eller tas emot mer eller mindre färdiga. Vi delar in verksamheterna i "tillagningskök" och "mottagningskök".

I Nyköping finns idag nästan 177 omsorgsverksamheter registrerade som livsmedelsanläggningar. Antalsmässigt dominerar förskolorna med ca 57 objekt och skolorna med ca 41.

Kontrollbehovet är vanligtvis högre på verksamheter med tillagningskök, då risken för livsmedelshygieniska brister är större. Kontrollbehovet påverkas också av om verksamheten vänder sig till känsliga konsumentgrupper (barn under fem år, personer med överkänslighet, personer inlagda på sjukhus samt boende i äldreboende) och av hur många konsumenter man serverar per dag.

Resursbehov

Verksamheterna har sammanlagt ungefär 702 timmar årlig kontrolltid. Ungefär 117 av verksamheterna har tre timmars årlig kontrolltid eller mer. Dessa ska kontrolleras varje år, vilket ger ungefär 606 timmar. Cirka 59 verksamheter har 0,5-2,5 timmars årlig kontrolltid, dessa ska kontrolleras vart annat år.

Antal årliga timmar	Antal objekt	Timmar	Kontrolleras år
0,5-1	15	13,5	Vart tredje år
1,5-2,5	44	82,5	Vart annat år
3-16	117	606	Varje år

Kontrollens fokus

Kontrollerna ska fokusera på **säker allergikost**. Alla omsorgsverksamheter som kontrolleras under ett år ska kontrolleras avseende säker allergikost. För att allergikosten ska anses säker ska följande kriterier vara uppfyllda:

1. *Alla som hanterar maten har tillräcklig kunskap och/eller har fått tillräckliga instruktioner.*
2. *Det finns instruktioner till vikarier och listor över allergiska barn/konsumenter.*
3. *Verksamhetsutövaren kan redogöra för rutiner för separering av mat som innehåller allergener.*

4. *Vid inspektion av förvaring i t.ex. torrförråd, kyl och frys samt servering verifieras att rutinerna för separering följs.*
5. *Personalen kan redogöra för lämpliga rutiner för vilken utrustning som används för allergikosten och hur den rengörs.*
6. *Vid okulär besiktning av utrustningen verifieras att den är lämplig och väl rengjord.*

I de fall ingen av konsumenterna är allergisk räcker det att kontrollera att det finns en mer allmän kännedom om att de måste införa rutiner den dag de får en allergisk konsument.

Kontroller; tidpunkt och metod

I tabellen nedan markeras vilka kontroller som ska göras under treårsperioden och när. Tabellen visar också när kontrollmetoden revision ska användas. Övriga kontroller görs med metoden inspektion. Verifierande *provtagning* kommer att göras under perioden, vilken och när kommer att framgå av provtagningsplanen.

Kontroller för verksamheter som får kontroll varje år

I tabellen nedan markeras vilka kontroller som ska göras under treårsperioden och när.

	Tillagningskök	Mottagningskök
Årligen eller vid varje kontrolltillfälle	A01 Registrering, riskklass K01 Allergikost - indikator J02 Handtvättsmöjlighet med tvål och papper J03 Säker förvaring och hantering J08 Kyl- och varmhållningstemperaturer K01 Nedkylning K01 Tillagning K01/J02 Fungerande termometer	A01 Registrering, riskklass K01 Allergikost - indikator J02 Handtvättsmöjlighet med tvål och papper J03 Säker förvaring och hantering J08 Mottagningskontroll (varm och kall mat) J08 Kyl- och varmhållningstemperaturer K01/J02 Fungerande termometer K01 Nedkylning
2022	J04 Personlig hygien J05 Utbildning J09 Material i kontakt med livsmedel J08 Mottagningskontroll K01/J03 Projekt känslig konsumentgrupp	J04 Personlig hygien J05 Utbildning J09 Material i kontakt med livsmedel K01/J03 Projekt känslig konsumentgrupp
2023	B01 Redlighet H01 Spårbarhet J05 Utbildning (inkl. vikarie) B01 Allergikost (informationsöverlämning från t.ex. skolsköterska till kock)	J05 Utbildning (inkl. vikarie) B01 Allergikost (informationsöverlämning från t.ex. skolsköterska till kock)
2024	J02 Lokalen, utrustning J06/J02 Skadedjurshantering J03 Avfallshantering J08 Mottagningskontroll J03 Rengöring J08 Frystemperatur, upptining	J02 Lokalen, utrustning J06/J02 Skadedjurshantering J03 Rengöring J08 Frystemperatur, upptining J03 Avfallshantering

Kontroller för verksamheter som får kontroll vart annat år

I tabellen nedan markeras vilka kontroller som ska göras under treårsperioden och när.

	Tillagningskök	Mottagningskök
Vid varje kontrolltillfälle	A01 Registrering, riskklass K01 Allergikost - indikator J02 Handtvättsmöjlighet med tvål och papper J03 Säker förvaring och hantering J08 Kyl- och varmhållningstemperaturer J08 Mottagningskontroll (varm och kall mat) K01 Nedkylning K01 Tillagning K01/J02 Fungerande termometer	A01 Registrering, riskklass K01 Allergikost - indikator J02 Handtvättsmöjlighet med tvål och papper J03 Säker förvaring och hantering J08 Mottagningskontroll (varm och kall mat) J08 Kyl- och varmhållningstemperaturer K01/J02 Fungerande termometer
År 1 (2022/2023)	J04 Personlig hygien J05 Utbildning K01/J03 Projekt känslig konsumentgrupp (2022)	J04 Personlig hygien J05 Utbildning K01/J03 Projekt känslig konsumentgrupp (2022)
År 2 (2024/2025)	J02 Lokaler och utrustning, underhåll J03 Rengöring J05 Utbildning (inkl. vikarie) B01 Allergikost (informationsöverlämning från t.ex. skolsköterska till kock)	J02 Lokaler och utrustning, underhåll J03 Rengöring J05 Utbildning (inkl. vikarie) B01 Allergikost (informationsöverlämning från t.ex. skolsköterska till kock)

Kontroller för verksamheter som får kontroll vart tredje år

I tabellen nedan markeras vilka kontroller som ska göras under treårsperioden.

	Tillagningskök	Mottagningskök
Vid varje kontrolltillfälle	<p>A01 Registrering, riskklass K01 Allergikost - indikator J02 Handtvättsmöjligheter (tvål och vatten) J03 Säker förvaring och hantering J08 Mottagningskontroll J08 Kyl och varmhållning K01 Allergikost (Effekt mål) K01 Nedkylning K01 Tillagning K01/J02 fungerande termometer B01 Allergikost (informations-överlämning från t.ex. skolsköterska till kock) K01/J03 Projekt känslig konsumentgrupp (2022) <i>Ett urval av dessa nedan enligt risk:</i> J02 Lokaler och utrustning, underhåll J03 Rengöring J04 Personlig hygien J05 Utbildning J06/J02 Skadedjurshantering</p>	<p>A01 Registrering, riskklass K01 Allergikost - indikator J02 Handtvättsmöjligheter (tvål och vatten) J03 Säker förvaring och hantering J08 Mottagningskontroll (varm och kall) J08 Kyl och varmhållning K01/J02 fungerande termometer B01 Allergikost (informations-överlämning från t.ex. skolsköterska till kock) K01/J03 Projekt känslig konsumentgrupp (2022) <i>Ett urval av dessa nedan enligt risk:</i> J02 Lokaler och utrustning, underhåll J03 Rengöring J04 Personlig hygien J05 Utbildning J06/J02 Skadedjurshantering</p>

Serveringar

Effektmål

Säker nedkylning, redlighet (rätt information), spårbart kött.

Förutsättningar

I Nyköping finns det 165 storhushåll. 83 restauranger, 53 café, 4 catering och 25 pizzerior.

Verksamheterna varierar stort i deras hantering och omfattning. Under storhushåll har vi verksamheter som har upp till 4 kontroller per år, samtidigt som det kan vara ett litet sommarcafé som får kontroll vart tredje år.

Måltiderna kan antingen tillagas på plats eller tas emot mer eller mindre färdiga. Ju mer hantering på plats, desto större risker finns.

Resursbehov

Verksamheterna har ca 699 kontrolltimmar per år.

Antal årliga timmar	Antal objekt	Kontrolleras år
0,5-1	13	Vart tredje år
1,5-2,5	24	Vart annat år
3-4,5	35	Varje år
5-5,5	45	3 per 2 år
6-8,5	26	2 per år
9-11	11	3 per år
>12	1	4 eller mer

Kontrollens fokus

Kontrollerna ska fokusera på **nedkylning, redlighet (rätt information) och spårbarhet kött**, i dokumentet benämnda som indikatorer.

Nedkylningen kontrolleras med följande metoder:

- Avslutad eller eventuell pågående nedkylning kontrolleras genom kontrollmätning och bedömning av rutiner.
- Om ingen nedkylning pågår och det inte finns nyligen nedkylda livsmedel att kontrollmäta görs kontrollen genom intervjuer och bedömning av företagets rutiner och dokumentation.

Nedkylningen bedöms som säker om nedanstående kriterier är uppfyllda:

- Livsmedlet kyls ner till under +8 ° Celsius inom högst 6 timmar.
- Livsmedlet skyddas från kontamination före och under nedkylning.

- Livsmedlet påverkar inte andra livsmedel negativt, till exempel genom att redan nedkylda eller halvvägs nedkylda produkter finns i nedkylningsskåpet.
- Livsmedlet kyls ner direkt efter tillagning, eller har stått i värmeskåp i +60 ° Celsius eller högre temperatur under kontrollerade förhållanden där maten har skyddats från kontamination.

Redlighet (rätt information) (meny/presentation) kontrolleras för "mervärdesprodukter", till exempel maträtter som innehåller dyra ingredienser eller där verksamheten gör säljande påståenden, som att varan kommer från en viss produktionsplats. För att livsmedelsinformationen ska anses vara utan avvikelse ska påståendena vara sanna. Om företaget presenterar maten som ekologisk, i menyer eller på hemsida, ska verksamheten uppfylla kraven för att få presentera maten som ekologisk.

Spårbarhet av kött kontrolleras genom att minst en köttdetalj/köttprodukt som finns i lager väljs ut. Inköpsdokumentation för produkten kontrolleras. Företagaren ska kunna visa att han köpt in åtminstone så stor mängd av varan som det som finns i lager. Den anläggning som sålt varan ska vara registrerad eller godkänd. Köttet är märkt med oval med godkännandenummer.

Kontroller för verksamheter som får kontroll varje år

I tabellen nedan markeras vilka kontroller som ska göras under treårsperioden och när.

Årligen eller vid varje kontrolltillfälle	A01 Registrering, riskklass K01 Nedkylning - indikator H01 Spårbarhet kött – indikator B01 Redlighet (rätt information) - indikator J02 Handtvättsmöjligheter (tvål och vatten)
2022	J02 Lokal och utrustning J05 Utbildning J07 Vattenkvalitet (om det finns ismaskin) J08 Temperaturkontroll av kyl/frys J09 Material i kontakt med livsmedel K01 Tillagning (+ termometer) <u>Om verksamheten har Catering:</u> J02, J03 Transportfordon J08 Temperaturer J09 Material i kontakt med livsmedel
2023	J08 Mottagningskontroll J03 Avfallshantering J03 Säker hantering och förvaring J06/J02 Skadedjurshantering J08 Temperaturkontroll av kyl/frys J08 Varmhållning (+termometer) K01 Tillagning (+termometer)
2024	J03 Rengöring och separering J04 Personlig hygien J05 Utbildning B02 Verifiering av ingående allergener i maträtt B99 Upplysning om allergener (ex. skylt) K01 Hantering av allergener

Kontroller för verksamheter som får kontroll vart annat år

I tabellen nedan markeras vilka kontroller som ska göras under treårsperioden och när. Det är upp till handläggaren att prioritera utifrån risk och verksamhet. Det kan vara så att tiden inte räcker till för att kontrollera alla punkter.

Vid varje kontrolltillfälle	A01 Registrering, riskklass K01 Nedkylning - indikator H01 Spårbarhet kött – indikator B01 Redlighet (rätt information) - indikator K01 Tillagning J02 Handtvättsmöjligheter (tvål och vatten) J08 Temperaturkontroll av kyl/frys J03 Rengöring
År 1 (2022/2023)	J02 Lokal och utrustning J08 Mottagningskontroll J03 Avfallshantering J05 Utbildning J06/J02 Skadedjurshantering J07 Vattenkvalité (om ismaskin finns) J08 Varmhållning J09 Material i kontakt med livsmedel <u>Om verksamheten har Catering:</u> J02, J03 Transportfordon J08 Temperaturer J09 Emballeringsmaterial
År 2 (2024/2025)	J03 Säker hantering och förvaring J04 Personlig hygien J05 Utbildning B02 Verifiering av ingående allergener i maträtt B99 Upplysning om allergener (ex. skylt) J03 Hantering av allergener

Kontroller för verksamheter som får kontroll vart tredje år

I tabellen nedan markeras vilka kontroller som ska göras under treårsperioden.

Det är upp till handläggaren att prioritera utifrån risk och verksamhet. Det kan vara så att tiden inte räcker till för att kontrollera alla punkter.

Vid varje kontrolltillfälle	A01 Registrering, riskklass K01 Nedkylning – indikator B01 Redlighet (rätt information) – indikator H01 Spårbarhet kött – indikator J02 Handtvättsmöjligheter (tvål och vatten) J02 Lokal och utrustning J03 Rengöring J03 Säker hantering och förvaring J04 Personlig hygien J05 Utbildning J06/J02 Skadedjurshantering J08 Temperaturkontroll av kyl/frys B02 Verifiering av ingående allergener i maträtt B99 Upplysning om allergener (ex. skylt) J03 Hantering av allergener <u>Om verksamheten har Catering:</u> J02, J03 Transportfordon J08 Temperaturer J09 Emballeringsmaterial
------------------------------------	--

Sushi

Effekt mål

Säker nedkylning, redlighet (rätt information), spårbart kött.

Förutsättningar

I Nyköping finns idag 6 verksamheter som har enbart inriktningen sushi. Det finns ytterligare ett fåtal restauranger som serverar sushi.

Kontrollbehovet påverkas av hur många portioner som serveras och om det finns en presentation av maten.

Resursbehov

Verksamheterna har totalt 18 kontrolltimmar per år. Alla har 3 timmar per år och kontrolleras en gång per år.

Antal årliga timmar	Antal objekt	Kontrolleras år
3 - 3,5	6	Varje år

Kontrollens fokus

Kontrollerna ska fokusera på redlighet (rätt information).

Livsmedelsinformationen kontrolleras för "mervärdesprodukter", till exempel maträtter som innehåller dyra ingredienser eller där man gör säljande påståenden, som att varan kommer från en viss produktionsplats. För att livsmedelsinformationen ska anses vara utan avvikelse ska påståendena vara sanna. Om företaget presenterar maten som ekologisk, i menyer eller på hemsida, ska verksamheten uppfylla kraven för att få presentera maten som ekologisk.

Kontroller och tidpunkt för verksamheter som får kontroll varje år

I tabellen nedan markeras vilka kontroller som ska göras under treårsperioden och när.

Årligen eller vid varje kontrolltillfälle	A01 Registrering, riskklass B01 Redlighet (rätt information) – indikator H01 Spårbarhet kött – indikator K01 Nedkylning - indikator J02 Fungerande termometer J02 Handtvättsmöjligheter (tvål och vatten) J03/J08 Mottagningskontroll av färsk fisk (synliga parasiter och temperatur) J04 Personlig hygien K01 Frysning av lax alternativt odlad lax J08 Temperaturkontroll av kyl/frys
2022	J03 Förvaring av livsmedel och kemikalier J03 Rengöring och desinfektion J05 Utbildning J07 Vattenkvalitet (om det finns ismaskin) J08 Varmhållning J09 Material i kontakt med livsmedel K01 Tillagning K01/J02 Fungerande termometer
2023	J02 Lokal och underhåll J03 Avfallshantering J03 Rengöring och desinfektion J03 Säker hantering och förvaring J06/J02 Skadedjurshantering J08 Varmhållning K01 Tillagning K01/J02 Fungerande termometer
2024	B02 Verifiering av ingående allergener i maträtt B99 Upplysning om allergener (ex. skylt) J08 Mottagningskontroll av övriga livsmedel J03 Hantering av allergener J05 Utbildning K01 Hantering av ris, PH eller recept

Tillverkningsanläggningar

Effektmål

Effektmålen redlighet (rätt information) och spårbarhet kött är relevanta för många av anläggningarna.

Förutsättningar

Det finns 14 registrerade producenter i Nyköpingskommun.

Resursbehov

Alla verksamheter får kontroll varje år förutom 3 som får kontroll vart annat eller vart tredje år.

Antal årliga timmar	Antal objekt	Kontrolleras år
0,5-1,5	1	Var tredje år
2-2.5	1	Vartannat år
3-12	12	Varje år

Kontrollens fokus

Allergiinformation: För anläggningar som tillverkar sammansatta livsmedel kontrolleras att allergiker får korrekt information om ingående allergener och att denna information är lätt att utläsa. Följande ska uppfyllas:

1. *Alla ingående allergener är deklarerade.*
2. *Alla ingående deklarerade allergener framhävs i ingrediensförteckningen.*

Redlighet (rätt information): För dyra produkter eller produkter som innehåller dyra ingredienser kontrolleras att det som anges i den skriftliga informationen om livsmedlen är korrekt. För sammansatta färdigförpackade livsmedel ingår att kontrollera att angiven mängd av den dyra ingrediensen stämmer. Informationen kan kontrolleras genom jämförelse mot receptur, intervju med personal, dokumentkontroll av inköpt respektive såld mängd, provtagning och analys, eller en kombination av två eller flera av metoderna.

Spårbarhet: Det ska kontrolleras att verksamheterna har *ett system för spårbarhet framåt*. De ska kunna tala om vilket företag som har köpt ett visst parti produkt, till vilken anläggning det har levererats och när. Dessa anläggningar ska även kunna visa från vem de har köpt in de råvaror som finns i deras anläggning, alltså kunna visa *spårbarhet bakåt*.

Kontroller och tidpunkt för verksamheter som får kontroll varje år

Tillverkningsanläggningarna är olika typer av verksamheter och tillverkar helt olika typer av livsmedel, vilket gör att alla tillverkningsanläggningar har sin egen tre-årsplan som finns i verksamhetens ärendehanteringssystem.

Viltslakterier

Effektmål

Finns inte.

Förutsättningar

Det finns 2 registrerade viltslakterier i Nyköpingskommun.

Resursbehov

Verksamheterna får kontroll varje år eller vart annat år.

Antal årliga timmar	Antal objekt	Kontrolleras år
2-4	2	Vart annat år eller varje år

Kontroller och tidpunkt

I tabellen nedan markeras vilka kontroller som ska göras under treårsperioden och när.

För verksamheter som får kontroll varje år:

Årligen eller vid varje kontrolltillfälle	A01 Registrering, riskklass J03 Rengöring före, under och efter processen J02 Handtvättsmöjligheter (tvål och vatten) J07 Kommunalt dricksvatten/ egen brunn J08 Kylkedjan inte får brytas <i>Har verksamheten börjat med en ny hantering exempelvis märkning av korvar bör detta kontrolleras vid årets kontroll.</i>
2022	B01 Redlighet/vilseledning B02 Obligatorisk livsmedelsinformation (allergener, infrysdatum mm) H02 Spårbarhet J01 Återkallande J06/J02 Skadedjurshantering J09 Material i kontakt med livsmedel
2023	H02 Spårbarhet J01 Återkallande B01 Redlighet/vilseledning J05 Utbildning J06/J02 Skadedjurshantering
2024	J02 Underhåll av lokal och utrustning K01 Faroanalys K01 Provtagning färs K05 Främmande ämnen (bl a radioaktivitet vilt, bly från ammunition)

För verksamheter som får kontroll vart annat år

Vid varje kontrolltillfälle	<p>A01 Registrering, riskklass B01 Redlighet/vilseledning J01 Återkallande J03 Rengöring före, under och efter processen J02 Handtvättsmöjligheter (tvål och vatten) J07 Kommunalt dricksvatten/ egen brunn J08 Kylkedjan inte får brytas <i>Har verksamheten börjat med en ny hantering exempelvis märkning av korvar bör detta kontrolleras vid årets kontroll.</i></p>
År 1 (2022/2023)	<p>B02 Obligatorisk livsmedelsinformation (allergener, infrysdatum mm) J02 Underhåll av lokal och utrustning K01 Faroanalys K01 Provtagning färs J09 Material i kontakt med livsmedel</p>
År 2 (2024/2025)	<p>H02 Spårbarhet animalier J05 Utbildning J06/J02 Skadedjurshantering K05 Främmande ämnen (bl a radioaktivitet vilt, bly från ammunition)</p>

Kategori 1 – Stora vattenverk, kontroll varje år

Årligen	<p>N01 – Anmälan om betydande ändringar N02 – Allmänna hygienregler N03 - Faroanalys N09- Kvalitetskrav N10 - Regelbundna undersökningar N11 – Utredning vid problem N12 – Åtgärder vid problem</p>
2022	<p>N04 – Kritiska styrpunkter N05 – Råvatten N99 – Desinfektionsbiprodukter N99- Ämnen/föroreningar/material och processkemikalier N99- Sammanställa analysresultat, anläggningar >1000 m³ N99- Meddela fastighetsägare och kontrollmyndighet</p>
2023	<p>N06- Mikrobiologiska säkerhetsbarriärer N07 - Larm N08 - Distributionsanläggningar N13 – Information om dricksvattenkvalitet till konsumenter N99- Beskrivning av vattenverket, driftinstruktion och driftansvarig N14 – Åtgärder mot sabotage och annan skadegörelse riktad mot dricksvattenanläggningar</p>

Kategori 1 – Stora vattenverk, kontroll vartannat år

Vid varje kontrolltillfälle	<p>N01 – Anmälan om betydande ändringar N02 – Allmänna hygienregler N03 - Färoanalys N09- Kvalitetskrav N10 - Regelbundna undersökningar N11- Utredning vid problem N12 – Åtgärder vid problem</p>
2022	<p>N04 – Kritiska stympunkter N05 – Råvatten N08 - Distributionsanläggningar N99 – Desinfektionsbiprodukter</p> <p>N99- Ämnen/föroreningar/material och processkemikalier</p> <p>N99- Sammanställa analysresultat, anläggningar >1000 m³</p> <p>N99- Meddela fastighetsägare och kontrollmyndighet</p>
2024	<p>N06- Mikrobiologiska säkerhetsbarriärer N07 - Larm N13 – Information om dricksvattenkvalitet till konsumenter N14 – Åtgärder mot sabotage och annan skadegörelse riktad mot dricksvattenanläggningar N99- Beskrivning av vattenverket, driftinstruktion och driftansvarig</p>

Kategori 1 – Stora vattenverk, kontroll vart tredje år

Vid varje kontrolltillfälle	<p><i>N01 – Anmälan om betydande ändringar</i></p> <p><i>N02 – Allmänna hygienregler</i></p> <p><i>N03 - Faroanalys</i></p> <p><i>N04 – Kritiska stympunkter</i></p> <p><i>N05 – Råvatten</i></p> <p><i>N06- mikrobiologiska säkerhetsbarriärer</i></p> <p><i>N07 – Larm</i></p> <p><i>N08 - Distributionsanläggningar</i></p> <p><i>N09- Kvalitetskrav</i></p> <p><i>N10 - Regelbundna undersökningar</i></p> <p><i>N11 – Utredning vid problem</i></p> <p><i>N12 – Åtgärder vid problem</i></p> <p><i>N13 – Information om dricksvattenkvalitet till konsumenter</i></p> <p><i>N99 – Desinfektionsbiprodukter</i></p> <p><i>N99- Ämnen/föroreningar/material och processkemikalier</i></p> <p><i>N99- Sammanställa analysresultat, anläggningar >1000 m³</i></p> <p><i>N99- Beskrivning av vattenverket, driftinstruktion och driftansvarig</i></p> <p><i>N99- Meddela fastighetsägare och kontrollmyndighet</i></p>
-----------------------------	--

Kategori 2 – Samfälligheter, kontroll vart tredje år

Vid varje kontrolltillfälle	<p><i>N01 – Anmälan om betydande ändringar</i></p> <p><i>N02 – Allmänna hygienregler</i></p> <p><i>N03 - Faroanalys</i></p> <p><i>N04 – Kritiska stympunkter</i></p> <p><i>N05 – Råvatten</i></p> <p><i>N06- Mikrobiologiska säkerhetsbarriärer</i></p> <p><i>N07 – Larm</i></p> <p><i>N08 - Distributionsanläggningar</i></p> <p><i>N09- Kvalitetskrav</i></p> <p><i>N10 - Regelbundna undersökningar</i></p> <p><i>N11 – Utredning vid problem</i></p> <p><i>N12 – Åtgärder vid problem</i></p> <p><i>N13 – Information om dricksvattenkvalitet till konsumenter</i></p> <p><i>N99 – Desinfektionsbiprodukter</i></p> <p><i>N99- Ämnen/föroreningar/material och processkemikalier</i></p> <p><i>N99- Beskrivning av vattenverket, driftinstruktion och driftansvarig</i></p> <p><i>N99- Meddela fastighetsägare och kontrollmyndighet</i></p>
-----------------------------	---

Kategori 3a – Små vattenverk, mellan och högrisk, kontroll vartannat år

	<p><i>N01 – Anmälan om betydande ändringar</i></p> <p><i>N02 – Allmänna hygienregler</i></p> <p><i>N03 - Faroanalys</i></p> <p><i>N04 – Kritiska styrpunkter</i></p> <p><i>N05 – Råvatten</i></p> <p><i>N06- Mikrobiologiska säkerhetsbarriärer</i></p> <p><i>N07 – Larm</i></p> <p><i>N09- Kvalitetskrav</i></p> <p><i>N10 - Regelbundna undersökningar</i></p> <p><i>N11 – Utredning vid problem</i></p> <p><i>N12 – Åtgärder vid problem</i></p> <p><i>N13 – Information om dricksvattenkvalitet till konsumenter</i></p> <p><i>N99 – Desinfektionsbiprodukter</i></p> <p><i>N99- Ämnen/föroreningar/material och processkemikalier</i></p> <p><i>N99- Beskrivning av vattenverket, driftinstruktion och driftansvarig</i></p> <p><i>N99- Meddela fastighetsägare och kontrollmyndighet</i></p>
--	--

Kategori 3 B – Små vattenverk, lågrisk, kontroll vart tredje år

Vid varje kontrolltillfälle	<p><i>N01 – Anmälan om betydande ändringar</i></p> <p><i>N02 – Allmänna hygienregler</i></p> <p><i>N03 - Faroanalys</i></p> <p><i>N04 – Kritiska stympunkter</i></p> <p><i>N05 – Råvatten</i></p> <p><i>N06- Mikrobiologiska säkerhetsbarriärer</i></p> <p><i>N07 – Larm</i></p> <p><i>N09- Kvalitetskrav</i></p> <p><i>N10 - Regelbundna undersökningar</i></p> <p><i>N11 – Utredning vid problem</i></p> <p><i>N12 – Åtgärder vid problem</i></p> <p><i>N13 – Information om dricksvattenkvalitet till konsumenter</i></p> <p><i>N99 – Desinfektionsbiprodukter</i></p> <p><i>N99- Ämnen/föroreningar/material och processkemikalier</i></p> <p><i>N99 – Beskrivning av vattenverket, driftinstruktion och driftansvarig</i></p> <p><i>N99- Meddela fastighetsägare och kontrollmyndighet</i></p>
-----------------------------	---

Kategori 4 – Distributionsanläggning, kontroll varje år

	<p><i>N01 – Anmälan om betydande ändringar</i></p> <p><i>N02 – Allmänna hygienregler</i></p> <p><i>N03 - Faroanalys</i></p> <p><i>N04 – Kritiska styrpunkter</i></p> <p><i>N06- Mikrobiologiska säkerhetsbarriärer</i></p> <p><i>N08 - Distributionsanläggningar</i></p> <p><i>N09- Kvalitetskrav</i></p> <p><i>N10 - Regelbundna undersökningar</i></p> <p><i>N11 – Utredning vid problem</i></p> <p><i>N12 – Åtgärder vid problem</i></p> <p><i>N13 – Information om dricksvattenkvalitet till konsumenter</i></p> <p><i>N14 – Åtgärder mot sabotage och annan skadegörelse riktad mot dricksvattenanläggningar</i></p> <p><i>N99 – Beskrivning av distributionsanläggningen för allmänna anläggningar</i></p> <p><i>N99- Ämnen/föroreningar/material och processkemikalier</i></p> <p><i>N99 – Desinfektionsbiprodukter</i></p> <p><i>N99- Meddela fastighetsägare och kontrollmyndighet</i></p>
--	---

MSN § Ansökan om revidering av Lästringe vattenskyddsområde, gränsdragning och vattenskyddsföreskrifter

Diarienummer: MSN21/31

Förslag till nya vattenskyddsområdesgränser och reviderade vattenskyddsföreskrifter har tagits fram för Lästringe vattentäkt. Berörda fastighetsägare har fått brev med information om ändringarna samt möjlighet att lämna synpunkter. För att förslaget ska fastställas behöver en ansökan om detta inlämnas till länsstyrelsen.

Tillgången på vatten för vattenförsörjningen är ett av våra viktigaste samhällsintressen. Huvudmannen för dricksvattenförsörjningen har ansvaret för att dricksvattenförekomster skyddas. Ett sätt att skydda dricksvattenförekomster är genom att inrätta vattenskyddsområden.

Lästringe vattentäkt utgörs av två brunnar, en i jord och en i berg. Brunnarna anlades 2011. För vattentäkten finns ett befintligt vattenskyddsområde med vattenskyddsföreskrifter fastställt av länsstyrelsen 1973. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har beslutat att låta göra en översyn av det befintliga vattenskyddsområdets utsträckning och vattenskyddsföreskrifternas innehåll eftersom det nu finns bättre kunskapsunderlag att tillgå vid bedömning av lämpliga gränser. Ytterligare en anledning är att delar av föreskrifterna är föråldrade och inaktuella.

Havs- och vattenmyndigheten har bestämt att vattenskyddsområden ska delas in i olika skyddszoner som avgränsas beroende på hur lång tid det tar för en förorening att nå vattentäkten. För respektive skyddszon finns föreskrifter som reglerar markanvändning samt andra verksamheter och åtgärder i syfte att skydda dricksvattnets kvalitet. Det handlar till exempel om hantering av petroleumprodukter, utsläpp av avloppsvatten från WC, användning av bekämpningsmedel, averkning och schaktningsarbeten.

Förslag till nya vattenskyddsområdesgränser och ändrade vattenskyddsföreskrifter har tagits fram av en projektgrupp med stöd av Sweco. Som underlag har Sweco tagit fram sårbarhetskarta, riskanalystabell samt ett tekniskt underlag. Förslag till nya vattenskyddsområdesgränser och ändrade vattenskyddsföreskrifter samt underlag och motivering finns i bilaga 1 till denna tjänsteskrivelse. Under arbetets gång har samråd skett med länsstyrelsen, miljöenheten, Skogsstyrelsen, Trafikverket, Räddningstjänsten samt SGU. Samrådsredogörelse finns i bilaga 1.

Förslaget på ändrade vattenskyddsområdesgränser innebär att en del av nuvarande vattenskyddsområde blir primär skyddszon och att hela tätorten

omfattas av den sekundära skyddsزونen. Det finns inga bostäder inom primär skyddsزون, men inom den sekundära skyddsزونen finns ca 50 bostadshus som inte tidigare omfattats av vattenskyddsområde. Utgångspunkten för den sekundära skyddsزونens utbredning har varit beräkning av transport- och uppehållstider som indikerar att det krävs en sträcka runt brunnarna av minst 150 m i jord och minst 420 m i berg för att transporttiden i grundvattenmagasinet ska överskrida ett år. Även vattentäktens sårbarhet har beaktats och den sekundära skyddsزونen omfattar viktiga nybildningsområden för grundvattnet.

För att skapa ett långsiktigt vattenskydd är det viktigt att redan på planeringsstadiet föra en dialog med dem som kan tänkas bli berörda av skyddsföreskrifterna, såsom fastighetsägare och verksamhetsutövare. Syftet med denna dialog är att i möjligaste mån skapa en förståelse för skyddsbehovet och att skyddsföreskrifterna blir balanserade och tydliga att efterleva och arbeta med.

Nyköping vatten har skickat ut informationsbrev om förslaget till nya vattenskyddsområdesgränser och ändrade vattenskyddsföreskrifter till berörda fastighetsägare med hänvisning till var det fullständiga materialet finns att tillgå på kommunens hemsida samt vem som var kommunens kontaktperson i ärendet. I brevet fanns en uppmaning att lämna in eventuella synpunkter. Inkomna synpunkter finns redovisade i samrådsredogörelsen i bilaga 1.

Därefter har mindre justeringar gjorts efter synpunkter från miljö- och samhällsbyggnadsnämndens presidium.

Vattenskyddsområdesgränser samt vattenskyddsföreskrifter fastställs av länsstyrelsen som i sin prövning genomför ett formellt samråd där alla berörda återigen får möjlighet att lämna in synpunkter.

Handläggningsavgiften för tillstånds- och anmälningsärenden föranledda av vattenskyddsområdesföreskrifterna tas ut enligt separat beslut i Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår Kommunfullmäktige

- 1) att** godkänna förslag till ny gränsdragning samt reviderade vattenskyddsföreskrifter för Lästringe vattenskyddsområde

- 2) att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att översända bilaga 1 till tjänsteskrivelse daterad 2021-11-11 till Länsstyrelsen med ansökan om fastställande av ny gränsdragning samt reviderade vattenskyddsföreskrifter för Lästringe vattenskyddsområde.

Beslutsunderlag:

Bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad 2021-11-11. Tekniskt underlag inklusive förslag till vattenskyddsföreskrifter och skyddsområdesgränser, Lästringe vattenskyddsområde.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen
Tekniska divisionen
Miljöenheten

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

Ansökan om revidering av Lästringe vattenskyddsområde, gränsdragning och vattenskyddsföreskrifter

Sammanfattning

Förslag till nya vattenskyddsområdesgränser och reviderade vattenskyddsföreskrifter har tagits fram för Lästringe vattentäkt. Berörda fastighetsägare har fått brev med information om ändringarna samt möjlighet att lämna synpunkter. För att förslaget ska fastställas behöver en ansökan om detta inlämnas till länsstyrelsen.

Bakgrund

Tillgången på vatten för vattenförsörjningen är ett av våra viktigaste samhällsintressen. Huvudmannen för dricksvattenförsörjningen har ansvaret för att dricksvattenförekomster skyddas. Ett sätt att skydda dricksvattenförekomster är genom att inrätta vattenskyddsområden.

Lästringe vattentäkt utgörs av två brunnar, en i jord och en i berg. Brunnarna anlades 2011. För vattentäkten finns ett befintligt vattenskyddsområde med vattenskyddsföreskrifter fastställt av länsstyrelsen 1973. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har beslutat att låta göra en översyn av det befintliga vattenskyddsområdets utsträckning och vattenskyddsföreskrifternas innehåll eftersom det nu finns bättre kunskapsunderlag att tillgå vid bedömning av lämpliga gränser. Ytterligare en anledning är att delar av föreskrifterna är föråldrade och inaktuella.

Havs- och vattenmyndigheten har bestämt att vattenskyddsområden ska delas in i olika skyddszoner som avgränsas beroende på hur lång tid det tar för en förorening att nå vattentäkten. För respektive skyddszon finns föreskrifter som reglerar markanvändning samt andra verksamheter och åtgärder i syfte att skydda dricksvattnets kvalitet. Det handlar till exempel om hantering av petroleumprodukter, utsläpp av avloppsvatten från WC, användning av bekämpningsmedel, averkning och schaktningsarbeten.

Förslag till nya vattenskyddsområdesgränser och ändrade vattenskyddsföreskrifter har tagits fram av en projektgrupp med stöd av

Sweco. Som underlag har Sweco tagit fram sårbarhetskarta, riskanalystabell samt ett tekniskt underlag. Förslag till nya vattenskyddsområdesgränser och ändrade vattenskyddsföreskrifter samt underlag och motivering finns i bilaga 1 till denna tjänsteskrivelse. Under arbetets gång har samråd skett med länsstyrelsen, miljöenheten, Skogsstyrelsen, Trafikverket, Räddningstjänsten samt SGU. Samrådsredogörelse finns i bilaga 1.

Förslaget på ändrade vattenskyddsområdesgränser innebär att en del av nuvarande vattenskyddsområde blir primär skyddszon och att hela tätorten omfattas av den sekundära skyddszonen. Det finns inga bostäder inom primär skyddszon, men inom den sekundära skyddszonen finns ca 50 bostadshus som inte tidigare omfattats av vattenskyddsområde. Utgångspunkten för den sekundära skyddszonens utbredning har varit beräkning av transport- och uppehållstider som indikerar att det krävs en sträcka runt brunnarna av minst 150 m i jord och minst 420 m i berg för att transporttiden i grundvattenmagasinet ska överskrida ett år. Även vattentäktens sårbarhet har beaktats och den sekundära skyddszonen omfattar viktiga nybildningsområden för grundvattnet.

För att skapa ett långsiktigt vattenskydd är det viktigt att redan på planeringsstadiet föra en dialog med dem som kan tänkas bli berörda av skyddsföreskrifterna, såsom fastighetsägare och verksamhetsutövare. Syftet med denna dialog är att i möjligaste mån skapa en förståelse för skyddsbehovet och att skyddsföreskrifterna blir balanserade och tydliga att efterleva och arbeta med.

Nyköping vatten har skickat ut informationsbrev om förslaget till nya vattenskyddsområdesgränser och ändrade vattenskyddsföreskrifter till berörda fastighetsägare med hänvisning till var det fullständiga materialet finns att tillgå på kommunens hemsida samt vem som var kommunens kontaktperson i ärendet. I brevet fanns en uppmaning att lämna in eventuella synpunkter. Inkomna synpunkter finns redovisade i samrådsredogörelsen i bilaga 1.

Därefter har mindre justeringar gjorts efter synpunkter från miljö- och samhällsbyggnadsnämndens presidium.

Vattenskyddsområdesgränser samt vattenskyddsföreskrifter fastställs av länsstyrelsen som i sin prövning genomför ett formellt samråd där alla berörda återigen får möjlighet att lämna in synpunkter.

Handläggningsavgiften för tillstånds- och anmälningsärenden föranledda av vattenskyddsområdesföreskrifterna tas ut enligt separat beslut i Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår Kommunfullmäktige

- 1) **att** godkänna förslag till ny gränsdragning samt reviderade vattenskyddsföreskrifter för Lästringe vattenskyddsområde

- 2) **att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att översända bilaga 1 till tjänsteskrivelse daterad 2021-11-11 till Länsstyrelsen med ansökan om fastställande av ny gränsdragning samt reviderade vattenskyddsföreskrifter för Lästringe vattenskyddsområde.

Kent Nyman
Divisionschef, Tekniska divisionen
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-11-17

Madeleine Jansson
VA-chef, Tekniska divisionen
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-11-17

Beslut till:

Kommunstyrelsen

Tekniska divisionen

Miljöenheten

Bilaga:

Bilaga 1. Tekniskt underlag inklusive förslag till vattenskyddsföreskrifter och skyddsområdesgränser, Lästringe vattenskyddsområde.

RAPPORT

NYKÖPINGS KOMMUN

Vattenskyddsområde Lästringe

UPPDRAGSNUMMER 13007039

TEKNISKT UNDERLAG

UTKAST

2021-10-27

ÖREBRO VATTEN OCH MILJÖ

ERIK ALSTERYD
YLVA MAGNUSSON
PATRIK ZAMAN
HANNA DAHLSTRÖM

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Uppdraget	3
1.2	Utredningens omfattning och genomförande	3
1.3	Syfte och användning av detta tekniska underlag	3
2	Lästringe vattentäkt	4
2.1	Lokalisering	4
2.2	Vattenanläggning	4
2.2.1	Befintligt vattenskyddsområde	5
2.3	Reservvattentäkt	6
2.4	Vattenbehov	6
2.5	Tillstånd	6
2.6	Ägorätt	6
2.7	Markanvändning	6
2.8	Planförhållanden	6
2.8.1	Översiktsplan	6
2.8.2	Detaljplaner	6
3	Hydrogeologiska förhållanden	7
3.1	Topografi	7
3.2	Nederbörd	7
3.3	Geologi	7
3.4	Ytvatten	9
3.5	Grundvatten	10
3.6	Tillrinningsområde och strömningsriktning	10
3.7	Vattentäktens sårbarhet	12
3.8	Vattenkvalitet	13
4	Risker för vattentäkten	14
4.1	Riskeninventeringsområde	14
4.2	Underlag	14
4.3	Utsläpp av föroreningar	15
4.3.1	Spridning av förorening	15
4.4	Riskeninventering	16
4.4.1	Bebyggelse	16
4.4.2	Jord- och skogsbruk	19
4.4.3	Vägar/transporter	22

1(38)

RAPPORT
UTKAST
 VATTENSKYDDSSOMRÅDE LÄSTRINGE

4.4.4	Miljöfarlig verksamhet och industriområden	23
4.5	Sabotage, kris och risk	26
4.6	Bedömning av risker	26
4.6.1	Modell för riskbedömning	26
4.6.2	Riskmatris	27
4.6.3	Resultat	28
5	Samråd	28
6	Utformning av vattenskyddsområde	29
6.1	Krav och allmän metodik	29
6.2	Arbetsmodell för avgränsning av skyddsområden	29
6.2.1	Beräkning av grundvattenmagasinets aktiva volym	30
6.3	Avgränsning av vattenskyddsområde för Lästringe vattentäkt	31
6.3.1	Primär skyddsområde	32
6.3.2	Sekundär skyddsområde	33
6.3.3	Platsspecifika motiv	33
7	Bakgrund till skyddsföreskrifter	36
7.1	Skyddsföreskrifternas syfte	36
7.2	Skyddsföreskrifternas funktion	36
8	Referenser	38

Bilagor

- 1 – Vattenkvalitet Lästringe vattentäkt
- 2 – Sårbarhetskarta
- 3 – Riskanalys
- 4 - Samrådsredogörelse
- 5 – Förslag Lästringe vattenskyddsområde
- 6 – Förslag till vattenskyddsföreskrifter, Lästringe
- 7 – Motiv till vattenskyddsföreskrifter, Lästringe

2(38)

RAPPORT
UTKAST
 VATTENSKYDDSSOMRÅDE LÄSTRINGE

1 Inledning

1.1 Uppdraget

På uppdrag av Nyköpings kommun har Sweco Sverige AB upprättat föreliggande tekniska underlag med förslag till vattenskyddsområde och föreskrifter för Lästringe vattentäkt.

1.2 Utredningens omfattning och genomförande

Utredningen har omfattat:

- Beskrivning av vattentäkten och hydrogeologiska förhållanden
- Avgränsning av tillrinningsområde
- Riskinventering inom tillrinningsområdet
- Genomförande av riskbedömning
- Avgränsning av vattenskyddsområde
- Motiv och framtagande av förslag till vattenskyddsföreskrifter

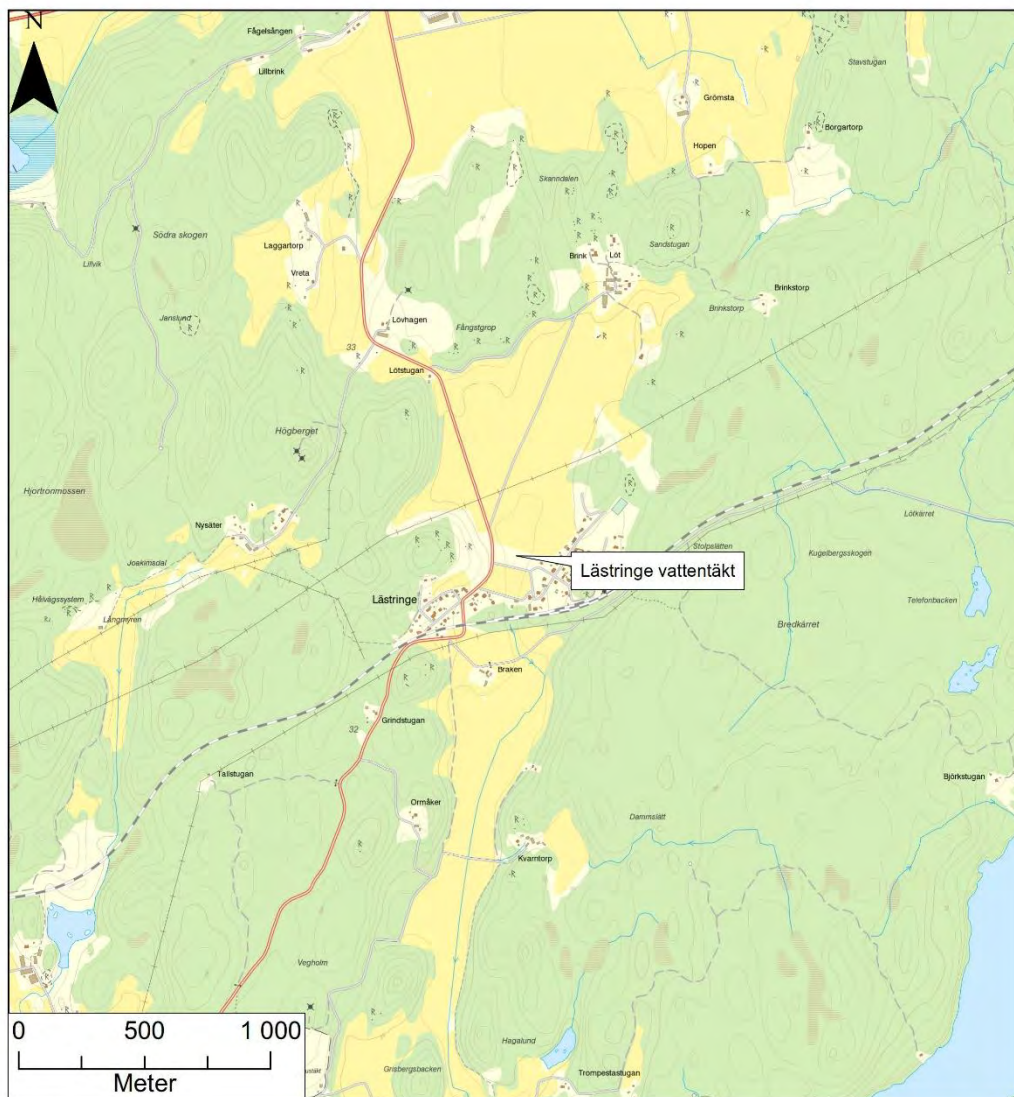
1.3 Syfte och användning av detta tekniska underlag

Detta tekniska underlag ligger till grund för beslut om vattenskyddsområde och föreskrifter. Syftet med den tekniska beskrivningen är inte, och kan inte vara, att utgöra ett fullständigt eller tillräckligt underlag för att bedöma specifika ansökningar om tillstånd enligt vattenskyddsföreskrifterna. Skälen är bl.a. att varje ansökan, verksamhet och plats utgör en unik kombination av detaljerade förutsättningar som i alla varianter inte kan förutses här, samt att detaljeringsgraden är anpassad för att avgränsa vattenskyddsområdet till, och inte inom, fastighetsskala (se bl.a. regeringsbeslut M2002/2170/F/M av 2003-09-04).

2 Lästringe vattentäkt

2.1 Lokalisering

Lästringe vattentäkt är belägen strax norr om Lästringe samhälle i Nyköpings kommun.

Figur 2.1 – Översiktskarta. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

2.2 Vattenanläggning

Lästringe vattentäkt utgörs av två brunnar, en i jord och en i berg. Brunnarna anlades 2011. Råvattenbrunn 1 är jordborrad och råvattenbrunn 2 är bergborrad.

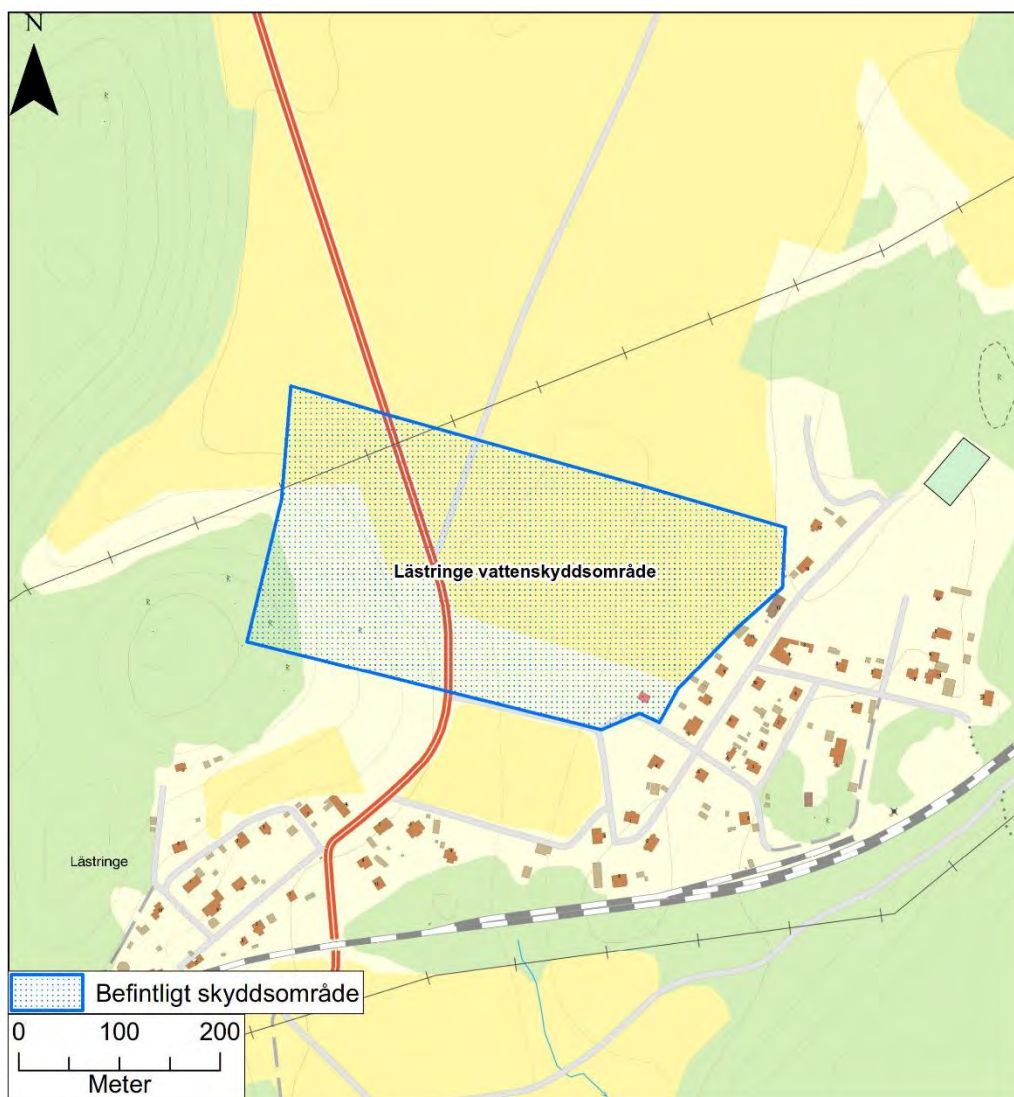
4(38)

RAPPORT
UTKAST
 VATTENSKYDDSSOMRÅDE LÄSTRINGE

Från brunnarna pumpas vattnet till det tillhörande vattenverket. I vattenverket finns två sandfilter i serie. Lut tillförs för att justera pH. Innan distribution passerar vattnet ett UV-ljus och en lågreservoar.

2.2.1 Befintligt vattenskyddsområde

Det finns ett befintligt vattenskyddsområde med tillhörande vattenskyddsföreskrifter för Lästringe vattentäkt, fastställt av länsstyrelsen 1973. Skyddsområdet omfattar brunnsområde samt skyddszon, se Figur 2.2.

Figur 2.2 – Befintligt vattenskyddsområde för Lästringe vattentäkt. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

2.3 Reservvattentäkt

Reservvattentäkt för Lästringe saknas.

2.4 Vattenbehov

Lästringe vattentäkt försörjer ca 165 personer i Lästringe samhälle med dricksvatten. Under året 2015 var medeluttaget av råvatten (grundvatten) 18 m³/dygn. Maxmånadsvärdet för detta år var 25 m³/dygn.

2.5 Tillstånd

Vattentäkten har inte varit föremål för domstolsprövning varför tillstånd saknas.

2.6 Ägorätt

Fastigheten Gärdesta 1:1, på vilken uttagsbrunnen är belägen, ägs av Nyköpings kommun.

2.7 Markanvändning

Lästringe vattentäkt är belägen på ängs-/åkermark i en sänka med nord-sydlig utbredning. Runt sänkan domineras landskapet av skog. Närmaste bostadshus ligger ca 50 m öster om brunnarna. I Lästringe samhälle finns i ett stråk med samlad villabebyggelse längs med järnvägen.

2.8 Planförhållanden

2.8.1 Översiktsplan

Kommunfullmäktige fattade 12 december 2017 beslut om att förklara Nyköpings kommuns översiktsplan 2013 för inaktuell. Den nuvarande översiktsplanen och dess fördjupningar gäller dock fram tills att en ny version är beslutad. Den reviderade översiktsplanen beräknas bli antagen under våren 2020.

I nuvarande översiktsplan anges bland annat följande: *"Täkter och förekomster av ändliga naturtillgångar som är av betydelse för kommunens möjlighet till självhushållning av nödvändiga råvarumaterial samt till produktion av dricksvatten ska säkerställas genom skydd eller planläggning"*.

2.8.2 Detaljplaner

För samhället Lästringe finns detaljplaner som upplåter mark för bostadsändamål, småindustri och natur.

3 Hydrogeologiska förhållanden

3.1 Topografi

Lästringe vattentäkt ligger i en dalgång som löper i nord-sydlig riktning. Nivån i dalgången är ca 15 till 19 m ö h (RH2000). Väster och öster om dalgången finns höjdområden med nivåer på 40–50 m ö h (RH2000). Vid fältet där de två brunnarna är belägna finns en mindre skålformad sänka i marken.

3.2 Nederbörd

Årsmedelnederbörden vid Lästringe vattentäkt har för perioden 1981–2010 uppmätts till 648 mm. Evapotranspirationen i området uppgår till ca 420 mm/år och den effektiva nederbörden kan uppskattas till ca 220 mm/år (SMHI, Vattenwebb). Detta medför en årsavrinning, tillgänglig för grundvattenbildning, i området på ca 220 mm/år.

Rodhe et. al. (2004) har beräknat att grundvattenbildningen i morän i trakten kring Nyköpings kommun är 150 - 225 mm/år och i finmaterial 75 - 150 mm/år.

3.3 Geologi

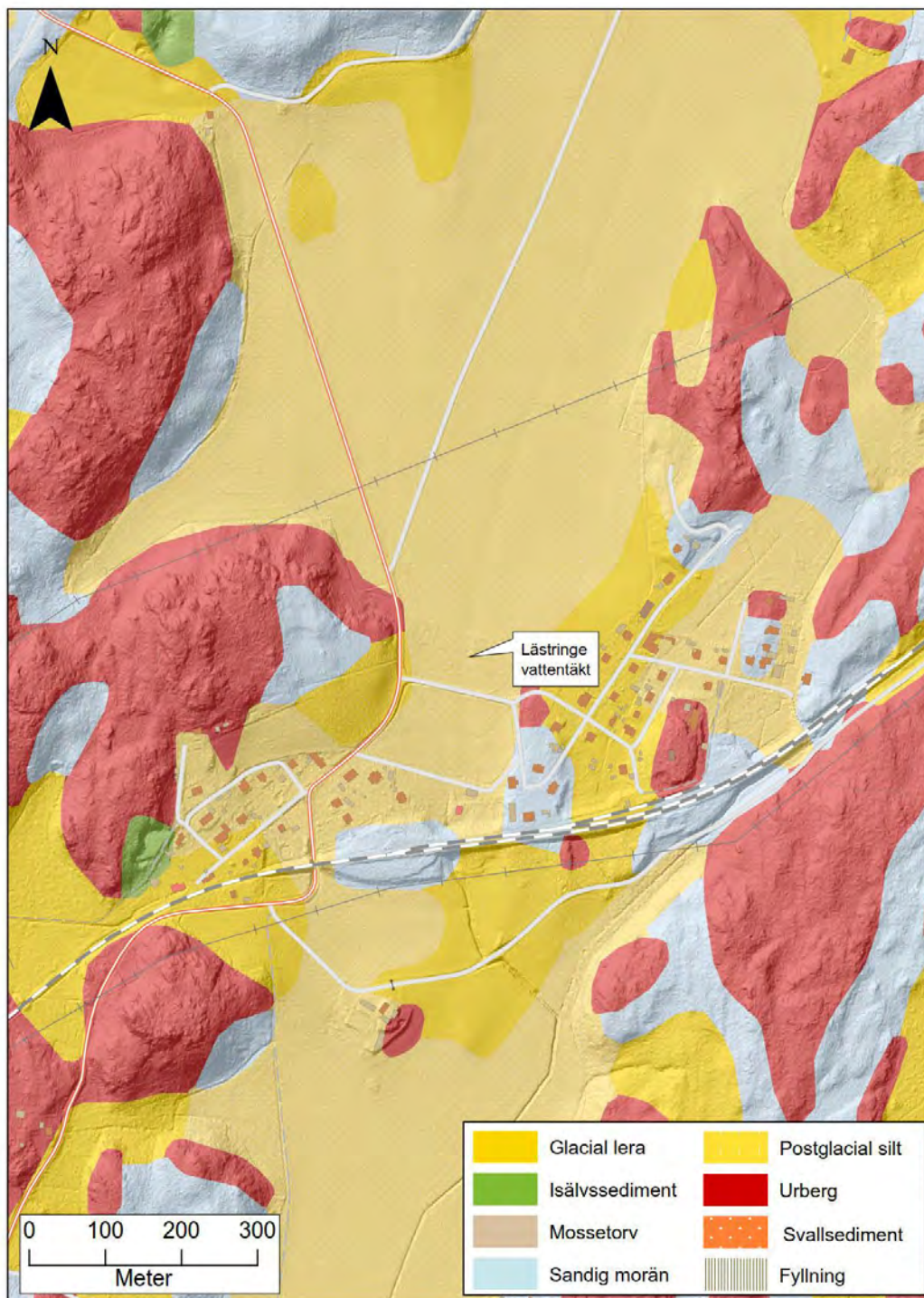
Jord

I dalgången där Lästringe vattentäkt är belägen utgörs de ytligaste jordarterna främst av silt och lera som troligtvis överlagrar morän. I höjdområdena runt om dalgången består jordlagren av morän med berg som ställvis går i dagen. Mindre förekomster av isälvsmaterial finns avsatta på läsidan av uppstickande berg i området.

Enligt grundvattenundersökningen som genomfördes 1950 inför anläggningen av Lästringe vattentäkt är jorddjupet vid vattentäkten ca 31 meter och utgörs överst av lerlager som övergår i silt-sandlager. Under detta lager ligger ett grusigt lager i vilket brunnen i jord troligtvis har anlagts i. Väster och öster om vattentäkten stiger terrängen och djupet till berggrunden minskar. Detta grusiga lager ovan berggrunden är troligtvis främst beläget i mitten av dalgången och tunnar ut och övergår till med moränliknande material mot dalgångens sidor.

Tabell 3.1 – Del av borrhprotokoll för borrhpunkt 7 strax intill uttagsbrunnarna.

Djup [m u my]	Jordart
0–16,5	Le
16,5–29	Mo (silt)
29–31,5	Gr
31,5-	Berg

Figur 3.1 – Jordartskarta över området kring Lästringe vattentäkt. Bakgrundskarta: © SGU.

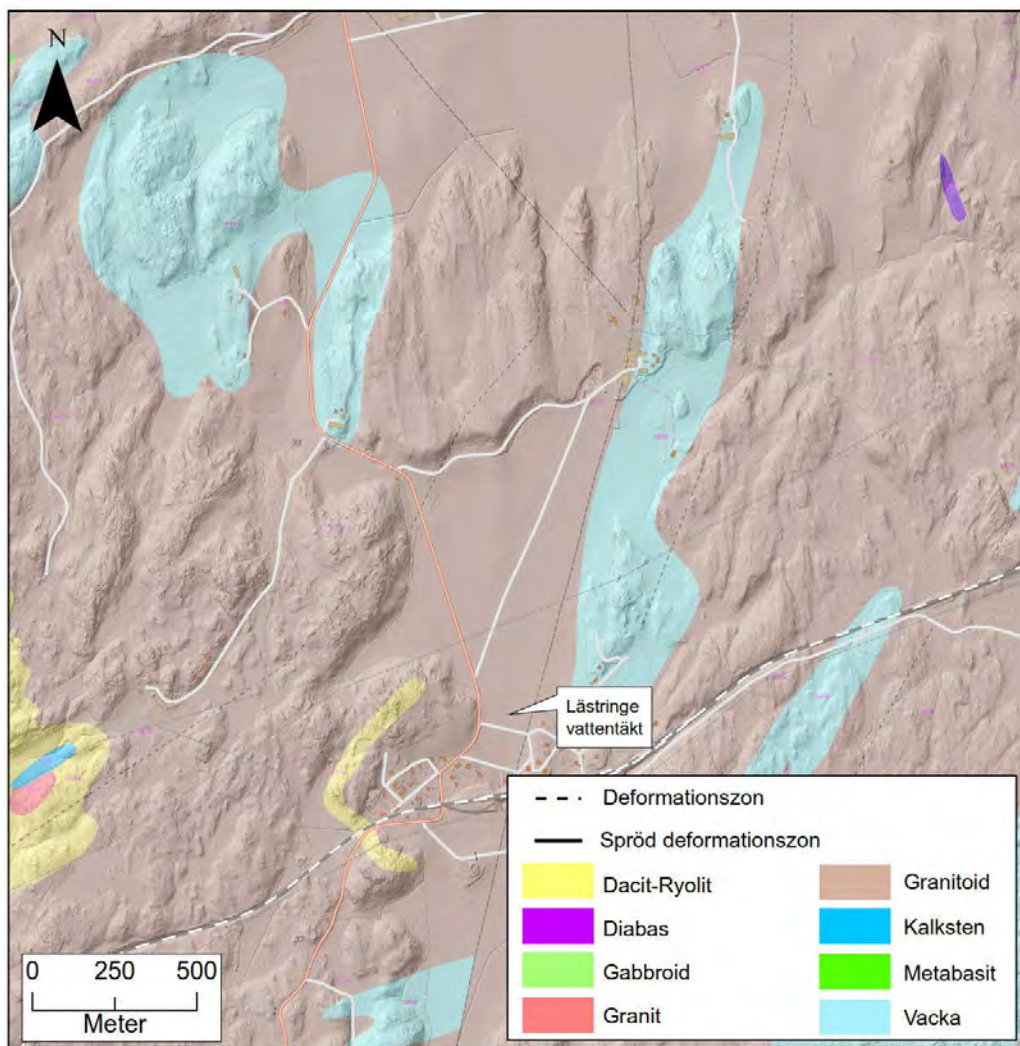
8(38)

RAPPORT
UTKAST
 VATTENSKYDDSSOMRÅDE LÄSTRINGE

repp001.docx 2015-10-05

Berg

I området består berggrunden främst av graniter, granitoider och vacka med gnejsiga strukturer. Dalgången som brunnarna är anlagda i följer enligt SGU:s berggrundskarta en lokal deformationszon i nord-sydlig riktning. Strax norr om brunnarna ansluter en nordväst-sydostlig lokal deformationszon till den nord-sydliga.

Figur 3.2 – Berggrundskarta över området kring Lästringe vattentäkt. Bakgrundskarta: © SGU.

3.4 Ytvatten

Vattentäkten ligger inom huvudavrinningsområdet *Kustområde- SE62063*. Det finns inga större ytvattenförekomster i nära anslutning till Lästringe vattentäkt.

3.5 Grundvatten

Brunnarna utnyttjar två olika grundvattenmagasin. Jordbrunnen tar sitt vatten från det grundvattenmagasin som finns i det grusiga lagret som överlagras av silt- och lera. Enligt SGU har detta grundvattenmagasin en kapacitet på 1-5 l/s. Det är inte helt klarlagt om det grundvattenförande lagret utgörs av isälvsediment eller av morän. Vid brunnen utgörs grundvattenmagasinet av ca 12,5 meter silt och sand över ca 2,5 meter grus. Detta grusiga lager bedöms ha en betydande vattenförande förmåga (Carlsson & Gustafsson, 1991).

Den bergborrade brunnen har ett okänt djup, men den tar troligen sitt vatten från de sprickzoner som finns i den kristallina berggrunden. Hur stor kapacitet en bergbrunn har beror på hur öppna dessa sprickzoner är och hur de hänger samman med varandra. Grundvattenbildningen till berg sker troligtvis huvudsakligen inom höjdområdena där morän och berg går i dagen.

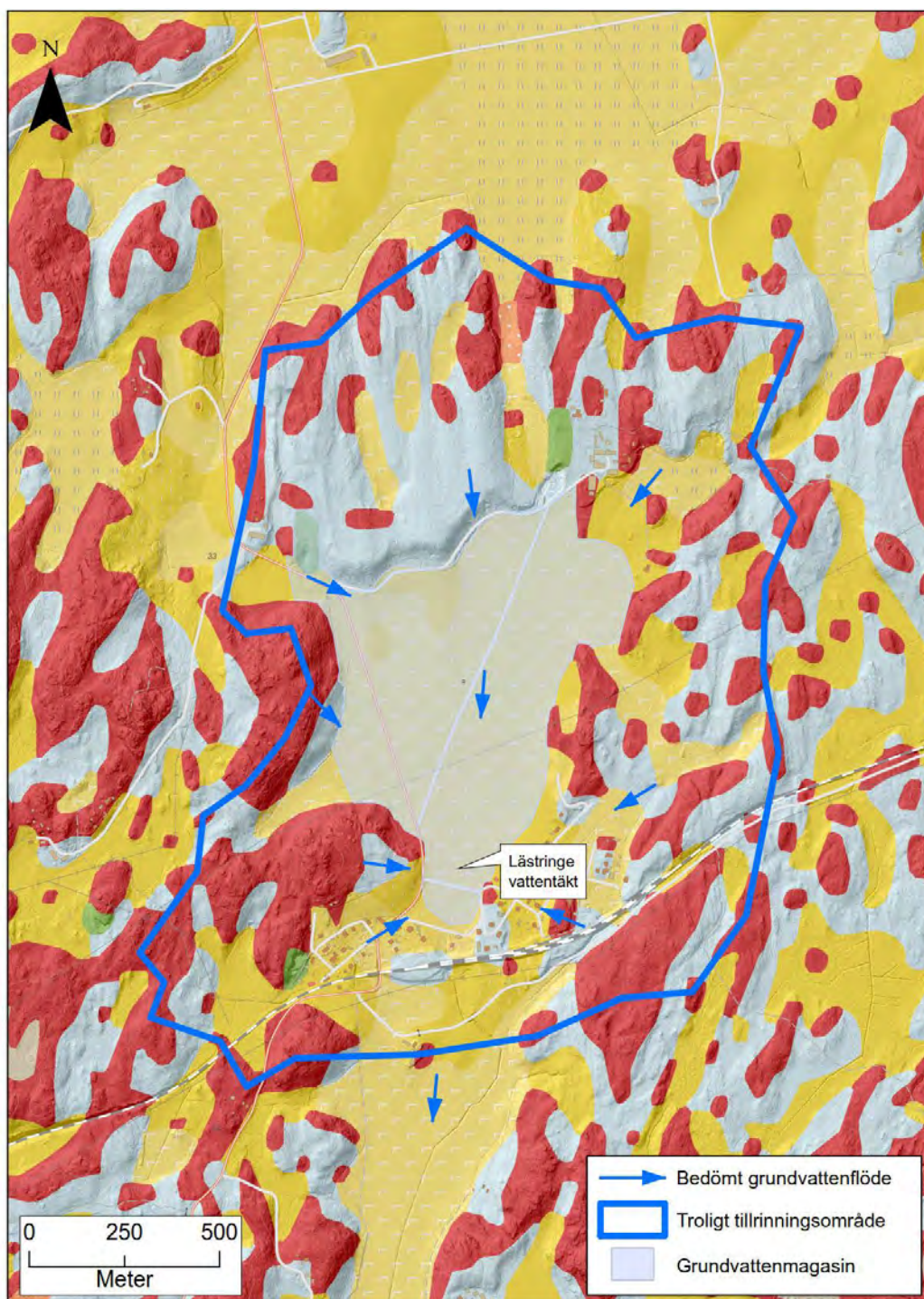
3.6 Tillrinningsområde och strömningsriktning

Det är mycket komplext att avgränsa ett tillrinningsområde för en bergbörd brunn eftersom tillrinningen beror på förekomst av sprickzoner och hur de hänger ihop. Någon bedömning av tillrinningsområdets utbredning i berg har därför inte gjorts.

I Figur 3.3 redovisas bedömt tillrinningsområde för grundvatten i jord. Tillrinningsområdet är utarbetat efter ytvattendelare som även bedöms utgöra grundvattendelare i jord då grundvattennivåer i jordlagren generellt följer topografin. Vattentäkten är belägen i en sänka mellan berg- och moränområden. Grundvattnet torde därför generellt strömma mot vattentäkten från omgivande högre belägen topografi.

10(38)

RAPPORT
UTKAST
VATTENSKYDDSSOMRÅDE LÄSTRINGE

Figur 3.3 – Jordartskarta med troligt tillrinningsområde och bedömda strömningsriktningar för grundvatten i området kring Lästringe vattentäkt. Grundvattenmagasinet breder ut sig norr om vattentäkten. Bakgrundskarta: ©SGU.

3.7 Vattentäktens sårbarhet

Sårbarhet betecknar markens och vattnets känslighet för att påverkas av en förorening, eller brist på förmåga att reducera en förorenings farlighet under transporten i mark och vatten.

I området kring Lästringe vattentäkt består jordlagren i markytan av lera. Lera har mycket låg genomsläpplighet för vatten, vilket innebär att eventuella föroreningar i områden med lera sannolikt inte infiltrerar alternativt infiltrerar och perkolerar mycket långsamt. Merparten av föroreningarna avrinner i stället på markytan. Grundvattnets sårbarhet i dessa områden är relativt låg. I områden där lerorna är tunna och av torrskorpekaraktär är dock sårbarheten högre, eftersom torrskorpeleror kan ha en betydande genomsläpplighet.

Morän är mer genomsläpplig än lera, men har ändå vanligtvis låg genomsläpplighet. Grundvattnets sårbarhet i områden med morän i dagen bedöms därför som måttlig.

Där berget går i dagen beror sårbarheten främst av om det förekommer sprickzoner i markytan. Om sprickzoner förekommer bedöms sårbarheten för grundvattnet i berggrunden som mycket hög.

Sårbarheten har delats upp i fem klasser, *Mycket låg* till *Mycket hög*. I tabell 3.2 nedan redovisas klassningssystem för olika jordarter. Sammansättningen och kornstorleken av fyllnadsmaterial är okänt men redovisas som *Måttlig*. I Bilaga 2 redovisas kartmaterial med grundvattenmagasinets sårbarhet, bedömd utifrån jordartskartan.

Tabell 3.2 – Bedömning av jordarters sårbarhet.

Jordart	Sårbarhet	Klass
Isälvs sediment, sand	Mycket hög	5
Svallsediment, grus	Hög	4
Postglacial sand/ finsand	Hög	4
Urberg	Måttlig	3
Morän	Måttlig	3
Fyllning	Måttlig	3
Flygsand	Måttlig	3
Mossetorv/ Kärrtorv	Låg	2
Gyttjelera (eller lergyttja)	Låg	2
Silt	Låg	2
Lera	Mycket låg	1

12(38)

RAPPORT
UTKAST
 VATTENSKYDD SOMRÅDE LÄSTRINGE

3.8 Vattenkvalitet

I Bilaga 1 redovisas en sammanställning av analysresultat från provtagningar av råvattnet från brunnarna under åren 2011–2018. Resultaten jämförs med Livsmedelsverkets gränsvärden för dricksvatten (SLVFS 2017:2).

Råvattnet uppvisar generellt sett en medelgod kvalitet med något förhöjd turbiditet, färgtal samt pH runt 7,5–8 i båda av brunnarna. Konduktiviteten är ca 40–70 mS/m och alkaliniteten ca 140 mg HCO₃/l.

Råvattenbrunn 1 (jord) har en förhöjd halt av fluorid där de flesta mätvärden varit strax under riktvärdet för *Otjänligt*.

Järn- och manganhalterna är något förhöjda i båda råvattenbrunnarna.

Radonhalten i råvattnet är låg, ca 66 Bq/l för råvattenbrunn 1 (1 tillfälle) och runt 28 Bq/l (1 tillfälle) för råvattenbrunn 2.

Råvattenbrunn 1 (jord) har förhöjda halter av natrium (klorid angränsar till gränsvärde för tjänligt med anmärkning), halterna varierar mellan 70 och 100 mg/l, strax under riktvärdet *Tjänligt med anm.*

Koliforma bakterier och E. coli. har ej detekterats i råvattnet, dock har odlingsbara mikroorganismer påvisats vid flera tillfällen.

Inga bekämpningsmedel har detekterats i råvattnet (ett mättillfälle).

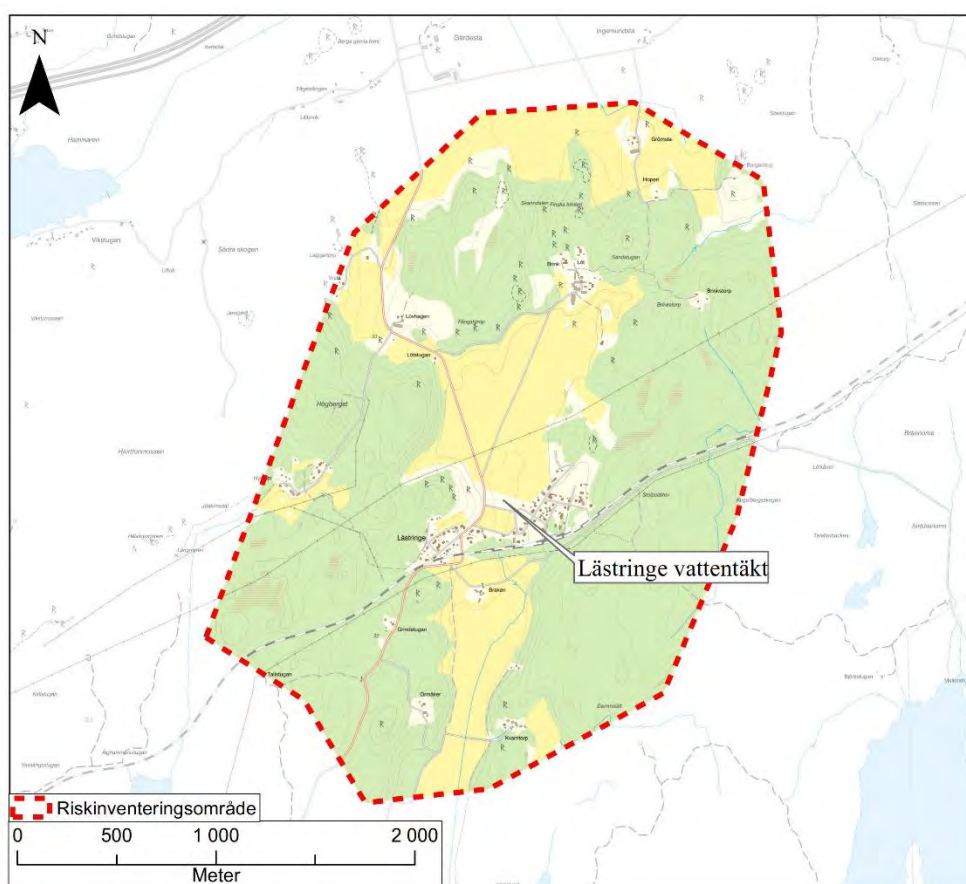
Mellan 2016 och 2019 har den totala alfa aktiviteten analyserats fyra gånger. Halten har varierat mellan 0,02 Bq/l och 0,09 Bq/l.

4 Risker för vattentäkten

I föreliggande avsnitt beskrivs de risker som förekommer inom det troliga tillrinningsområdet för Nyköpings kommuns grundvattentäkt Lästringe.

4.1 Riskinventeringsområde

En riskinventering ska, enligt handboken om vattenskyddsområde, genomföras inom hela tillrinningsområdet. Riskinventeringen för Lästringe utfördes i ett tidigt skede då tillrinningsområdet ännu inte var klarlagt. Av den anledningen genomfördes riskinventeringen i ett relativt stort område runt vattentäkten för att säkerställa att inga delar missades. I Figur 4.1 nedan redovisas riskinventeringsområdets utbredning.

Figur 4.1 – Riskinventeringsområde för Lästringe vattentäkt. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

4.2 Underlag

Uppgifter om befintliga riskkällor/riskobjekt har i huvudsak erhållits från Miljökontoret i Nyköpings kommun. Information har även hämtats från Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen och Trafikverket. Uppgifterna har varierat i detaljeringsgrad och hänsyn bör tas till att

14(38)

RAPPORT
UTKAST
 VATTENSKYDD SOMRÅDE LÄSTRINGE

vissa riskkällor ej ligger på rätt plats eller att riskkällornas omfattning ej tagits hänsyn till. Vid riskanalysen eller inventeringen har hänsyn. inte tagits till t.ex. storlek på cistern. Antalet enskilda avlopp har uppskattats genom att anta att alla hus utanför kommunalt verksamhetsområde har enskilt avlopp, vilket med största sannolikhet är en överskattning eftersom även icke bostadshus markerats såsom lador/garage etc. Platsbesök genomfördes vid vattentäkten den 16 april 2019 för att komplettera och verifiera erhållet underlag.

4.3 Utsläpp av föroreningar

Förorenade ämnen är antingen kemiska, mikrobiella eller fysiska.

Kemiska ämnen förorenar genom att ändra vattenkemin och därmed också påverka halter av kemiska ämnen i vattnet. Vid en viss halt, som är olika för olika ämnen, överskrids riktlinjer och gränsvärden och kan därmed medföra en risk för människors/djurs hälsa och/eller för ekosystem.

Mikrobiella föroreningar består av virus och parasiter och förorenar genom att finnas i vattnet och kan vid gynnsamma förhållanden växa till. Mikrobiella föroreningar i vattnet kan göra människor och/eller djur sjuka.

Fysiska ämnen utgörs av partiklar (av t.ex. växtrester och jord) som påverkar vattnets kvalitet genom att finnas i vattnet. Vid en viss halt, som är olika för olika ämnen, överskrids riktlinjer och gränsvärden vilket kan medföra en risk för människors/djurs hälsa och/eller för ekosystem.

Riskkällor kan medföra utsläpp av en eller flera av de tre typerna, t.ex. kan enskilda avlopp innebära både att vattnets kemi ändras och att mikrobiella föroreningar tillförs till vattnet.

Vid utsläpp av flera olika sorters föroreningar uppstår ibland en så kallad cocktail-effekt som innebär att förekomsten av ett ämne gör ett tidigare relativt "ofarligt" ämne skadligt. Detta beror oftast på att ämnen blandar sig kemiskt och skapar ett tredje ämne som kan vara mer toxiskt än de två ursprungsämnena. Cocktail-effekter är dels svåra att förutse utan fullständig kemisk information och oftast ännu svårare att spåra till sina respektive källor. Risken för cocktaileffekter tas rent praktiskt om hand av reglering av utsläpp från främst industrier och dagvatten, och kräver kompetens och kunskap av tillståndsmyndigheten för att riskminskning ska kunna uppnås.

4.3.1 Spridning av förorening

En förorening tillförs mark eller vatten på olika sätt. Själva tillförseln kan ske antingen i en avgränsad punkt eller mer diffust, utspritt över ett större område. Tidpunkten då tillförseln sker kan antingen vara tillfällig eller kontinuerlig, dvs ske mer eller mindre konstant. Tillfälliga utsläpp är tidsbegränsade som t.ex. en olycka eller förorening från ett upplag med snö. Kontinuerliga utsläpp sker inte alltid jämnt men utsträckt över en lång period och går inte att härleda till en specifik tid, t.ex. utsläpp från enskilda avlopp. Ett utsläpp från en punkt, t.ex. industri eller avloppsreningsverk, sker på en specifik punkt, vilket gör

15(38)

utsläppet till en punktkälla. Föroreningar från bekämpningsmedel på åkrar sker diffust eftersom ämnet ligger på/i jorden, lakas ut/spolas av, sprids från ett större område och kan därmed inte härledas till en punkt.

4.4 Riskinventering

4.4.1 Bebyggelse

Överallt där människor bor och vistas förekommer flera potentiella hot för en nedströms belägen vattentäkt. Risker är dels förknippade med boende, dels med olika typer av verksamheter och företeelse som förekommer inom bebyggda områden. Riskkällor relevanta för bebyggelse nära råvattenintaget beskrivs nedan.

Vattentäkten ligger drygt 50 m utanför Lästringe samhälle, se Figur 4.1. I Lästringe samhälle finns enskilda hus, gårdar och fritidshus. Det finns även planer på att bygga ett nytt bostadsområde i nordvästra delen av samhället.

Foto 4.1 – Utsikt över vattentäkten.

16(38)

RAPPORT
UTKAST
 VATTENSKYDDSSOMRÅDE LÄSTRINGE

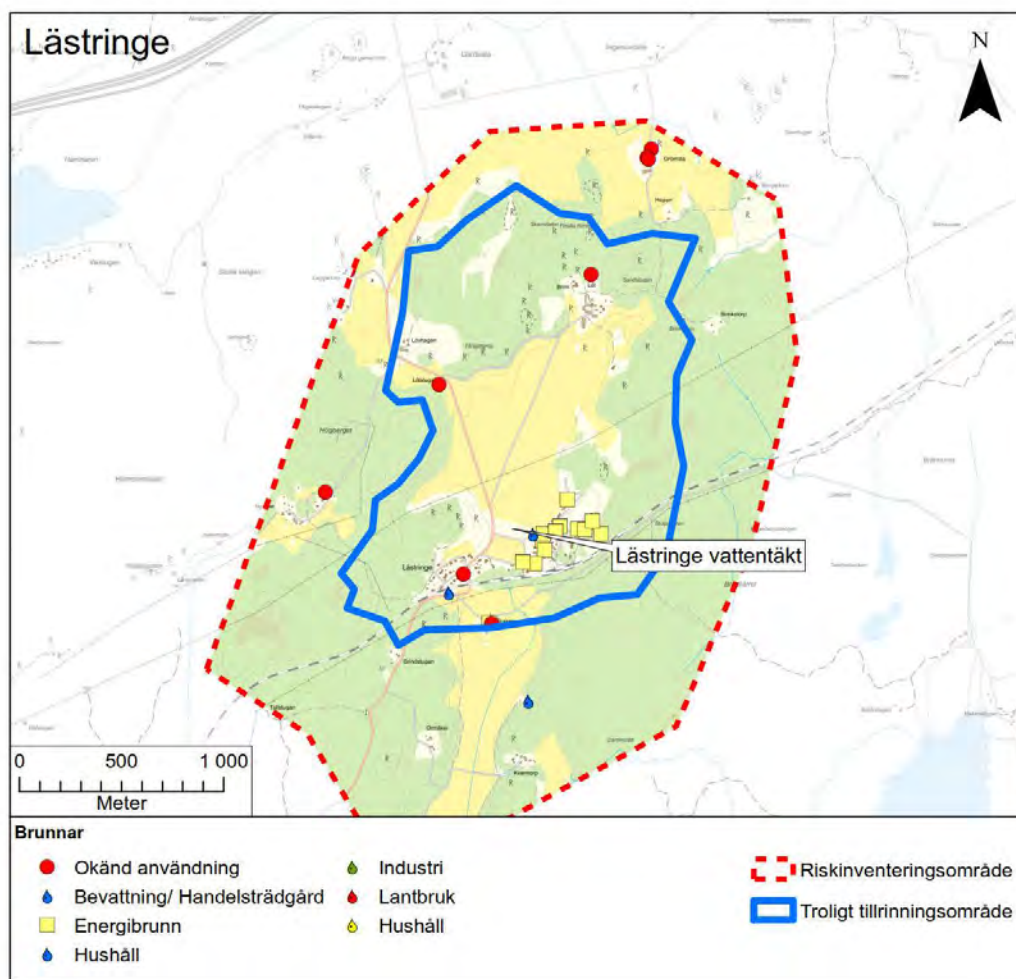
Cisterner

Oljecisterner används för uppvärmning av hus och byggnader. Förvaringen av oljecisterner för uppvärmning sker vanligtvis inomhus. Utsläpp av petroleumprodukter förknippade med uppvärmning av hus och byggnader kan ske vid kontinuerligt läckage från bristfällig cistern, spill eller olycka vid påfyllning och transport. Även vid mycket låga halter av petroleumprodukter i dricksvatten kan det ge uttryck i form av förändrad smak och lukt.

Energianläggningar och vattentäkter

Det är främst energianläggningar i berg och jord som får anses utgöra en risk för vattentäkten. Risken med denna typ av anläggning är till större delen förknippad med arbetet med installation av energibrunnen där nya kontaktvägar för grundvattnet skapas samt kollektorvätskan. I och med att vattentäkten till stor del består av leriga jordarter kan lerlagren utgöra ett skyddande lager för att ytvatten kan tränga ned i marken och nå grundvattnet. Vid anläggning av energibrunnar kan detta skyddande lerlager punkteras och skapa en spridningsväg för föroreningar ned till jordlagren och eller berggrunden.

Enligt uppgifter från Sveriges Geologiska Undersökning brunnsarkiv (SGU, 2019. Brunnsarkiv) finns det tre enskilda vattentäkter och 16 energibrunnar med bergvärme inom riskinventeringsområdet. Utöver dessa finns även nio andra brunnar med okänt användningsområde.

Figur 4.2 – Enskilda brunnar enligt Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) brunnarsarkiv inom riskinventeringsområdet. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

Enskilda avlopp

Från enskilda avlopp kan utläckage av vatten med höga halter näringsämnen och bakterier ske, särskilt om avloppsanläggningarna saknar fullständig behandling.

Lästringe samhälle har kommunalt avlopp. I övrigt inom riskinventeringsområdet bedöms det finnas ca 25 hus som antas ha enskilt avlopp.

Analysresultaten från Lästringes råvatten tyder inte på någon tydlig påverkan från enskilda avlopp; ammonium (<0,13 mg/l), nitrat (<0,1 mg/l), nitrit (<0,007 mg/l) och fosfat (max 0,17 mg/l) samt bakteriologiska problem med vattnet.

Dagvattenavrinning

Dagvatten är det vatten som rinner av från tak, gator, parkeringsytor, vägar och andra hårdgjorda ytor. Föroreningsgraden i dagvattnet varierar beroende vilken typ av ytor som avvattnas och hur avledningen sker. Dagvatten kan bland annat innehålla höga halter av tungmetaller, petroleumprodukter m.m.

Dagvattensystem förekommer i Lästringe samhälle.

Ledningsnät

Mark och vatten kan påverkas genom läckage från ledningar med dag- och spillvatten samt vid bräddning. Föroreningsgraden i vattnet kan variera beroende på vilka ytor som avvattnas och hur avledningen i ledningsnätet ser ut.

Fordonstvätt

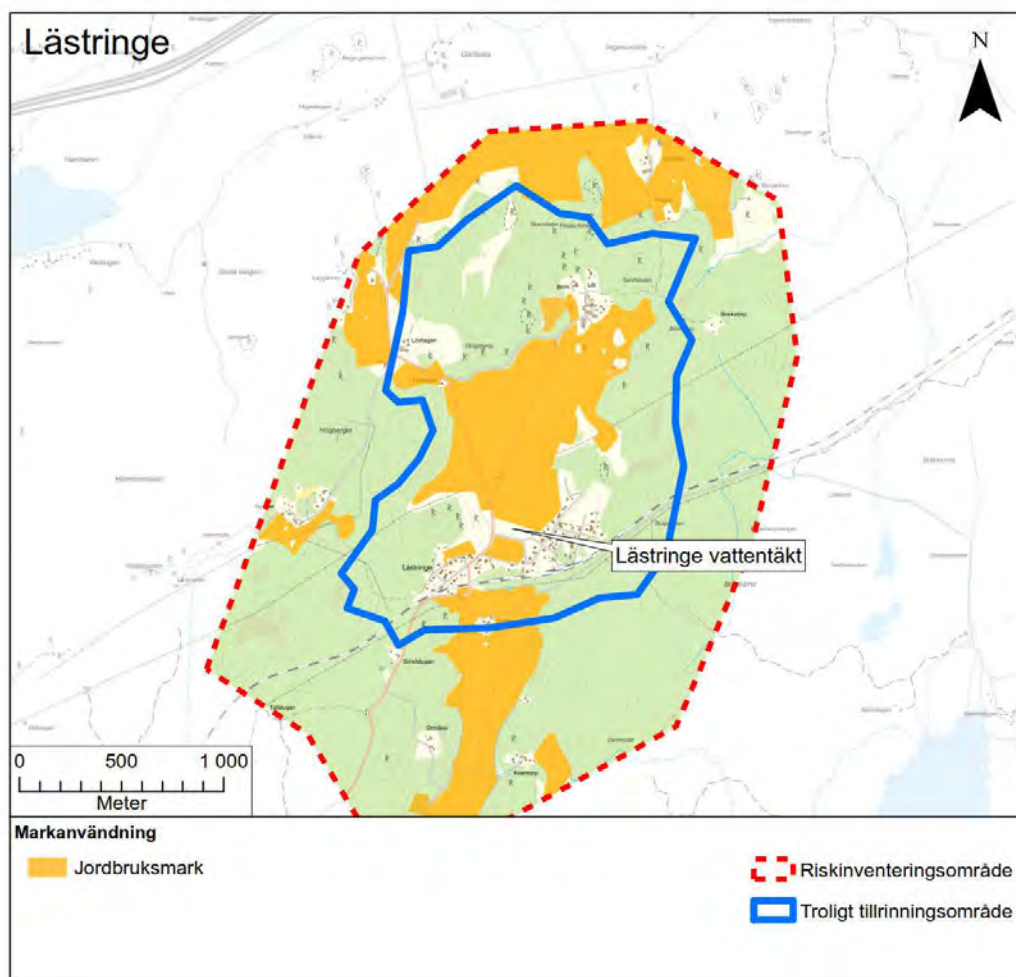
Fordonstvätt på garageuppfarter eller ute på gatan innebär att de föroreningar som finns i tvättvattnet transporteras direkt till vattendrag via dagvattensystemet. I tvättvatten finns dels de bilvårdsprodukter som används och dels föroreningar från bilen och däckerna. Bilvårdsmedlen, t.ex. avfettningsmedel, innehåller ofta lösningsmedel och tensider. Tvättvattnet kan också innehålla olja, bränslerester, vägmateriell och ftalater samt tungmetaller som bly, kadmium och krom. Tvättvattnet är därför skadligt för människor och för miljön.

4.4.2 Jord- och skogsbruk

Markanvändningen i anslutning till vattentäkten utgörs av jordbruksmark.

Markanvändningen inom riskinventeringsområdet består av ca 67 % skog och ca 28 % jordbruksmark, se Figur 4.3.

Jord- och skogsbruk kan i olika delar av verksamheten medföra en risk för grundvattenförorening. Inom jordbruket är det främst spridning av bekämpningsmedel och gödselmedel som kan orsaka försämrade vattenkvalitet. Skogsbruket kan försämra vattenkvaliteten främst genom näringsläckage och markskador vid avverkning. Även spill och läckage av petroleumprodukter utgör en risk.

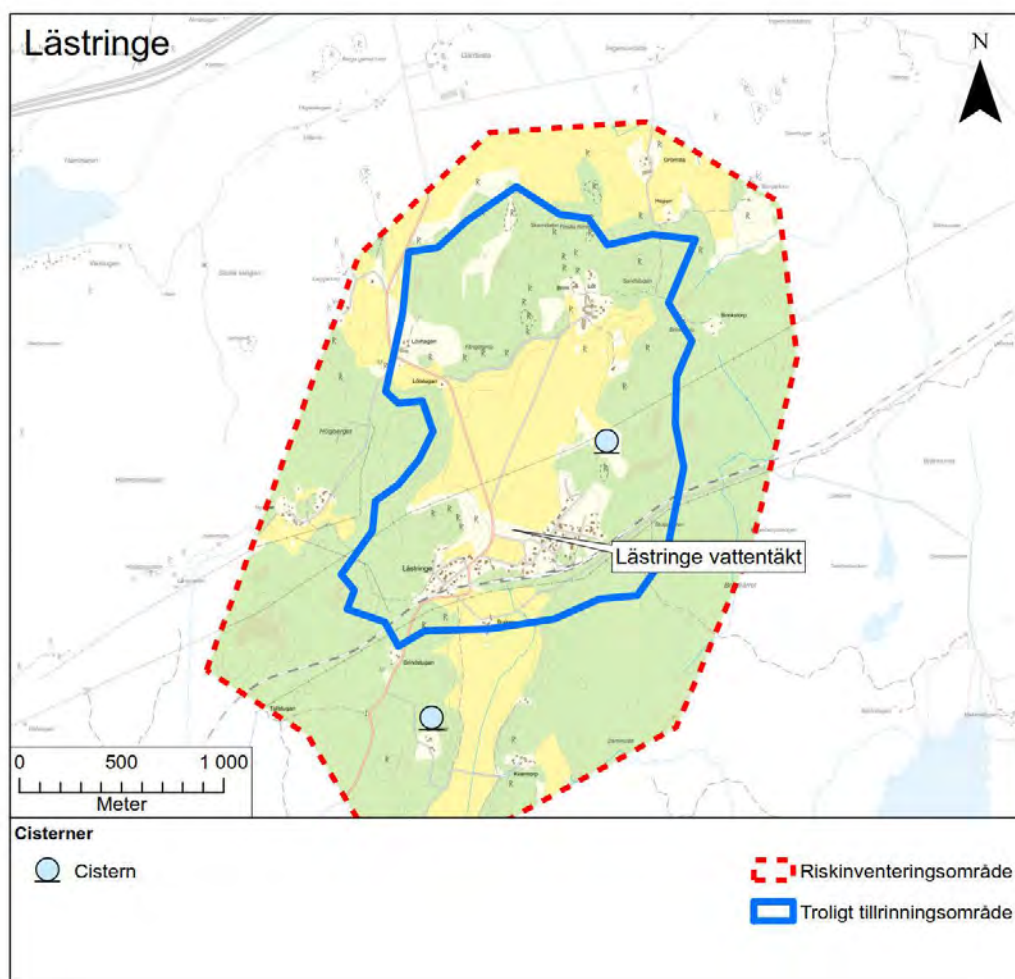

Figur 4.3 – Jordbruksmark inom riskinventeringsområdet för Lästringe. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

Cisterner

Oljecisterner förknippade med jordbruksverksamhet används vanligen till tankning av arbetsfordon och maskiner. Risk för läckage av petroleumprodukter till mark och vattendrag finns t.ex. vid överfyllning, skada på cisterner i samband med påkörning eller transport samt rostangrepp. Även vid mycket låga halter av petroleumprodukter i dricksvatten kan de ge uttryck i form av förändrad smak och lukt.

Enligt uppgift finns två cisterner inom riskinventeringsområdet, belägna ca 700–1 500 meter från vattentäkten.

Figur 4.4 – Cisterner inom riskinventeringsområdet för Lästringe. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

Näringsämnen

Det finns huvudsakligen två typer av gödselmedel; kemiskt framställd handelsgödsel och naturgödsel. Spridning och annan hantering, såsom lagring, av växnäringsämnen kan ge ett näringsläckage av främst kväve och fosfor. Naturgödsel utgör en risk genom dess innehåll av mikrobiella föroreningar. Även spridning av slam från reningsverk eller enskilda reningsanläggningar på jordbruksmark kan utgöra en risk för spridning av mikrobiella föroreningar till grundvatten.

Det förekommer mindre gårdar (jordbruk) inom riskinventeringsområdet där det sannolikt lagras gödsel. Enligt uppgift från miljökontoret i Nyköping sprids gödsel troligtvis på alla jordbruksmarker. Marken intill vattenbrunnarna brukas, se Foto 4.2.

Det har inte detekterats några Koliforma bakterier eller E. coli. i råvattnet, dock har odlingsbara mikroorganismer (normalt ej av fekalt ursprung) påvisats vid flera tillfällen

21(38)

vilket kan orsakats av att förorening från ytvatten eller jord tränger ner i brunnen och att en transportväg från ytan till brunnen finns. Analysresultaten från Lästringes råvatten tyder inte på någon tydlig påverkan av näringsämnen från jordbruksmark; ammonium (<0,13 mg/l), nitrat (<0,1 mg/l), nitrit (<0,007 mg/l) och fosfat (max 0,17 mg/l).

Bekämpningsmedel

Vissa tillåtna bekämpningsmedel har beaktansvärd toxicitet, vilket gör att de kan komma att utgöra en allvarlig risk för försämrad vattenkvalitet. Inte bara spridning utan även annan hantering av bekämpningsmedel utgör en riskkälla. Bekämpningsmedel används inom jordbruk, men även till viss del inom skogsbruk. Inom skogsbruk är det främst vattenslagning av plantor som behandlats med bekämpningsmedel som utgör en risk.

Enligt uppgift från miljökontoret i Nyköping sprids bekämpningsmedel troligtvis på all jordbruksmark. Utifrån analysresultat från maj 2017 och oktober 2018 har inget bekämpningsmedel påträffats i råvattnet.

Foto 4.2 – Brunnarna ligger nära mark som brukas, oklart om det sprids bekämpningsmedel eller gödsel intill brunnarna.

4.4.3 Vägar/transporter

Vägtrafik

Ungefär 50 meter väster om vattentäkten går övrig länsväg 778. Medeldygnstarfiken på länsvägen är ca 324 fordon varav ca 23 utgörs av tungtrafik. Högsta tillåtna hastigheten på vägen är 70 km/h (Trafikverket 2019).

22(38)

RAPPORT
UTKAST
 VATTENSKYDDSSOMRÅDE LÄSTRINGE

Vägar kan utgöra ett hot mot vattentäkten dels genom kontinuerliga utsläpp av salt, bilavgaser, oljespill, däckslitage, spridning av bekämpningsmedel, vägbaneslitage mm, dels genom utsläpp av t.ex. petroleumprodukter i samband med olyckor.

Risker förknippade med vägar och transporter utgörs av förorenat vägdagvatten, vägsalt samt olyckor med farligt gods eller med tung trafik.

Lästringe vattentäkt, Råvattenbrunn 1 (jord) har haft relativt höga halter av natrium och kloridhalter. Det är oklart vad de förhöjda halterna beror på.

Järnväg

Järnvägar kan utgöra ett hot mot vattentäkten dels genom kontinuerliga utsläpp och t.ex. användning av bekämpningsmedel och dels genom utsläpp i samband med olyckor.

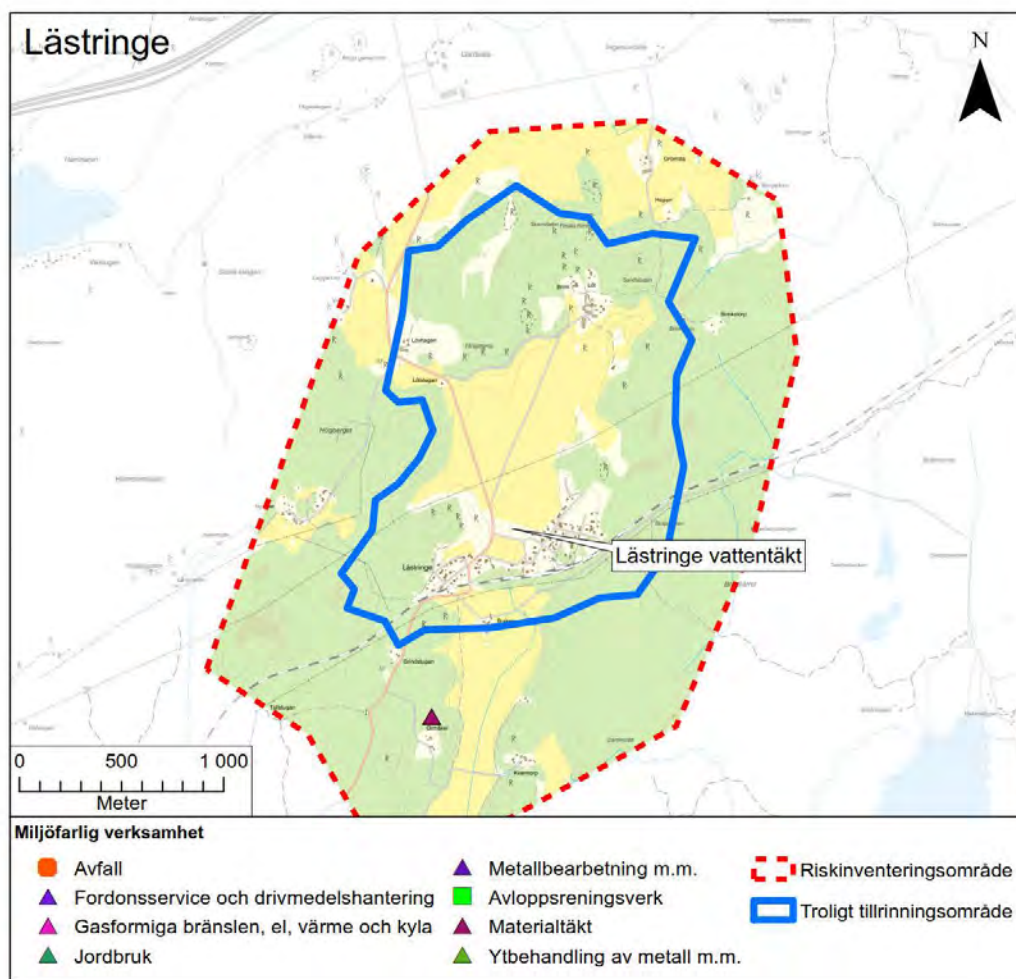
Järnvägen Stockholm-Järna-Nyköping-Åby-Norrköping passerar stationssamhället Lästringe. Banan trafikeras av persontåg och några få godståg per dygn.

4.4.4 Miljöfarlig verksamhet och industriområden

Registrerade miljöfarliga verksamheter

De verksamheter som omfattas av begreppet miljöfarlig verksamhet är bl.a. industrier och täkter. Att en verksamhet i Miljöbalken definieras som en miljöfarlig verksamhet innebär inte nödvändigtvis att den därmed är farlig för människors hälsa eller miljön utan anger endast att den ska omfattas av Miljöbalkens regler om miljöfarlig verksamhet. De risker som vanligtvis förknippas med miljöfarliga verksamheter är olyckor inom verksamheten där giftiga ämnen läcker ut som kan kontaminera yt- och grundvattnet, cisterner, avlopp, dagvatten, uppställning av fordon samt tvätt av fordon.

Inom riskinventeringsområdet finns en registrerad miljöfarlig verksamhet belägen i den södra delen av inventeringsområdet. Verksamheten ligger inte inom det troliga tillrinningsområdet, se Figur 4.5 samt avsnitt Materialtäkter och markarbeten nedan.

Figur 4.5 – Miljöfarliga verksamheter inom riskinventeringsområdet för Lästringe. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

Materialtäkter och markarbeten

Materialtäkter och markarbeten ökar grundvattenmagasinets sårbarhet eftersom jordlager/berg avlägsnas och avståndet från markytan till grundvattenytan minskar. Eftersom markvegetation avlägsnas och den omättade zonens mäktighet reduceras kan grundvattnets kvalitet förändras. Vidare används och lagras ofta petroleumprodukter vid materialtäkter och markarbeten. I nedlagda materialtäkter förekommer ibland olaga deponering av avfall och jordmassor.

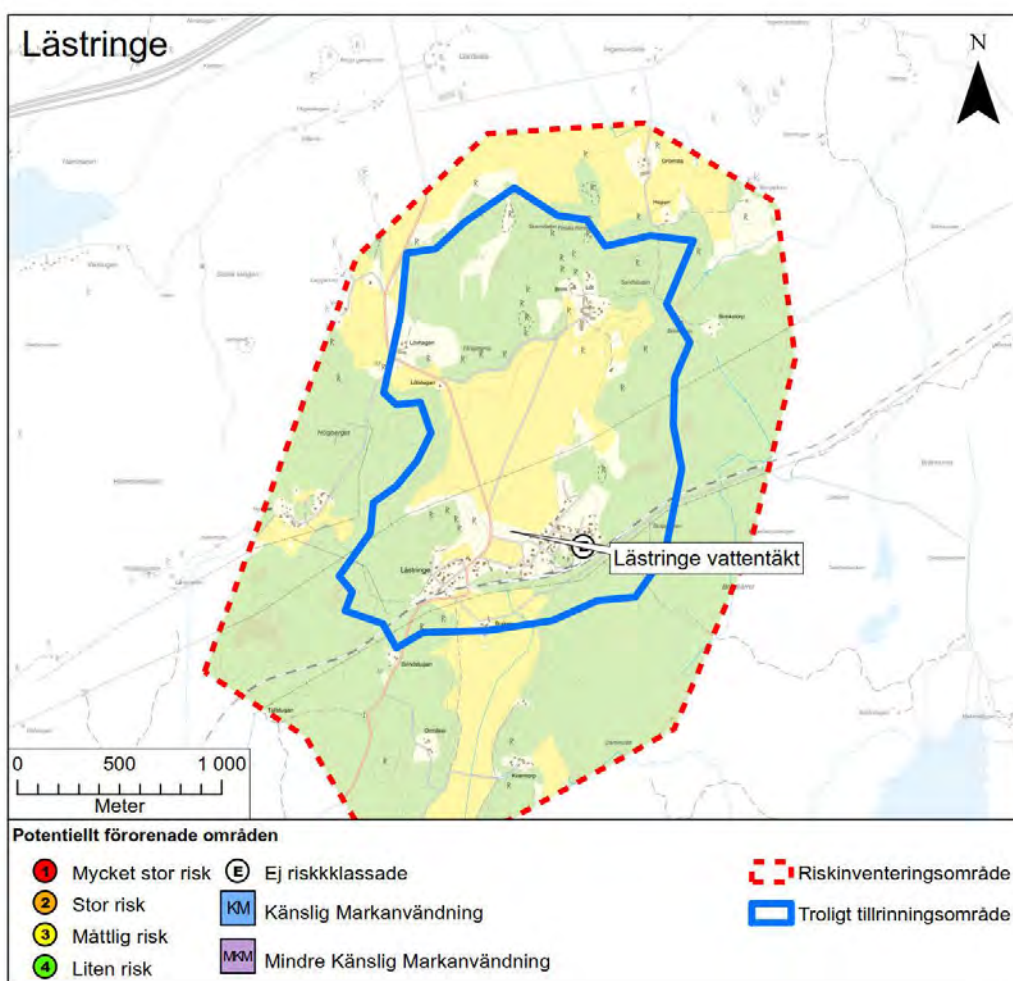
Inom riskinventeringsområdets södra del, men utanför det troliga tillrinningsområdet, finns en materialtäkt (miljöfarlig verksamhet) angiven.

Förorenade områden

Risk för föroreningsspridning från förorenade områden beror på de förekommande ämnenas rörlighet i mark och löslighet i vatten, samt av de hydrogeologiska förhållandena vid den aktuella platsen.

Förorenade områden i Sverige har riskklassats av Länsstyrelsen enligt MIFO-modellen, Metodik för Inventering av Förorenade Områden (Naturvårdsverket 1995) och resultatet finns tillgängligt i deras GIS-databas.

Inom riskinventeringsområdet finns ett område som identifierats enligt MIFO-modellen, se figur 4.6. Området ligger i den östra delen av Lästringe samhälle och har inte riskklassats.

Figur 4.6 – Potentiellt förorenade områden inom riskinventeringsområdet för Lästringe.
Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

4.5 Sabotage, kris och risk

Vattenförsörjningen är en känslig sektor för sabotage och i samband med kris och krigstillstånd. Dessa faktorer behandlas inte i detta projekt, men en särskild riskanalys med fokus på dessa risker rekommenderas och bör uppmärksammas och behandlas i beredskaps- och saneringsplaner.

4.6 Bedömning av risker

4.6.1 Modell för riskbedömning

Den metod som används bedöma eventuella riskkällor är en ranking som framförallt syftar till att sortera riskkällorna i olika riskklasser, vilka föranleder olika behov av åtgärd och eventuellt vidare underökningar. Sannolikhet och konsekvens bedöms var för sig och är principiellt oberoende parameter.

Risken bedöms slutligen som en sammanvägning av sannolikheten för att en riskkälla ska påverka vattentäkten negativt och konsekvenserna denna påverkan medför. Det är viktigt att poängtera att de riskklasser som presenteras inte tar hänsyn till vad som anses vara en acceptabel respektive oacceptabel risk.

Metoden följer anvisningarna i Naturvårdverkets handbok om vattenskyddsområden om att risker kan beskrivas som en sammanvägning av sannolikhet och konsekvens.

Sannolikhetsbedömning

Sannolikheten speglar hur ofta en oönskad händelse bedöms kunna inträffa och tar hänsyn till att föroreningen måste nå vattentäkten för att utgöra en fara.

Sannolikhetsklassningen avser därför sannolikheten i vattentäkten, vilket är en kombination av ett antal sannolikheter från utsläppspunkten till vattentäkten och omfattar inte enbart sannolikheten för utsläppet på sin plats. Sannolikheten delas in i fyra nivåer enligt kriterier beskrivna i tabell 4.1 nedan.

Tabell 4.1 - Kriterier för sannolikhetsbedömning.

Sannolikhet	Kriterier
S1: Liten sannolikhet	Okänd, men kan inte uteslutas, har liten sannolikhet.
S2: Medelstor sannolikhet	Har inträffat de senaste 5 åren, kan ske inom 10–50 år.
S3: Stor sannolikhet	Inträffar årligen, kan ske inom 1–10 år
S4: Mycket stor sannolikhet	Bedöms inträffa en gång per år eller oftare.

26(38)

RAPPORT
UTKAST
 VATTENSKYDDSSOMRÅDE LÄSTRINGE

Konsekvensbedömning

Konsekvenserna är indelade i fyra allvarlighetsnivåer, vilka redovisas i Tabell 4.2 nedan. De kriterier som används utgår från vilken effekt riskkällan har på vattenkvaliteten. Konsekvensbedömningen utgår från att en oönskad händelse verkligen har inträffat och osäkerheter om konsekvensen av en händelse hanteras på följande sätt:

- Vid liten osäkerhet om konsekvens bör den mest realistiska konsekvensen användas.
- Vid stor osäkerhet om den verkliga konsekvensen bör en pessimistisk bedömning göras enligt försiktighetsprincipen.

Precis som för sannolikhetsbedömningen redovisas om den konsekvens som beaktas är relaterad till normala förhållanden för riskkällan, en brist som uppstår eller om det är en olycksartad händelse. Konsekvensen redovisas som K-klass (K1-K4), se tabell 4.2 nedan, och är en överföring och tolkning av Livsmedelverkets befintliga nivåer för konsekvensklassning, beskrivna i Livsmedelverkets handbok "Risk- och sårbarhetsanalys för dricksvattenförsörjning".

Tabell 4.2 - Kriterier för konsekvensbedömning.

Konsekvens	Kriterier
K1: Liten konsekvens	Obetydlig påverkan på vattenkvaliteten, inga anmärkningar
K2: Medelstor konsekvens	Tillfälliga anmärkningar som berör många
K3: Stor konsekvens	Otjänligt vatten som berör många
K4: Mycket stor konsekvens	Otjänligt vatten med fara för liv och hälsa

4.6.2 Riskmatris

När sannolikhet och konsekvens för en oönskad händelse har bedömts kan den placeras in i den riskmatris som redovisas nedan och tilldelas på detta vis en "riskklass". Risken är indelad i fyra olika klasser där riskklass 1 är den lägsta riskklassen och riskklass 3 är den högsta riskklassen, se Tabell 4.3 nedan. Att en riskkälla i riskbedömningen får riskklass 1 innebär inte att den inte utgör någon risk, d.v.s. den kan inte bortses ifrån. Det är också viktigt att poängtera att indelningen i riskklasser kan göras på andra sätt än vad som redovisas i riskmatrisen nedan. Indelningen som används här har dock bedömts lämplig för det syfte riskanalysen har i detta sammanhang.

Tabell 4.3 - Riskmatris

Sannolikhet	Konsekvens			
	K1: Liten konsekvens	K2: Medelstor konsekvens	K3: Stor konsekvens	K4: Mycket stor konsekvens
S4 - mycket stor	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3	Riskklass 4
S3 - stor	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3	Riskklass 3
S2 - medelstor	Riskklass 1	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3
S1 - liten	Riskklass 1	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 2

4.6.3 Resultat

För Lästringe vattentäkt har en identifierad riskkälla bedömts utgöra en stor risk, *hantering av petroleumprodukter*. I övrigt har 13 riskkällor bedömts vara måttliga risker och 13 vara liten risk, se Bilaga 3 Riskanalys för mer information.

5 Samråd

Samråd med Miljöenheten, Nyköpings kommun och Länsstyrelsen i Södermanlands län hölls 2019-12-09. Remiss har sedan skickats till SGU, Trafikverket, Skogsstyrelsen och Räddningstjänsten. Vidare har särskilt berörda informerats via informationsbrev i mars 2021 där de givits möjlighet att yttra sig. I Bilaga 4 återfinns en fullständig samrådsredogörelse inklusive inkomna yttranden.

Utifrån de yttranden som inkommit med synpunkter på vattenskyddsområdet har vissa justeringar gjorts i förslag till skyddsföreskrifter.

28(38)

RAPPORT
UTKAST
 VATTENSKYDDSOMRÅDE LÄSTRINGE

6 Utformning av vattenskyddsområde

6.1 Krav och allmän metodik

Det övergripande målet med vattenskyddsområde och tillhörande skyddsföreskrifter är att preventivt skydda en vattentäkt. Skydd av grundvattentäkter regleras genom Miljöbalken (SFS 1998:808, 7 kap).

Arbetet med framtagandet av förslag till vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter påbörjades innan Havs- och Vattenmyndighetens *Vägledning om inrättade och förvaltning av vattenskyddsområden* (rapport 2021:4) publicerades och grundades istället till stor del på den tidigare gällande handboken *Naturvårdsverkets Handbok 2010:5 om vattenskyddsområden*. I en jämförelse mellan den äldre handboken och den nya vägledningen kan konstateras att det läggs mer fokus på råvattenanalyser och lokala riskbedömningar i den nya vägledningen. Detta tillvägagångsätt, med att använda riskanalysen som utgångspunkt har dock till stor del använts för att lägga grunden för arbetet med att ta fram utbredning och förslag till skyddsföreskrifter för Stavsjö.

Nedan redovisas den generella metodiken från Naturvårdsverket handbok 2010:5.

Vid identifiering av primär zon för grundvatten måste särskilt känsliga (sårbara) områden beaktas. Det är därför möjligt att primär zon förekommer på flera ställen inom ett skyddsområde för att täcka in viktiga nybildningsområden. Syftet med den primära zonen är att riskerna för akut förorening minimeras. En akut förorening ska hinna upptäckas och åtgärder vidtas innan föroreningen når vattentäktzonen med uttagsbrunnarna. Gränsen mellan primär skyddszon och sekundär skyddszon sätts så att uppehållstiden i grundvattenzonen till vattentäktzonen gräns beräknas vara minst 100 dygn för grundvatten bildat i den sekundära zonen. I de fall området nära vattentäkten utgörs av mäktiga jordlager med begränsad genomsläpplighet eller där en starkt uppåtriktad grundvattengradient råder även vid fullt uttag, kan även områden med kortare uppehållstid än 100 dygn ingå i den sekundära zonen.

Syftet med den sekundära zonen är att bibehålla en hög grundvattenkvalitet eller att förbättra kvaliteten. Den sekundära skyddszonen bör minst omfatta så stor del av tillrinningsområdet att uppehållstiden för grundvatten från skyddszonens yttre gräns till vattentäktzonen har en beräknad uppehållstid av minst ett år.

6.2 Arbetsmodell för avgränsning av skyddszoner

Grundregeln vid avgränsning av ett vattenskyddsområde har tidigare varit att det ska omfatta hela vattentäktens tillrinningsområde¹. Vidare bör uppehållstiden för grundvatten från den sekundära skyddszonens gräns till uttagsbrunnen (vattentäktzonen) vara minst 1 år och från den primära skyddszonen 100 dagar. För att beräkna en sträcka på vilken uppehållstiden 1 år och 100 dagar uppnås kan en schablonberäkning av grundvattenmagasinets aktiva volym användas. Utöver beräkningar har även

¹ Vattentäktens tillrinningsområde är det område inom vilket vatten rör sig till vattentäkten.

vattentäktens sårbarhet, hydrogeologiska förutsättningar och risker för vattentäkten tagits i beaktan.

6.2.1 Beräkning av grundvattenmagasinets aktiva volym

Radien, till grundvattenmagasinets aktiva volym, inom vilken uppehållstiden är t (d) kan beräknas enligt:

$$Qt = \pi r^2 b n_e$$

Där Q (m³/d) är den uttagna vattenmängden, t(d) är uppehållstiden, r (m) är radien inom vilken uppehållstiden är t, b (m) är grundvattenmagasinets mäktighet och n_e (-) är den effektiva porositeten. För Lästringe vattentäkt har ett Q som motsvarar dygnsmaxmånadsvärde för 2015 års uttag.

För en uppehållstid av 100 dygn vid ett uttag av 25 m³/d (maxmånadsvärdet för 2015), ett grundvattenmagasin med mäktigheten 100 m och en effektiv porositet av 0,001 (Carlsson & Gustafson 1991) erhålls en radie av ca 120 m i isotropt berg. För 1 års uppehållstid erhålls en radie av ca 240 m i isotropt berg. För beräkning till grundvattenmagasinets aktiva volym i berg har bergets sprickriktning tagits i beaktan och radien har utökats med 25 % i sprickriktningens riktning, se Tabell 6.1 för detaljerad information. En beräkning av grundvattnets aktiva volym har även utförts för grundvatten i det vattenförande grusiga lagret i som ovanlagrar berg, se kap 3 för mer information. Mäktigheten på detta grusiga vattenförande lager har uppmätts till 2,5 meter. Effektiv porositet för jord har tagits fram från referenslitteratur.

Rinntidsberäkning med Darcys lag har ej utförts då inga grundvattennivåer finns att tillgå.

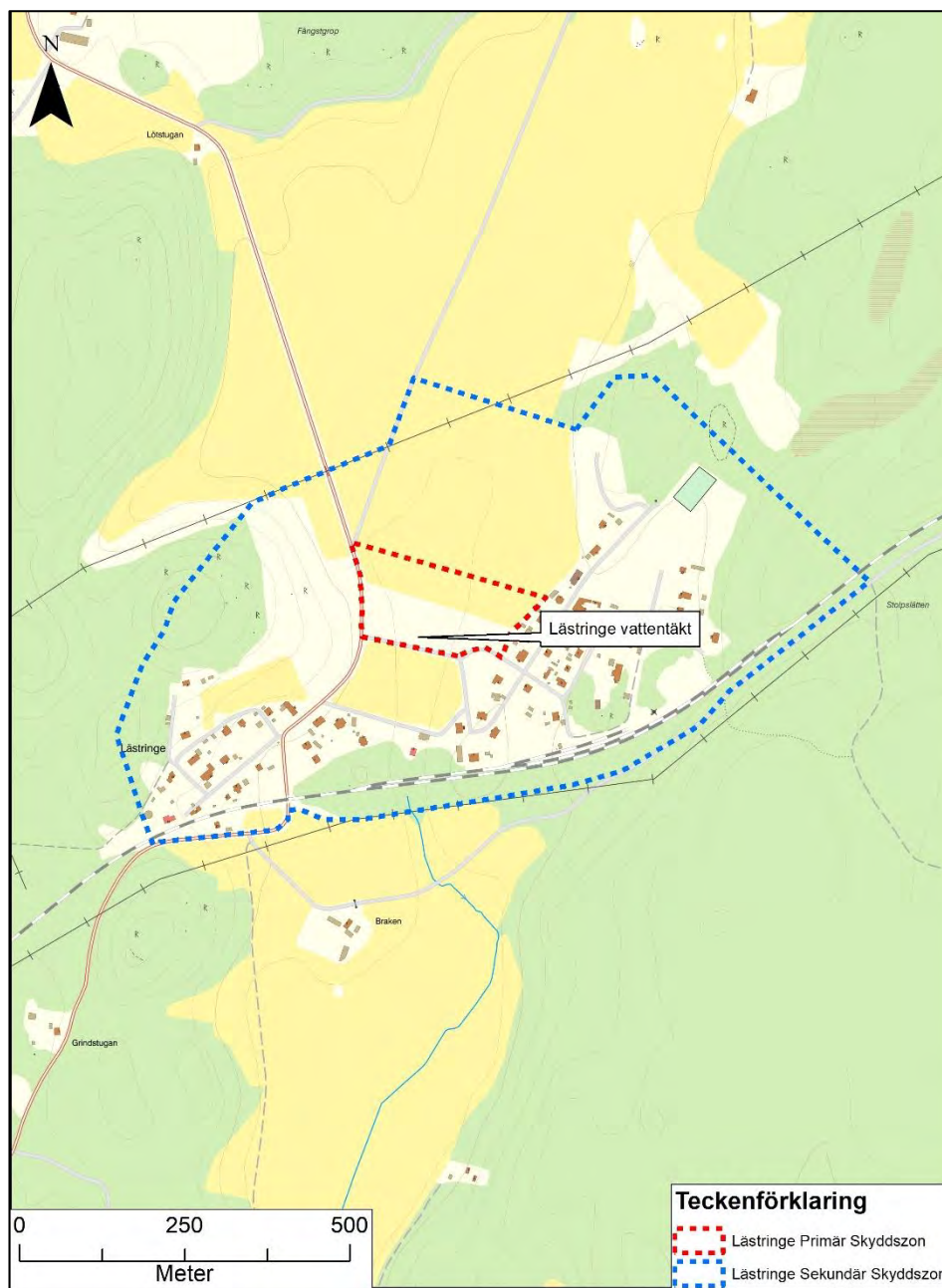
Tabell 6.1 – Indata och beräkningsresultat av radie till grundvattenmagasinets aktiva volym.

Jord					
Mäktighet jordlager (m)		Uttag m ³ /d	n _e	Radie (m) 100 dagar	Radie (m) 365 dagar
2,5		25	0,01	178	341
2,5		25	0,05	80	152
2,5		25	0,10	56	108
Berg					
Mäktighet, magasin (m)		Uttag m ³ /d	n _e	Radie (m) 100 dagar	Radie (m) 365 dagar
<i>Isotropt berg</i>	100	25	0,0001	282	539
	100	25	0,00025	178	341
	100	25	0,0005	126	241
<i>Sprickriktning</i>	100	25	0,0001	353	674
	100	25	0,00025	223	426
	100	25	0,0005	158	301

6.3 Avgränsning av vattenskyddsområde för Lästringe vattentäkt

Utgångspunkten för avgränsningen av vattenskyddsområdet till Lästringe vattentäkt har varit de beräkningar av radien till grundvattenmagasinets aktiva volym med beaktan av de hydrogeologiska förutsättningarna, nybildningsområden för grundvatten, grundvattenmagasinets sårbarhet samt risker för vattentäkten.

I Figur 6.1 nedan redovisas det föreslagna skyddsområdet till Lästringe vattentäkt.

Figur 6.1 – Karta över utbredning av föreslagna skyddszoner till Lästringe vattentäkt.
Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

6.3.1 Primär skyddszon

Föreslagen primär skyddszon för Lästringe vattentäkt redovisas i Figur 6.1 och Bilaga 5.

32(38)

RAPPORT
UTKAST
VATTENSKYDD SOMRÅDE LÄSTRINGE

Utgångspunkten för skyddszonens utbredning har varit beräkning av transport- och uppehållstider (kapitel 2.7) som indikerar att det krävs en sträcka runt brunnarna av minst 80 m i jord och 220 m i berg för att transporttiden i grundvattenmagasinet ska överskrida 100 dygn (*medel*-beräkningar av grundvattenmagasinets aktiva volym). Då de ytligaste jordarterna i närområdet är mäktiga lerlager har primärzonen minskats något, se figur 6.1.

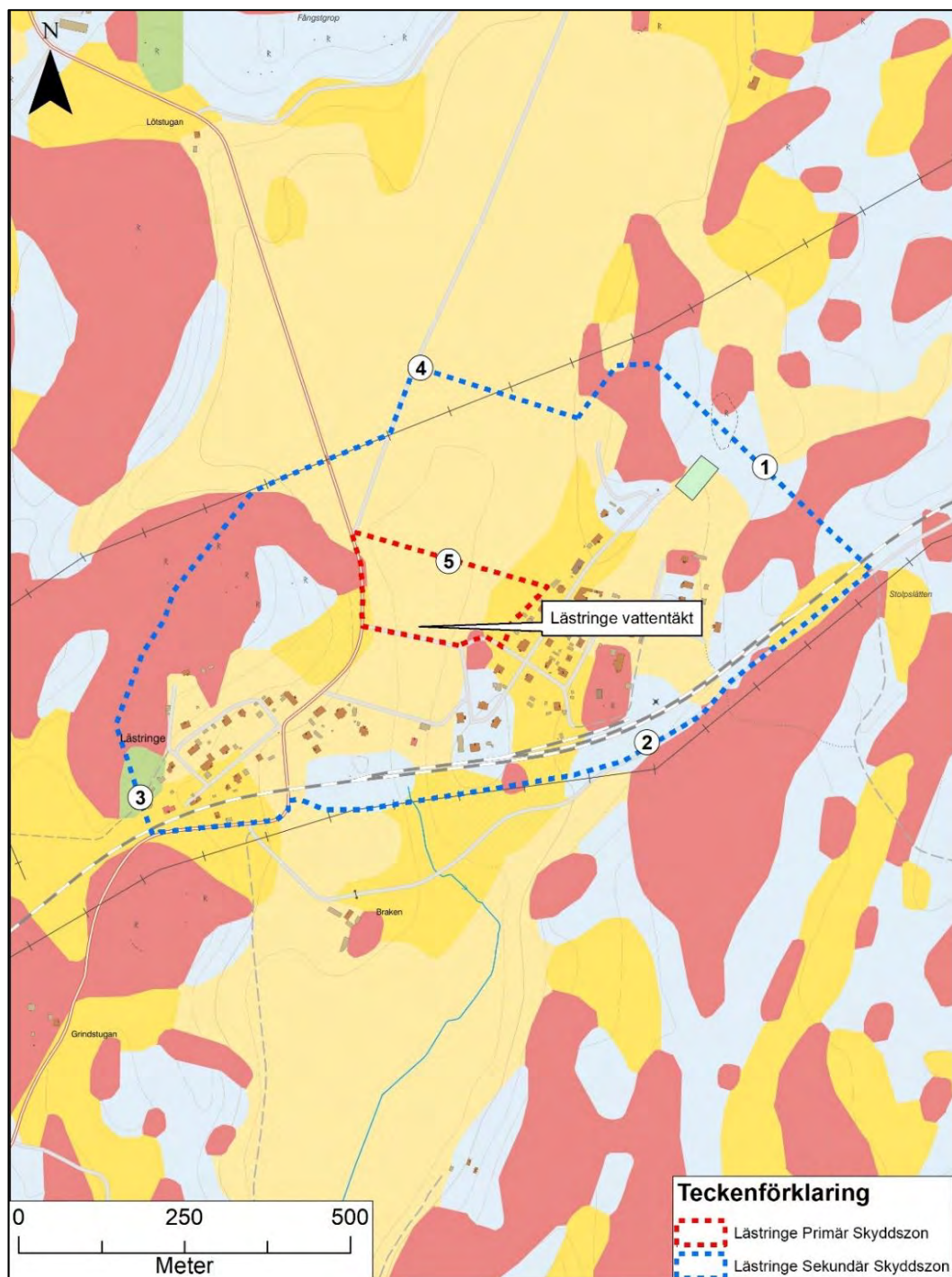
6.3.2 Sekundär skyddszon

Föreslagen sekundär skyddszon för Lästringe vattentäkt redovisas i Figur 6.1 och Bilaga 5.

Utgångspunkten för skyddszonens utbredning har varit beräkning av transport- och uppehållstider (kapitel 6.3) som indikerar att det krävs en sträcka runt brunnarna av minst 150 m i jord och minst 420 m i berg för att transporttiden i grundvattenmagasinet ska överskrida ett år (*medel*-beräkningar av grundvattenmagasinets aktiva volym). Förutom att beakta denna minsta zon har även vattentäktens sårbarhet beaktas och sekundär skyddszon omfattar viktiga nybildningsområden för grundvattnet.

6.3.3 Platsspecifika motiv

Skyddsområdet har i möjligaste mån förlagts till administrativa gränser, t.ex. fastighetsgränser, eller naturliga gränslinjer, t.ex. vägar och eller strandkanter. Nedan redovisas en lista med platsspecifika motiv för ett antal områden i Figur 6.2.

Figur 6.2 – Platsspecifika motiv till Lästringe vattenskyddsområde. Bakgrundskarta: © SGU.

34(38)

RAPPORT
UTKAST
 VATTENSKYDDSSOMRÅDE LÄSTRINGE

repp001.docx 2015-10-05

1. Sekundär skyddszon sträcker sig ut på morän och bergsområden åt nordöst och följer sprickriktningar i berg för att omfatta viktiga nybildningsområden för grundvatten i jord och berg.
2. Sekundär skyddszon omfattar järnvägen som anses utgöra en risk för vattentäkten.
3. Sekundär skyddszon sträcker sig ut på morän och bergsområden åt sydväst och följer sprickriktningar i berg för att omfatta viktiga nybildningsområden för grundvatten i jord och berg.
4. Sekundär skyddszon följer vägar, kraftledning och fastighetsgränser i den mån det är möjligt. Sekundär skyddszon är något mindre i nordlig riktning på grund av mäktiga lager lera.
5. Primär skyddszon omfattar ett litet närområde till vattentäkten och följer fastighetsgränser samt vägar vid sidan av vattentäkten.

7 Bakgrund till skyddsföreskrifter

7.1 Skyddsföreskrifternas syfte

Att införa vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter enligt miljöbalken är ett av många verktyg för att uppnå långsiktigt vattenskydd. Syftena är bl.a. att:

- Informera om allmänt gällande lagkrav på aktsamhet och allmän hänsyn
- Specificera krav på aktsamhet i form av skyddsföreskrifter inom just detta vattenskyddsområde
- Förbättra vattenkvaliteten och minska risken för förorening
- Identifiera olika intressen som vill använda mark och vatten

De administrativa styrmedel som används här för att uppnå syftet är reglering och information. Reglering sker genom vattenskyddsföreskrifterna inom vattenskyddsområdet. Information sker genom det tekniska underlaget samt genom vattenskyddsföreskrifterna.

Identifierade risker och en bedömning av dessa risker redovisas i kapitel 4, de risker som har bedöms ha en riskklass 2, 3 eller 4 har varit huvudutgångspunkten för vad som bör regleras genom skyddsföreskrifter för Lästringe vattentäkt. Förslag till vattenskyddsföreskrifter för Lästringe vattentäkt och motiv till föreskrifterna redovisas i Bilaga 6 respektive Bilaga 7.

7.2 Skyddsföreskrifternas funktion

Vattenskyddsföreskrifter är ett styrmedel för att reglera verksamheter och markanvändning inom ett vattenskyddsområde. De innehåller också information som är ett annat styrmedel. Skyddsföreskrifterna är alltså såväl föreskrivande som informerande. Dessa två funktioner, tillsammans med kontroll, gör att syftet med skyddsföreskrifterna uppnås. Utformningen av skyddsföreskrifterna har därför anpassats till dessa funktioner.

Dem vattenskyddsföreskrifterna och informationen riktar sig till, är tvingade att verka i enlighet med föreskrifterna. Regleringar indelas i absoluta förbud samt villkorliga förbud. Regleringen genom vattenskyddsföreskrifterna är i princip villkorliga förbud. Grundregeln är att en verksamhet som berörs av vattenskyddsföreskrifterna i princip är förbjuden till dess att verksamhetsutövaren agerar enligt vad som villkoras. Villkoren kan vara i form av dispenser (från förbud), tillstånds- eller anmälningsplikt.

Förbud - I det fall förbud föreskrivs är den berörda verksamheten i normalfallet förbjuden. Dock kan dispens vara ett acceptabelt alternativ om förbudet inte bedöms vara miljömässigt motiverat i det enskilda fallet. Förbud användas när huvudregeln är att verksamheten eller åtgärden inte skall bedrivas.

Tillståndsplikt - Reglering av en verksamhet genom tillståndsplikt syftar till att ställa krav på en verksamhet och innebär att verksamheten är förbjuden om inte

36(38)

RAPPORT
UTKAST
VATTENSKYDDSSOMRÅDE LÄSTRINGE

verksamhetsutövaren har tillstånd. Tillstånd lämnas regelmässigt under förutsättning att verksamheten motsvarar de krav som ställs. Tillståndsplikt används då man vill kontrollera förutsättningarna för hur en verksamhet eller åtgärd bedrivs

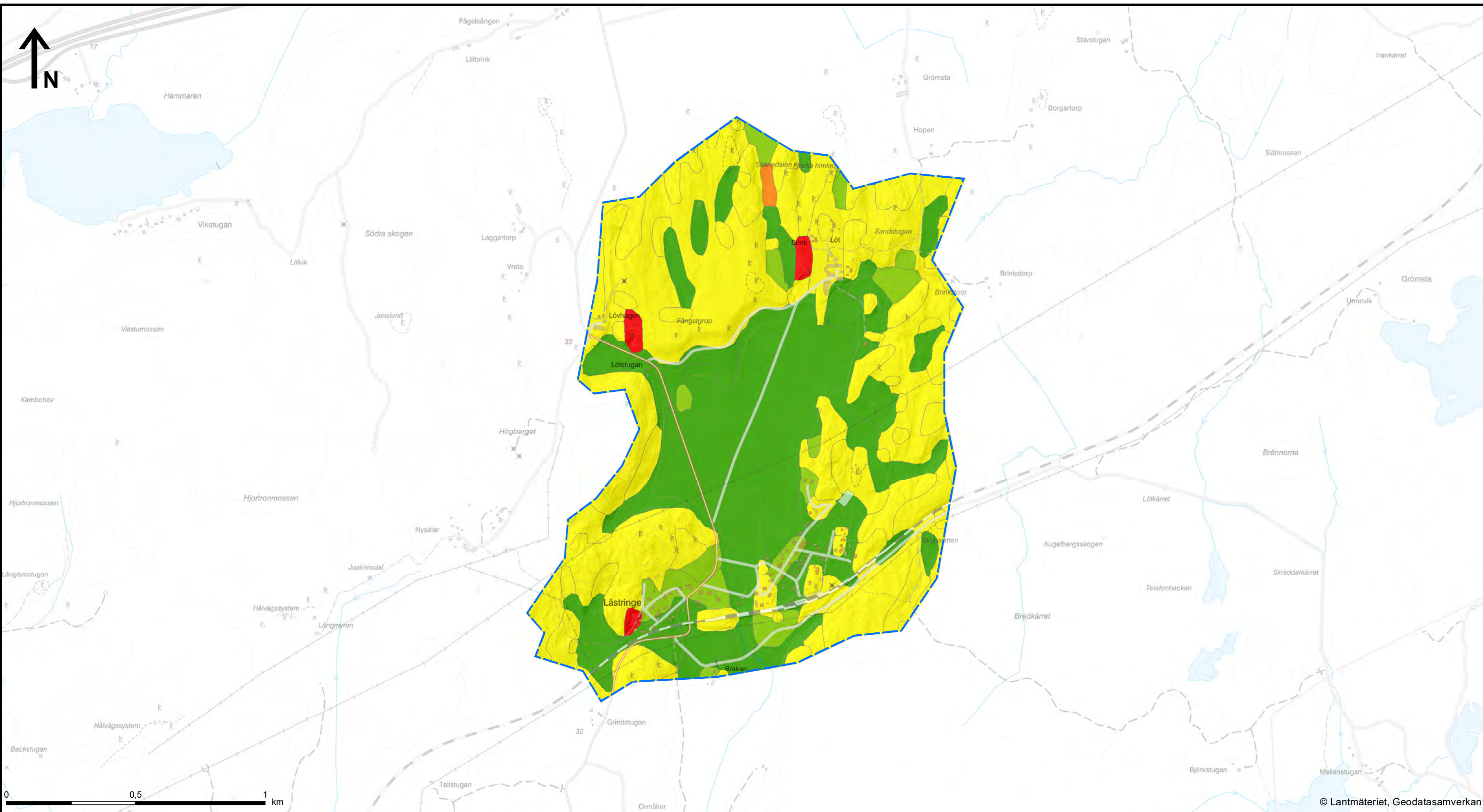
Anmälningsplikt - Reglering av en verksamhet genom anmälningsplikt innebär att verksamheten är förbjuden, om inte verksamhetsutövaren anmäler verksamheten till berörd myndighet. Anmälningsplikt används då man vill ha kännedom om en verksamhet eller en åtgärd inom vattenskyddsområde.

8 Referenser

- Carlsson & Gustafson, 1991. Provpumpning som geohydrologisk undersökningsmetodik.
- HaV, 2021. Vägledning om inrättande och förvaltning av vattenskyddsområden. Havs- och vattenmyndigheten. Rapport 2021:4. ISBN 978-91-89329-03-4.
- Livsmedelsverkets gränsvärden för dricksvatten (SLVFS 2017:2).
- Naturvårdsverket, 1995. Metodik för inventering av förorenade områden. Rapport 4918.
- Naturvårdsverket, 2010. Vattenskyddsområde, Handbok om vattenskyddsområde. Handbok 2010:5.
- Rodhe et al, 2004. Grundvattenbildning i svenska typjordar.
- Skydd av grundvattentäkter regleras genom Miljöbalken (*SFS 1998:808, 7 kap*).
- SGU, 2019. Kartvisaren, Bergarter. Hämtad 20190813.
- SGU, 2019. Kartvisaren, Brunnsarkiv. Hämtad 20190813.
- SGU, 2019. Kartvisaren, Grundvatten. Hämtad 20190813.
- SGU, 2019. Kartvisaren, Jordarter. Hämtad 20190813.
- SMHI, 2019. Vattenwebb. Hämtad 20190320.
- Trafikverket, 2019. Nationella vägdatan, NVDB. Hämtad 20190510.
- VISS, 2019. Vattenkartan. Hämtad 20190424.

Bilaga 1 Vattenkvalitet Lästringe vattentäkt

Parametrar	Riktvärden Tjänligt med anm.	Riktvärden Otjänligt	Råvattenbrunn 1			Råvattenbrunn 2		
			Antal mätningar (2011-2018)	Medel	Max	Antal mätningar (2010-2018)	Medel	Max
PAH (4st) summa (µg/l)		0,1 (anv)	1	<0,02	<0,02	1	<0,02	<0,02
Odlingbara mikroorganismer 22°C (cfu/ml)	10 (utg)/100 (anv) Påvisad (i 100 ml utg/anv)		18	17	180	19	2	20
Koliforma bakterier 35°C, MPN2 (cfu/100 ml)		10 (i 100 ml utg/anv)	27	<1	<1	28	<1	<1
E. coli (cfu/100 ml)		Påvisad (i 100 ml utg/anv)	27	<1	<1	28	<1	<1
Clostridium (Stv)		Påvisad (i 100 ml anv)	10	<1	<1	10	<1	<1
Lukt 25°C			0			0		
S:a Kvantifierade Bekämpningsmedel (µg/l)		0,50 (anv)	1	<0,05	<0,05	1	<0,05	<0,05
Turbiditet (FNU)	0,5 (utg)/1,5 (anv)		18	0,89	3,00	19	6,84	28,70
Färg (mg Pt/l)	15 (utg)/30 (anv)		18	8	20	18	19	40
Totalhårdhet (dH°)			18	7,19	7,80	18	9,43	9,90
Kemisk syreförbrukning COD-Mn. O2 (mg/l O2)	4,0 (anv) pH<6,5 samt pH>9,5 (anv)	10,50	18	0,80	1,60	19	<1,5	<1,5
pH-värde vid provtagning			11	8,13	8,20	11	7,49	7,50
Konduktivitet. 25°C (mS/m)	250 (anv)		18	60	71	19	38	40
Alkalinitet. HCO3 (mg/l)			18	140	144	18	138	142
Sulfat, SO4 (mg/l)	100 (anv)		18	68	77	18	57	63
Nitrit, NO2 (mg/l)	0,10 (utg)	0,50 (anv)	18	<0,007	<0,007	19	<0,007	<0,007
Nitrat. NO3 (mg/l)	20 (anv)	50 (anv)	9	<0,1	<0,1	9	<0,1	<0,1
Ammonium, NH4 (mg/l)	0,50 (anv)		18	<0,13	<0,13	19	<0,13	<0,13
Fosfat, PO4 (mg/l)			18	0,06	0,10	18	0,07	0,17
Fluorid. F (mg/l)		1,5 (anv)	19	1,42	1,50	18	0,86	0,95
Klorid. Cl (mg/l)	100 (anv)		18	71	97	18	13	17
Aluminium, Al (mg/l)	0,100 (anv)		1	<0,03	<0,03	1	<0,03	<0,03
Kalcium. Ca (mg/l)	100 (anv)		18	34	39	18	48	51
Kalium. K (mg/l)			18	4,77	5,10	18	4,39	4,60
Koppar, Cu (mg/l)	0,20 (anv)	2,0 (anv)	18	<0,15	<0,15	18	<0,15	<0,15
Järn, Fe (mg/l)	0,100 (utg)/0,200 (anv)		18	0,39	1,40	19	1,85	2,80
Magnesium. Mg (mg/l)	30 (anv)		18	10,77	12,00	18	11,84	13,30
Mangan. Mn (mg/l)	0,050 (anv)		18	0,06	0,29	21	0,31	0,44
Natrium. Na (mg/l)	100 (anv)		18	73	100	18	10	11
Radon. Rn (Bq/l)	>100 (anv)	>1000 (anv)	1	66	66	1	28	28

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

 Tillrinningsområde **Sårbarhet**

- Mycket hög
- Hög
- Måttlig
- Låg
- Mycket låg

Legenden (Sårbarhet) redovisar grundvattenmagasinets sårbarhet bedömd utifrån jordartskartan. Sårbarheten har delats upp i fem klasser, från Mycket låg (T.ex. där jordlagren huvudsakligen utgörs av lera) till Mycket hög (t.ex. där jordlagren huvudsakligen utgörs av isälvsediment).

Fullständig klassificering av jordarternas sårbarhetsklass redovisas i tekniskt underlag.

Version: 1
 Datum: 2020-05-25
 Copyright © Lantmäteriet och SGU

Uppdragsledare: Erik Alsteryd
 Editor: Erik Alsteryd

LÄSTRINGE
 Bilaga 2
 Sårbarhet
 Skala (A3): 1:14 000

RISKANALYS

Identifierade beaktansvärda riskkällor		Översiktlig riskanalys vid vattentäkten				Riskklass
Nr	Påverkan vid vattentäkt från: ¹	Sannolikhet: ²	S-klass	Konsekvens	K-klass	
1	Avverkning	Medelstor	S2	Liten	K1	Riskklass 1
2	Dagvatten från bebyggda ytor	Medelstor	S2	Liten	K1	Riskklass 1
3	Dagvatten från vägar	Medelstor	S2	Liten	K1	Riskklass 1
4	Djurhållning	Stor	S3	Liten	K1	Riskklass 1
5	Enskilda avlopp	Medelstor	S2	Medelstor	K2	Riskklass 1
6	Avloppsanläggningar (>25 pe)	Liten	S1	Stor	K3	Riskklass 2
7	Fordonstvätt	Stor	S3	Medelstor	K2	Riskklass 2
8	Energianläggningar	Liten	S1	Stor	K3	Riskklass 2
9	Hantering av bekämpningsmedel	Medelstor	S2	Stor	K3	Riskklass 2
10	Spridning av bekämpningsmedel	Medelstor	S2	Stor	K3	Riskklass 2
11	Spridning av handelsgödsel	Medelstor	S2	Medelstor	K2	Riskklass 1
12	Spridning av naturgödsel	Medelstor	S2	Stor	K3	Riskklass 2
13	Lagring av gödsel	Medelstor	S2	Stor	K3	Riskklass 2
14	Hantering av hushållskemikalier	Liten	S1	Medelstor	K2	Riskklass 1
15	Hantering av petroleumprodukter	Medelstor	S2	Mycket stor	K4	Riskklass 3
16	Materialtäkt	Medelstor	S2	Stor	K3	Riskklass 2
17	Markarbeten	Liten	S1	Stor	K3	Riskklass 2
18	Olyckor med farligt gods på väg	Liten	S1	Mycket stor	K4	Riskklass 2
19	Olyckor på väg	Medelstor	S2	Stor	K3	Riskklass 2
20	Olyckor med farligt gods på järnväg	Liten	S1	Mycket stor	K4	Riskklass 2
21	Kyrkogård - begravningsplatser	-	-	-	-	-
22	Vägunderhåll (spridning av salt)	Medelstor	S2	Liten	K1	Riskklass 1
23	Timmerupplag	Medelstor	S2	Medelstor	K2	Riskklass 1
24	Upplag av avfall	Liten	S1	Medelstor	K2	Riskklass 1
25	Upplag av snö	Liten	S1	Liten	K1	Riskklass 1
26	Upplag av vägsalt	Liten	S1	Medelstor	K2	Riskklass 1
27	Miljöfarlig verksamhet	Liten	S1	Stor	K3	Riskklass 2
28	Förorenade område	Liten	S1	Medelstor	K2	Riskklass 1

- 1) Endast de risker eller händelser som förekommer eller kan tänkas förekomma i framtiden redovisas
2) Om ingen sannolikhet är angiven är det bekräftat att riskkällan ej finns inom riskinventeringsområdet.

Kriterier för sannolikhetsklassning

- S1 Okänd, men kan inte uteslutas, har liten sannolikhet.
S2 Har inträffat de senaste 5 åren, kan ske inom 10-50 år.
S3 Inträffar årligen, kan ske inom 1-10 år
S4 Förekommer nu och då.

Kriterier för konsekvensklassning

- K1 Obetydlig påverkan på vattenkvaliteten, inga anmärkningar
K2 Tillfälliga anmärkningar som berör många
K3 Otjänligt vatten som berör många
K4 Otjänligt vatten med fara för liv och hälsa

Sannolikhet	Konsekvens			
	K1 liten	K2 medelstor	K3 stor	K4 mycket stor
S4 - mycket stor	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3	Riskklass 4
S3 - stor	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3	Riskklass 3
S2 - medelstor	Riskklass 1	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3
S1 - liten	Riskklass 1	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 2

Riskenivåerna i matrisen har följande innebörd:

Riskklass 1	Förenklad riskhantering - förebyggande åtgärder (till exempel egenkontroll och avvikelshantering) ska upprätthållas.
Riskklass 2	Aktiv riskhantering - förebyggande och/eller förberedande åtgärder ska övervägas
Riskklass 3	Risken måste reduceras - förebyggande och/eller förberedande åtgärder är nödvändiga
Riskklass 4	Akut risk - förebyggande och/eller förberedande åtgärder måste genomföras omedelbart

BILAGA 4

2021-05-05

Samrådsredogörelse Lästringe vattenskyddsområde

Samråd med Miljöenheten, Nyköpings kommun och Länsstyrelsen i Södermanlands län hölls 2019-12-09. I bilaga 1 redovisas protokollet från myndighetssamrådet. Vidare har remiss skickats till SGU, Trafikverket och Skogsstyrelsen. Yttrande från SGU erhöles 2020-03-23, se bilaga 2. Yttrande från Trafikverket erhöles 2020-04-15, se bilaga 3 och från Skogsstyrelsen 2020-04-21, se bilaga 4. Remiss har även skickats till Räddningstjänsten utan att svar erhöles.

Särskilt berörda har informerats via informationsbrev i mars 2021. Yttranden inkom till kommunen i mars 2021. En sammanställning av dessa samt projektgruppens bemötanden redovisas i bilaga 5.

Utifrån de yttranden som inkommit med synpunkter på vattenskyddsområdet har vissa justeringar gjorts i förslag till skyddsföreskrifter.

Bilagor

1. Protokoll från myndighetssamråd
2. Yttrande från SGU
3. Yttrande från Trafikverket
4. Yttrande från Skogsstyrelsen
5. Yttranden och bemötanden särskilt berörda

1 (1)

Sweco
 Fredsgatan 14
 Box 214, 70144
 SE-703 62 Örebro, Sverige
 Telefon
 Fax
 www.sweco.se

Sweco Sverige AB
 RegNo: 556767-9849
 Styrelsens säte: Stockholm

Erik Alsteryd

Mobil +46 (0)703 47 78 54
 erik.alsteryd@sweco.se

PROTOKOLL

UPPDRAG Vattenskyddsområden Nyköping	UPPDRAGSLEDARE Erik Alsteryd	DATUM 2019-12-11
UPPDRAGSNUMMER 13007039	UPPRÄTTAD AV Ylva Magnusson	

PLATS	Brandholmen	DATUM	2019-12-09	TID	9:30
NÄRVARANDE	Kurt Boström	Nyköpings kommun		K.B	
	Kristina Holmstedt	Nyköpings kommun		K.H	
	Marie Eriksson	Nyköpings kommun, miljöenheten		M.E	
	Tony Berglund	Länsstyrelsen Södermanland		T.B	
	Susanne Skyllerstedt	Länsstyrelsen Södermanland		S.S	

Myndighetssamråd vattenskyddsområden Nyköping

Nyköping kommun har för avsikt att revidera befintliga vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter för följande vattentäkter: Aspa, Edstorp, Lästringe, Runtuna, Tystberga, Stavsjö och Ålberga.

Samrådsunderlaget med förslag till vattenskyddsområde med tillhörande vattenskyddsföreskrifter för respektive vattentäkt presenterades.

Framförda frågor och synpunkter från deltagare

T.B: Kommer de gamla vattenskyddsområdena att upphävas? Y.M: Ja, tanken är kommunen kommer att ansöka om att ett upphävande av de gamla vattenskyddsområdena görs samtidigt som det nya beslutet om vattenskyddsområde tas.

T.B: För flera av områdena för förslag till vattenskyddsområde finns gällande detaljplaner, här bör säkerställas att det inte föreligger någon konflikt mellan förslag till vattenskyddsområde och gällande detaljplan. Det **beslutades** att Sweco går igenom detaljplanerna för att säkerställa att inte föreligger någon konflikt. Det **beslutades** också att det är bra om Samhällsbyggnad yttrar sig över förslagen till vattenskyddsområden. K.H tar frågan vidare inom kommunen.

S.S: Har Ni övervägt att bara en skyddszon? E.A: Vi har valt att ha två zoner för alla vattentäkterna förutom i Tystberga där det är tre zoner. Detta för att det ger möjlighet att differentiera regleringarna, primär skyddszon har gjorts ganska liten men med strängare föreskrifter. K.H berättar att Livsmedelsverket informerat att de inte är önskvärt att primär skyddszon inte ritas ut vid utskick etc, ur ett skyddsperspektiv. Y.M berättar att det ur ett skyddsperspektiv som inte har någon s.k vattentäkt zon.

1 (4)

Sweco
Fredsgatan 14
Box 214, 70144
SE-703 62 Örebro, Sverige
Telefon
Fax
www.sweco.se

Sweco Environment AB
RegNo: 556346-0327
Styrelsens säte: Stockholm

Ylva Magnusson
Örebro Vatten och Miljö
Mobil +46 (0)730 67 11 35
ylva.magnusson@sweco.se

Aspa

T.B: gällande vattenkvalité har det förekommit E-coli? Nej, bara koliforma bakterier, vid ett tillfälle.

T.B: får man transportera bekämpningsmedel på väg? Y.M ja det får man, transport på väg är undantaget tillståndsplikt för hantering av bekämpningsmedel. T.B: Risk med stora transporter? Y.M: Ja olyckor på väg och lyckor på väg med farligt gods har identifierats som riskklass 2, dvs förbyggande åtgärder bör övervägas.

T.B: Finns någon pumpstation inom föreslaget skyddsområde? E.A: Nej, den ligger utanför vattenskyddsområdet.

M.E: Ser ut som det är ett markavvattningsföretag som berörs av föreslaget vattenskyddsområde. *Kommentar efter mötet:* Vid samrådet med allmänheten kommer information att gå till fastighetsägare, som bör vara del av markavvattningsföretaget.

Edstorp

T.B: Hur ligger brunnen höjdmässigt med sjön, påverkas de av sjön? E.A: Inget som tyder på att brunnarna påverkas av ytvatten från sjön.

T.B: Om det inte sker någon induktion från sjön, vad är motivet att viken in mot brunnarna tas med i vattenskyddsområdet? E.A motivet är det inte är önskvärt att denna vik bebyggs med bryggor, att muddring sker etc dvs att det öppnar upp för båttrafik så nära brunnarna. TB: vore bra om detta förtydligades i motiven. Det **beslutades** att Sweco gör ett förtydligar motiveringen.

S.S: Föreskriften gällande energianläggningar, gäller det bara nya? Y.M: Ja, med inrättade avses bara nytillkommande anläggningar.

Lästringe

T.B: är föreskriften gällande avloppsanläggningar tillräcklig, säkerställer man skyddet för vattentäkten med larm? Behövs sekundär reningsanläggning? Det **beslutades** att Sweco ser över föreskriften.

T.B: Tillrinningsområdet är stort men skyddszonerna är relativt små? Har det säkerställts att det finns tillräckliga barriärer? Vad är motivet till att vattenskyddsområdet inte omfattar hela tillrinningsområdet för att på sätt ha möjlighet att reglera framtida risker? Det beslutades att Sweco ser över utbredningen

T.B: Klorid/Natrium halterna, indikerar de en påverkan från vägen? E.A: Tjocka lerlager så svårt att veta om det saltningen av vägen som påverkar vattentäkten eller om det kommer från annat håll.

2 (4)

PROTOKOLL
2019-12-1

Runtuna

TB: Inneberga gård- är det lämpligt att vattenskyddsområdet går över gården. Y.M Det är önskvärt att få med höjden, som det ser ut på flygfoton så ser det ut som lagring av växtnäringssämnen sker utanför föreslaget vattenskyddsområde, torde även vara möjlighet att hantering av bekämpningsmedel kan ske utanför varvid bedömningen är att vattenskyddsområdet inte försvårar verksamheten på Inneberga gård.

S.S: Sekundär och primär skyddszon går söderut väldigt nära varandra. Det **beslutades** att Sweco ser över gränsdragningen, viktigt att det blir tydligt i vilken skyddszon man befinner sig i.

T.B: Kan vara ett naturreservat som ligger inom föreslaget vattenskyddsområde. Det **beslutades** att Sweco kollar upp det samt ser över om det kan föreligga någon konflikt mellan naturreservaten och förslag till vattenskyddsområde.

Stavsjö

T.B: En DOM finns för vattenuttag ur Skiren medger ett uttag på 280 m³ /dygn. I domen anges även fastställande av vattenskyddsområdet varför det bör utredas hur man upphäver det gamla vattenskyddsområdet. T.B mailar över domen. Det **beslutades** att Sweco tittar närmare på frågan.

Tystberga

T.B Har man tagit Ostlänken i beaktande vid framtagande av vattenskyddsområde. Y. M: eftersom det i dagsläget är osäkerhet hur och i vilken omfattningen Ostlänken kommer att beröra vattentäkten har det bara diskuterats i generella termer. Utgångspunkten för arbetet är att få till ett uppdaterat vattenskyddsområde oavsett om vattentäkten kommer att beröras eller inte av Ostlänken.

T.B Borde inte djurhållning regleras? Y.M Jo, det borde det göras, det beslutades att Sweco lägger till det som föreskrift.

Ålberga

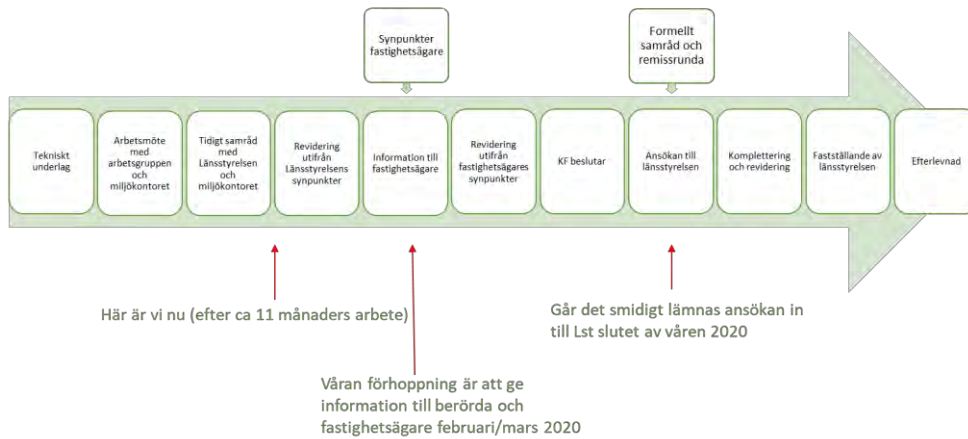
T.B Är tveksam till att man har "öar" av vattenskyddsområde, här måste vara man säker på att diket utgör en tillräcklig barriär! Det **beslutades** att Sweco tittar närmare på frågan.

Det fortsatta arbetet

Länsstyrelsen och Miljökontoret får fram till sista januari 2020 för att lämna ett skriftligt yttrande. Det beslutades att förslag till vattenskyddsområde även skickas till Trafikverket, SGU och Skogsstyrelsen för yttrande.

Samråd med allmänheten görs med utskick till samtliga fastighetsägare inom vattenskyddsområden samt utställning.

Generell tidsåtgång

4 (4)

PROTOKOLL
2019-12-1

Från: Anna-Klara Elenström <Anna-Klara.Elenstrom@sgu.se>
Skickat: den 23 mars 2020 10:25
Till: Alsteryd, Erik
Kopia: SGU Diariet
Ämne: Vattenskyddsområden Nyköping, SGU dnr 33-716-722/2020

Bilaga 2

Hej!

SGU har erhållit handlingar daterade 2020-03-19 där möjlighet ges att inkomma med yttrande i ärende om förslag till nya vattenskyddsområden och skyddsföreskrifter för Aspa, Edstorp, Lästringe, Runtuna, Stavsjö, Tystberga och Ålberga i Nyköping. SGU Dnr 33-716/2020, 33-717/2020, 33-718/2020, 33-719/2020, 33-720/2020, 33-721/2020 och 33-722/2020.

SGU avstår från att lämna yttrande i rubricerat ärende.

Med vänlig hälsning,
Anna-Klara Elenström
Hydrogeolog

Epost: anna-klara.elenstrom@sgu.se
Telefon, växel: 018-17 90 00

Sveriges geologiska undersökning
Box 670
751 28 Uppsala
Besök: Villavägen 18

När du skickar e-post till SGU så innebär detta att SGU behandlar dina personuppgifter. Läs mer om detta på <https://www.sgu.se/personuppgifter>.

Från: catrin.englund@trafikverket.se
Skickat: den 15 april 2020 08:13
Till: Alsteryd, Erik
Ämne: Vattenskyddsområde Lästringe, Nyköpings kommun

Trafikverkets dnr: TRV 2020/35495

Remiss gällande förslag till nytt vattenskyddsområde inkl. skyddsföreskrifter för Lästringe vattentäkt, Nyköpings kommun

Trafikverket har inget att invända i ärendet. Trafikverket förutsätter att drift- och underhållsarbeten utmed det statliga väg- och järnvägsnätet kan utföras i vanlig ordning.

Med vänliga hälsningar

Catrin Englund
Samhällsplanerare

catrin.englund@trafikverket.se
Direkt: 010-123 57 88

Trafikverket
Box 1140
631 80 Eskilstuna
Besöksadress: Tullgatan 8
Telefon: 0771-921 921
www.trafikverket.se

Sweco Environment AB
 Box 214
 70144 ÖREBRO

Samråd vattenskyddsområde Lästringe Nyköpings kommun.

Skogsstyrelsen har tagit del av samrådet enligt ovan.

Länsstyrelsen har tillsynsansvar för åtgärder i skogen som inte berör skogsvårdsåtgärder.

Tänk på att skogsbruket är nödvändigt för ett hållbart Sverige och att till exempel utfarter/överfarter inte hindras.

I övrigt inget att erinra.

Maria Nilsson
 Handläggare
 Skogskonsulent

Bilaga 5 - Yttranden och bemötanden från särskilt berörda

Namn	Datum	Yttrande	Kategori	Bemötande	Justering ansökan
Person 1	2021-03-17	Hej, mycket bra förslag angående nytt vattenskyddsområde i Lästringe, behövs verkligen, har vid minst två tillfällen ingripit mot personer i samhället som har hållt ut spillolja på marken, en gång ganska nyligen då Banverket hade en utbytt transformator som läckte olja.	Allmänt		-
Person 2	2021-03-17	I egenskap av fastighetsägare i Lästringe samhälle vill vi framföra våra synpunkter på förslaget. (Dock har vi inte fått någon info från kommunen, utan blev uppmärksammade på detta av en observant granne).	Samrådsförfarandet	Förslaget publicerades på kommunens hemsida några dagar tidigare än brevutskicket nådde samtliga berörda. Projektgruppen beklagar att detta skapade en viss förvirring.	-
Person 2	2021-03-17	Förslaget innebär att varje grävarbete på våra fastigheter som är djupare än en meter kommer att kräva en särskild anmälan till Länsstyrelsen. Typ vanliga saker som att man ska byta sin vattenservis eller dränera kring huset. All nybyggnation kräver också en särskild anmälan av samma skäl. Vi motsätter oss att göra grävning på våra fastigheter anmälningspliktig. Vi tror inte det gynnar någon att vartenda poolprojekt, byte av avlopp, dränering av grunden o s v ska behöva involvera Länsstyrelsen.	Täktverksamhet och andra schaktningsarbeten	Vid markarbeten ökar grundvattenmagasinets sårbarhet eftersom jordlager/berg avlägsnas och avståndet till grundvattenytan minskar. Även om en tillfällig minskning av den omättade zonen avses (dvs att avsikten är att fylla igen schakten när arbetet är färdigt) ökar grundvattenmagasinets sårbarhet. Markarbetet kan skapa nya, eller förbättra redan befintliga, spridningsvägar för eventuella föroreningar. Under markarbetet förekommer också en förhöjd risk för spridning av petroleumprodukter genom de maskiner som används. Genom att ha krav på anmälan får huvudmannen för vattentäkten kännedom om planerade markarbeten och ges möjlighet att förskriva försiktighetsåtgärder. När länsstyrelsen har fastställt vattenskyddsområdet planeras att överlåta tillsynsansvaret till den kommunala nämnd som handlägger miljöfrågor. Detta innebär att framtida anmälnings- och tillståndsärenden kommer att handhas av Miljöenheten på Nyköpings kommun. Undantag kommer föreslås för schaktningsarbete med handhållet redskap, t.ex. spade osv.	Tillägg <i>Undantag från krav på tillstånd är: Schaktningsarbeten, muddring, rensning med handhållet redskap. Undantag från krav på anmälan är: Schaktningsarbeten, muddring, rensning med handhållet redskap.</i>

Bilaga 5 - Yttranden och bemötanden från särskilt berörda

Person 3	2021-03-16	Jag fann av en slump att kommunen överväger ett nytt vattenskyddsområde som omfattar i princip hela Lästringe samhälle som sekundär skyddszon. Förslaget tycks vara väl långtgående med en anmälningskyldighet för vanliga grävarbeten på bostadsfastigheterna. Vid en första anblick så ser förslaget obalanserat ut och kommer troligen sakna förankring hos oss boende i Lästringe. När är deadline för att inkomma med synpunkter på detta förslag? Kommer alla berörda fastighetsägare att informeras brevlades om dessa planer?	Allmänt och Samrådsförandet	Förslaget publicerades på kommunens hemsida några dagar tidigare än brevutskicket nådde samtliga berörda. Projektgruppen beklagar att detta skapade en viss förvirring. Nedan besvaras dina synpunkter på förslaget.	-
Person 3	2021-03-18	Hej Anders, Tack för snabbt svar och vad bra att information kommer ut via brev till fastighetsägarna. Ett förslag kan också vara att skicka en remiss till Lästringe vägförening eftersom att deras förvaltning av samhällets lokalgator kan komma och påverkas av de nya föreskrifterna. Jag återkommer med eventuella synpunkter. Vi får se om det går att organisera ett mer allmänt remissvar från de boende i Lästringe, pandemin försvårar tyvärr möten och utbyte av denna typ.	Allmänt och Samrådsförandet		-
Person 3	2021-04-12	Jag inkommer här med synpunkter angående kommunens förslag på nytt vattenskyddsområde och nya föreskrifter för Lästringe samhälles kommunala vattentäkt. Jag har pratat med flera av de boende i Lästringe samhälle och stämt av dessa synpunkter. Tyvärr kan vi på grund av pandemin inte ordna med ett sedvanligt rådslag för orten och som ger en samlat remissvar.	Allmänt och Samrådsförandet		-
Person 3	2021-04-12	En revision av nu gällande vattenskyddsområde och dess föreskrifter välkomnas.	Allmänt		-

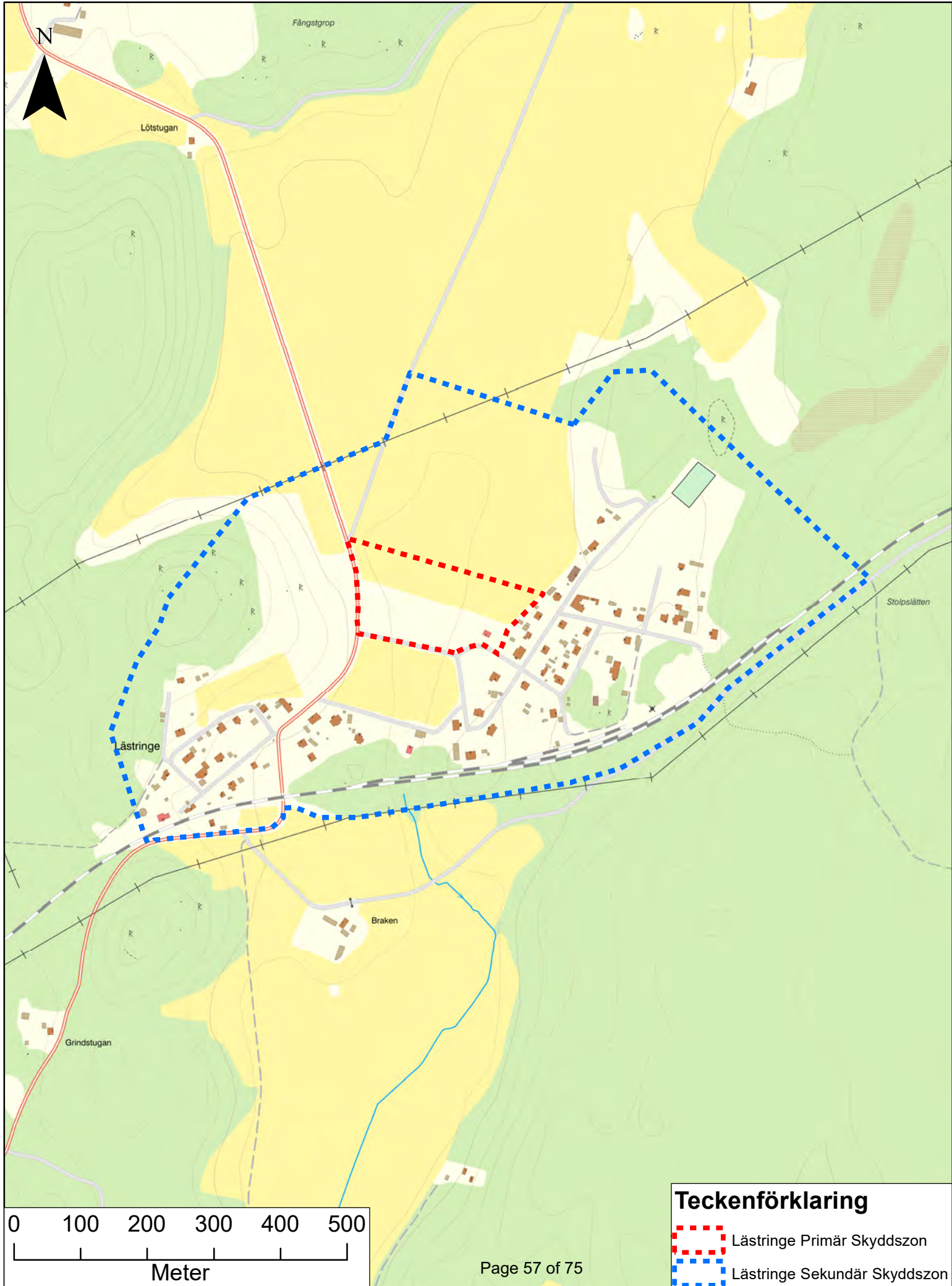
<p>Person 3</p>	<p>2021-04-12</p>	<p>I förslaget utökas vattenskyddsområdet kraftigt vilket gör att hela bebyggelsen i Lästringe samhälle framledes kommer att omfattas av den sekundära skydds-zonen. De på vissa punkter kraven på anmälningsplikt för vissa åtgärder i även den sekundära skydds-zonen gör att de boende kommer att påverkas i ganska stor utsträckning. Lästringe är en tillväxtort där 21 tomter för småhusbyggnation planeras, varav 15 av de nya tomterna redan är frånsålda och 10 nya hus redan är uppförda eller är i bygglovsfasen. Även dessa fastigheter ligger i den sekundära skydds-zonen och det verkar olämpligt att mitt i detta exploaterings-skede införa striktare reglering av byggnation samt tillhörande anläggning av lokalgator, VA och dagvattenhantering. Behovet av anmälningsplikt och förbud i de nya föreskrifternas måste således vägas mot de allmänna behov som samhällets invånare har för att tillgodose skyddet av människors hälsa. Det är också av vikt att föreskrifterna är begripliga och bygger på rationella utgångspunkter så att Lästringe samhälles invånare verkligen följer dem.</p>	<p>Skyddsområdets utbredning</p>	<p>Föreskrifterna syftar bl.a. till att bibehålla eller förbättra vattenkvaliteten samt minska risken för förorening, varför införandet av ett vattenskyddsområde blir desto viktigare i en tillväxtort. Inga av de verksamheter eller aktiviteter som normalt förknippas med befintlig eller kommande bebyggelse är förbjudna enligt de föreslagna vattenskyddföreskrifterna. Undantag är "inrättande av anläggning för utvinning eller lagring av värme eller kyla ur mark och grundvatten" men det gäller endast i primär zon samt "inrättande eller ändring av avloppsanordning med utsläpp inom vattenskyddsområdet av hushållsspillvatten från WC" men befintliga/kommande fastigheter i Lästringe samhälle har kommunalt avlopp och berörs därmed inte. Skyddföreskrifterna är alltså ingen motsättning för bebyggelse, men anmälnings- och tillståndsplikterna medför att huvudmannen får kännedom om verksamheter och möjlighet att förskriva försiktighetsåtgärder/villkor. Tillstånd lämnas regelmässigt under förutsättning att verksamheten motsvarar de krav som ställs. De föreslagna föreskrifterna bygger på en genomförd riskinventering och bedömning och projektgruppen anser att regleringarna är relevanta för att uppnå önskvärt skydd av vattentäkten i Lästringe.</p>	
<p>Person 3</p>	<p>2021-04-12</p>	<p>Den primära skyddszonens utbredning i förslaget sammanfaller i stort med de 150 m som enligt det tekniska underlaget (rapporten) uppskattas för motsvarande 1 års transporttid av vatten i mark för att nå den grävda grundvattenstälkten. Dock tar det tekniska underlaget och förslaget inte hänsyn till att åkrarna norr om brunnarna översvämmas varje snösmältning vilket snabbt transporterar ned föroreningar och smittoämnen från jordbruket och Bältingevägen mot brunnsområdet. Störst hot mot brunnsområdet torde således jordbruket innebära och kommunen bör överväga att utöka den primära skydds-zonen norrut så att en större yta av översvämmad jordbruksmark omfattas.</p>	<p>Skyddsområdets utbredning</p>	<p>Beaktat att vattentäkten får sitt vatten ur dels en bergborrad brunn och dels en brunn belägen i vattenförande jordlager som överlagras av mäktiga lerlager (ca 16 m visar en undersökning i närheten av brunnen), bedöms inte den primära zonen behöva utvidgas norrut. Lera har mycket låg genomsläpplighet för vatten, vilket innebär att ev föroreningar i områden med lera sannolikt inte infiltrerar alternativt infiltrerar och perkolerar mycket långsamt. De större mängder vatten som bildas vid snösmältning och dylikt på åkrarna norr om vattentäkten kommer avrinna mot brunnarna enligt topografin men sannolikt inte infiltrera markytan och perkolera ner till grundvattenmagasinet.</p>	

Person 3	2021-04-12	<p>Den sekundära skyddszonens utbredning sammanfaller i stort med de 420 m som uppskattas för motsvarande 1 års transporttid av vatten i berg för att nå den bergsborrade grundvattenstakten. Berget täcks av ett tjockt lerlager i området vilket kraftigt minskar risken att föroreningar ska ta sig ned till bergets sprickor och sedan transporteras till den borrade brunnen. I utformandet av föreskrifterna för den sekundära skyddszonen bör således främst aktiviteter som gäller friläggande av berg eller djupborrande i berg vara aktuella att regleras i den sekundära skyddszonen. I förslaget till föreskrifter så har förslagsställarna dock gått längre än så. Eftersom att den nya sekundära skyddszonen omfattar i princip hela Lästringe samhälles bebyggelse gör detta att denna utsträckning av förskrifterna kommer att påverka de boende negativt i ganska stor utsträckning. Det är således lämplig att revidera förslaget till föreskrifter för den sekundära skyddszonen.</p>	Skyddsområdets utbredning	<p>Utgångspunkten för den sekundära skyddszonens utbredning har varit beräkning av transport- och uppehållstider i grundvattenmagasinen i jord och berg. Dessutom har vattentäktens sårbarhet beaktats och sekundär skyddszon omfattar även viktiga nybildningsområden för grundvattnet. Sannolikt sker ingen, eller en mycket begränsad, grundvattenbildning i området närmast uttagsbrunnarna pga mäktiga lerlager. Grundvattenbildning sker i stället i de områden där markytorna består av mer genomsläppliga jordlager som morän eller där silt- och lerlagren är mycket tunna eller penetrerade av exempelvis en energibrunn. Det är av stor vikt att de viktiga nybildningsområdena inkluderas i den sekundära zonen eftersom det är här som reglering av verksamheter verkligen har betydelse för vattentäktens vattenkvalitet.</p>	
----------	------------	--	---------------------------	---	--

Person 3	2021-04-12	Följande punkter föreslås specifikt revideras i föreskrifterna:			
Person 3	2021-04-12	§3 Bekämpningsmedel - Det finns inga tungt vägande skäl att tillståndsbelägga hantering och spridning av klass 3-bekämpningsmedel för hushållsbehov i de sekundära skyddszonen. Vår kemikalielagstiftning hanterar riskerna med dessa preparat och klassificeringen uppdateras löpande varefter nya produkter får godkännande. Förslag till ny skrivning: "Samma som primär skyddszon undantaget från krav på tillstånd är icke yrkesmässig hantering av bekämpningsmedel klass 3 för hushållsbehov." Det är också lämpligt att "hantering av ogräsättika" helt utgår från föreskrifterna gällande den primära skyddszonen. Det finns inget särskilt behov att sprida just ogräsättika i den i princip obebyggda primära skyddszonen.	Bekämpningsmedel	Bekämpningsmedel anses utgöra en risk för vattentäkten. Projektgruppen bedömer ej att det är lämpligt att inte ha restriktioner på hanteringen av dem, även de med klass 3. Det är viktigt att den som använder bekämpningsmedel har tillräckliga kunskaper som krävs för hanteringen och spridningen. Genom tillståndsplikt ges sökande möjlighet att redovisa sina kunskaper samt planerad hantering. Tillstånd lämnas regelmässigt under förutsättning att verksamheten motsvarar de krav som ställs. Projektgruppen ser positivt på att det ges fleråriga tillstånd.	-
Person 3	2021-04-12	§4 Växtnäringsämnen - Stycket ges lämpligen namnet "Naturgödsel och slam" eftersom växtnäringsämnena inte är aktuella som problem för brunna utan problemet är istället mikrobiologisk kontamination från just naturgödsel och slam. Slam kan också ge kontamination i form av tungmetaller och medicinrester.	Växtnäringsämnen	Det stämmer att det är mikrobiologisk kontamination som är en del av problemet med spridning av gödsel och slam, men även för höga halter av nitrat i en vattentäkt utgör ett problem. Som du skriver kan även slam vara ett bekymmer beroende på innehåll av tungmetaller etc. Projektgruppen håller med om att benämningen på paragrafen kan förtydligas och föreslår ändring till §4 Slam och stallgödsel. Motiv till föreskrifter kommer utökas med varför slam anses vara farligare än naturgödsel/stallgödsel.	Ändring av paragraf till "Slam och stallgödsel".

<p>Person 3</p>	<p>2021-04-12</p>	<p>§6 Täktverksamhet och andra schaktningsarbeten - Dessa skrivningar i förslaget har störst negativ påverkan för de boende i Lästringe samhälle. Förslaget måste modifieras så att det bättre tar hänsyn till de boende. Eftersom att förslaget till nya föreskrifter kräver anmälan av schaktning så innebär förslaget att fastighetsägarna i samhället påverkas i ganska stor utsträckning. Vanliga aktiviteter som t ex uppförande av småhus samt komplementbyggnader, installation eller byte av VA-serviser och trädgårdensanläggning omfattas av förslagets skrivning. Till detta kommer att skrivningen komplicerar den samfällda förvaltningen av lokalgatuanläggningen Braken GA:2 (Lästringe vägförening). För att lösa detta problem förslår jag således följande tilläggskrivning för den sekundära skydds-zonen: "Undantaget från krav på anmälan är schaktning för bostadsändamål samt för förvaltning av lokalgator." Ordet "rensning" utgår förslagsvis helt från skrivningen för den sekundära skydds-zonen, Lästringe vägförening måste på ett rationellt sätt kunna rensa dikeskanter och vägdiken utan anmälningskrav. Denna reglering passar bättre in i den primära skydds-zonens reglering där markvattnet mer omedelbart påverkas av rensning.</p>	<p>Täktverksamhet och andra schaktningsarbeten</p>	<p>En större andel av bebyggelsen är belägen på dalgångens sluttningar där de ytliga jordlagren består av både mer (morän, isälvsavlagring, berg idagen) och mindre (silt och lera) genomsläppliga material. Det är dock sannolikt att silt- och lerlagren på sluttningarna är av en tunnare och mindre skyddande natur än lerlagren i dalgångens mitt, och även i dessa områden kan försiktighetsåtgärder vara nödvändiga. Även schaktning för bostadsändamål eller för förvaltning av lokalgator kan minska den omättade zonen mäktighet i sådan utsträckning att sårbarheten ökar för grundvattenmagasinen. Projektgruppen bedömer inte att dessa kan undantas från krav på anmälan.</p> <p>Med rensning avses i vattenskyddsföreskrifterna att öka avvattningsförmågan genom åtgärder som ändrar djup och/eller läge i befintliga diken. Slätter eller kantskärning ingår inte begreppet rensning. Projektgruppen bedömer inte att rensning kan undantas från krav på anmälan.</p> <p>En anmälan för rensning av diken kan göras för flera år istället för varje enskilt tillfälle.</p>	
-----------------	-------------------	---	--	---	--

Bilaga 5 - Förslag Lästringe Vattenskyddssområde

BILAGA 6

UTKAST 2021-10-27

Förslag till vattenskyddsföreskrifter, Lästringe

Allmänna upplysningar i anslutning till skyddsföreskrifterna

Olycka

Om en olycka inträffar i vattenskyddsområdet och det finns risk för läckage eller annan typ av förorening ska du genast ringa SOS Alarm 112.

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

I miljöbalkens 2 kap. finns allmänna hänsynsregler som bl.a. innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidtaga sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången skyldiga att vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller förhindra skadan.

Tillsynsmyndighet

Länsstyrelsen i Södermanlands län fastställer vattenskyddsområdet och skyddsföreskrifterna. Enligt miljötillsynsförordningen 2011:13 är därmed länsstyrelsen tillsynsmyndighet. Efter framställning av kommunfullmäktige får dock länsstyrelsen överlåta tillsynsansvaret åt den kommunala nämnd som handlägger miljöfrågor.

Spridning av kemiska bekämpningsmedel

I Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övriga hantering av växtskyddsmedel, NFS 2015:2, finns föreskrifter om användning av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde. Kommentarer och anvisningar till hur föreskrifterna ska tillämpas finns i Vägledning om tillämpning av Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2015:2) om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel.

Hantering av brandfarliga vätskor

I Naturvårdsverkets föreskrifter, NFS 2017:5, om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid lagring av brandfarliga vätskor, (samt eventuellt senare uppdaterade versioner), ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde.

1 (9)

Sweco Sverige AB

Informationsskylt om "vattenskyddsområde" ska vara uppsatt vid påfyllnings-rör för tank inom vattenskyddsområde.

Ersättning

Bestämmelser om ersättning för intrång i pågående markanvändning m.m. finns i 31 kap., miljöbalken. En fastighetsägare eller innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrifterna avsevärt försvårar pågående markanvändning. Detsamma gäller om mark tas i anspråk. Talan om ersättning eller krav på inlösen skall väckas hos miljödomstol inom ett år från det att det beslut på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft.

Skyddsföreskrifterna och övrig lagstiftning

Skyddsföreskrifterna meddelas med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken och har utformats med skyddsbehovet för Lästringe grundvattentäkt. Föreskrifterna är i många avseenden en tillämpning och uttolkning av miljöbalkens intentioner som de uttrycks i miljöbalkens allmänna hänsynsregler (2 kap. MB). I vissa fall kan dock föreskrifterna leda till ett större krav på försiktighet än vad som följer av miljöbalkens allmänna hänsynsregler.

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum för dessa föreskrifter och som utökar skyldigheterna inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

I föreskrifterna anges även under rubriken Generella bestämmelser hänvisningar till samt referat av viss annan lagstiftning m.m. som gäller inom skyddsområdet.

Observera att även om skyddsföreskrifterna inte innehåller särskilda krav kan tillstånd, dispens eller anmälan enligt annan lagstiftning krävas.

2 (9)

BILAGA 6
UTKAST 2021-10-27

FÖRSLAG TILL SKYDDSFÖRESKRIFTER

§1 Definitioner

Med *hantering* avses i dessa föreskrifter en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Med *lagring* avses förvaring under längre tid än i omedelbar anslutning till själva användandet. Med lagring avses även stukalagring.

Med *fordonsvrak* avses fordon som med hänsyn till sitt skick, den tid under vilken det har stått på samma plats eller andra omständigheter måste anses övergivet och som uppenbarligen har ringa eller inget värde.

Kemiskt bekämpningsmedel definieras i 14 kap. miljöbalken.

Med *normalt husbehov* avses i dessa föreskrifter hantering av enstaka förpackningar av de största storlekarna man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln.

Med *befintlig verksamhet* avses den verksamhet som bedrivs när dessa föreskrifter träder i kraft.

Med *brandfarlig vätska* avses vätska som har en flampunkt som inte överstiger 100 °C.

Med *tyngre fordon* avses fordon med en tjänstevikt över 3,5 ton.

§2 Petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor

Generella bestämmelser: För hantering av petroleumprodukter skall iakttas vad som gäller enligt miljöbalken samt Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor (NFS 2017:5) samt därtill hörande allmänna råd.

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 50 liter vid samma tillfälle, är förbjudet.</p> <p><i>Undantaget från förbud är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - befintlig hantering av petroleumprodukter för uppvärmning av bostads- och jordbruksfastigheter. - transport på väg. - drivmedel och andra petroleumprodukter i fordon (inkl. båt och arbetsmaskiner) nödvändiga för fordonets drift. Undantaget gäller inte för fordonsvrak. 	<p>Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 50 liter vid samma tillfälle, får inte förekomma utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - befintlig hantering av petroleumprodukter för uppvärmning av bostads- och jordbruksfastigheter. - transport på väg. - drivmedel och andra petroleumprodukter i fordon (inkl. båt och arbetsmaskiner) nödvändiga för fordonets drift. Undantaget gäller inte för fordonsvrak.

4 (9)

BILAGA 6
UTKAST 2021-10-27

§3 Bekämpningsmedel

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Hantering av kemiska bekämpningsmedel får inte förekomma utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - hantering av kemiska bekämpningsmedel inomhus. - hantering av medel för bekämpning av skadedjur för normalt husbehov utomhus. - transport av kemiska bekämpningsmedel på väg. - hantering av ogräsättika. <p>Jord- eller vattenslagning av med bekämpningsmedel behandlade plantor är förbjuden.</p>	<p><i>Samma som primär skyddszon.</i></p>

§4 Slam och stallgödsel

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Lagring och spridning av slam är förbjudet.</p>	<p><i>Samma som primär skyddszon.</i></p>
	<p>Spridning och lagring av stallgödsel får inte förekomma utan tillstånd.</p>	<p>Lagring av stallgödsel får inte förekomma utan anmälan.</p> <p><i>Undantaget från krav på anmälan är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - hantering för normalt husbehov.

§5 Avloppsanläggningar

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Inrättande av avloppsanordning med utsläpp inom primär skyddszon av hushållspillvatten från WC är förbjudet.	-
	Anläggningar för avloppsvatten, som ej är försedda med larm för bräddning där larmet är vidarekopplat till bemannad larmcentral, är förbjudna. <i>Undantaget från krav på larmanordning är:</i> - enskilda anläggningar dimensionerade för färre än 25 pe.	<i>Samma som primär skyddszon.</i>

§6 Tåktverksamhet och andra schaktningsarbeten

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Materialtåkt (grus-, ler-, bergtåkt eller liknande) är förbjuden. Schaktningsarbeten djupare än 1 meter eller schaktningsarbeten större än 200 m ³ , muddring, rensning, pålning, spontning och schaktfritt ledningsbyggande får inte utföras utan tillstånd. <i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i> - schaktningsarbeten, muddring och rensning med handhållet redskap.	Materialtåkt (grus-, ler-, bergtåkt eller liknande) som inte fordrar tillstånd enligt miljöbalken får inte förekomma utan tillstånd. Schaktningsarbeten djupare än 1 meter eller schaktningsarbeten större än 200 m ³ , muddring, rensning, pålning, spontning och schaktfritt ledningsbyggande får inte utföras utan anmälan. <i>Undantaget från krav på anmälan är:</i> - schaktningsarbeten, muddring och rensning med handhållet redskap.

6 (9)

BILAGA 6
UTKAST 2021-10-27

§7 Energianläggningar

	Primär skyddszone:	Sekundär skyddszone:
	<p>Inrättande av anläggningar för utvinning eller lagring av värme eller kyla ur mark och grundvatten är förbjudet.</p> <p>Anläggningar för uttag av grundvatten får inte inrättas utan tillstånd.</p>	<p>Anläggningar för utvinning eller lagring av värme eller kyla ur mark och grundvatten får inte inrättas utan tillstånd.</p> <p>Anläggningar för uttag av grundvatten får inte inrättas utan tillstånd.</p>

§8 Miljöfarlig verksamhet

	Primär skyddszone:	Sekundär skyddszone:
	<p>Nytablering av miljöfarlig verksamhet enligt 2-32 kap. miljöprövningsförordningen (2013:215 och eventuella senare ändringar) är förbjuden.</p>	<p>Nytablering av miljöfarlig verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2-32 kap. miljöprövningsförordningen (2013:215 och eventuella senare ändringar) får inte förekomma utan tillstånd.</p>

§9 Uppställning av tyngre fordon

	Primär skyddszone:	Sekundär skyddszone:
	<p>Uppställning under fler än ett dygn i sträck av tyngre fordon får inte förekomma utan anmälan.</p>	-

§10 Allmänna bestämmelser

a. Ikraftträdande

Skyddsföreskrifterna gäller från den tidpunkt vattenskyddsområdet inrättas. Enligt 7 kap. 22 § miljöbalken skall skyddsföreskrifterna gälla från denna tidpunkt även om de överklagas.

Följande gäller för befintliga verksamheter som omfattas av förbud enligt dessa: Trots att förbudet införs får verksamheterna fortsätta intill dagen två år efter länsstyrelsens beslut. Därefter får verksamheter som omfattas av förbud inte bedrivas.

Följande gäller för befintliga verksamheter som antingen omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt dessa föreskrifter: Trots att tillstånds- eller anmälningsplikten införs får verksamheterna fortsätta intill dagen ett år efter länsstyrelsens beslut. Därefter får verksamhet som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt bedrivas endast om den som bedriver verksamheten senast den dagen har lämnat in en ansökan om tillstånd respektive gjort en anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

b. Tillstånd och anmälan

Ansökan om tillstånd samt anmälan enligt föreskrifterna skall göras till den kommunala nämnd som handlägger miljöfrågor. Därvid kan nämnden föreskriva villkor för verksamheten. En förutsättning för tillstånd är att verksamhetsutövaren kan visa att verksamheten kan utföras utan risk för skada för yt- eller grundvattenförekomsten. Innan beslut meddelas skall nämnden höra vattentäktens huvudman. Anmälan skall göras senast 6 veckor innan anmälningspliktig verksamhet påbörjas.

Tillstånd eller anmälan enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte för verksamheter som har eller skall tillståndsprövas enligt 9 kap. (miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd) eller 12 kap. miljöbalken (jordbruk och annan verksamhet) eller enligt förordning utfärdad med stöd av dessa kapitel i miljöbalken.

Tillstånd eller anmälan enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte för verksamheter som skall tillståndsprövas enligt 11 kap. (vattenverksamhet) miljöbalken eller enligt förordning utfärdad med stöd av detta kapitel i miljöbalken.

c. Dispensmöjligheter

Om det finns särskilda skäl får länsstyrelsen i Södermanlands län meddela dispens från föreskrifterna. Innan ett dispensbeslut meddelas skall länsstyrelsen höra vattentäktens huvudman samt den kommunala nämnden för miljöfrågor. En dispens kan förenas med villkor.

d. Vattentäktverksamhet

Föreskrifterna utgör inte hinder mot den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för vattentäktverksamhetens bedrivande

8 (9)

BILAGA 6
UTKAST 2021-10-27

e. Skyltning

Vid väg som korsar gränsen till skyddsområdet och invid vägar som passerar genom området skall sättas upp skyltar som utmärker vattenskyddsområdet. Huvudmannen ansvarar för att vattenskyddsområdet utmärks med skyltar.

För uppsättande av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 meter från vägområdet, krävs enligt 46 § väglagen länsstyrelsens tillstånd.

Där petroleumprodukter eller andra för vattnet skadliga ämnen (se § 3) hanteras, skall skylt uppsättas som erinrar om vattenskyddsområdets existens. Skyltarna tillhandahålls av huvudmannen.

f. Överträdelse och påföljd

Överträdelse av skyddsföreskrifter kan medföra straffansvar enligt 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken (1998:808).

BILAGA 7

UTKAST 2021-10-27

Motiv till vattenskyddsföreskrifter, Lästringe

Petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 50 liter vid samma tillfälle, är förbjudet.</p> <p><i>Undantaget från förbud är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - befintlig hantering av petroleumprodukter för uppvärmning av bostads- och jordbruksfastigheter. - transport på väg. - drivmedel och andra petroleumprodukter i fordon (inkl. båt och arbetsmaskiner) nödvändiga för fordonets drift. Undantaget gäller inte för fordonsvrak. 	<p>Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 50 liter vid samma tillfälle, får inte förekomma utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - befintlig hantering av petroleumprodukter för uppvärmning av bostads- och jordbruksfastigheter. - transport på väg. - drivmedel och andra petroleumprodukter i fordon (inkl. båt och arbetsmaskiner) nödvändiga för fordonets drift. Undantaget gäller inte för fordonsvrak.

Motivering

Hantering av petroleumprodukter har i riskbedömningen bedömts utgöra den största risken för vattentäkten. Sannolikheten bedöms som stor och konsekvensen som mycket stor.

Petroleumprodukter är giftiga och cancerogena. I synnerhet lätta, vattenlösliga oljekolväten är giftiga redan vid låga koncentrationer. Utsläpp av petroleumprodukter kan vålla skador inom ett begränsat område, men ändå bestå mycket långt in i framtiden. Det räcker med en liter diesel för att göra en miljon liter dricksvatten obrukbart, eftersom påverkan på smak och lukt är så kraftig.

Hantering av petroleumprodukter av mängder över 50 liter i den primära skyddszonen, d.v.s. där grundvattenmagasinet är sårbart och där avståndet till uttagsbrunnarna är kort, bedöms utgöra en beaktansvärd risk för vattenförsörjningen varvid förbud föreslås. I den sekundära zonen föreslås tillståndsplikt för hantering av mängder större än 50 liter. Mängden, 50 liter, har bedömts vara rimlig för att medge viss hantering av petroleumprodukter för hushållsändamål. Sannolikt hanteras idag mindre mängder petroleumprodukter (uppskattningsvis 10–50 liter per fastighet) för t.ex. lagring av bensin till gräsklippare och andra trädgårdsmaskiner. Sådan

1 (9)

Sweco Sverige AB

hantering kan medges utan krav på tillstånd men hantering av större mängder än så bedöms medföra alltför stora risker för vattentäkten vid spill eller läckage.

Det finns inga registrerade cisterner hos miljöenheten inom det föreslagna vattenskyddsområdet (registrering görs dock endast för cisterner som rymmer 1 m³ eller mer, inom vattenskyddsområden gäller 250 liter). Det bedöms vara mindre sannolikt att det kommer att nyanläggas cisterner/behållare för eldningsolja och andra petroleumprodukter i området. Vid exempelvis byggnationer, jordbruk eller avverkning, kommer däremot tillfälliga cisterner/farmartankar att hanteras inom området. Spill och läckage kan ske i samband med tankning (dels när cisternen/tanken tankas, dels när tankning av arbetsmaskinen sker) eller om cisternen/tanken skadas (till exempel p.g.a. påkörning eller i samband med dieselstöld). Tillståndsplikten medför att kommunen får vetskap om var hantering sker och ges möjlighet att föreskriva försiktighetsåtgärder beroende på omständigheterna för varje inkommande tillståndsansökan. Försiktighetsåtgärder kan exempelvis vara krav på invallning, påkörningsskydd eller att tankning endast får göras på tätt underlag så att eventuellt spill kan samlas upp och omhändertas.

Läckage av drivmedel från avregistrerade fordon såsom fordonsvrak, folkracebilar eller liknande kan utgöra en risk för vattentäkten. Därav borde det säkerställas att läckage från dessa samlas upp med täckmatta eller dylikt.

Brandfarliga produkter i mängder över 50 liter, såsom exempelvis lösningsmedel, bedöms utgöra en beaktansvärd risk för vattenförsörjningen. Vidare motiv kan även ses under rubriken Miljöfarlig verksamhet.

2 (9)

BILAGA 7
UTKAST 2021-10-27

Bekämpningsmedel

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Hantering av kemiska bekämpningsmedel får inte förekomma utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - hantering av kemiska bekämpningsmedel inomhus. - hantering av medel för bekämpning av skadedjur för normalt husbehov utomhus. - transport av kemiska bekämpningsmedel på väg. - hantering av ogräsättika. <p>Jord- eller vattenslagning av med bekämpningsmedel behandlade plantor är förbjuden.</p>	<p><i>Samma som primär skyddszon.</i></p>

Motivering

Inga kemiska bekämpningsmedel påvisats i råvattnet eller i dricksvattnet. Emellertid har endast ett begränsat antal analyser genomförts. I befintliga föreskrifter föreskrivs att spridning av bekämpningsmedel ej får förkomma i större omfattning än som normalt erfordras för jord- och skogsbrukets behov. Trots att endast ett begränsat antal analyser har utförts indikerar frånvaron av bekämpningsmedel att befintlig hantering inte medför en oacceptabel påverkan på råvattnet varför tillståndsplikt och inte förbud föreslås.

Genom tillståndsplikt ges möjlighet att förena tillståndet med särskilda villkor för att bedriva hanteringen utan risk för vattentäkten. Vattenskyddsområdet berör områden med delvis genomsläppliga material vilket gör att dessa områden kan vara starkt kopplade till grundvattenbildningen av grundvattenmagasin. Det bör därför ställas höga krav på verksamhetsutövarens tillståndsansökningar och på miljökontorets bedömningar. Verksamhetsutövaren bör i tillståndsansökan för hantering kunna redogöra för bl.a. jordlagerföljd, topografi, när och hur spridning avses utföras, var lagring sker, testprotokoll för spruta, förekomst, lägen för och utformning av täckdikningsbrunnar, gröda och preparat samt dos. Generellt är det lämpligt att ge tillstånd för samma tidsperiod som verksamhetsägarens växtföljd exempelvis 4–5 år när det gäller jordbruk (växtodlingsplanen ska redovisas i ansökan). För andra verksamheter som t.ex. idrottsplatser och andra allmänna platser kan det vara skäligt med kortare tid.

Ibland måste de med bekämpningsmedel behandlade plantorna sättas i jord eller i vatten innan plantering. Det görs för att plantorna inte ska torka ut och kallas jord- eller vattenslagning av plantor. Eftersom förslaget till vattenskyddsområde inte är så stort så bedöms det lämpligt och möjligt att välja andra ytor än de inom vattenskyddsområde om man skulle behöva vatten/jordslagning av bekämpningsmedelsbehandlade plantor.

Slam och stallgödsel

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Lagring och spridning av slam är förbjudet.	<i>Samma som primär skyddszon.</i>
	Spridning och lagring av stallgödsel får inte förekomma utan tillstånd.	Lagring av stallgödsel får inte förekomma utan anmälan. <i>Undantaget från krav på anmälan är: - hantering för normalt husbehov.</i>

Motivering

De risker som hantering av stallgödsel kan utgöra för vattentäkter är dels påverkan genom nitrat dels genom spridning av smittoämnen i form av bakterier, virus och parasiter.

Eftersom lagring innebär att stora mängder stallgödsel hanteras koncentrerat är det önskvärt att miljönämnden får kännedom om befintliga och nya lagringsplatser för stallgödsel. Stukalagring kan generellt sett accepteras om det sker som tillfällig omlastning, dvs. då spridning sker inom några dagar och det enbart är den giva som ska läggas ut på skiftet som lagras (dvs inte stora mängder gödsel som ska spridas på flera skiften).

Inom primär skyddszon finns det områden (som består av genomsläppligt material, grus etc.) där det är olämpligt att hantera stallgödsel. Genom tillståndsplikt ges miljönämnden möjlighet att föreskriva lämpliga villkor såsom skyddsavstånd till uttagsbrunnar etc.

Slam innehåller halter av fosfor och kväve men kan även innehålla bl.a. metaller, läkemedelsrester och kemikalier som kan ge cocktaileffekter. Om det handlar om ohygieniserat slam är riskerna främst patogener. Eftersom förslaget till vattenskyddsområde inte är så stort så bedöms det lämpligt och möjligt att välja andra ytor än de inom vattenskyddsområde för eventuell spridning av slam.

4 (9)

BILAGA 7
UTKAST 2021-10-27

Avloppsanläggningar

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Inrättande av avloppsanordning med utsläpp inom primär skyddszon av hushållspillvatten från WC är förbjuden.	
	Anläggningar för avloppsvatten, som ej är försedda med larm för bräddning där larmet är vidarekopplat till bemannad larmcentral, är förbjudna. <i>Undantaget från krav på larmanordning är: - enskilda anläggningar dimensionerade för färre än 25 pe.</i>	<i>Samma som primär skyddszon.</i>

Motivering

Utsläpp av näringsämnen via avlopp medför inte några betydande problem vid dricksvattenframställningen. Problemen är snarare kopplade till att det via avloppsanordningar kan ske utsläpp av andra föroreningar, t.ex. mediciner, läsningsmedel samt patogener.

Inga enskilda avlopp har identifierats inom varken den sekundära eller primära skyddszone. I det föreslagna vattenskyddsområdet finns möjlighet att koppla på sig på det kommunala VA-nätet. Vidare är inte den primära skyddszone så stor så det bedöms lämpligt och möjligt att välja andra ställen för eventuella utsläpp av avloppsvatten från anordning inom den primära skyddszone.

Enligt förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ställs krav på tillstånd för inrättande av avloppsanordningar till vilka vattentoaletter ska anslutas (och även för att ansluta vattentoalett till redan befintlig avloppsanordning) och krav på anmälan för inrättande av avloppsanordningar för BDT-vatten (bad-, disk-, tvättvatten). Vidare ställs krav på anmälan för ändringar av en avloppsanordning till vilken vattentoaletter finns kopplade (om åtgärden kan medföra väsentlig ändring av avloppsvattnets mängd och sammansättning). Den föreslagna föreskriften innebär en strängare reglering inom primär skyddszone där inrättande av avloppsanordning med utsläpp inom vattenskyddsområdet av avloppsvatten från WC blir förbjudet. För övriga inrättanden eller ändringar av enskilda avloppsanordningar krävs tillstånd respektive anmälan genom den redan befintliga förordningen om miljöfarlig verksamhet. I dessa ärenden ges kommunen möjlighet att ställa lämpliga krav på skyddsåtgärder med hänsyn till vattentäkten.

Täktverksamhet och andra schaktningsarbeten

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Materialtäkt (grus-, ler-, bergtäkt eller liknande) är förbjuden.</p> <p>Schaktningsarbeten djupare än 1 meter eller schaktningsarbeten större än 200 m³, muddring, rensning, pålning, sponning och schaktfritt ledningsbyggande får inte utföras utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <p>- schaktningsarbeten, muddring och rensning med handhållet redskap.</p>	<p>Materialtäkt (grus-, ler-, bergtäkt eller liknande) som inte fordrar tillstånd enligt miljöbalken får inte förekomma utan tillstånd.</p> <p>Schaktningsarbeten djupare än 1 meter eller schaktningsarbeten större än 200 m³, muddring, rensning, pålning, sponning och schaktfritt ledningsbyggande får inte utföras utan anmälan.</p> <p><i>Undantaget från krav på anmälan är:</i></p> <p>- schaktningsarbeten, muddring och rensning med handhållet redskap.</p>

Motivering

Anledningen till att materialtäkt regleras med tillståndsplikt istället för förbud i sekundär skyddszone är att det ger möjlighet för tillståndsmyndigheten att sätta upp villkor för verksamheten, t.ex. avseende uppställning av fordon, som får ses som en av de större riskerna för vattenförorening med täktverksamhet.

Huvudmannen önskar få kännedom och möjlighet att förskriva villkor/försiktighetsåtgärder gällande schaktningsarbeten. Motivet är att beroende på var schaktningsarbeten genomförs kan de öppna upp vägar eller ge snabbare vägar för föroreningar att nå vattentäkten utan fastläggning/rening av ytliga växtskikt mm. Vid tillstånd och anmälan om schaktning bör även säkerställas hur eventuell utfyllnad i mark ska genomföras samt hur uppställning av arbetsfordon ska ske. Det rekommenderas att utfyllnad i mark inom vattenskyddsområdet sker med jungfruligt material eller bergkross etc. och inte med uppgrävda massor samt att uppställning av arbetsfordon sker utanför vattenskyddsområdet.

Med rensning avses att öka avvattningsförmågan genom åtgärder som ändrar djup och/eller läge i befintliga diken. Slätter eller kantskärning ingår inte begreppet rensning.

6 (9)

BILAGA 7
UTKAST 2021-10-27

Energianläggningar

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Inrättande av anläggningar för utvinning eller lagring av värme eller kyla ur mark och grundvatten är förbjudet. Anläggningar för uttag av grundvatten får inte inrättas utan tillstånd.	Anläggningar för utvinning eller lagring av värme eller kyla ur mark och grundvatten får inte inrättas utan tillstånd. Anläggningar för uttag av grundvatten får inte inrättas utan tillstånd.

Motivering

Vid inrättande av bergborrade brunnar ökar förutsättningarna för spridning av föroreningar till grundvattnet p.g.a. att en öppen väg skapas från markytan till grundvattenmagasinet. I primär skyddszon är avståndet till uttagsbrunnen relativt kort varför det föreslås ett förbud för inrättande av energianläggningar medan det lite längre avståndet mellan uttagsbrunn och sekundär skyddszon innebär att en relevant reglering får anses vara tillståndsplikt.

Genom tillståndsplikt vid inrättande av anläggningar för utvinning eller lagring av värme eller kyla ur mark och grundvatten samt anläggningar för uttag av grundvatten ges miljönämnden möjlighet att sätta upp villkor för anläggningarna. Tex rekommenderas att energibrunnar utförs enligt Normbrunn-16 med tillhörande föreslagna åtgärder samt att arbetet utförs av certifierad brunnsbore.

Vid djurhållning finns ansvar att säkerställa att djuren har tillgång till vatten. För att ge möjlighet till en reserv vid händelse av nödsituation föreslås tillståndsplikt för inrättande för uttag av grundvatten istället för förbud.

Miljöfarlig verksamhet

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Nyetabletering av miljöfarlig verksamhet enligt 2–32 kap. miljöprövningsförordningen (2013:215 och eventuella senare ändringar) är förbjuden.	Nyetabletering av miljöfarlig verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2–32 kap. miljöprövningsförordningen (2013:215 och eventuella senare ändringar) får inte förekomma utan tillstånd.

Motivering

Generellt kan sägas att miljöfarliga verksamheter kan kopplas till någon typ av utsläpp eller hantering av kemiska produkter och därmed kan utgöra en risk för vattentäkten. Miljöfarliga verksamheter har i riskanalysen även fått en riskklass 2. Med ovan föreslagna föreskrift gällande miljöfarliga verksamheter kommer dock inte s.k. u-anläggningar omfattas. Riskerna med u-anläggningar bedöms främst föreligga om dessa verksamheter hanterar större mängder kemikalier. Det har av den anledningen valts att även reglera hantering av brandfarliga produkter i § 2.

Uppställning av tyngre fordon

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Uppställning under fler än ett dygn i sträck av tyngre fordon får inte förekomma utan anmälan.	-

Motivering

Uppställning av tyngre fordon anses utgöra en risk mot vattenförsörjningen. Läckage av oljor, drivmedel eller andra miljöfarliga vätskor i fordon är en beaktningsvärd risk för vattentäkten. Därav föreslås anmälningsplikt för uppställning. Krav på anmälan ger miljönämnden information om att uppställning sker inom vattenskyddsområdet. Det ger även möjlighet att kräva att uppställda fordon har skydd av täckmattor eller liknande eller hänvisa uppställning av fordon till platser där risken är liten för både olyckor och läckage av ämnen som skulle kunna påverka vattenkvaliteten av vattentäkten.

Fordonstvätt

Motivering

Fordonstvätt anses utgöra en risk mot vattenförsörjningen om de sker på annan plats än i för ändamålet avsedd tvätthall med olje- eller bensinavskiljare. Ämnen som används vid tvätt och de ämnen som tvättas av kan försämra vattenkvaliteten i vattentäkten. Oavsett om man bor inom ett vattenskyddsområde eller inte så ska du inte tvätta bilen på gatan eller asfalterad uppfart. När bilen tvättas på garageuppfarten eller gatan rinner det förorenade tvättvattnet ner i gatubrunnarna och ofta vidare rakt ut i närmsta sjö eller vattendrag.

8 (9)

BILAGA 7
UTKAST 2021-10-27

Enligt 9 kapitlet 7 § miljöbalken ska avloppsvatten avledas och renas eller tas om hand på något sätt så att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppkommer. Att tvätta bilen på gatan är, med tanke på att tvättvattnet orenat går ut i sjöar och vattendrag via dagvattenssystemet, ett felaktigt sätt att hantera tvättvattnet. I och med att redan idag finns rekommendation om att biltvätt ska ske i gör det själv-hall eller automatvätt har riskerna med fordonstvätt valts att inte regleras genom skyddsföreskrifter utan huvudmannen har som avsikt att istället arbetat med information till boende inom vattenskyddsområdet.

Olyckor på väg och järnväg

Det går inte att reglera olyckor på väg och järnväg via skyddsföreskrifter utan här är det istället viktigt att finns information om hur man ska bete sig vid en eventuell olycka hos Räddningstjänst och Trafikverket. Huvudmannen för vattentäkten ska informeras vid olycka inom vattenskyddsområde.

MSN § Ansökan om revidering av Runtuna vattenskyddsområde, gränsdragning och vattenskyddsföreskrifter

Diarienummer: MSN21/30

Förslag till nya vattenskyddsområdesgränser och reviderade vattenskyddsföreskrifter har tagits fram för Runtuna vattentäkt. Berörda fastighetsägare har fått brev med information om ändringarna samt möjlighet att lämna synpunkter. För att förslaget ska fastställas behöver en ansökan om detta inlämnas till länsstyrelsen.

Tillgången på vatten för vattenförsörjningen är ett av våra viktigaste samhällsintressen. Huvudmannen för dricksvattenförsörjningen har ansvaret för att dricksvattenförekomster skyddas. Ett sätt att skydda dricksvattenförekomster är genom att inrätta vattenskyddsområden.

Runtuna vattentäkt utgörs av tre brunnar, en anlagd i berg och två i jord. För vattentäkten finns ett befintligt vattenskyddsområde med vattenskyddsföreskrifter fastställt av länsstyrelsen 1973. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har beslutat att låta göra en översyn av det befintliga vattenskyddsområdets utsträckning och vattenskyddsföreskrifternas innehåll eftersom det nu finns bättre kunskapsunderlag att tillgå vid bedömning av lämpliga gränser. Ytterligare en anledning är att delar av föreskrifterna är föråldrade och inaktuella.

Havs- och vattenmyndigheten har bestämt att vattenskyddsområden ska delas in i olika skyddszoner som avgränsas beroende på hur lång tid det tar för en förorening att nå vattentäkten. För respektive skyddszon finns föreskrifter som reglerar markanvändning samt andra verksamheter och åtgärder i syfte att skydda dricksvattnets kvalitet. Det handlar till exempel om hantering av petroleumprodukter, utsläpp av avloppsvatten från WC, användning av bekämpningsmedel, averkning och schaktningsarbeten.

Förslag till nya vattenskyddsområdesgränser och ändrade vattenskyddsföreskrifter har tagits fram av en projektgrupp med stöd av Sweco. Som underlag har Sweco tagit fram sårbarhetskarta, riskanalystabell samt ett tekniskt underlag. Förslag till nya vattenskyddsområdesgränser och ändrade vattenskyddsföreskrifter samt underlag och motivering finns i bilaga 1 till denna tjänsteskrivelse. Under arbetets gång har samråd skett med Länsstyrelsen, miljöenheten, Skogsstyrelsen, Trafikverket, Räddningstjänsten samt SGU. Samrådsredogörelse finns i bilaga 1.

Förslaget på ändrade vattenskyddsområdesgränser innebär att gränserna förflyttas söderut vilket innebär att mindre andel åkermark men större andel

skogsmark omfattas jämfört med nuläget. Endast ett fåtal bostadshus finns inom de föreslagna vattenskyddsområdesgränserna.

För att skapa ett långsiktigt vattenskydd är det viktigt att redan på planeringsstadiet föra en dialog med dem som kan tänkas bli berörda av skyddsföreskrifterna, såsom fastighetsägare och verksamhetsutövare. Syftet med denna dialog är att i möjligaste mån skapa en förståelse för skyddsbehovet och att skyddsföreskrifterna blir balanserade och tydliga att efterleva och arbeta med.

I samband med framtagandet av förslag på vattenskyddsföreskrifter har dialog skett med Inneberga gård som ligger inom vattenskyddsområdet. Nyköping vatten har även skickat ut informationsbrev om förslaget till nya vattenskyddsområdesgränser och ändrade vattenskyddsföreskrifter till berörda fastighetsägare med hänvisning till var det fullständiga materialet finns att tillgå på kommunens hemsida samt vem som var kommunens kontaktperson i ärendet. I brevet fanns en uppmaning att lämna in eventuella synpunkter. Inga synpunkter har inkommit.

Därefter har mindre justeringar gjorts efter synpunkter från miljö- och samhällsbyggnadsnämndens presidium.

Vattenskyddsområdesgränser samt vattenskyddsföreskrifter fastställs av Länsstyrelsen som in sin prövning genomför ett formellt samråd där alla berörda återigen får möjlighet att lämna in synpunkter.

Handläggningsavgiften för tillstånds- och anmälningsärenden föranledda av vattenskyddsområdesföreskrifterna tas ut enligt separat beslut i Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår Kommunfullmäktige

- 1) att** godkänna förslag till ny gränsdragning samt reviderade vattenskyddsföreskrifter för Runtuna vattenskyddsområde

- 2) att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att översända bilaga 1 till tjänsteskrivelse daterad 2021-11-11 till Länsstyrelsen med ansökan om fastställande av ny gränsdragning samt reviderade vattenskyddsföreskrifter för Runtuna vattenskyddsområde.

Beslutsunderlag:

Bilaga 1 till tjänsteskrivelse daterad 2021-11-11. Tekniskt underlag inklusive förslag till vattenskyddsföreskrifter och skyddsområdesgränser, Runtuna vattenskyddsområde.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen
Tekniska divisionen
Miljöenheten

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

Ansökan om revidering av Runtuna vattenskyddsområde, gränsdragning och vattenskyddsföreskrifter

Sammanfattning

Förslag till nya vattenskyddsområdesgränser och reviderade vattenskyddsföreskrifter har tagits fram för Runtuna vattentäkt. Berörda fastighetsägare har fått brev med information om ändringarna samt möjlighet att lämna synpunkter. För att förslaget ska fastställas behöver en ansökan om detta inlämnas till länsstyrelsen.

Bakgrund

Tillgången på vatten för vattenförsörjningen är ett av våra viktigaste samhällsintressen. Huvudmannen för dricksvattenförsörjningen har ansvaret för att dricksvattenförekomster skyddas. Ett sätt att skydda dricksvattenförekomster är genom att inrätta vattenskyddsområden.

Runtuna vattentäkt utgörs av tre brunnar, en anlagd i berg och två i jord. För vattentäkten finns ett befintligt vattenskyddsområde med vattenskyddsföreskrifter fastställt av länsstyrelsen 1973. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har beslutat att låta göra en översyn av det befintliga vattenskyddsområdets utsträckning och vattenskyddsföreskrifternas innehåll eftersom det nu finns bättre kunskapsunderlag att tillgå vid bedömning av lämpliga gränser. Ytterligare en anledning är att delar av föreskrifterna är föråldrade och inaktuella.

Havs- och vattenmyndigheten har bestämt att vattenskyddsområden ska delas in i olika skyddszoner som avgränsas beroende på hur lång tid det tar för en förorening att nå vattentäkten. För respektive skyddszon finns föreskrifter som reglerar markanvändning samt andra verksamheter och åtgärder i syfte att skydda dricksvattnets kvalitet. Det handlar till exempel om hantering av petroleumprodukter, utsläpp av avloppsvatten från WC, användning av bekämpningsmedel, averkning och schaktningsarbeten.

Förslag till nya vattenskyddsområdesgränser och ändrade vattenskyddsföreskrifter har tagits fram av en projektgrupp med stöd av

Sweco. Som underlag har Sweco tagit fram sårbarhetskarta, riskanalystabell samt ett tekniskt underlag. Förslag till nya vattenskyddsområdesgränser och ändrade vattenskyddsföreskrifter samt underlag och motivering finns i bilaga 1 till denna tjänsteskrivelse. Under arbetets gång har samråd skett med Länsstyrelsen, miljöenheten, Skogsstyrelsen, Trafikverket, Räddningstjänsten samt SGU. Samrådsredogörelse finns i bilaga 1.

Förslaget på ändrade vattenskyddsområdesgränser innebär att gränserna förflyttas söderut vilket innebär att mindre andel åkermark men större andel skogsmark omfattas jämfört med nuläget. Endast ett fåtal bostadshus finns inom de föreslagna vattenskyddsområdesgränserna.

För att skapa ett långsiktigt vattenskydd är det viktigt att redan på planeringsstadiet föra en dialog med dem som kan tänkas bli berörda av skyddsföreskrifterna, såsom fastighetsägare och verksamhetsutövare. Syftet med denna dialog är att i möjligaste mån skapa en förståelse för skyddsbehovet och att skyddsföreskrifterna blir balanserade och tydliga att efterleva och arbeta med.

I samband med framtagandet av förslag på vattenskyddsföreskrifter har dialog skett med Inneberga gård som ligger inom vattenskyddsområdet. Nyköping vatten har även skickat ut informationsbrev om förslaget till nya vattenskyddsområdesgränser och ändrade vattenskyddsföreskrifter till berörda fastighetsägare med hänvisning till var det fullständiga materialet finns att tillgå på kommunens hemsida samt vem som var kommunens kontaktperson i ärendet. I brevet fanns en uppmaning att lämna in eventuella synpunkter. Inga synpunkter har inkommit.

Därefter har mindre justeringar gjorts efter synpunkter från miljö- och samhällsbyggnadsnämndens presidium.

Vattenskyddsområdesgränser samt vattenskyddsföreskrifter fastställs av Länsstyrelsen som in sin prövning genomför ett formellt samråd där alla berörda återigen får möjlighet att lämna in synpunkter.

Handläggningsavgiften för tillstånds- och anmälningsärenden föranledda av vattenskyddsområdesföreskrifterna tas ut enligt separat beslut i Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår Kommunfullmäktige

- 1) **att** godkänna förslag till ny gränsdragning samt reviderade vattenskyddsföreskrifter för Runtuna vattenskyddsområde

- 2) **att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att översända bilaga 1 till tjänsteskrivelse daterad 2021-11-11 till Länsstyrelsen med ansökan om fastställande av ny gränsdragning samt reviderade vattenskyddsföreskrifter för Runtuna vattenskyddsområde.

Kent Nyman
Divisionschef, Tekniska divisionen
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-11-17

Madeleine Jansson
VA-chef, Tekniska divisionen
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-11-17

Beslut till:

Kommunstyrelsen

Tekniska divisionen

Miljöenheten

Bilaga:

Bilaga 1. Tekniskt underlag inklusive förslag till vattenskyddsföreskrifter och skyddsområdesgränser, Runtuna vattenskyddsområde.

RAPPORT

NYKÖPINGS KOMMUN

Vattenskyddsområde Runtuna

UPPDRAGSNUMMER 13007039

TEKNISKT UNDERLAG

UTKAST
2021-10-27

ÖREBRO VATTEN OCH MILJÖ

ERIK ALSTERYD
YLVA MAGNUSSON
PATRIK ZAMAN
HANNA DAHLSTRÖM

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Uppdraget	1
1.2	Utredningens omfattning och genomförande	1
1.3	Syfte och användning av detta tekniska underlag	1
2	Runtuna vattentäkt	2
2.1	Lokalisering	2
2.2	Vattenanläggning	2
2.2.1	Befintligt vattenskyddsområde	3
2.3	Reservvattentäkt	4
2.4	Vattenbehov	4
2.5	Tillstånd	5
2.6	Ägandeförhållanden	5
2.7	Markanvändning	5
2.8	Planförhållanden	5
2.8.1	Översiktsplan	5
2.8.2	Detaljplaner	5
3	Hydrogeologiska förhållanden	6
3.1	Topografi	6
3.2	Nederbörd	6
3.3	Geologi	6
3.4	Ytvatten	8
3.5	Grundvatten	9
3.6	Tillrinningsområde och strömningsriktning	9
3.7	Vattentäktens sårbarhet	11
3.8	Vattenkvalitet	12
4	Risker för vattentäkten	13
4.1	Riskinventeringsområde	13
4.2	Underlag	13
4.3	Utsläpp av föroreningar	14
4.3.1	Spridning av föroreningar	14
4.4	Riskinventering	15
4.4.1	Bebyggelse	15
4.4.2	Jord- och skogsbruk	18
4.4.3	Vägar och transporter	22

4.4.4	Miljöfarlig verksamhet och industriområden	22
4.4.5	Förorenade områden	23
4.5	Sabotage, kris och risk	24
4.6	Bedömning av risker	25
4.6.1	Konsekvensbedömning	26
4.6.2	Riskmatris	27
4.6.3	Resultat	28
5	Samråd	28
6	Utformning av vattenskyddsområde	29
6.1	Krav och allmän metodik	29
6.2	Arbetsmodell för avgränsning av skyddszoner	29
6.2.1	Beräkningar av grundvattenmagasinets aktiva volym	30
6.3	Avgränsning av vattenskyddsområde för Runtuna vattentäkt	31
6.3.1	Primär skyddszon	33
6.3.2	Sekundär skyddszon	33
6.3.3	Platsspecifika förklaringar och motiv	33
7	Bakgrund till skyddsföreskrifter	35
7.1	Skyddsföreskrifternas syfte	35
7.2	Skyddsföreskrifternas funktion	35
8	Referenser	37

Bilagor

- 1 – Vattenkvalitet Runtuna vattentäkt
- 2 – Sårbarhetskarta
- 3 – Riskanalys
- 4 – Samrådsredogörelse
- 5 – Förslag Runtuna vattenskyddsområde
- 6 – Förslag till vattenskyddsföreskrifter, Runtuna
- 7 – Motiv till vattenskyddsföreskrifter, Runtuna

1 Inledning

1.1 Uppdraget

På uppdrag av Nyköpings kommun har Sweco Sverige AB upprättat föreliggande tekniska underlag med förslag till vattenskyddsområde och föreskrifter för Runtuna vattentäkt.

1.2 Utredningens omfattning och genomförande

Utredningen har omfattat:

- Beskrivning av vattentäkten och geohydrologiska förhållanden
- Avgränsning av tillrinningsområde
- Riskinventering inom tillrinningsområdet
- Genomförande av riskbedömning
- Avgränsning av vattenskyddsområde
- Motiv och framtagande av förslag till vattenskyddsföreskrifter

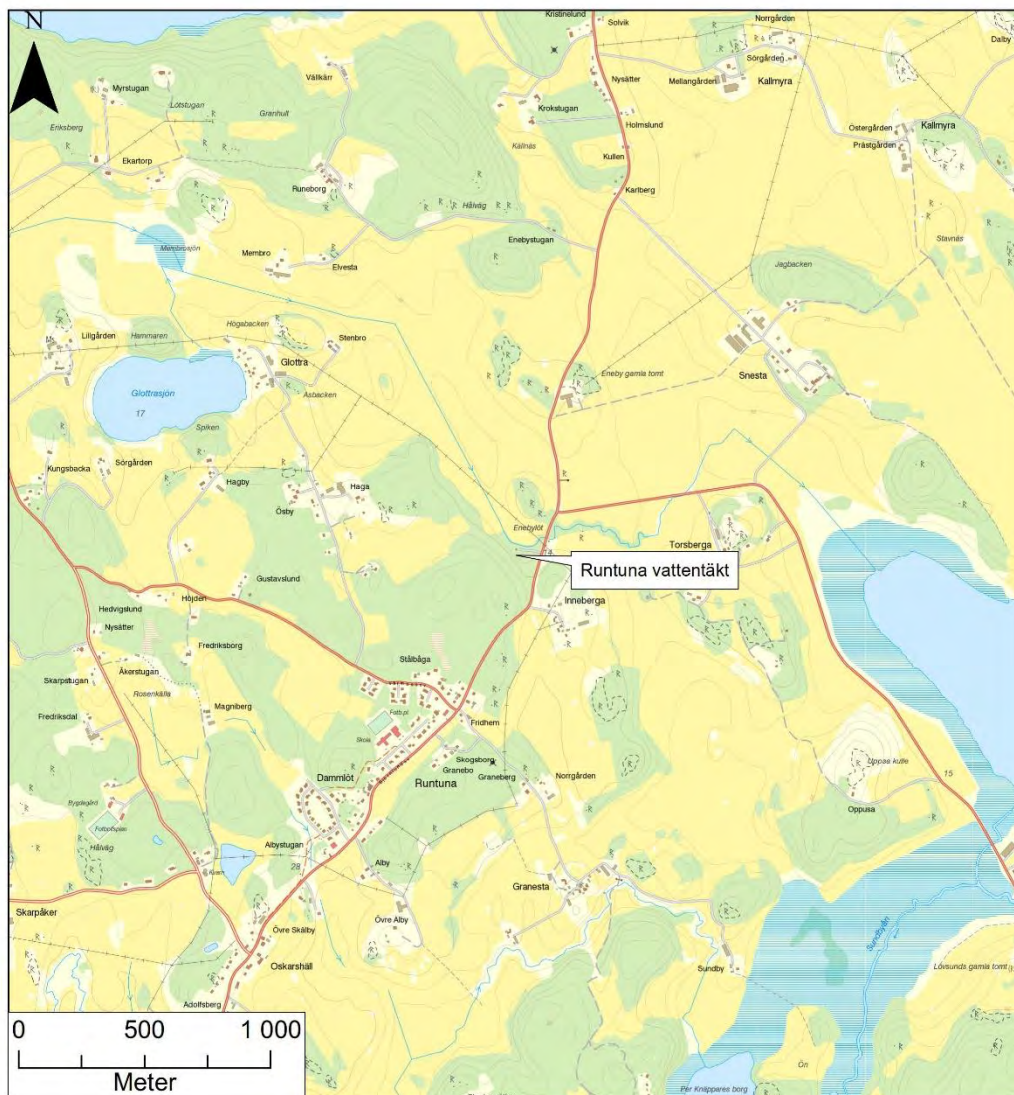
1.3 Syfte och användning av detta tekniska underlag

Detta tekniska underlag ligger till grund för beslut om vattenskyddsområde och föreskrifter. Syftet med den tekniska beskrivningen är inte, och kan inte vara, att utgöra ett fullständigt eller tillräckligt underlag för att bedöma specifika ansökningar om tillstånd enligt vattenskyddsföreskrifterna. Skälen är bl.a. att varje ansökan, verksamhet och plats utgör en unik kombination av detaljerade förutsättningar som i alla varianter inte kan förutses här, samt att detaljeringsgraden är avpassad för att avgränsa vattenskyddsområdet till, och inte inom, fastighetsskala (se bl.a. regeringsbeslut M2002/2170/F/M av 2003-09-04).

2 Runtuna vattentäkt

2.1 Lokalisering

Runtuna vattentäkt är belägen drygt 500 meter norr om Runtuna samhälle i Nyköpings kommun.

Figur 2.1 – Översiktskarta. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet

2.2 Vattenanläggning

Runtuna vattentäkt utgörs av tre brunnar, en anlagd i berg och två i jord. Jordbrunnen BR 1 från 1969 är utformad som en grusfilterbrunn med ett djup på 13,2 m. Jordbrunnen BR

2(37)

RAPPORT
2021-10-27

UTKAST

VATTENSKYDDSOMRÅDE RUNTUNA

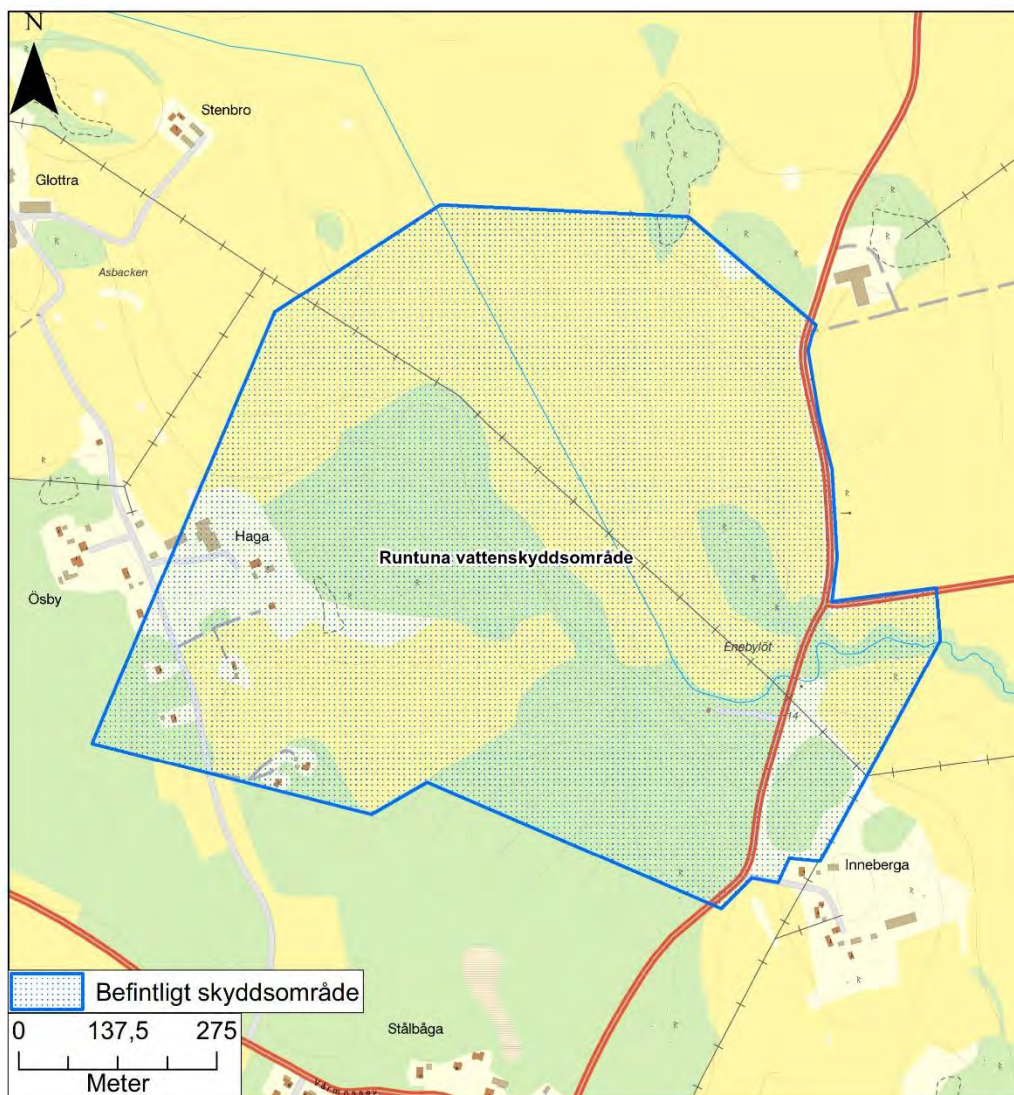
2 från 1982 är 14,1 m djup med två meters filter. Bergbrunnen BR 3 installerades 1990 och är 71 m djup.

Till Runtuna vattentäkt planeras det att borrar en ny brunn för att stärka vattentäktens kapacitet, säkra dricksvattenförsörjningen och öka redundansen.

Från brunnarna vid Runtuna pumpas vattnet till tillhörande vattenverk. I vattenverket finns två sandfilter. Innan distribution passerar vattnet ett UV-ljus och en lågreservoar.

2.2.1 Befintligt vattenskyddsområde

För vattentäkten finns ett befintligt vattenskyddsområde med vattenskyddsföreskrifter fastställt av Länsstyrelsen 1973. Skyddsområdet omfattar brunnsområde samt inre och yttre skyddszon, se Figur 2.2 för skyddsområdets yttre gräns.

Figur 2.2 – Befintligt vattenskyddsområdes yttre gräns för Runtuna vattentäkt. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet

2.3 Reservvattentäkt

Det saknas en reservvattentäkt för Runtuna.

2.4 Vattenbehov

Runtuna vattentäkt försörjer ca 205 personer i Runtuna samhälle med dricksvatten. Under året 2015 var medeluttaget av råvatten (grundvatten) 42 m³/dygn. Maxmånadsvärdet för detta år var 45 m³/dygn.

4(37)

RAPPORT
2021-10-27
UTKAST
VATTENSKYDDSSOMRÅDE RUNTUNA

2.5 Tillstånd

Vattentäkten har inte varit föremål för domstolsprövning varför tillstånd saknas.

2.6 Ägandeförhållanden

Fastigheten Inneberga 5:2, på vilken uttagsbrunnen är belägen, ägs av Nyköpings kommun.

2.7 Markanvändning

Runtuna vattentäkt är belägen i utkanten på ett mindre skogsområde. Generellt domineras landskapet av odlingsmark och ängsmark. Närmaste bebyggelse är beläget ca 250 m sydöst om brunnarna.

Väg 223, Björnlundavägen, löper strax öster om vattentäkten.

2.8 Planförhållanden

2.8.1 Översiktsplan

Kommunfullmäktige fattade 12 december 2017 beslut om att förklara Nyköpings kommuns översiktsplan 2013 för inaktuell. Den nuvarande översiktsplanen och dess fördjupningar gäller dock fram tills att en ny version är beslutad. Den reviderade översiktsplanen beräknas bli antagen under våren 2020.

I nuvarande översiktsplan anges bland annat följande: *"Täkter och förekomster av ändliga naturtillgångar som är av betydelse för kommunens möjlighet till självhushållning av nödvändiga råvarumaterial samt till produktion av dricksvatten ska säkerställas genom skydd eller planläggning"*.

2.8.2 Detaljplaner

Inga gällande detaljplaner finns för brunnsområde och nuvarande vattenskyddsområde. För samhället Runtuna, sydväst om brunnsområdet, finns gällande detaljplaner som syftar till att upplåta mark till bl. a. följande; bostäder, handel, vattenverk småindustri, odlingslotter och transformatorstation.

3 Hydrogeologiska förhållanden

3.1 Topografi

Vattentäkten ligger i ett låglänt område med marknivån 14 - 18 m ö h (RH2000). Inom det låglänta området finns flera uppstickande höjder. Söder om brunnarna är markytan betydligt högre och mer kuperad med en nivå på mellan 30 och 40 m ö h.

3.2 Nederbörd

Årsmedelnederbörden vid Runtuna vattentäkt har för perioden 1981 - 2010 uppmätts till ca 650 mm. Evapotranspirationen i området uppgår till ca 420 mm/år och den effektiva nederbörden kan uppskattas till ca 220 mm/år (SMHI, Vattenwebb). Detta medför en årsavrinning, tillgänglig för grundvattenbildning, i området på ca 220 mm/år.

Rodhe et. al. (2004) har beräknat grundvattenbildningen i morän omkring Nyköpings kommun till 150 - 225 mm/år och för fint material mellan 75 - 150 mm/år.

3.3 Geologi

Jord

Vattentäkten har anlagts i ett område med glaciala- och postglaciala leror i markytan vilka överlagrar morän. Höjderna runt vattentäkten består av berg och morän, se Figur 3.1. Strax nordväst om vattentäkten utgörs de yttigaste jordarterna av torv och gyttjelera vilket troligtvis överlagrar mäktiga lager med glaciala leror och morän.

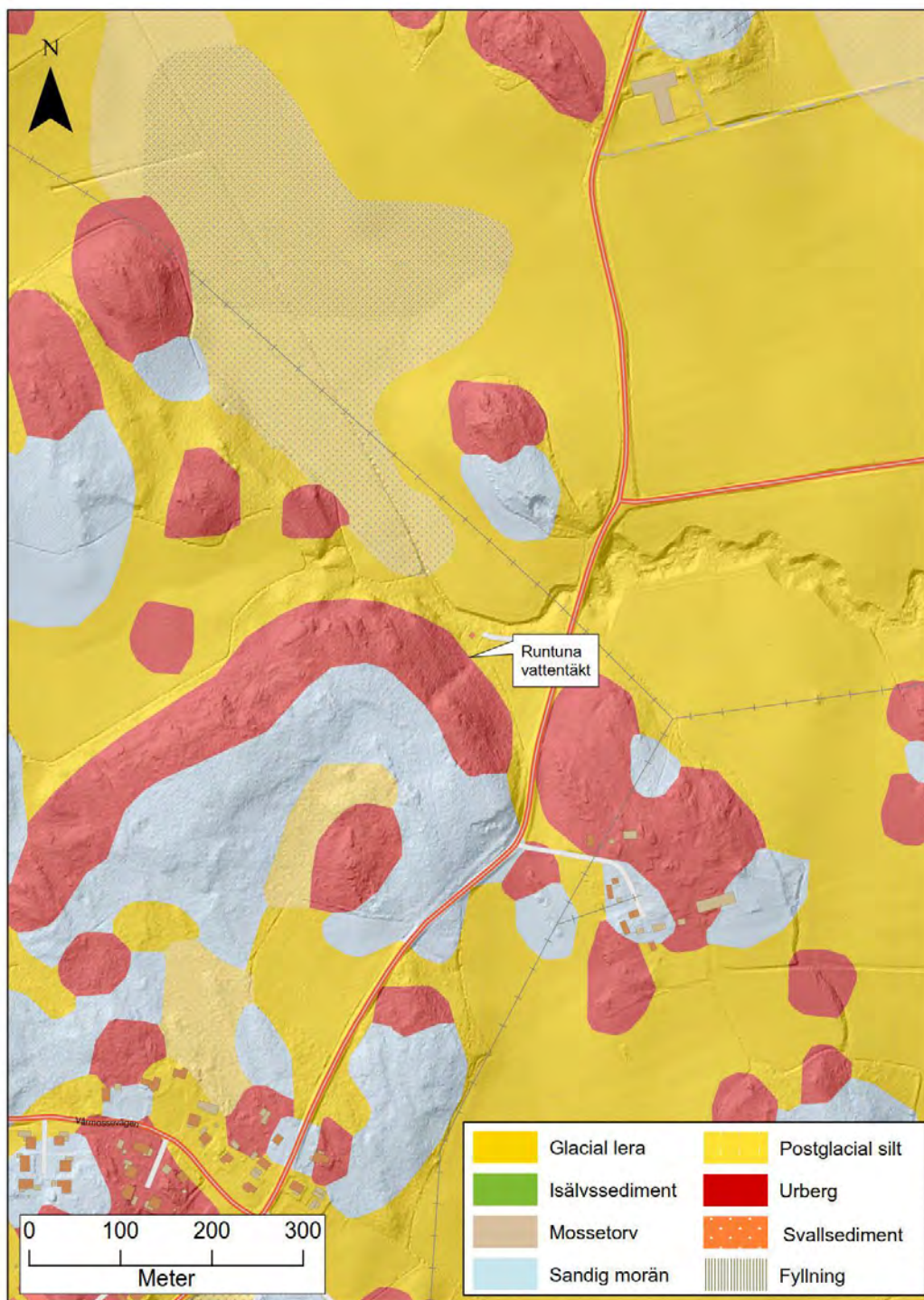
Jorddjupet varierar vid vattentäkten, med större mäktighet i sänkorna och tunnare jordlager uppe på höjderna. Enligt SGUs jorddjupskarta är jorddjupet just vid uttagsbrunnarna i jord 1-3 m. Enligt borrprotokoll från Rb8101 är jorddjupet vid brunnarna ca 14 meter och jordlagerföljden består av lera och silt ovan en sandig grusig morän, se Tabell 3.1 (VIAK, 1982).

Tabell 3.1 – Borrprotokoll för grundvattenrör Rb8101 vilket troligtvis korrelerar väl till jordlagerföljden vid uttagsbrunnen.

Djup [m u my]	Jordart
0-9	Le
9-11,5	leSi
11,5-14,1	sigrSa
14,1-	Berg

6(37)

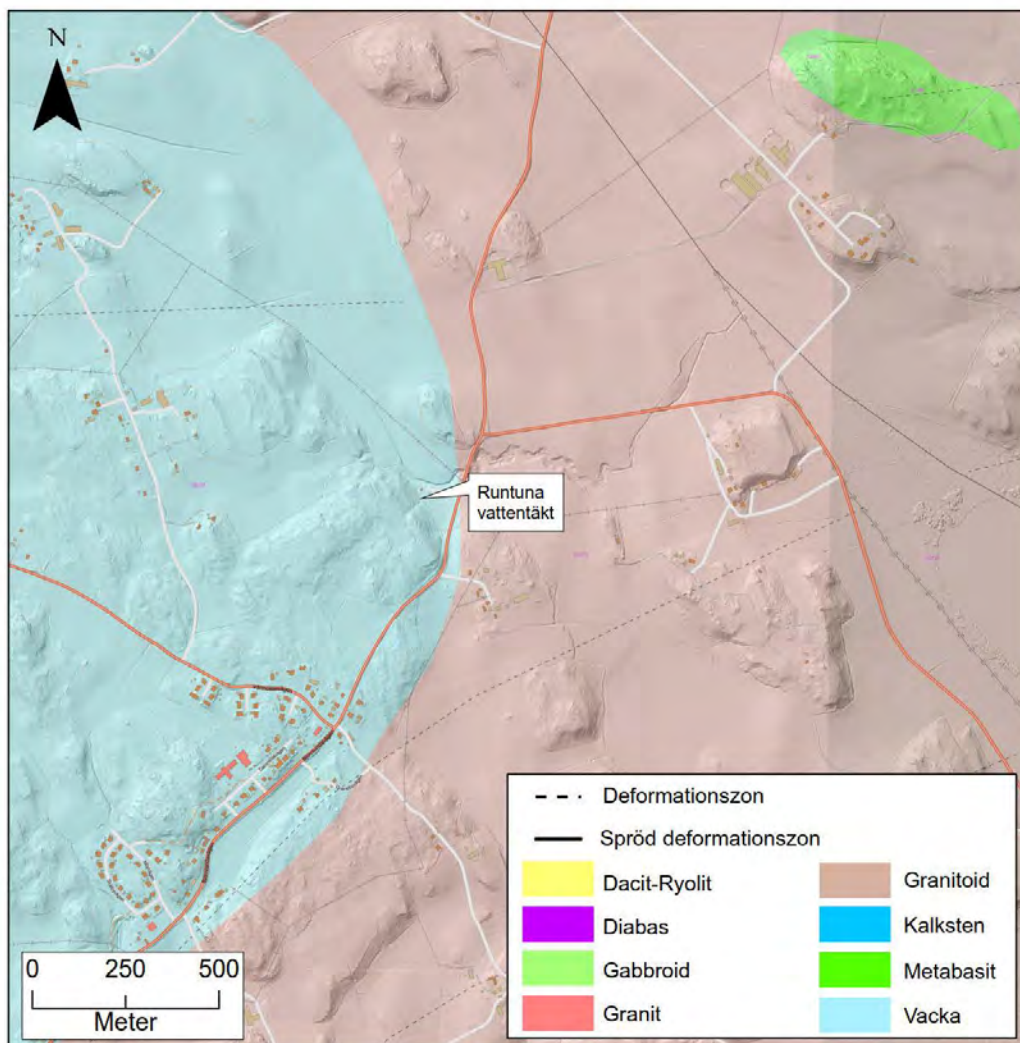
RAPPORT
2021-10-27
UTKAST
VATTENSKYDDSSOMRÅDE RUNTUNA

Figur 3.1 – Jordartskarta över området kring Runtuna vattentäkt. Bakgrundskarta ©SGU.

Berg

Berggrunden i området är kristallin och består främst av graniter, granitoider och vacka, se Figur 3.2. Två lokala deformationsriktningar uppträder i terrängen, en öst-västlig och en nordväst-sydostlig. Enligt SGU:s berggrundskarta finns inga identifierade strukturer nära vattentäkten.

Figur 3.2 – Berggrundskarta över området kring Runtuna vattentäkt. Bakgrundskarta: ©SGU.

3.4 Ytvatten

Vattentäkten ligger inom Svärtaåns huvudavrinningsområde. Vattentäkten passeras av en bäck som rinner från väst till öst, med vatten från bl.a. Glottrasjön vilken är belägen strax väster om vattentäkten. Bäckens mynnar på östra sidan vattentäkten i sjön Runnviken, belägen ca 1 km från Runtuna vattentäkt.

8(37)

RAPPORT
2021-10-27
UTKAST
VATTENSKYDD SOMRÅDE RUNTUNA

3.5 Grundvatten

Brunnarna utnyttjar två olika grundvattenmagasin, jord och berg. Jordbrunnarna tar sitt vatten från det grundvattenmagasin som finns i moränlagret belägen under ca 11 meter lera och silt. Detta grundvattenmagasin har avgränsats av SGU, se Figur 3.3 och utgörs sannolikt av relativt grov morän. Grundvattenmagasinets mäktighet är ca 3 meter. Enligt SGU har det en kapacitet på 1 - 5 l/s.

Bergbrunnens djup är inte känt, brunnen tar sitt vatten från de sprickzoner som finns i den kristallina berggrunden. Vilken kapacitet en berggrund har är beroende av sprickzonernas karaktär och hur de hänger samman med varandra.

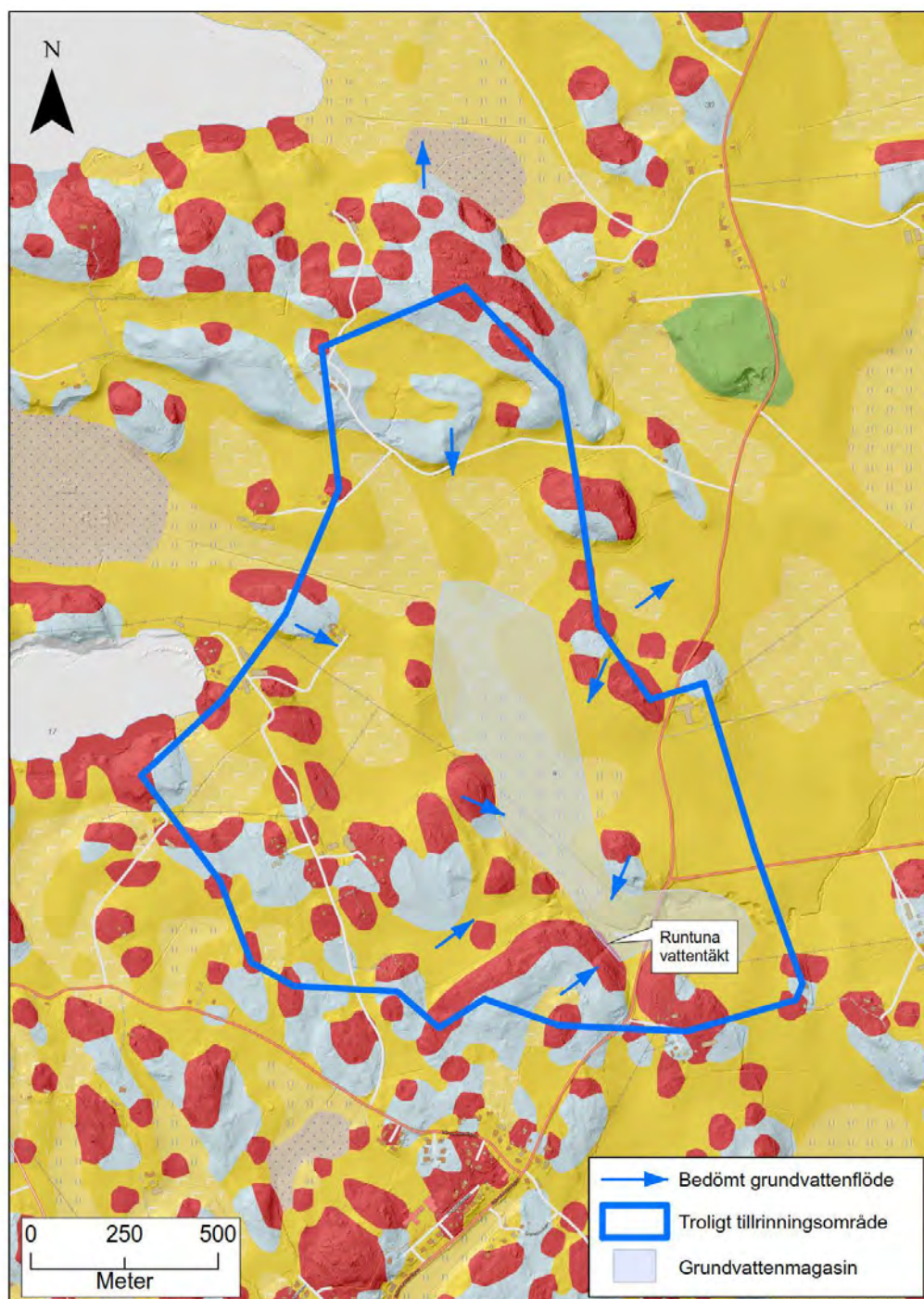
Grundvattenbildningen till grundvattenmagasinen i jord och berg sker huvudsakligen inom de höjdområde där morän och berg går i dagen.

Grundvattennivån i jord vid Runtuna vattentäkt ligger ca 2 - 4 m under markytan. Det medför att trycknivån i det undre grundvattenmagasinet ligger i det tätande lerlagret och att det finns ett uppåtriktat grundvattentryck.

3.6 Tillrinningsområde och strömningsriktning

Det är mycket svårt att avgränsa ett tillrinningsområde för en bergborrad brunn eftersom sprickzonernas utbredning och hur de hänger samman är svåra att reda ut. Någon bedömning av tillrinningsområdets utbredning i berg har därför inte gjorts.

I Figur 3.3 redovisas bedömt troligt tillrinningsområdet för grundvatten i jord. Tillrinningsområdet är utarbetat efter ytvattendelare som även bedömts utgöra grundvattendelare i jord då grundvattennivåer i jordlagren generellt följer topografin. Vattentäkten är belägen vid foten av ett berg och moränområde. Grundvattnet torde därför strömma mot vattentäkten från högre belägna områden.

Figur 3.3 – Troligt tillrinningsområde för grundvatten i jord och bedömda strömningsriktningar för grundvatten i jord i området kring Runtuna vattentäkt. Grundvattenmagasinet som jordbrunnen i Runtuna vattentäkt använder sträcker sig huvudsakligen i nordvästlig riktning från vattentäkten. Bakgrundskarta: ©SGU.

10(37)

RAPPORT
2021-10-27
UTKAST
VATTENSKYDDSOmrÅDE RUNTUNA

repp001.docx 2015-10-05

3.7 Vattentäktens sårbarhet

Sårbarhet betecknar markens och vattnets känslighet för att påverkas av en förorening, eller brist på förmåga att reducera en förorenings farlighet under transporten i mark och vatten.

I området kring Runtuna vattentäkt består de ytligaste jordarterna främst av morän och lera.

Lera har mycket låg genomsläpplighet för vatten, vilket innebär att eventuella föroreningar i områden med lera sannolikt inte infiltrerar alternativt infiltrerar och perkolerar mycket långsamt. Merparten av föroreningarna rinner i stället av på markytan. Grundvattnets sårbarhet i dessa områden är således relativt låg. I områden där lerorna är tunna och av torrskorpekaraktär är dock sårbarheten högre, eftersom torrskorpeleeror kan ha en betydande genomsläpplighet.

Morän är mer genomsläpplig än lera, men har ändå vanligtvis låg genomsläpplighet. Grundvattnets sårbarhet i områden med morän i dagen bedöms därför som måttlig.

Där berget går i dagen beror sårbarheten främst av om det förekommer sprickzoner i markytan. Om sprickzoner förekommer bedöms sårbarheten för grundvattnet i berggrunden som mycket hög.

Sårbarheten har delats upp i fem klasser, *Mycket låg* till *Mycket hög*. I tabell 3.2 nedan redovisas klassningssystem för olika jordarter. Sammansättningen och kornstorleken av fyllnadsmaterial är okänt men redovisas som *Måttlig*. I Bilaga 2 redovisas kartmaterial med grundvattenmagasinets sårbarhet, bedömd utifrån jordartskartan.

Tabell 3.2 – Bedömning av jordarters sårbarhet.

Jordart	Sårbarhet	Klass
Isälvs sediment, sand	Mycket hög	5
Svalls sediment, grus	Hög	4
Postglacial sand/ finsand	Hög	4
Urberg	Måttlig	3
Morän	Måttlig	3
Fyllning	Måttlig	3
Mossetorv/ Kärrtorv	Låg	2
Gyttjelera (eller lergyttja)	Låg	2
Silt	Låg	2
Lera	Mycket låg	1

3.8 Vattenkvalitet

I Bilaga 1 redovisas en sammanställning av analysresultat från provtagningar av råvattnet från brunnarna under åren 2011–2018. Resultaten jämförs med Livsmedelsverkets gränsvärden för dricksvatten (SLVFS 2001:30).

Råvattnet uppvisar generellt sett en medelgod kvalitet med något förhöjd turbiditet, färgtal samt pH runt 7,3–7,8 i de tre brunnarna. Konduktiviteten är ca 40 mS/m och alkaliniteten ca 180 mg HCO₃/l.

Järn- och manganhalten är något förhöjda i alla tre brunnarna. Halten aluminium är även något förhöjd i råvattenbrunn 2 (ett tillfälle).

Radonhalten i råvattnet är låg (ett tillfälle, råvattenbrunn 1 och 2).

Det föreligger dock vissa problem med mikroorganismer som legat över riktvärdet för *Tjänligt med anmärkning* vid flertal tillfällen. I råvattenbrunn 1 har det även påvisats Koliforma bakterier i råvattnet som vid ett tillfälle även varit över riktvärdet för *Otjänligt*.

Inga bekämpningsmedel har detekterats i vattnet.

Mellan 2016 och 2018 har den totala alfa-aktiviteten analyserats tre gånger. Halten varierade mellan 0,10 bq/l och 0,22 bq/l.

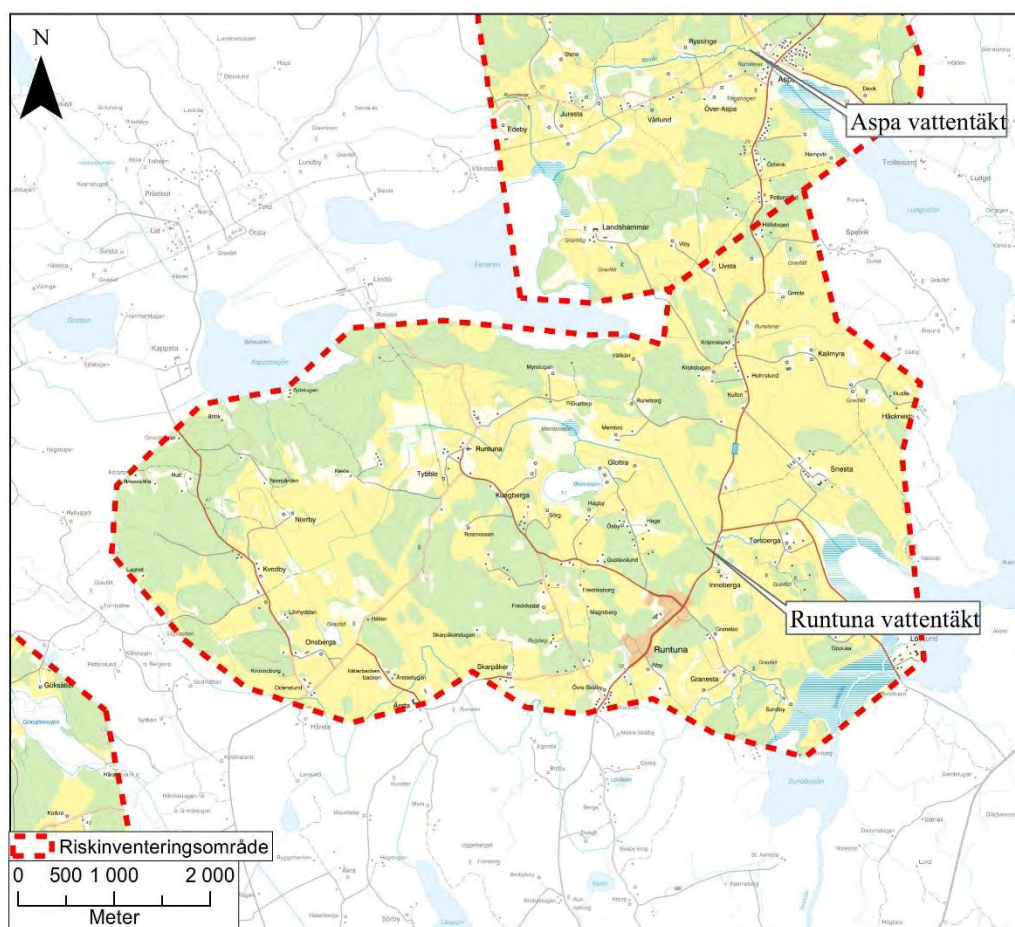
12(37)

RAPPORT
2021-10-27
UTKAST
VATTENSKYDDSOMRÅDE RUNTUNA

4 Risker för vattentäkten

4.1 Riskinventeringsområde

En riskinventering ska, enligt handboken om vattenskyddsområde, genomföras inom hela tillrinningsområdet. Riskinventeringen för Runtuna utfördes i ett tidigt skede då tillrinningsområdet ännu inte var klarlagt. Av den anledningen valdes att genomföra riskinventeringen i ett relativt stort område runt vattentäkten för att säkerställa att inga delar missades. I Figur 4.1 nedan redovisas riskinventeringsområdets utbredning.

Figur 4.1 – Riskinventeringsområde för Runtuna vattentäkt. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

4.2 Underlag

Uppgifter om befintliga riskkällor/riskobjekt har i huvudsak erhållits från Miljökontoret i Nyköpings kommun. Information har även hämtats från Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen och Trafikverket. Uppgifterna har varierat i detaljeringsgrad och hänsyn bör tas till att vissa riskkällor ej ligger på rätt plats eller att riskkällornas omfattning ej tagits hänsyn till. Vid riskanalysen eller inventeringen har hänsyn t.ex. inte tagits till storlek på cistern.

13(37)

Antalet enskilda avlopp har uppskattats genom att anta att alla hus utanför kommunalt verksamhetsområde har enskilt avlopp, vilket med största sannolikhet är en överskattning, eftersom även icke bostadshus markerats såsom lador/garage etc. Platsbesök genomfördes vid vattentäkten den 16 april 2019 för att komplettera och verifiera erhållet underlag.

4.3 Utsläpp av föroreningar

Förorenade ämnen, är antingen kemiska, mikrobiella eller fysiska.

Kemiska ämnen förorenar genom att ändra vattenkemin och därmed också påverka halter av kemiska ämnen i vattnet. Vid en viss halt, som är olika för olika ämnen, överskrids riktlinjer och gränsvärden och kan därmed medföra en risk för människors/djurs hälsa och/eller för ekosystem.

Mikrobiella föroreningar består av virus och parasiter och förorenar genom att finnas i vattnet och kan vid gynnsamma förhållanden växa till. Mikrobiella föroreningar i vattnet kan göra människor och/eller djur sjuka.

Fysiska ämnen utgörs av partiklar (av t.ex. växtrester och jord) som påverkar vattnets kvalitet genom att finnas i vattnet. Vid en viss halt, som är olika för olika ämnen, överskrids riktlinjer och gränsvärden vilket kan medföra en risk för människors/djurs hälsa och/eller för ekosystem.

Riskkällor kan medföra utsläpp av en eller flera av de tre typerna, t.ex. kan enskilda avlopp innebära både att vattnets kemi ändras och att mikrobiella föroreningar tillförs till vattnet.

Vid utsläpp av flera olika sorters föroreningar uppstår ibland en så kallad cocktail-effekt som innebär att förekomsten av ett ämne gör ett tidigare relativt "ofarligt" ämne skadligt. Detta beror oftast på att ämnen blandar sig kemiskt och skapar ett tredje ämne som kan vara mer toxiskt än de två ursprungsämnena. Cocktail-effekter är dels svåra att förutse utan fullständig kemisk information och oftast ännu svårare att spåra till sina respektive källor. Risker för cocktail-effekter tas rent praktiskt om hand av reglering av utsläpp från främst industrier och dagvatten, och kräver kompetens och kunskap av tillståndsmyndigheten för att riskminskning ska kunna uppnås.

4.3.1 Spridning av föroreningar

En förorening kan tillföras mark eller vatten på olika sätt. Själva tillförseln kan ske antingen i en avgränsad punkt eller mer diffust, utspritt över ett större område. Tidpunkten då tillförseln sker kan antingen vara tillfällig eller kontinuerlig, d.v.s. ske mer eller mindre konstant. Tillfälliga utsläpp är tidsbegränsade som t.ex. en olycka eller förorening från ett upplag av snö. Kontinuerliga utsläpp (t.ex. utsläpp från enskilda avloppsanläggningar) sker inte konstant, men utsträckt över en lång period. De går inte att härleda till en specifik tidpunkt. Ett punktutsläpp, t.ex. industri eller avloppsreningsverk, sker vid en specifik plats. Läckage och avrinning av bekämpningsmedel från åkrar sker diffust

14(37)

RAPPORT
2021-10-27
UTKAST
VATTENSKYDDSSOMRÅDE RUNTUNA

eftersom ämnet ligger på eller i jorden och lakas ut eller spolas av. Spridningen sker från ett större område och kan därmed inte härledas till en punkt.

4.4 Riskinventering

4.4.1 Bebyggelse

Överallt där människor bor och vistas förekommer flera potentiella hot för en nedströms belägen vattentäkt. Risker är dels förknippade med boende, och dels med olika typer av verksamheter och företeelse som förekommer inom bebyggda områden. Riskkällor relevanta för bebyggelse nära råvattenintaget beskrivs nedan.

Samlad bebyggelse finns i Runtuna samhälle, ca 500 m söder om vattentäkten utanför det troliga tillrinningsområdet. Inom det troliga tillrinningsområdet förekommer det endast några enstaka enskilda hus och gårdar, se Figur 4.2.

Nedan beskrivs de riskkällor som förknippas med bebyggelse.

Foto 4.1 – Utsikt från vattentäkten.

Cisterner

Oljecisterner används för uppvärmning av hus och byggnader. Förvaringen av oljecisterner för uppvärmning sker vanligtvis inomhus. Utsläpp av petroleumprodukter

förknippade till uppvärmning av hus och byggnader kan ske vid kontinuerligt läckage från bristfällig cistern, spill eller olycka vid påfyllning och transport. Även vid mycket låga halter av petroleumprodukter i dricksvatten kan det ge uttryck i form av förändrad smak och lukt. Utsläpp från cistern skulle kunna vara både *bristande* och *olycka*.

Inom riskinventeringsområdet finns 16 stycken cisterner utspridda över hela området. Inom det troliga tillrinningsområdet finns två cisterner registrerade, se Figur 4.4.

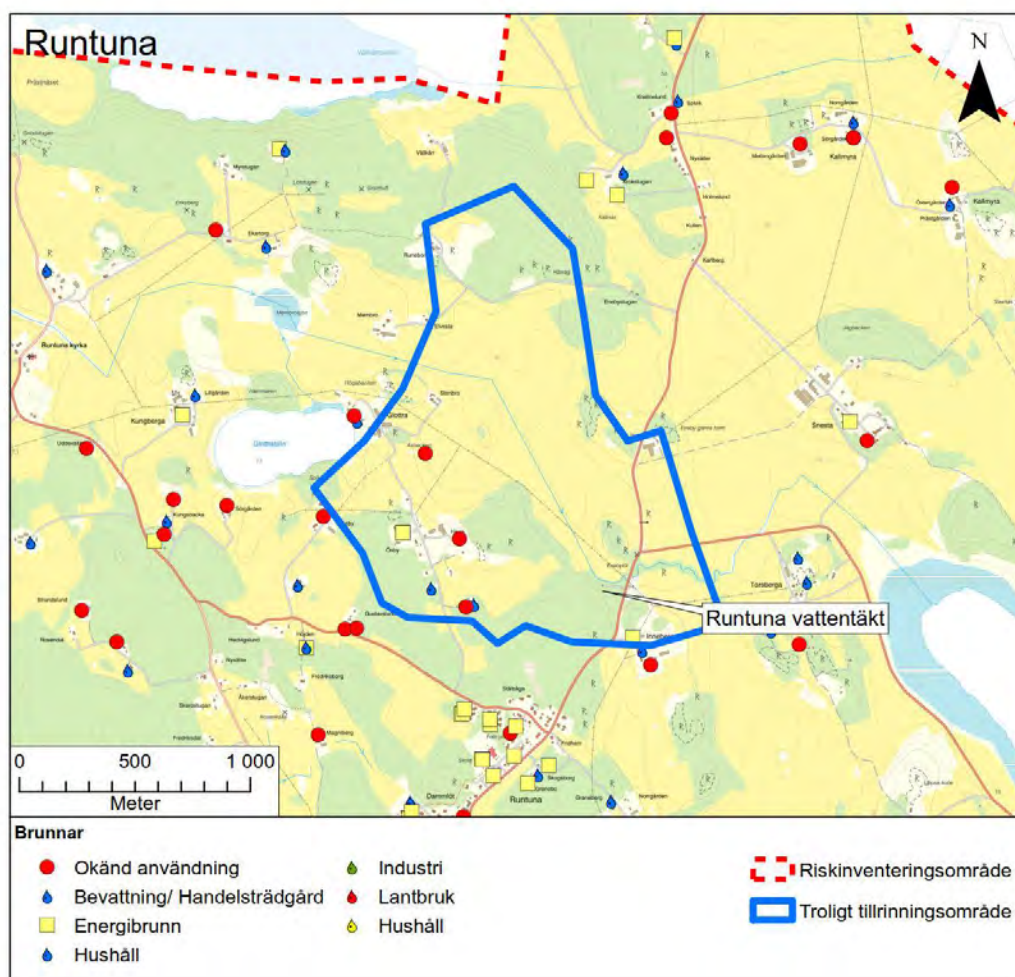
Energianläggningar och vattentäkter

Det är främst energianläggningar i berg och jord som får anses utgöra en risk för vattentäkten. Risken med denna typ av anläggning är till större delen förknippad med arbetet med installation av energibrunnen där nya kontaktvägar för grundvattnet skapas samt kollektorvätskan. I och med att vattentäkten till stor del består av leriga jordarter kan lerlagren utgöra ett skyddande lager för att ytvatten kan tränga ned i marken och nå grundvattnet. Vid anläggning av energibrunnar kan detta skyddande lerlager punkteras och skapa en spridningsväg för föroreningar ned till jordlagren och eller berggrunden.

Enligt uppgifter från Sveriges Geologiska Undersökning brunnsarkiv (SGU, 2019. Brunnsarkiv) finns det 44 enskilda vattentäkter, 72 energibrunnar med bergvärme inom riskinventeringsområdet. Utöver dessa finns även 35 andra brunnar med okänt användningsområde, se Figur 4.2. Endast ett fåtal av dessa finns inom det troliga tillrinningsområdet.

16(37)

RAPPORT
2021-10-27
UTKAST
VATTENSKYDDSOMRÅDE RUNTUNA

Figur 4.2 – Enskilda vattentäkter och energibrunnar inom riskinventeringsområdet. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

Enskilda avlopp

Från enskilda avlopp kan utläckage av vatten med höga halter näringsämnen och bakterier ske, särskilt om avloppsanläggningarna saknar fullständig behandling.

Inom riskinventeringsområdet bedöms det finnas ca 155 hus i området som antas ha enskilt avlopp.

Analysresultaten från Runtunas råvatten tyder inte på någon tydlig påverkan från enskilda avlopp; ammonium (<0,13 mg/l), nitrat (<0,1 mg/l), nitrit (<0,007 mg/l) och fosfat (<0,1 mg/l) däremot har vattentäkten haft problem med odlingsbara mikroorganismer och Koliforma bakterier vilket ofta kan härledas till kontrakt mellan ytvatten och mark med brunn.

Dagvattenhantering

Dagvatten är det vatten som rinner av från tak, gator, parkeringsytor, vägar och andra hårdgjorda ytor. Föroreningsgraden i dagvattnet varierar beroende på vilken typ av ytor som avvattnas och hur avledningen sker. Dagvatten kan bland annat innehålla höga halter av tungmetaller, petroleumprodukter m.m.

Runtuna samhälle har troligtvis ett dagvattensystem. Övriga mindre orter och övriga enskilda hus har förmodligen inte dagvattensystem utan vattnet infiltrerar direkt ned i mark.

Ledningsnät

Mark och vatten kan påverkas genom läckage från ledningar med dag- och spillvatten samt vid bräddning. Föroreningsgraden i vattnet kan variera beroende på vilka ytor som avvattnas och hur avledningen i ledningsnätet sker.

Fordonstvätt

Fordonstvätt på garageuppfarter eller ute på gatan innebär att de föroreningar som finns i tvättvattnet transporteras direkt till vattendrag via dagvattensystemet. I tvättvatten finns dels de bilvårdsprodukter som används och dels föroreningar från bilen och däckens. Bilvårdsmedlen, t.ex. avfettningsmedel, innehåller ofta lösningsmedel och tensider. Tvättvattnet kan också innehålla olja, bränslerester, vägmateriel och ftalater samt tungmetaller som bly, kadmium och krom. Tvättvattnet är därför skadligt för människor och för miljön.

4.4.2 Jord- och skogsbruk

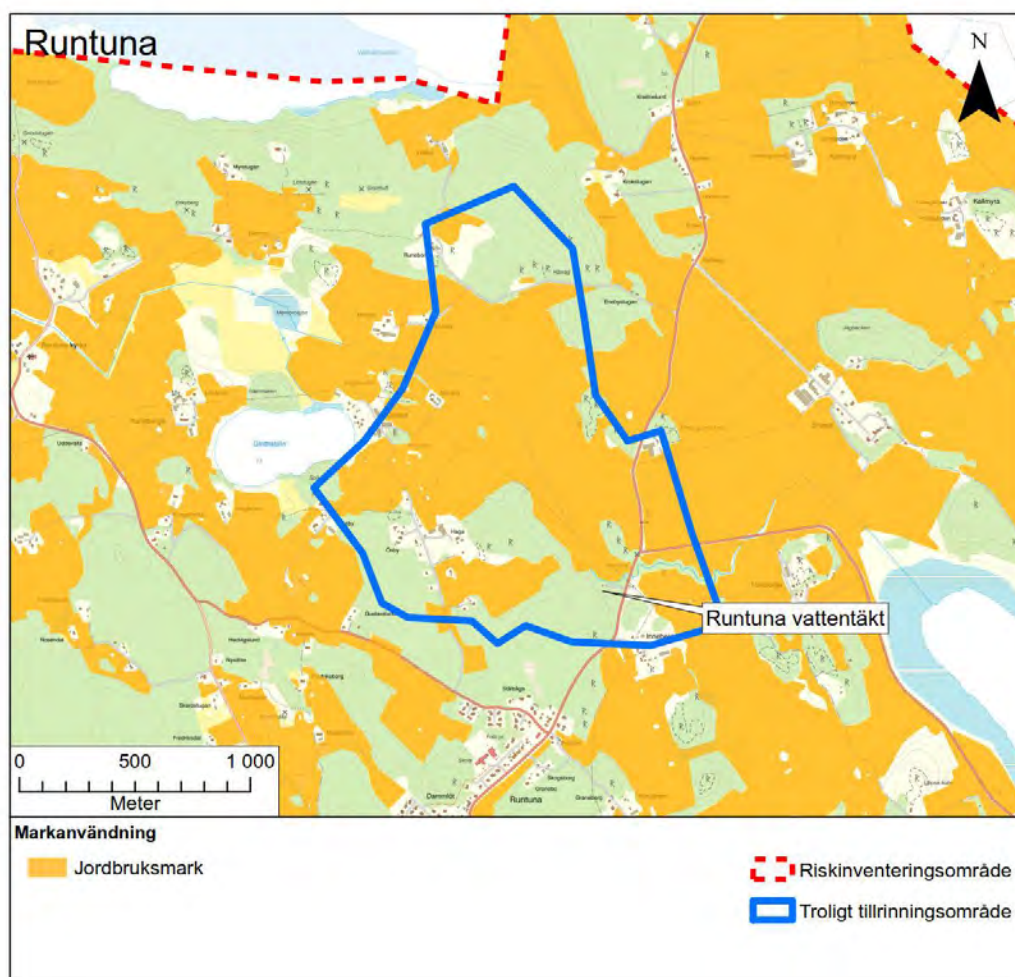
Markanvändningen i anslutning till vattentäkten består av skogsmark och jordbruksmark. Inom det troliga tillrinningsområdet består markanvändningen av ca 61 % jordbruksmark och 31 % skogsmark, resterande ytor motsvaras av 8 % öppna ytor.

Jord- och skogsbruk kan i olika delar av verksamheten medföra en risk för grundvattenförorening. Inom jordbruket är det främst spridning av bekämpningsmedel och gödselmedel som kan orsaka försämrade vattenkvalitet. Skogsbruket kan försämra vattenkvaliteten främst genom näringsläckage och markskador vid avverkning. Även spill och läckage av petroleumprodukter utgör en risk.

Analysresultaten från Runtunas råvatten tyder inte på någon tydlig påverkan från jord- och skogsbruk; ammonium (<0,13 mg/l), nitrat (<0,1 mg/l), nitrit (<0,007 mg/l) och fosfat (<0,1 mg/l) däremot har vattentäkten haft problem med odlingsbara mikroorganismer och Koliforma bakterier vilket ofta kan härledas till kontrakt mellan ytvatten och mark med brunn.

18(37)

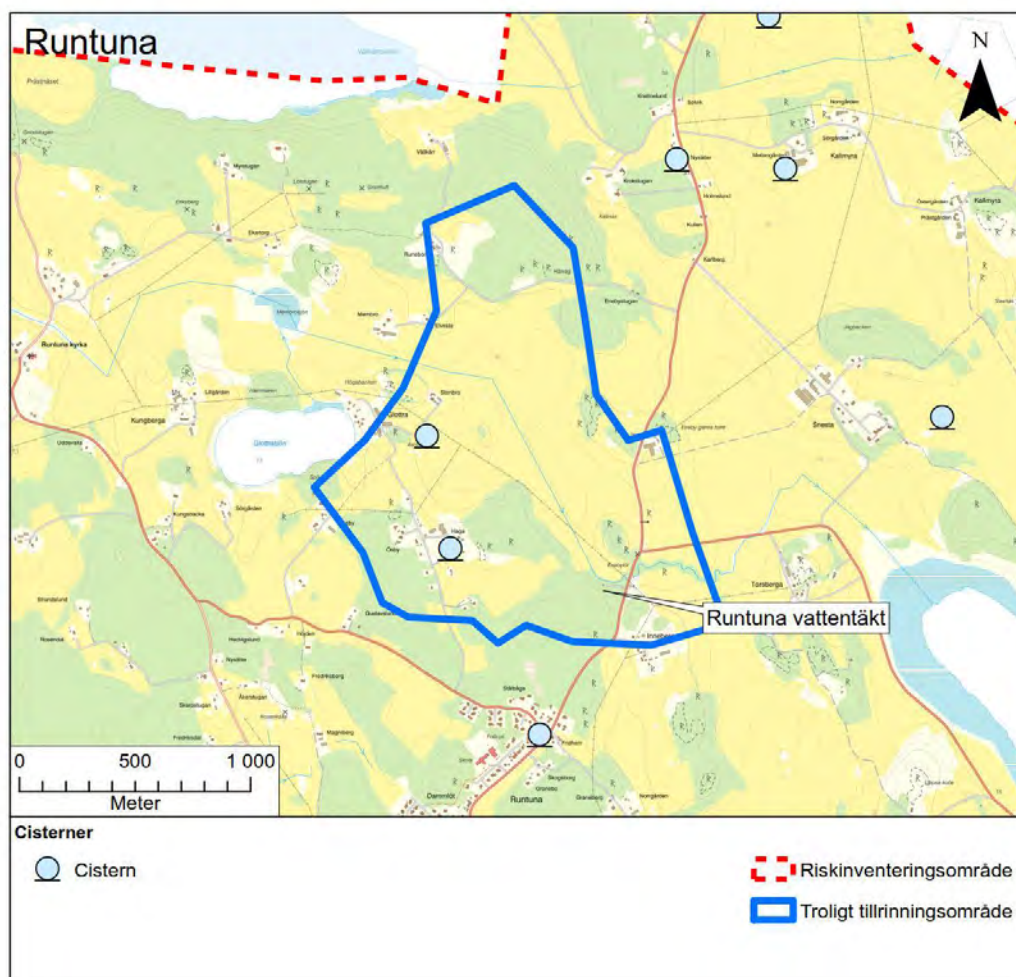
RAPPORT
2021-10-27
UTKAST
VATTENSKYDDSSOMRÅDE RUNTUNA

Figur 4.3 – Jordbruksmark inom riskinventeringsområdet för Runtuna vattenverk. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

Cisterner och mobila tankar

Oljecisterner och mobila tankar jord- och skogsbruk används vanligen till tankning av arbetsfordon och maskiner. Risk för läckage av petroleumprodukter till mark och vattendrag finns t.ex. vid överfyllning, skada på cisterner i samband med påkörning eller transport samt rostangrepp. Inom det troliga tillrinningsområdet för Runtuna vattentäkt finns två registrerade cisterner.

Figur 4.4 – Cisterner inom riskinventeringsområdet för Runtuna vattenverk. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

Näringsämnen

Det finns huvudsakligen två typer av gödselmedel; kemiskt framställd handelsgödsel och naturgödsel. Spridning och annan hantering, såsom lagring, av växtnäringsämnen kan ge ett näringsläckage av främst kväve och fosfor till intilliggande vattendrag. Naturgödsel utgör en risk genom dess innehåll av mikrobiella föroreningar. Även spridning av slam från reningsverk eller enskilda reningsanläggningar på jordbruksmark kan utgöra en risk för spridning av mikrobiella föroreningar till grundvatten.

Vid jordbruk med inriktning mot djurhållning kan det ske läckage av näringsämnen och bakterier.

Marken strax intill brunnarna brukas, se Foto 4.2.

20(37)

RAPPORT
2021-10-27
UTKAST
VATTENSKYDDSSOMRÅDE RUNTUNA

I de råvattenbrunnar som analyserats har det vid flertal tillfällen detekterats vissa problem med mikroorganismer som varit över riktvärdet för *Tjänligt med anmärkning*. Det har även påvisats Koliforma bakterier i råvattnet, som vid ett tillfälle även varit över riktvärdet för *Otjänligt*.

Bekämpningsmedel

Vissa tillåtna bekämpningsmedel har beaktansvärd toxicitet, vilket gör att de kan komma att utgöra en allvarlig risk för försämrade vattenkvalitet. Inte bara spridning utan även annan hantering av bekämpningsmedel utgör en riskkälla. Bekämpningsmedel används inom jordbruk, men även till viss del inom skogsbruk. Inom skogsbruk är det främst vattenslagning av plantor som behandlats med bekämpningsmedel som utgör en risk.

Enligt uppgift från miljökontoret i Nyköping sprids bekämpningsmedel troligtvis på alla jordbruksmarker. Provtagning av bekämpningsmedel i råvattenbrunnarna i området har skett vid två tillfällen, i december 2017 och i december 2018. Analysresultatet påvisar inga förhöjda koncentrationer av bekämpningsmedel i råvattnet.

Foto 4.2 – Brunnarna ligger i nära anslutning till jordbruksmark.

4.4.3 Vägar och transporter

Vägtrafik

Väg 223 passerar genom närområdet, ca 100 meter från vattentäkten. Medeldygnstrafiken på väg 223 är ca 1 222 fordon varav ca 86 utgörs av tungtrafik. Högsta tillåtna hastigheten på vägen är 70 km/h (Trafikverket 2019).

Vägar kan utgöra ett hot mot vattentäkten dels genom kontinuerliga utsläpp av salt, bilavgaser, oljespill, däckslitage, spridning av bekämpningsmedel, vägbaneslitage mm, dels genom utsläpp av t.ex. petroleumprodukter i samband med olyckor.

Risker förknippade med vägar och transporter utgörs av förorenat vägdragvatten, vägsalt samt olyckor med farligt gods eller med tung trafik.

Analysen på råvattnet har inte påvisat några högre halter natrium eller kloridhalterna som kan tyda på påverkan från vägdragvatten.

Järnväg

Inga järnvägar berör riskinventeringsområdet för Runtuna vattentäkt.

4.4.4 Miljöfarlig verksamhet och industriområden

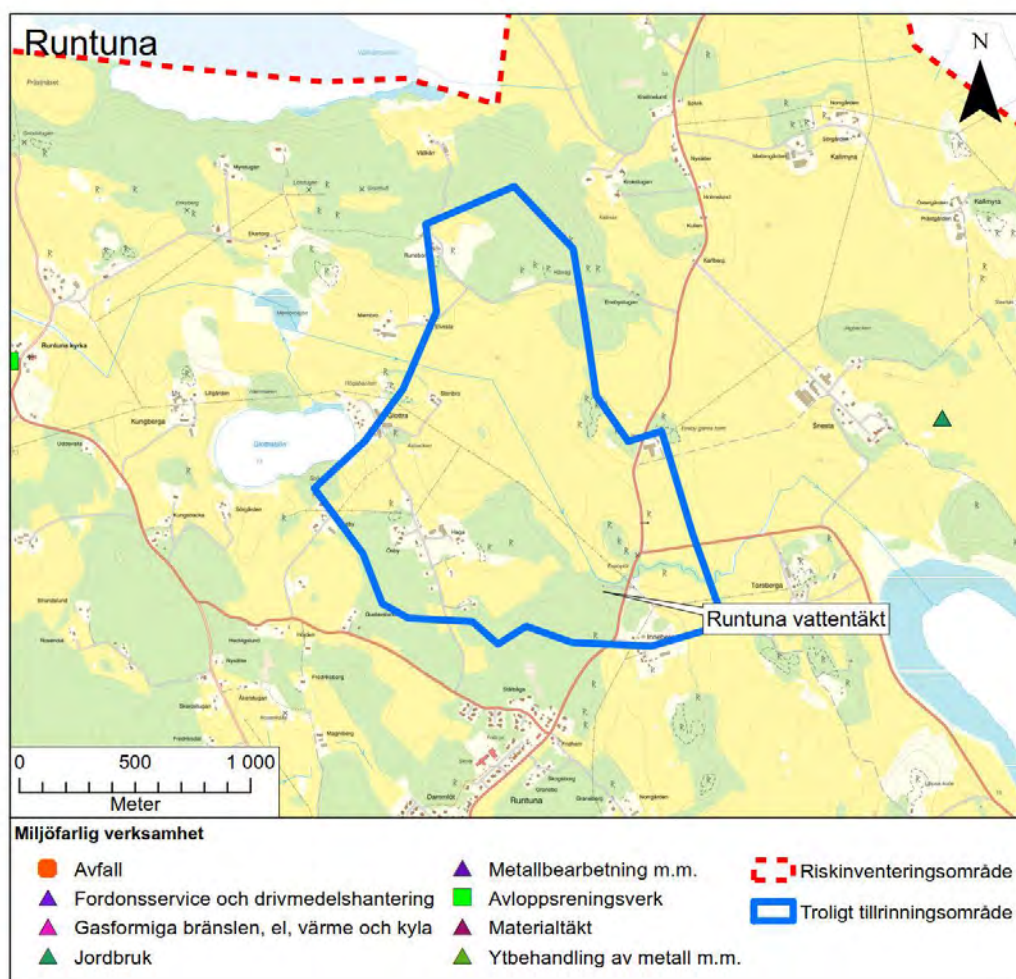
Registrerade miljöfarliga verksamheter

De verksamheter som omfattas av begreppet miljöfarlig verksamhet är bl.a. industrier och täkter. Att en verksamhet i Miljöbalken definieras som en miljöfarlig verksamhet innebär inte nödvändigtvis att den därmed är farlig för människors hälsa eller miljön utan anger endast att den ska omfattas av Miljöbalkens regler om miljöfarlig verksamhet. De risker som vanligtvis förknippas med miljöfarliga verksamheter är olyckor inom verksamheten där giftiga ämnen läcker ut som kan kontaminera yt- och grundvattnet, cisterner, avlopp, dagvatten, uppställning av fordon samt tvätt av fordon.

Inom inventeringsområdet finns sju stycken verksamheter som klassificeras som miljöfarliga verksamheter. Tre av verksamheterna inriktar sig på jordbruk, se rubrik 4.4.2 Jord-och skogsbruk. De andra miljöfarliga verksamheterna som noterades i området är tre avloppsreningsverk och en verksamhet inom avfall. Ingen av de registrerade miljöfarliga verksamheterna ligger inom det troliga tillrinningsområdet i jord, se Figur 4.5.

22(37)

RAPPORT
2021-10-27
UTKAST
VATTENSKYDDSSOMRÅDE RUNTUNA

Figur 4.5 – Miljöfarliga verksamheter inom riskinventeringsområdet för Runtuna. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

Materialtäkter och markarbeten

Materialtäkter och markarbeten ökar grundvattenmagasinets sårbarhet eftersom jordlager/berg avlägsnas och avståndet från markytan till grundvattenytan minskar. Eftersom markvegetation avlägsnas och den omättade zonens mäktighet reduceras kan grundvattnets kvalitet förändras. Vidare används och lagras ofta petroleumprodukter vid materialtäkter och markarbeten. I nedlagda materialtäkter förekommer ibland olaga deponering av avfall och jordmassor.

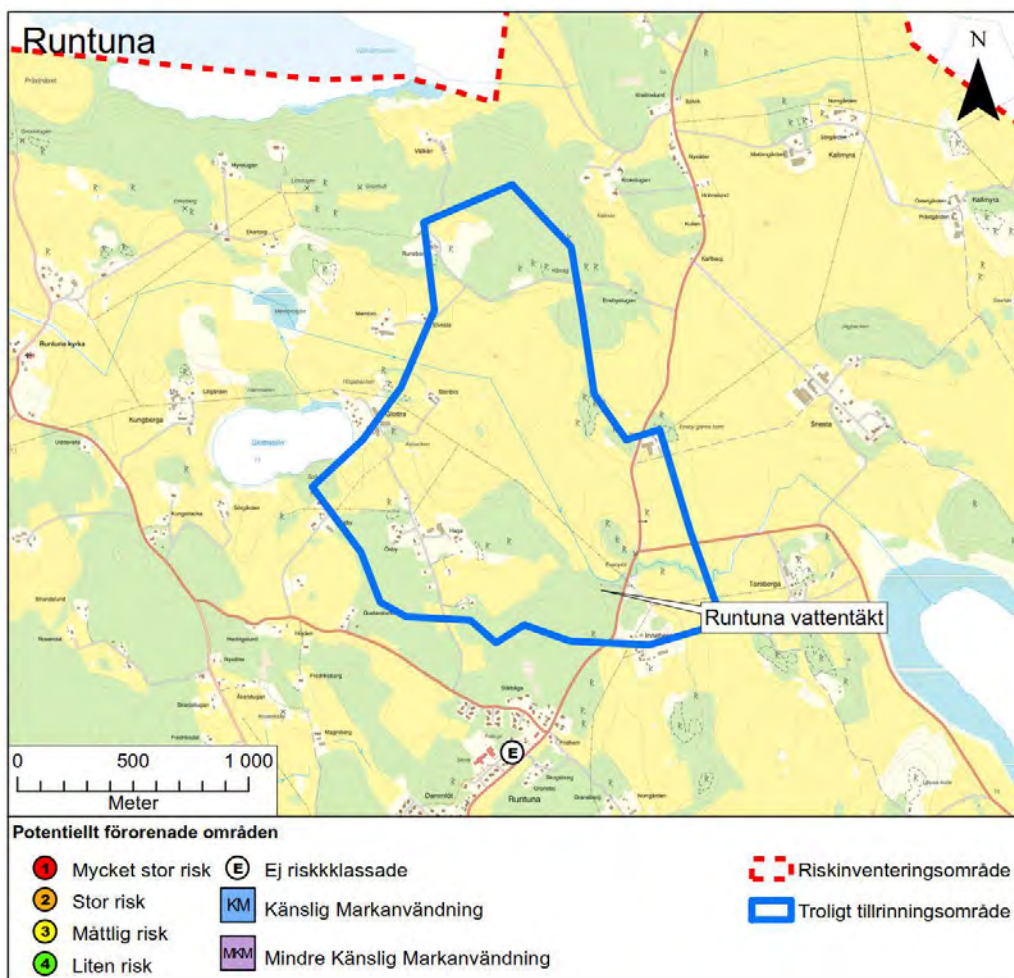
4.4.5 Förorenade områden

Risk för föroreningsutbredning från förorenade områden beror på de förekommande ämnenas rörlighet i mark och löslighet i vatten, samt av de hydrogeologiska förhållandena vid den aktuella platsen.

Förorenade områden i Sverige har riskklassats av Länsstyrelsen enligt MIFO-modellen (Metodik för Inventering av Förorenade Områden) och resultatet finns tillgängligt i deras GIS-databas.

Inom riskinventeringsområdet finns det ett område som identifierats och klassats enligt MIFO-modellen (riskklass 2, betning av säd) belägen ca 2 km sydväst om vattentäkten. I övrigt finns det fem områden som är identifierade, men inte riskklassade.

Inget av områdena ligger inom det troliga tillrinningsområdet i jord, se Figur 4.6.

Figur 4.6 – Potentiellt förorenade områden inom riskinventeringsområdet för Runtuna. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

4.5 Sabotage, kris och risk

Vattenförsörjningen är en känslig sektor för sabotage och i samband med kris- och krigstillstånd. Dessa faktorer behandlas inte i detta projekt, men en särskild riskanalys

24(37)

RAPPORT
2021-10-27
UTKAST
VATTENSKYDDSSOMRÅDE RUNTUNA

med fokus på dessa risker rekommenderas och bör uppmärksammas och behandlas i beredskaps- och saneringsplaner.

4.6 Bedömning av risker

Modell för riskbedömning

Den metod som används bedöma eventuella rikskällor är en ranking som framförallt syftar till att sortera riskkällorna i olika riskklasser, vilka föranleder olika behov av åtgärd och eventuellt vidare underökningar. Sannolikhet och konsekvens bedöms var för sig och är principiellt oberoende parametrar.

Risken bedöms slutligen som en sammanvägning av sannolikheten för att en riskkälla ska påverka vattentäkten negativt och konsekvenserna denna påverkan medför. Det är viktigt att poängtera att de riskklasser som presenteras inte tar hänsyn till vad som anses vara en acceptabel respektive oacceptabel risk.

Metoden följer anvisningarna i Hav och vattens vägledning om vattenskyddsområden om att risker kan beskrivas som sammanvägning av sannolikhet och konsekvens.

Sannolikhetsbedömning

Sannolikheten speglar hur ofta en oönskad händelse bedöms kunna inträffa och tar hänsyn till att föroreningen måste nå vattentäkten för att utgöra en fara. Sannolikhetsklassningen avser därför sannolikheten i vattentäkten, vilket är en kombination av ett antal sannolikheter från utsläppspunkten till vattentäkten, och omfattar inte enbart sannolikheten för utsläppet på sin plats. Sannolikheten delas in i fyra nivåer enligt kriterier beskrivna i tabell 4.1 nedan.

Tabell 4.1 – Kriterier för sannolikhetsbedömning.

Sannolikhet	Kriterier
S1: Liten sannolikhet	Okänd, men kan inte uteslutas, har liten sannolikhet.
S2: Medelstor sannolikhet	Har inträffat de senaste 5 åren, kan ske inom 10–50 år.
S3: Stor sannolikhet	Inträffar årligen, kan ske inom 1–10 år
S4: Mycket stor sannolikhet	Bedöms inträffa en gång per år eller oftare.

4.6.1 Konsekvensbedömning

Konsekvenserna är indelade i fyra allvarlighetsnivåer, vilka redovisas i Tabell 4.2 nedan. De kriterier som används utgår från vilken effekt riskkällan har på vattenkvaliteten. Konsekvensbedömningen utgår från att en oönskad händelse verkligen har inträffat och osäkerheter om konsekvensen av en händelse hanteras på följande sätt:

- Vid liten osäkerhet om konsekvens bör den mest realistiska konsekvensen användas.
- Vid stor osäkerhet om den verkliga konsekvensen bör en pessimistisk bedömning göras enligt försiktighetsprincipen.

Precis som för sannolikhetsbedömningen redovisas om den konsekvens som beaktas är relaterad till normala förhållanden för riskkällan, en brist som uppstår eller om det är en olycksartad händelse. Konsekvensen redovisas som K-klass (K1-K4), Tabell 4.2 nedan, och är en överföring och tolkning av Livsmedelverkets befintliga nivåer för konsekvensklassning, beskrivna i Livsmedelsverkets handbok "Risk- och sårbarhetsanalys för dricksvattenförsörjning".

26(37)

RAPPORT
2021-10-27
UTKAST
VATTENSKYDDSOMRÅDE RUNTUNA

Tabell 4.2 – Kriterier för konsekvensbedömning.

Konsekvens	Kriterier
K1: Liten konsekvens	Obetydlig påverkan på vattenkvaliteten, inga anmärkningar
K2: Medelstor konsekvens	Tillfälliga anmärkningar som berör många
K3: Stor konsekvens	Otjänligt vatten som berör många
K4: Mycket stor konsekvens	Otjänligt vatten med fara för liv och hälsa

4.6.2 Riskmatris

När sannolikhet och konsekvens för en önskad händelse har bedömts kan den placeras in i den riskmatris som redovisas nedan och tilldelas på detta sätt en "riskklass". Risken är indelad i fyra olika klasser där riskklass 1 är den lägsta riskklassen och riskklass 3 är den högsta riskklassen, se Tabell 4.3 nedan. Att en riskkälla i riskbedömningen får riskklass 1 innebär inte att den inte utgör någon risk, d.v.s. den kan inte bortses ifrån. Det är också viktigt att poängtera att indelningen i riskklasser kan göras på andra sätt än vad som redovisas i riskmatrisen nedan. Indelningen som används här har dock bedömts lämplig för det syfte riskanalysen har i detta sammanhang.

Tabell 4.3 – Riskmatris.

Sannolikhet	Konsekvens			
	K1: Liten konsekvens	K2: Medelstor konsekvens	K3: Stor konsekvens	K4: Mycket stor konsekvens
S4 - mycket stor	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3	Riskklass 4
S3 - stor	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3	Riskklass 3
S2 - medelstor	Riskklass 1	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3
S1 - liten	Riskklass 1	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 2

4.6.3 Resultat

För Runtuna vattentäkt har en riskkälla bedömts utgöra en stor risk; *hantering av petroleumprodukter*. I övrigt har elva riskkällor bedömts utgöra måttliga risker och 15 riskkällor har bedömts utgöra en liten risk.

5 Samråd

Samråd med Miljöenheten, Nyköpings kommun och Länsstyrelsen i Södermanlands län hölls 2019-12-09. Remiss har sedan skickats till SGU, Trafikverket, Skogsstyrelsen och Räddningstjänsten. Vidare har särskilt berörda informerats via informationsbrev i mars 2021 där de givits möjlighet att yttra sig. I Bilaga 4 återfinns en fullständig samrådsredogörelse inklusive inkomna yttranden.

Utifrån de yttranden som inkommit med synpunkter på vattenskyddsområdet har vissa justeringar gjorts i förslag till skyddsföreskrifter.

28(37)

RAPPORT
2021-10-27
UTKAST
VATTENSKYDDSOMRÅDE RUNTUNA

6 Utformning av vattenskyddsområde

6.1 Krav och allmän metodik

Det övergripande målet med vattenskyddsområde och tillhörande skyddsföreskrifter är att preventivt skydda en vattentäkt. Skydd av grundvattentäkter regleras genom Miljöbalken (SFS 1998:808, 7 kap).

Arbetet med framtagandet av förslag till vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter påbörjades innan Havs- och Vattenmyndighetens *Vägledning om inrättade och förvaltning av vattenskyddsområden* (rapport 2021:4) publicerades och grundades istället till stor del på den tidigare gällande handboken *Naturvårdsverkets Handbok 2010:5 om vattenskyddsområden*. I en jämförelse mellan den äldre handboken och den nya vägledningen kan konstateras att det läggs mer fokus på råvattenanalyser och lokala riskbedömningar i den nya vägledningen. Detta tillvägagångsätt, med att använda riskanalysen som utgångspunkt har dock till stor del använts för att lägga grunden för arbetet med att ta fram utbredning och förslag till skyddsföreskrifter för Stavsjö.

Nedan redovisas) den generella metodiken från Naturvårdsverket handbok 2010:5.

Vid identifiering av primär zon för grundvatten måste särskilt känsliga (sårbara) områden beaktas. Det är därför möjligt att primär zon förekommer på flera ställen inom ett skyddsområde för att täcka in viktiga nybildningsområden. Syftet med den primära zonen är att riskerna för akut förorening minimeras. En akut förorening ska hinna upptäckas och åtgärder vidtas innan föroreningen når vattentäktszonen med uttagsbrunnarna. Gränsen mellan primär skyddszon och sekundär skyddszon sätts så att uppehållstiden i grundvattenzonen till vattentäktszonens gräns beräknas vara minst 100 dygn för grundvatten bildat i den sekundära zonen. I de fall området nära vattentäkten utgörs av mäktiga jordlager med begränsad genomsläpplighet eller där en starkt uppåtriktad grundvattengradient råder även vid fullt uttag, kan även områden med kortare uppehållstid än 100 dygn ingå i den sekundära zonen.

Syftet med den sekundära zonen är att bibehålla en hög grundvattenkvalitet eller att förbättra kvaliteten. Den sekundära skyddszonen bör minst omfatta så stor del av tillrinningsområdet att uppehållstiden för grundvatten från skyddszonens yttre gräns till vattentäktszonen har en beräknad uppehållstid av minst ett år.

6.2 Arbetsmodell för avgränsning av skyddszoner

Grundregeln vid avgränsning av ett vattenskyddsområde har tidigare varit att det ska omfatta hela vattentäktens tillrinningsområde¹. Vidare bör uppehållstiden för grundvatten från den sekundära skyddszonens gräns till uttagsbrunnen (vattentäktszonen) vara minst 1 år och från den primära skyddszonen 100 dagar. För att beräkna en sträcka på vilken uppehållstiden 1 år och 100 dagar uppnås brukar två olika beräkningsätt vanligtvis användas, schablonberäkning av grundvattenmagasinets aktiva volym och beräkning av grundvattnets transporttid med Darcys lag. Darcys lag har inte applicerats i beräkningen

¹ Vattentäktens tillrinningsområde är det område inom vilket vatten rör sig till vattentäkten.

då grundvattenrörens placering gör metoden olämplig. Utöver beräkningar har även en bedömning av vattentäktens sårbarhet, risker mot vattentäkten och de hydrogeologiska förutsättningarna tagits i beaktan.

6.2.1 Beräkningar av grundvattenmagasinets aktiva volym

Radien, till grundvattenmagasinets aktiva volym, inom vilken uppehållstiden är t (d) kan beräknas enligt:

$$Qt = \pi r^2 b n_e$$

Där Q (m^3/d) är den uttagna vattenmängden, t (d) är uppehållstiden, r (m) är radien inom vilken uppehållstiden är t , b (m) är grundvattenmagasinets mäktighet och n_e (-) är den effektiva porositeten.

För en uppehållstid av 100 dygn i jord användes i beräkningarna ett uttag av $45 m^3/d$ vilket motsvarar vattentäktens medeluttag under en maxmånad enligt Nyköpings kommun (det är okänt vilken andel av uttaget som jord- respektive bergbrunnen står för, därav används $45 m^3/d$ för båda). I ett grundvattenmagasin med mäktigheten 3,1 m och en effektiv porositet av 0,05 (effektiv porositet i morän enligt Carlsson & Gustafson 1991) erhålls en radie av knappt 184 m. För 1 års uppehållstid erhålls en radie av 184 m. I tabell 6.1 redovisas de värden som använts till beräkning av radien för en uppehållstid på 100 respektive 365 dagar. Värdena för jordlagrets mäktighet har bedömts utifrån borrhprotokoll från brunnsområdet. Värden för effektiv porositet har antagits utifrån litteraturuppgifter (Carlsson och Gustafson, 1997).

Med vissa antaganden kan transporttider i berggrunden uppskattas. Om det antas att grundvattenbildningen är densamma i hela tillrinningsområdet, oberoende av jordlager, sprickzoner och topografi, kommer uppehållstiden i vattentäktens influensområde att vara 1 år. Detta skulle innebära att uppehållstiden i de teoretiska influensområden som redovisas i Tabell 6.1 är 1 år. Inom ett område med en area av ungefär en tredjedel (100/365) av de teoretiska influensområdena och i vattentäktens närhet torde uppehållstiden uppgå till ca 100 dygn. Resonemanget bygger dock på mycket osäkra antaganden.

30(37)

RAPPORT
2021-10-27
UTKAST
VATTENSKYDDSOMRÅDE RUNTUNA

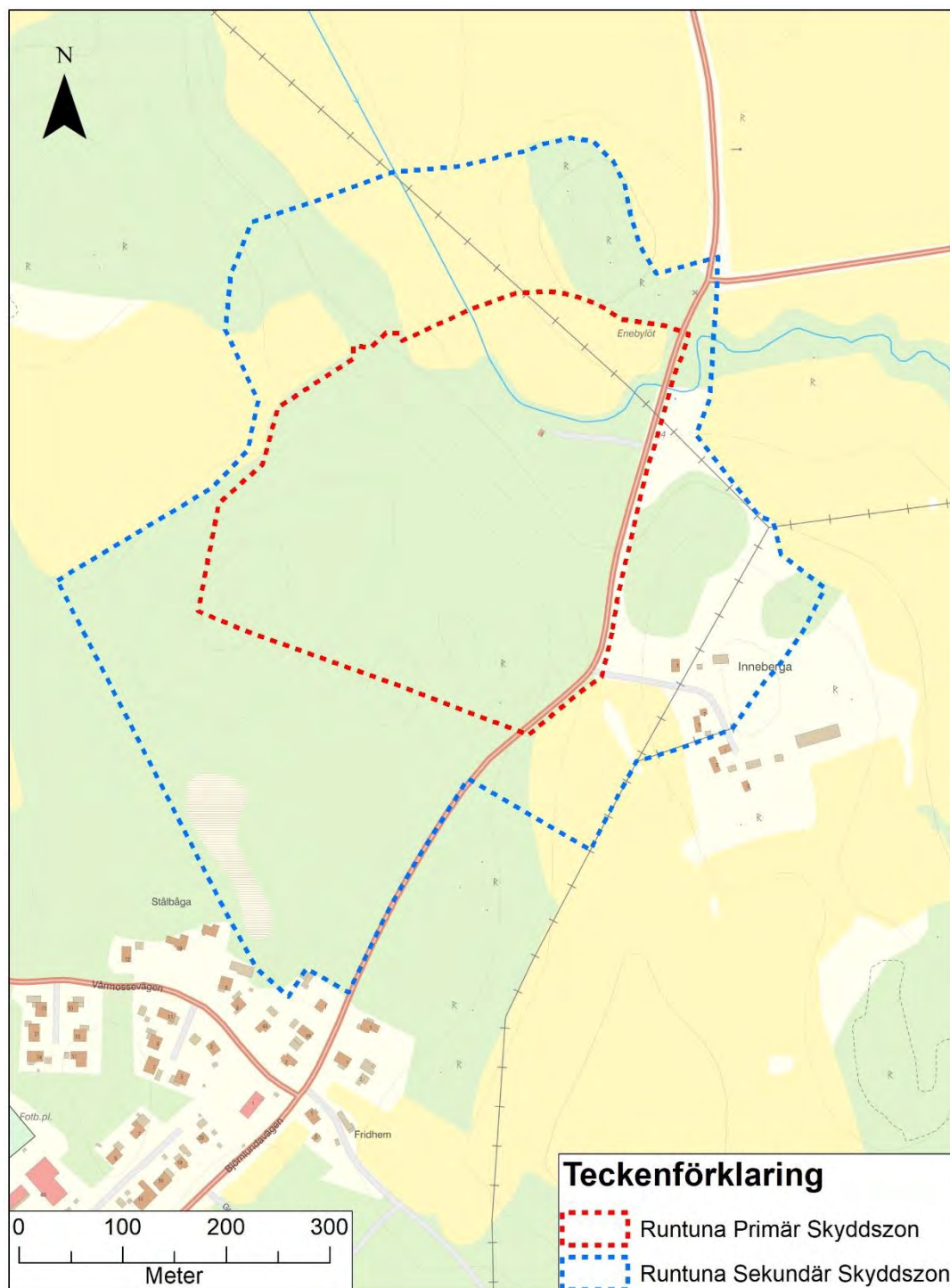
Tabell 6.1 – Indata och beräkningsresultat av transporttider i jord och berg.

Jord				
Mäktighet magasin i jord (m)	Uttag m ³ /d	n _e	Radie (m) 100 dagar	Radie (m) 365 dagar
3,1	45	0,01	215	411
3,1	45	0,05	96	184
3,1	45	0,1	68	130
Berg				
Mäktighet, magasin i berg (m)	Uttag (m ³ /d)	n _e	Radie (m) 100 dagar	Radie (m) 365 dagar
100	45	0,0001	378	723
100	45	0,0005	169	323
100	45	0,001	120	229

6.3 Avgränsning av vattenskyddsområde för Runtuna vattentäkt

Utgångspunkten för avgränsningen av vattenskyddsområdet till Runtuna vattentäkt har varit de beräkningar av radien till grundvattenmagasinets aktiva volym med beaktan av de hydrogeologiska förutsättningarna, nybildningsområden för grundvatten, grundvattenmagasinets sårbarhet samt risker för vattentäkten.

I figur 6.1 nedan redovisas det föreslagna skyddsområdet till Runtuna vattentäkt.

Figur 6.1 – Karta över föreslagna skyddszoners utbredning för Runtuna vattentäkt. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

32(37)

RAPPORT
2021-10-27
UTKAST
VATTENSKYDDSOMRÅDE RUNTUNA

6.3.1 Primär skyddszon

Föreslagen primär skyddszon för Runtuna vattentäkt redovisas i Figur 6.1 och Bilaga 5.

Utgångspunkten för skyddszonens utbredning har varit beräkning av influensområde (kap 6.3) som indikerar att det krävs en sträcka runt brunnarna av ca 130 m i jord och 160 m i berg för att transporttiden i grundvattenmagasinet ska överskrida 100 dygn. Då de ytligaste jordarterna i vissa områden främst består av mäktiga lager lera har zonen minskats. Utöver detta har även beaktan tagits till viktiga nybildningsområden för grundvatten.

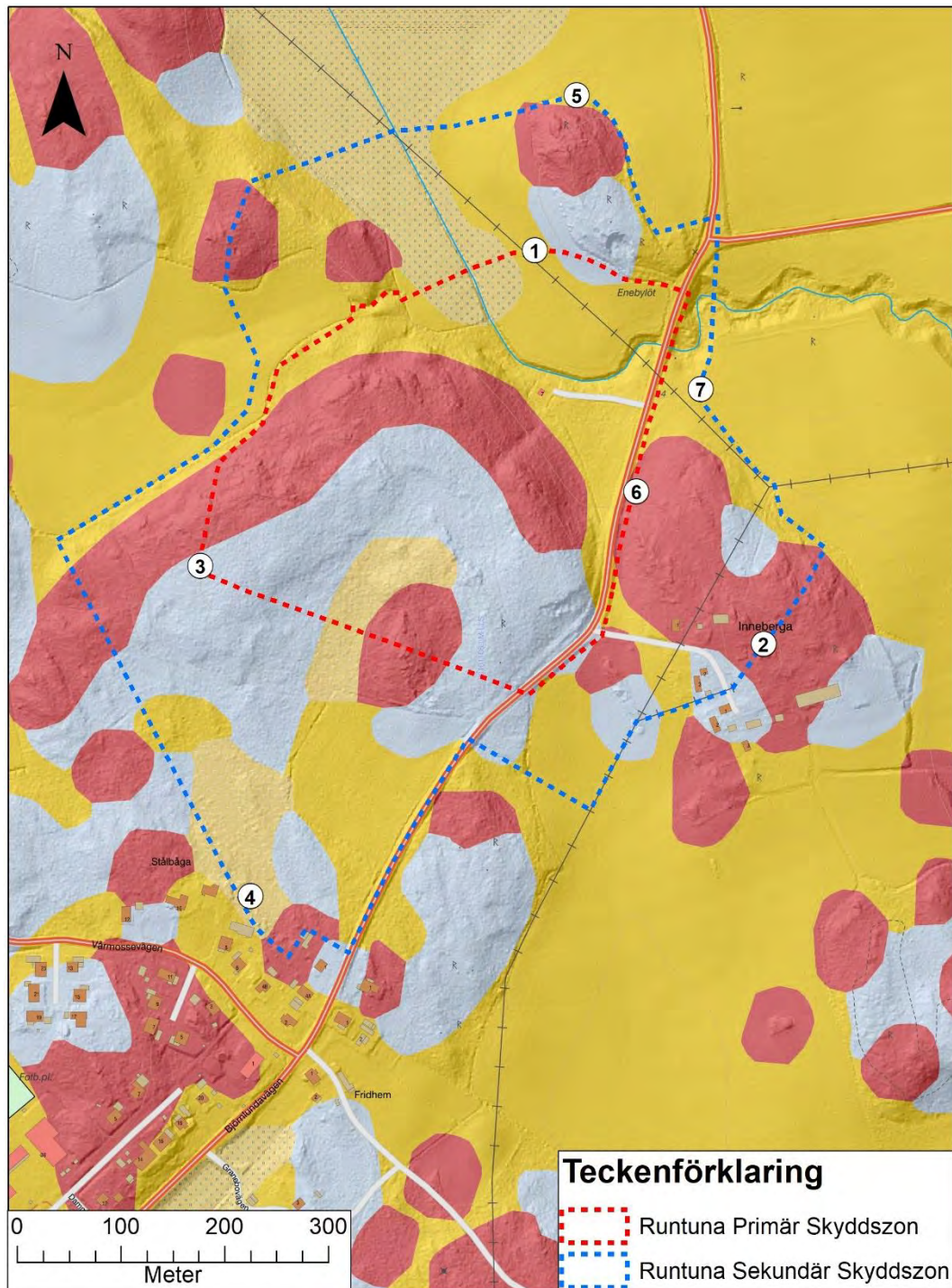
6.3.2 Sekundär skyddszon

Föreslagen sekundär skyddszon för Runtuna vattentäkt redovisas i Figur 6.1 och Bilaga 5.

Utgångspunkten för skyddszonens utbredning har varit beräkning av transport-/uppehållstider (kapitel 6.3) som indikerar att det krävs en sträcka runt brunnarna av ca 250 m i jord och ca 305 m i berg för att transporttiden i grundvattenmagasinet ska överskrida ett år. Då de ytligaste jordarterna i vissa områden främst består av mäktiga lager lera har zonen minskats. Utöver detta har även beaktan tagits till viktiga nybildningsområden för grundvatten.

6.3.3 Platsspecifika förklaringar och motiv

Skyddsområdet har i möjligaste mån förlagts till administrativa gränser, t.ex. fastighetsgränser, eller naturliga gränslinjer, t.ex. vägar och eller strandkanter. Nedan redovisas en lista med platsspecifika motiv för ett antal områden i Figur 6.2.

Figur 6.2 – Platsspecifika förklaringar och motiv till utbredningen av Runtuna vattenskyddsområde.
Bakgrundskarta: © SGU.

34(37)

RAPPORT
2021-10-27
UTKAST
VATTENSKYDDSSOMRÅDE RUNTUNA

repp001.docx 2015-10-05

1. Primär skyddszon omfattar jordbruksmarken strax norr om vattentäkten.
2. Sekundär skyddszon sträcker sig ut till bedömd vattendelare i öst och omfattar viktiga nybildningsområden för grundvatten.
3. Primär skyddszon omfattar skog och bergsområdet direkt syd om vattentäkten som utgör ett viktigt nybildningsområde för grundvatten.
4. Sekundär skyddszon omfattar viktiga nybildningsområden för grundvatten i bergsområdet söder om vattentäkten. Gränsen för sekundär går efter fastighetsgränsen i syd.
5. Sekundär skyddszon omfattar viktiga nybildningsområden för grundvatten norr och nordväst om vattentäkten där rinntiden till vattentäkten är beräknad till att vara mindre än 1 år.
6. Primär skyddszon omfattar länsväg 223 som anses utgöra en risk för vattentäkten.
7. Sekundär skyddszon är något indragen i öst pga. lera i ytan.

7 Bakgrund till skyddsföreskrifter

7.1 Skyddsföreskrifternas syfte

Att införa vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter enligt miljöbalken är ett av många verktyg för att uppnå långsiktigt vattenskydd. Syftena är bl.a. att:

- Informera om allmänt gällande lagkrav på aktsamhet och allmän hänsyn
- Specificera krav på aktsamhet i form av skyddsföreskrifter inom just detta vattenskyddsområde
- Förbättra vattenkvaliteten och minska risken för förorening
- Identifiera olika intressen som vill använda mark och vatten

De administrativa styrmedel som används här för att uppnå syftet är reglering och information. Reglering sker genom vattenskyddsföreskrifterna inom vattenskyddsområdet. Information sker genom det tekniska underlaget samt genom vattenskyddsföreskrifterna.

Identifierade risker och en bedömning av dessa risker redovisas i kapitel 6, de risker som har bedöms ha en riskklass 2, 3 eller 4 har varit utgångspunkten för vad som bör regleras genom skyddsföreskrifter för Runtuna vattentäkt. Förslag till vattenskyddsföreskrifter för Runtuna vattentäkt och motiv till föreskrifterna redovisas i Bilaga 6 respektive Bilaga 7.

7.2 Skyddsföreskrifternas funktion

Vattenskyddsföreskrifter är ett styrmedel för att reglera verksamheter och markanvändning inom ett vattenskyddsområde. De innehåller också information som är ett annat styrmedel. Skyddsföreskrifterna är alltså såväl föreskrivande som informerande.

Dessa två funktioner, tillsammans med kontroll, gör att syftet med skyddsföreskrifterna uppnås. Utformningen av skyddsföreskrifterna har därför anpassats till dessa funktioner.

Dem vattenskyddsföreskrifterna och informationen riktar sig till, är tvingade att verka i enlighet med föreskrifterna. Regleringar indelas i absoluta förbud samt villkorliga förbud. Regleringen genom vattenskyddsföreskrifterna är i princip villkorliga förbud. Grundregeln är att en verksamhet som berörs av vattenskyddsföreskrifterna i princip är förbjuden till dess att verksamhetsutövaren agerar enligt vad som villkoras. Villkoren kan vara i form av dispenser (från förbud), tillstånds- eller anmälningsplikt.

Förbud - I det fall förbud föreskrivs är den berörda verksamheten i normalfallet förbjuden. Dock kan dispens vara ett acceptabelt alternativ om förbudet inte bedöms vara miljömässigt motiverat i det enskilda fallet. Förbud användas när huvudregeln är att verksamheten eller åtgärden inte skall bedrivas.

Tillståndsplikt - Reglering av en verksamhet genom tillståndsplikt syftar till att ställa krav på en verksamhet och innebär att verksamheten är förbjuden om inte verksamhetsutövaren har tillstånd. Tillstånd lämnas regelmässigt under förutsättning att verksamheten motsvarar de krav som ställs. Tillståndsplikt används då man vill kontrollera förutsättningarna för hur en verksamhet eller åtgärd bedrivs

Anmälningsplikt - Reglering av en verksamhet genom anmälningsplikt innebär att verksamheten är förbjuden, om inte verksamhetsutövaren anmäler verksamheten till berörd myndighet. Anmälningsplikt används då man vill ha kännedom om en verksamhet eller en åtgärd inom vattenskyddsområde.

36(37)

RAPPORT
2021-10-27

UTKAST

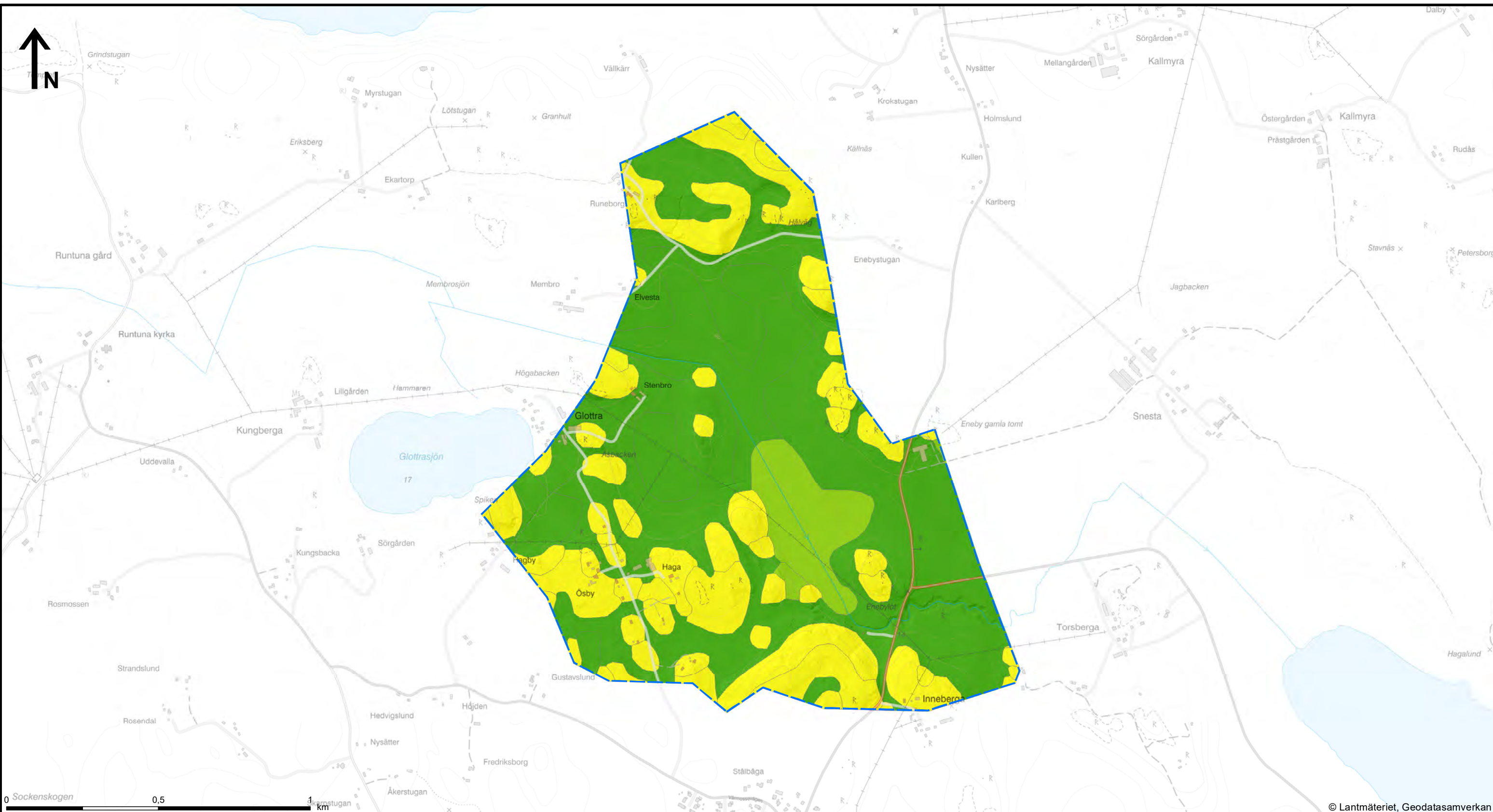
VATTENSKYDDSSOMRÅDE RUNTUNA

8 Referenser

- Carlsson & Gustafson, 1991. Provpumpning som geohydrologisk undersökningsmetodik.
- HaV, 2021. Vägledning om inrättande och förvaltning av vattenskyddsområden. Havs- och vattenmyndigheten. Rapport 2021:4. ISBN 978-91-89329-03-4.
- Livsmedelsverkets gränsvärden för dricksvatten (SLVFS 2017:2).
- Naturvårdsverket, 1995. Metodik för inventering av förorenade områden. Rapport 4918.
- Naturvårdsverket, 2010. Vattenskyddsområde, Handbok om vattenskyddsområde. Handbok 2010:5.
- Rodhe et al, 2004. Grundvattenbildning i svenska typjordar.
- Skydd av grundvattentäkter regleras genom Miljöbalken (*SFS 1998:808, 7 kap*).
- SGU, 2019. Kartvisaren, Bergarter. Hämtad 20190813.
- SGU, 2019. Kartvisaren, Brunnsarkiv. Hämtad 20190813.
- SGU, 2019. Kartvisaren, Grundvatten. Hämtad 20190813.
- SGU, 2019. Kartvisaren, Jordarter. Hämtad 20190813.
- SGU, 2019. Kartvisaren, Jorddjup. Hämtad 20190813.
- SMHI, 2019. Vattenwebb. Hämtad 20190320.
- Trafikverket, 2019. Nationella vägdatatabasen, NVDB. Hämtad 20190510.
- VISS, 2019. Vattenkartan. Hämtad 20190424.
- VIAK, 1982. Redogörelse för anläggning och provpumpning av rörbrunn vid Rb 8101, Inneberga. 19820506

Bilaga 1 Vattenkvalitet Runtuna vattentäkt

Parametrar	Råvattenbrunn 1			Råvattenbrunn 2			Råvattenbrunn 3				
	Riktvärden	Riktvärden	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal			
	Tjänligt med anm.	Otjänligt	mätningar (2012-2018)	mätningar (2012-2018)	mätningar (2012-2018)	mätningar (2012-2018)	mätningar (2012-2018)	mätningar (2012-2018)			
PAH (4st) summa (µg/l)		0,1 (anv)	1	<0,02	<0,02	1	<0,02	<0,02	0		
Odlingsbara mikroorganismer 22°C (cfu/ml)	10 (utg)/100 (anv)		13	7,08	50	10	34,80	240	11	39,18	140
	Påvisad (i 100 ml utg/anv)	10 (i 100 ml utg/anv)									
Koliforma bakterier 35°C, MPN2 (cfu/100 ml)			20	1,48	20	16	<1	<1	18	<1	<1
E. coli (cfu/100 ml)		Påvisad (i 100 ml utg/anv)	20	<1	<1	16	<1	<1	18	<1	<1
Clostridium (Stv)		Påvisad (i 100 ml anv)	10	<1	<1	9	<1	<1	8	<1	<1
Lukt 25°C			0			0			0		
S:a Kvantifierade Bekämpningsmedel (µg/l)		0,50 (anv)	1	<0,05	<0,05	1	<0,05	<0,05	0		
Turbiditet (FNU)	0,5 (utg)/1,5 (anv)		13	1,21	3,20	10	5,93	13	12	2,17	17
Färg (mg Pt/l)	15 (utg)/30 (anv)		13	5,38	10	10	12,50	25	12	7,92	35
Totalhårdhet (dH°)			13	10,55	11	10	10,21	11	12	7,23	10
Kemisk syreförbrukning COD-Mn. O2 (mg/l O2)	4,0 (anv)		13	0,85	2,10	10	<1,5	<1,5	12	<1,5	<1,5
	pH<6,5 samt										
pH-värde vid provtagning	pH>9,5 (anv)	10,50	13	7,35	7,70	10	7,38	7,80	12	7,68	7,90
Konduktivitet. 25°C (mS/m)	250 (anv)		13	46	48	10	46	48	12	37	41
Alkalinitet. HCO3 (mg/l)			13	185	189	10	181	188	12	163	178
Sulfat, SO4 (mg/l)	100 (anv)		13	61	65	10	55	62	12	36	57
Nitrit, NO2 (mg/l)	0,10 (utg)	0,50 (anv)	13	<0,007	<0,007	10	<0,007	<0,007	12	<0,007	<0,007
Nitrat. NO3 (mg/l)	20 (anv)	50 (anv)	4	<0,1	<0,1	4	<0,1	<0,1	4	<0,1	<0,1
Ammonium, NH4 (mg/l)	0,50 (anv)		13	<0,13	<0,13	10	<0,13	<0,13	12	<0,13	<0,13
Fosfat, PO4 (mg/l)			14	<0,1	<0,1	11	<0,1	<0,1	13	<0,1	<0,1
Fluorid. F (mg/l)		1,5 (anv)	13	0,90	0,96	10	0,87	0,94	12	0,80	0,95
Klorid. Cl (mg/l)	100 (anv)		13	17	19	10	20	24	12	16	21
Aluminium, Al (mg/l)	0,100 (anv)		1	<0,03	<0,03	1	0,10	0,10	0		
Kalcium. Ca (mg/l)	100 (anv)		13	49	55	10	48	52	12	36	47
Kalium. K (mg/l)			13	5,78	6,10	10	5,57	6,00	12	4,55	5,60
Koppar, Cu (mg/l)	0,20 (anv)	2,0 (anv)	13	<0,15	<0,15	10	<0,15	<0,15	11	<0,15	<0,15
Järn, Fe (mg/l)	0,100 (utg)/0,200 (anv)		14	0,29	0,72	11	1,35	5,20	12	0,28	2,20
Magnesium. Mg (mg/l)	30 (anv)		13	16	17	10	15	17	12	10	16
Mangan. Mn (mg/l)	0,050 (anv)		13	0,34	0,39	10	0,31	0,38	11	0,09	0,27
Natrium. Na (mg/l)	100 (anv)		13	23	29	10	23	30	12	29	36
Radon. Rn (Bq/l)	>100 (anv)	>1000 (anv)	1	48	48	1	43	43	0		

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

Tillrinningsområde Sårbarhet

- Mycket hög
- Hög
- Måttlig
- Låg
- Mycket låg

Legenden (Sårbarhet) redovisar grundvattenmagasinets sårbarhet bedömd utifrån jordartskartan. Sårbarheten har delats upp i fem klasser, från Mycket låg (T.ex. där jordlagren huvudsakligen utgörs av lera) till Mycket hög (t.ex. där jordlagren huvudsakligen utgörs av isälvsediment).

Fullständig klassificering av jordarternas sårbarhetsklass redovisas i tekniskt underlag.

Version: 1
 Datum: 2020-05-25
 Copyright © Lantmäteriet och SGU

Uppdragsledare: Erik Alsteryd
 Editor: Erik Alsteryd

RUNTUNA

Bilaga 2
 Sårbarhet

Skala (A3): 1:12 000

RISKANALYS

Identifierade beaktansvärda riskkällor		Översiktlig riskanalys vid vattentäkten				Riskklass
Nr	Påverkan vid vattentäkt från: ¹	Sannolikhet: ²	S-klass	Konsekvens	K-klass	
1	Avverkning	Medelstor	S2	Stor	K3	Riskklass 2
2	Dagvatten från bebyggda ytor	Liten	S1	Liten	K1	Riskklass 1
3	Dagvatten från vägar	Liten	S1	Liten	K1	Riskklass 1
4	Djurhållning	Stor	S3	Liten	K1	Riskklass 1
5	Enskilda avlopp	Liten	S1	Medelstor	K2	Riskklass 1
6	Avloppsanläggningar (>25 pe)	Liten	S1	Medelstor	K2	Riskklass 1
7	Fordonstvätt	Medelstor	S2	Liten	K1	Riskklass 1
8	Energianläggningar	Medelstor	S2	Medelstor	K2	Riskklass 1
9	Hantering av bekämpningsmedel	Liten	S1	Stor	K3	Riskklass 2
10	Spridning av bekämpningsmedel	Stor	S3	Medelstor	K2	Riskklass 2
11	Spridning av handelsgödsel	Medelstor	S2	Medelstor	K2	Riskklass 1
12	Spridning av naturgödsel	Medelstor	S2	Stor	K3	Riskklass 2
13	Lagring av gödsel	Medelstor	S2	Stor	K3	Riskklass 2
14	Hantering av hushållskemikalier	Liten	S1	Liten	K1	Riskklass 1
15	Hantering av petroleumprodukter	Medelstor	S2	Mycket stor	K4	Riskklass 3
16	Materialtäkt	Liten	S1	Stor	K3	Riskklass 2
17	Markarbeten	Liten	S1	Stor	K3	Riskklass 2
18	Olyckor med farligt gods på väg	Liten	S1	Mycket stor	K4	Riskklass 2
19	Olyckor på väg	Medelstor	S2	Stor	K3	Riskklass 2
20	Kyrkogård - begravningsplatser	Liten	S1	Medelstor	K2	Riskklass 1
21	Vägunderhåll (spridning av salt)	Medelstor	S2	Liten	K1	Riskklass 1
22	Timmerupplag	Stor	S3	Medelstor	K2	Riskklass 2
23	Upplag av avfall	Medelstor	S2	Medelstor	K2	Riskklass 1
24	Upplag av snö	Liten	S1	Liten	K1	Riskklass 1
25	Upplag av vägsalt	Liten	S1	Medelstor	K2	Riskklass 1
26	Miljöfarlig verksamhet	Liten	S1	Stor	K3	Riskklass 2
27	Förorenade område	Liten	S1	Medelstor	K2	Riskklass 1

- 1) Endast de risker eller händelser som förekommer eller kan tänkas förekomma i framtiden redovisas
2) Om ingen sannolikhet är angiven är det bekräftat att riskkällan ej finns inom riskinventeringsområdet.

Kriterier för sannolikhetsklassning

- S1 Okänd, men kan inte uteslutas, har liten sannolikhet.
S2 Har inträffat de senaste 5 åren, kan ske inom 10-50 år.
S3 Inträffar årligen, kan ske inom 1-10 år
S4 Förekommer nu och då.

Kriterier för konsekvensklassning

- K1 Obetydlig påverkan på vattenkvaliteten, inga anmärkningar
K2 Tillfälliga anmärkningar som berör många
K3 Otjänligt vatten som berör många
K4 Otjänligt vatten med fara för liv och hälsa

Sannolikhet	Konsekvens			
	K1 liten	K2 medelstor	K3 stor	K4 mycket stor
S4 - mycket stor	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3	Riskklass 4
S3 - stor	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3	Riskklass 3
S2 - medelstor	Riskklass 1	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3
S1 - liten	Riskklass 1	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 2

Riskenivåerna i matrisen har följande innebörd:

Riskklass 1	Förenklad riskhantering - förebyggande åtgärder (till exempel egenkontroll och avvikelshantering) ska upprätthållas.
Riskklass 2	Aktiv riskhantering - förebyggande och/eller förberedande åtgärder ska övervägas
Riskklass 3	Risken måste reduceras - förebyggande och/eller förberedande åtgärder är nödvändiga
Riskklass 4	Akut risk - förebyggande och/eller förberedande åtgärder måste genomföras omedelbart

BILAGA 4

2021-05-05

Samrådsredogörelse Runtuna vattenskyddsområde

Samråd med Miljöenheten, Nyköpings kommun och Länsstyrelsen i Södermanlands län hölls 2019-12-09. I bilaga 1 redovisas protokollet från myndighetssamrådet. Vidare har remiss skickats till SGU, Trafikverket och Skogsstyrelsen. Yttrande från SGU erhöles 2020-03-23, se bilaga 2. Yttrande från Trafikverket erhöles 2020-04-15, se bilaga 3 och från Skogsstyrelsen 2020-04-21, se bilaga 4. Remiss har även skickats till Räddningstjänsten utan att ha erhållit svar.

Särskilt berörda har informerats via informationsbrev i mars 2021. Inga skriftliga yttranden har inkommit till kommunen. Mats Lindberg och Anders Jäger från Nyköpings kommun har under hösten 2020 – våren 2021 fört samtal med boende i samband med platsbesök och över telefon.

Utifrån de yttranden som inkommit med synpunkter på vattenskyddsområdet har vissa justeringar gjorts i förslag till skyddsföreskrifter.

Bilagor

1. Protokoll från myndighetssamråd
2. Yttrande från SGU
3. Yttrande från Trafikverket
4. Yttrande från Skogsstyrelsen

1 (1)

Sweco
 Fredsgatan 14
 Box 214, 70144
 SE-703 62 Örebro, Sverige
 Telefon
 Fax
 www.sweco.se

Sweco Sverige AB
 RegNo: 556767-9849
 Styrelsens säte: Stockholm

Erik Alsteryd

Mobil +46 (0)703 47 78 54
 erik.alsteryd@sweco.se

DH p:\21533\13007039_nykoping_vattenskyddsområde\004_runtuna_vattenskyddsområde\10 arbetsmatr.dok\bilaga 4 samrådsredogörelse.docx

PROTOKOLL

UPPDRAG Vattenskyddsområden Nyköping	UPPDRAGSLEDARE Erik Alsteryd	DATUM 2019-12-11
UPPDRAGSNUMMER 13007039	UPPRÄTTAD AV Ylva Magnusson	

PLATS	Brandholmen	DATUM	2019-12-09	TID	9:30
NÄRVARANDE	Kurt Boström	Nyköpings kommun		K.B	
	Kristina Holmstedt	Nyköpings kommun		K.H	
	Marie Eriksson	Nyköpings kommun, miljöenheten		M.E	
	Tony Berglund	Länsstyrelsen Södermanland		T.B	
	Susanne Skyllerstedt	Länsstyrelsen Södermanland		S.S	

Myndighetssamråd vattenskyddsområden Nyköping

Nyköping kommun har för avsikt att revidera befintliga vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter för följande vattentäkter: Aspa, Edstorp, Lästringe, Runtuna, Tystberga, Stavsjö och Ålberga.

Samrådsunderlaget med förslag till vattenskyddsområde med tillhörande vattenskyddsföreskrifter för respektive vattentäkt presenterades.

Framförda frågor och synpunkter från deltagare

T.B: Kommer de gamla vattenskyddsområdena att upphävas? Y.M: Ja, tanken är kommunen kommer att ansöka om att ett upphävande av de gamla vattenskyddsområdena görs samtidigt som det nya beslutet om vattenskyddsområde tas.

T.B: För flera av områdena för förslag till vattenskyddsområde finns gällande detaljplaner, här bör säkerställas att det inte föreligger någon konflikt mellan förslag till vattenskyddsområde och gällande detaljplan. Det **beslutades** att Sweco går igenom detaljplanerna för att säkerställa att inte föreligger någon konflikt. Det **beslutades** också att det är bra om Samhällsbyggnad yttrar sig över förslagen till vattenskyddsområden. K.H tar frågan vidare inom kommunen.

S.S: Har Ni övervägt att bara en skyddszon? E.A: Vi har valt att ha två zoner för alla vattentäkterna förutom i Tystberga där det är tre zoner. Detta för att det ger möjlighet att differentiera regleringarna, primär skyddszon har gjorts ganska liten men med strängare föreskrifter. K.H berättar att Livsmedelsverket informerat att de inte är önskvärt att primär skyddszon inte ritas ut vid utskick etc, ur ett skyddsperspektiv. Y.M berättar att det ur ett skyddsperspektiv som inte har någon s.k vattentäkt zon.

1 (4)

Sweco
Fredsgatan 14
Box 214, 70144
SE-703 62 Örebro, Sverige
Telefon
Fax
www.sweco.se

Sweco Environment AB
RegNo: 556346-0327
Styrelsens säte: Stockholm

Ylva Magnusson
Örebro Vatten och Miljö
Mobil +46 (0)730 67 11 35
ylva.magnusson@sweco.se

AE p:\21533\13007039_nykoping_vattenskyddsområde\000_gemensamt_underlag_och_gis\04_protokollsamråd_191209\protokoll191209.docx

Aspa

T.B: gällande vattenkvalité har det förekommit E-coli? Nej, bara koliforma bakterier, vid ett tillfälle.

T.B: får man transportera bekämpningsmedel på väg? Y.M ja det får man, transport på väg är undantaget tillståndsplikt för hantering av bekämpningsmedel. T.B: Risk med stora transporter? Y.M: Ja olyckor på väg och lyckor på väg med farligt gods har identifierats som riskklass 2, dvs förbyggande åtgärder bör övervägas.

T.B: Finns någon pumpstation inom föreslaget skyddsområde? E.A: Nej, den ligger utanför vattenskyddsområdet.

M.E: Ser ut som det är ett markavvattningsföretag som berörs av föreslaget vattenskyddsområde. *Kommentar efter mötet:* Vid samrådet med allmänheten kommer information att gå till fastighetsägare, som bör vara del av markavvattningsföretaget.

Edstorp

T.B: Hur ligger brunnen höjdmässigt med sjön, påverkas de av sjön? E.A: Inget som tyder på att brunnarna påverkas av ytvatten från sjön.

T.B: Om det inte sker någon induktion från sjön, vad är motivet att viken in mot brunnarna tas med i vattenskyddsområdet? E.A motivet är det inte är önskvärt att denna vik bebyggs med bryggor, att muddring sker etc dvs att det öppnar upp för båttrafik så nära brunnarna. TB: vore bra om detta förtydligades i motiven. Det **beslutades** att Sweco gör ett förtydligar motiveringen.

S.S: Föreskriften gällande energianläggningar, gäller det bara nya? Y.M: Ja, med inrättade avses bara nytillkommande anläggningar.

Lästringe

T.B: är föreskriften gällande avloppsanläggningar tillräcklig, säkerställer man skyddet för vattentäkten med larm? Behövs sekundär reningsanläggning? Det **beslutades** att Sweco ser över föreskriften.

T.B: Tillrinningsområdet är stort men skyddszonerna är relativt små? Har det säkerställts att det finns tillräckliga barriärer? Vad är motivet till att vattenskyddsområdet inte omfattar hela tillrinningsområdet för att på sätt ha möjlighet att reglera framtida risker? Det beslutades att Sweco ser över utbredningen

T.B: Klorid/Natrium halterna, indikerar de en påverkan från vägen? E.A: Tjocka lerlager så svårt att veta om det saltningen av vägen som påverkar vattentäkten eller om det kommer från annat håll.

2 (4)

PROTOKOLL
2019-12-1

Runtuna

TB: Inneberga gård- är det lämpligt att vattenskyddsområdet går över gården. Y.M Det är önskvärt att få med höjden, som det ser ut på flygfoton så ser det ut som lagring av växtnäringssämnen sker utanför föreslaget vattenskyddsområde, torde även vara möjlighet att hantering av bekämpningsmedel kan ske utanför varvid bedömningen är att vattenskyddsområdet inte försvårar verksamheten på Inneberga gård.

S.S: Sekundär och primär skyddszon går söderut väldigt nära varandra. Det **beslutades** att Sweco ser över gränsdragningen, viktigt att det blir tydligt i vilken skyddszon man befinner sig i.

T.B: Kan vara ett naturreservat som ligger inom föreslaget vattenskyddsområde. Det **beslutades** att Sweco kollar upp det samt ser över om det kan föreligga någon konflikt mellan naturreservaten och förslag till vattenskyddsområde.

Stavsjö

T.B: En DOM finns för vattenuttag ur Skiren medger ett uttag på 280 m³ /dygn. I domen anges även fastställande av vattenskyddsområdet varför det bör utredas hur man upphäver det gamla vattenskyddsområdet. T.B mailar över domen. Det **beslutades** att Sweco tittar närmare på frågan.

Tystberga

T.B Har man tagit Ostlänken i beaktande vid framtagande av vattenskyddsområde. Y. M: eftersom det i dagsläget är osäkerhet hur och i vilken omfattningen Ostlänken kommer att beröra vattentäkten har det bara diskuterats i generella termer. Utgångspunkten för arbetet är att få till ett uppdaterat vattenskyddsområde oavsett om vattentäkten kommer att beröras eller inte av Ostlänken.

T.B Borde inte djurhållning regleras? Y.M Jo, det borde det göras, det beslutades att Sweco lägger till det som föreskrift.

Ålberga

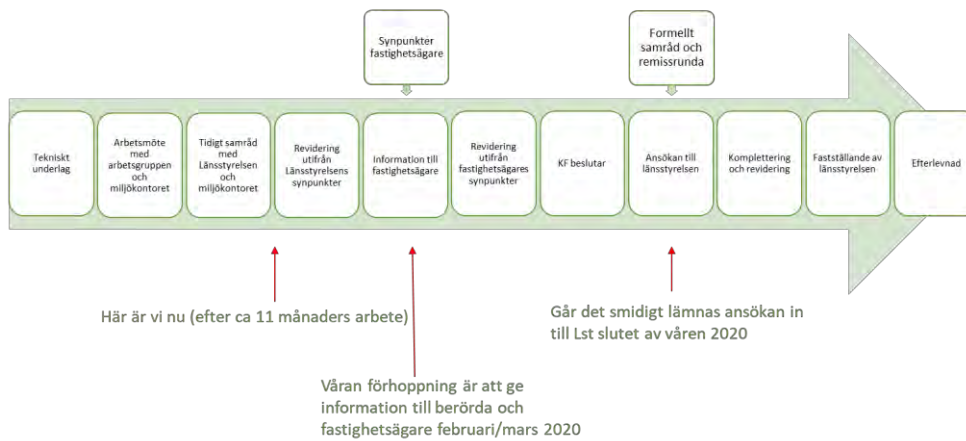
T.B Är tveksam till att man har "öar" av vattenskyddsområde, här måste vara man säker på att diket utgör en tillräcklig barriär! Det **beslutades** att Sweco tittar närmare på frågan.

Det fortsatta arbetet

Länsstyrelsen och Miljökontoret får fram till sista januari 2020 för att lämna ett skriftligt yttrande. Det beslutades att förslag till vattenskyddsområde även skickas till Trafikverket, SGU och Skogsstyrelsen för yttrande.

Samråd med allmänheten görs med utskick till samtliga fastighetsägare inom vattenskyddsområden samt utställning.

Generell tidsåtgång

4 (4)

PROTOKOLL
2019-12-1

Från: Anna-Klara Elenström <Anna-Klara.Elenstrom@sgu.se>
Skickat: den 23 mars 2020 10:25
Till: Alsteryd, Erik
Kopia: SGU Diariet
Ämne: Vattenskyddsområden Nyköping, SGU dnr 33-716-722/2020

Bilaga 2

Hej!

SGU har erhållit handlingar daterade 2020-03-19 där möjlighet ges att inkomma med yttrande i ärende om förslag till nya vattenskyddsområden och skyddsföreskrifter för Aspa, Edstorp, Lästringe, Runtuna, Stavsjö, Tystberga och Ålberga i Nyköping. SGU Dnr 33-716/2020, 33-717/2020, 33-718/2020, 33-719/2020, 33-720/2020, 33-721/2020 och 33-722/2020.

SGU avstår från att lämna yttrande i rubricerat ärende.

Med vänlig hälsning,
Anna-Klara Elenström
Hydrogeolog

Epost: anna-klara.elenstrom@sgu.se
Telefon, växel: 018-17 90 00

Sveriges geologiska undersökning
Box 670
751 28 Uppsala
Besök: Villavägen 18

När du skickar e-post till SGU så innebär detta att SGU behandlar dina personuppgifter. Läs mer om detta på <https://www.sgu.se/personuppgifter>.

Från: catrin.englund@trafikverket.se
Skickat: den 15 april 2020 10:43
Till: Alsteryd, Erik
Ämne: Vattenskyddsområde Runtuna, Nyköpings kommun

Trafikverkets dnr: TRV 2020/35497

Remiss gällande förslag till nytt vattenskyddsområde inkl. skyddsföreskrifter för Runtuna vattentäkt, Nyköpings kommun

Trafikverket har inget att invända i ärendet. Trafikverket förutsätter att drift- och underhållsarbeten utmed det statliga vägnätet kan utföras i vanlig ordning.

Med vänliga hälsningar

Catrin Englund
Samhällsplanerare

catrin.englund@trafikverket.se
Direkt: 010-123 57 88

Trafikverket
Box 1140
631 80 Eskilstuna
Besöksadress: Tullgatan 8
Telefon: 0771-921 921
www.trafikverket.se

Sweco Environment AB
Box 214
70144 ÖREBRO

Samråd vattenskyddsområde Runtuna Nyköpings kommun.

Skogsstyrelsen har tagit del av samrådet enligt ovan.

Länsstyrelsen har tillsynsansvar för åtgärder i skogen som inte berör skogsvårdsåtgärder.

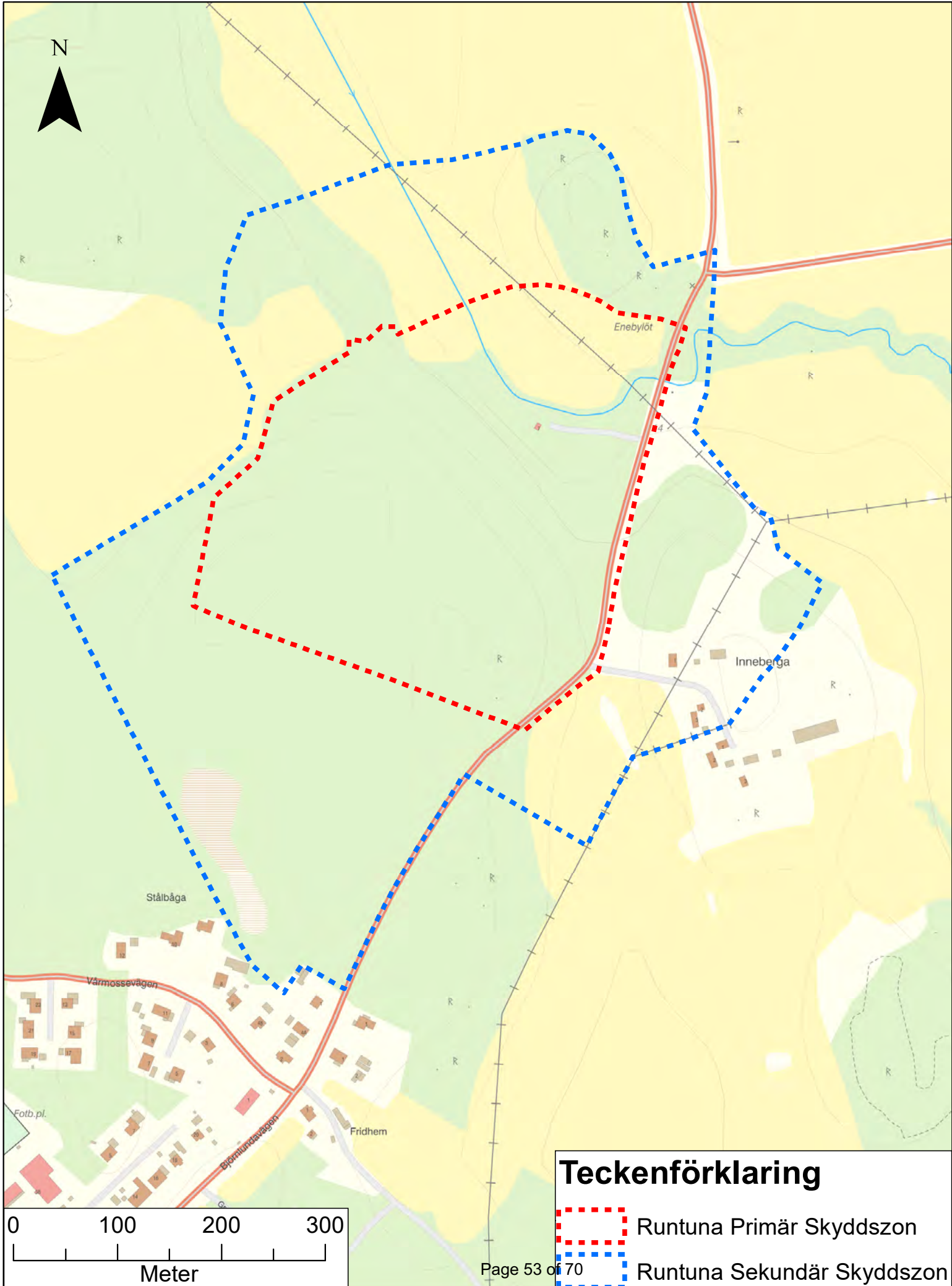
Tänk på att skogsbruket är nödvändigt för ett hållbart Sverige och att till exempel utfarter/överfarter inte hindras.

I övrigt inget att erinra.

Maria Nilsson
Handläggare
Skogskonsulent

Bilaga 5 - Förslag Runtuna Vattenskyddssområde

BILAGA 6

UTKAST 2021-10-27

Förslag vattenskyddsföreskrifter Runtuna

Allmänna upplysningar i anslutning till skyddsföreskrifterna

Olycka

Om en olycka inträffar i vattenskyddsområdet och det finns risk för läckage eller annan typ av förorening ska du genast ringa SOS Alarm 112.

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

I miljöbalkens 2 kap. finns allmänna hänsynsregler som bl.a. innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iakta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidtaga sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången skyldiga att vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iakta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller förhindra skadan.

Tillsynsmyndighet

Länsstyrelsen i Södermanlands län fastställer vattenskyddsområdet och skyddsföreskrifterna. Enligt miljötillsynsförordningen 2011:13 är därmed länsstyrelsen tillsynsmyndighet. Efter framställning av kommunfullmäktige får dock länsstyrelsen överlåta tillsynsansvaret åt den kommunala nämnd som handlägger miljöfrågor.

Spridning av kemiska bekämpningsmedel

I Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övriga hantering av växtskyddsmedel, NFS 2015:2, finns föreskrifter om användning av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde. Kommentarer och anvisningar till hur föreskrifterna ska tillämpas finns i Vägledning om tillämpning av Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2015:2) om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel.

Hantering av brandfarliga vätskor

I Naturvårdsverkets föreskrifter, NFS 2017:5, om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid lagring av brandfarliga vätskor, (samt eventuellt senare uppdaterade versioner), ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde.

1 (8)

Sweco Sverige AB

Informationsskylt om "vattenskyddsområde" ska vara uppsatt vid påfyllningsrör för tank inom vattenskyddsområde.

Ersättning

Bestämmelser om ersättning för intrång i pågående markanvändning m.m. finns i 31 kap., miljöbalken. En fastighetsägare eller innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrifterna avsevärt försvårar pågående markanvändning. Detsamma gäller om mark tas i anspråk. Talan om ersättning eller krav på inlösen skall väckas hos miljödomstol inom ett år från det att det beslut på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft.

Skyddsföreskrifterna och övrig lagstiftning

Skyddsföreskrifterna meddelas med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken och har utformats med skyddsbehovet för Runtuna grundvattentäkt. Föreskrifterna är i många avseenden en tillämpning och uttolkning av miljöbalkens intentioner som de uttrycks i miljöbalkens allmänna hänsynsregler (2 kap. MB). I vissa fall kan dock föreskrifterna leda till ett större krav på försiktighet än vad som följer av miljöbalkens allmänna hänsynsregler.

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum för dessa föreskrifter och som utökar skyldigheterna inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

I föreskrifterna anges även under rubriken Generella bestämmelser hänvisningar till samt referat av viss annan lagstiftning m.m. som gäller inom skyddsområdet.

Observera att även om skyddsföreskrifterna inte innehåller särskilda krav kan tillstånd, dispens eller anmälan enligt annan lagstiftning krävas.

2 (8)

BILAGA 6
UTKAST 2021-10-27

FÖRSLAG TILL SKYDDSFÖRESKRIFTER

§1 Definitioner

Med *hantering* avses i dessa föreskrifter en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Med *lagring* avses förvaring under längre tid än i omedelbar anslutning till själva användandet.

Med *fordonsvrak* avses fordon som med hänsyn till sitt skick, den tid under vilken det har stått på samma plats eller andra omständigheter måste anses övergivet och som uppenbarligen har ringa eller inget värde.

Kemiskt bekämpningsmedel definieras i 14 kap. miljöbalken.

Med *normalt husbehov* avses i dessa föreskrifter hantering av enstaka förpackningar av de största storlekarna man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln.

Med *befintlig verksamhet* avses den verksamhet som bedrivs när dessa föreskrifter träder i kraft.

Med *brandfarlig vätska* avses vätska som har en flampunkt som inte överstiger 100 °C.

Med *tyngre fordon* avses fordon med en tjänstevikt över 3,5 ton.

§2 Petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor

Generella bestämmelser: För hantering av petroleumprodukter skall iakttas vad som gäller enligt miljöbalken samt Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor (NFS 2017:5) samt därtill hörande allmänna råd.

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 50 liter vid samma tillfälle, är förbjudet.</p> <p><i>Undantaget från förbud är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - transport på väg. - drivmedel och andra petroleumprodukter i fordon (inkl. båt och arbetsmaskiner) nödvändiga för fordonets drift. Undantaget gäller inte för fordonsvrak. 	<p>Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 50 liter vid samma tillfälle, får inte förekomma utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - befintlig hantering av petroleumprodukter för uppvärmning av bostads- och jordbruksfastigheter. - transport på väg. - drivmedel och andra petroleumprodukter i fordon (inkl. båt och arbetsmaskiner) nödvändiga för fordonets drift. Undantaget gäller inte för fordonsvrak.

§3 Bekämpningsmedel

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Hantering av kemiska bekämpningsmedel får inte förekomma utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - hantering av kemiska bekämpningsmedel inomhus. - hantering av medel för bekämpning av skadedjur för normalt husbehov utomhus. - transport av kemiska bekämpningsmedel på väg. - hantering av ogräsättika. <p>Jord- eller vattenslagning av med bekämpningsmedel behandlade plantor är förbjuden.</p>	<p><i>Samma som primär skyddszon.</i></p>

4 (8)

BILAGA 6
UTKAST 2021-10-27

§4 Slam och stallgödsel

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Lagring och spridning av slam är förbjudet. <i>Undantaget från förbud är:</i> - spridning och lagring av slam från egen slamavskiljare.	<i>Samma som primär skyddszon.</i>
	Spridning och lagring av stallgödsel får inte förekomma utan tillstånd.	Lagring av stallgödsel får inte förekomma utan anmälan. <i>Undantaget från krav på anmälan är:</i> - hantering för normalt husbehov.

§5 Avverkning

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Avverkning, annan än med handhållna redskap, får inte förekomma utan tillstånd.	<i>Samma som primär skyddszon.</i>

§6 Avloppsanläggningar

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Inrättande av avloppsanordning med utsläpp inom primär skyddszon av hushållspillvatten från WC är förbjudet.	-

§7 Tåktverksamhet och andra schaktningsarbeten

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Materialtåkt (grus-, ler-, bergtåkt eller liknande) är förbjuden.</p> <p>Schaktningsarbeten djupare än 1 meter eller schaktningsarbeten större än 200 m³, muddring, rensning, pålning, sponning och schaktfritt ledningsbyggande får inte utföras utan tillstånd.</p> <p><i>Undantag från krav på tillstånd är:</i></p> <p>- schaktningsarbeten, muddring och rensning med handhållet redskap.</p>	<p>Materialtåkt (grus-, ler-, bergtåkt eller liknande) är förbjuden.</p> <p>Schaktningsarbeten djupare än 1 meter eller schaktningsarbeten större än 200 m³, muddring, rensning, pålning, sponning och schaktfritt ledningsbyggande får inte utföras utan anmälan.</p> <p><i>Undantag från krav på anmälan är:</i></p> <p>- schaktningsarbeten, muddring och rensning med handhållet redskap.</p>

§8 Miljöfarlig verksamhet

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Nytablering av miljöfarlig verksamhet enligt 2–32 kap. miljöprövningsförordningen (2013:215 och eventuella senare ändringar) är förbjuden.</p>	<p>Nytablering av miljöfarlig verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2–32 kap. miljöprövningsförordningen (2013:215 och eventuella senare ändringar) får inte förekomma utan tillstånd.</p>

§9 Uppställning av tyngre fordon

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Uppställning under fler än ett dygn i sträck av tyngre fordon får inte förekomma utan anmälan.</p>	-

6 (8)

BILAGA 6
UTKAST 2021-10-27

§10 Allmänna bestämmelser

a. Ikraftträdande

Skyddsföreskrifterna gäller från den tidpunkt vattenskyddsområdet inrättas. Enligt 7 kap. 22 § miljöbalken skall skyddsföreskrifterna gälla från denna tidpunkt även om de överklagas.

Följande gäller för befintliga verksamheter som omfattas av förbud enligt dessa: Trots att förbudet införs får verksamheterna fortsätta intill dagen två år efter länsstyrelsens beslut. Därefter får verksamheter som omfattas av förbud inte bedrivas.

Följande gäller för befintliga verksamheter som antingen omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt dessa föreskrifter: Trots att tillstånds- eller anmälningsplikten införs får verksamheterna fortsätta intill dagen ett år efter länsstyrelsens beslut. Därefter får verksamhet som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt bedrivas endast om den som bedriver verksamheten senast den dagen har lämnat in en ansökan om tillstånd respektive gjort en anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

b. Tillstånd och anmälan

Ansökan om tillstånd samt anmälan enligt föreskrifterna skall göras till den kommunala nämnd som handlägger miljöfrågor. Därvid kan nämnden föreskriva villkor för verksamheten. En förutsättning för tillstånd är att verksamhetsutövaren kan visa att verksamheten kan utföras utan risk för skada för yt- eller grundvattenförekomsten. Innan beslut meddelas skall nämnden höra vattentäktens huvudman. Anmälan skall göras senast 6 veckor innan anmälningspliktig verksamhet påbörjas.

Tillstånd eller anmälan enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte för verksamheter som har eller skall tillståndsprövas enligt 9 kap. (miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd) eller 12 kap. miljöbalken (jordbruk och annan verksamhet) eller enligt förordning utfärdad med stöd av dessa kapitel i miljöbalken.

Tillstånd eller anmälan enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte för verksamheter som skall tillståndsprövas enligt 11 kap. (vattenverksamhet) miljöbalken eller enligt förordning utfärdad med stöd av detta kapitel i miljöbalken.

c. Dispensmöjligheter

Om det finns särskilda skäl får länsstyrelsen i Södermanlands län meddela dispens från föreskrifterna. Innan ett dispensbeslut meddelas skall länsstyrelsen höra vattentäktens huvudman samt den kommunala nämnden för miljöfrågor. En dispens kan förenas med villkor.

d. Vattentäktsverksamhet

Föreskrifterna utgör inte hinder mot den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för vattentäktsverksamhetens bedrivande

e. Skyltning

Vid väg som korsar gränsen till skyddsområdet och invid vägar som passerar genom området skall sättas upp skyltar som utmärker vattenskyddsområdet. Huvudmannen ansvarar för att vattenskyddsområdet utmärks med skyltar.

För uppsättande av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 meter från vägområdet, krävs enligt 46 § väglagen länsstyrelsens tillstånd.

Där petroleumprodukter eller andra för vattnet skadliga ämnen (se § 3) hanteras, skall skylt uppsättas som erinrar om vattenskyddsområdets existens. Skyltarna tillhandahålls av huvudmannen.

f. Överträdelse och påföljd

Överträdelse av skyddsföreskrifter kan medföra straffansvar enligt 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken (1998:808).

8 (8)

BILAGA 6
UTKAST 2021-10-27

BILAGA 7

UTKAST 2021-10-27

Motiv till skyddsföreskrifter - Runtuna

Petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 50 liter vid samma tillfälle, är förbjudet.</p> <p><i>Undantaget från förbud är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - transport på väg. - drivmedel och andra petroleumprodukter i fordon (inkl. båt och arbetsmaskiner) nödvändiga för fordonets drift. Undantaget gäller inte för fordonsvrak. 	<p>Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 50 liter vid samma tillfälle, får inte förekomma utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - befintlig hantering av petroleumprodukter för uppvärmning av bostads- och jordbruksfastigheter. - transport på väg. - drivmedel och andra petroleumprodukter i fordon (inkl. båt och arbetsmaskiner) nödvändiga för fordonets drift. Undantaget gäller inte för fordonsvrak.

Motivering

Hantering av petroleumprodukter har i riskbedömningen bedömts utgöra den största risken för vattentäkten. Sannolikheten bedöms som medelstor och konsekvensen som mycket stor. Petroleumprodukter är giftiga och cancerogena. I synnerhet lätta, vattenlösliga oljekolväten är giftiga redan vid låga koncentrationer. Utsläpp av petroleumprodukter kan vålla skador inom ett begränsat område, men ändå bestå mycket långt in i framtiden. Det räcker med en liter diesel för att göra en miljon liter dricksvatten obrukbart, eftersom påverkan på smak och lukt är så kraftig.

Hantering av petroleumprodukter av mängder över 50 liter där grundvattenmagasinet är sårbart och där avståndet till uttagsbrunnarna är kort, bedöms utgöra en beaktansvärd risk för vattenförsörjningen. I den sekundära zonen föreslås tillståndsplikt för hantering av mängder större än 50 liter. Mängden, 50 liter, har bedömts vara rimlig för att medge viss hantering av petroleumprodukter för hushållsändamål. Sannolikt hanteras idag mindre mängder petroleumprodukter (uppskattningsvis 10-50 liter per fastighet) för t.ex. lagring av bensin till gräsklippare och andra trädgårdsmaskiner. Sådan hantering kan medges utan krav på tillstånd

1 (9)

Sweco Sverige AB

men hantering av större mängder än så bedöms medföra alltför stora risker för vattentäkten vid spill eller läckage.

Det finns inga registrerade cisterner hos miljöenheten inom det föreslagna vattenskyddsområdet (registrering görs dock endast för cisterner som rymmer 1 m³ eller mer, inom vattenskyddsområden gäller 250 liter). Det bedöms vara mindre sannolikt att det kommer att nyanläggas cisterner/behållare för eldningsolja och andra petroleumprodukter i området. Vid exempelvis byggnationer, jordbruk eller avverkning, kommer däremot tillfälliga cisterner/farmartankar att hanteras inom området. Spill och läckage kan ske i samband med tankning (dels när cisternen/tanken tankas, dels när tankning av arbetsmaskinen sker) eller om cisternen/tanken skadas (till exempel p.g.a. påkörning eller i samband med dieselstöld). Tillståndsplikten medför att kommunen får vetskap om var hantering sker och ges möjlighet att föreskriva försiktighetsåtgärder beroende på omständigheterna för varje inkommande tillståndsansökan. Försiktighetsåtgärder kan exempelvis vara krav på invallning, påkörningsskydd eller att tankning endast får göras på tätt underlag så att eventuellt spill kan samlas upp och omhändertas.

Läckage av drivmedel från avregistrerade fordon såsom fordonsvrak, folkracebilar eller liknande kan utgöra en risk för vattentäkten. Därav borde det säkerställas att läckage från dessa samlas upp med täckmatta eller dylikt.

Brandfarliga produkter i mängder över 50 liter, såsom exempelvis lösningsmedel, bedöms utgöra en beaktansvärd risk för vattenförsörjningen. Vidare motiv kan även ses under rubriken Miljöfarlig verksamhet.

2 (9)

BILAGA 7
UTKAST 2021-10-27

Bekämpningsmedel

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Hantering av kemiska bekämpningsmedel får inte förekomma utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - hantering av kemiska bekämpningsmedel inomhus. - hantering av medel för bekämpning av skadedjur för normalt husbehov utomhus. - transport av kemiska bekämpningsmedel på väg. - hantering av ogräsättika. <p>Jord- eller vattenslagning av med bekämpningsmedel behandlade plantor är förbjuden.</p>	<p><i>Samma som primär skyddszon.</i></p>

Motivering

Inga kemiska bekämpningsmedel har påvisats i råvattnet eller i dricksvattnet. Emellertid har endast ett begränsat antal analyser genomförts. I befintliga föreskrifter föreskrivs att spridning av bekämpningsmedel ej får förekomma i större omfattning än som normalt erfordras för jord- och skogsbrukets behov. Trots att endast ett begränsat antal analyser har utförts indikerar frånvaron av bekämpningsmedel att befintlig hantering inte medför en oacceptabel påverkan på råvattnet.

Förslag till skyddsföreskrift har därför utformas utformats så att det krävs tillstånd för hantering av bekämpningsmedel istället för förbud. Genom tillståndsplikt ges möjlighet att förena tillståndet med särskilda villkor för att bedriva hanteringen utan risk för vattentäkten. Vattenskyddsområdet berör områden med delvis genomsläppliga material vilket gör att dessa områden kan vara starkt kopplade till grundvattenbildningen av grundvattenmagasin. Det bör därför ställas höga krav på verksamhetsutövarens tillståndsansökningar och på miljökontorets bedömningar. Verksamhetsutövaren bör i tillståndsansökan för hantering kunna redogöra för bl.a. jordlagerföljd, topografi, när och hur spridning avses utföras, var lagring sker, testprotokoll för spruta, förekomst, lägen för och utformning av täckdikningsbrunnar, gröda och preparat samt dos. Generellt är det lämpligt att ge tillstånd för samma tidsperiod som verksamhetsägarens växtföljd exempelvis 4–5 år när det gäller jordbruk (växtodlingsplanen ska redovisas i ansökan). För andra verksamheter som t.ex. idrottsplatser och andra allmänna platser kan det vara skäligt med kortare tid.

Ibland måste de med bekämpningsmedel behandlade plantorna sättas i jord eller i vatten innan plantering. Det görs för att plantorna inte ska torka ut och kallas jord- eller vattenslagning av plantor. Eftersom förslaget till vattenskyddsområde inte är så stort så bedöms det lämpligt och möjligt att välja andra ytor än de inom vattenskyddsområde om man skulle behöva vatten/jordslagning av bekämpningsmedelsbehandlade plantor.

Slam och stallgödsel

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Lagring och spridning av slam är förbjudet. <i>Undantaget från förbud är:</i> - spridning och lagring av slam från egen slamavskiljare.	<i>Samma som primär skyddszon.</i>
	Spridning och lagring av stallgödsel får inte förekomma utan tillstånd.	Lagring av stallgödsel får inte förekomma utan anmälan. <i>Undantaget från krav på anmälan är:</i> - hantering för normalt husbehov.

Motivering

De risker som hantering av stallgödsel kan utgöra för vattentäkter är dels påverkan genom nitrat dels genom spridning av smittoämnen i form av bakterier, virus och parasiter.

Eftersom lagring innebär att stora mängder stallgödsel hanteras koncentrerat är det önskvärt att miljönämnden får kännedom om befintliga och nya lagringsplatser för stallgödsel. Stukalagring kan generellt sett accepteras om det sker som tillfällig omlastning, dvs. då spridning sker inom några dagar och det enbart är den giva som ska läggas ut på skiftet som lagras (dvs inte stora mängder gödsel som ska spridas på flera skiften).

Inom primär skyddszon finns det områden (som består av genomsläppligt material, grus etc.) där det är olämpligt att hantera stallgödsel. Genom tillståndsplikt ges miljönämnden möjlighet att föreskriva lämpliga villkor såsom skyddsavstånd till uttagsbrunnar etc.

Slam innehåller halter av fosfor och kväve men kan även innehålla bl.a. metaller, läkemedelsrester och kemikalier som kan ge cocktaileffekter. Om det handlar om ohygieniserat slam är riskerna främst patogener. Eftersom förslaget till vattenskyddsområde inte är så stort så bedöms det lämpligt och möjligt att välja andra ytor än de inom vattenskyddsområde för eventuell spridning av slam. Spridning och lagring av slam från privatpersoners egna

4 (9)

BILAGA 7
UTKAST 2021-10-27

avloppsanordningar på deras egna tomter bedöms vara en acceptabel risk för vattentäkten och undantas därför från förbudet. Hantering av slam kan också kräva tillstånd genom annan lagstiftning.

Avverkning

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Avverkning, annan än med handhållna redskap, får inte förekomma utan tillstånd.	<i>Samma som primär skyddszon.</i>

Motivering

Avverkning är inte förbjudet inom vattenskyddsområdet men projektgruppen bedömer att krav på tillstånd är en skälig restriktionsnivå. Vid avverkning är det inte i första hand trädfällningen i sig som medför risk för negativa konsekvenser på vattentäkten. Riskerna är istället främst förknippade med den ökade närvaron av skogsmaskiner och andra fordon under avverkningen, omlastningen och bortforslingen av upplagen, vilket ökar risken för petroleumförorening av vattentäkten. I tillståndet för avverkningen kan ställas krav på att uppställda maskiner är låsta, hur tankning ska gå till, att det finns absorptionsmedel tillgängligt för att snabbt kunna åtgärda mindre spill av bränsle osv.

Inom ramen för tillståndsansökan för avverkning bör även upplagen beskrivas, så som placering och tidsperspektiv. Vattentäkten kan nämligen påverkas negativt även vid lagringen av timmer, t.ex. beroende på utlakning av fenoler från färskt timmer. Gran och tall kan ha höga halter av fenoler, upp till 20 % av barken kan bestå av vattenlösliga fenoler. Vidare förekommer det även transporter till och från upplag av timmer som ökar risken för petroleumförorening. Permanenta upplag av timmer bör ej förekomma inom vattenskyddsområdet men tillfälliga upplag under maximalt en avverkningssäsong kan medges om upplagen har tät täckning. Upplag bör inte anläggas inom den primära skyddszonen. Om möjligt bör upplagen lokaliseras till ytor som inte underlagras av genomsläppliga jordarter som sand och grus, för att ytterligare minska risken för förorening av grundvattnet.

Avverkning av större yta än 0,5 ha fordrar anmälan till Skogsstyrelsen, dock kan ovan beskrivna risker för petroleumförorening förekomma även vid mindre avverkningar varför projektgruppen ansatt tillståndsplikt. för all avverkning. Tillståndsplikten medför även att vattentäktens huvudman får kännedom om planerad avverkning och ges möjlighet att komma med synpunkter. Avverkningen kan heller inte påbörjas innan verksamhetsutövaren erhållit svar på sin tillståndsansökan, till skillnad mot fallet med anmälningsplikt. Tillstånd lämnas regelmässigt under förutsättning att verksamheten motsvarar de krav som ställs.

Med avverkning avses all avverkning (även nedtagning av enstaka träd).

Avloppsanläggningar

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Inrättande av avloppsanordning med utsläpp inom primär skyddszon av hushållspillvatten från WC är förbjudet.	-

Utsläpp av näringsämnen via avlopp medför inte några betydande problem vid dricksvattenframställningen. Problemen är snarare kopplade till att det via avloppsanordningar kan ske utsläpp av andra föroreningar, t.ex. mediciner, läsningsmedel samt patogener.

Inga enskilda avlopp har identifierats inom den primära skyddszonen. I den sekundära zonen finns bara ett identifierat enskilt avlopp. Vidare är inte den primära skyddszonen så stor så det bedöms lämpligt och möjligt att välja andra ställen för eventuella utsläpp av avloppsvatten från anordning inom den primära skyddszonen.

Enligt förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ställs krav på tillstånd för inrättande av avloppsanordningar till vilka vattentoaletter ska anslutas (och även för att ansluta vattentoalett till redan befintlig avloppsanordning) och krav på anmälan för inrättande av avloppsanordningar för BDT-vatten (bad-, disk-, tvättvatten). Vidare ställs krav på anmälan för ändringar av en avloppsanordning till vilken vattentoaletter finns kopplade (om åtgärden kan medföra väsentlig ändring av avloppsvattnets mängd och sammansättning). Den föreslagna föreskriften innebär en strängare reglering inom primär skyddszon där inrättande av avloppsanordning med utsläpp inom vattenskyddsområdet av avloppsvatten från WC blir förbjudet. För övriga inrättanden eller ändringar av enskilda avloppsanordningar krävs tillstånd respektive anmälan genom den redan befintliga förordningen om miljöfarlig verksamhet. I dessa ärenden ges kommunen möjlighet att ställa lämpliga krav på skyddsåtgärder med hänsyn till vattentäkten.

6 (9)

BILAGA 7
UTKAST 2021-10-27

Täktverksamhet och andra schaktningsarbeten

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Materialtäkt (grus-, ler-, bergtäkt eller liknande) är förbjuden.</p> <p>Schaktningsarbeten djupare än 1 meter eller schaktningsarbeten större än 200 m³, muddring, rensning, pålning, spontning och schaktfritt ledningsbyggande får inte utföras utan tillstånd.</p> <p><i>Undantag från krav på tillstånd är:</i></p> <p>- schaktningsarbeten, muddring och rensning med handhållet redskap.</p>	<p>Materialtäkt (grus-, ler-, bergtäkt eller liknande) är förbjuden.</p> <p>Schaktningsarbeten djupare än 1 meter eller schaktningsarbeten större än 200 m³, muddring, rensning, pålning, spontning och schaktfritt ledningsbyggande får inte utföras utan anmälan.</p> <p><i>Undantag från krav på anmälan är:</i></p> <p>- schaktningsarbeten, muddring och rensning med handhållet redskap.</p>

Motivering

Anledningen till att materialtäkt regleras med tillståndsplikt och inte förbud i sekundär skyddszonen är att det ger möjlighet för tillståndsmyndigheten att sätta upp villkor för verksamheten, t.ex. avseende uppställning av fordon, som får ses som en av de större riskerna för vattenförorening med täktverksamhet.

Trots att schaktningsarbeten endast fått en riskklass 1 i riskanalysen önskar huvudmannen få kännedom och möjlighet att förskriva villkor/försiktighetsåtgärder gällande schaktningsarbeten. Motivet är att beroende på var schaktningsarbeten genomförs kan de öppna upp vägar eller ge snabbare vägar för föroreningar att nå vattentäkten utan fastläggning/rening av ytliga växtskikt mm. Vid tillstånd och anmälan om schaktning bör även säkerställas hur eventuell utfyllnad i mark ska genomföras. Det rekommenderas att utfyllnad i mark inom vattenskyddsområdet sker med jungfruligt material eller bergkross etc. och inte med uppgrävda massor.

Med rensning avses att öka avvattningsförmågan genom åtgärder som ändrar djup och/eller läge i befintliga diken. Slätter eller kantskärning ingår inte begreppet rensning.

Miljöfarlig verksamhet

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Nyetablering av miljöfarlig verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2–32 kap. miljöprövningsförordningen (2013:215 och eventuella senare ändringar) är förbjuden.	Nyetablering av miljöfarlig verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2–32 kap. miljöprövningsförordningen (2013:215 och eventuella senare ändringar) får inte förekomma utan tillstånd.

Motivering

Generellt kan sägas att miljöfarliga verksamheter kan kopplas till någon typ av utsläpp eller hantering av kemiska produkter och därmed kan utgöra en risk för vattentäkten. Miljöfarliga verksamheter har i riskanalysen även fått en riskklass 2. Med ovan föreslagna föreskrift gällande miljöfarliga verksamheter kommer dock inte s.k. u-anläggningar omfattas. Riskerna med u-anläggningar bedöms främst föreligga om dessa verksamheter hanterar större mängder kemikalier. Det har av den anledningen valts att även reglera hantering av brandfarliga produkter i § 2.

Uppställning av tyngre fordon

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Uppställning under fler än ett dygn i sträck av tyngre fordon får inte förekomma utan anmälan.	-

Motivering

Uppställning av tyngre fordon anses utgöra en risk mot vattenförsörjningen. Läckage av oljor, drivmedel eller andra miljöfarliga vätskor i fordon är en beaktningsvärd risk för vattentäkten. Därav föreslås anmälningsplikt för uppställning. Krav på anmälan ger miljönämnden information om att uppställning sker inom vattenskyddsområdet. Det ger även möjlighet att kräva att uppställda fordon har skydd av täckmattor eller liknande eller hänvisa uppställning av fordon till platser där risken är liten för både olyckor och läckage av ämnen som skulle kunna påverka vattenkvaliteten av vattentäkten.

8 (9)

BILAGA 7
UTKAST 2021-10-27

Fordonstvätt

Motivering

Fordonstvätt anses utgöra en risk mot vattenförsörjningen om de sker på annan plats än i för ändamålet avsedd tvätthall med olje- eller bensinavskiljare. Ämnen som används vid tvätt och de ämnen som tvättas av kan försämma vattenkvaliteten i vattentäkten. Oavsett om man bor inom ett vattenskyddsområde eller inte så ska du inte tvätta bilen på gatan eller asfalterad uppfart. När bilen tvättas på garageuppfarten eller gatan rinner det förorenade tvättvattnet ner i gatubrunnarna och ofta vidare rakt ut i närmsta sjö eller vattendrag.

Enligt 9 kapitlet 7 § miljöbalken ska avloppsvatten avledas och renas eller tas om hand på något sätt så att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppkommer. Att tvätta bilen på gatan är, med tanke på att tvättvattnet orenat går ut i sjöar och vattendrag via dagvattensystemet, ett felaktigt sätt att hantera tvättvattnet. I och med att redan idag finns rekommendation om att biltvätt ska ske i gör det själv-hall eller automatvätt har riskerna med fordonstvätt valts att inte regleras genom skyddsföreskrifter utan huvudmannen har som avsikt att istället arbetat med information till boende inom vattenskyddsområdet.

Olyckor på väg

Det går inte att reglera olyckor på väg via skyddsföreskrifter utan här är det istället viktigt att finns information om hur man ska bete sig vid en eventuell olycka hos Räddningstjänst och Trafikverket. Huvudmannen ska informeras vid olycka inom vattenskyddsområdet.

MSN § Ansökan om revidering av Stavsjö vattenskyddsområde, gränsdragning och vattenskyddsföreskrifter

Diarienummer: MSN21/29

Förslag till nya vattenskyddsområdesgränser och reviderade vattenskyddsföreskrifter har tagits fram för Stavsjö vattentäkt. Berörda fastighetsägare har fått brev med information om ändringarna samt möjlighet att lämna synpunkter. För att förslaget ska fastställas behöver en ansökan om detta inlämnas till länsstyrelsen.

Tillgången på vatten för vattenförsörjningen är ett av våra viktigaste samhällsintressen. Huvudmannen för dricksvattenförsörjningen har ansvaret för att dricksvattenförekomster skyddas. Ett sätt att skydda dricksvattenförekomster är genom att inrätta vattenskyddsområden.

Dricksvattenförsörjningen för Stavsjö samhälle är en grundvattentäkt med konstgjord infiltration av vatten från sjön Skiren. Skyddsområde med skyddsföreskrifter för vattentäkten fastställdes av länsstyrelsen 1976. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har beslutat att låta göra en översyn av det befintliga vattenskyddsområdets utsträckning och vattenskyddsföreskrifternas innehåll eftersom det nu finns bättre kunskapsunderlag att tillgå vid bedömning av lämpliga gränser. Ytterligare en anledning är att delar av föreskrifterna är föråldrade och inaktuella.

Havs- och vattenmyndigheten har bestämt att vattenskyddsområden ska delas in i olika skyddszoner som avgränsas beroende på hur lång tid det tar för en förorening att nå vattentäkten. För respektive skyddszon finns föreskrifter som reglerar markanvändning samt andra verksamheter och åtgärder i syfte att skydda dricksvattnets kvalitet. Det handlar till exempel om hantering av petroleumprodukter, utsläpp av avloppsvatten från WC, användning av bekämpningsmedel, avverkning och schaktningsarbeten.

Förslag till nya vattenskyddsområdesgränser och ändrade vattenskyddsföreskrifter har tagits fram av en projektgrupp med stöd av Sweco. Som underlag har Sweco tagit fram sårbarhetskarta, riskanalystabell samt ett tekniskt underlag. Förslag till nya vattenskyddsområdesgränser och ändrade vattenskyddsföreskrifter samt underlag och motivering finns i bilaga 1 till denna tjänsteskrivelse. Under arbetets gång har samråd skett med Länsstyrelsen, miljöenheten, Skogsstyrelsen, Trafikverket, Räddningstjänsten samt SGU. Samrådsredogörelse finns i bilaga 1.

I dagsläget omfattas endast ytvattentäkten i Skiren av vattenskyddsområdet. Två stycken skyddsområden med två skyddszoner vardera föreslås nu för

Stavsjö vattentäkt. En för Stavsjö grundvattentäkt och en för Stavsjö ytvattentäkt. Endast ett fåtal bostadshus finns inom de föreslagna vattenskyddsområdesgränserna.

För att skapa ett långsiktigt vattenskydd är det viktigt att redan på planeringsstadiet föra en dialog med dem som kan tänkas bli berörda av skyddsföreskrifterna, såsom fastighetsägare och verksamhetsutövare. Syftet med denna dialog är att i möjligaste mån skapa en förståelse för skyddsbehovet och att skyddsföreskrifterna blir balanserade och tydliga att efterleva och arbeta med.

Nyköping Vatten har skickat ut informationsbrev om förslaget till nya vattenskyddsområdesgränser och ändrade vattenskyddsföreskrifter till berörda fastighetsägare med hänvisning till var det fullständiga materialet finns att tillgå på kommunens hemsida samt vem som var kommunens kontaktperson i ärendet. I brevet fanns en uppmaning att lämna in eventuella synpunkter, inga synpunkter har inkommit.

Därefter har mindre justeringar gjorts efter synpunkter från miljö- och samhällsbyggnadsnämndens presidium.

Vattenskyddsområdesgränser samt vattenskyddsföreskrifter fastställs av länsstyrelsen som in sin prövning genomför ett formellt samråd där alla berörda återigen får möjlighet att lämna in synpunkter.

Handläggningsavgiften för tillstånds- och anmälningsärenden föranledda av vattenskyddsområdesföreskrifterna tas ut enligt separat beslut i Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår Kommunfullmäktige

- 1) att** godkänna förslag till ny gränsdragning samt reviderade skyddsföreskrifter för Stavsjö vattenskyddsområde (ytvattentäkt samt grundvattentäkt)

- 2) att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att översända bilagor till tjänsteskrivelse daterad 2021-11-11 till Länsstyrelsen med ansökan om fastställande av ny gränsdragning samt reviderade skyddsföreskrifter för Stavsjö vattenskyddsområde (ytvattentäkt samt grundvattentäkt).

Beslutsunderlag:

Bilaga 1 till tjänsteskrivelse daterad 2021-11-11. Tekniskt underlag inklusive förslag till vattenskyddsföreskrifter och skyddsområdesgränser, Stavsjö vattenskyddsområde.

Beslut till:

Kommunstyrelsen
Tekniska divisionen
Miljöenheten

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

Ansökan om revidering av Stavsjö vattenskyddsområde, gränsdragning och vattenskyddsföreskrifter

Sammanfattning

Förslag till nya vattenskyddsområdesgränser och reviderade vattenskyddsföreskrifter har tagits fram för Stavsjö vattentäkt. Berörda fastighetsägare har fått brev med information om ändringarna samt möjlighet att lämna synpunkter. För att förslaget ska fastställas behöver en ansökan om detta inlämnas till länsstyrelsen.

Bakgrund

Tillgången på vatten för vattenförsörjningen är ett av våra viktigaste samhällsintressen. Huvudmannen för dricksvattenförsörjningen har ansvaret för att dricksvattenförekomster skyddas. Ett sätt att skydda dricksvattenförekomster är genom att inrätta vattenskyddsområden.

Dricksvattenförsörjningen för Stavsjö samhälle är en grundvattentäkt med konstgjord infiltration av vatten från sjön Skiren. Skyddsområde med skyddsföreskrifter för vattentäkten fastställdes av länsstyrelsen 1976. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har beslutat att låta göra en översyn av det befintliga vattenskyddsområdets utsträckning och vattenskyddsföreskrifternas innehåll eftersom det nu finns bättre kunskapsunderlag att tillgå vid bedömning av lämpliga gränser. Ytterligare en anledning är att delar av föreskrifterna är föråldrade och inaktuella.

Havs- och vattenmyndigheten har bestämt att vattenskyddsområden ska delas in i olika skyddszoner som avgränsas beroende på hur lång tid det tar för en förorening att nå vattentäkten. För respektive skyddszon finns föreskrifter som reglerar markanvändning samt andra verksamheter och åtgärder i syfte att skydda dricksvattnets kvalitet. Det handlar till exempel om hantering av petroleumprodukter, utsläpp av avloppsvatten från WC, användning av bekämpningsmedel, avverkning och schaktningsarbeten.

Förslag till nya vattenskyddsområdesgränser och ändrade vattenskyddsföreskrifter har tagits fram av en projektgrupp med stöd av

Sweco. Som underlag har Sweco tagit fram sårbarhetskarta, riskanalystabell samt ett tekniskt underlag. Förslag till nya vattenskyddsområdesgränser och ändrade vattenskyddsföreskrifter samt underlag och motivering finns i bilaga 1 till denna tjänsteskrivelse. Under arbetets gång har samråd skett med Länsstyrelsen, miljöenheten, Skogsstyrelsen, Trafikverket, Räddningstjänsten samt SGU. Samrådsredogörelse finns i bilaga 1.

I dagsläget omfattas endast ytvattentäkten i Skiren av vattenskyddsområdet. Två stycken skyddsområden med två skyddszoner vardera föreslås nu för Stavsjö vattentäkt. En för Stavsjö grundvattentäkt och en för Stavsjö ytvattentäkt. Endast ett fåtal bostadshus finns inom de föreslagna vattenskyddsområdesgränserna.

För att skapa ett långsiktigt vattenskydd är det viktigt att redan på planeringsstadiet föra en dialog med dem som kan tänkas bli berörda av skyddsföreskrifterna, såsom fastighetsägare och verksamhetsutövare. Syftet med denna dialog är att i möjligaste mån skapa en förståelse för skyddsbehovet och att skyddsföreskrifterna blir balanserade och tydliga att efterleva och arbeta med.

Nyköping Vatten har skickat ut informationsbrev om förslaget till nya vattenskyddsområdesgränser och ändrade vattenskyddsföreskrifter till berörda fastighetsägare med hänvisning till var det fullständiga materialet finns att tillgå på kommunens hemsida samt vem som var kommunens kontaktperson i ärendet. I brevet fanns en uppmaning att lämna in eventuella synpunkter, inga synpunkter har inkommit.

Därefter har mindre justeringar gjorts efter synpunkter från miljö- och samhällsbyggnadsnämndens presidium.

Vattenskyddsområdesgränser samt vattenskyddsföreskrifter fastställs av länsstyrelsen som in sin prövning genomför ett formellt samråd där alla berörda återigen får möjlighet att lämna in synpunkter.

Handläggningsavgiften för tillstånds- och anmälningsärenden föranledda av vattenskyddsområdesföreskrifterna tas ut enligt separat beslut i Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Prövning av barnets bästa enligt barnkonventionen

Berör eller påverkar ärendet barn direkt eller indirekt så att det i enlighet med barnkonventionen funnits skäl att genomföra en prövning av barnets bästa?

Nej

Har en prövning av barnets bästa genomförts?

Nej

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår Kommunfullmäktige

- 1) **att** godkänna förslag till ny gränsdragning samt reviderade skyddsföreskrifter för Stavsjö vattenskyddsområde (ytvattentäkt samt grundvattentäkt)

- 2) **att** ge Tekniska divisionen i uppdrag att översända bilagor till tjänsteskrivelse daterad 2021-11-11 till Länsstyrelsen med ansökan om fastställande av ny gränsdragning samt reviderade skyddsföreskrifter för Stavsjö vattenskyddsområde (ytvattentäkt samt grundvattentäkt).

Kent Nyman
Divisionschef, Tekniska divisionen
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-11-17

Madeleine Jansson
VA-chef, Tekniska divisionen
Slutversion av Tjänsteskrivelsen godkändes
2021-11-17

Beslut till:

Kommunstyrelsen

Tekniska divisionen

Miljöenheten

Bilaga:

Bilaga 1. Tekniskt underlag inklusive förslag till vattenskyddsföreskrifter och skyddsområdesgränser, Stavsjö vattenskyddsområde.

RAPPORT

NYKÖPINGS KOMMUN

Vattenskyddsområde Stavsjö

UPPDRAGSNUMMER 13007039

TEKNISKT UNDERLAG

[UTKAST]

2021-10-26

ÖREBRO VATTEN OCH MILJÖ

ERIK ALSTERYD
YLVA MAGNUSSON
PATRIK ZAMAN
HANNA DAHLSTRÖM

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	Uppdraget	4
1.2	Utredningens omfattning och genomförande	4
1.3	Syfte och användning av detta tekniska underlag	4
2	Stavsjö vattentäkt	5
2.1	Lokalisering	5
2.2	Vattenanläggning	5
2.2.1	Befintligt vattenskyddsområde	6
2.3	Reservvattentäkt	7
2.4	Nuvarande vattenbehov	7
2.5	Tillstånd	8
2.6	Ägandeförhållanden	8
2.7	Markanvändning	8
2.8	Planförhållanden	8
2.8.1	Översiktsplan	8
2.8.2	Detaljplaner	8
3	Hydrogeologiska förhållanden	9
3.1	Topografi	9
3.2	Nederbörd	9
3.3	Geologi	9
3.4	Ytvatten	11
3.4.1	Skiren	11
3.5	Grundvatten	12
3.6	Vattenbalans	13
3.7	Vattentäktens sårbarhet	15
3.8	Vattenkvalitet	15
4	Risker för vattentäkten	17
4.1	Riskinventeringsområde	17
4.2	Underlag	18
4.3	Utsläpp av föroreningar	18
4.3.1	Spridning av förorening	18
4.4	Riskinventering	19
4.4.1	Bebyggelse	19
4.4.2	Skogsbruk	21

1(43)

RAPPORT
2021-10-26
UTKAST
VATTENSKYDDSSOMRÅDE STAVSJÖ

4.4.3	Vägar/transporter	24
4.4.4	Miljöfarlig verksamhet och industriområden	24
4.5	Förorenade områden	26
4.6	Sabotage, kris och risk	27
4.7	Bedömning av risker	27
4.7.1	Konsekvensbedömning	28
4.7.2	Riskmatris	30
4.7.3	Resultat	30
5	Samråd	30
6	Utformning av vattenskyddsområde	31
6.1	Krav och allmän metodik	31
6.1.1	Grundvatten	31
6.1.2	Ytvatten	31
6.2	Arbetsmodell för avgränsning av skyddszoner	32
6.2.1	Beräkning av transporttid med Darcys lag	33
6.3	Avgränsning av vattenskyddsområde för Stavsjö grund- och ytvattentäkt	34
6.3.1	Primär skyddszon Stavsjö grundvattentäkt	36
6.3.2	Sekundär skyddszon Stavsjö grundvattentäkt	36
6.3.3	Platsspecifika förklaringar och motiv Stavsjö grundvattentäkt	36
6.3.4	Stavsjö ytvattentäkt	38
6.3.5	Primär skyddszon Stavsjö ytvattentäkt	38
6.3.6	Sekundär skyddszon Stavsjö ytvattentäkt	38
6.3.7	Platsspecifika förklaringar och motiv Stavsjö ytvattentäkt	38
7	Bakgrund till skyddsföreskrifter	41
7.1	Skyddsföreskrifternas syfte	41
7.2	Skyddsföreskrifternas funktion	41
8	Referenser	43

2(43)

RAPPORT
2021-10-26
[UTKAST]
VATTENSKYDDSSOMRÅDE STAVSJÖ

Bilagor

- Bilaga 1 Vattenkvalitet Stavsjö vattentäkt
- Bilaga 1a Ytvattenkvalitet Skiren (råvatten)
- Bilaga 2 Sårbarhetskarta
- Bilaga 3 Riskanalys
- Bilaga 4 Samrådsredogörelse
- Bilaga 5 Förslag Stavsjö vattenskyddsområde
- Bilaga 5a Förslag Stavsjö grundvattentäkt Vattenskyddsområde
- Bilaga 5b Förslag Stavsjö ytvattentäkt Vattenskyddsområde
- Bilaga 6a Förslag till vattenskyddsföreskrifter, Stavsjö grundvattentäkt
- Bilaga 6b Förslag till vattenskyddsföreskrifter, Stavsjö ytvattentäkt
- Bilaga 7a Motiv till vattenskyddsföreskrifter, Stavsjö grundvattentäkt
- Bilaga 7b Motiv till vattenskyddsföreskrifter, Stavsjö ytvattentäkt

1 Inledning

1.1 Uppdraget

På uppdrag av Nyköpings kommun har Sweco Sverige AB upprättat föreliggande tekniska underlag med förslag till vattenskyddsområde och föreskrifter för Stavsjö vattentäkt. I dagsläget omfattas endast ytvattentäkten i Skiren av vattenskyddsområdet, förslaget till skyddsområde omfattar även grundvattentäkten i Stavsjö.

1.2 Utredningens omfattning och genomförande

Utredningen har omfattat:

- Beskrivning av vattentäkten och geohydrologiska förhållanden
- Avgränsning av tillrinningsområde
- Riskinventering inom tillrinningsområdet
- Genomförande av riskbedömning
- Avgränsning av vattenskyddsområde
- Motiv och framtagande av förslag till vattenskyddsföreskrifter

1.3 Syfte och användning av detta tekniska underlag

Detta tekniska underlag ligger till grund för beslut om vattenskyddsområde och föreskrifter. Syftet med den tekniska beskrivningen är inte, och kan inte vara, att utgöra ett fullständigt eller tillräckligt underlag för att bedöma specifika ansökningar om tillstånd enligt vattenskyddsföreskrifterna. Skälen är bl.a. att varje ansökan, verksamhet och plats utgör en unik kombination av detaljerade förutsättningar som i alla varianter inte kan förutses här, samt att detaljeringsgraden är anpassad för att avgränsa vattenskyddsområdet till, och inte inom, fastighetsskala (se bl.a. regeringsbeslut M2002/2170/F/M av 2003-09-04).

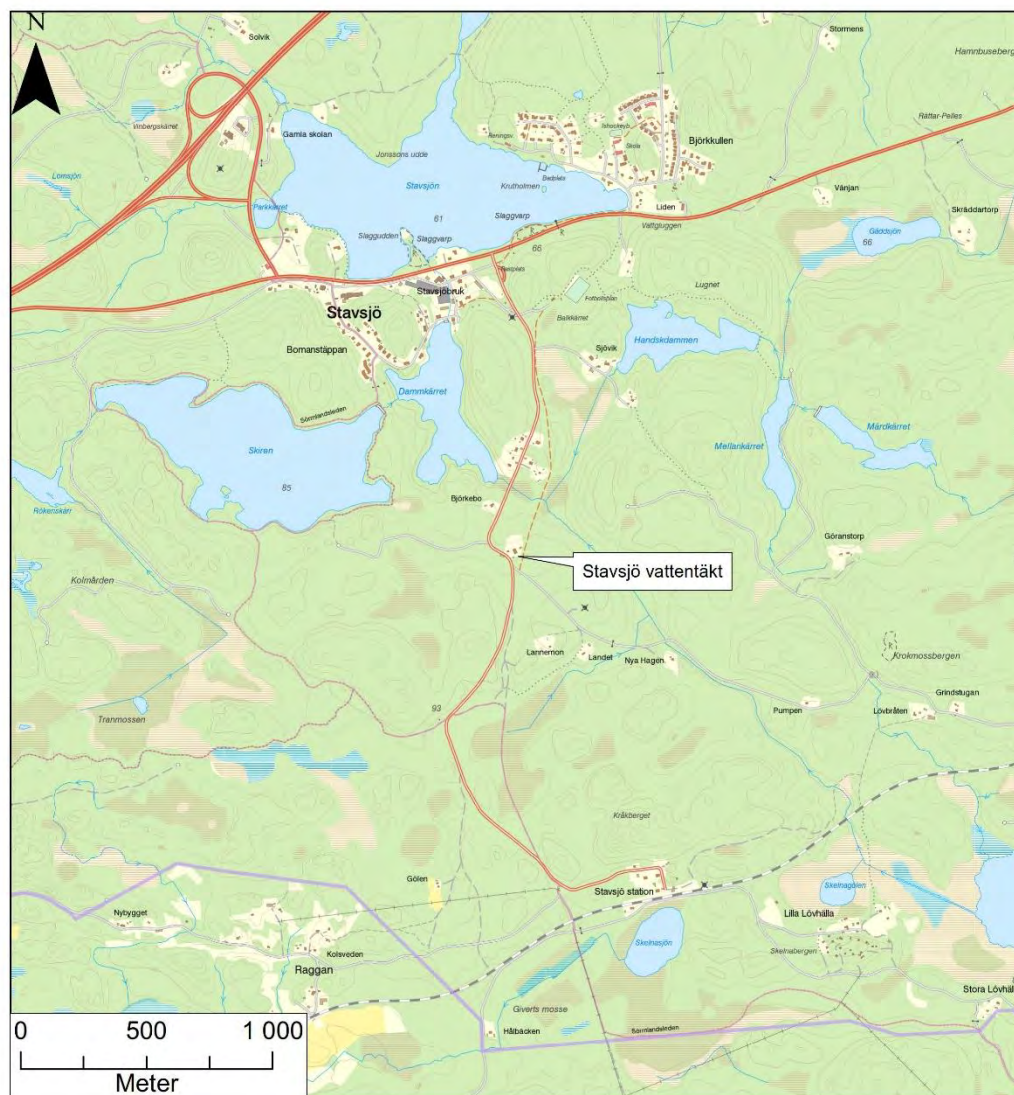
4(43)

RAPPORT
2021-10-26
[UTKAST]
VATTENSKYDDSSOMRÅDE STAVSJÖ

2 Stavsjö vattentäkt

2.1 Lokalisering

Stavsjö vattentäkt ligger strax söder om Stavsjö samhälle i den östra delen av Nyköpings kommun. I närområdet ligger sjöarna Skiren och Damkärret.

Figur 2.1 – Översiktskarta. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

2.2 Vattenanläggning

Stavsjö vattentäkt är en grundvattentäkt med konstgjord infiltration av vatten från sjön Skiren. Skiren ligger nordväst om grundvattentäkten och har en yta på ca 0,4 km³.

5(43)

Vid Stavsjö vattentäkt finns två brunnar i jord och en infiltrationsbassäng. Brunnarna anlades under 1990-talet. Infiltrationsdammen, där vatten från Skiren infiltreras, har en yta på ca 120 m². Infiltrationen förstärker grundvattenbildningen. I Foto 2.1 visas en bild på Stavsjö vattentäkts infiltrationsdamm.

Foto 2.1 – Infiltrationsdamm vid Stavsjö vattentäkt.

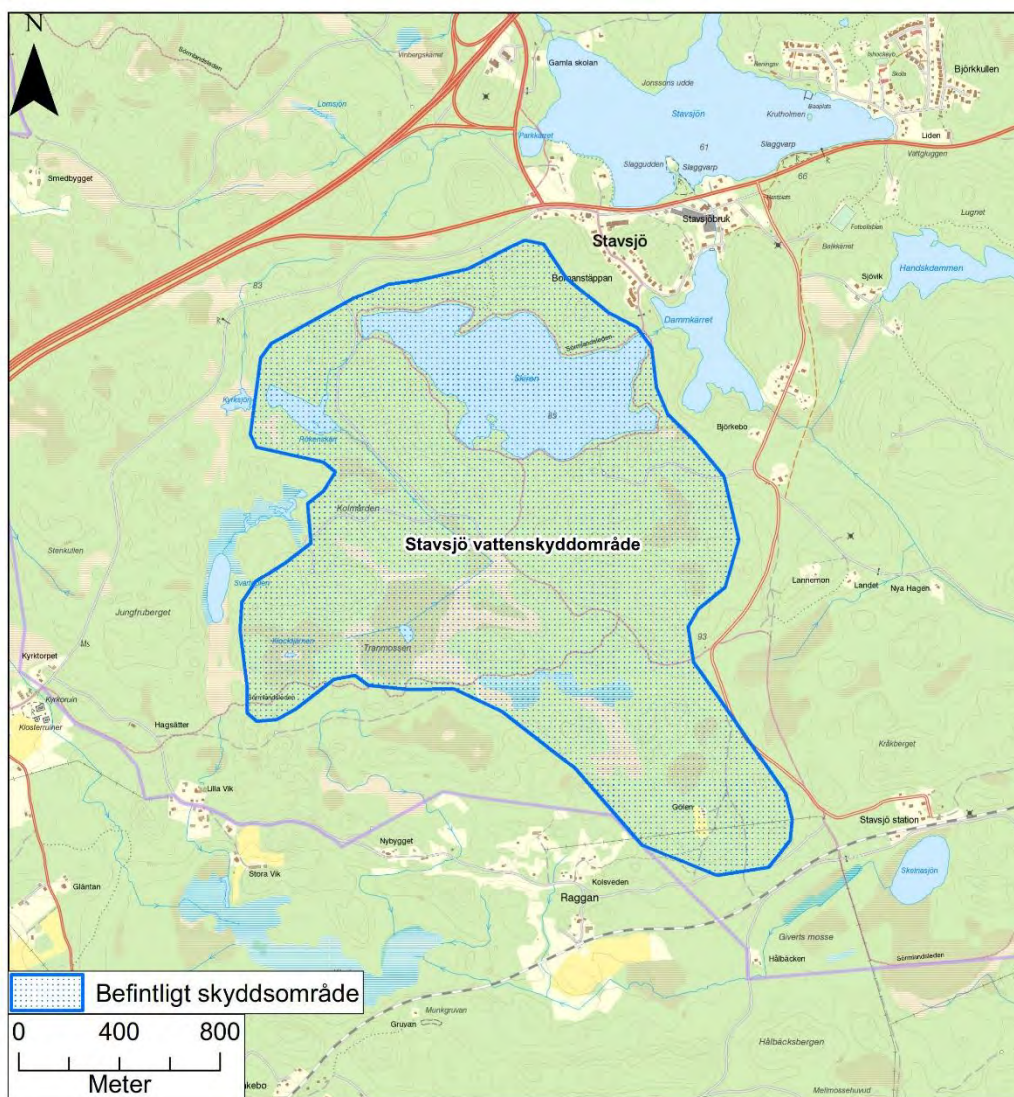
Från brunnarna vid Stavsjö pumpas vattnet till vattenverket. I vattenverket finns två sandfilter i serie. Vattnets pH-justeras med lut och desinficeras med natriumhypoklorit innan det passerar en lågreservoar.

2.2.1 Befintligt vattenskyddsområde

Det finns ett befintligt vattenskyddsområde med tillhörande skyddsföreskrifter för vattentäkten vid Stavsjö fastställt av länsstyrelsen 1976. Vattenskyddsområdet omfattar sjön Skiren med avrinningsområde, se Figur 2.2. Vattenskyddsområdet innefattar inte det område där grundvattenbrunnarna är belägna.

6(43)

RAPPORT
2021-10-26
[UTKAST]
VATTENSKYDDSSOMRÅDE STAVSJÖ

Figur 2.2 – Befintligt vattenskyddsområde för Stavsjö vattentäkt. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

2.3 Reservvattentäkt

Reservvattentäkt för Stavsjö saknas.

2.4 Nuvarande vattenbehov

Stavsjö vattentäkt försörjer ca 506 personer i Stavsjö samhälle med dricksvatten. Under 2015 var medeluttaget av råvatten (grundvatten) 93 m³/dygn. Maxmånadsvärdet för 2015 var 109 m³/dygn.

2.5 Tillstånd

Vattentäkten har inte varit föremål för domstolsprövning varför tillstånd saknas.

2.6 Ägandeförhållanden

Fastigheten 2:126 (3), på vilken infiltrationsanläggningen är belägen ägs av Nyköpings kommun. Uttagsbrunnarna är belägna på fastigheten Stavsjö 2:1 (1), vilken ägs av Nyköping kommun.

2.7 Markanvändning

Stavsjö vattentäkt är belägen i ett större skogsområde knappt en kilometer söder om Stavsjö samhälle. Närmaste bostadshus är beläget ca 150 m nordväst om brunnarna.

Inga större vägar finns i närområdet.

2.8 Planförhållanden

2.8.1 Översiktsplan

Kommunfullmäktige fattade 12 december 2017 beslut om att förklara Nyköpings kommuns översiktsplan 2013 för inaktuell. Den nuvarande översiktsplanen och dess fördjupningar gäller dock fram tills att en ny version är beslutad. Den reviderade översiktsplanen beräknas bli antagen under våren 2020.

I nuvarande översiktsplan anges bland annat följande: "*Täkter och förekomster av ändliga naturtillgångar som är av betydelse för kommunens möjlighet till självhushållning av nödvändiga råvarumaterial samt till produktion av dricksvatten ska säkerställas genom skydd eller planläggning*".

2.8.2 Detaljplaner

Inga gällande detaljplaner finns för brunnsområde och nuvarande vattenskyddsområde. För samhället Stavsjö, norr om brunnsområdet, finns flertalet detaljplaner vars främsta huvudsyfte är att upplåta mark som bostadsändamål.

8(43)

RAPPORT
2021-10-26
[UTKAST]
VATTENSKYDDSSOMRÅDE STAVSJÖ

3 Hydrogeologiska förhållanden

3.1 Topografi

Markytan i området runt grundvattentäkten är måttligt kuperat med nivåer mellan 90 och 100 m ö h (RH2000).

Sjöarna Dammkärret (76 m ö h RH2000) och Skiren (85 m ö h RH2000) är belägna drygt 500 m nordväst om vattentäkten. Drygt en kilometer norr om vattentäkten ligger Stavsjö tätort.

3.2 Nederbörd

Årsmedelnederbörden vid Stavsjö vattentäkt har för perioden 1981–2010 uppmätts till 681 mm. Evapotranspirationen i området uppgår till ca 466 mm/år och den effektiva nederbörden kan uppskattas till ca 215 mm/år (SMHI, Vattenwebb 2019-03-20).

Årsavrinningen i området uppgår till ca 215 mm/år.

Rodhe et. al. (2006) har beräknat att grundvattenbildningen i grovt material i trakten kring Nyköping kommun är mellan 225–300 mm/år.

3.3 Geologi

Jord

Stavsjö grundvattentäkt har anlagts i ett område där svallsediment i form av grus och sand har avsatts i samband med att området låg under högsta kustlinjen, figur 3.1 och 3.2. Söder om vattentäkten finns en ås av isälvmaterial som går i dagen, isälvmaterialet breder troligen ut sig under omkringliggande jordarter. På båda sidorna av svallsedimentet finns områden med morän och berg i dagen. Lokalt har sänkor, där forna sjöar funnits, växt igen och ersatts av torvmark.

Inom avrinningsområdet till sjön Skiren domineras geologin av berg i dagen inom höjdområdena och av morän i sänkor och svackor. I den södra delen finns ett större våtmarksområde med organiska jordarter.

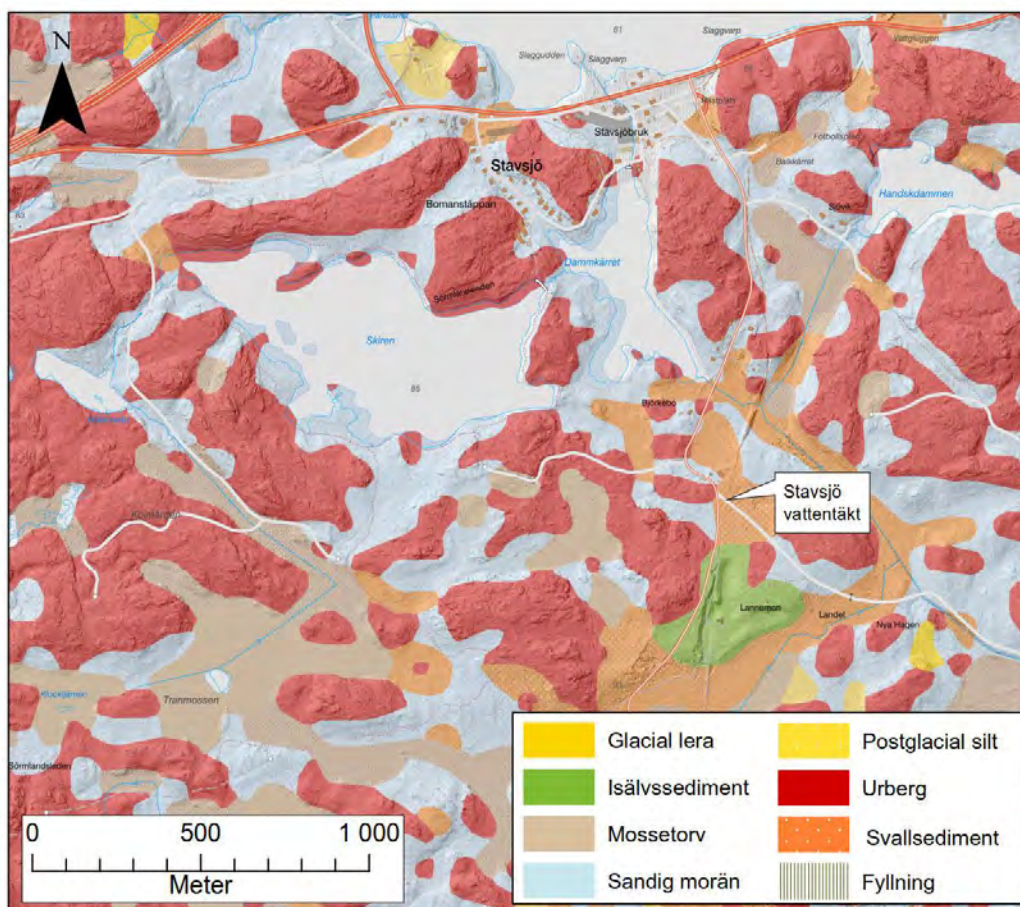

Figur 3.1 – Jordartskarta över området kring Stavsjo vattentäkt. Bakgrundskarta: © SGU.

10(43)

RAPPORT
2021-10-26
[UTKAST]
VATTENSKYDDSSOMRÅDE STAVSJÖ

repo001.docx 2015-10-05

Figur 3.2 – Jordartskarta över området kring Stavsjö vattentäkt och råvattentäkten i sjön Skiren. Bakgrundskarta: © SGU.

Berg

Berggrunden i området består av kristallint berg i form av graniter, granitoider och vacka.

3.4 Ytvatten

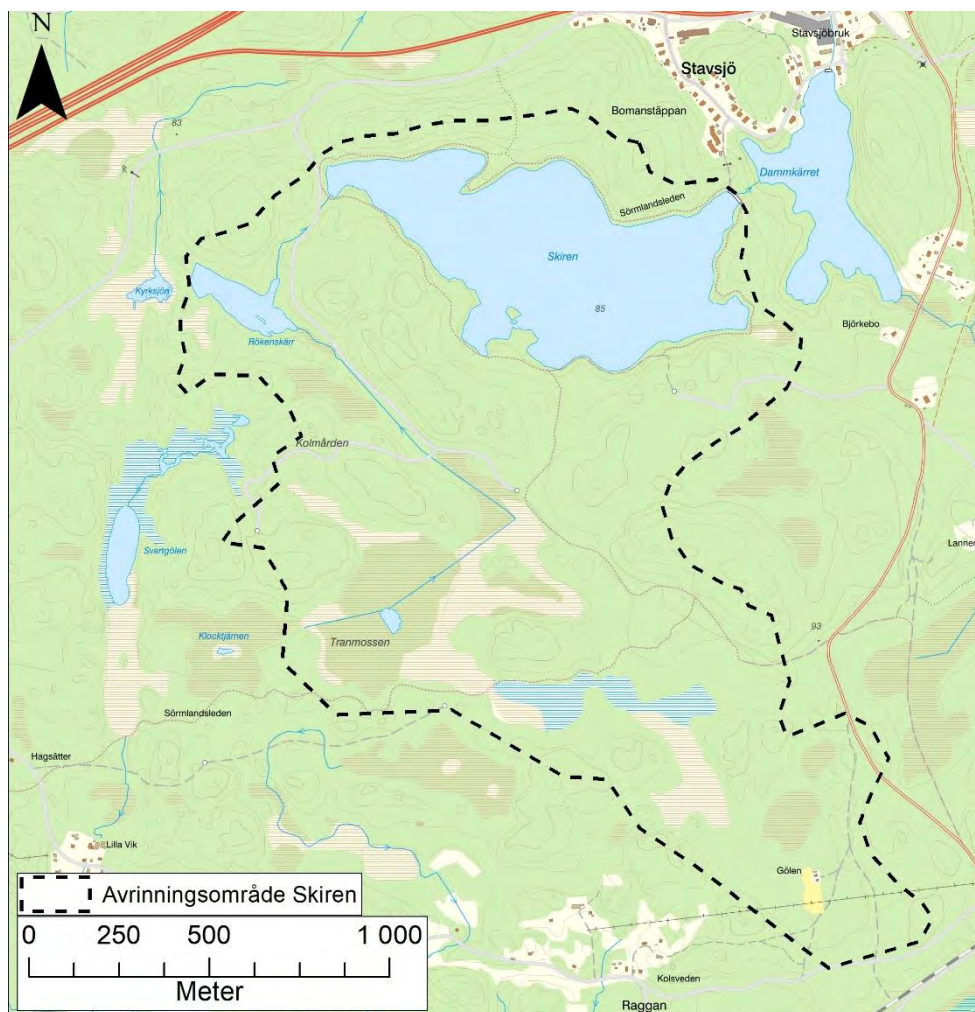
3.4.1 Skiren

Skiren är en källsjö med en yta på ca 0,37 km², belägen norr om Bråviken, strax söder om samhället Stavsjö.

Sjön har ett medeldjup på ca 7 m, ett max djup på 17,7 m och en omsättningstid på ca 4,5 år (SMHI vattenwebb, 2019). Skiren tillhör *Kilaåns huvudavrinningsområde* och delavrinningsområde *Utloppet av Skiren*, figur 3.3. Utloppet av sjön är beläget i dess nordöstra del. Direkt nedströms Skiren finns sjön Dammkärret. Inlopp till sjön sker främst i sjöns västra del, med tillrinning från kärr och gölar belägna i området Kolmården, sydväst

om Skiren. Tillrinning sker även från mindre vattendrag och genom ytavrinning runt hela sjön.

Sjön har sitt utlopp till vattenförekomsten Vretaån- Kråkvasken (WA39935042). Vattenförekomsten utgör en sträcka på ca 11 km och går via Dammkärret, Stavsjö m.fl., innan den ansluter med Bålsjön, längre nedströms.

Figur 3.3 – Sjön Skirens avrinningsområde. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

3.5 Grundvatten

Vattentäktens brunnar nyttjar troligtvis det grundvattenmagasin som finns i isälvs materialet och som vid brunnarna överlagras av svallsediment i form av grus och sand. Isälvs materialet går i dagen söder om vattentäkten. Grundvattenbildningen sker troligtvis i isälvs materialet, svallmaterialet och i moränerna som enligt jordartskartan, se Figur 3.4, omger uttagsbrunnarna. Eftersom det sker en konstgjord infiltration i området

12(43)

RAPPORT
2021-10-26
[UTKAST]
VATTENSKYDDSOmrÅDE STAVSJÖ

utgör detta vatten potentiellt en stor andel av grundvattenbildningen. Infiltrationen påverkar även grundvattenströmningen i vattentäktens närområde.

Grundvattnets strömningsriktning i området har, med hjälp av de grundvattenrör som installerats i området, bedömts gå från söder och i riktning norrut mot vattentäkten. Efter vattentäkten rör sig grundvattnet troligtvis ner mot Dammkärret.

Grundvattennivån i grundvattenrören vid Stavsjö vattentäkt ligger runt 4 m under markytan i det troliga tillrinningsområdets norra och södra del. I de rör som är belägna i det troliga tillrinningsområdets centrala delar ligger grundvattennivån runt 8 m u my.

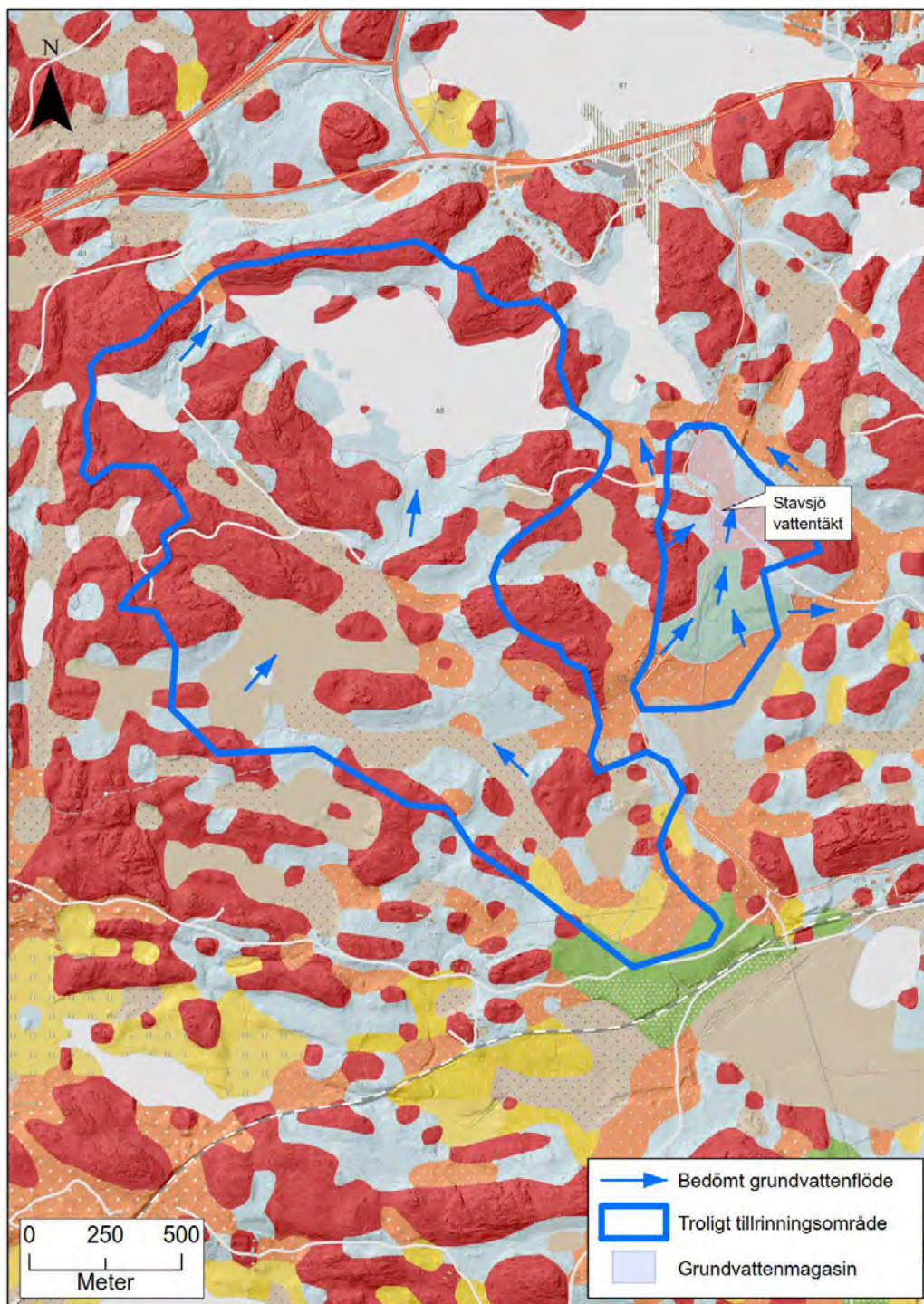
3.6 Vattenbalans

Årsmedelnederbörden vid Skiren har, för perioden 1981–2010, uppmätts till 681 mm. Evapotranspirationen i området uppgår till 466 mm/år och den effektiva nederbörden kan uppskattas till 215 mm/år. Avrinningen i området uppgår till 215 mm/år, enligt SMHI (SMHI vattenwebb, 2019).

Skirens avrinningsområde är 2,58 km². Markanvändning utgörs av skogsmark (80 %), sjö- och vattendrag (15 %) samt av myr- och våtmarker (SMHI vattenwebb, 2019). En avrinning på 215 mm/år motsvarar på årsbasis ca 6,88 l/s km². Den totala avrinningen från Skiren samt dess tillrinningsområde blir därmed drygt 17,7 l/s under ett år, vilket motsvarar ca 560 000 m³/år.

Stavsjö grundvattentäkts tillrinningsområde är 0,33 km². Den totala grundvattenbildningen för grundvattentäktens tillrinningsområde blir ca 2,3 l/s under ett år vilket motsvarar ca 72 500 m³/år.

Uttagsmängden från Stavsjö vattentäkt är cirka 34 000 m³/år. Uttaget utgör således ca 6 % av den totala avrinningen för sjön Skiren och ca 47 % av den totala grundvattenbildningen för Stavsjö grundvattentäkt.

Figur 3.4 – Grundvattenkarta med geologiska förhållanden i jord över området kring Stavsjö vattentäkt. Bakgrundskarta: © SGU.

14(43)

RAPPORT
2021-10-26
[UTKAST]
VATTENSKYDDSSOMRÅDE STAVSJÖ

repp001.docx 2015-10-05

3.7 Vattentäktens sårbarhet

Sårbarhet betecknar markens och vattnets känslighet för att påverkas av en förorening, eller brist på förmåga att reducera en förorenings farlighet under transporten i mark och vatten.

I området i anslutning till Stavsjö grundvattentäkt består jordlagren främst av sand och grus. Generellt är grundvattenmagasins sårbarhet mycket hög där grus, sand och isälvsmaterial finns ovanför grundvattenytan, i synnerhet där den omättade zonen är av liten mäktighet och transporthastigheten för vätskor är stor.

Ytvattentäkter som Skiren är generellt sett betydligt mer sårbara än grundvattentäkter. Det beror främst på att ytvatten har direktkontakt med potentiella föroreningar samt att transporthastigheten i ytvatten potentiellt är betydligt högre än i grundvatten.

Sårbarheten har delats upp i fem klasser, *Mycket låg* till *Mycket hög*. I tabell 3.2 nedan redovisas klassningssystem för olika jordarter. Sammansättningen och kornstorleken av fyllnadsmaterial är okänt men redovisas som *Måttlig*. I Bilaga 2 redovisas kartmaterial med grundvattenmagasinets sårbarhet, bedömd utifrån jordartskartan.

Tabell 3.1 – Bedömning av jordarters sårbarhet.

Jordart	Sårbarhet	Klass
Isälvs sediment, sand	Mycket hög	5
Svalls sediment, grus	Hög	4
Postglacial sand/ finsand	Hög	4
Urberg	Måttlig	3
Morän	Måttlig	3
Fyllning	Måttlig	3
Flygsand	Måttlig	3
Mossetorv/ Kärrtorv	Låg	2
Gyttjelera (eller lergyttja)	Låg	2
Silt	Låg	2
Lera	Mycket låg	1

3.8 Vattenkvalitet

I Bilaga 1 redovisas en sammanställning av analysresultat från provtagningar av råvattnet från brunnarna under åren 2011–2018. Resultaten jämförs med Livsmedelsverkets gränsvärden för dricksvatten (SLVFS 2001:30).

15(43)

Råvattnet uppvisar generellt sett en god kvalitet med låg turbiditet och färgtal, dock med ett något lågt pH värde runt 6,4–6,5. Konduktiviteten är ca 7 mS/m och alkaliniteten ca 25 mg HCO₃/l.

Järn- och manganhalten är relativt låga med enstaka mätvärden som överskridit riktvärdet *Tjänligt med anm.*

Koliforma bakterier har detekterats i råvattnet vid ett flertal mättillfällen. Halterna har dock varit relativt låga och ej varit över riktvärdet för *Otjänligt*.

E. coli. har ej detekterats i råvattnet och halten mikroorganismer är relativt låg.

Radonhalten i råvattnet är låg, ca 60 bq/l (tre mättillfällen).

Mellan 2016 och 2018 har den totala alfa aktiviteten analyserats tre gånger. Halten var vid samtliga mättillfällen under rapporteringsgränsen.

Skirens ekologiska status och miljö kvalitetsnormer

Beslutad miljö kvalitetsnorm för vattenförekomsten Skiren är GES (God Ekologisk Status) och God Kemisk Ytvattenstatus, med undantag för kvicksilver och difenyleter (VISS, 2019).

Sjöns ekologiska status har bedömts som God. Bedömningen baseras på status för växtplankton och näringsämnen (hög) och avgörande för bedömning har varit status för fisk (god).

Skiren uppnår inte god kemisk status, baserat på att halterna av kvicksilver (Hg) och bromerad difenyleter (PBDE) överskrider fastlagda gränsvärden. Sjöns kemiska status, om man bortser från överallt överskridande ämnen, är ej klassad, se Tabell 3.1 för status för samtliga kvalitetsfaktorer.

Tabell 3.1 – Nuvarande status för Skiren (VISS, 2019).

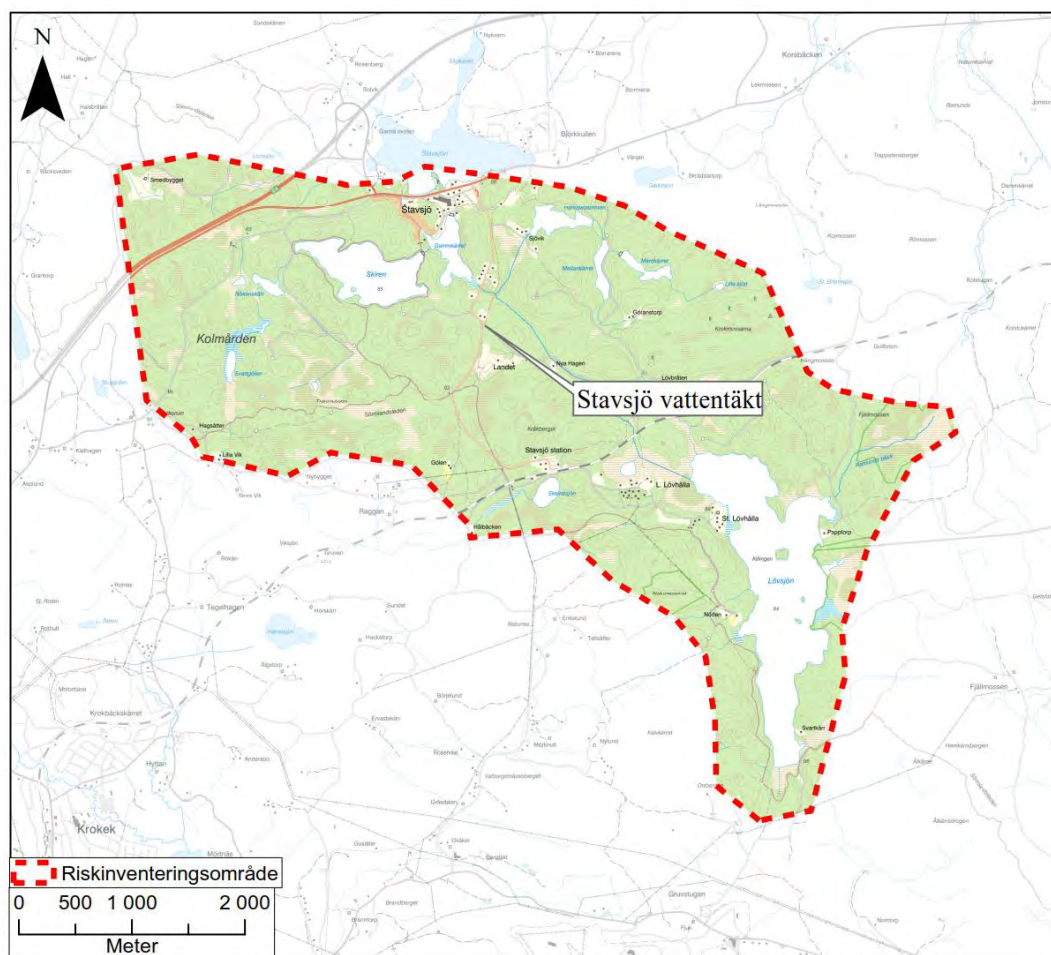
	Grupp	Kvalitetsfaktor	Status
Biologiska		Bottenfauna	Ej klassad
		Makrofyter	Ej klassad
		Växtplankton	Hög
		Fisk	God
Fysikalisk-kemiska		Näringsämnen	Hög
		Ljusförhållanden	Ej klassad
		Syrgasförhållanden	Ej klassad
		Förorening	God
		Förorenade ämnen	Ej klassad
Hydromorfologiska		Konnektivitet	Måttlig
		Hydrologisk regim	Hög
		Morfologiska förhållanden	God

4 Risker för vattentäkten

I föreliggande kapitel beskrivs de risker som förekommer inom det område som i framtiden bedöms utgöra vattenskyddsområde för Nyköpings kommuns grundvattentäkt Stavsjö och ytvattentäkt Skiren.

4.1 Riskinventeringsområde

En riskinventering ska, enligt handboken om vattenskyddsområde, genomföras inom hela tillrinningsområdet. Riskinventeringen för Stavsjö utfördes i ett tidigt skede då tillrinningsområdet ännu inte var klarlagt. Av den anledningen valdes att genomföra riskinventeringen i ett relativt stort område runt vattentäkten för att säkerställa att inga delar inte beaktades. I Figur 4.1 nedan redovisas riskinventeringsområdets utbredning.

Figur 4.1 – Riskinventeringsområde för Stavsjö vattentäkt. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

4.2 Underlag

Uppgifter om befintliga riskkällor/riskobjekt har i huvudsak erhållits från Miljökontoret i Nyköpings kommun. Information har även hämtats från Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen och Trafikverket. Uppgifterna har varierat i detaljeringsgrad och hänsyn bör tas till att vissa riskkällor ej ligger på rätt plats eller att riskällornas omfattning ej tagits hänsyn till. Vid riskanalysen eller inventeringen har hänsyn inte tagits till exempelvis storlek på cistern. Utanför de kommunala verksamhetsområdena för vatten och avlopp har varje bostadshus och gård antagits ha enskilt avlopp. Platsbesök genomfördes vid vattentäkten den 16 april 2019 för att komplettera och verifiera erhållet underlag.

4.3 Utsläpp av föroreningar

Ämnen, och därmed även föroreningar, är antingen *kemiska*, *mikrobiella* eller *fysiska*.

Kemiska ämnen förorenar genom att ändra vattenkemin och därmed också påverka halter av kemiska ämnen i vattnet. Vid en viss halt, som är olika för olika ämnen, överskrids riktlinjer och gränsvärden vilket kan medföra en risk för ekosystem och/eller människors/djurs hälsa.

Mikrobiella föroreningar består av virus och parasiter och förorenar genom att finnas i vattnet och där växa till fler om det är gynnsamma förhållanden. Vid vissa halter kan mikrobiella föroreningar i vattnet medföra att djur och/eller människor blir sjuka.

Fysiska ämnen utgörs av partiklar (t.ex. växtrester och jord) som påverkar vattnets kvalitet genom att finnas i vattnet. Vid en viss halt, som är olika för olika ämnen, överskrids riktlinjer och gränsvärden, vilket kan medföra en risk för ekosystem och/eller människors/djurs hälsa.

Riskkällor kan medföra utsläpp av en eller flera av de tre typerna, t.ex. kan enskilda avlopp innebära både att vattnets kemi ändras och att mikrobiella föroreningar tillförs till vattnet.

Vid utsläpp av flera olika sorters föroreningar uppstår ibland en så kallad cocktail-effekt som innebär att förekomsten av ett ämne gör ett tidigare relativt "ofarligt" ämne skadligt. Detta beror oftast på att ämnen blandar sig kemiskt och skapar ett tredje ämne som kan vara mer toxiskt än de två ursprungsämnena. Cocktail-effekter är dels svåra att förutse utan fullständig kemisk information och oftast ännu svårare att spåra till sina respektive källor. Risken för cocktaileffekter tas rent praktiskt om hand av reglering av utsläpp från främst industrier och dagvatten, och kräver kompetens och kunskap av tillståndsmyndigheten för att riskminskning ska kunna uppnås.

4.3.1 Spridning av förorening

En förorening tillförs mark eller vatten på olika sätt. Själva tillförseln kan ske antingen i en avgränsad *punkt* eller mer *diffust*, utspritt över ett större område. Tidpunkten då tillförseln sker kan antingen vara *tillfällig* eller *kontinuerlig*, dvs. ske mer eller mindre konstant. Tillfälliga utsläpp är tidsbegränsade som t.ex. en olycka eller förorening från ett upplag med snö. Kontinuerliga utsläpp sker inte alltid jämnt men utsträckt över en lång period och går inte att härleda till en specifik tid, t.ex. utsläpp från enskilda avlopp. Ett utsläpp

18(43)

RAPPORT
2021-10-26
[UTKAST]
VATTENSKYDDSOMRÅDE STAVSJÖ

från en punkt, t.ex. industri eller avloppsreningsverk sker på en specifik punkt, vilket gör utsläppet till en punktkälla. Föroreningar från bekämpningsmedel på åkrar sker diffust eftersom ämnet ligger på/i jorden, lakas ut/spolas av, sprids från ett större område och kan därmed inte härledas till en punkt.

4.4 Riskinventering

4.4.1 Bebyggelse

Överallt där människor bor och vistas förekommer flera potentiella hot för en nedströms belägen vattentäkt. Risker är dels förknippade med boende, och dels med olika typer av verksamheter och företeelse som förekommer inom bebyggda områden. Riskkällor relevanta för bebyggelse nära råvattenintaget beskrivs nedan.

Samlad bebyggelse finns i Stavsjö samhälle ca 1 km norr om vattentäkten. I övrigt förekommer enskilda hus, gårdar och fritidshus. Det närmsta huset ligger strax norr om vattentäkten. Nedan beskrivs risker som kan förknippas med bebyggelse.

Cisterner

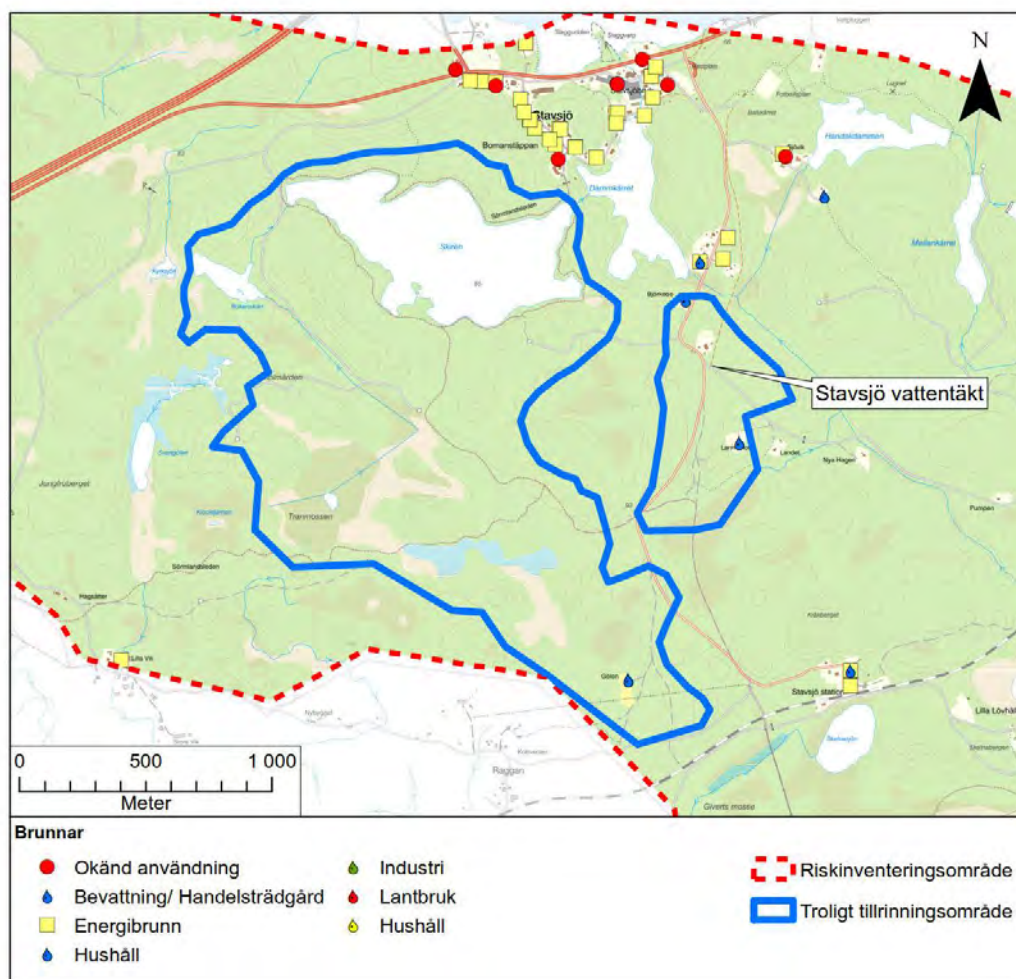
Oljecisterner används för uppvärmning av hus och byggnader. Förvaringen av oljecisterner för uppvärmning sker vanligtvis inomhus. Utsläpp av petroleumprodukter förknippade till uppvärmning av hus och byggnader kan ske vid kontinuerligt läckage från bristfällig cistern, spill eller olycka vid påfyllning och transport. Även vid mycket låga halter av petroleumprodukter i dricksvatten kan det ge uttryck i form av förändrad smak och lukt.

Energianläggningar och vattentäkter

Det är främst energianläggningar i berg och jord som får anses utgöra en risk för vattentäkten. Risken med denna typ av anläggning är till större delen förknippad med arbetet med installation av energibrunnen där nya kontaktvägar för grundvattnet skapas samt kollektorvätskan. I och med att vattentäkten till stor del består av leriga jordarter kan lerlagren utgöra ett skyddande lager för att ytvatten kan tränga ned i marken och nå grundvattnet. Vid anläggning av energibrunnar kan detta skyddande lerlager punkteras och skapa en spridningsväg för föroreningar ned till jordlagren och eller berggrunden.

För Stavsjö vattentäkt kan energianläggningar i jord, berg och/eller vatten utgöra en risk för vattentäkten. Energianläggningar i vatten är extra sårbara och vid ett eventuellt slangbrott sker läckaget direkt i vattendragen eller sjön. Risken med denna typ av anläggning är till större delen förknippad med kollektorvätskan, vilken vanligtvis består av en etanolblandning.

Enligt uppgifter från Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) brunnsarkiv finns det tio enskilda vattentäkter, 35 energibrunnar med bergvärme inom riskinventeringsområdet. Utöver dessa finns även tio andra brunnar med okänt användningsområde, se Figur 4.2. Endast en av de enskilda vattentäktena ligger inom Skirens eller grundvattentäktens tillrinningsområde/avrinningsområde.

Figur 4.2 – Enskilda vattentäkter inom riskinventeringsområdet för Stavsjö. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

Enskilda avlopp

Från enskilda avlopp kan utläckage av vatten med höga halter näringsämnen och bakterier ske, särskilt om avloppsanläggningarna saknar fullständig behandling. Fastigheter utanför kommunalt verksamhetsområde har enskilda avloppsanläggningar, i de troliga tillrinningsområdena rör det sig om fyra fastigheter som troligen saknar kommunalt avlopp.

Analysresultaten från Stavsjö vattentäkt eller Skirens råvatten tyder inte på någon tydlig påverkan från enskilda avlopp.

20(43)

RAPPORT
2021-10-26
[UTKAST]
VATTENSKYDDSDOMRÅDE STAVSJÖ

Dagvattenavrinning

Dagvatten är det vatten som rinner av från tak, gator, parkeringsytor, vägar och andra hårdgjorda ytor. Föroreningsgraden i dagvattnet varierar beroende vilken typ av ytor som avvattnas och hur avledningen sker. Dagvatten kan bland annat innehålla höga halter av tungmetaller, petroleumprodukter m.m.

Ingen större dagvattenavrinning väntas ske inom det troliga tillrinningsområdet till grundvattentäkten eller avrinningsområdet till Skiren.

Ledningsnät

Mark och vatten kan påverkas genom läckage från ledningar med dag- och spillvatten samt vid bräddning. Föroreningsgraden i vattnet kan variera beroende på vilka ytor som avvattnas och hur avledningen i ledningsnätet ser ut.

Fordonstvätt

Fordonstvätt på garageuppfarter eller ute på gatan innebär att de föroreningar som finns i tvättvattnet transporteras direkt till vattendrag via dagvattensystemet. I tvättvattnet finns dels de bilvårdsprodukter som används och dels föroreningar från bilen och däckens. Bilvårdsmedlen, t.ex. avfettningsmedel, innehåller ofta lösningsmedel och tensider. Tvättvattnet kan också innehålla olja, bränslerester, vägmateriell och ftalater samt tungmetaller som bly, kadmium och krom. Tvättvattnet är därför skadligt för människor och för miljön.

Inom det troliga tillrinningsområdet till grundvattentäkten och avrinningsområdet till Skiren finns några enstaka hus.

4.4.2 Skogsbruk

Markanvändningen inom det troliga tillrinningsområdet för Stavsjö grundvattentäkt består av ca 93 % skogsmark, resterande ytor motsvaras av 7 % öppna ytor. Jordbruk förekommer inte. Risker med avseende på skogsbruk är främst avverkning, upplag av timmer m.m. samt mobila tankar med petroleumprodukter. Körskador som uppstår i samband med att tex skogsmaskiner används kan under många år bidra till snabba transportvägar för ytvatten som kan leda mineraler, humus eller andra föroreningar direkt till vattentäkterna.

Inom det troliga tillrinningsområdet för Skiren består markanvändningen av ca 80 % skogsmark, 5 % öppna ytor och resterande 15 % utgörs av vatten.

Foto 4.1 – Brunnarna ligger i ett skogsområde.

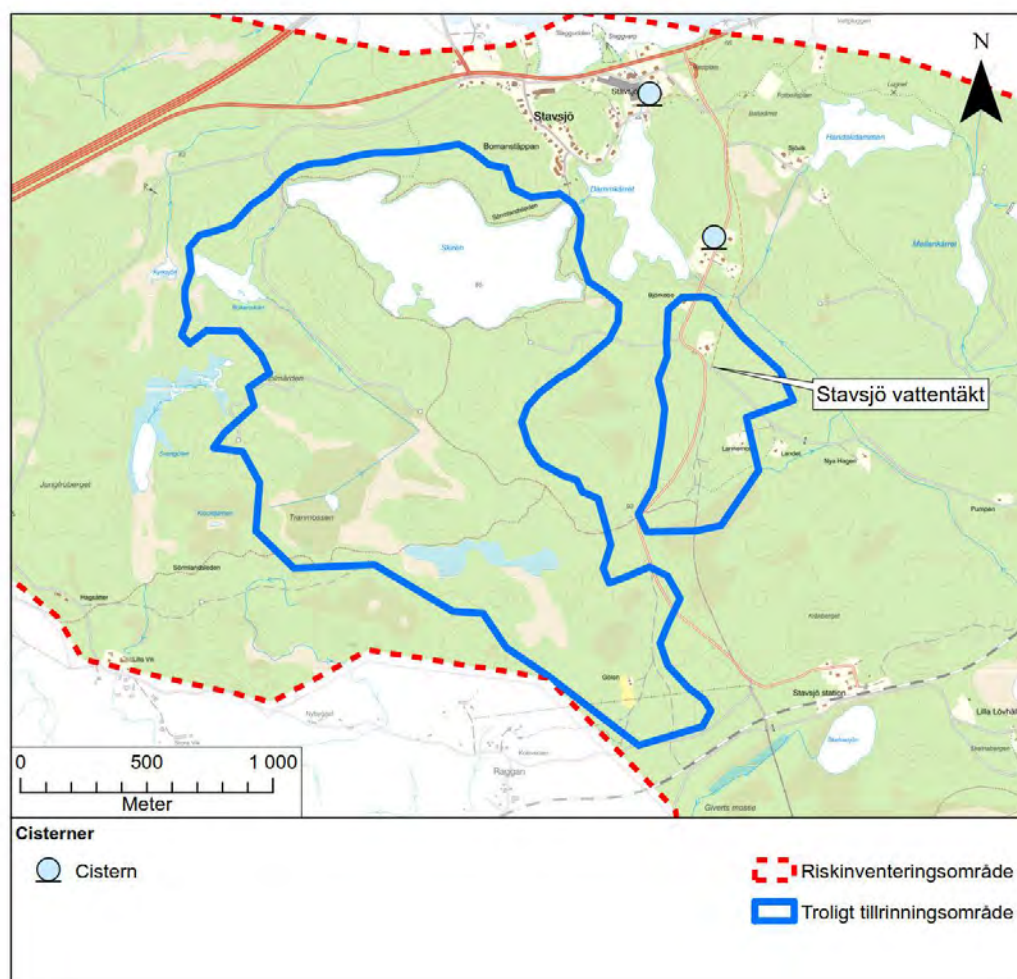
Cisterner och mobila tankar

Mobila tankar i skogsbruk används vanligen till tankning av arbetsfordon och maskiner. Risk för läckage av petroleumprodukter till mark och vattendrag finns t.ex. vid överfyllning, skada på cisterner i samband med påkörning eller transport samt vid rostangrepp.

Inom det troliga tillrinningsområdet finns inga registrerade, permanenta, cisterner.

22(43)

RAPPORT
2021-10-26
[UTKAST]
VATTENSKYDDSSOMRÅDE STAVSJÖ

Figur 4.3 – Cisterner inom riskinventeringsområdet för Stavsjö. Bakgrundskarta: © Lantrmäteriet.

Näringsämnen

Inom tillrinningsområdet är det mest troligt att gödsling av skog sker. Gödsling av skog sker främst genom tillförsel av kväve och bör ske minst 10 år före planerad avverkning (Näslund et al 2013).

Läckaget av näringsämnen, som kväve och fosfor, från mark till yt- och grundvatten beror på faktorer som t.ex. markanvändning, jordart, eventuellt täckdiken, eventuellt gödsling, närhet till vattendrag och klimat. Läckage av kväve och fosfor från skog och betesmark bedöms uppgå till storleksordningen 1-2,5 kg/ha,år respektive 0,05-0,1 kg/ha,år.

Bekämpningsmedel

Vissa tillåtna bekämpningsmedel har beaktansvärd toxicitet, vilket gör att de kan komma att utgöra en allvarlig risk för försämrade vattenkvalitet. Inte bara spridning utan även annan hantering av bekämpningsmedel utgör en riskkälla. Bekämpningsmedel används till viss del inom skogsbruket, främst vid vattenslagning av plantor som behandlats med bekämpningsmedel.

4.4.3 Vägar/transporter

Vägtrafik

Inom avrinningsområdet till Skiren och inom tillrinningsområdet till grundvattentäkten förekommer endast mindre vägar med liten trafikmängd. Vägar och transporter utgör därför ingen betydande risk för vattentäkten och någon betydande påverkan från tex vägsalt kan inte heller urskiljas ur vattenanalyserna.

Järnväg

Järnvägen Stockholm-Järna-Nyköping-Åby-Norrköping passerar strax söder om Skirens avrinningsområde. Banan trafikeras av persontåg och några få godståg per dygn.

4.4.4 Miljöfarlig verksamhet och industriområden

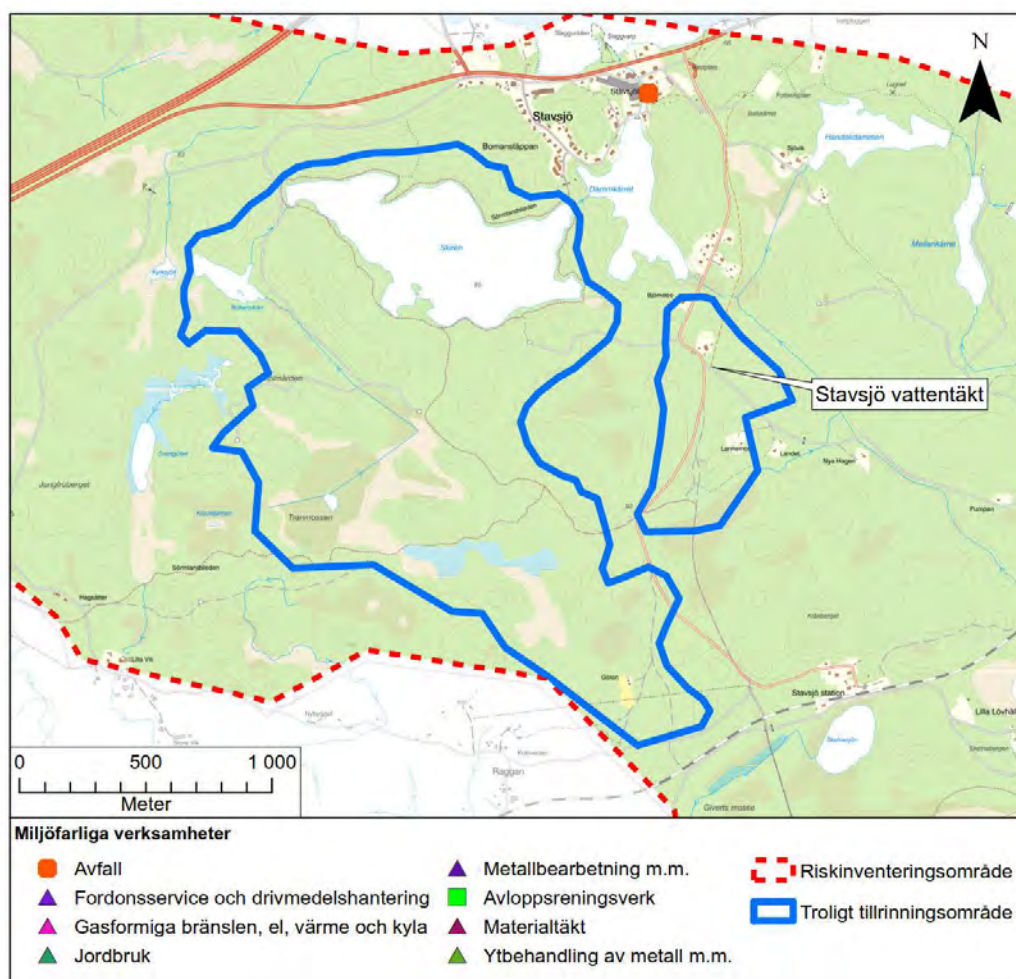
Registrerade miljöfarliga verksamheter

De verksamheter som omfattas av begreppet miljöfarlig verksamhet är bl.a. industrier och täkter. Att en verksamhet i Miljöbalken definieras som en miljöfarlig verksamhet innebär inte nödvändigtvis att den därmed är farlig för människors hälsa eller miljön utan anger endast att den ska omfattas av Miljöbalkens regler om miljöfarlig verksamhet. De risker som vanligtvis förknippas med miljöfarliga verksamheter är olyckor inom verksamheten där giftiga ämnen läcker ut som kan kontaminera yt- och grundvattnet, såsom cisterner, avlopp, dagvatten, uppställning av fordon eller tvätt av fordon.

Inom riskinventeringsområdet finns en verksamhet som klassificeras som miljöfarlig verksamhet, se Figur 4.4. Verksamheten ligger vid Stavsjö bruk och inriktar sig på avfall. Ingen miljöfarlig verksamhet finns registrerad inom de troliga tillrinningsområdena för vattentäkten.

24(43)

RAPPORT
2021-10-26
[UTKAST]
VATTENSKYDDSSOMRÅDE STAVSJÖ

Figur 4.4 – Miljöfarliga verksamheter inom riskinventeringsområdet för Stavsjö. T.v. Skriens troliga tillrinningsområde, t.h. Stavsjö grundvattentäkts troliga tillrinningsområde. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

Materialtäkter och markarbeten

Materialtäkter och markarbeten ökar grundvattenmagasinets sårbarhet eftersom jordlager/berg avlägsnas och avståndet från markytan till grundvattenytan minskar. Eftersom markvegetation avlägsnas och den omättade zonens mäktighet reduceras kan grundvattnets kvalitet förändras. Vidare används och lagras ofta petroleumprodukter vid materialtäkter och markarbeten. I nedlagda materialtäkter förekommer ibland olaga deponering av avfall och jordmassor.

Inom det troliga tillrinningsområdet finns inga registrerade aktiva materialtäkter. Historisk täkt- och deponiverksamhet har dock bedrivits och registrerats enligt MIFO-metoden, se rubrik 4.5 Förorenade områden.

Foto 4.2 – Brunnarna ligger i ett område där historisk verksamhet bedrivits, bland annat täktverksamhet.

4.5 Förorenade områden

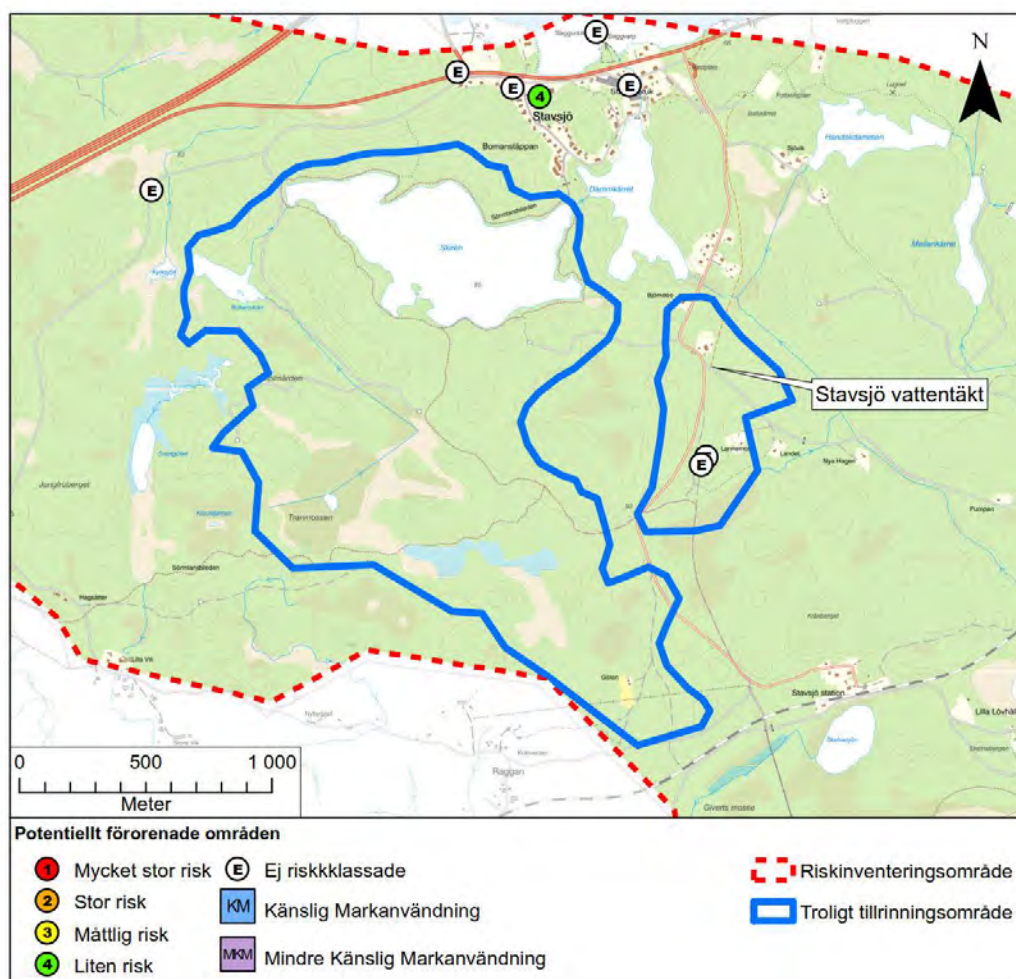
Risk för förorenings spridning från förorenade områden beror på de förekommande ämnenas rörlighet i mark och löslighet i vatten, samt av de hydrogeologiska förhållandena vid den aktuella platsen.

Förorenade områden i Sverige har riskklassats av Länsstyrelsen enligt MIFO-modellen (Metodik för Inventering av Förorenade Områden) och resultatet finns tillgängligt i deras GIS-databas.

Inom tillrinningsområdet till Stavsjö grundvattentäkt finns det två områden som identifierats men ej riskklassats, avfallsdeponi och BKL 3 (figur 4.5).

26(43)

RAPPORT
2021-10-26
[UTKAST]
VATTENSKYDD SOMRÅDE STAVSJÖ

Figur 4.5 – Potentiellt förorenade områden inom riskinventeringsområdet för Stavsjö.
 Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

4.6 Sabotage, kris och risk

Vattenförsörjningen är en känslig sektor för sabotage och i samband med kris och krigstillstånd. Dessa faktorer behandlas inte i detta projekt, men en särskild riskanalys med fokus på dessa risker rekommenderas och bör uppmärksammas och behandlas i beredskaps- och saneringsplaner.

4.7 Bedömning av risker

Modell för riskbedömning

Den metod som används bedöma eventuella rikskällor är en ranking som framförallt syftar till att sortera riskkällorna i olika riskklasser, vilka föranleder olika behov av åtgärder

och eventuellt vidare underökningar. Sannolikhet och konsekvens bedöms var för sig och är principiellt oberoende parametrar.

Risken bedöms slutligen som en sammanvägning av sannolikheten för att en riskkälla ska påverka vattentäkten negativt och konsekvenserna denna påverkan medför. Det är viktigt att poängtera att de riskklasser som presenteras inte tar hänsyn till vad som anses vara en acceptabel respektive oacceptabel risk.

Metoden följer anvisningarna i Naturvårdverkets handbok om vattenskyddsområden om att risker kan beskrivas som en sammanvägning av sannolikhet och konsekvens.

Sannolikhetsbedömning

Sannolikheten speglar hur ofta en oönskad händelse bedöms kunna inträffa och tar hänsyn till att föroreningen måste nå vattentäkten för att utgöra en fara. Sannolikhetsklassningen avser därför sannolikheten i vattentäkten, vilket är en kombination av ett antal sannolikheter från utsläppspunkten till vattentäkten, och omfattar inte enbart sannolikheten för utsläppet på sin plats. Sannolikheten delas in i fyra nivåer enligt kriterier beskrivna i Tabell 4.2 nedan.

Tabell 4.2 – Kriterier för sannolikhetsbedömning.

Sannolikhet	Kriterier
S1: Liten sannolikhet	Okänd, men kan inte uteslutas, har liten sannolikhet.
S2: Medelstor sannolikhet	Har inträffat de senaste 5 åren, kan ske inom 10–50 år.
S3: Stor sannolikhet	Inträffar årligen, kan ske inom 1–10 år
S4: Mycket stor sannolikhet	Bedöms inträffa en gång per år eller oftare.

4.7.1 Konsekvensbedömning

Konsekvenserna är indelade i fyra allvarlighetsnivåer, vilka redovisas i Tabell 4.3 nedan. De kriterier som används utgår ifrån vilken effekt riskkällan har på vattenkvaliteten. Konsekvensbedömningen utgår från att en oönskad händelse verkligen har inträffat och osäkerheter om konsekvensen av en händelse hanteras på följande sätt:

- Vid liten osäkerhet om konsekvens bör den mest realistiska konsekvensen användas.
- Vid stor osäkerhet om den verkliga konsekvensen bör en pessimistisk bedömning göras enligt försiktighetsprincipen.

28(43)

RAPPORT
2021-10-26
[UTKAST]
VATTENSKYDDSSOMRÅDE STAVSJÖ

Precis som för sannolikhetsbedömningen redovisas om den konsekvens som beaktas är relaterad till normala förhållanden för riskkällan, en brist som uppstår eller om det är en olycksartad händelse. Konsekvensen redovisas som K-klass (K1-K4) nedan, och är en överföring och tolkning av Livsmedelverkets befintliga nivåer för konsekvensklassning, beskrivna i Livsmedelverkets handbok "Risk- och sårbarhetsanalys för dricksvattenförsörjning".

Tabell 4.3 – Kriterier för konsekvensbedömning.

Konsekvens	Kriterier
K1: Liten konsekvens	Obetydlig påverkan på vattenkvaliteten, inga anmärkningar
K2: Medelstor konsekvens	Tillfälliga anmärkningar som berör många
K3: Stor konsekvens	Otjänligt vatten som berör många
K4: Mycket stor konsekvens	Otjänligt vatten med fara för liv och hälsa

4.7.2 Riskmatris

När sannolikhet och konsekvens för en oönskad händelse har bedömts kan den placeras in i den riskmatris som redovisas nedan och tilldelas på detta sätt en "riskklass". Risker är indelade i fyra olika klasser där riskklass 1 är den lägsta riskklassen och riskklass 4 är den högsta riskklassen, se Tabell 4.4 nedan. Att en riskkälla i riskbedömningen får riskklass 1 innebär inte att den inte utgör någon risk, d.v.s. den kan inte bortses ifrån. Det är också viktigt att poängtera att indelningen i riskklasser kan göras på andra sätt än vad som redovisas i riskmatrisen nedan. Indelningen som används här har dock bedömts lämplig för det syfte riskanalysen har i detta sammanhang.

Tabell 4.4 – Riskmatris.

Sannolikhet	Konsekvens			
	K1: Liten konsekvens	K2: Medelstor konsekvens	K3: Stor konsekvens	K4: Mycket stor konsekvens
S4 - mycket stor	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3	Riskklass 4
S3 - stor	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3	Riskklass 3
S2 - medelstor	Riskklass 1	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3
S1 - liten	Riskklass 1	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 2

4.7.3 Resultat

För Stavsjö vattentäkt har en riskkälla bedömts vara en stor risk; *hantering av petroleumprodukter*. I övrigt har sex riskkällor bedömts vara måttliga risker och 18 vara liten risk, se Bilaga 3 Riskanalys för mer information.

5 Samråd

Samråd med Miljöenheten, Nyköpings kommun och Länsstyrelsen i Södermanlands län hölls 2019-12-09. Remiss har sedan skickats till SGU, Trafikverket, Skogsstyrelsen och Räddningstjänsten. Vidare har särskilt berörda informerats via informationsbrev i mars 2021 där de givits möjlighet att yttra sig. I Bilaga 4 återfinns en fullständig samrådsredogörelse inklusive inkomna yttranden.

Utifrån de yttranden som inkommit med synpunkter på vattenskyddsområdet har vissa justeringar gjorts i förslag till skyddsföreskrifter.

30(43)

RAPPORT
2021-10-26
[UTKAST]
VATTENSKYDDSSOMRÅDE STAVSJÖ

6 Utformning av vattenskyddsområde

6.1 Krav och allmän metodik

Det övergripande målet med vattenskyddsområde och tillhörande skyddsföreskrifter är att preventivt skydda en vattentäkt. Skydd av grundvattentäkter regleras genom Miljöbalken (SFS 1998:808, 7 kap).

Arbetet med framtagandet av förslag till vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter påbörjades innan Havs- och Vattenmyndighetens *Vägledning om inrättade och förvaltning av vattenskyddsområden* (rapport 2021:4) publicerades och grundades istället till stor del på den tidigare gällande handboken *Naturvårdsverkets Handbok 2010:5 om vattenskyddsområden*. I en jämförelse mellan den äldre handboken och den nya vägledningen kan konstateras att det läggs mer fokus på råvattenanalyser och lokala riskbedömningar i den nya vägledningen. Detta tillvägagångsätt, med att använda riskanalysen som utgångspunkt har dock till stor del använts för att lägga grunden för arbetet med att ta fram utbredning och förslag till skyddsföreskrifter för Stavsjö.

Nedan redovisas (rubrik 6.1.1 och 6.1.2) den generella metodiken från Naturvårdsverket handbok 2010:5.

6.1.1 Grundvatten

Vid identifiering av primär zon för grundvatten måste särskilt känsliga (sårbara) områden beaktas. Det är därför möjligt att primär zon förekommer på flera ställen inom ett skyddsområde för att täcka in viktiga nybildningsområden. Syftet med den primära zonen är att riskerna för akut förorening minimeras. En akut förorening ska hinna upptäckas och åtgärder vidtas innan föroreningen hinner nå vattentäktszonen med uttagsbrunnarna. För grundvattentäkter sätts gränsen mellan primär zon och sekundär zon så att uppehållstiden i grundvattenzonen till vattentäktszonens gräns beräknas vara minst 100 dygn för grundvatten bildat i den sekundära zonen. I de fall området nära vattentäkten utgörs av mäktiga jordlager med begränsad genomsläpplighet eller där en starkt uppåtriktad grundvattengradient råder även vid fullt uttag kan även områden med kortare uppehållstid än 100 dygn ingå i den sekundära zonen.

Syftet med den sekundära zonen är att bibehålla en hög grundvattenkvalitet eller att förbättra kvaliteten. Den sekundära skyddszone bör minst omfatta så stor del av tillrinningsområdet att uppehållstiden för grundvatten från skyddszonens yttre gräns till vattentäktszonen har en beräknad uppehållstid av minst ett år.

6.1.2 Ytvatten

En primär zon bör avgränsas så att rinntiden i sjöar och vattendrag ger möjlighet till att en olyckshändelse hinner upptäckas och åtgärder vidtas innan föroreningen når vattentäktszonen. Strandzonens bredd ska motsvara uppehållstiden i mark och grundvatten på 100 dygn men föreslås vara minst 50 m bred och omfatta alla tillflöden i form av åar, bäckar och större diken eller täckdiken från vilka rinntiden till

31(43)

vattentäktens zonen beräknas vara mindre än 12 timmar. Dimensionerande rinntid för den primära zonen för sjöar och vattendrag bör avse en höglödessituation med en återkomsttid på minst 10 år.

Den sekundära skyddszonen bör avgränsas genom ett område omfattande ytvattendraget eller sjön och dess tillflöden samt all småskalig ytvattendränning på och under mark med en maximal rinntid till den primära zonen av 12 timmar beräknad vid en höglödessituation med en återkomsttid av minst 10 år. Vidare avgränsas zonen av ett område motsvarande flödestiden (uppehållstiden i mark och grundvatten) av 100 dygn. Dock minst ett 50 m brett markområde kring de sjöar och vattendrag där rinntiden till den primära zonen är mindre än 12 timmar vid en höglödessituation. Vid de stränder där primär och sekundär zon sammanfaller, blir sålunda den totala strandzonen minst 50 m + 50 m, d.v.s. 100 m på vardera sidan om vattendraget.

I den tertiära zonen är det av stor vikt att beakta de föroreningar som i ett långt tidsperspektiv kan påverka vattentäkten. En tertiär skyddszon ska inrättas med syfte att omfatta resterande delar av tillrinningsområdet/avrinningsområdet för vattentäkten som inte omfattas av övriga skyddszoner.

6.2 Arbetsmodell för avgränsning av skyddszoner

För Stavsjö vattentäkt har två stycken olika skyddsområden skapats. En för grundvattentäkten och en för ytvattentäkten. Båda skyddsområdena är indelade i två zoner, primär och sekundär skyddszon, se Figur 6.1 och Bilaga 5.

Grundregeln vid avgränsning av ett vattenskyddsområde har tidigare varit att det ska omfatta hela vattentäktens tillrinningsområde eller avrinningsområde¹. Vidare bör uppehållstiden för grundvatten från den sekundära skyddszonens gräns till uttagsbrunnen (vattentäktens zonen) vara minst 1 år och från den primära skyddszonen 100 dagar. För ytvatten bör uppehållstiden vara 12 timmar vid en höglödessituation från gränsen till den primära skyddszonen till råvattenintaget och 24 timmar från gränsen till den sekundär skyddszon till råvattenintaget. Utöver beräkningar har även beaktat tagits till bedömningen av grundvattentäktens sårbarhet och de hydrogeologiska förutsättningarna.

För att beräkna en sträcka på vilken uppehållstiden 1 år och 100 dagar för grundvatten uppnås brukar två olika beräkningsätt vanligtvis användas, schablonberäkning av grundvattenmagasinets aktiva volym och beräkning av grundvattnets transporttid med Darcys lag. Nedan presenteras beräkningar med Darcys lag då Darcys lag bättre representerar rinntider än vad schablonberäkningen gör men kräver mer indata.

För ytvatten kan beräkningar av transporttid göras utifrån uppgifter om strömmar, vindar och sjöns geometri. För vattenskyddsområdet till Stavsjö vattentäkt har dock inga beräkningar för ytvatten utförts utan zonerna är avgränsade utifrån sjön Skirens strandkant (+50 meter) och avrinningsområdets gräns.

¹ Vattentäktens tillrinningsområde är det område inom vilket vatten rör sig till vattentäkten.

6.2.1 Beräkning av transporttid med Darcys lag

Stavsjö grundvattentäkt

För grundvatten kan transporthastigheten, v (m/s) uppskattas enligt Darcys lag:

$$v = \frac{K * i}{n_e}$$

där K (m/s) är den hydrauliska konduktiviteten (grundvattenmagasinets genomsläpplighet), i (-) är hydraulisk gradient (grundvattenytans lutning) n_e (-) är den effektiva eller kinematiska porositeten. I Tabell 6.1 redovisas de parametervärden som har använts för att beräkna den genomsnittliga transporthastigheten för jordmaterialet i Stavsjö grundvattentäkt.

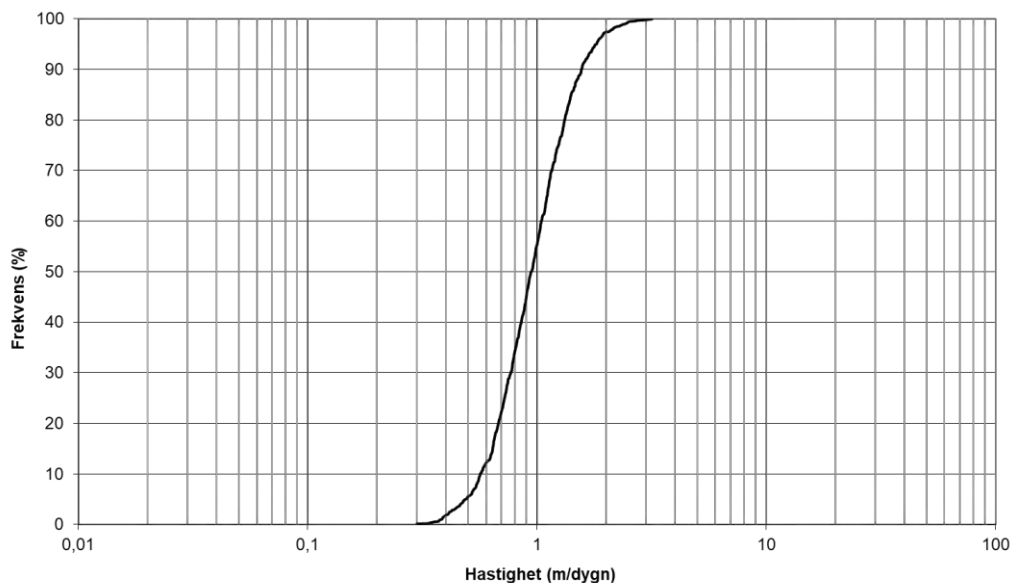
Värden för den hydrauliska gradienten har bedömts utifrån grundvattennivåmätningar i grundvattenrör i åsens sträckning. Värden för effektiv porositet och hydraulisk konduktivitet har antagits utifrån litteraturuppgifter (Carlsson och Gustafson, 1997).

Tabell 6.1. Parametervärden använda i beräkning av flödes hastighet

Parameter	Enhet	Min	Medel	Max	Fördelning
Hydraulisk konduktivitet, K	m/s	$5 \cdot 10^{-5}$	$1,5 \cdot 10^{-4}$	$1 \cdot 10^{-3}$	Lognormal
Hydraulisk gradient, i i grundvatten (Grundvattenrör)	-	0,0087	0,011	0,013	Likformig
Effektiv porositet, n_e	-	0,1	0,15	0,2	Normal

En s.k. Monte Carlo-beräkning av ett stort antal slumpmässiga kombinationer av parametervärdena i Tabell 6.1 ger en statistisk fördelning av flödes hastigheten enligt Figur 6.1. Beräkningen visar bl.a. att i 90 procent av de beräknade fallen kan den genomsnittliga flödes hastigheten förväntas ligga under 1,57 m/dygn. Beräknade medianvärden, vilket representerar den bästa skattningen, är ca 1 m/dygn. Beräknade maxvärden, vilka är mycket osannolika, är ca 3,19 m/dygn.

För en uppehållstid på 100 dygn ger detta en sträcka på ca 100 meter med medianvärden och en uppehållstid på 1 år ger en sträcka på ca 350 meter.

Figur 6.1 Fördelning av beräkningar av transporthastighet i isälvsmaterialet enligt Darcys lag med Monte Carlo-metod.

6.3 Avgränsning av vattenskyddsområde för Stavsjö grund- och ytvattentäkt

Två stycken skyddsområden med två skyddszoner vardera har utformats för Stavsjö vattentäkt. En för Stavsjö grundvattentäkt och en för Stavsjö ytvattentäkt.

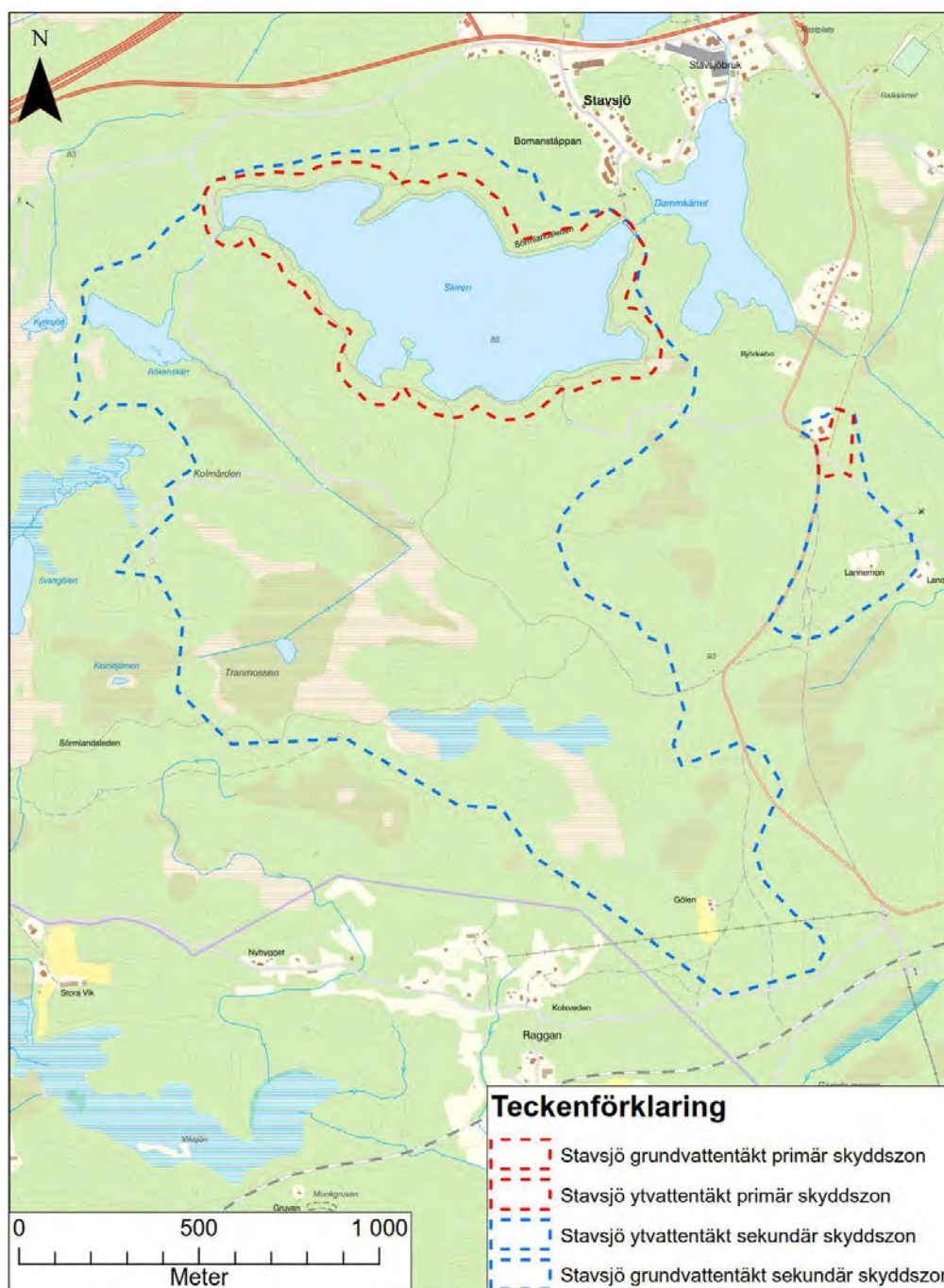
Skyddsområdets för grundvattentäkten har främst avgränsats utifrån rinnitidsberäkningar för grundvatten, kapitel 6.3, med beaktan av de hydrogeologiska förutsättningarna och grundvattenmagasinets sårbarhet.

Skyddsområdets för ytvattentäkten har utformats utifrån sjön Skirens utbredning och dess avrinningsområde (enligt SMHI 2019).

I figur 6.2 redovisas föreslagna skyddsområden för Stavsjö vattentäkt.

34(43)

RAPPORT
2021-10-26
[UTKAST]
VATTENSKYDDSSOMRÅDE STAVSJÖ

Figur 6.2 – Karta över utbredningen av föreslagna skydds-zoner för Stavsjö's yt- och grundvattentäkter. Grundvattentäktens skyddsområde ses till höger i bild och ytvattentäkten ses till vänster i bild. Bakgrundskarta: © Lantmäteriet.

6.3.1 Primär skyddszon Stavsjö grundvattentäkt

Föreslagen primär skyddszon för Stavsjö grundvattentäkt redovisas i Figur 6.2, samt i Bilaga 5 och Bilaga 5a.

Utgångspunkten för skyddszonens utbredning har varit beräkning av uppehållstider (kapitel 2.7) som indikerar att det krävs en sträcka uppströms brunnarna av minst 100 m.

6.3.2 Sekundär skyddszon Stavsjö grundvattentäkt

Föreslagen sekundär skyddszon för Stavsjö grundvattentäkt redovisas i Figur 6.2, samt i Bilaga 5 och Bilaga 5a.

Utgångspunkten för skyddszonens utbredning har varit beräkning av transport-/uppehållstider (kapitel 2.7) som indikerar att det krävs en sträcka uppströms brunnarna av minst 350 m för att transporttiden i grundvattenmagasinet ska överskrida ett år.

Vid avgränsning av den sekundära skyddszone har beräkningar av transporttid för grundvatten i jord tagits i beaktan. Den sekundära skyddszone har även utformats för att omfatta de viktigaste nybildningsområdena för grundvatten.

6.3.3 Platsspecifika förklaringar och motiv Stavsjö grundvattentäkt

Skyddsområdet har i möjligaste mån förlagts till administrativa gränser, t.ex. fastighetsgränser, eller naturliga gränslinjer, t.ex. vägar och eller strandkanter. Nedan redovisas en lista med platsspecifika motiv för ett antal områden som redovisas i Figur 6.3.

36(43)

RAPPORT
2021-10-26
[UTKAST]
VATTENSKYDDSSOMRÅDE STAVSJÖ

Figur 6.3 – Platsspecifika motiv Stavsjö grundvattentäkt. Bakgrundskarta © SGU.

1. Primär och sekundär skyddszon till Stavsjö grundvattentäkt omfattar områden strax nedströms vattentäkten.
2. Primär skyddszonens utbredning sträcker sig ca 100 meter uppströms uttagsbrunnarna vilket motsvarar gränsen där den beräknade uppehållstiden är 100 dygn i isälvsavlagringens längdriktning.
3. Sekundär skyddszon omfattar delar av fastigheten strax väster om vattentäkten.
4. Sekundär skyddszon sträcker sig längre än 350 meter, den beräknade sträckan inom vilken uppehållstiden är 1 år och omfattar det område där isälvsmaterial går i dagen.
5. Sekundär skyddszon omfattar Stavsjövägen strax väster om vattentäkten. Sekundär skyddszon omfattar ej isälvs materialet väster om Stavsjövägen då detta är bortanför sträckan till den beräknade uppehållstiden på 1 år och för att gränsen ska vara tydlig.
6. Sekundär skyddszon omfattar Lövbrätenvägen som korsar vattentäkten.

6.3.4 Stavsjö ytvattentäkt

För Stavsjö ytvattentäkt har inga rinntidsberäkningar gjorts för sjön Skiren utan istället har avgränsningen för sjön gjorts utifrån sjöns strandkant och sjöns avrinningsområde.

6.3.5 Primär skyddszon Stavsjö ytvattentäkt

Föreslagen primär skyddszon för Stavsjö ytvattentäkt redovisas i Figur 6.2, samt i Bilaga 5 och 5b.

Den primära skyddszone för Stavsjö ytvattentäkt utgör 50 meter bred strandzon runt sjön Skiren.

6.3.6 Sekundär skyddszon Stavsjö ytvattentäkt

Föreslagen sekundär skyddszon för Stavsjö ytvattentäkt redovisas i Figur 6.2, samt i Bilaga 5 och 5b.

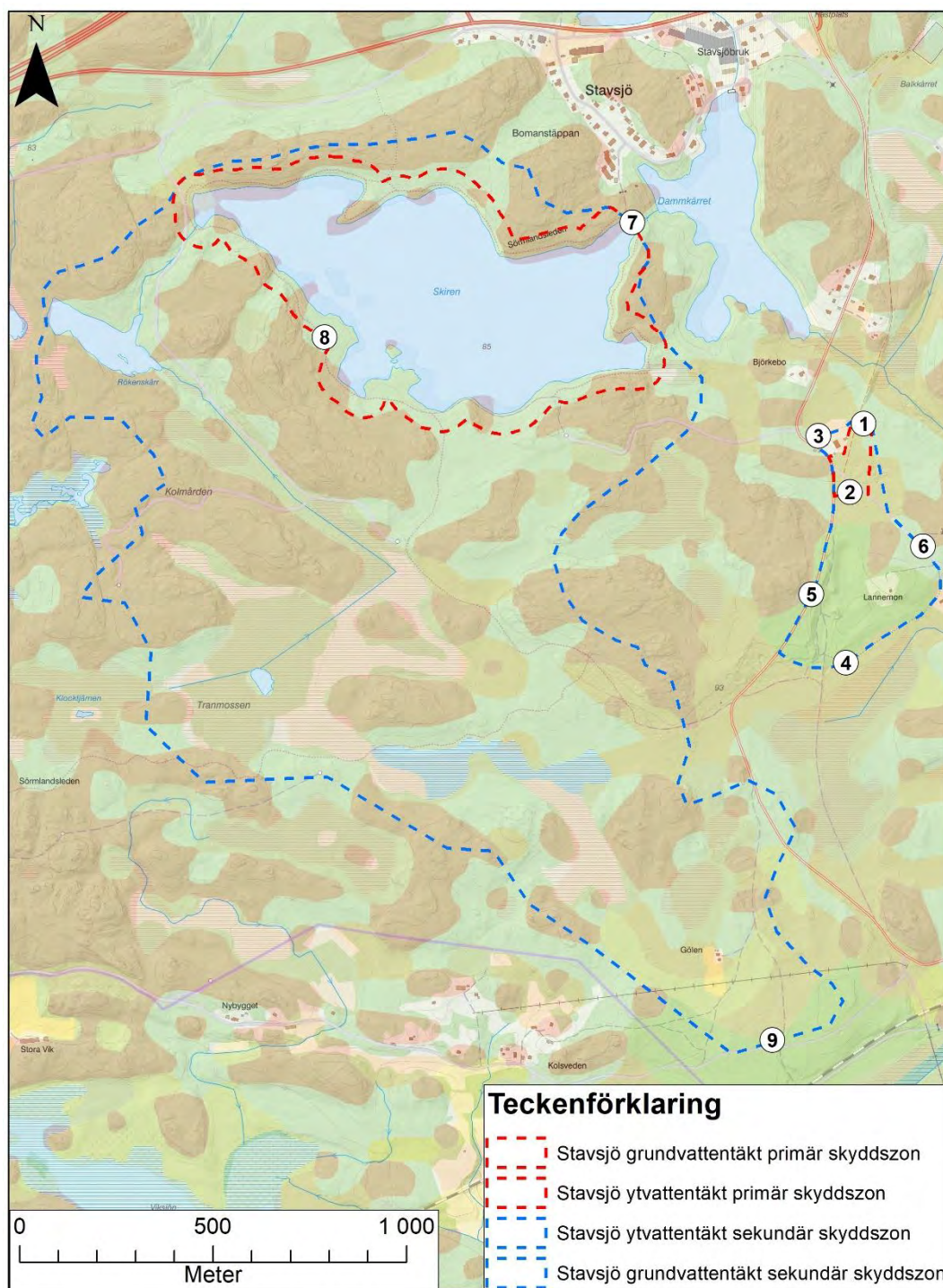
Den sekundära skyddszone för Stavsjö ytvattentäkt utgör hela sjön Skirens avrinningsområde. Avrinningsområdet är hämtat från SMHI:s vattenwebb (SMHI, 2019).

6.3.7 Platsspecifika förklaringar och motiv Stavsjö ytvattentäkt

Skyddsområdet har i möjligaste mån förlagts till administrativa gränser, t.ex. fastighetsgränser, eller naturliga gränslinjer, t.ex. vägar och eller strandkanter. Nedan redovisas en lista med platsspecifika motiv för ett antal områden i Figur 6.4.

38(43)

RAPPORT
2021-10-26
[UTKAST]
VATTENSKYDDSSOMRÅDE STAVSJÖ

Figur 6.4 – Platsspecifika motiv Stavsjö vattentäkt. Bakgrundskarta © Lantmäteriet.

7. Primär och sekundär skyddszon för Stavsjö ytvattentäkt sträcker sig fram till utloppet av sjön Skiren.
8. Primär skyddszon omfattar en zon på 50 meter runt Skirens strandkant.
9. Sekundärskyddszon är avgränsad utifrån Skirens avrinningsområdes gräns (SMHI, 2019).

40(43)

RAPPORT
2021-10-26
[UTKAST]
VATTENSKYDDSSOMRÅDE STAVSJÖ

7 Bakgrund till skyddsföreskrifter

7.1 Skyddsföreskrifternas syfte

Att införa vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter enligt Miljöbalken är ett av många verktyg för att uppnå långsiktigt vattenskydd. Syftena är bl.a. att:

- Informera om allmänt gällande lagkrav på aktsamhet och allmän hänsyn
- Specificera krav på aktsamhet i form av skyddsföreskrifter inom just detta vattenskyddsområde
- Förbättra vattenkvaliteten och minska risken för förorening
- Identifiera olika intressen som vill använda mark och vatten

De administrativa styrmedel som används här för att uppnå syftet är reglering och information. Reglering sker genom vattenskyddsföreskrifterna inom vattenskyddsområdet. Information sker genom det tekniska underlaget samt genom vattenskyddsföreskrifterna.

Identifierade risker och en bedömning av dessa risker redovisas i kapitel 6, de risker som har bedöms ha en riskklass 2, 3 eller 4 har varit utgångspunkten för vad som bör regleras genom skyddsföreskrifter för Stavsjö vattentäkt. Förslag till vattenskyddsföreskrifter för Stavsjö vattentäkt och motiv till föreskrifterna redovisas i Bilaga 6a och Bilaga 6b respektive Bilaga 7a och Bilaga 7b.

7.2 Skyddsföreskrifternas funktion

Vattenskyddsföreskrifter är ett styrmedel för att reglera verksamheter och markanvändning inom ett vattenskyddsområde. De innehåller också information som är ett annat styrmedel. Skyddsföreskrifterna är alltså såväl föreskrivande som informerande. Dessa två funktioner, tillsammans med kontroll, gör att syftet med skyddsföreskrifterna uppnås. Utformningen av skyddsföreskrifterna har därför anpassats till dessa funktioner.

Dem vattenskyddsföreskrifterna och informationen riktar sig till, är tvingade att verka i enlighet med föreskrifterna. Regleringar indelas i absoluta förbud samt villkorliga förbud. Regleringen genom vattenskyddsföreskrifterna är i princip villkorliga förbud. Grundregeln är att en verksamhet som berörs av vattenskyddsföreskrifterna i princip är förbjuden till dess att verksamhetsutövaren agerar enligt vad som villkoras. Villkoren kan vara i form av dispenser (från förbud), tillstånds- eller anmälningsplikt.

Förbud - I det fall förbud föreskrivs är den berörda verksamheten i normalfallet förbjuden. Dock kan dispens vara ett acceptabelt alternativ om förbudet inte bedöms vara miljömässigt motiverat i det enskilda fallet. Förbud användas när huvudregeln är att verksamheten eller åtgärden inte skall bedrivas.

Tillståndsplikt - Reglering av en verksamhet genom tillståndsplikt syftar till att ställa krav på en verksamhet och innebär att verksamheten är förbjuden om inte

41(43)

verksamhetsutövaren har tillstånd. Tillstånd lämnas regelmässigt under förutsättning att verksamheten motsvarar de krav som ställs. Tillståndsplikt används då man vill kontrollera förutsättningarna för hur en verksamhet eller åtgärd bedrivs

Anmälningsplikt - Reglering av en verksamhet genom anmälningsplikt innebär att verksamheten är förbjuden, om inte verksamhetsutövaren anmäler verksamheten till berörd myndighet. Anmälningsplikt används då man vill ha kännedom om en verksamhet eller en åtgärd inom vattenskyddsområde.

42(43)

RAPPORT
2021-10-26
[UTKAST]
VATTENSKYDDSOMRÅDE STAVSJÖ

8 Referenser

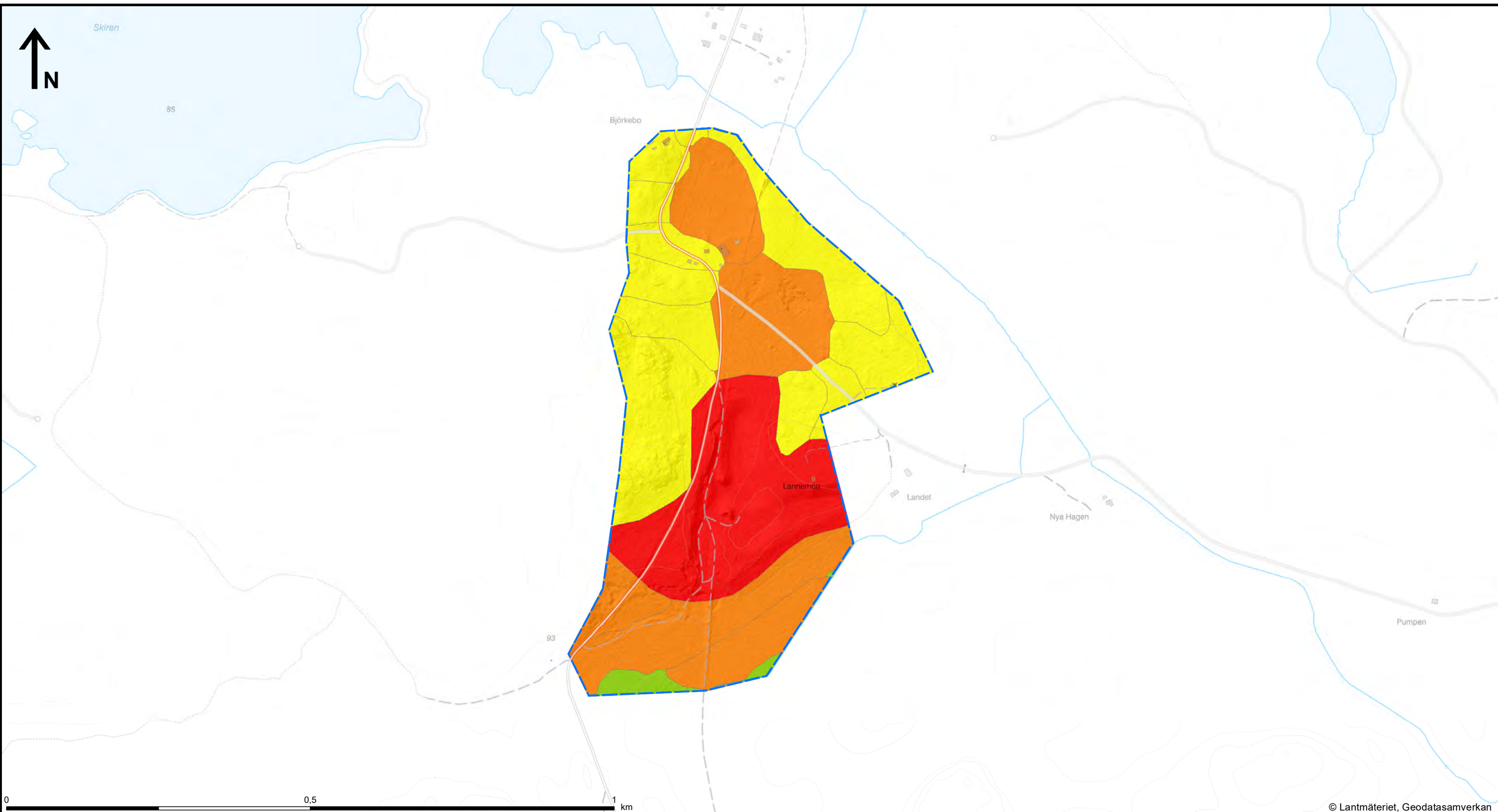
- Carlsson & Gustafson, 1991. Provpumpning som geohydrologisk undersökningsmetodik.
- HaV, 2021. Vägledning om inrättande och förvaltning av vattenskyddsområden. Havs- och vattenmyndigheten. Rapport 2021:4. ISBN 978-91-89329-03-4.
- Livsmedelsverkets gränsvärden för dricksvatten (SLVFS 2017:2).
- Naturvårdsverket, 1995. Metodik för inventering av förorenade områden. Rapport 4918.
- Naturvårdsverket, 2010. Vattenskyddsområde, Handbok om vattenskyddsområde. Handbok 2010:5.
- Näslund et al, 2013. Kvävegödsling på skogsmark – Underlag för Skogsstyrelsen föreskrifter och allmänna råd om kvävegödsling.
- Rodhe et al, 2004. Grundvattenbildning i svenska typjordar.
- Skydd av grundvattentäkter regleras genom Miljöbalken (*SFS 1998:808, 7 kap*).
- SGU, 2019. Kartvisaren, Bergarter. Hämtad 20190813.
- SGU, 2019. Kartvisaren, Brunnsarkiv. Hämtad 20190813.
- SGU, 2019. Kartvisaren, Grundvatten. Hämtad 20190813.
- SGU, 2019. Kartvisaren, Jordarter. Hämtad 20190813.
- SMHI, 2019. Vattenwebb. Hämtad 20190320.
- Trafikverket, 2019. Nationella vägdatatabasen, NVDB. Hämtad 20190510.
- VISS, 2019. Vattenkartan. Hämtad 20190424.

Bilaga 1 Vattenkvalitet Stavsjö vattentäkt

Parametrar	Riktvärden		Stavsjö vattentäkt		
	Tjänligt med anm.	Otjänligt	Antal mätningar (2009-2018)	Medel	Max
PAH (4st) summa (µg/l)		0,1 (anv)	3	<0,02	<0,02
Odlingsbara mikroorganismer 22°C (cfu/ml)	10 (utg)/100 (anv) Påvisad (i 100 ml		20	1,55	10,00
Koliforma bakterier 35°C, MPN2 (cfu/100 ml)	utg/anv)	10 (i 100 ml	28	<1	<1
E. coli (cfu/100 ml)		utg/anv) Påvisad (i 100 ml utg/anv)	28	<1	<1
Clostridium (Stv)	Påvisad (i 100 ml anv)		9	<1	<1
Lukt 25°C			0	ingen	0,00
S:a Kvantifierade Bekämpningsmedel (µg/l)		0.50 (anv)	3	<0,05	<0,05
Turbiditet (FNU)	0.5 (utg)/1.5 (anv)		20	0,14	0,44
Färg (mg Pt/l)	15 (utg)/30 (anv)		20	<5	<5
Totalhårdhet (dH°)			20	1,56	1,80
Kemisk syreförbrukning COD-Mn. O2 (mg/l O2)	4.0 (anv) pH<6.5 samt		20	1,56	2,40
pH-värde vid provtagning	pH>9.5 (anv)	10,50	12	6,39	6,50
Konduktivitet. 25°C (mS/m)	250 (anv)		20	7,37	8,00
Alkalinitet. HCO3 (mg/l)			20	25	28
Sulfat, SO4 (mg/l)	100 (anv)		20	8	10
Nitrit, NO2 (mg/l)	0.10 (utg)	0.50 (anv)	20	<0,01	<0,01
Nitrat. NO3 (mg/l)	20 (anv)	50 (anv)	20	0,77	1,10
Ammonium, NH4 (mg/l)	0.50 (anv)		20	<0,13	<0,13
Fosfat, PO4 (mg/l)			20	<0,1	<0,1
Fluorid. F (mg/l)		1.5 (anv)	20	0,17	0,20
Klorid. Cl (mg/l)	100 (anv)		20	7	10
Aluminium, Al (mg/l)	0.100 (anv)		3	<0,03	<0,03
Kalcium. Ca (mg/l)	100 (anv)		20	8,59	17,10
Kalium. K (mg/l)			20	1,11	1,40
Koppar, Cu (mg/l)	0.20 (anv)	2.0 (anv)	23	<0,15	<0,15
Järn, Fe (mg/l)	0.100 (utg)/0.200 (anv)		23	0,06	0,21
Magnesium. Mg (mg/l)	30 (anv)		20	3,65	5,00
Mangan. Mn (mg/l)	0.050 (anv)		23	0,04	0,12
Natrium. Na (mg/l)	100 (anv)		20	3,36	4,70
Radon. Rn (bq/l)	>100 (anv)	>1000 (anv)	3	63	69

Bilaga 1a Vattenkvalitet Skiren (råvatten)

Parametrar	Riktvärden		Antal mätninga r (2019)	Skiren (råvatten)	
	Tjänligt med anm.	Otjänligt		Medel	Max
Odlingsbara mikroorganismer 22°C (cfu/ml)	10 (utg)/100 (anv) Påvisad (i 100 ml utg/anv)	10 (i 100 ml utg/anv)	2	155	290
Koliforma bakterier 35°C, MPN2 (MPN/100 ml)			2	5,5	11
E. coli (MPN/100 ml)		Påvisad (i 100 ml utg/anv)	2	<1	<1
C.p (cfu/100 ml)		Påvisad (i 100 ml anv)	2	<1	<1
Enterokock (cfu/100 ml)		Påvisad (i 100 ml)	2	<1	<1
Temperatur (°C)	20°C (utg) pH<6.5 samt pH>9.5 (anv)	10,50	2	11	13.5
pH-värde vid provtagning			2	7.3	7.9
Konduktivitet. 25°C (mS/m)	250 (anv)		2	20.15	36.7
Turbiditet (FNU)	0.5 (utg)/1.5 (anv)		2	0.675	0.68
Färg (mg Pt/l)	15 (utg)/30 (anv)		2	10	10
Alkalinitet (mg/l HCO3)			2	8.6	9.1
Totalhårdhet (dH°)			2	<0.97	<0.97
Oxiderbarhet, COD _{Mn}					
Järn. Fe (mg/l)	0.100 (utg)/0.200 (anv)		3	0.05	<0.05
Mangan. Mn (mg/l)	0,05 (anv)		3	<0.040	<0.040
Koppar. Cu (mg/l)	0.20 (anv)	2.0 (anv)	3	<0.15	<0.15
Nitrit. NO2 (mg/l)	0.10 (utg)	0.50 (anv)	2	<0.007	<0.007
COD-Mn (mg/l O2)	4,0 (anv)		2	3.3	3.5
Fluorid. F (mg/l)		1.5 (anv)	2	<0.20	<0.20
Klorid. Cl (mg/l)	100 (anv)		2	2.65	2.7
Nitrat. NO3 (mg/l)	20 (anv)	50 (anv)	2	<0.80	<0.80
Sulfat. SO4 (mg/l)	100 (anv)		2	3.4	3.4
Natrium. Na (mg/l)	100 (anv)		2	2.2	2.3
Ammonium. NH4 (mg/l)	0.50 (anv)		2	<0.080	<0.080
Kalcium. Ca (mg/l)	100 (anv)		2	3.45	3.6
Magnesium. Mg (mg/l)	30 (anv)		2	<2	<2
Radon. Rn (Bq/l)	>100 (anv)	>1000 (anv)	1	<5	<5

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

 Tillrinningsområde **Sårbarhet**

- Mycket hög
- Hög
- Måttlig
- Låg
- Mycket låg

Legenden (Sårbarhet) redovisar grundvattenmagasinets sårbarhet bedömd utifrån jordartskartan. Sårbarheten har delats upp i fem klasser, från Mycket låg (T.ex. där jordlagren huvudsakligen utgörs av lera) till Mycket hög (t.ex. där jordlagren huvudsakligen utgörs av isälvsediment).

Fullständig klassificering av jordarternas sårbarhetsklass redovisas i tekniskt underlag.

Version: 1
 Datum: 2020-05-25
 Copyright © Lantmäteriet och SGU

Uppdragsledare: Erik Alsteryd
 Editor: Erik Alsteryd

STAVSJÖ

Bilaga 2
 Sårbarhet

Skala (A3): 1:6 000

RISKANALYS

Identifierade beaktansvärda riskkällor		Översiktlig riskanalys vid vattentäkten				Riskklass
Nr	Påverkan vid vattentäkt från:	Sannolikhet: ²	S-klass	Konsekvens	K-klass	
1	Avverkning	Stor	S3	Medelstor	K2	Riskklass 2
2	Dagvatten från bebyggda ytor	Liten	S1	Medelstor	K2	Riskklass 1
3	Dagvatten från vägar	Liten	S1	Medelstor	K2	Riskklass 1
4	Djurhållning	Liten	S1	Medelstor	K2	Riskklass 1
5	Enskilda avlopp	Liten	S1	Medelstor	K2	Riskklass 1
6	Avloppsreningsanläggningar (>25 pe)	-	-	-	-	-
7	Fordonstvätt	Liten	S1	Medelstor	K2	Riskklass 1
8	Energianläggningar	Liten	S1	Medelstor	K2	Riskklass 1
9	Hantering av bekämpningsmedel	Liten	S1	Medelstor	K2	Riskklass 1
10	Spridning av bekämpningsmedel	Liten	S1	Medelstor	K2	Riskklass 1
11	Spridning av handelsgödsel	Liten	S1	Liten	K1	Riskklass 1
12	Spridning av naturgödsel	Liten	S1	Liten	K1	Riskklass 1
13	Lagring av gödsel	Liten	S1	Liten	K1	Riskklass 1
14	Hantering av kemikalier	Liten	S1	Liten	K1	Riskklass 1
15	Hantering av petroleumprodukter	Medelstor	S2	Mycket stor	K4	Riskklass 3
16	Materialtäkt	Liten	S1	Stor	K3	Riskklass 2
17	Markarbeten	Liten	S1	Liten	K1	Riskklass 1
18	Olyckor med farligt gods på väg	Liten	S1	Stor	K3	Riskklass 2
19	Olyckor på väg	Medelstor	S2	Medelstor	K2	Riskklass 1
20	Kyrkogård - begravningsplatser	-	-	-	-	-
21	Vägunderhåll (spridning av salt)	Liten	S1	Medelstor	K2	Riskklass 1
22	Timmerupplag	Stor	S3	Medelstor	K2	Riskklass 2
23	Upplag av avfall	Medelstor	S2	Medelstor	K2	Riskklass 1
24	Upplag av snö	Liten	S1	Liten	K1	Riskklass 1
25	Upplag av vägsalt	Liten	S1	Medelstor	K2	Riskklass 1
26	Miljöfarlig verksamhet	Liten	S1	Stor	K3	Riskklass 2
27	Förorenade område	Stor	S3	Medelstor	K2	Riskklass 2

- 1) Endast de risker eller händelser som förekommer eller kan tänkas förekomma i framtiden redovisas
2) Om ingen sannolikhet är angiven är det bekräftat att riskkällan ej finns inom riskinventeringsområdet.

Kriterier för sannolikhetsklassning

- S1 Okänd, men kan inte uteslutas, har liten sannolikhet.
S2 Har inträffat de senaste 5 åren, kan ske inom 10-50 år.
S3 Inträffar årligen, kan ske inom 1-10 år
S4 Förekommer nu och då.

Kriterier för konsekvensklassning

- K1 Obetydlig påverkan på vattenkvaliteten, inga anmärkningar
K2 Tillfälliga anmärkningar som berör många
K3 Otjänligt vatten som berör många
K4 Otjänligt vatten med fara för liv och hälsa

Sannolikhet	Konsekvens			
	K1 liten	K2 medelstor	K3 stor	K4 mycket stor
S4 - mycket stor	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3	Riskklass 4
S3 - stor	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3	Riskklass 3
S2 - medelstor	Riskklass 1	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3
S1 - liten	Riskklass 1	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 2

Riskenivåerna i matrisen har följande innebörd:

Riskklass 1	Förenklad riskhantering - förebyggande åtgärder (till exempel egenkontroll och avvikelshantering) ska upprätthållas.
Riskklass 2	Aktiv riskhantering - förebyggande och/eller förberedande åtgärder ska övervägas
Riskklass 3	Risken måste reduceras - förebyggande och/eller förberedande åtgärder är nödvändiga
Riskklass 4	Akut risk - förebyggande och/eller förberedande åtgärder måste genomföras omedelbart

BILAGA 4

2021-05-05

Samrådsredogörelse Stavsjö vattenskyddsområde

Samråd med Miljöenheten, Nyköpings kommun och Länsstyrelsen i Södermanlands län hölls 2019-12-09. I bilaga 1 redovisas protokollet från myndighetssamrådet. Vidare har remiss skickats till SGU, Trafikverket och Skogsstyrelsen. Yttrande från SGU erhöles 2020-03-23, se bilaga 2. Yttrande från Trafikverket erhöles 2020-04-15, se bilaga 3 och från Skogsstyrelsen 2020-04-21, se bilaga 4. Remiss har även skickats till räddningstjänsten utan att erhållit svar.

Särskilt berörda har informerats via informationsbrev i mars 2021. Kommunen har inte mottagit några yttranden från särskilt berörda i Stavsjö vattenskyddsområde.

Utifrån de yttranden som inkommit med synpunkter på vattenskyddsområdet har vissa justeringar gjorts i förslag till skyddsföreskrifter.

Bilagor

1. Protokoll från myndighetssamråd
2. Yttrande från SGU
3. Yttrande från Trafikverket
4. Yttrande från Skogsstyrelsen

1 (1)

Sweco
 Fredsgatan 14
 Box 214, 70144
 SE-703 62 Örebro, Sverige
 Telefon
 Fax
 www.sweco.se

Sweco Sverige AB
 RegNo: 556767-9849
 Styrelsens säte: Stockholm

Erik Alsteryd

Mobil +46 (0)703 47 78 54
 erik.alsteryd@sweco.se

DH p:\21533\13007039_nykoping_vattenskyddsområde\005_stavsjo_vattenskyddsomrade\10_arbetsmatr.dok\bilaga 4 samrådsredogörelse.docx

PROTOKOLL

UPPDRAG Vattenskyddsområden Nyköping	UPPDRAGSLEDARE Erik Alsteryd	DATUM 2019-12-11
UPPDRAGSNUMMER 13007039	UPPRÄTTAD AV Ylva Magnusson	

PLATS	Brandholmen	DATUM	2019-12-09	TID	9:30
NÄRVARANDE	Kurt Boström	Nyköpings kommun		K.B	
	Kristina Holmstedt	Nyköpings kommun		K.H	
	Marie Eriksson	Nyköpings kommun, miljöenheten		M.E	
	Tony Berglund	Länsstyrelsen Södermanland		T.B	
	Susanne Skyllerstedt	Länsstyrelsen Södermanland		S.S	

Myndighetssamråd vattenskyddsområden Nyköping

Nyköping kommun har för avsikt att revidera befintliga vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter för följande vattentäkter: Aspa, Edstorp, Lästringe, Runtuna, Tystberga, Stavsjö och Ålberga.

Samrådsunderlaget med förslag till vattenskyddsområde med tillhörande vattenskyddsföreskrifter för respektive vattentäkt presenterades.

Framförda frågor och synpunkter från deltagare

T.B: Kommer de gamla vattenskyddsområdena att upphävas? Y.M: Ja, tanken är kommunen kommer att ansöka om att ett upphävande av de gamla vattenskyddsområdena görs samtidigt som det nya beslutet om vattenskyddsområde tas.

T.B: För flera av områdena för förslag till vattenskyddsområde finns gällande detaljplaner, här bör säkerställas att det inte föreligger någon konflikt mellan förslag till vattenskyddsområde och gällande detaljplan. Det **beslutades** att Sweco går igenom detaljplanerna för att säkerställa att inte föreligger någon konflikt. Det **beslutades** också att det är bra om Samhällsbyggnad yttrar sig över förslagen till vattenskyddsområden. K.H tar frågan vidare inom kommunen.

S.S: Har Ni övervägt att bara en skyddszon? E.A: Vi har valt att ha två zoner för alla vattentäkterna förutom i Tystberga där det är tre zoner. Detta för att det ger möjlighet att differentiera regleringarna, primär skyddszon har gjorts ganska liten men med strängare föreskrifter. K.H berättar att Livsmedelsverket informerat att de inte är önskvärt att primär skyddszon inte ritas ut vid utskick etc, ur ett skyddsperspektiv. Y.M berättar att det ur ett skyddsperspektiv som inte har någon s.k vattentäkt zon.

1 (4)

Sweco
Fredsgatan 14
Box 214, 70144
SE-703 62 Örebro, Sverige
Telefon
Fax
www.sweco.se

Sweco Environment AB
RegNo: 556346-0327
Styrelsens säte: Stockholm

Ylva Magnusson
Örebro Vatten och Miljö
Mobil +46 (0)730 67 11 35
ylva.magnusson@sweco.se

Aspa

T.B: gällande vattenkvalité har det förekommit E-coli? Nej, bara koliforma bakterier, vid ett tillfälle.

T.B: får man transportera bekämpningsmedel på väg? Y.M ja det får man, transport på väg är undantaget tillståndsplikt för hantering av bekämpningsmedel. T.B: Risk med stora transporter? Y.M: Ja olyckor på väg och lyckor på väg med farligt gods har identifierats som riskklass 2, dvs förbyggande åtgärder bör övervägas.

T.B: Finns någon pumpstation inom föreslaget skyddsområde? E.A: Nej, den ligger utanför vattenskyddsområdet.

M.E: Ser ut som det är ett markavvattningsföretag som berörs av föreslaget vattenskyddsområde. *Kommentar efter mötet:* Vid samrådet med allmänheten kommer information att gå till fastighetsägare, som bör vara del av markavvattningsföretaget.

Edstorp

T.B: Hur ligger brunnen höjdmässigt med sjön, påverkas de av sjön? E.A: Inget som tyder på att brunnarna påverkas av ytvatten från sjön.

T.B: Om det inte sker någon induktion från sjön, vad är motivet att viken in mot brunnarna tas med i vattenskyddsområdet? E.A motivet är det inte är önskvärt att denna vik bebyggs med bryggor, att muddring sker etc dvs att det öppnar upp för båttrafik så nära brunnarna. TB: vore bra om detta förtydligades i motiven. Det **beslutades** att Sweco gör ett förtydligar motiveringen.

S.S: Föreskriften gällande energianläggningar, gäller det bara nya? Y.M: Ja, med inrättade avses bara nytillkommande anläggningar.

Lästringe

T.B: är föreskriften gällande avloppsanläggningar tillräcklig, säkerställer man skyddet för vattentäkten med larm? Behövs sekundär reningsanläggning? Det **beslutades** att Sweco ser över föreskriften.

T.B: Tillrinningsområdet är stort men skyddszonerna är relativt små? Har det säkerställts att det finns tillräckliga barriärer? Vad är motivet till att vattenskyddsområdet inte omfattar hela tillrinningsområdet för att på sätt ha möjlighet att reglera framtida risker? Det beslutades att Sweco ser över utbredningen

T.B: Klorid/Natrium halterna, indikerar de en påverkan från vägen? E.A: Tjocka lerlager så svårt att veta om det saltningen av vägen som påverkar vattentäkten eller om det kommer från annat håll.

2 (4)

PROTOKOLL
2019-12-1

Runtuna

TB: Inneberga gård- är det lämpligt att vattenskyddsområdet går över gården. Y.M Det är önskvärt att få med höjden, som det ser ut på flygfoton så ser det ut som lagring av växtnäringssämnen sker utanför föreslaget vattenskyddsområde, torde även vara möjlighet att hantering av bekämpningsmedel kan ske utanför varvid bedömningen är att vattenskyddsområdet inte försvårar verksamheten på Inneberga gård.

S.S: Sekundär och primär skyddszon går söderut väldigt nära varandra. Det **beslutades** att Sweco ser över gränsdragningen, viktigt att det blir tydligt i vilken skyddszon man befinner sig i.

T.B: Kan vara ett naturreservat som ligger inom föreslaget vattenskyddsområde. Det **beslutades** att Sweco kollar upp det samt ser över om det kan föreligga någon konflikt mellan naturreservaten och förslag till vattenskyddsområde.

Stavsjö

T.B: En DOM finns för vattenuttag ur Skiren medger ett uttag på 280 m³ /dygn. I domen anges även fastställande av vattenskyddsområdet varför det bör utredas hur man upphäver det gamla vattenskyddsområdet. T.B mailar över domen. Det **beslutades** att Sweco tittar närmare på frågan.

Tystberga

T.B Har man tagit Ostlänken i beaktande vid framtagande av vattenskyddsområde. Y. M: eftersom det i dagsläget är osäkerhet hur och i vilken omfattningen Ostlänken kommer att beröra vattentäkten har det bara diskuterats i generella termer. Utgångspunkten för arbetet är att få till ett uppdaterat vattenskyddsområde oavsett om vattentäkten kommer att beröras eller inte av Ostlänken.

T.B Borde inte djurhållning regleras? Y.M Jo, det borde det göras, det beslutades att Sweco lägger till det som föreskrift.

Ålberga

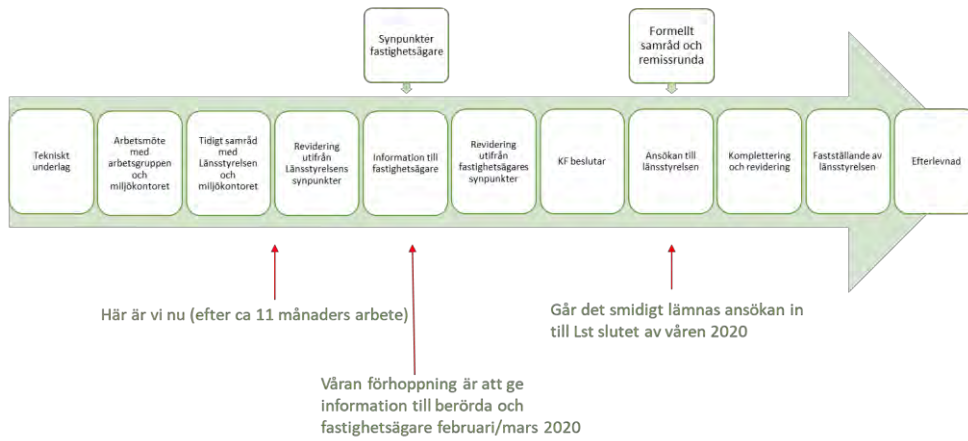
T.B Är tveksam till att man har "öar" av vattenskyddsområde, här måste vara man säker på att diket utgör en tillräcklig barriär! Det **beslutades** att Sweco tittar närmare på frågan.

Det fortsatta arbetet

Länsstyrelsen och Miljökontoret får fram till sista januari 2020 för att lämna ett skriftligt yttrande. Det beslutades att förslag till vattenskyddsområde även skickas till Trafikverket, SGU och Skogsstyrelsen för yttrande.

Samråd med allmänheten görs med utskick till samtliga fastighetsägare inom vattenskyddsområden samt utställning.

Generell tidsåtgång

4 (4)

PROTOKOLL
2019-12-1

Från: Anna-Klara Elenström <Anna-Klara.Elenstrom@sgu.se>
Skickat: den 23 mars 2020 10:25
Till: Alsteryd, Erik
Kopia: SGU Diariet
Ämne: Vattenskyddsområden Nyköping, SGU dnr 33-716-722/2020

Bilaga 2

Hej!

SGU har erhållit handlingar daterade 2020-03-19 där möjlighet ges att inkomma med yttrande i ärende om förslag till nya vattenskyddsområden och skyddsföreskrifter för Aspa, Edstorp, Lästringe, Runtuna, Stavsjö, Tystberga och Ålberga i Nyköping. SGU Dnr 33-716/2020, 33-717/2020, 33-718/2020, 33-719/2020, 33-720/2020, 33-721/2020 och 33-722/2020.

SGU avstår från att lämna yttrande i rubricerat ärende.

Med vänlig hälsning,
Anna-Klara Elenström
Hydrogeolog

Epost: anna-klara.elenstrom@sgu.se
Telefon, växel: 018-17 90 00

Sveriges geologiska undersökning
Box 670
751 28 Uppsala
Besök: Villavägen 18

När du skickar e-post till SGU så innebär detta att SGU behandlar dina personuppgifter. Läs mer om detta på <https://www.sgu.se/personuppgifter>.

Från: catrin.englund@trafikverket.se
Skickat: den 15 april 2020 13:47
Till: Alsteryd, Erik
Ämne: Vattenskyddsområde Stavsjö, Nyköpings kommun

Trafikverkets dnr: TRV 2020/35518

Remiss gällande förslag till nytt vattenskyddsområde inkl. skyddsföreskrifter för Stavsjö vattentäkt, Nyköpings kommun

Trafikverket har inget att invända i ärendet. Trafikverket förutsätter att drift- och underhållsarbeten utmed det statliga väg- och järnvägsnätet kan utföras i vanlig ordning.

Med vänliga hälsningar

Catrin Englund

Samhällsplanerare

catrin.englund@trafikverket.se

Direkt: 010-123 57 88

Trafikverket

Box 1140

631 80 Eskilstuna

Besöksadress: Tullgatan 8

Telefon: 0771-921 921

www.trafikverket.se

Dalarnas distrikt
 Maria Nilsson
 Ribbholmsvägen 9, 79631 Älvdalen
 maria.nilsson@skogsstyrelsen.se
 Tfn 0251-59 73 88

YTTRANDE

Datum
 2020-04-21

1(1)

Diariennr
 2020/1313
 Er referens
 Erik Alsteryd

Sweco Environment AB
 Box 214
 70144 ÖREBRO

Samråd vattenskyddsområde Stavsjö, Nyköpings kommun.

Skogsstyrelsen har tagit del av samrådet enligt ovan.

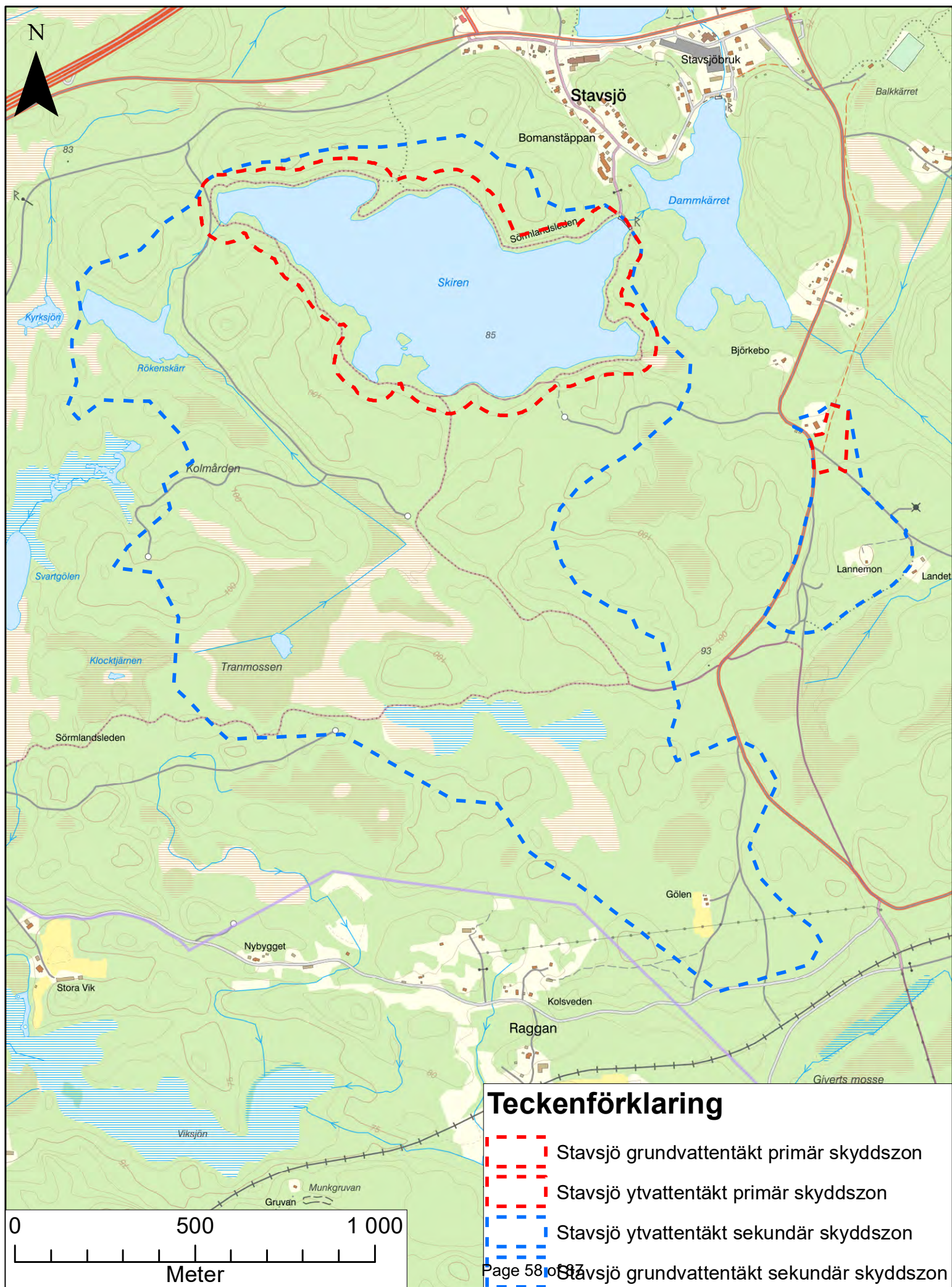
Länsstyrelsen har tillsynsansvar för åtgärder i skogen som inte berör skogsvårdsåtgärder.

Tänk på att skogsbruket är nödvändigt för ett hållbart Sverige och att till exempel utfarter/överfarter inte hindras.

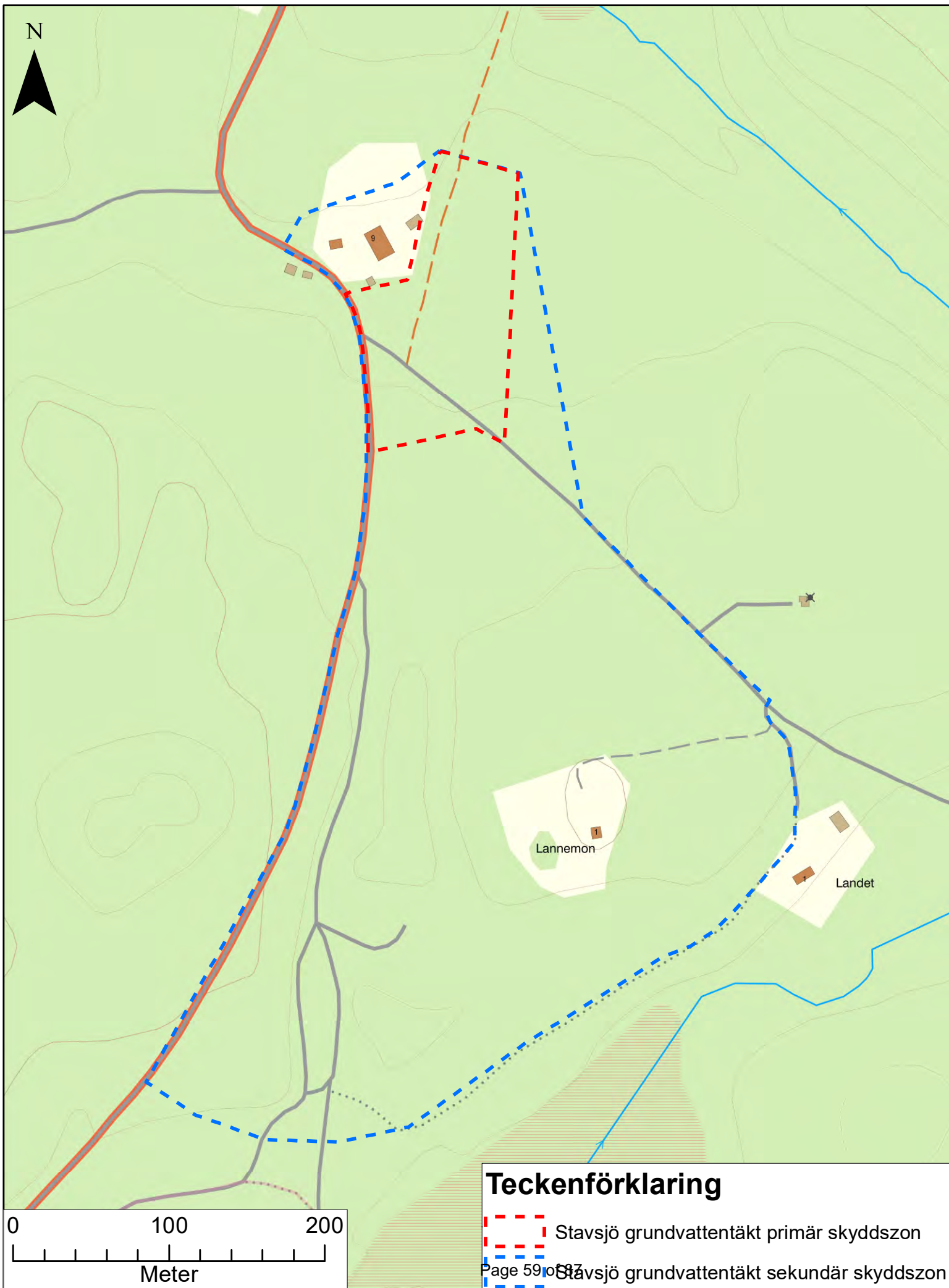
I övrigt inget att erinra.

Maria Nilsson
 Handläggare
 Skogskonsulent

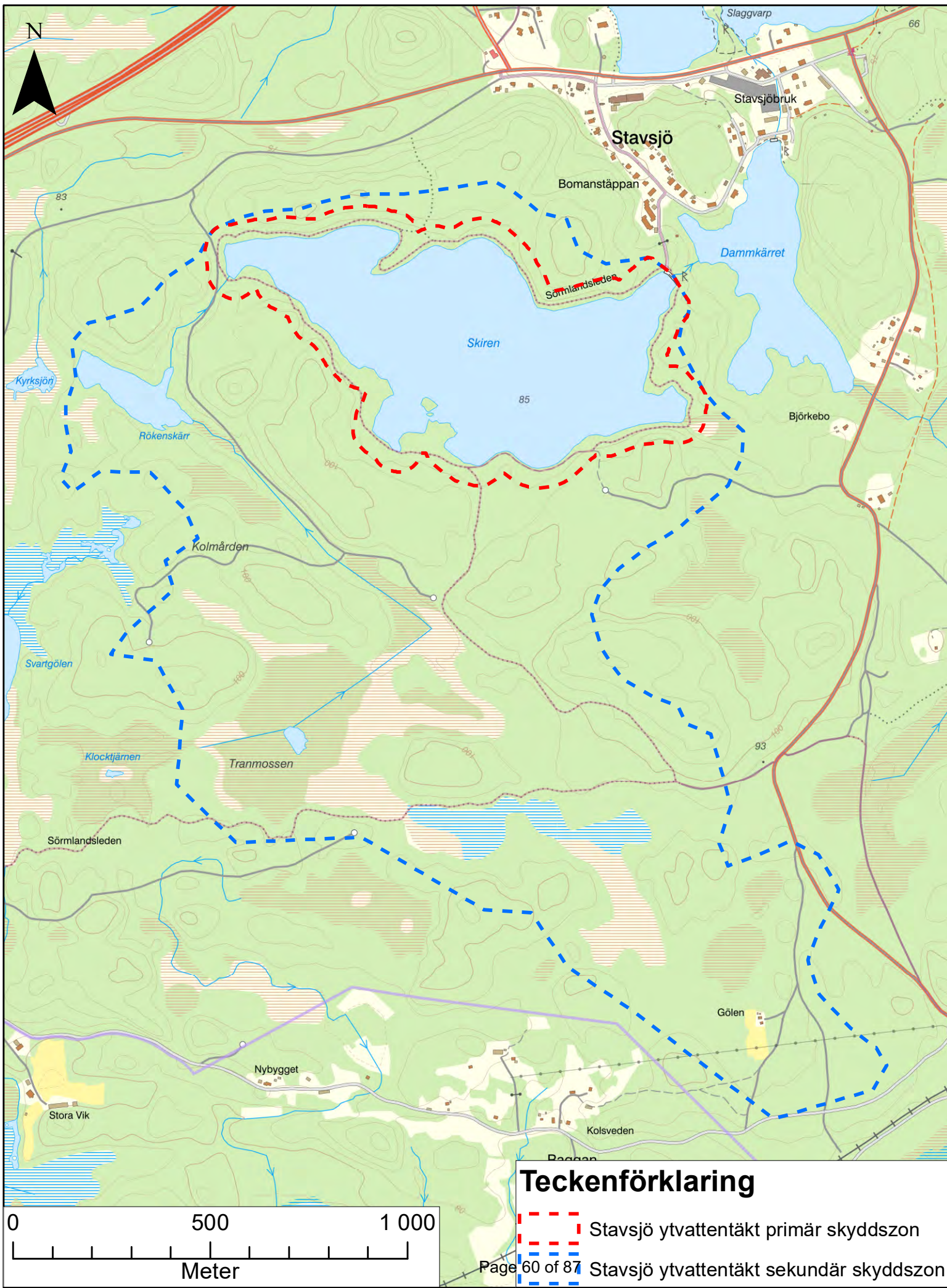
Bilaga 5 - Förslag Stavsjö Vattenskyddsområde

Bilaga 5a - Förslag Stavsjö grundvattentäkt Vattenskyddsområde

Bilaga 5b - Förslag Stavsjö ytvattentäkt Vattenskyddsområde

Teckenförklaring

- Stavsjö ytvattentäkt primär skyddszon
- Stavsjö ytvattentäkt sekundär skyddszon

BILAGA 6A

UTKAST 2021-10-26

Förslag till vattenskyddsföreskrifter, Stavsjö grundvattentäkt

Allmänna upplysningar i anslutning till skyddsföreskrifterna

Olycka

Om en olycka inträffar i vattenskyddsområdet och det finns risk för läckage eller annan typ av förorening ska du genast ringa SOS Alarm 112.

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

I miljöbalkens 2 kap. finns allmänna hänsynsregler som bl.a. innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iakta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidtaga sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången skyldiga att vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iakta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller förhindra skadan.

Tillsynsmyndighet

Länsstyrelsen i Södermanlands län fastställer vattenskyddsområdet och skyddsföreskrifterna. Enligt miljötillsynsförordningen 2011:13 är därmed länsstyrelsen tillsynsmyndighet. Efter framställning av kommunfullmäktige får dock länsstyrelsen överlåta tillsynsansvaret åt den kommunala nämnd som handlägger miljöfrågor.

Spridning av kemiska bekämpningsmedel

I Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övriga hantering av växtskyddsmedel, NFS 2015:2, finns föreskrifter om användning av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde. Kommentarer och anvisningar till hur föreskrifterna ska tillämpas finns i Vägledning om tillämpning av Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2015:2) om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel.

Hantering av brandfarliga vätskor

I Naturvårdsverkets föreskrifter, NFS 2017:5, om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid lagring av brandfarliga vätskor, (samt eventuellt senare uppdaterade versioner), ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde.

1 (7)

Sweco Sverige AB

Informationsskylt om "vattenskyddsområde" ska vara uppsatt vid påfyllningsrör för tank inom vattenskyddsområde.

Ersättning

Bestämmelser om ersättning för intrång i pågående markanvändning m.m. finns i 31 kap., miljöbalken. En fastighetsägare eller innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrifterna avsevärt försvårar pågående markanvändning. Detsamma gäller om mark tas i anspråk. Talan om ersättning eller krav på inlösen skall väckas hos miljödomstol inom ett år från det att det beslut på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft.

Skyddsföreskrifterna och övrig lagstiftning

Skyddsföreskrifterna meddelas med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken och har utformats med skyddsbehovet för Stavsjö vattentäkt. Föreskrifterna är i många avseenden en tillämpning och uttolkning av miljöbalkens intentioner som de uttrycks i miljöbalkens allmänna hänsynsregler (2 kap. MB). I vissa fall kan dock föreskrifterna leda till ett större krav på försiktighet än vad som följer av miljöbalkens allmänna hänsynsregler.

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum för dessa föreskrifter och som utökar skyldigheterna inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

I föreskrifterna anges även under rubriken Generella bestämmelser hänvisningar till samt referat av viss annan lagstiftning m.m. som gäller inom skyddsområdet.

Observera att även om skyddsföreskrifterna inte innehåller särskilda krav kan tillstånd, dispens eller anmälan enligt annan lagstiftning krävas.

2 (7)

BILAGA 6A
UTKAST 2021-10-26

FÖRSLAG TILL SKYDDSFÖRESKRIFTER

§1 Definitioner

Med *hantering* avses i dessa föreskrifter en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Med *lagring* avses förvaring under längre tid än i omedelbar anslutning till själva användandet.

Med *fordonsvrak* avses fordon som med hänsyn till sitt skick, den tid under vilken det har stått på samma plats eller andra omständigheter måste anses övergivet och som uppenbarligen har ringa eller inget värde.

Med *normalt husbehov* avses i dessa föreskrifter hantering av enstaka förpackningar av de största storlekarna man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln.

Med *befintlig verksamhet* avses den verksamhet som bedrivs när dessa föreskrifter träder i kraft.

Med *brandfarlig vätska* avses vätska som har en flampunkt som inte överstiger 100 °C.

Med *tyngre fordon* avses fordon med en tjänstevikt över 3,5 ton.

§2 Petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor

Generella bestämmelser: För hantering av petroleumprodukter skall iakttas vad som gäller enligt miljöbalken samt Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor (NFS 2017:5) samt därtill hörande allmänna råd.

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 50 liter vid samma tillfälle, är förbjudet.</p> <p><i>Undantaget från förbud är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - transport på väg. - drivmedel och andra petroleumprodukter i fordon (inkl. båt och arbetsmaskiner) nödvändiga för fordonets drift. Undantaget gäller inte för fordonsvrak. 	<p>Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 50 liter vid samma tillfälle, får inte förekomma utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - befintlig hantering av petroleumprodukter för uppvärmning av bostads- och jordbruksfastigheter. - transport av petroleumprodukter på väg. - drivmedel och andra petroleumprodukter i fordon (inkl. båt och arbetsmaskiner) nödvändiga för fordonets drift. Undantaget gäller inte för fordonsvrak.

§3 Avverkning

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Avverkning, annan än med handhållna redskap, får inte förekomma utan tillstånd.</p>	<p><i>Samma som primär skyddszon.</i></p>

4 (7)

BILAGA 6A
UTKAST 2021-10-26

§4 Växtnäringsämnen

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Spridning och lagring av växtnäringsämnen är förbjudet.</p> <p><i>Undantaget från förbud är:</i></p> <p>- hantering för normalt husbehov.</p>	<p><i>Samma som primär skyddszon.</i></p>

§5 Avloppsanläggningar

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Inrättande av avloppsanordning med utsläpp inom primär skyddszon av hushållspillvatten från WC är förbjudet.</p>	-

§6 Tåktverksamhet och schaktningsarbeten

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Materialtåkt (grus-, ler-, bergtåkt eller liknande) är förbjuden.</p> <p>Schaktningsarbeten djupare än 1 meter eller schaktningsarbeten större än 200 m³, muddring, rensning, pålning, spontning och schaktfritt ledningsbyggande får inte utföras utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <p>- schaktningsarbeten, muddring och rensning med handhållet redskap.</p>	<p>Materialtåkt (grus-, ler-, bergtåkt eller liknande) är förbjuden.</p> <p>Schaktningsarbeten djupare än 1 meter eller schaktningsarbeten större än 200 m³, muddring, rensning, pålning, spontning och schaktfritt ledningsbyggande får inte utföras utan anmälan.</p> <p><i>Undantaget från krav på anmälan är:</i></p> <p>- schaktningsarbeten, muddring och rensning med handhållet redskap.</p>

§7 Miljöfarlig verksamhet

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Nyetablering av miljöfarlig verksamhet enligt 2-32 kap. miljöprövningsförordningen (2013:215 och eventuella senare ändringar) är förbjuden.	Nyetablering av miljöfarlig verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2-32 kap. miljöprövningsförordningen (2013:215 och eventuella senare ändringar) får inte förekomma utan tillstånd.

§8 Uppställning av tyngre fordon

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Uppställning under fler än ett dygn i sträck av tyngre fordon får inte förekomma utan anmälan.	<i>Samma som primär skyddszon.</i>

§9 Allmänna bestämmelser

a. Ikraftträdande

Skyddsföreskrifterna gäller från den tidpunkt vattenskyddsområdet inrättas. Enligt 7 kap. 22 § miljöbalken skall skyddsföreskrifterna gälla från denna tidpunkt även om de överklagas.

Följande gäller för befintliga verksamheter som omfattas av förbud enligt dessa föreskrifter: Trots att förbudet införs får verksamheterna fortsätta intill dagen två år efter länsstyrelsens beslut. Därefter får verksamheter som omfattas av förbud inte bedrivas.

Följande gäller för befintliga verksamheter som antingen omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt dessa föreskrifter: Trots att tillstånds- eller anmälningsplikten införs får verksamheterna fortsätta intill dagen ett år efter länsstyrelsens beslut. Därefter får verksamhet som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt bedrivas endast om den som bedriver verksamheten senast den dagen har lämnat in en ansökan om tillstånd respektive gjort en anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

b. Tillstånd och anmälan

Ansökan om tillstånd samt anmälan enligt föreskrifterna skall göras till den kommunala nämnd som handlägger miljöfrågor. Därvid kan nämnden föreskriva villkor för verksamheten. En förutsättning för tillstånd är att verksamhetsutövaren kan visa att verksamheten kan utföras utan risk för skada för yt- eller grundvattenförekomsten. Innan beslut meddelas skall nämnden höra

6 (7)

BILAGA 6A
UTKAST 2021-10-26

vattentäktens huvudman. Anmälan skall göras senast 6 veckor innan anmälningspliktig verksamhet påbörjas.

Tillstånd eller anmälan enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte för verksamheter som har eller skall tillståndsprövas enligt 9 kap. (miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd) eller 12 kap. miljöbalken (jordbruk och annan verksamhet) eller enligt förordning utfärdad med stöd av dessa kapitel i miljöbalken.

Tillstånd eller anmälan enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte för verksamheter som skall tillståndsprövas enligt 11 kap. (vattenverksamhet) miljöbalken eller enligt förordning utfärdad med stöd av detta kapitel i miljöbalken.

c. Dispensmöjligheter

Om det finns särskilda skäl får länsstyrelsen i Södermanlands län meddela dispens från föreskrifterna. Innan ett dispensbeslut meddelas skall länsstyrelsen höra vattentäktens huvudman samt den kommunala nämnden för miljöfrågor. En dispens kan förenas med villkor.

d. Vattentäktverksamhet

Föreskrifterna utgör inte hinder mot den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för vattentäktverksamhetens bedrivande

e. Skyltning

Vid väg som korsar gränsen till skyddsområdet och invid vägar som passerar genom området skall sättas upp skyltar som utmärker vattenskyddsområdet. Huvudmannen ansvarar för att vattenskyddsområdet utmärks med skyltar.

För uppsättande av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 meter från vägområdet, krävs enligt 46 § väglagen länsstyrelsens tillstånd.

Där petroleumprodukter eller andra för vattnet skadliga ämnen (se § 3) hanteras, skall skylt uppsättas som erinrar om vattenskyddsområdets existens. Skyltarna tillhandahålls av huvudmannen.

f. Överträdelse och påföljd

Överträdelse av skyddsföreskrifter kan medföra straffansvar enligt 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken (1998:808).

BILAGA 6B

UTKAST 2021-10-26

Förslag till vattenskyddsföreskrifter, Stavsjö ytvattentäkt

Allmänna upplysningar i anslutning till skyddsföreskrifterna

Olycka

Om en olycka inträffar i vattenskyddsområdet och det finns risk för läckage eller annan typ av förorening ska du genast ringa SOS Alarm 112.

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

I miljöbalkens 2 kap. finns allmänna hänsynsregler som bl.a. innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iakta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidtaga sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången skyldiga att vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iakta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller förhindra skadan.

Tillsynsmyndighet

Länsstyrelsen i Södermanlands län fastställer vattenskyddsområdet och skyddsföreskrifterna. Enligt miljötillsynsförordningen 2011:13 är därmed länsstyrelsen tillsynsmyndighet. Efter framställning av kommunfullmäktige får dock länsstyrelsen överlåta tillsynsansvaret åt den kommunala nämnd som handlägger miljöfrågor.

Spridning av kemiska bekämpningsmedel

I Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övriga hantering av växtskyddsmedel, NFS 2015:2, finns föreskrifter om användning av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde. Kommentarer och anvisningar till hur föreskrifterna ska tillämpas finns i Vägledning om tillämpning av Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2015:2) om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel.

Hantering av brandfarliga vätskor

I Naturvårdsverkets föreskrifter, NFS 2017:5, om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid lagring av brandfarliga vätskor, (samt eventuellt senare uppdaterade versioner), ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde.

Informationsskylt om "vattenskyddsområde" ska vara uppsatt vid påfyllningsrör för tank inom vattenskyddsområde.

1 (7)

Sweco Sverige AB

Ersättning

Bestämmelser om ersättning för intrång i pågående markanvändning m.m. finns i 31 kap., miljöbalken. En fastighetsägare eller innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrifterna avsevärt försvårar pågående markanvändning. Detsamma gäller om mark tas i anspråk. Talan om ersättning eller krav på inlösen skall väckas hos miljödomstol inom ett år från det att det beslut på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft.

Skyddsföreskrifterna och övrig lagstiftning

Skyddsföreskrifterna meddelas med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken och har utformats med skyddsbehovet för Stavsjö vattentäkt. Föreskrifterna är i många avseenden en tillämpning och uttolkning av miljöbalkens intentioner som de uttrycks i miljöbalkens allmänna hänsynsregler (2 kap. MB). I vissa fall kan dock föreskrifterna leda till ett större krav på försiktighet än vad som följer av miljöbalkens allmänna hänsynsregler.

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum för dessa föreskrifter och som utökar skyldigheterna inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

I föreskrifterna anges även under rubriken Generella bestämmelser hänvisningar till samt referat av viss annan lagstiftning m.m. som gäller inom skyddsområdet.

Observera att även om skyddsföreskrifterna inte innehåller särskilda krav kan tillstånd, dispens eller anmälan enligt annan lagstiftning krävas.

2 (7)

BILAGA 6B
UTKAST 2021-10-26

FÖRSLAG TILL SKYDDSFÖRESKRIFTER

§1 Definitioner

Med *hantering* avses i dessa föreskrifter en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Med *lagring* avses förvaring under längre tid än i omedelbar anslutning till själva användandet.

Med *fordonsvrak* avses fordon som med hänsyn till sitt skick, den tid under vilken det har stått på samma plats eller andra omständigheter måste anses övergivet och som uppenbarligen har ringa eller inget värde.

Med *normalt husbehov* avses i dessa föreskrifter hantering av enstaka förpackningar av de största storlekarna man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln.

Med *befintlig verksamhet* avses den verksamhet som bedrivs när dessa föreskrifter träder i kraft.

Med *brandfarlig vätska* avses vätska som har en flampunkt som inte överstiger 100 °C.

Med *tyngre fordon* avses fordon med en tjänstevikt över 3,5 ton.

§2 Petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor

Generella bestämmelser: För hantering av petroleumprodukter skall iakttas vad som gäller enligt miljöbalken samt Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor (NFS 2017:5) samt därtill hörande allmänna råd.

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Hantering av petroleumprodukter i större mängd än 50 liter vid samma tillfälle, får inte förekomma utan tillstånd. Hantering av andra brandfarliga vätskor i större mängd än 50 liter vid samma tillfälle, är förbjudet.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd och förbud är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - befintlig hantering av petroleumprodukter för uppvärmning av bostads- och jordbruksfastigheter. - transport på väg. - drivmedel och andra petroleumprodukter i fordon (inkl. båt och arbetsmaskiner) nödvändiga för fordonets drift. Undantaget gäller inte för fordonsvrak. 	<p>Hantering av petroleumprodukter i större mängd än 250 liter och hantering av andra brandfarliga vätskor i större mängd än 50 liter vid samma tillfälle, får inte förekomma utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - befintlig hantering av petroleumprodukter för uppvärmning av bostads- och jordbruksfastigheter. - transport på väg. - drivmedel och andra petroleumprodukter i fordon (inkl. båt och arbetsmaskiner) nödvändiga för fordonets drift. Undantaget gäller inte för fordonsvrak.

§3 Avverkning

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Avverkning, annan än med handhållna redskap, får inte förekomma utan tillstånd.</p>	<p><i>Samma som primär skyddszon.</i></p>

4 (7)

BILAGA 6B
 UTKAST 2021-10-26

§4 Växtnäringsämnen

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Spridning och lagring av växtnäringsämnen är förbjudet.</p> <p><i>Undantaget från förbud är:</i></p> <p>- hantering för normalt husbehov.</p>	<p><i>Samma som primär skyddszon.</i></p>

§5 Avloppsanläggningar

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Inrättande av avloppsanordning med utsläpp inom primär skyddszon av hushållspillvatten från WC är förbjudet.</p>	-

§6 Tåktverksamhet och andra schaktningsarbeten

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Materialtåkt (grus-, ler-, bergtåkt eller liknande) är förbjuden.</p> <p>Schaktningsarbeten djupare än 1 meter eller schaktningsarbeten större än 200 m³, muddring, rensning, pålning, spontning och schaktfritt ledningsbyggande får inte utföras utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <p>- schaktningsarbeten, muddring och rensning med handhållet redskap.</p>	<p>Materialtåkt (grus-, ler-, bergtåkt eller liknande) som inte fordrar tillstånd enligt miljöbalken får inte förekomma utan tillstånd.</p> <p>Schaktningsarbeten djupare än 1 meter eller schaktningsarbeten större än 200 m³, muddring, rensning, pålning, spontning och schaktfritt ledningsbyggande får inte utföras utan anmälan.</p> <p><i>Undantaget från krav på anmälan är:</i></p> <p>- schaktningsarbeten, muddring och rensning med handhållet redskap.</p>

§7 Miljöfarlig verksamhet

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Nyetablering av miljöfarlig verksamhet enligt 2-32 kap. miljöprövningsförordningen (2013:215 och eventuella senare ändringar) är förbjuden.	Nyetablering av miljöfarlig verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2-32 kap. miljöprövningsförordningen (2013:215 och eventuella senare ändringar) får inte förekomma utan tillstånd.

§8 Uppställning av tyngre fordon

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Uppställning under fler än ett dygn i sträck av tyngre fordon får inte förekomma utan anmälan.	<i>Samma som primär skyddszon.</i>

§9 Allmänna bestämmelser

a. Ikraftträdande

Skyddsföreskrifterna gäller från den tidpunkt vattenskyddsområdet inrättas. Enligt 7 kap. 22 § miljöbalken skall skyddsföreskrifterna gälla från denna tidpunkt även om de överklagas.

Följande gäller för befintliga verksamheter som omfattas av förbud enligt dessa föreskrifter: Trots att förbudet införs får verksamheterna fortsätta intill dagen två år efter länsstyrelsens beslut. Därefter får verksamheter som omfattas av förbud inte bedrivas.

Följande gäller för befintliga verksamheter som antingen omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt dessa föreskrifter: Trots att tillstånds- eller anmälningsplikten införs får verksamheterna fortsätta intill dagen ett år efter länsstyrelsens beslut. Därefter får verksamhet som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt bedrivas endast om den som bedriver verksamheten senast den dagen har lämnat in en ansökan om tillstånd respektive gjort en anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

b. Tillstånd och anmälan

Ansökan om tillstånd samt anmälan enligt föreskrifterna skall göras till den kommunala nämnd som handlägger miljöfrågor. Därvid kan nämnden föreskriva villkor för verksamheten. En förutsättning för tillstånd är att verksamhetsutövaren kan visa att verksamheten kan utföras utan risk för skada för yt- eller grundvattenförekomsten. Innan beslut meddelas skall nämnden höra

6 (7)

BILAGA 6B
UTKAST 2021-10-26

vattentäktens huvudman. Anmälan skall göras senast 6 veckor innan anmälningspliktig verksamhet påbörjas.

Tillstånd eller anmälan enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte för verksamheter som har eller skall tillståndsprövas enligt 9 kap. (miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd) eller 12 kap. miljöbalken (jordbruk och annan verksamhet) eller enligt förordning utfärdad med stöd av dessa kapitel i miljöbalken.

Tillstånd eller anmälan enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte för verksamheter som skall tillståndsprövas enligt 11 kap. (vattenverksamhet) miljöbalken eller enligt förordning utfärdad med stöd av detta kapitel i miljöbalken.

c. Dispensmöjligheter

Om det finns särskilda skäl får länsstyrelsen i Södermanlands län meddela dispens från föreskrifterna. Innan ett dispensbeslut meddelas skall länsstyrelsen höra vattentäktens huvudman samt den kommunala nämnden för miljöfrågor. En dispens kan förenas med villkor.

d. Vattentäktverksamhet

Föreskrifterna utgör inte hinder mot den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för vattentäktverksamhetens bedrivande

e. Skyltning

Vid väg som korsar gränsen till skyddsområdet och invid vägar som passerar genom området skall sättas upp skyltar som utmärker vattenskyddsområdet. Huvudmannen ansvarar för att vattenskyddsområdet utmärks med skyltar.

För uppsättande av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 meter från vägområdet, krävs enligt 46 § väglagen länsstyrelsens tillstånd.

Där petroleumprodukter eller andra för vattnet skadliga ämnen (se § 3) hanteras, skall skylt uppsättas som erinrar om vattenskyddsområdets existens. Skyltarna tillhandahålls av huvudmannen.

f. Överträdelse och påföljd

Överträdelse av skyddsföreskrifter kan medföra straffansvar enligt 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken (1998:808).

BILAGA 7A

UTKAST 2021-10-26

Motiv till vattenskyddsföreskrifter, Stavsjö grundvattentäkt

Petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 50 liter vid samma tillfälle, är förbjudet.</p> <p><i>Undantaget från förbud är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - transport på väg. - drivmedel och andra petroleumprodukter i fordon (inkl. båt och arbetsmaskiner) nödvändiga för fordonets drift. Undantaget gäller inte för fordonsvrak. 	<p>Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än 50 liter vid samma tillfälle, får inte förekomma utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - befintlig hantering av petroleumprodukter för uppvärmning av bostads- och jordbruksfastigheter. - transport av petroleumprodukter på väg. - drivmedel och andra petroleumprodukter i fordon (inkl. båt och arbetsmaskiner) nödvändiga för fordonets drift. Undantaget gäller inte för fordonsvrak.

Motivering

Hantering av petroleumprodukter har i riskbedömningen bedömts utgöra den största risken för vattentäkten. Sannolikheten bedöms som medelstor och konsekvensen som mycket stor. Petroleumprodukter är giftiga och cancerogena. I synnerhet lätta, vattenlösliga oljekolväten är giftiga redan vid låga koncentrationer. Utsläpp av petroleumprodukter kan vålla skador inom ett begränsat område, men ändå bestå mycket långt in i framtiden. Det räcker med en liter diesel för att göra en miljon liter dricksvatten obrukbart, eftersom påverkan på smak och lukt är så kraftig.

Hantering av petroleumprodukter av mängder över 50 liter i den primära skyddszonen, d.v.s. där grundvattenmagasinet är sårbart och där avståndet till uttagsbrunnarna är kort, bedöms utgöra en beaktansvärd risk för vattenförsörjningen och förbud föreslås därför i primär skyddszon. I den sekundära zonen föreslås tillståndsplikt för hantering av mängder större än 50 liter. Mängden, 50 liter, har bedömts vara rimlig för att medge viss hantering av petroleumprodukter för hushållsändamål. Sannolikt hanteras idag mindre mängder petroleumprodukter (uppskattningsvis 10-50 liter per fastighet) för t.ex. lagring av bensin till

1 (6)

Sweco Sverige AB

gräsklippare och andra trädgårdsmaskiner. Sådan hantering kan medges utan krav på tillstånd men hantering av större mängder än så bedöms medföra alltför stora risker för vattentäkten vid spill eller läckage.

Det finns inga registrerade cisterner hos miljöenheten inom det föreslagna vattenskyddsområdet (registrering görs dock endast för cisterner som rymmer 1 m³ eller mer, inom vattenskyddsområden gäller 250 liter). Det bedöms vara mindre sannolikt att det kommer att nyanläggas cisterner/behållare för eldningsolja och andra petroleumprodukter i området. Vid exempelvis byggnationer eller avverkning, kommer däremot tillfälliga cisterner/farmartankar att hanteras inom området. Spill och läckage kan ske i samband med tankning (dels när cisternen/tanken tankas, dels när tankning av arbetsmaskinen sker) eller om cisternen/tanken skadas (till exempel p.g.a. påkörning eller i samband med dieselstöld). Tillståndsplikten medför att kommunen får vetskap om var hantering sker och ges möjlighet att föreskriva försiktighetsåtgärder beroende på omständigheterna för varje inkommande tillståndsansökan. Försiktighetsåtgärder kan exempelvis vara krav på invallning, påkörningsskydd eller att tankning endast får göras på tätt underlag så att eventuellt spill kan samlas upp och omhändertas.

Läckage av drivmedel från avregistrerade fordon såsom fordonsvrak, folktracebilar eller liknande kan utgöra en risk för vattentäkten. Därav borde det säkerställas att läckage från dessa samlas upp med täckmatta eller dylikt.

Brandfarliga produkter i mängder över 50 liter, såsom exempelvis lösningsmedel, bedöms utgöra en beaktansvärd risk för vattenförsörjningen. Vidare motiv kan även ses under rubriken Miljöfarlig verksamhet.

Avverkning och upplag av timmer

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Avverkning, annan än med handhållna redskap, får inte förekomma utan tillstånd.	<i>Samma som primär skyddszon.</i>

Motivering

Avverkning är inte förbjudet inom vattenskyddsområdet men projektgruppen bedömer att krav på tillstånd är en skäligen restriktionsnivå. Vid avverkning är det inte i första hand trädfällningen i sig som medför risk för negativa konsekvenser på vattentäkten. Riskerna är istället främst förknippade med den ökade närvaron av skogsmaskiner och andra fordon under avverkningen, omlastningen och bortforslingen av upplagen, vilket ökar risken för petroleumförorening av vattentäkten. I tillståndet för avverkningen kan ställas krav på att uppställda maskiner är låsta, hur tankning ska gå till, att det finns absorptionsmedel tillgängligt för att snabbt kunna åtgärda mindre spill av bränsle osv.

2 (6)

BILAGA 7A
UTKAST 2021-10-26

Inom ramen för tillståndsansökan för avverkning bör även upplagen beskrivas, så som placering och tidsperspektiv. Vattentäkten kan nämligen påverkas negativt även vid lagringen av timmer, t.ex. beroende på utlakning av fenoler från färskt timmer. Gran och tall kan ha höga halter av fenoler, upp till 20 % av barken kan bestå av vattenlösliga fenoler. Vidare förekommer det även transporter till och från upplag av timmer som ökar risken för petroleumförorening. Permanenta upplag av timmer bör ej förekomma inom vattenskyddsområdet men tillfälliga upplag under maximalt en avverkningssäsong kan medges om upplagen har tät täckning. Upplag bör inte anläggas inom den primära skyddszonen. Om möjligt bör upplagen lokaliseras till ytor som inte underlagras av genomsläppliga jordarter som sand och grus, för att ytterligare minska risken för förorening av grundvattnet.

Avverkning av större yta än 0,5 ha fordrar anmälan till Skogsstyrelsen, dock kan ovan beskrivna risker för petroleumförorening förekomma även vid mindre avverkningar varför projektgruppen ansatt tillståndsplikt. för all avverkning. Tillståndsplikten medför även att vattentäktens huvudman får kännedom om planerad avverkning och ges möjlighet att komma med synpunkter. Avverkningen kan heller inte påbörjas innan verksamhetsutövaren erhållit svar på sin tillståndsansökan, till skillnad mot fallet med anmälningsplikt. Tillstånd lämnas regelmässigt under förutsättning att verksamheten motsvarar de krav som ställs.

Med avverkning avses all avverkning (även nedtagning av enstaka träd).

Växtnäringsämnen

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Spridning och lagring av växtnäringsämnen är förbjudet.</p> <p><i>Undantaget från förbud är:</i></p> <p>- hantering för normalt husbehov.</p>	<p><i>Samma som primär skyddszon.</i></p>

Motivering

De risker som hantering av växtnäringsämnen kan utgöra för vattentäkter är dels påverkan genom nitrat dels genom spridning av smittoämnen i form av bakterier, virus och parasiter.

Eftersom förslag till vattenskyddsområde Stavsjö-grundvatten är relativt litet, bedöms som lämpligt och möjligt att välja andra platser för lagring av växtnäringsämnen än inom det föreslagna vattenskyddsområdet.

Slam innehåller halter av fosfor och kväve men kan även innehålla bl.a. metaller, läkemedelsrester och kemikalier som kan ge cocktaileffekter. Om det handlar om ohygieniserat

slam är riskerna främst patogener. Observera att hantering av slam också kan vara tillståndspliktigt genom annan lagstiftning.

Avloppsanläggningar

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Inrättande av avloppsanordning med utsläpp inom primär skyddszon av hushållspillvatten från WC är förbjudet.	-

Motivering

Utsläpp av näringsämnen via avlopp medför inte några betydande problem vid dricksvattenframställningen. Problemen är snarare kopplade till att det via avloppsanordningar kan ske utsläpp av andra föroreningar, t.ex. mediciner, läsningsmedel samt patogener.

Inga enskilda avlopp har identifierats inom den primära skyddszonen. I den sekundära zonen finns bara ett identifierat enskilt avlopp. Vidare är inte den primära skyddszonen så stor så det bedöms lämpligt och möjligt att välja andra ställen för eventuella utsläpp av avloppsvatten från anordning inom den primära skyddszonen.

Enligt förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ställs krav på tillstånd för inrättande av avloppsanordningar till vilka vattentoaletter ska anslutas (och även för att ansluta vattentoalett till redan befintlig avloppsanordning) och krav på anmälan för inrättande av avloppsanordningar för BDT-vatten (bad-, disk-, tvättvatten). Vidare ställs krav på anmälan för ändringar av en avloppsanordning till vilken vattentoaletter finns kopplade (om åtgärden kan medföra väsentlig ändring av avloppsvattnets mängd och sammansättning). Den föreslagna föreskriften innebär en strängare reglering inom primär skyddszon där inrättande av avloppsanordning med utsläpp inom vattenskyddsområdet av avloppsvatten från WC blir förbjudet. För övriga inrättanden eller ändringar av enskilda avloppsanordningar krävs tillstånd respektive anmälan genom den redan befintliga förordningen om miljöfarlig verksamhet. I dessa ärenden ges kommunen möjlighet att ställa lämpliga krav på skyddsåtgärder med hänsyn till vattentäkten.

4 (6)

BILAGA 7A
 UTKAST 2021-10-26

Täktverksamhet och andra schaktningsarbeten

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Materialtäkt (grus-, ler-, bergtäkt eller liknande) är förbjuden.</p> <p>Schaktningsarbeten djupare än 1 meter eller schaktningsarbeten större än 200 m³, muddring, rensning, pålning, spontning och schaktfritt ledningsbyggande får inte utföras utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <p>- schaktningsarbeten, muddring och rensning med handhållet redskap.</p>	<p>Materialtäkt (grus-, ler-, bergtäkt eller liknande) är förbjuden.</p> <p>Schaktningsarbeten djupare än 1 meter schaktningsarbeten större än 200 m³, muddring, rensning, pålning, spontning och schaktfritt ledningsbyggande får inte utföras utan anmälan.</p> <p><i>Undantag från krav på anmälan är:</i></p> <p>- schaktningsarbeten, muddring och rensning med handhållet redskap.</p>

Motivering

Anledningen till att materialtäkt regleras med förbud är att etablering av materialtäkt skulle kunna påverka både vattentillgången och vattenkvaliteten negativt.

Trots att schaktningsarbeten endast fått en riskklass 1 i riskanalysen önskar huvudmannen få kännedom och möjlighet att förskriva villkor/försiktighetsåtgärder gällande schaktningsarbeten. Motivet är att beroende på var schaktningsarbeten genomförs kan de öppna upp vägar eller ge snabbare vägar för föroreningar att nå vattentäkten utan fastläggning/rening av ytliga växtskikt mm. Vid tillstånd och anmälan om schaktning bör även säkerställas hur eventuell utfyllnad i mark ska genomföras samt hur uppställning av arbetsfordon ska ske. Det rekommenderas att utfyllnad i mark inom vattenskyddsområdet sker med jungfruligt material eller bergkross etc. och inte med uppgrävda massor samt att uppställning av arbetsfordon sker utanför vattenskyddsområdet.

Med rensning avses att öka avvattningsförmågan genom åtgärder som ändrar djup och/eller läge i befintliga diken. Slätter eller kantskärning ingår inte begreppet rensning.

Miljöfarlig verksamhet

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Nyetablering av miljöfarlig verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2–32 kap. miljöprövningsförordningen (2013:215 och eventuella senare ändringar) är förbjuden.	Nyetablering av miljöfarlig verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2–32 kap. miljöprövningsförordningen (2013:215 och eventuella senare ändringar) får inte förekomma utan tillstånd.

Motivering

Generellt kan sägas att miljöfarliga verksamheter kan kopplas till någon typ av utsläpp eller hantering av kemiska produkter och därmed kan utgöra en risk för vattentäkten. Miljöfarliga verksamheter har i riskanalysen även fått en riskklass 2. Med ovan föreslagna föreskrift gällande miljöfarliga verksamheter kommer dock inte s.k. u-anläggningar omfattas. Riskerna med u-anläggningar bedöms främst föreligga om dessa verksamheter hanterar större mängder kemikalier. Det har av den anledningen valts att även reglera hantering av brandfarliga produkter i § 2.

Uppställning av tyngre fordon

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Uppställning under fler än ett dygn i sträck av tyngre fordon får inte förekomma utan anmälan.	<i>Samma som primär skyddszon.</i>

Motivering

Uppställning av tyngre fordon anses utgöra en risk mot vattenförsörjningen. Läckage av oljor, drivmedel eller andra miljöfarliga vätskor i fordon är en beaktningsvärd risk för vattentäkten. Därav föreslås anmälningsplikt för uppställning. Krav på anmälan ger miljönämnden information om att uppställning sker inom vattenskyddsområdet. Det ger även möjlighet att kräva att uppställda fordon har skydd av täckmattor eller liknande eller hänvisa uppställning av fordon till platser där risken är liten för både olyckor och läckage av ämnen som skulle kunna påverka vattenkvaliteten av vattentäkten.

6 (6)

BILAGA 7A
UTKAST 2021-10-26

BILAGA 7B

UTKAST 2021-10-26

Motiv till vattenskyddsföreskrifter, Stavsjö ytvattentäkt

Petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Hantering av petroleumprodukter i större mängd än 50 liter vid samma tillfälle, får inte förekomma utan tillstånd. Hantering av andra brandfarliga vätskor i större mängd än 50 liter vid samma tillfälle, är förbjudet.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd och förbud är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - befintlig hantering av petroleumprodukter för uppvärmning av bostads- och jordbruksfastigheter. - transport på väg. - drivmedel och andra petroleumprodukter i fordon (inkl. båt och arbetsmaskiner) nödvändiga för fordonets drift. Undantaget gäller inte för fordonsvrak. 	<p>Hantering av petroleumprodukter i större mängd än 250 liter och hantering av andra brandfarliga vätskor i större mängd än 50 liter vid samma tillfälle, får inte förekomma utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - befintlig hantering av petroleumprodukter för uppvärmning av bostads- och jordbruksfastigheter. - transport på väg. - drivmedel och andra petroleumprodukter i fordon (inkl. båt och arbetsmaskiner) nödvändiga för fordonets drift. Undantaget gäller inte för fordonsvrak.

Motivering

Den primära skyddszonen för Stavsjö ytvattentäkt utgör en 50 meter bred strandzon runt sjön. Hantering av petroleumprodukter i mängder över 50 liter inom denna strandzon, bedöms utgöra en beaktansvärd risk för vattenförsörjningen. Dock bedömer projektgruppen att med tillståndsplikt kan sådan hantering regleras och villkor föreskrivas så att kommunen kan vara säker på att miljöaspekter beaktas och att nödvändiga skyddsåtgärder vidtas.

Det finns inga registrerade cisterner hos miljöenheten inom det föreslagna vattenskyddsområdet (registrering görs dock endast för cisterner som rymmer 1 m³ eller mer, inom vattenskyddsområden gäller 250 liter). Det bedöms vara mindre sannolikt att det kommer att nyanläggas cisterner/behållare för eldningsolja och andra petroleumprodukter i området. Vid exempelvis byggnationer eller avverkning, kommer däremot tillfälliga cisterner/farmartankar att hanteras inom området. Spill och läckage kan ske i samband med tankning (dels när cisternen/tanken tankas, dels när tankning av arbetsmaskinen sker) eller om cisternen/tanken skadas (till exempel p.g.a. påkörning eller i samband med dieselstöld). Tillståndsplikten medför

1 (7)

Sweco Sverige AB

att kommunen får vetskap om var hantering sker och ges möjlighet att föreskriva försiktighetsåtgärder beroende på omständigheterna för varje inkommande tillståndsansökan. Försiktighetsåtgärder kan exempelvis vara krav på invallning, påkörningsskydd eller att tankning endast får göras på tätt underlag så att eventuellt spill kan samlas upp och omhändertas.

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (2017:5) om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor, finns särskilda krav vid hantering av mer än 250 liter brandfarliga vätskor eller spilloljor inom ett vattenskyddsområde. Förutom att hanteringen ska anmälas till tillsynsmyndigheten, finns det krav på att cisterner, i och ovan mark, ska ha ett sekundärt skydd. Ovan mark ska det sekundära skyddet utgöras av en invallning med tak. Även rörledningar och slangledningar ska ha ett sekundärt skydd (ex dubbelmantlade). Projektgruppen anser dock det vara motiverat att ha tillståndsplikt i sekundär skyddszone för att vattentäktens huvudman ska få vetskap om var den här hanteringen kommer att ske, och ges möjlighet att ställa krav på hanteringen.

Läckage av drivmedel från avregistrerade fordon såsom fordonsvrak, folkracebilar eller liknande kan utgöra en risk för vattentäkten. Därav borde det säkerställas att läckage från dessa samlas upp med täckmatta eller dylikt.

Brandfarliga produkter i mängder över 50 liter, såsom exempelvis lösningsmedel, bedöms utgöra en beaktansvärd risk för vattenföroreningen. Vidare motiv kan även ses under rubriken Miljöfarlig verksamhet.

Avverkning och upplag av timmer

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszone:	Sekundär skyddszone:
	Avverkning, annan än med handhållna redskap, får inte förekomma utan tillstånd.	<i>Samma som primär skyddszone.</i>

Motivering

Avverkning är inte förbjudet inom vattenskyddsområdet men projektgruppen bedömer att krav på tillstånd är en skälig restriktionsnivå. Vid avverkning är det inte i första hand trädfällningen i sig som medför risk för negativa konsekvenser på vattentäkten. Riskerna är istället främst förknippade med den ökade närvaron av skogsmaskiner och andra fordon under avverkningen, omlastningen och bortforslingen av upplagen, vilket ökar risken för petroleumförorening av vattentäkten. I tillståndet för avverkningen kan ställas krav på att uppställda maskiner är låsta, hur tankning ska gå till, att det finns absorptionsmedel tillgängligt för att snabbt kunna åtgärda mindre spill av bränsle osv.

Utöver risken för petroleumförorening kan avverkningen påverka närliggande vattendrag negativt genom ökad avrinning medförande ökad transport av näringsämnen och humus eller

2 (7)

BILAGA 7B
UTKAST 2021-10-26

mineralpartiklar. Den ökade terrängtransporten kan förorsaka körsador. Körsador kan ändra vattnets naturliga flöden och fungera som transportleder för humus och mineralpartiklar till yt- eller grundvatten. I Stavsjö har vattenkvaliteten påverkats kraftigt utav ett större avverkningsföretag vilket ledde till att ett extra behandlingssteg behövde byggas med konstjord infiltration och uttag av grundvatten. I tillståndet för avverkningen kan det exempelvis ställas krav på att det ska lämnas en orörd skyddszon längs vattendrag och att temporära broar ska anläggas om ett vattendrag måste korsas. Om skyddsdikey ska anläggas bör de sluta minst 50 m från sjöns strandkant. Vidare bör terrängkörning i känsliga områden undvikas och i det fall körning måste ske bör marken skyddas med risning eller grävmaskinsmattor.

Inom ramen för tillståndsansökan för avverkning bör även upplagen beskrivas, så som placering och tidsperspektiv. Vattentäkten kan nämligen påverkas negativt även vid lagringen av timmer, t.ex. beroende på utlakning av fenoler från färskt timmer. Gran och tall kan ha höga halter av fenoler, upp till 20 % av barken kan bestå av vattenlösliga fenoler. Vidare förekommer det även transporter till och från upplag av timmer som ökar risken för petroleumförorening. Permanenta upplag av timmer bör ej förekomma inom vattenskyddsområdet men tillfälliga upplag under maximalt en avverkningssäsong kan medges om upplagen har tät täckning. Upplag bör inte anläggas inom den primära skyddszonen.

Avverkning av större yta än 0,5 ha fordrar anmälan till Skogsstyrelsen, dock kan ovan beskrivna risker för petroleumförorening förekomma även vid mindre avverkningar varför projektgruppen ansatt tillståndsplikt för all avverkning. Tillståndsplikten medför även att vattentäktens huvudman får kännedom om planerad avverkning och ges möjlighet att komma med synpunkter. Avverkningen kan heller inte påbörjas innan verksamhetsutövaren erhållit svar på sin tillståndsansökan, till skillnad mot fallet med anmälningsplikt. Tillstånd lämnas regelmässigt under förutsättning att verksamheten motsvarar de krav som ställs.

Med avverkning avses all avverkning (även nedtagning av enstaka träd).

Växtnäringsämnen

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Spridning och lagring av växtnäringsämnen är förbjudet. <i>Undantaget från förbud är:</i> - hantering för normalt husbehov.	<i>Samma som primär skyddszon.</i>

Motivering

De risker som hantering av växtnäringsämnen kan utgöra för vattentäkter är dels påverkan genom nitrat dels genom spridning av smittoämnen i form av bakterier, virus och parasiter.

I befintliga skyddsföreskrifter är det förbjudet med gödning. Det torde således inte förekomma någon spridning av växtnäringsämnen i området och det bedöms inte lämpligt att det så ska ske framöver. Eftersom lagring innebär att stora mängder hanteras koncentrerat är det önskvärt att nya lagringsplatser förläggs utanför vattenskyddsområdet.

Slam innehåller halter av fosfor och kväve men kan även innehålla bl.a. metaller, läkemedelsrester och kemikalier som kan ge cocktaileffekter. Om det handlar om ohygieniserat slam är riskerna främst patogener. Hantering av slam kan också kräva tillstånd genom annan lagstiftning.

Avloppsanläggningar

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Inrättande av avloppsanordning med utsläpp inom primär skyddszon av hushållspillvatten från WC är förbjudet.	-

Motivering

Utsläpp av näringsämnen via avlopp medför inte några betydande problem vid dricksvattenframställningen. Problemen är snarare kopplade till att det via avloppsanordningar kan ske utsläpp av andra föroreningar, t.ex. mediciner, lösningsmedel samt patogener.

Inga enskilda avlopp har identifierats inom den primära skyddszonen. I den sekundära zonen finns bara ett identifierat enskilt avlopp. Vidare är inte den primära skyddszonen så stor så det bedöms lämpligt och möjligt att välja andra ställen för eventuella utsläpp av avloppsvatten från anordning inom den primära skyddszonen.

Enligt förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ställs krav på tillstånd för inrättande av avloppsanordningar till vilka vattentoaletter ska anslutas (och även för att ansluta vattentoalett till redan befintlig avloppsanordning) och krav på anmälan för inrättande av avloppsanordningar för BDT-vatten (bad-, disk-, tvättvatten). Vidare ställs krav på anmälan för ändringar av en avloppsanordning till vilken vattentoaletter finns kopplade (om åtgärden kan medföra väsentlig ändring av avloppsvattnets mängd och sammansättning). Den föreslagna föreskriften innebär en strängare reglering inom primär skyddszon där inrättande av avloppsanordning med utsläpp inom vattenskyddsområdet av avloppsvatten från WC blir förbjudet. För övriga inrättanden eller ändringar av enskilda avloppsanordningar krävs tillstånd

4 (7)

BILAGA 7B
UTKAST 2021-10-26

respektive anmälan genom den redan befintliga förordningen om miljöfarlig verksamhet. I dessa ärenden ges kommunen möjlighet att ställa lämpliga krav på skyddsåtgärder med hänsyn till vattentäkten.

Täktverksamhet och andra schaktningsarbeten

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	<p>Materialtäkt (grus-, ler-, bergtäkt eller liknande) är förbjuden.</p> <p>Schaktningsarbeten djupare än 1 meter eller schaktningsarbeten större än 200 m³, muddring, rensning, pålning, spontning och schaktfritt ledningsbyggande får inte utföras utan tillstånd.</p> <p><i>Undantaget från krav på tillstånd är:</i></p> <p>- schaktningsarbeten, muddring och rensning med handhållet redskap.</p>	<p>Materialtäkt (grus-, ler-, bergtäkt eller liknande) som inte fordrar tillstånd enligt miljöbalken får inte förekomma utan tillstånd.</p> <p>Schaktningsarbeten djupare än 1 meter eller schaktningsarbeten större än 200 m³, muddring, rensning, pålning, spontning och schaktfritt ledningsbyggande får inte utföras utan anmälan.</p> <p><i>Undantaget från krav på anmälan är:</i></p> <p>- schaktningsarbeten, muddring och rensning med handhållet redskap.</p>

Motivering

Anledningen till att materialtäkt regleras med tillståndsplikt och inte förbud i sekundär skydds-zonen är att det ger möjlighet för tillståndsmyndigheten att sätta upp villkor för verksamheten, t.ex. avseende uppställning av fordon, som får ses som en av de större riskerna för vattenförorening med täktverksamhet.

Trots att schaktningsarbeten endast fått en riskklass 1 i riskanalysen önskar huvudmannen få kännedom och möjlighet att förskriva villkor/försiktighetsåtgärder gällande schaktningsarbeten. Motivet är att beroende på var schaktningsarbeten genomförs kan de öppna upp vägar eller ge snabbare vägar för föroreningar att nå vattentäkten utan fastläggning/rensning av ytliga växtskikt mm. Vid tillstånd och anmälan om schaktning bör även säkerställas hur eventuell utfyllnad i mark ska genomföras samt hur uppställning av arbetsfordon ska ske. Det rekommenderas att utfyllnad i mark inom vattenskyddsområdet sker med jungfruligt material eller bergkross etc. och inte med uppgrävda massor samt att uppställning av arbetsfordon sker utanför vattenskyddsområdet.

Med rensning avses att öka avvattningsförmågan genom åtgärder som ändrar djup och/eller läge i befintliga diken. Slätter eller kantskärning ingår inte begreppet rensning.

Miljöfarlig verksamhet

Projektgruppens förslag

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Nytablering av miljöfarlig verksamhet enligt 2–32 kap. miljöprövningsförordningen (2013:215 och eventuella senare ändringar) är förbjuden.	Nytablering av miljöfarlig verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2–32 kap. miljöprövningsförordningen (2013:215 och eventuella senare ändringar) får inte förekomma utan tillstånd.

Motivering

Generellt kan sägas att miljöfarliga verksamheter kan kopplas till någon typ av utsläpp eller hantering av kemiska produkter och därmed kan utgöra en risk för vattentäkten. Miljöfarliga verksamheter har i riskanalysen även fått en riskklass 2. Med ovan föreslagna föreskrift gällande miljöfarliga verksamheter kommer dock inte s.k. u-anläggningar omfattas. Riskerna med u-anläggningar bedöms främst föreligga om dessa verksamheter hanterar större mängder kemikalier. Det har av den anledningen valts att även reglera hantering av brandfarliga produkter i § 2.

Uppställning av tyngre fordon

	Primär skyddszon:	Sekundär skyddszon:
	Uppställning under fler än ett dygn i sträck av tyngre fordon får inte förekomma utan anmälan.	<i>Samma som primär skyddszon.</i>

Motivering

Uppställning av tyngre fordon anses utgöra en risk mot vattenförsörjningen. Läckage av oljor, drivmedel eller andra miljöfarliga vätskor i fordon är en beaktningsvärd risk för vattentäkten. Därav föreslås anmälningsplikt för uppställning. Krav på anmälan ger miljönämnden information om att uppställning sker inom vattenskyddsområdet. Det ger även möjlighet att kräva att uppställda fordon har skydd av täckmattor eller liknande eller hänvisa uppställning av fordon till platser där risken är liten för både olyckor och läckage av ämnen som skulle kunna påverka vattenkvaliteten av vattentäkten.

6 (7)

BILAGA 7B
UTKAST 2021-10-26

Fordonstvätt

Motivering

Fordonstvätt anses utgöra en risk mot vattenförsörjningen om de sker på annan plats än i för ändamålet avsedd tvätthall med olje- eller bensinavskiljare. Ämnen som används vid tvätt och de ämnen som tvättas av kan försämra vattenkvaliteten i vattentäkten. Oavsett om man bor inom ett vattenskyddsområde eller inte så ska du inte tvätta bilen på gatan eller asfalterad uppfart. När bilen tvättas på garageuppfarten eller gatan rinner det förorenade tvättvattnet ner i gatubrunnarna och ofta vidare rakt ut i närmsta sjö eller vattendrag.

Enligt 9 kapitlet 7 § miljöbalken ska avloppsvatten avledas och renas eller tas om hand på något sätt så att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppkommer. Att tvätta bilen på gatan är, med tanke på att tvättvattnet orenat går ut i sjöar och vattendrag via dagvattensystemet, ett felaktigt sätt att hantera tvättvattnet. I och med att redan idag finns rekommendation om att biltvätt ska ske i gör det själv-hall eller automatvätt har riskerna med fordonstvätt valts att inte regleras genom skyddsföreskrifter utan huvudmannen har som avsikt att istället arbetat med information till boende inom vattenskyddsområdet.

Olyckor på väg

Det går inte att reglera olyckor på väg via skyddsföreskrifter utan här är det istället viktigt att finns information om hur man ska bete sig vid en eventuell olycka hos Räddningstjänst och Trafikverket. Huvudmannen ska informeras vid olycka inom vattenskyddsområdet.

MSN § Sammanträdesdagar 2022 för Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Diarienummer: MSN21/78

Kommunledningskansliet har tagit fram förslag på sammanträdesdagar för samtliga nämnder. För Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslås sammanträdesdagar för år 2022, enligt nedan.

Nämndens presidium/ärendebereidning sker normalt på tisdagen två veckor innan sammanträdet. Nämnden sammanträder vid 9 tillfällen under året.

1 februari

8 mars

5 april

3 maj

14 juni

6 september

4 oktober

8 november

6 december

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

- 1) att** fastställa Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens sammanträdesdagar för år 2022, enligt ovan.

Beslutet skickas till:

Samhällsbyggnad

Tekniska divisionen

Webbredaktör beställarkontoret

Webbredaktör enheten för informationsförvaltning

Informationen

Kommunikation

Vaktmästeriet

MSN § Beställning av verksamhet 2022**Diarienummer:**

Handlingar i ärendet skickas ut separat.

**MSN § Detaljbudget 2022 för Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden****Diarienummer:**

Handlingar i ärendet skickas ut separat.

MSN § Anmälan av delegationsbeslut

Diarienummer: MSN21/4

För att ta del av anmälda delegationsbeslut på nämndsammanträde, var god kontakta nämndsekreterare senast två arbetsdagar innan mötet för att säkerställa att handlingarna hinner tas fram.

För begäran om allmän handling, kontakta ansvarig registrator.

Med stöd av Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens delegationsordning 2020-06-23 § 89 har beslut fattats enligt förteckning

Bygg

Under tiden 2021-10-01 - 2021-10-31

Innefattande DA 2021-1014, 1186, 1209, 1228, 1268-1432, ej nr 1275, 1276, 1294, 1311, 1316, 1351, 1391, 1400

Miljö

Beslut fattade på delegation under tiden 2021-10-01 - 2021-10-31

Innefattande DA 2021-1035-1157, ej nr 1034

Adressättning/Namnsättning

Beslut som avgjorts på delegation av GIS-ingenjör och Mätningingenjör, Samhällsbyggnad, under tiden 2021-10-12 - 2021-10-28

Samhällsbetalda resor

Beslut som avgjorts på delegation av färdtjänsthandläggare, Samhällsbetalda resor, Samhällsbyggnad, under tiden 2021-03-01 - 2021-10-31

Teknik

Beslut som avgjorts på delegation av gatuchef, Tekniska divisionen, Gatuenheten under tiden 2021-10-07 - 2021-11-07

Beslut som avgjorts på delegation av divisionschef, Tekniska divisionen, under tiden 2021-10-07 - 2021-11-05

Ordförandebeslut

Beslut som avgjorts på delegation av ordförande i Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden:

2021-09-22 - Yttrande avseende remiss av Boverkets rapport Tillsynsavgifter och byggsanktionsavgifter

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

- 1) att** lägga förtecknade delegationsärenden till handlingarna.

Bilagor MSN § *Delegationslistor (och ev delegationsbeslut) finns tillgängliga på Samhällsbyggnad och på nämndsammanträdet.*

MSN § Anmälningssärenden**Diarienummer: MSN21/1**

För att ta del av anmälningssärenden på nämndsammanträde, var god kontakta nämndsekreterare senast två arbetsdagar innan mötet för att säkerställa att handlingarna hinner tas fram.

För begäran om allmän handling, kontakta ansvarig registrator.

Nr	Från	Innehåll	Dnr
1	Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen	Beslut i ärende gällande överklagande av nämndens beslut om bygglov på fastigheten Bönsta 6:3. MMÖ ger inte prövningstillstånd.	B 2020-706
2	Länsstyrelsen	Beslut i ärende gällande överklagande av nämndens beslut om att avsluta tillsynsärende på fastigheten X. Länsstyrelsen avslutar ärendet utan åtgärd	BTN 2018-570
3	Länsstyrelsen	Beslut i ärende gällande nämndens beslut om att neka startbesked på fastigheten Brandholmen 1:26. Länsstyrelsen avslår överklagandet.	B 2020-1050
4	Länsstyrelsen	Beslut i ärende gällande nämndens beslut om att avslå bygglov på fastigheten Löjan 1. Länsstyrelsen avslår överklagandet.	B 2020-749
5	Enstaberga-Svalsta samfällighetsförening	Överklagande av nämndens beslut om antagande av detaljplan för Enstaberga 1:2/1:97	MSN 20/39

6	2 st medborgare	Överklagande av nämndens beslut om antagande av detaljplan för Enstaberga 1:2/1:97	MSN20/39
7	Medborgare	Överklagande av nämndens beslut om bygglov på fastigheten Horn 1:39	2020-985
8	Fastighetsägare	Överklagande av nämndens beslut om att neka startbesked på fastigheten Björksund 2:182	B 2021-412
9	Medborgare	Överklagande av nämndens beslut om avgift i tillsynsärende	2021-1783
10	Fastighetsägare	Överklagande av nämndens beslut om förbud att släppa ut avloppsvatten på fastigheten X	2018-289
11	Medborgare	Överklagande av nämndens beslut om förbud att släppa ut avloppsvatten på fastigheten X	2017-355
12	Medborgare	Överklagande av nämndens beslut om bygglov på fastigheten Horn 1:39	B 2020-985
13	Medborgare	Överklagande av nämndens beslut om tillstånd för förbränningstolett på fastigheten Anderslund 1:29	2021-1417
14	Stadsbyggnadsenheten	Lagakraftbevis, detaljplan för Skolan 2	SHB20/156
15	Stadsbyggnadsenheten	Lagakraftbevis, detaljplan för Brandholmen 1:4	SHB19/23
16	Lantmäteriet	Underrättelse om förrättning, avstyckning från Bergshammars-Ekeby 6:69 m.fl.	(D21262)

- 17 Stadsbyggnadsenheten Minnesanteckningar från
Namnberedningens möte 2021-
09-22
- 18 Stadsbyggnadsenheten Minnesanteckningar från
Namnberedningens möte 2021-
10-20
- 19 MMD Nacka Delgivning i ärende gällande B 2020-1139
överklagande av nämndens
beslut om strandskyddsdispens

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutar

- 1) att** lägga förtecknade anmälningsärenden till handlingarna.